

၁၉၅၀-၁၉၆၂ မြန်မာ့နှိုင်းငံရေး

စတုတ္ထတွဲ

ဦးမြဟန် နှင့် ဦးသိန်းလှိုင်တို့က ပြုစု၍

မြန်မာ့သမိုင်း၊ မြစ်ရပ်အမှန်များ၊ ရေးသားပြုစုရေးအဖွဲ့က စီစစ်သည်။

တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်
ရန်ကုန်

ပထမနှိပ်ခြင်း

၁၉၉၁ ခုနှစ် ဇွန်လ အုပ်ချုပ်ချေ ၃၀၀၀

စာတည်းသူ

ဦးမြင့်ကြည်၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန
ဦးထွန်းတင့်၊ စာတည်းမှူးချုပ်၊ မြန်မာစာအဖွဲ့ဦးစီးဌာန

ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသူ

ဦးစိုးမြင့်၊ မန်နေဂျာ (၀၂၃၀၄-၀၂၅၃၂)
ဖုန်း - ၃၃၃၅၇၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်
ဘီအိုစီကောလိပ်အဆောက်အအုံ၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်နယ်မြေ
နိုင်ငံရေးဆိုင်ရာ စာပေခွင့်ပြုချက်အမှတ် (၃၆၉၉)

မျက်နှာစာ

ဦးဘုန်းမြင့်
ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်စာပေးစာယူသင်တန်းဌာန

မာတိကာ

စာတိပုံကဏ္ဍန်းများ

(၂၀၀ နှင့် ၂၀၉ ကြား)

အခန်း ၁၄

ဖက်ဒရယ်မူအဆိုတင်ခြင်း

၁

အခန်း ၁၅

တောင်ကြီးပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံ

ဖက်ဒရယ်မူနှင့် ပြည်နယ်များပြဿနာ သုံးသပ်ရေးကော်မတီ	၄၄
ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုနှင့် ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များတွေ့ဆုံခြင်း	၄၇
ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များ ဆွေးနွေးပွဲ	၄၈
ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ	၅၃
ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံ	၅၄
ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့	၅၈
တောင်ကြီးသို့ ဝန်ကြီးသုံးဦးရောက်ရှိခြင်း	၆၀
ရှမ်းမူကို ဆွေးနွေးခြင်း	၆၅
ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံနောက်ဆုံးနေ့	၈၈

အခန်း ၁၆

ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့်ဖက်ဒရယ်မူ

ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များ ရန်ကုန်သို့ရောက်ရှိခြင်း	၉၂
ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ	၉၈
ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ သဘောထားကြေညာချက်	၁၀၁
ဖက်ဒရယ်မူနှင့် ရပလဖ၏သဘောထား	၁၀၂
ဖက်ဒရယ်မူနှင့် အစိုးရအကြံပေးအဖွဲ့ အစီရင်ခံစာ	၁၀၅

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ဖက်ဒရယ်မူ	၁၂၄
ဖက်ဒရယ်မူဆွေးနွေးပွဲ	၁၃၁
ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏မိန့်ခွန်း	၁၃၄
စစ်ခွန်ချိုက ဖက်ဒရယ်မူတင်သွင်းခြင်း	၁၃၉
ဒူဝါဇော်လွန်း၏ဆွေးနွေးချက်	၁၄၃
ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနု၏ဆွေးနွေးချက်	၁၄၇
ဦးထွန်းမြင့်၏ဆွေးနွေးချက်	၁၅၀
ကယားဦးစိန်၏ဆွေးနွေးချက်	၁၆၄
ဖက်ဒရယ်မူဆွေးနွေးပွဲဒုတိယနေ့	၁၆၆
သခင်ချစ်မောင်၏ဆွေးနွေးချက်	၁၆၇
ဦးဗဆွေ၏ဆွေးနွေးချက်	၁၉၀
ဖက်ဒရယ်မူနှင့် ပဏစအဖွဲ့ချုပ်သဘောထား	၂၀၁

အခန်း ၁၇

နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းယူခြင်း

ကြိုတင်စီစဉ်ခြင်း	၂၀၉
အာဏာသိမ်းစစ်ဆင်ရေး	၂၁၁
ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏ ကြေညာချက်နှင့် အစိုးရဖွဲ့စည်းခြင်း	၂၁၅
ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့များဖွဲ့စည်းခြင်း	၂၁၈
နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ	၂၂၁
တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်	၂၂၂
ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီး၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ	၂၂၃
ရှမ်းပြည်နယ်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု လျှို့ဝှက်စာတမ်း	၂၂၆
နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းယူခြင်းနှင့် ပတ်သက်သော သဘောထားများ	၂၃၆
သတင်းစာများ၏အမြင်	၂၄၅
ဒေါက်တာဘမော်၏ဝေဖန်ချက်	၂၄၇
နောက်ဆက်တွဲများ	၂၅၁
ကျမ်းကိုးစာရင်း	၂၅၉
အက္ခရာစဉ်အညွှန်း	၂၉၃

ဖက်ဒရယ် မူ အဆိုတင်ခြင်း

နိုင်ငံတော်၏ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကဆုံးဖြတ်လိုက်သောအခါ ထိုလုပ်ငန်းကို အထူးစိတ်ပါဝင်စားစွာဖြင့် အရေးတယူ စတင်ဆောင်ရွက်ခဲ့သည့် ပြည်နယ်အစိုးရမှာ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရဖြစ်သည်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်က အခြေခံ ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးအဆိုကို အတည်ပြု ပြဋ္ဌာန်းပြီးနောက် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ မဖွဲ့စည်းမီမှာပင် ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရသည် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်များကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်ရရှိရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီးမြို့၌ အစည်းအဝေးကျင်းပခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေးသို့ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ပါလီမန်အမတ်များ၊ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိလွှတ်တော်မဲဆန္ဒနယ်တစ်ခုစီမှ ကိုယ်စားလှယ်နှစ်ဦးစီ၊ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ နိုင်ငံရေးပါတီတစ်ခုစီမှ ကိုယ်စားလှယ်သုံးဦးစီ၊ ပင်လုံစာချုပ်တွင် လက်မှတ်ရေးထိုးကြသည့် ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် ကိုယ်စားလှယ် ဟောင်းများနှင့် စိတ်ပါဝင်စားသူများကို ဖိတ်ကြားခဲ့သည်။^၁

၁ (က) ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ၊ ပြည်ထောင်စုတွင်းမှ တန်းတူသောရှမ်းပြည်၊ ရန်ကုန်၊ မြန်မာ့ဗျူဟာစာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁၊ စာ ၇။ နောင်ကိုးကားလျှင် ဦးထွန်းမြင့်၊ တန်းတူသောရှမ်းပြည် ဟုညွှန်းမည်။

(ခ) ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း တောင်ကြီးမြို့ စားမြိုင်ရိပ်သာအဆောက်အဦတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သော ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံကြီး (ရှမ်း-ကယား-ကချင်-ကရင်-ချင်း-မွန်-ရခိုင်) ၏ မှတ်တမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ဒွိတာဝန် ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁၊ စာ ၄၃။ နောင်ကိုးကားလျှင် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း ဟု ညွှန်းမည်။

ထိုအစည်းအဝေးမတိုင်မီ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌစဝ်ခွန်ချိုရုံးခန်း၌ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍အကြံ ဆွေးနွေးပွဲတစ်ကြိမ်ကျင်းပသည်။ ထိုအကြံဆွေးနွေးပွဲသို့တစ်သီးပုဂ္ဂလနှင့် နိုင်ငံရေး ပါတီအသီးသီးမှတက်ရောက်ကြသောပုဂ္ဂိုလ်များမှာ

- ၁။ ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌကြီး စဝ်ခွန်ချို
- ၂။ သရေစည်သူ စဝ်ပြည့်
- ၃။ မဟာသရေစည်သူ စဝ်ထွန်းအေး
- ၄။ သီရိပုံချို စဝ်ခွန်အောင်
- ၅။ ဦးသန်းဖေ
- ၆။ ဦးဆီတာ
- ၇။ သီရိပုံချို စဝ်ရွှေမုံ
- ၈။ ဦးလှဖေ
- ၉။ ဦးဖြူ
- ၁၀။ ဦးကျော်စိန်
- ၁၁။ ဦးထွေးလုံ
- ၁၂။ မစ္စတာ ဖိရို (စ်) ခန်
- ၁၃။ ဦးအောင်သန်း
- ၁၄။ ဦးထွန်းအံ့
- ၁၅။ ဦးလွန်း
- ၁၆။ ဦးချစ်ဦး
- ၁၇။ ဦးတင်ဇေ
- ၁၈။ ဦးထွန်းဖေ
- ၁၉။ ဦးခွန်ထီး
- ၂၀။ ဝဏ္ဏကျော်ထင် ဦးသောင်းဘေ^၁

၁ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ရှမ်းပြည်နယ် မှတ်တမ်းများ၊ တက္ကသိုလ်များ၊ ဗဟိုစာကြည့်တိုက်၊ လက်နှိပ်စက်မှု၊ နေ့ဘက်ကားလျှင် ရှမ်းပြည်နယ်မှတ်တမ်းများဟု ညွှန်းမည်။

တို့ဖြစ်သည်။ အကြံဆွေးနွေးပွဲ၌ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရာတွင် အချိန်ယူ၍ စဉ်းစားရန် လိုအပ်သဖြင့် အခြေခံဥပဒေစိစစ်ရေး ကော်မတီ ဖွဲ့စည်းရေး အဆိုကို နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပမည့် အစည်းအဝေး၌ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စပ်ထွန်းအေးက တင်သွင်းရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ထိုကော်မတီတွင် သရေစည်သူစပ်ပြည့်က သဘာပတိ၊ ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီအတွင်းဝန် စင်ကြာစုံက အတွင်းရေးမှူးအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် နိုင်ငံရေးပါတီ အသီးသီးနှင့် ရှမ်းစော်ဘွားများ အစည်းအရုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်သုံးဦးစီနှင့် ဦးတင်ဇေ အဆိုပြုသည့် တစ်သီးပုဂ္ဂလကိုယ်စားလှယ် ငါးဦး ပါဝင်စေရန်လည်း ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

တောင်ကြီးမြို့၊ စားမြိုင်ရိပ်သာ^၁ အဆောက်အအုံ၌ နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့ တွင် အစည်းအဝေးကျင်းပသောအခါ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကို ကော်မတီ တစ်ခုဖွဲ့၍ လေ့လာပြီးမှ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်ရန် ဆွေးနွေးကြပြီးနောက် အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်သည့် အခြေခံဥပဒေစိစစ်ရေးကော်မတီကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။

၁။ စပ်ပြည့်	ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ သဘာပတိ	သဘာပတိ
၂။ စစ်ခွန်အောင်	(ရတစညဖ)	အဖွဲ့ဝင်
၃။ ဦးမဲ့	။	။
၄။ စပ်ယွက်မိုင်း	။	။
၅။ စပ်ရွှေသိုက်	(စော်ဘွားများအစည်း အရုံး)	။
၆။ စပ်မန်ဖ	။	။
၇။ စပ်ကြာဆိုင်	။	။
၈။ စပ်ရွှေမှု	(ရပညဖ)	။
၉။ ဦးထွန်းအုံ	။	။
၁၀။ ဦးစံမြ	။	။

^၁ ၅-၁၁-၆၀ နေ့၊ နံနက် ၁၀ အချိန် တောင်ကြီးမြို့ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ ပြည်နယ် ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ ရုံးခန်းတွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ကျင်းပသော အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် မှတ်တမ်းများ။

၂ ယခု စားမြိုင်ရိပ်သာ ဖြစ်ပါသည်။

၁၁။	ဦးထွန်းအေး	(ရ ပ လ ဖ)	အဖွဲ့ဝင်
၁၂။	ဦးခမ်း	။	။
၁၃။	ဦးအောင်သန်း	။	။
၁၄။	ဦးလွန်း	(အ ပ ည ဖ)	။
၁၅။	ဦးစိုးမောင်	။	။
၁၆။	ဦးချစ်ဦး	။	။
၁၇။	ဦးဖြူ	(ပ အ မ ဖ)	။
၁၈။	ဦးလှဖေ	။	။
၁၉။	ဦးကျော်စိန်	။	။
၂၀။	ဦးထွန်းဖေ	(တသီးပုဂ္ဂလ)	။
၂၁။	ဦးခွန်တီး	။	။
၂၂။	ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး)	။	။
၂၃။	ဦးခွန်နောင်	။	။
၂၄။	ဦးရီရောင်း	။	။
၂၅။	စင်ကြာစုံ		အတွင်းရေးမှူး ^၁

ထိုကော်မတီ၏ တာဝန်မှာ အခြေခံဥပဒေကို လေ့လာ၍ ပြင်ဆင်ရန် လိုအပ်သည်များကိုအကြံဉာဏ်ပေးရန်ဖြစ်သည်။ ထိုကော်မတီ၏ပထမအကြိမ်အစည်းအဝေးကျင်းပသောအခါ အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ် ခုနစ်ဦးအား အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဖြည့်စွက်ခန့်အပ်ရန်သဘောတူခဲ့ကြသည်။

- ၁။ စင်မန်ဖ
- ၂။ ဦးကြာပု
- ၃။ ဒေါက်တာ ဘဉာဏ်
- ၄။ စင်ထွန်းအေး
- ၅။ ဦးခွန်စံမြတ်
- ၆။ စင်ကျော်ခေါင်
- ၇။ စင်ဆေဟုမ်^၂ (မိုင်းပွန်စော်ဘွား)

၁ (က) 'ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၃။

(ခ) ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ဒို့တာဝန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁၊ စာ ၃၁-၃၂။ နောင်ကိုးကားလျှင် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း ဟု ညွှန်းမည်။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၃၂။

ကော်မတီ၏အမည်ကိုလည်း ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေး (ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ) ကြိုးကိုင်ကော်မတီဟု ပြင်ဆင်ခဲ့သည်။

အခြေခံဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရာတွင် မည်သည့်မူဖြင့် ပြင်ဆင်ရမည်ကို ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီက ပထမစဉ်းစားသည်။ ထို့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ချမှတ်ထားသည့်မူကို လေ့လာသည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက ချမှတ်ထားသည့် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆိုင်ရာမူမှာ

- ၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြန်လည်စိစစ်ရန်နှင့် အခြေခံဥပဒေကိုလက်တွေ့ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်သောအခါ၌ မကျော်လွန်နိုင်သည့် အခက်အခဲများပါသည့် ပြဋ္ဌာန်းချက်များရှိလျှင်၊ အဆိုပါပြဋ္ဌာန်းချက်များကို ပြန်လည်သုံးသပ်၍ ရှိပြီးမူကို မပျက်စီးစေဘဲ ပြင်ဆင်ရန်
- ၂။ ဒီမိုကရေစီကို ထိခိုက်ငြိစွန်းလာမည့် အချက်များတွေ့လျှင် ပြင်ဆင်ရန်၊ ဤကဲ့သို့ပြင်ဆင်ရာတွင်လည်း ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ကြီးတခုလုံး၏ မူကိုမပျက်စေဘဲ ပြင်ဆင်ရန်
- ၃။ ပြည်ထောင်စုတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးတို့ကို ထိခိုက်မည့်ပြဋ္ဌာန်းချက်များရှိလျှင်လည်း ပြုပြင်ရန်၊ ဤကဲ့သို့ ပြုပြင်ရာတွင်လည်း၊ ပြည်ထောင်စုတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ပြည်ထောင်စု စည်းလုံးရေး၊ ပြည်ထောင်စု ညီညွတ်ရေးတို့၏မူကို ဦးစားပေး၍ ပြင်ဆင်ရန်

တို့ဖြစ်သည်။ ထိုသို့လေ့လာရာတွင် အခြေခံဥပဒေကြီး၏ ရှိပြီးမူဆိုသည်မှာ မည်သည့် မူဖြစ်သည်ဆိုသည့်အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုးကိုင်ကော်မတီသည် မရှင်းမလင်းဖြစ်နေခဲ့သည်ဟု ဆိုပါသည်။ ထိုသို့ အခြေခံဥပဒေ၏ ရှိပြီးမူကို ရှင်းရှင်းလင်းလင်း မသိသဖြင့် ကြိုးကိုင်ကော်မတီသည် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများကို စတင်ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းမရှိဟုလည်း ဆိုလေသည်။^၁

ထို့ကြောင့် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်၌ ကျင်းပသည့် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ အစည်း

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၃-၄၄။

အဝေးသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များက အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးမူကိစ္စကို မေးမြန်းသောအခါ တရားရေးဌာနဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမောင်က

မူတွေဟာ မစဉ်းစားပါနှင့်တော့ ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး ကွန်မြူနစ်တိုင်းပြည်သော်၎င်း၊ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံသော်၎င်း၊ ဖက်ဆစ်နိုင်ငံသော်၎င်း၊ မဖြစ်ရင်ပြီးရော။ ဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ ဖြစ်ခဲ့သည်ရှိလျှင် တော်တာဘဲ”

ဟု ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့သည်။ ထိုအစည်းအဝေး၌ပင် စဝ်ရွှေသိုက်က အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ မိမိတစ်ဦးတည်း၏ ဆန္ဒသဘောထားကို ဖော်ပြထားသည့် စာတစ်စောင်ကို အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီထံ တင်သွင်းခဲ့သည်။ အဆိုပါစာတွင်

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ၁၃ နှစ် အတွင်း လေ့လာ လက်တွေ့ လုပ်ကိုင် ဆောင်ရွက်ကြရာတွင် ဥပဒေက လူမျိုးရေးဝါဒ လိုက်နာရန် ခွင့်ပြုထားပုံ ပေါ်နေသည်။ . . . ပြည်မမြန်မာပြည်သည် ပြည်နယ် တခုအဖြစ် မဟုတ်ဘဲလျက် ပြည်နယ်များအပေါ်မှာ၊ အင်္ဂလိပ်၏ နေရာကိုယူ၍ အုပ်ချုပ်ပုံနှင့် တူနေသည်။ ပြည်နယ်အချင်းချင်း မိမိတို့ဆန္ဒအလျောက် ပူးပေါင်းသောသဘောမဟုတ်၊ ပြည်မမြန်မာပြည်၏ လက်အောက်ခံသို့ဝင်ရောက်သော သဘောသက်ရောက်နေပါသည်။ ပြည်နယ်များကအလိုရှိလျှင် ပြည်မမြန်မာပြည်ကို ပြောရသည်။ ပြည်နယ်များအား မိမိတို့ကြံမ္မာအရ၊ မိမိတို့ပန်တီးနိုင်ရန်အတွက် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေက ပေးထားသော အခွင့်အရေးမှာ ဘာတခုမျှ မရှိပါ။ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စများ၌ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ သဘောအတိုင်း ဖြစ်နေပါသည်။”

ဟုလည်းကောင်း

ပြည်နယ်များ သို့ပေးထားသော ဘဏ္ဍာရေးအခွင့်အရေးများ မရှိသဖြင့် ပြည်နယ်များ၏ တိုးပွားမှုကို မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ လုပ်ကိုင်နိုင်ခြင်း မရှိပါ။

- ၁ (က) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၄။
 (ခ) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၂၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၆၀၊
 ၂ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၂၃ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၆၀။

ဥပမာ ရှမ်းပြည်နယ်အား တနှစ်လျှင် ငွေကျပ် သိန်း ၁၂၅ မျှသာ အထောက်အပံ့ပေးသဖြင့် ထိုငွေမျှသာ ထိုက်တန်သည့် ပြည်နယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ထားသကဲ့သို့ ဖြစ်နေပါသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အကျိုး အမြတ်အပေါ်တွင် ဘာမျှဝင်ရောက်ပြောဆိုခွင့် မရှိပေ။ အခြားပြည်နယ် များလည်း ထိုနည်းပင် တည်ရှိနေပါသည်။

ဟုလည်းကောင်း

ပြည်ထောင်စု federation သဘောအမှန်မှာ ပြည်မ မြန်မာပြည်သည်၊ ပြည်နယ်တခုကဲ့သို့သာ ဖြစ်သင့်ပြီး၊ အခြားပြည်နယ်များနည်းတူ ရရှိအပ်သော အခွင့်အရေးမျှသာ ခံစားခွင့်ရှိသင့်ကြောင်း။ သို့သော် ယခု ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ အရဆိုလျှင် ပြည်မမြန်မာပြည်သည် ပြည်နယ်များ ခံစားရသည့် အခွင့်အရေးထက်သာလွန်သော ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အာဏာအခွင့်အရေးကို ချုပ်ကိုင်သုံးစွဲထားသဖြင့် အခြားပြည်နယ်များက မကျေနပ်ခြင်း ဖြစ်ပါသည်။ မည်သည့် ပြည်နယ်သားကမဆို ပြည်ထောင်စု ပျက်ပြားရန် စိတ်ထားရှိကြသူ မရှိပါ။ ပြည်မမြန်မာပြည်က ပြည်ထောင်စု အတွင်းရှိ ပြည်နယ်တနယ်အနေနှင့် အခြားပြည်နယ်များတို့နှင့် တန်းတူ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားလျှင် မကျေမနပ်မှုတို့သည်၊ တနေ့တခြားပပျောက်သွားဘို့ ရှိသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေစစ်စစ်အဖြစ် ကိုယ်ချင်းစာတရား ရှေ့ထား၍ ရေးဆွဲရန်

ဟုလည်းကောင်း ဖော်ပြထားသည်။ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးမူနှင့် ပတ်သက်၍ တရားရေးဌာနဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမောင်ထံမှ အဖြေရရှိပြီးသောအခါ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီသည် ၎င်း၏လုပ်ငန်းများကို ဆက်လက် ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့သည်။ ထိုကော်မတီသည် အခြေခံဥပဒေပါ တရားစီရင်ရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးဆိုင်ရာ ပြဋ္ဌာန်းချက်များကို လေ့လာခဲ့သည့် ပြင် အုပ်ချုပ်ရေးတွင် တာဝန်ထမ်းဆောင်ခဲ့ကြပူးသည့် အတွင်းဝန်ဟောင်းဦးညို၊ ခရိုင်ဝန်ဟောင်း ဦးသောင်းဖေ၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့ဝင် စည်သူဦးတင်နှင့် ဦးလှရှိန်စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များကိုပါတွေ့ဆုံ၍ ၎င်းတို့၏အုပ်ချုပ်ရေး အတွေ့အကြုံများကို မေးမြန်းစုံစမ်းခဲ့ကြသည်။ ထိုသို့ မေးမြန်းချက်များနှင့် လေ့လာချက်များအရ ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်သည်ဟု ယူဆသည့် အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အချို့

ကိုသာကွက်၍ ပြင်ဆင်ရုံမျှဖြင့် လုံလောက်မည်မဟုတ်ဘဲ၊ အခြေခံဥပဒေကြီး တစ်ခုလုံးကို ပြန်လည်ရေးဆွဲရန်လိုအပ်သည်ဟု ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီက ယူဆခဲ့သည်။ ၎င်းကော်မတီတွင် ပါဝင်ခဲ့ကြသည့် မည်သည့်နိုင်ငံရေးပါတီကမျှလည်း အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ စံထားရမည့်မူကို အကြံပေးတင်သွင်းနိုင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်စာထောင်သတင်းစာ တွင် ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ၏ “ကျွန်တော်တို့လိုလားသော ပြည်ထောင်စုစံနစ်” ခေါင်းစဉ်ပါ ရေးသားချက်များကို အခြေခံ၍ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများ စတင်ရန် ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီက ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

အထက်ပါ ဆုံးဖြတ်ချက်အရ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးလုပ်ငန်းများကို စတင်လုပ် ကိုင်ခဲ့ပြီးနောက် ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရေး ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီသည် အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချမှတ်ခဲ့သည်။

လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်နယ်နှင့်လူမျိုးစုတိုင်း တန်းတူညီမျှမှုအတွက် လုံလောက်စွာ ပြဋ္ဌာန်းထားခြင်း မရှိကြောင်း

ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်နှင့်လူမျိုးစုတိုင်း တန်းတူညီမျှစေရန်အတွက် အခြေခံဥပဒေအား ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြင့်၊ ပြန်လည်ပြုပြင်ရေးဆွဲရန် ဤကြိုးကိုင်ကော်မတီက သဘောတူညီကြကြောင်း

ယင်းကဲ့သို့ အခြေခံဥပဒေအား ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြင့် ပြုပြင်ရေးဆွဲသည့်အခါ အောက်ပါတန်းတူညီမျှမှု၏ အခြေခံအကြောင်းရင်းများကို ထည့်သွင်းရေးဆွဲရန် ဆုံးဖြတ်ကြကြောင်း

၁။ ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေး

၂။ ပြည်ထောင်စု ပါလီမန်လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အား အာဏာတူပေးရေး

၃။ လူမျိုးစုလွှတ်တော်သို့ ပြည်နယ်တိုင်း ညီမျှသောကိုယ်စားလှယ်စေလွှတ်ရေး

၄။ ဗဟိုရ်ပြည်ထောင်စုအားအောက်ပါဌာနများလွှဲအပ်ပြီးကျန်ရှိသော အာဏာများနှင့် အခွင့်အရေးများကို ပြည်နယ်များသို့လွှဲအပ်ရန်

- (က) နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေး
- (ခ) ပြည်ထောင်စုကာကွယ်ရေး
- (ဂ) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေး
- (ဃ) ငွေဒင်္ဂါးနှင့် ငွေစက္ကူထုတ်လုပ်ရေး
- (င) စာတိုက်နှင့် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး
- (စ) မီးရထား၊ လေကြောင်း၊ ရေကြောင်းဆက်သွယ်ရေး
- (ဆ) ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး
- (ဇ) ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းခွန်ကောက်ရေး

၅။ ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာတော် မျှတစွာခွဲဝေရေး။^၁

ကြိုးကိုင်ကော်မတီသည် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အထက်ပါ မူကိုချမှတ်ပြီးနောက် ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး)၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွား စပ်ဆေးဟုမ်၊ စည်သူဦးတင်၊ ဦးကျော်စိန်၊ ဦးကြာပုနှင့် ဦးလှရှိန်တို့ပါဝင်သည့် ဆပ်ကော်မတီကို လည်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ အဆိုပါဆပ်ကော်မတီဝင်များသည် ကြိုးကိုင်ကော်မတီ၏တာဝန်ပေးချက်အရ ရန်ကုန်သို့လာရောက်၍ အခြေခံဥပဒေနှင့်ပတ်သက်သည့် အထောက်အထားများကို ရှာဖွေစုဆောင်း လေ့လာကြသည်။^၂ ထို့နောက် ဆပ်ကော်မတီ၏ အစီရင်ခံစာကို ကြိုးကိုင်ကော်မတီသို့တင်သွင်းသည်။ ကြိုးကိုင်ကော်မတီက ဆပ်ကော်မတီ၏အစီရင်ခံစာကို လေ့လာသုံးသပ် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ပြီးနောက် ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကိုပြုစုပြီး ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တောင်ကြီးမြို့၌ ကျင်းပသောပြည်လုံးကျွတ်ညီလာခံကြီးက အဆိုပါစာတမ်းကိုအတည်ပြုခဲ့သည်။^၃

၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁။

၂ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၂၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၃၇၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၃ (က) အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁။

(ခ) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၅။

ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အဆိုပါစာတမ်းတွင် အပိုင်းလေးပိုင်းပါဝင်သည်။ ၎င်းတို့မှာ

၁။ နောက်ကြောင်းရာဇဝင်

၂။ စစ်ပြီးခေတ်ကာလ ရှမ်းပြည်

၃။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို၊ ရှမ်းပြည်နယ်အနေဖြင့် လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာတွင် တွေ့ကြုံခဲ့ရသည့် ချို့ယွင်းချက်များနှင့် အခက်အခဲများ

၄။ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်တည်ဆောက်ရေး

တို့ဖြစ်၏။ အပိုင်းတစ်တွင် ရှမ်းလူမျိုးများ မြန်မာနိုင်ငံအတွင်း သို့ ဝင်ရောက်လာပုံနှင့် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးအထိ ရှမ်းဗမာဆက်ဆံရေးများအကြောင်း အကျဉ်းချုပ်ဖော်ပြထားသည်။ အပိုင်းနှစ်တွင်မူ စစ်ပြီးခေတ်ရှမ်းပြည်နှင့်ပင်လုံအစည်းအဝေး (၁၉၄၆)၊ အောင်ဆန်းအက်တလီစာချုပ်၊ ပင်လုံညီလာခံ (၁၉၄၇)၊ ပင်လုံစာချုပ်၊ တောင်တန်းဒေသစုံစမ်းရေးအဖွဲ့၊ ဖဆပလပဏာမညီလာခံနှင့် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ရှမ်းပြည်က ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပုံများ ပါဝင်သည်။ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် အခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲအတည်ပြုခဲ့ပုံနှင့်ပတ်သက်၍ စာတမ်းတွင် ပြန်လည်ဖော်ထုတ်တင်ပြထားသည်မှာ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့်ပတ်သက်သည့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ လမ်းညွှန်ချက်ခုနစ်ချက်မှ ဒုတိယလမ်းညွှန်ချက်ဖြစ်သည်။

ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတော်တွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေက သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့် တသီးပုဂ္ဂလပြည်နယ်များသည် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံတွင် သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသည်နှင့်အမျှ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာရရှိစေရမည်

ဆိုသောအချက်သည် ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေးအတွက် ယေဘုယျအခြေခံသဘောမျှသာ ဖြစ်ကြောင်း ဖော်ပြထား၏။ ထို့ပြင် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် ပတ်သက်သည့် လမ်းညွှန် ပြဋ္ဌာန်းချက် အဆိုကို တင်သွင်းရာတွင်

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကပင် ဖဆပလ ပဏာမညီလာခံက ရေးဆွဲထားသော အခြေခံဥပဒေ မူကြမ်းကို တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်က ဆွေးနွေးရန် အခြေခံစာတမ်း (as a basis for discussion)

အဖြစ်လက်ခံရန် တင်သွင်းခဲ့ရာ၊ ပြည်ထောင်စုတွင် ပါဝင်သည့် ပြည်နယ်များအား အဆင့်အတန်း ခွဲခြားရန် ကြံရွယ်ခဲ့ကြောင်း ထင်ရှားလေသည်။

ဟုဝေဖန်ထားသည်။ သို့သော် အခြေခံဥပဒေကို ထိစဉ်ကလက်ခံခဲ့ရသည့်အကြောင်း ရင်းများကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြထားသည်။

၁။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အမှူးပြုသော တိုင်းပြည် ခေါင်းဆောင်ကြီး များ ရုတ်တရက် လုပ်ကြံခံလိုက်ရသည်။ တတိုင်းတပြည်လုံး ယူကြီး

၁ (က) အခြေခံ ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၄။

(ခ) ဖဆပလ ပဏာမညီလာခံက အတည်ပြုလက်ခံခဲ့သော အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းတွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပါဝင်ရမည့် ပြည်နယ်များကို ဖော်ပြထားပြီး ထိုပြည်နယ်များကိုလည်း ပြည်ထောင်စု ပြည်နယ် (union state) ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ရပြည်နယ် (autonomous state) နှင့် လူမျိုးစုပြည်နယ် (national areas) များဟု ခွဲခြားမည့်သဘော ဖော်ပြထားသဖြင့် ပြည်နယ်များအား အဆင့်အတန်းခွဲခြားရန် ကြံရွယ်ခဲ့သည်ဟု စွပ်စွဲထားခြင်းဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် အခြေခံဥပဒေနှင့် ပတ်သက်သည့် လမ်းညွှန် ပြဋ္ဌာန်းချက်အဆိုကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက တင်သွင်းသောအခါ ဖဆပလ ပဏာမညီလာခံက လက်ခံအတည်ပြုထားသော အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းပါ အချက်အချို့ကို ပြင်ဆင်၍ တင်သွင်းခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြင်ဆင်၍ တင်သွင်းကြောင်းကိုလည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင်က “မူလပဌမတုန်းက ကျွန်တော်တင်သွင်းရမည့် အဆိုဟာ ဖဆပလ ပဏာမညီလာခံတုန်းက ဆုံးဖြတ်ခဲ့တဲ့အဆိုဘဲဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း အဲသည်အဆိုကို ဘတ်ကြည့်တဲ့အခါ ပြင်စရာ လိုနေတဲ့ အချို့ အချက်အလက်တွေကို တွေ့ရပါတယ်။ . . . အဲသည် ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကျွန်တော် ပြင်ဆင်ထားပါတယ်။ . . . အဲသည်တော့ သည်ဖွဲ့စည်းမည့် နိုင်ငံတော်မှာ ဘယ်နယ်တွေ၊ ဘယ်နယ်တွေပါမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ ကျကျနန သတ်မှတ်ပြီးသား မဖြစ်နိုင်သေးပါဘူး။ . . . ကျွန်တော်တို့ မူလဖဆပလ ညီလာခံမှာ တင်တဲ့အဆိုမှာတော့ နယ်တွေ ဖော်ပြထည့်သားပါတယ်။ အဲတာ ကျွန်တော်တို့ အမှတ်တမဲ့ ထည့်ထားမိတာပါဘဲ။ နောက်ပြန်စဉ်းစားကြည့်တော့မှ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံထဲ သည်နယ်တွေ ဝင်ပြီးသား ဖြစ်သွားမည်လားဆိုပြီး စဉ်းစားမိတာနှင့် ဖြုတ်ပစ်ခဲ့ပြီး အခုလို သာမညဆိုထားခြင်းဖြစ်ပါတယ်”ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၁၊

အစည်းအဝေးအမှတ် ၄၊ ရန်ကုန်၊မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရစာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၇၊ စာ ၇၃ - ၈၃။ နောင် ကိုးကားလျှင် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော် ၁/၄ ဟု ညွှန်းမည်။

မရ ဝမ်းနည်းကြေကွဲခဲ့ကြသည်။ သွေးချင်းသားချင်းညီအစ်ကိုများ ပို၍ သွေးစည်းညီညွတ်ရမည့် အခြေသို့ရောက်ခဲ့သည်။

၂။ နယ်ချဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ရှမ်းပြည် ကိုယ်စားလှယ်များထံ လာရောက်၍ ဗမာပြည် အခြေအနေ ဆိုးနေသည် မိမိတို့ဒေသ ပြန်သွားရင်ကောင်းမည်။ ဗမာပြည်မနှင့် မပူးပေါင်းဘဲ သီးခြား နေလျှင် နယ်စပ်ဒေသ တိုးတက်ရေးအတွက် အထူးထောက်ပံ့ငွေ လိုသမျှထုတ်ပေးမည်စသည်ဖြင့် ဖျားယောင်း၍ သွေးခွဲရန်ကြိုးစား ကြသေးသည်။

၃။ ဗမာပြည်မနှင့် မကွဲမကွာပူးတွဲ၍ လွတ်လပ်ရေးယူရန် သန္နိဋ္ဌာန် ချထားသော ရှမ်းပြည်ကိုယ်စားလှယ်များသည် နယ်ချဲ့၏ သွေးခွဲမှုကို လက်မခံတိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်သို့ ဆက်လက်ပါဝင် ဆောင်ရွက်ခဲ့ကြသည်။

၄။ တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်သို့ တက်ရောက်လာသော ရှမ်းပြည် ကိုယ်စားလှယ်များသည် (၁) နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံ နုနယ်ခြင်း၊ (၂) ဥပဒေပြုမှုလုပ်ငန်းများ နားမလည်ခြင်း၊ (၃) တနှစ်အတွင်း လုံးဝ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဇောကြီးနေခြင်း၊ (၄) အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ကျဆုံးကုန်၍ အချင်းချင်း သွေးစည်း ညီညွတ်ရေးကို ဆန္ဒပြင်းပြ နေခြင်းတို့ကြောင့် အခြေခံ ဥပဒေ ပြဋ္ဌာန်းချက်နှင့် စကားလုံးများကို ခပ်ပေါ့ပေါ့ပင် လက်ခံခဲ့ကြသည်။

၅။ ဗိုလ်ချုပ်ဆောင်ဆန်း ပြောကြားသည့် အတိုင်း ဥပဒေ စကားလုံး ထက်၊ စိတ်ဓာတ်ကို ယုံကြည် ကိုးစားခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရရှိ ပြီးသည့်နောက် သွေးချင်း သားချင်းတွေ ဥပဒေ စကားလုံးတွေ ကိုသာ အတိအကျ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ခြင်း၊ အကြပ်ကိုင်ခြင်းများ ပြုလုပ်လိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ယူဆခဲ့ကြသည်။

၆။ ရှမ်းပြည် ကိုယ်စားလှယ်များသည် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ကျဆုံး ကုန်၍ ကြေကွဲဝမ်းနည်းဖြစ်နေသည်လည်းတကြောင်း၊ ခေါင်းဆောင် ကြီးများ ချထား ပေးသွားသည့် လမ်းစဉ် အတိုင်း လွတ်လပ်ရေး ဆောလျင်စွာ ရယူလို၍တကြောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးသည့်နောက် သွေးချင်းသားချင်း အချင်းချင်း မူးတင်းပဲတင်း ဈေးဆစ်အကြပ် ကိုင်မှုများ လုပ်ကိုင်ကြလိမ့်မည်ဟု မထင်မြင်ခဲ့ကြ၍ တကြောင်း၊

(၁) ဗမာပြည်နယ် မဖွဲ့စည်းဘဲ ပြည်ထောင်စု တပေါင်းတစည်း တည်းဖွဲ့စည်းထားခြင်းဖြင့်၊ ရှမ်းပြည်နယ်အဘို့ အဘယ်မျှ နစ်နာမည်ကို မတွေးတောခဲ့ကြပေ။ (၂) ကနေဒါ ပုံစံအတိုင်း အာဏာ ခွဲဝေပေးခြင်းဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်သည် ဂုဏ်သိက္ခာ ကင်းမဲ့ကာ မျောက်လောင်းဘဝ ပြန်လည် ရောက်ရှိမည်ကိုလည်း နားမလည် ခဲ့ကြပေ။

၇။ အထက်ပါ အချက်များကြောင့် ရှမ်းပြည် ကိုယ်စားလှယ်များ ၏ ကိုယ်စား တောင်ပိုင်စော်ဘွားကြီးက အခြေခံဥပဒေကို လှိုက်လဲစွာ ထောက်ခံလိုက်ပေသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းအပိုင်း သုံးတွင် အခြေခံဥပဒေပါ စကားလုံးများနှင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်အချို့ကို အသေးစိတ်ဝေဖန် ဆွေးနွေး၍ ပြင်ဆင်သင့်သည်များကို ပြင်ဆင်ရန် အကြံပေးထားသည်။ ထိုသို့ ဆွေးနွေးရာတွင် အခြေခံဥပဒေခိုဒါနန်းပါ နယ်စပ်ဒေသများဆိုသည့် စကားလုံးမှစ၍ ဆွေးနွေးထားသည်။ အခြေခံဥပဒေခိုဒါနန်းတွင် “နယ်စပ်ဒေသများနှင့် ကရင်နီ နယ်များအဝင်အပါ မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ နိုင်ငံသားများဖြစ်ကြသော ကျွန်ုပ်တို့ သည်” ဟု ပါရှိသဖြင့် “နယ်စပ်ဒေသများ” ဆိုသည့် အသုံးအနှုန်းမှာ အောက်ကျ နောက်ကျသဘောဆောင်နေ၍ ထိုစကားရပ်အစား ရှမ်းပြည်၊ ကချင်ပြည်၊ ကရင်ပြည်၊ ကယားပြည်နှင့် ချင်းပြည်ဟု အစားထိုးသင့်ကြောင်း အကြံပြုထားသည်။ ထို့နောက် ဖဆပလ ပဏာမညီလာခံတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက တစ်ပြည်ထောင်စနစ် (unitary state) ဖွဲ့စည်းရန်မသင့်တော်ကြောင်း အတိအလင်းပြောကြားခဲ့သဖြင့် လွတ်လပ်သော ပြည်များဖြင့် စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားသော ပြည်ထောင်စုဆိုသည့် သဘောကို အခြေခံဥပဒေခိုဒါနန်းတွင် ပီပီပြင်ပြင် ထည့် သွင်းဖော် ပြ ထား သင့် ကြောင်းလည်း တင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၈ ကို ပယ်ဖျက် ရန်လည်း အကြံပြုထားသည်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၈ က

ပုဒ်မ ၁၈၀ ရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျန်နယ်မြေအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော ဥပဒေပြုမှု အာဏာ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာ တရားစီရင်မှုအာဏာ အားလုံးကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များနှင့် အရာရှိများကသာ

၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၄-၁၅။
၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၅-၁၆။

လျှင်သော်၎င်း၊ ထိုအဖွဲ့များနှင့် အရာရှိများ၏ အခွင့်အာဏာအရ သာလျှင်သော်၎င်း၊ သုံးစွဲနိုင်ရမည်”

ဟုဆိုထားသည်။ ထိုပုဒ်မ၏အချုပ်သဘောမှာ ပြည်ထောင်စု၏ အာဏာများကို မြန်မာပြည်မကသာ ကြီးကိုင်ထားပြီး မြန်မာပြည်မအတွက်သာ သုံးခွင့်ရှိကြောင်း သက်ရောက်နေသဖြင့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို လက်ခံမည်ဆိုလျှင် ဤပုဒ်မကို ပယ်ဖျက်ရမည်။ ဤပုဒ်မ မရှိလျှင် မြန်မာပြည်သည် ပြည်နယ်တစ်နယ်ဖြစ်သွားမည်။ ထိုသို့ဖြစ်လာလျှင် အခြေခံဥပဒေက ပြည်နယ်များ၏ အခွင့်အရေးများကို မည်မျှ ချုပ်ချယ်ထားသည် ဆိုသည်ကိုလည်း မြန်မာပြည်မက လက်တွေ့ခံစားရပေမည်ဟု လည်း ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်။^၁

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉ ပါ “နိုင်ငံတော်” ဟူသော စကားနှင့် ပတ်သက်၍ အဓိပ္ပာယ်နှင့်ကျင့်သုံးမှုတွင် မရှင်းလင်းပုံကိုလည်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း တွင် ဝေဖန်ဆွေးနွေးထား၏။ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉ မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

ဤအခန်း^၂ နှင့် အခန်း ၃^၁၊ အခန်း ၄^၁ တို့တွင် “နိုင်ငံတော်” ဟူသော စကား၏ဆိုလိုရင်းမှာ ရွှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထောက်၍ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ သို့တည်းမဟုတ် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်၏ အုပ်ချုပ်မှု အခွင့်အာဏာကို သော်၎င်း၊ ဥပဒေပြုမှုအခွင့်အာဏာကိုသော်၎င်း ဆိုလိုသည်။^၁

ဤတွင် “နိုင်ငံတော်” ဟူသော စကားရပ်သည် အဓိပ္ပာယ်မရှင်းလင်းသည့် အတွက် အချို့နေရာများတွင် ပြည်နယ်နှင့် ဆိုင်သည်လား၊ ပြည်မနှင့်ဆိုင်သည်လား၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ဆိုင်သည်လားဟု မကွဲပြားကြောင်း၊ ထို့ပြင် အခြေခံဥပဒေတွင် ပါရှိသည့် အရေးကြီးသောပုဒ်မများကိုအသုံးပြုရာ၌ ပြည်နယ်များနှင့်မသက်ဆိုင်သည့် သဘောသက်ရောက်နေသဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှရသင့်သည့် အခွင့်အရေးများ အကြီး

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၈။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၆-၁၇။

၃ အခန်း ၂။ မူလအခွင့်အရေးများ

၄ အခန်း ၃။ တောင်သူ လယ်သမား များ နှင့် အလုပ်သမားများအတွက် နိုင်ငံတော်၏ တာဝန်ဝတ်တရားများ

၅ အခန်း ၄။ နိုင်ငံတော်၏ ဝါဒရည်ညွှန်းချက်မှုများ

၆ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၉။

အကျယ် ဆုံးရှုံးနစ်နာလျက်ရှိကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဆိုသည့် စကားရပ်နှင့်ပတ်သက်၍ အင်္ဂလိပ်ဘာသာအားဖြင့် ရှင်းသင့်သလောက် ရှင်းသော်လည်း မြန်မာဘာသာအားဖြင့် နိုင်ငံတော်သည် ပြည်နယ်ကိုဆိုလိုသည်ဟု သဘောမပေါက်ကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဆိုသည့်စကားရပ်ကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရက လိုတစ်မျိုး၊ မလိုတစ်မျိုး အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူနေသဖြင့် မူလအခွင့်အရေးကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရန် ပြည်နယ်များတွင် အာဏာမရှိသည့်သဘော သက်ရောက်နေကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပုဒ်မ ၄၂၊ ၄၃ နှင့် ၄၄ တို့ကို ပြည်နယ်များက ဆောင်ရွက်၍မရကြောင်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် တင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၃ (၄) နှင့် (၅) တို့နှင့် ပတ်သက်၍ လက်တွေ့ကျင့်သုံးပုံကိုလည်း ဝေဖန်ဆွေးနွေးထား၏။ အဆိုပါပုဒ်မ အပိုဒ်ခွဲ ၄ နှင့် ၅ တို့မှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁ ပုဒ်မ ၄၂။ ကိုယ်ကျိုး အမြတ်အစွန်းအတွက်မဟုတ်ဘဲ၊ လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်နေသော စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အဖွဲ့အစည်းများအား ပစ္စည်း ငွေကြေး အထောက်အပံ့ပေးရန် နိုင်ငံတော်တွင် ဝါဒထားရှိ၍ ထိုဝါဒအတိုင်း ရှေ့ရှုဆောင်ရွက်ရမည့် သမဝါယမ အစည်းအရုံးများနှင့် အလားတူ စီးပွားရေးအစည်းအရုံးများအား ပိုမိုအခွင့်အရေး ပေးရမည်။

၂ ပုဒ်မ ၄၃။ ဝိဇ္ဇာပညာနှင့် သိပ္ပံပညာများ၊ သုတေသနနှင့် ယဉ်ကျေးမှု အဖွဲ့အစည်းများ၊ ထို့ပြင် ပါဠိနှင့် သက္ကဋသင်ကြားရေးတို့ကို နိုင်ငံတော်က စောင့်ရှောက် ထောက်ပံ့ရမည်။

၃ ပုဒ်မ ၄၄။ (၁)။ ပြည်သူသုံးလုပ်ငန်းများကို နိုင်ငံတော်အစိုးရ ကိုယ်တိုင်က သော်၎င်း၊ ဒေသန္တရအဖွဲ့များကသော်၎င်း၊ ပြည်သူတို့၏ သမဝါယမအစည်းအရုံးများကသော်၎င်း၊ တည်ထောင်လုပ်ကိုင်စေရန်၊ နိုင်ငံတော်အစိုးရ၌ ဝါဒထားရှိ၍၊ ထိုဝါဒအတိုင်း ရှေ့ရှုဆောင်ရွက်ရမည်။

(၂)။ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတော် အတွင်းတွင်၊ နေပစ္စည်းထွက်မည့် သဘာဝပင်ရင်း အခြေအမြစ်များကို နိုင်ငံတော်အစိုးရကိုယ်တိုင်ကသော်၎င်း၊ ဒေသန္တရ အဖွဲ့များက သော်၎င်း၊ ပြည်သူတို့၏ သမဝါယမ အစည်းအရုံးများကသော်၎င်း၊ လုပ်ကိုင်သုံးစွဲစေရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရ၌ ဝါဒထားရှိ၍၊ ထိုဝါဒအတိုင်း ရှေ့ရှု ဆောင်ရွက်ရမည်။

၄ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၇။

- (၄) နိုင်ငံတော်သည် ပြည်သူ့အကျိုး အတွက်လိုအပ်ပါက ပိုင်ရှင်အား မည်ကဲ့သို့သော ကိစ္စမျိုးတွင် မည်မျှလျော်ကြေးပေးရမည်ဟုပြဋ္ဌာန်းထားသော တရားဥပဒေနှင့် အညီသာလျှင်၊ ကိုယ်ပိုင်ပစ္စည်းကို ကန့်သတ်ချုတ်ချယ်နိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် သိမ်းပိုက်နိုင်သည်။
- (၅) အထက်ကဖော်ပြခဲ့သော နောက်ဆုံးပုဒ်မခွဲရှိ စည်းကမ်းချက်များနှင့်မဆန့်ကျင်လျှင်၊ ပြည်သူ့အကျိုးအတွက် လိုအပ်ပါက၊ နိုင်ငံ၏ စီးပွားရေးနှင့်သက်ဆိုင်သော လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးကိုသော်၎င်း၊ တဦးတည်းပိုင်လုပ်ငန်းများကိုသော်၎င်း နိုင်ငံတော်သည် တရားဥပဒေပြဋ္ဌာန်း၍ နိုင်ငံပိုင်ပြုနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်အတွက် သိမ်းယူနိုင်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အခွင့်အရေးများနှင့် သက်ဆိုင်သည့် အာဏာကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရကသာ ချုပ်ကိုင်ထားသဖြင့် ပြည်နယ်များ၌ အထက်ပါ အာဏာများမရှိဟု ယူဆနိုင်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်သည် အဆိုပါအခွင့်အရေးများကို သုံးပိုင်ခွင့်အာဏာ မရှိကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာနကသာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရကိုယ်စားဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသည် ပစ္စည်းတစ်ခုခုကို ရယူလိုသောအခါ သာမန်အရပ်သားများနည်းတူ အရောင်းအဝယ်ပြုလုပ်သည့်နည်းဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်ရကြောင်း၊ သို့သော် ပြည်ထောင်စုအစိုးရဌာနများက ရှမ်းပြည်နယ်ရှိပစ္စည်းများကို ရယူရာ၌မူ ပြည်ထောင်စု အာဏာများကိုသုံးစွဲပြီး ပြည်နယ်များအား မတိုင်ပင်ဘဲသိမ်းယူလေ့ရှိသဖြင့် ပြည်နယ်အစိုးရအား အရေးမထားရာရောက်ကြောင်း၊ ဥပမာဆိုလျှင် “လောပိတ” လျှပ်စစ်ဓာတ်ကြိုးများကို ရှမ်းပြည်နယ်မှဖြတ်၍ အထက်မြန်မာပြည်သို့ ဆက်သွယ်ရာ၌ ဓာတ်တိုင်များစိုက်ရန် မြေများကို သိမ်းယူခဲ့ရာတွင် လျော်ကြေးမပေးသည့်ပြင် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအားလည်း ကြိုတင်အသိပေးခြင်းမရှိခဲ့ကြောင်း တင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ တွင် ချွတ်ယွင်းချက် ရှိနေပုံကိုလည်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထား၏။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ တွင်

- (၁) နိုင်ငံတော်သည် မြေယာအားလုံး၏ ပင်ရင်းပိုင်ရှင်ဖြစ်သည်။

- (၂) ဤအခြေခံဥပဒေ၏ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ မြေယာပိုင်ခွင့်စနစ်များကို စည်းမျဉ်းတကျ ဖြစ်စေရန်သော်၎င်း၊ လွှဲပြောင်းရန်သော်၎င်း၊ ဖျက်သိမ်းရန်သော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်၌ အခွင့်အရေးရှိရမည်။ သို့တည်းမဟုတ် မည်သည့်မြေယာကိုမဆို ပြန်လည်သိမ်းယူပြီးလျှင်၊ ထိုမြေယာကို စုပေါင်း စိုက်ပျိုးရေး အတွက် ဖြစ်စေ၊ သမဝါယမစိုက်ပျိုးရေးအတွက်ဖြစ်စေ၊ လယ်သီးစားသမားများသို့ ဖြစ်စေ၊ ဝေငှပေးရန် အခွင့်အရေးရှိရမည်။
- (၃) မည်သည့်အခြေခံစနစ်နှင့်မျှ မြေယာအမြောက်အမြား ပိုင်ဆိုင်နိုင်သော အခွင့်မရှိစေရ။ တဦးတည်းပိုင်ဖြစ်သော မြေယာ၏ အများဆုံးမြေဧက အရေအတွက်ကို အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ညီညွတ်ခြင်းတရားဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ရမည်။

ဟု ပါရှိသည်။ ဤပုဒ်မပါ “နိုင်ငံတော်” ဆိုသည့်စကားရပ်သည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကိုသာဆိုလိုသည့်သဘော သက်ရောက်နေကြောင်း၊ မြေယာအားလုံး၏ပိုင်ရှင်ဖြစ်သော “နိုင်ငံတော်” သည် ပြည်မလော၊ ပြည်နယ်လောဆိုသည်မှာ မရှင်းလင်းကြောင်း၊ ပြည်မမြေယာအားလုံးကို ပြည်မကပိုင်၍ ပြည်နယ်မြေယာအားလုံးကို ပြည်နယ်အစိုးရက ပိုင်သည်လားဆိုသည်မှာလည်း မရှင်းလင်းကြောင်း၊ နိုင်ငံတော်ဟူသောစကားရပ်သည် ပြည်မကိုသာရည်ညွှန်းသည်ဆိုလျှင် ပြည်နယ်များအတွင်းရှိ မြေယာများကိုပင်ပြည်မကပိုင်ဆိုင်သည့်သဘော သက်ရောက်နေကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် မြေယာချထားရေးနှင့် မြေယာ ပြုပြင်ပြောင်းလဲရေး များကို ရှမ်းပြည်နယ်ကလုပ်ပိုင်ခွင့်မရှိကြောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးမရမီက ရှမ်းပြည်နယ်ကပိုင်ဆိုင်သော မြေယာများနှင့် ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်လူထုအတွက် မြေယာလွှဲပြောင်းခြင်း၊ မြေယာစွန့်လွှတ်ခြင်း၊ မြေယာဆက်ခံခြင်း၊ မြေယာလက်လွှတ်မှုမှုကာကွယ်ခြင်း စသည့်စည်းကမ်းသတ်မှတ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်အတွက် ဆုံးရှုံးလျက်ရှိနေကြောင်းလည်း တင်ပြထား၏။^၁ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၀ ကဲ့သို့ပင် ပုဒ်မ ၃၁ နှင့်ပတ်သက်၍လည်း ရှမ်းပြည်နယ်၌ နစ်နာမှုများရှိနေပုံကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

၁- ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၀။

၂ (က) အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၇-၁၈။

(ခ) မြေယာ၊ မြေခွန်တော်နှင့် မြေယာတိုးတက်ကြီးပွားရေး၊ အမတ်ကြီးကြီးကိစ္စများသည် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းတွင်ပါသော်လည်း ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေသည် မြန်မာတစ်နိုင်ငံလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟု ဆိုထား၏။ ၁၉၅၃ ခုနှစ် လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေး အက်ဥပဒေအခန်း ၁၊ အပိုဒ် ၂။

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၃၁ တွင်

၁။ စီးပွားရေး၌ သူတပါးကိုနှစ်နာစေ၍ ကိုယ်ကျိုးရှာခြင်းမှ ကာဆီးရေးအတွက်၊ မိမိတို့အချင်းချင်း ပေါင်းသင်းဖွဲ့စည်းနိုင်ကြစေရန် အလုပ်သမားများအား နိုင်ငံတော်သည် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ ဆောင်ရွက်ချက်ဖြင့်၎င်း၊ အခြား ဆောင်ရွက်ချက်များဖြင့်၎င်း ကူညီနိုင်သည်။

၂။ အလုပ်သမားများအား စည်းရုံးပိုင်ခွင့်ပေးစေရန်၎င်း၊ အလုပ်လုပ်သောအချိန်နာရီတို့ကို ကန့်သတ်စေရန်၎င်း၊ နှစ်စဉ်အားလပ်ရက်များရခွင့်ရှိအောင် စီမံစေရန်၎င်း၊ အလုပ်ခွင်၏အခြေအနေကို ကောင်းမွန်အောင်ပြုစေရန်၎င်း၊ ရည်ရွယ်၍၊ နိုင်ငံတော်သည် ဥပဒေပြုပေးခြင်းဖြင့်၊ အလုပ်သမားများကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည်။ ထို့ပြင် အကြောင်းညီညွတ်လျှင် ညီညွတ်ခြင်း နေခင်းထိုင်ခင်းနှင့် ထောက်ပံ့မှု အာမခံစနစ်တို့အတွက် စီမံချက်များကိုအားပေးခြင်းဖြင့်လည်း ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည်။

ဟု ဆိုထား၏။ ထိုပုဒ်မနှင့် ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် နမ္မတူဘော်တွင်း အလုပ်သမားများသာ ဥပဒေပါ အခွင့်အရေးများကို ခံစားရပြီး အခြားသော သာမန် အလုပ်သမားများမှာ မြန်မာပြည်မရှိ အလုပ်သမားများကဲ့သို့ ခံစားခွင့် မရကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသည် အလုပ်သမားများ၏ အကျိုးအတွက် ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်သည့် အခွင့်အာဏာမရှိကြောင်း တင်ပြထားသည်။^၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၉၁ အရ ဒေသဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းသည့်ကိစ္စကိုလည်း ဝေဖန်ဆွေးနွေးထားသည်။ အဆိုပါ ပုဒ်မ ၉၁ က

သို့ရာတွင် ဒေသအလိုက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရှိသည်ဟူသော ရည်ရွယ်ချက် သဘောတရားကို အခြေခံ၍ တရားဥပဒေဖြင့် သတ်မှတ်ထားသော ဒေသဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များသို့၊ အုပ်ချုပ်ရေး ကိစ္စ၊ ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စ၊ စီးပွားရေးကိစ္စများအတွက် အထင်အရှား ဖော်ပြထားသော အာဏာများကိုလွှဲပေးရန်၊ တရားဥပဒေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းချက်ပြုနိုင်သည်။ ထိုပြဋ္ဌာန်းချက်များပါဝင်သော တရား

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၃၁။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၈။

ဥပဒေသည်၊ ထိုကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များ၏ အခွင့်အရေးများ အာဏာများနှင့် တာဝန်ဝတ္တရားများကို၎င်း၊ ထိုအဖွဲ့များနှင့် ပါလီမန်တို့၏ ဆက်ဆံရေးကို၎င်း၊ ထိုအဖွဲ့များနှင့် ပြည်ထောင်စု အစိုးရတို့၏ ဆက်ဆံရေးကို၎င်း သတ်မှတ်ရမည်

ဟု ဆိုထားသည်။ ဤပုဒ်မအရ ဒေသဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်များဖွဲ့ခြင်းသည် ပြည်နယ် ကောင်စီတို့၏ ဂုဏ်သိက္ခာကို ထိခိုက်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ဒေသဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များသို့ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စ၊ ယဉ်ကျေးမှုကိစ္စနှင့် စီးပွားရေးကိစ္စများ အတွက် အာဏာများလွှဲပေးရန်ကိစ္စကို ပါလီမန်ကသာ ဥပဒေပြုလုပ်ခွင့်ရှိသဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်အနေဖြင့် ကျေနပ်ဖွယ်မဟုတ်ကြောင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေးကိစ္စကို ဒေသ ဆိုင်ရာကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့များသို့ ပြည်ထောင်စုပါလီမန်က လွှဲအပ်ပေးမည်ဆိုလျှင် လည်း ရှမ်းပြည်နယ်တွင် စင်ပြိုင်အစိုးရ တည်ထောင်ပေးရာ ရောက်မည်ဖြစ်ကြောင်း များ ဆွေးနွေးတင်ပြထား၏။^၁

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၂ (၃) တွင်

မည်သည့်ပြည်နယ်ကောင်စီမဆို၊ မိမိ၏ နယ်မြေများကိုသော်၎င်း၊
အာဏာများကိုသော်၎င်း၊ အခွင့်အရေးများကိုသော်၎င်း
ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၍ ပြန်အပ်နိုင်သည်

ဟု ဖော်ပြထားသဖြင့် ပြည်နယ်ကောင်စီများက မိမိတို့၏ နယ်မြေများကို လည်းကောင်း၊ အာဏာများကိုလည်းကောင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၍ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်သို့ ပြန်အပ်နိုင်သော်လည်း ပါလီမန်ကမူ ပြည်မ၏နယ်မြေတစ်စိတ် တစ်ဒေသကို လည်းကောင်း၊ အခွင့်အာဏာ တစ်စိတ်တစ်ဒေသကို လည်းကောင်း ပြည်နယ်များသို့ ခွဲဝေပေးခွင့်မရှိကြောင်း၊ ဖြစ်သင့်သည်မှာ ထိုကိစ္စများကိုဆောင် ရွက်ရာတွင် အဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်များ၏ သဘောတူညီမှုဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်သင့် ကြောင်း တင်ပြထားသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်အစိုးရတို့၏ အာဏာ ခွဲဝေထားပုံမှာ မူလကပင် တစ်ဖက်စောင်းနင်းဖြစ်နေပေရာ ပြည်နယ်များက၎င်းတို့၏ လက်ရှိအာဏာများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား ပြန်အပ်မည်ဆိုပါက စာကလေး အမွေးနုတ်သကဲ့သို့ဖြစ်ကာ ပြည်နယ်များသည် အာဏာလက်မဲ့ဘဝသို့ ကျရောက် ရပေမည်ဟု သုံးသပ်တင်ပြထား၏။^၂

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၉၁။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၈။

၃ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၈-၁၉။

အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၃ နှင့် ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်၏ မကျေနပ်ချက်ကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၃ က

ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုစာရင်းတွင် သစ်တောက်စွဲ၊ သတ္တုတွင်း ကိစ္စ၊ ရေနံမြက်စွဲ၊ သတ္တုတူးဖော်ပြုပြင်ရေးကိစ္စ စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ပိုင်ခွင့်ပါရှိသည်ဖြစ်သောကြောင့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံက သုံးစွဲပိုင်ခွင့်ရှိသော အာဏာများကိုသုံးစွဲရာ၌ ထိုသစ်တောက်များ၊ သတ္တုတွင်းများ ရေနံမြေများကို လုပ်ကိုင်သုံးစွဲစေရန်သော်၎င်း၊ တိုးတက်အောင် ပြုစေရန်သော်၎င်း၊ အသုံးချစေရန်သော်၎င်း လက်မှတ်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် လိုင်စင်ကို၊ သို့တည်းမဟုတ် အခွင့်အာဏာလွှဲအပ်သော အခြားနည်းကို ထုတ်မပေးမီ၊ ထိုသို့ထုတ်ပေးသော အာဏာပိုင်သည်၊ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အတွက် ခန့်ထားခြင်းခံရသော ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရမည်

ဟု ဆိုထားသည့်အချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်များ၏အဖိုးတန်ဖြစ်သောသစ်တောက်စွဲ၊ သတ္တုပစ္စည်းနှင့် ရေနံများ ထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့်ကို ပြည်မကသာ ချုပ်ကိုင်ထားခြင်း၊ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်ဝန်ကြီးနှင့်ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရမည်ဟုဆိုထားသော်လည်း ပြည်မအာဏာပိုင်များ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်သာ နောက်ဆုံး အတည်ဖြစ်ရန်ရှိခြင်းတို့ကို မကျေနပ်ကြောင်းဖော်ပြထား၏။ ထိုသို့သယံဇာတပစ္စည်းများ ထုတ်ယူသုံးစွဲခွင့်သည် သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အစိုးရ၏အာဏာအတွင်းသာ ဖြစ်သင့်ကြောင်းလည်း တင်ပြထား၏။^၁

အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၄ (၁) ကိုလည်း ဝေဖန်ဆွေးနွေးထားသည်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၄ (၁) တွင်

စစ်ကြောင့်ဖြစ်စေ၊ နိုင်ငံတွင်းဆူပူမှုကြောင့်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ တည်တံ့မှုကို အန္တရာယ်ဖြစ်စေအံ့သော အထူးအရေးတကြီးအခြေဖြစ်ပေါ်နေပြီဟူ၍သော်၎င်း၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကို ထိခိုက်နေသောစီးပွားရေး အရေးတကြီးအခြေသည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ တစိတ်တဒေသ၌ ပေါ်ပေါက်နေပြီဟူ၍ သော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်သမတက (ဤအခြေခံဥပဒေတွင် အရေးတကြီး ကျေညာချက်ဟု

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၉၃။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၉။

ညွှန်းထားသော) ကျေညာချက်တရပ်ကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သော်၊ ပုဒ်မ ၉၂ တွင် မည်သို့ပင်ဆိုထားစေကာမူ၊ ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းတွင် သီးခြားရေတွက်ထားသော ကိစ္စတစ်ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ပြည်နယ် တနယ်အတွက် သော်၎င်း၊ ပြည်နယ်၏ တစိတ်တဒေသ အတွက် သော်၎င်း၊ ဥပဒေများကိုပြုရန် ပါလီမန်တွင် အာဏာရှိရမည်”

ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ရှမ်းပြည်တောင်ပိုင်း စစ်အုပ်ချုပ်ရေး အတွေ့အကြုံအရ လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတဆိုင်ရာသည့်စကားရပ်မှာ ပြည်ထောင်စုကာကွယ်ရေး၊ ပြည်ထဲရေးစသည့် ဝန်ကြီးဌာနများကိုဆိုလိုသဖြင့် လိုအပ်၍အရေးတကြီးကြေညာ ထုတ်ပြန်ရာ၌ ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ သို့မဟုတ် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ၏သဘောတူညီ ချက် ရယူရမည်ဟု ဖော်ပြထားခြင်းမရှိပုံကိုလည်းကောင်း ထောက်ပြထားသည်။^၁

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၆ ကိုလည်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းတွင် ဝေဖန်ဆွေးနွေးထားသည်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၉၆ မှာ အောက်ပါ အတိုင်း ဖြစ်သည်။

၁။ ဤအခြေခံဥပဒေရှိ စတုတ္ထဇယား၌ ရေတွက်ဖော်ပြထားသော အခွန်တွက် ပင်ရင်းများမှရမည့်အခွန်တော်အားလုံးသည်ပြည်နယ်၌ သော်၎င်း၊ ပြည်နယ်ကသော်၎င်း၊ ကောက်ခံရရှိသောပြည်နယ်၏ အခွန်တော်ငွေတွင် ပါဝင်ရမည်။

၂။ တဆက်တည်းဖြစ်သော အထက်ပုဒ်မခွဲအရ၊ ပြည်နယ်များသို့ခွဲဝေ လွှဲအပ်ထားသော အခွန်တော်များမှလွဲ၍၊ အခွန်တော်အားလုံး သည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏အခွန်တော်တွင်ပါဝင်ရမည်။

ခြင်းချက်။ ။ဤကိစ္စအတွက်ခန့်ထားသော အဖွဲ့တစ်ခုခု၏သို့တည်း မဟုတ် အခြား အာဏာပိုင်တစ်ခုခု၏ ထောက်ခံချက်များအရ ထောက်ပံ့ရန်လိုအပ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်သတ်မှတ်သော အထောက် အပံ့ငွေများကို ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်အစိုးရသည် မိမိ၏အခွန် တော်များမှထုတ်၍၊ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်များ၏ အစိုးရများအား ပေးနိုင်သည်။^၂

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၉၄။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၉။

၃ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၉၆။

ဤဥပဒေပါ စကားအသုံးအနှုန်းကိုကြည့်မည်ဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် မိမိ၏အခွန်တော်များမှထုတ်၍ ပြည်နယ်အစိုးရများအား ထောက်ပံ့ငွေပေးနိုင်သည်။ ထိုသို့ထောက်ပံ့ငွေပေးရန်ကိုလည်း အဖွဲ့တစ်ခုခု သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်တစ်ခုခု၏ထောက်ခံချက်ရယူရမည်ဟု ဆိုလိုသည်။ ပြည်နယ်များအား ၎င်းတို့ရသင့်ရထိုက်သည့်အခွန်တော်ငွေကိုခွဲဝေပေးရာ၌ “ထောက်ပံ့ငွေ” ဟု မသုံးသင့်ကြောင်း၊ ထိုသို့သုံးနှုန်းခြင်းအားဖြင့် ပြည်နယ်များ၌ ခံစားခွင့်မရှိ၍ ပြည်မက စေတနာဖြင့် မိမိ၏အခွန်တော်ငွေမှထုတ်နုတ်၍ ပြည်နယ်များကိုထောက်ပံ့ကြေးပေးသည့်သဘောသက်ရောက်နေကြောင်း၊ အမှန်မှာမူ အဆိုပါထောက်ပံ့ငွေဆိုသည်မှာ ပြည်မနှင့် ပြည်နယ်တို့ အချိုးကျ ရယူ ခံစားထိုက်သောအခွန်တော်ငွေမှ ပြည်နယ်များ ရသင့်ရထိုက်သည့် အချိုးအစားအတိုင်း ရရှိသည့်အခွန်တော်ငွေသာဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်နယ်များက ရသင့်ရထိုက်သည့် အခွန်တော်ကိုပြည်နယ်များသို့ ခွဲဝေပေးရာ၌ အဖွဲ့တစ်ခုခု သို့မဟုတ် အာဏာပိုင်တစ်ခုခု၏ ထောက်ခံချက်လည်း ရယူရန်မလိုအပ်ကြောင်း တင်ပြထားသည်။”

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၂ အရ ပြည်နယ်အစိုးရများသည် မိမိတို့ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်များ၌ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ၊ စက်ရုံများ တည်ထောင်ခွင့်မရှိသကဲ့သို့ဖြစ်နေကြောင်းကိုလည်း အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် ဆွေးနွေးထားသည်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၂၂ တွင်

ဤ အခြေ ခံဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက် များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်မှု အခွင့်အာဏာသည် အောက်ပါ ကိစ္စများသို့ သက်ရောက်ပြန်နံ့သည်။

(က) ပြည်ထောင်စုပါလီမန်က ဥပဒေပြုနိုင်သော ကိစ္စများ။^၁

ဤပုဒ်မအရ ပါလီမန်က ဥပဒေပြုနိုင်သော ကိစ္စတိုင်းသည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ အုပ်ချုပ်မှု အခွင့်အာဏာအောက်တွင် ရှိသည်ဟု ဆိုနိုင်သဖြင့် ဤပုဒ်မနှင့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံဥပဒေပြုစာရင်းကိုတွဲ၍ ဖတ်ရှုမည်ဆိုလျှင် ပြည်နယ်များသည် သစ်တော၊ ရေနံနှင့် သတ္တုလုပ်ငန်းများတွင် အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ အာဏာမရှိသောကြောင့် ပြည်နယ်အစိုးရများသည် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ လုပ်ဆောင်ခွင့်ခွင့်မရှိသကဲ့သို့ဖြစ်နေကြောင်း တင်ပြထားသည်။^၂

၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁၉။

၂ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၂၂။

၃ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၀။

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် ဝေဖန်ဆွေးနွေးထားသည့် အခြား
ပုဒ်မ နှစ်ခုမှာ ပုဒ်မ ၁၂၀ နှင့် ၁၃၁ တို့ ဖြစ်သည်။ ပုဒ်မ ၁၂၀ တွင်

ပါလီမန်နှင့် ပြည်နယ်ကောင်စီများ၏ အခွင့်အာဏာဖြင့်၊ ထို့ပြင်
ထိုအခွင့်အာဏာအရ၊ ငွေထုတ်ပေးရေး ကိစ္စအားလုံးကို ကြီးကြပ်
အုပ်ချုပ်စေရန်၎င်း၊ စီမံခန့်ခွဲရသော ငွေများ၏ စာရင်းအားလုံးကို
စစ်ဆေးစေရန်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်စာရင်းစစ်ချုပ်တဦး ရှိရမည်^၁

ဟု ဆိုထားပြီး ပုဒ်မ ၁၃၁ တွင်မူ

နိုင်ငံတော် စာရင်းစစ်ချုပ်သည်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံနှင့် ပြည်နယ်
များ၏ ငွေစာရင်းများဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာများကို တရားဥပဒေက
သတ်မှတ်ဖော်ပြထားသော အချိန် ကာလ များ တွင်၊ ပြည်သူ့
လွှတ်တော်သို့ တင်ပြရမည်^၂

ဟု ဖော်ပြထား၏။ ဤပုဒ်မများအရ ပြည်နယ်ကောင်စီများ၏ အခွင့်အာဏာဖြင့်
လည်းကောင်း၊ အခွင့်အာဏာအရလည်းကောင်း ထုတ်ပေးသောငွေများကို ကြီးကြပ်
အုပ်ချုပ်ရာ၌လည်းကောင်း၊ စာရင်းများကို စစ်ဆေးရာ၌လည်းကောင်း၊ နိုင်ငံတော်
စာရင်းစစ်ချုပ်သည် ပြည်ထောင်စု အစိုးရ ကိုယ်စား ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်စစ်ဆေးရ
မည်ဟု ဆိုလိုသဖြင့် ပြည်နယ်ကောင်စီများက ခွင့်ပြုသည့်သုံးငွေနှင့် စာရင်းများကို
ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ကြီးကြပ်စစ်ဆေးပိုင်ခွင့်ရှိရာ ရောက်နေကြောင်း၊ ပြည်နယ်
ငွေစာရင်းများဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာကို ပြည်သူ့ လွှတ်တော်သို့ တင်ပြခြင်းအားဖြင့်
ပြည်သူ့ လွှတ်တော် ပြည်သူ့ငွေစာရင်းကော်မတီက ပြည်နယ်အစိုးရများအပေါ်
အာဏာသက်ရောက်သည့်အခြေအနေမျိုး ဖြစ်နေကြောင်း၊ အမှန်မှာမူ နိုင်ငံတော်
စာရင်းစစ်ချုပ်သည် ပါလီမန်က ခွင့်ပြုသည့် သုံးငွေနှင့် စာရင်းများကို ပါလီမန်
ကိုယ်စား လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်ကောင်စီများက ခွင့်ပြုသည့် သုံးငွေနှင့် စာရင်း
များကို ပြည်နယ်ကောင်စီများ၏ကိုယ်စား လည်းကောင်း ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်စစ်ဆေး
ခြင်းမျိုးသာဖြစ်သင့်ကြောင်းနှင့် ပြည်နယ်ငွေစာရင်းဆိုင်ရာ အစီရင်ခံစာကို ပြည်နယ်
ကောင်စီသို့သာ တင်ပြရန်၊ ပြည်နယ်ကောင်စီက ခန့်ထားသော ပြည်သူ့ငွေစာရင်း
ကော်မတီတွင်သာ ပြည်နယ်အစိုးရအပေါ် အရေးယူနိုင်သည့်အာဏာရှိသင့်ကြောင်း
များ တင်ပြထားသည်။^၃

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၂၀။

၂ ယင်း

၃ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၀။

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၄ (၁)ပါ “ကောင်စီ” ဆိုသည့်စကားကို “ပြည်နယ်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်” ဆိုသည့် စကားဖြင့် အစားထိုးသင့်ကြောင်းလည်း တင်ပြထားသည်။ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၅၄ (၁) တွင်

ပါလီမန်၏ ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ် အမတ်အားလုံး ပါဝင်သည့် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းရမည်”

ဟု ဖော်ပြထားသည်။ ကောင်စီဟူသောစကားမှာ အင်္ဂလိပ်စကားဖြစ်နေ၍ မသင့်တော်ကြောင်းနှင့် ပြည်နယ်ကောင်စီအစား ပြည်နယ်ဥပဒေပြုလွှတ်တော်ဟုခေါ်လျှင် သင့်တော်မည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း တင်ပြထားသည်။^၁

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၀ နှင့် ပတ်သက်၍ လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာတွင် အခက်အခဲရှိပုံကိုလည်း အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် တင်ပြထားသည်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၀ တွင်

ဝန်ကြီးချုပ်သည်၊ ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်၍၊ ပါလီမန်၏ ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကိုယ်စားလှယ်အမတ်များအနက်၊ အမတ်တဦးဦး၏ အမည်ကို တင်သွင်းသောအခါ၊ ထိုသို့ အမည် တင်သွင်းခြင်း ခံရသော အမတ်ကို နိုင်ငံတော်သမ္မတသည် အောက်တွင် “ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီး” ဟု ခေါ်တွင်ရမည်ဖြစ်သော ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် ခန့်ထားရမည်။ ထိုသို့ ခန့်ထားခြင်းခံရသော ဝန်ကြီးသည်၊ ဤအခြေခံဥပဒေ၏ ကိစ္စများအတွက် ရှမ်းပြည်နယ် ဥက္ကဋ္ဌလည်း ဖြစ်ရမည်”

ဟုဆိုထား၏။ ဤပုဒ်မအရ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်သည် ပြည်နယ်ကောင်စီနှင့်ညှိနှိုင်း တိုင်ပင်၍ ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီး (ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌ) ကို ခန့်ထားရမည်ဟု ဆိုသော်လည်း ပြည်နယ်ကောင်စီက မထောက်ခံသော အမတ်တစ်ဦးကို နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က ပြည်နယ်ဝန်ကြီးခန့်နိုင်သည်ဟု တရားလွှတ်တော်ချုပ်က ဆုံးဖြတ်ချက်လည်း

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၅၄။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၁။

၃ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၀။

ရှိနေကြောင်း၊ ပြည်နယ်ကောင်စီက သဘောမတူသူကို နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က ခန့်အပ်သဖြင့် ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် လက်ခံရမည်ဆိုလျှင် အုပ်ချုပ်ရေး၌ အခက်အခဲများတွေ့နိုင်သကဲ့သို့ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်အနေနှင့်လည်း မိမိသဘောမကျသူ တစ်ယောက်ကို နိုင်ငံတော်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်ရန် မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ လက်ခံနိုင်မည် မဟုတ်ကြောင်း၊ အဆိုပါပြဿနာကို ပြေလည်စေသည့်နည်းမှာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် ဖွဲ့စည်းရေးသာဖြစ်ကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် ဝေဖန်ဆွေးနွေးထားသည့် အခြား ပုဒ်မတစ်ခုမှာ ပုဒ်မ ၁၆၂(၁)၊ (၂) နှင့် (၃) ဖြစ်သည်။ ၎င်းပုဒ်မ ၁၆၂ တွင်

(၁) ဤအခြေခံဥပဒေရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ ပြည်နယ်၏ အုပ်ချုပ်မှုအခွင့်အာဏာသည်၊ ပြည်နယ်ကောင်စီက တရားဥပဒေပြုပိုင်သော ကိစ္စများသို့ သက်ရောက်ပြန်နဲ့သည်

၁ (က) သန့်ရှင်းနှင့် တည်မြဲဟု ဖဆပလ ကဲ့သွားသောအခါ တည်မြဲ ဖဆပလအမတ်များ ဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာ စောလှထွန်းနှင့် ဦးဇန်ထာဆင်တို့ ဝန်ကြီးအဖြစ်မှ နုတ်ထွက်သွားကြသည်။ ထိုလစ်လပ်သွားသော ဝန်ကြီးနှစ်နေရာအတွက် ဦးနုက ဦးစောလူးလူကုန်ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးနှင့် ဒူဝါဇော်ရစ်ကို ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီး အဖြစ် ပြည်နယ်ကောင်စီများနှင့် ကြိုတင်ညှိနှိုင်းခြင်းမရှိဘဲ ခန့်အပ်ခဲ့သည်။ ဦးနု၏ ထိုသို့ ဆောင်ရွက်ချက်သည် တရားဝင် မဝင် နိုင်ငံတော်သမ္မတက တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ မေးမြန်းခဲ့၏။ ထိုအခါ တရားရေးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမောင်၏ အောက်ပါ ရှင်းလင်းချက်ကို တရားလွှတ်တော်ချုပ်က လက်ခံခဲ့သည်။

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၁၅ တွင် အစိုးရအဖွဲ့သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အား အဖွဲ့လိုက် စုပေါင်းတာဝန်ခံရမည် ဆိုသည့်စကားအရ ဝန်ကြီးချုပ်သည် မိမိ၏ ဝန်ကြီးအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများကို ရွေးချယ်ခန့်အပ်ခွင့် ရှိကြောင်းနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်သည် ပြည်နယ်ကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်၍ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးကို ခန့်အပ်ရမည် ဆိုသည်မှာလည်း လမ်းညွှန်ချက်သာဖြစ်၍ အမိန့်မဟုတ်ကြောင်း ဒေါက်တာဦးမောင်က ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။

Dr. Maung Maung, *Burma's Constitution comes to life*, Madras, Diocesan Press, (n.d.). Reprinted from the *Indian Year Book of International Affairs*, 1958.

(ခ) ဦးဇန်ထာဆင်၊ ဒီမိုကရေစီပြောင်းပြန်၊ ရန်ကုန်၊ နံ့သာပုံနှိပ်လုပ်ငန်း၊ ၁၉၉၀၊ ဖေဖော်ဝါရီလ၊ စာ ၆၅-၆၇။ နောင်ကိုးကားလျှင် ဦးဇန်ထာဆင်၊ ဒီမိုကရေစီပြောင်းပြန် ဟု ညွှန်းမည်။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း။ စာ ၂၁။

အုပ်ချုပ်မှုအခွင့်အာဏာကို သုံးစွဲရာတွင်၊ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌသည် ကောင်စီ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လိုက်နာရမည်။

(၂) ပြည်နယ်ဆိုင်ရာ အခြားကိစ္စအားလုံးတွင်၊ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌသည် ပြည်နယ်ကောင်စီနှင့် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရမည်။

(၃) ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ထင်မြင်ချက်များကို ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌထံသို့ တင်ပြရာတွင် လွယ်ကူစိမ့်သောငှါ၊ ပြည်နယ်ကောင်စီသည် ရွေးကောက်ပွဲပြီးသည်နောက်၊ ပဌမအကြိမ် ကျင်းပသော အစည်းအဝေးတွင်၊ ကောင်စီအမတ်များထဲမှ သော်၎င်း၊ ကောင်စီအမတ်မဟုတ်သူများထဲမှ သော်၎င်း၊ ရွေးချယ်၍၊ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းရမည်။ ထိုအစိုးရအဖွဲ့သည် ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌကို အလုပ်ဝတ်တရားများ ဆောင်ရွက်ရာတွင် ကူညီရန်၊ အကြံပေးရန် ဖြစ်သည်။

ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဤဥပဒေအပိုဒ် (၁) အရ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌသည် အုပ်ချုပ်မှုအခွင့်အာဏာကိုသုံးရာတွင် ကောင်စီ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို လိုက်နာရမည်ဟု ဆိုထားသဖြင့် အုပ်ချုပ်မှုအခွင့်အာဏာသုံးစွဲတိုင်း ကောင်စီ၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ရယူနိုင်ရန် ကောင်စီသည် နေ့စဉ်နေ့တိုင်း စည်းဝေးနေရမည်သဘော ဖြစ်နေကြောင်း၊ အပိုဒ် (၃) အရ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌက သဘောတူသည်ဖြစ်စေ၊ မတူသည်ဖြစ်စေ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များကို ကောင်စီက ရွေးချယ်နိုင်သည်မှာလည်း နည်းလမ်းမကျသည့်ပြင် ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များ၏ အာဏာမည်မျှရှိသည်ကိုလည်း စဉ်းစား၍မရကြောင်းများ တင်ပြထားသည်။^၁

အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၄ (၂) ကိုလည်း အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် ဝေဖန်ထားသည်။ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၁၆၄ (၂)က

ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ အထောက်အပံ့ငွေနှင့် စပ်လျဉ်း၍၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက သတ်မှတ်သောစည်းကမ်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ ပြည်နယ်ကောင်စီသည် ပြည်နယ်၏ဘတ်ဂျက်ကို လက်ခံအတည်ပြုနိုင်ရန် အာဏာရှိရမည်။ ထိုစည်းကမ်းချက်များအတိုင်း၊ ပြည်နယ်ကောင်စီက ကျနစွာ လိုက်နာကြောင်း နိုင်ငံတော်သမ္မတအား၊ ကျေနပ်နိုင်စေရန်

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၂။

၂ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၁။

ပြည်နယ်၏ဘတ်ဂျက်ကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ဘတ်ဂျက်တွင် ထည့်သွင်း
ဖော်ပြရမည်”

ဟု ဆိုထား၏။ ဤပုဒ်မနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးထားသည်မှာ ပြည်နယ်များက
ရသင့်ရထိုက်သော အချိုးကျငွေထက်ပို၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ပေးရသောငွေ
သည်သာ “ထောက်ပံ့ငွေ” ဖြစ်၍ ထိုထောက်ပံ့ငွေနှင့်စပ်လျဉ်း၍ စည်းကမ်းချက်
များ သက်မှတ်သင့်သော်လည်း ပြည်နယ်များက အချိုးကျ ရသင့်ရထိုက်သည့်ငွေ
နှင့်ပတ်သက်၍ စည်းကမ်းချက်များ မထားသင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၉ ကိုလည်း အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း
တွင် ဆွေးနွေးထားသည်။ အခြေခံဥပဒေ ပုဒ်မ ၂၁၉ တွင်

သစ်တောမြေနှင့် သတ္တုမြေများ၊ သစ်တောများ၊ ရေ၊ တံငါလုပ်ငန်း
အမျိုးမျိုးဆိုင်ရာဒေသများ၊ သတ္တုများ၊ ကျောက်မီးသွေး ရေနံနှင့် အခြား
တွင်းထွက်ဆီများ၊ ဓာတ်အားထွက်မည့်ပင်ရင်း အခြေအမြစ်များနှင့် အခြား
သဘာဝပင်ရင်း အခြေအမြစ်များကို ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံက လုပ်ကိုင်သုံးစွဲ၍
တိုးတက်အောင်ပြုရမည် သို့ရာတွင် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ အကျိုးစီးပွား
အလို့ငှါ၊ ပါလီမန်၏ အက်ဥပဒေအရ ပြဋ္ဌာန်းထားသော သီးခြားခြွင်းချက်
များနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသည် အထက်ပါတို့ကို လုပ်ကိုင်
သုံးစွဲနိုင်သော၊ တိုးတက်အောင် ပြုနိုင်သော၊ အသုံးပြု နိုင်သော အခွင့်
အရေးကို၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားများအား ပေးနိုင်သည်။ သို့တည်းမဟုတ်
ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံသားများထံမှ အနည်းဆုံး ရာခိုင်နှုန်း ၆၀ မျှပါဝင်သည့်
ငွေရင်းရှိသော ကုမ္ပဏီများသို့ သော်လည်း၊ ထိုကဲ့သို့သော အဖွဲ့အစည်းများသို့
သော်လည်း၊ ပေးနိုင်သည်။

ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။ ဤပုဒ်မအရ ပြည်နယ်များအတွင်းရှိ သစ်တောမြေ၊ သတ္တု
မြေ၊ သစ်တောများ၊ သတ္တုများ၊ ကျောက်မီးသွေး၊ ရေ၊ တံငါလုပ်ငန်းအမျိုးမျိုး၊
ရေနံနှင့် အခြားတွင်းထွက်ဆီများ၊ ဓာတ်အားထွက်မည့် ပင် ရင်း အခြေအမြစ်
များနှင့် အခြားသဘာဝပင်ရင်းအခြေအမြစ်များကို ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံဟုခေါ်သော
မြန်မာပြည်ကသာ လုပ်ကိုင်သုံးစွဲ တိုးတက်အောင် ပြုရမည်ဆိုသည်မှာ တရားမျှတမှု
မရှိကြောင်းနှင့် မြန်မာပြည်တွင်းရှိ သစ်တောမြေ၊ သတ္တုမြေ၊ သစ်တော၊ သတ္တု၊

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၁၆၄။

၂ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၁။

၃ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၁၉။

မီးသွေး၊ ရေနံအစရှိသော ပင်ရင်းအခြေအမြစ်များကိုပါ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်အစိုးရက လုပ်ကိုင်၍ အခွန်တော်နှင့် အမြတ်များကို မြန်မာပြည်၊ ရှမ်းပြည်၊ ကချင်ပြည်၊ ကယားပြည်နှင့်ကရင်ပြည်တို့ ခွဲဝေခံစားကြမည်ဆိုလျှင် သင့်တော်မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်အားလုံးက မကျေနပ်သည့်ကိစ္စမှာ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၂ နှင့် သက်ဆိုင်သည်ဟုလည်း အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းတွင် တင်ပြထားသည်။ အခြေခံ ဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၂ တွင်

ရွှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထောက်ထားရန် မလိုလျှင်၊ ဤအခြေခံဥပဒေ၌ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်တို့သည် ဖော်ပြထားသော အဓိပ္ပာယ်ကိုဆောင်သည်။

ဆိုလိုရင်းမှာ

“ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်”ဟူသည်မှာ

(က) ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံတွင် အဖွဲ့ဝင် တခုအဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းပါဝင်သော ပြည်နယ်ကိုသော်၎င်း၊

(ခ) ပြည်နယ်၏ တစိတ်တဒေသအဖြစ် မဖွဲ့စည်း မပါဝင်သော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျန်နယ်မြေ အားလုံးကို သော်၎င်း၊ ဆိုလိုသည်။

ဟုပါရှိသည်။ ဤပုဒ်မအရ မြန်မာပြည်မသည် ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင် ပြည်နယ်တစ်ခု ဖြစ်သော်လည်း လက်တွေ့တွင်မူ ပြည်နယ်တစ်ခုအနေဖြင့် မယူဆဘဲ “ပြည်ထောင်စု အစိုးရနိုင်ငံ”ဟူသော အမည်ကိုခံယူ၍ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်အစိုးရ၏ အာဏာများကို မြန်မာပြည်မက သုံးစွဲနေပေသည်။ ထိုသို့ မြန်မာပြည်မက အခြား ပြည်နယ်များ အပေါ် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအနေဖြင့် လွှမ်းမိုး အုပ်ချုပ်နေခြင်းသည် ပြည်နယ် အားလုံးက မကျေနပ်စရာ ဖြစ်စေသည့် အကြောင်းမှန် ဖြစ်သည်ဟုလည်း တင်ပြ ထားသည်။

အခြေခံဥပဒေပါပြဋ္ဌာန်းချက်အချို့ကို ဝေဖန်ဆွေးနွေး၍ ပြင်ဆင်သင့်သည် များကို ပြင်ဆင်ရန် အကြံပေးထားသည့်အပြင် အခြေခံဥပဒေပါ တတိယဇယား။

၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၁-၂၂။

၂ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ ပုဒ်မ ၂၂၂။

၃ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၂။

စာရင်း ၁ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံဥပဒေပြုစာရင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်က မကျေနပ်သည့် အချက်များကိုလည်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် ဖော်ပြ ထားသည်။ တတိယဇယား။ စာရင်း ၁ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံဥပဒေပြု စာရင်းတွင်

၁။ ။ကာကွယ်ရေး။ ။ဆိုလိုရင်းမှာ ယေဘုယျ အားဖြင့် နိုင်ငံ ကာကွယ်ရေးအတွက် စီမံပြင်ဆင်ခြင်း၊ စစ်တွင်းကာလတွင် စစ် အောင်နိုင်ရေးနှင့် စစ်အပြီးတွင် စစ်တပ်များကို ထိရောက်စွာ ဖျက်သိမ်း နိုင်ရေးတို့အတွက် စီမံဆောင်ရွက်ခြင်းတို့ ပါဝင်သော ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံနှင့်တကွ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ၏ အစိတ်အပိုင်း များ၏ ကာကွယ်ရေး၊ ထို့ပြင် အထူးအားဖြင့်

(၁) ရေတပ်၊ ကုန်းတပ်၊ လေတပ်များ ဖွဲ့စည်းရေး၊ လေ့ကျင့်ရေး၊ ထားရှိရေးနှင့် ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ရေးများ။ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံကို ကာကွယ်ရန်၎င်း ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံနှင့် ပြည်နယ် များ၏ တရားဥပဒေများကို အာဏာတည်စေရန်၎င်း၊ ထို တပ်များကို အသုံးပြုရေး။

(၂) . . .

(၃) . . .

(၄) တပ်မြေဒေသများတွင် ဒေသန္တရကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ထို ဒေသများအတွင်း တပ်မြေအာဏာပိုင်များ ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် အာဏာများအပ်နှင်းရေး၊ ထိုဒေသများအတွင်း အိမ်နေရာ ထိုင်ခင်း စည်းမျဉ်း၊ သတ်မှတ် ပေးရေးနှင့် ထိုဒေသများ၏ နယ်နိမိတ်သတ်မှတ်ရေးများ

(၅) လက်နက်များ၊ အမြောက်သေနတ်များ၊ ခဲယမ်းမီးကျောက် များနှင့် ပေါက်ကွဲ စေတတ်သည့် ဝတ္ထုပစ္စည်းများ၊ ဟု

ပါရှိသည်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံနှင့် ပြည်နယ်များ၏ တရားဥပဒေများကို အာဏာတည်စေရန် တပ်များကို အသုံးပြုခဲ့ရာ၌ လွန်ခဲ့သည့် ရွေးကောက်ပွဲအထိ အုပ်ချုပ်ရေးချို့တဲ့မှု၊ မကျွမ်းကျင်မှု၊ နိုင်ငံရေးကစားမှုများကြောင့် ပြည်ထောင်စု

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ တတိယဇယား၊ စာရင်း ၁ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံဥပဒေပြု စာရင်း။

တစ်ဝန်းလုံးတွင် မကျေနပ်မှုများရှိခဲ့ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်၌ လက်နက်ကိုင်အဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာ နားလည်မှုမရှိကြသည့်အတွက် မလိုလားအပ်သော အခက်အခဲများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြောင်း၊ ပြည်နယ်များ၏ တရားဥပဒေများကို အာဏာတည်စေရန် အတွက် တပ်မတော်အား ဥပဒေအရ ပေးအပ်ထားသော အာဏာရပ်များကို ယခု ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး ရရှိလာပြီဖြစ်၍ ပြန်လည်စိစစ်ကာ ပြုပြင်သင့်ကြောင်း၊ သို့မှသာ တပ်မတော်နှင့် မြို့ပြဆိုင်ရာဌာနတို့သည် မိမိတို့ဆိုင်ရာလုပ်ငန်းများကို ကတ္တားခြား၍ ဆောင်ရွက်နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားသည်။ အပိုဒ် (၄) နှင့် ပတ်သက်၍ တပ်မြေများတီထွင်ရာတွင် ရှမ်းပြည်၌ အခက်အခဲများ ကြုံတွေ့ရကြောင်း၊ တပ်မြေ အတွက် သိမ်းယူခဲ့သည့် အချို့မြေများနှင့်ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် သဘောတူစာချုပ်များ မချုပ်ဆိုရသေးကြောင်း၊ တပ်မြေစနစ်မှာ အင်္ဂလိပ်ခေတ်က စနစ်ဖြစ်၍ ယခုအခါ ခေတ်မမီတော့ကြောင်းနှင့် ထိုစနစ်အရ ဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် မြို့နေလူထုအခက်အခဲ ကြုံတွေ့ရကြောင်း တင်ပြထားသည်။ အပိုဒ် (၅) နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသည် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကို တာဝန်ယူရ သော်လည်း ခေတ်မီလက်နက်ငယ်များ ချို့တဲ့ကြောင်း၊ ရောင်စုံသုပုန်နှင့် သူခိုးဓားပြ များကပင် တစ်ခါတစ်ရံ လက်နက်အင်အား သာလွန်နေကြောင်းနှင့် ရှမ်းပြည်သို့ လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ထုတ်ပေးရေးတွင် အထက်အာဏာပိုင်အချို့၏ အယူအဆလွဲနေကြောင်းလည်း တင်ပြထားသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသည် ပြည်သူ့ ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ရန် အာဏာရှိသော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်ရဲအဖွဲ့ အတွက် လိုအပ်သည့်လက်နက်ခဲယမ်းမီးကျောက်များ ဝယ်ယူရေးအတွက် အာဏာ မရှိကြောင်း၊ စော်ဘွားများအာဏာစွန့်လွှတ်ပြီးသည့်နောက် ရဲအဖွဲ့ကို တိုးချဲ့ဖွဲ့စည်း ခဲ့သော်လည်း လက်နက်မပြည့်စုံသဖြင့် ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေးကိုထိရောက်စွာမဆောင်ရွက် နိုင်ကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေပါ-တတိယဇယား။ စာရင်း ၁ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံဥပဒေပြု စာရင်းပါ-အောက်ပါအချက်များနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ရှမ်းပြည်နယ်၏မကျေနပ် ချက်များကို ဖော်ပြထားသည်။

၂။ ။ပြည်ပရေးရာ။

(၂) ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ။

(၃) ပြည်ထောင်ချင်းချင်း ညီလာခံများ။ အသင်းများနှင့် အခြားအဖွဲ့များတွင် ပါဝင်ဆောင်ရွက်ရေးနှင့် ထိုညီလာခံ အသင်းအဖွဲ့တို့၏ဆုံးဖြတ်ချက်များကို အထမြောက်စေရေး။

- (၅) အခြားနိုင်ငံများနှင့်၊ စာချုပ်များ သဘောတူညီချက်များကို ချုပ်ဆိုရေးနှင့် အထမြောက်စေရေး။
- (၆) နိုင်ငံခြားများနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ခြင်းကို စည်းမျဉ်း သတ်မှတ်ရေး။
- (၇) နိုင်ငံခြားနှင့် ချေးငှားရေး။
- (၁၆) ပြည်ထောင်စုအစိုးရက သတ်မှတ်ထားသော အကောက် နယ်နိမိတ်များကို ဖြတ်သန်း၍ယူဆောင်သော ဝင်ကုန်နှင့် ထွက်ကုန်။

၃။ ။ဆက်သွယ်ရေး။

- (၁၁) စာပို့ဆောင်ရေးနှင့် ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး စကားပြော ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး၊ ဝိုင်ယာလက်၊ အသံလွှင့်ရေးနှင့် အခြားအလားတူ ဆက်သွယ်ရေးများ။

၄။ ။ဘဏ္ဍာရေး။

- (၁) ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကိုအခြေပြု၍ ငွေချေးယူခြင်း။
- (၂) နိုင်ငံခြားသို့ပို့သော ထွက်ကုန်များအပေါ်တွင် စည်းကြပ် သော အကောက်တော်လည်းပါဝင်သည့် အကောက်တော် များ။
- (၄) ကုန်စည်ရောင်းဝယ်ခြင်းတို့ အပေါ်တွင် စည်းကြပ်သော အခွန်များ။
- (၆) အမြတ်တော်ခွန်များ။
- (၉) ကွယ်လွန်သူပိုင်ပစ္စည်းအပေါ်တွင် စည်းကြပ်သောအခွန်နှင့် ပစ္စည်းဆက်ခံခွန်များ။
- (၁၀) အမြတ်ကြီးခွန်။
- (၁၁) ငွေစုဘဏ်။
- (၁၂) ငွေလွှဲစာချုပ်များ၊ ချက်လက်မှတ်များ အော်ဒီမန်စာချုပ် များနှင့် အခြားစာချုပ်များအပေါ်တွင် စည်းကြပ်သော တံဆိပ်တော်ခွန်များ။

၅။ ။ အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာ။

- (၄) ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကိစ္စများအတွက် ပစ္စည်းရယူရေး။
- (၁၁) ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအပေါ်၌ တင်ရှိသောကြွေးမြီ။
- (၁၃) တရားဥပဒေနှင့် ကျင့်ထုံး၊ အထူးအားဖြင့် ထိုဥပဒေနှင့် ကျင့်ထုံးတို့တွင် ကလေးသူငယ်များနှင့် အရွယ်မရောက်သူ များ၊ မွေးစားခြင်း၊ ပစ္စည်းလွှဲပြောင်းရေး၊ ယုံပုံလွှဲအပ် ထားသဖြင့် စီမံပိုင်ခွင့်ရှိသူများနှင့် ထိုသို့လွှဲအပ်ထားရေး၊ ပဋိညာဉ်များ၊ အနုညာတ စီရင်ဆုံးဖြတ်ရေး လူမွဲစာခံရေး၊ တရားစွဲဆိုပိုင်ခွင့်ရှိသော နှစ်နာချက်များ၊ ရူးသွပ်ခြင်းတို့နှင့် စပ်လျဉ်းသော တရားဥပဒေများပါဝင်သည်။
- (၁၆) သတင်းစာများ၊ စာအုပ်များနှင့် စာပုံနှိပ်စက်များ။
- (၂၃) လျှပ်စစ်ဓာတ်။
- (၂၈) စီမံကိန်းပြုခြင်း။
- (၃၁) အလေးတင်းတောင်း စသည်တို့ကို စံပြုခြင်း။
- (၃၂) ဘိန်း၊ သို့ရာတွင် ဘိန်းအပေါ်၌ ကောက်ခံသောယစ်မျိုးခွန် မပါ။
- (၃၄) ပြည်ထောင်စု တရားဥပဒေက ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့အကျိုးငှါ သင့်လျော် သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသော စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများကို တိုးတက်အောင်ဆောင်ရွက်ရေး။
- (၃၅) သမဝါယမအသင်းများ။
- (၃၆) သစ်တောများ၊ သတ္တုတွင်းများ၊ ရေနံမြေများကို သတ်မှတ် ရေး၊ သတ္တုရေနံများကို တူးဖော်၍ တိုးတက်အောင်ပြုရေး (သတ္တုတွင်းများနှင့် ရေနံမြေများသတ်မှတ်ရေး ကိစ္စတွင် အလုပ်သမားအရေး နှင့် အလုပ်သမား ဘေးကင်းရေးတို့ ပါဝင်သည်) ။

(၃၇) ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအတွင်းတွင် ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရေး^၁ ကို ဖြစ်သည်။ ပြည်ပရေးရာနှင့်ပတ်သက်၍ ကုလသမဂ္ဂအဖွဲ့အစည်းများက ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်အား အထောက်အပံ့ ပေးရေးအတွက် စာချုပ်များချုပ်ဆိုရာတွင် ပြည်နယ်များအား တိုင်ပင်ခြင်းမရှိ ခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုစာချုပ်များကို အကောင်အထည် ဖော်ရာတွင် ရှမ်းပြည်အတွက် အခက်အခဲများ တွေ့ခဲ့ရကြောင်း၊ အခြား နိုင်ငံများနှင့် လည်းကောင်း၊ ကုလသမဂ္ဂ အဖွဲ့များနှင့် လည်းကောင်း စာချုပ်များချုပ်ဆိုရာတွင် ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် တိုင်ပင်ခြင်း၊ သဘောတူညီမှု ကြိုတင်ရယူခြင်းနှင့် ၎င်းစာချုပ်များကို ပါလီမန်ကအတည်ပြုသကဲ့သို့ ပြည်နယ် ကောင်စီများကလည်း အတည်ပြုသင့်ကြောင်း တင်ပြထားသည်။ ထို့အတူနိုင်ငံခြား တိုင်းပြည်များနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး စည်းမျဉ်းသတ်မှတ်သည့် ကိစ္စတွင်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရကို ပါဝင်ခွင့်ပေးသင့်ကြောင်း၊ နိုင်ငံခြား ငွေချေးငှားသုံးစွဲရေး တွင်လည်း ပြည်နယ်များပါဝင် ခံစားခွင့်မရှိသကဲ့သို့ ဖြစ်နေကြောင်းနှင့် ပြည်နယ် များကိုလည်း ၎င်းတို့၏ဘဏ္ဍာရေး အခြေအနေအရ နိုင်ငံခြားငွေ ချေးငှားနိုင်သည့် အခွင့်အရေးပေးသင့်ကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက သတ်မှတ်ထားသော အကောက်နယ်နိမိတ်များကို ဖြတ်သန်း၍ ယူဆောင်ရသော ဝင်ကုန် နှင့်ထွက်ကုန်ခွန်ကိစ္စကိုလည်း ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအားအပ်နှင်းပြီး ၎င်းမှရရှိသည့် အခွန်တော်ငွေကို ရှမ်းပြည်နယ်အခွန်တော်စာရင်းတွင်လည်းသွင်းသင့်ကြောင်းလည်း အကြံပြုထားသည်။^၂

ဆက်သွယ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသည် အစိုးရလုပ်ငန်းများ ပိုမိုအဆင်ပြေလွယ်ကူစေရန်အတွက် ခရိုင်ဝန်ရုံးစိုက်သည့်မြို့များ နယ်ပိုင်ဝန်ထောက် ရုံးစိုက်ရာမြို့များနှင့် အရေးကြီးသည့်ရဲဌာနများတွင် ဝိုင်ယာလက်စကများကို အသုံးပြုလျက်ရှိကြောင်း၊ ထိုကဲ့သို့အသုံးပြုခွင့်အာဏာကို ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသို့ပေးထား သင့်ကြောင်း၊ ထိုကိစ္စအတွက် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား လိုင်စင်ခွန်ပေးရန်မသင့်ကြောင်း၊ အသံလွှင့်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေခံဥပဒေနှင့် အခြေခံဒီမိုကရေစီဝါဒများကို မထိခိုက်စေဘဲ ရှမ်းအမျိုးသားတို့၏ယဉ်ကျေးမှု၊ ပညာရေးတိုးတက်မှုတို့အတွက် အထူးအသုံးဝင်မည့် အသံလွှင့်ရေးအာဏာကို ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအား ပေးထားသင့်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက အသံလွှင့်နိုင်ခဲ့လျှင် ရှမ်းပြည်၏တိုးတက်ရေးနှင့် ပြည်ထောင်စု၏ ဖွံ့ဖြိုးရေးတို့အတွက် အကျိုးရှိမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြထားသည်။^၃

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေ၊ တတိယ ဇယား၊ စာရင်း ၁ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ ဥပဒေပြုစာရင်း။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၃။

၃ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၃-၂၄။

ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ချေးယူရသည့်ငွေကိုဆပ်ရာတွင် ပြည်နယ်များ၌လည်း သွယ်ဝိုက်၍တာဝန်ရှိသဖြင့် ပြည်နယ်အစိုးရများကို ကြိုတင်တိုင်ပင်သင့်သကဲ့သို့ စာချုပ်ကိုအတည်ပြုရာ၌လည်း ပြည်နယ်ကောင်စီ၏ အတည်ပြုချက်ရယူသင့်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ချေးငွေကိုသုံးစွဲရာတွင် သေချာစွာစိစစ်၍ အသုံးပြုသင့်ကြောင်း၊ ပြည်နယ်များအတွက် မသုံးလျှင်မဖြစ်သည့် ငွေများရယူရေးအတွက် ပြည်နယ်များကိုလည်း ငွေချေးယူခွင့် ပြုသင့်ကြောင်းလည်း တင်ပြထားသည်။ နိုင်ငံခြားပို့ကုန်အပေါ် အကောက်ခွန်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ပြည်နယ်များသည် အကောက်တော်ခွန်ကို ဝေပုံကျရသင့်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ထွက်ကုန်ကရသောအကောက်ခွန်မှ ကုန်ကျစရိတ်နုတ်ပြီးကျန်ငွေကို ရှမ်းပြည်နယ်အားပေးသင့်ကြောင်း၊ နိုင်ငံခြားပို့ကုန်အတွက် အကောက်ခွန်ကို ရန်ကုန်မှနေ၍ ကောက်ခံပြီးရငွေကို ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာတော်အဖြစ် သိမ်းယူနေကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ထွက်ပို့ကုန်များမှ ရသည့် အခွန်ငွေကိုလည်း ပြည်ထောင်စုကပင် သိမ်းယူထားကြောင်း၊ စစ်မဖြစ်မီက အဆိုပါအကောက်ခွန်ကို ရှမ်းပြည်က ရရှိခဲ့ကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ရောင်းဝယ်သောကုန်များအပေါ် ရှမ်းပြည်နယ်က အခွန်ကောက်ပြီး ၎င်းအခွန်ကို ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက ရသင့်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရအရာရှိ များ ထမ်းဆောင် ရသည့် အမြတ်တော်ခွန် များကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရသို့ပေးရသည်မှာလည်း ကျေနပ်ဖွယ်မဟုတ်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းမှရသော အမြတ်တော်ခွန်ကို ရှမ်းပြည်နယ်ကသာရသင့်ကြောင်း၊ အမြတ်ကြီးခွန်ကိုလည်း ရှမ်းပြည်နယ်ကရသင့်ကြောင်း၊ ကုမ္ပဏီဘဏ်များကပင်လျှင် ငွေစုဘဏ်များဖွင့်နိုင်သဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရကလည်း ငွေစုဘဏ်များဖွင့်ခွင့်ရသင့်ကြောင်း၊ အော်ဒီမန်စာချုပ်များနှင့် အခြားစာချုပ်များအပေါ် စည်းကြပ်သော တံဆိပ်တော်ခွန်များကို ရှမ်းပြည်နယ်ကရသင့်ကြောင်းများလည်း တင်ပြထားသည်။

အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာကိစ္စများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရတွင် “ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံကိစ္စများအတွက် ပစ္စည်းရယူရေး” အာဏာရှိသော်လည်း ပြည်နယ်များအတွက် ပစ္စည်းရယူရေးအာဏာမရှိသဖြင့် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းတွင် ပြည်နယ်များအတွက် ပစ္စည်းရယူရေးအာဏာကို ထည့်သွင်းပေးထားသင့်ကြောင်း၊ “ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအပေါ်၌ တင်ရှိသောကြွေးမြီ” ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရစစ်စစ်ပေါ်လာလျှင် ကန့်ကွက်ရန်မလိုသော်လည်း ယခုတည်ဆဲအခြေခံဥပဒေအရဆိုလျှင် ဘဏ္ဍာတော်များကို သုံးစွဲရာတွင် တရားမျှတမှုမရှိသဖြင့် ပြည်ထောင်စုအပေါ် တင်ရှိသော ကြွေးမြီကို ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက ဝေပုံကျ၊ ကျခံရန်မသင့်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်

နယ်အား ရာဇဝတ်ဥပဒေအုပ်ချုပ်ခွင့်များ ပေးထားသည့်နည်းတူ တရားမဥပဒေ အုပ်ချုပ်ခွင့်များကိုလည်း ပေးထားသင့်ကြောင်း၊ တည်ဆဲဥပဒေအရ ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရတွင် အစိုးရပုံနှိပ်စက်တည်ထောင်ရန်အာဏာမရှိသကဲ့သို့ဖြစ်နေ၍ စာပုံနှိပ်စက် များကို အုပ်ချုပ်ရန် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရတွင် အာဏာရှိသင့်ကြောင်းလည်း အကြံပြု ထား၏။

လျှပ်စစ်ဓာတ်အားနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ရှမ်းပြည်နယ်မှဖြစ်၍ မိတ္ထီလာ၊ မြင်းခြံ၊ ကျောက်ဆည်နှင့် မန္တလေးစသည့်မြို့များသို့ ဓာတ်အားပေးရာတွင် ရှမ်းပြည် နယ်၏ မြို့တော်ဖြစ်သော တောင်ကြီးကိုချန်ထားခဲ့၍ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက အရေး ဆိုမှ တောင်ကြီးမြို့က ဓာတ်အားသုံးစွဲခွင့်ရကြောင်းရှမ်းပြည်အရှေ့ပိုင်းနှင့် မြောက် ပိုင်းရှိ မြို့ကြီး မြို့ငယ်များက ဓာတ်အားသုံးလိုသော်လည်း သုံးခွင့်မရကြောင်း၊ ထိုကိစ္စ ကိုကုမ္ပဏီအားလည်းကောင်း၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလအားလည်းကောင်း ဆောင်ရွက်ခွင့်မပေး သဖြင့် အခက်အခဲများရှိနေသည်နှင့်အမျှ မကျေနပ်မှုများရှိနေကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် လျှပ်စစ်ဘုတ်အဖွဲ့က မဆောင်ရွက်နိုင်သောနေရာများတွင် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအား ဆောင်ရွက်ခွင့်ပေးသင့်ကြောင်းလည်း တင်ပြထားသည်။^၁

ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းတွင် “စီမံကိန်းပြုခြင်း” နှင့်ပတ်သက်၍ ဖော်ပြ ထားခြင်းမရှိသဖြင့် ထိုကိစ္စကိုပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းဖော်ပြဆင့် ကြောင်းလည်း တင်ပြထားသည်။ အလေး၊ တင်း၊ တောင်၊ စံသတ်မှတ်ခြင်း ကိစ္စကို ရှမ်းပြည်နယ်အတွက်ဆိုလျှင် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအား ပြည်ထောင်စုနှင့် ညှိ၍ ဆောင်ရွက်ခွင့် ပေးထားသင့်ကြောင်းလည်း အဆိုပြုထား၏။ “ဘိန်း- သို့ရာတွင် ဘိန်းအပေါ်၌ကောက်ခံသောယစ်မျိုးခွန်မပါ” ဆိုသည့်ကိစ္စမှာ ရှမ်းပြည် နယ်အတွက် အလွန်အရေးကြီးသည့်ကိစ္စဖြစ်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်သံလွင်မြစ်အရှေ့ပိုင်း ဒေသများ၌ ဘိန်းစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချနေသည့်လူဦးရေမှာ မနည်းလှကြောင်း၊ ဘိန်းစိုက်ပျိုး ထုတ်လုပ်ရောင်းချသည့်လုပ်ငန်းမှာ မလိုလားအပ်သော်လည်း ဘိန်း စိုက်ပျိုးရေးကို အစားထိုးရန်မလွယ်ကြောင်း၊ ယခုအခါ တရုတ်ဖြူများရန်ကြောင့် စစ်မက်ဖြစ်ပွားနေသဖြင့် ဘိန်းစိုက်ပျိုးရေးကိစ္စကို တည်ဆဲဥပဒေများအရ ပြည်နယ် အစိုးရက ဆက်လက်အုပ်ချုပ်မှသာလျှင် ၎င်းပြဿနာကို ရှင်းလင်းနိုင်မည် ထင် ကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။^၂

၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၅။

၂ ယင်း

၃ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၅-၂၆။

အရပ်ရပ်ဆိုင်ရာအပိုဒ် ၃၄ ပါ “ပြည်ထောင်စု တရားဥပဒေက ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ ကြီးကြပ်အုပ်ချုပ်ခြင်းဖြင့် ပြည်သူ့အကျိုးငှာ သင့်လျော် သည်ဟု ပြဋ္ဌာန်းထားသော စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကို တိုးတက်အောင် ဆောင် ရွက်ရေး” ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍လည်း မူလကအဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူချက် လွှဲမှား နေရာမှ လွန်ခဲ့သည့်လအနည်းငယ်အတွင်းကသာ ရှင်းလင်းသွားသဖြင့် ရှမ်းပြည် နယ်၌ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကို စတင် ဆောင်ရွက်ခွင့်ရခဲ့ကြောင်း၊ ပိုမို၍ ရှင်းလင်းသွားစေရန် ထိုကိစ္စကို ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းတွင် ဖော်ပြသင့်ကြောင်း လည်း တင်ပြထားသည်။ ထို့အတူ သမဝါယမလုပ်ငန်းများသည် ရှမ်းပြည်နယ် စီးပွားရေးအတွက်လည်း အရေးပါသည့်လုပ်ငန်းဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော် သမဝါယမ လုပ်ငန်းကို နိုင်ငံရေးအတွက် အသုံးချခဲ့သဖြင့် နာမည်ပျက်ခဲ့ရကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ သမဝါယမလုပ်ငန်းကို ရှမ်းပြည်နယ်ကသာ အုပ်ချုပ်သင့်ကြောင်း လည်း တင်ပြထားသည်။

အပိုဒ် ၃၆ မှာလည်း ရှမ်းပြည်နယ်အတွက် အရေးကြီးသော်လည်း သစ်တော၊ သတ္တုတွင်းများ၊ ရေနံများသတ်မှတ်သည့်ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ပုဒ်မ ၉၃ နှင့် ၁၂၂ တို့အရ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရတွင် အုပ်ချုပ်ခွင့်အာဏာမရှိကြောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးမရမီကဆိုလျှင် ရှမ်းပြည်သည် ၎င်း၏သစ်တောများကို စီမံအုပ်ချုပ်ခွင့် ရှိသော်လည်း လွတ်လပ်ရေးရပြီးမှ ထိုအုပ်ချုပ်ရေးအာဏာကို စွန့်လွှတ်ရမည့်ဘဝ ရောက်နေကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရက သစ်တောများကို ၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် အုပ်ချုပ်ပြီး အုပ်ချုပ်ခန့်ကုန်ကျစရိတ်များကိုနုတ်၍ ကျန်သည့်အခွန်တော်များ ရှိပါက ရှမ်းပြည်နယ်သို့ပေးမည်ဟုဆိုထားသဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်ကရသည့် သစ်တော အခွန်တော်သည် သိန်း ၃၀ မျှရှိသဖြင့် ၎င်းကိစ္စကို အထူးကန့်ကွက်ရန်လိုကြောင်း လည်း ဖော်ပြထားသည်။ ပြည်ထောင်စုအတွင်း ရွှေ့ပြောင်းနေထိုင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း မြန်မာပြည်မမှ ပြည်နယ်များသို့လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်တစ်ခုမှ အခြား ပြည်နယ်တစ်ခုသို့လည်းကောင်း လူများပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန် စီစဉ်သည့် အခါ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အစိုးရ၏ သဘောတူညီချက်ကို ကြိုတင်ရယူသင့်ကြောင်း လည်း တင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေ တတိယဇယားပါ “စာရင်း ၂ ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း” အရ ပြည်နယ်များအားပေးထားသည့်အာဏာများမှာ အခွန်တော်ငွေသုံးစွဲရေးနှင့် ဆိုင်သည့် အာဏာများသာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုအာဏာများဖြင့် မလုံလောက်သေး ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ စာရင်း ၂ ပြည်နယ် ဥပဒေပြုစာရင်းပါ အောက်ပါ အချက်များကိုလည်း မကျေနပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

၂။ ။စီးပွားရေးကိစ္စများ။

- (၁) လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး၊ ကျွဲနွား တိရစ္ဆာန်ထောင် များနှင့် ကျွဲနွားတိရစ္ဆာန်ကျော်နင်းဝင်ရောက်မှု တားဆီးရေး။
- (၂) မြေယာ၊ မြေခွန်တော်၊ မြေယာတိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးနှင့် လယ်ယာ အမတ်တော်ကြေးများ စုပေါင်း၍ နေရာသစ် တည်ခြင်း၊ ကြွေးမြီအပေါင်အနှံ့မကင်းသော မြေယာပစ္စည်း အဆောက်အအုံများနှင့် ဝရမ်းအကပ်ခံရသော မြေယာ ပစ္စည်းအဆောက်အအုံများ၊ ရတနာသိုက်များ။

၃။ ။လုံခြုံရေး။

- (၁) တရားစီရင်ခြင်း၊ တရားလွှတ်တော်၏ လက်အောက်ခံရုံးများ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံနှင့် ထိုရုံးများကရရှိသော အခခွန်များ၊ ပြည်သူ့ငြိမ်ဝပ်ပိပြားရေး အတွက် ကာကွယ်သော သဘောဖြင့် ချုပ်နှောင်ထားခြင်း၊ ထိုသို့ချုပ်နှောင်ခြင်း ခံရသူများ။
- (၂) ဤစာရင်းတွင် ဖော်ပြထားသော ကိစ္စတခုနှင့်စပ်လျဉ်း၍၊ တရားလွှတ်တော်လက်အောက်ခံရုံးများ၏ စီရင်ပိုင်ခွင့် အာဏာနှင့် အာဏာများ။

စီးပွားရေးကိစ္စများ ခေါင်းစဉ်အောက်ရှိအပိုဒ် (၁) တွင် လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး ဟုသာ ဆိုထားသည့်အတွက် တိရစ္ဆာန်ဆေးကုဌာနသည် ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း တွင် ပါမပါဆိုသည့်ပြဿနာ ပေါ်ခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဥပဒေပြုစာရင်းများ ခွဲရာ၌ ပိုမိုတိကျစွာ ခွဲရန်လိုအပ်ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။ ထို့အတူပင် အပိုဒ် (၂) ပါ မြေယာ တိုးတက်ကောင်းမွန်ရေးနှင့် လယ်ယာအမတ်တော်ကြေးများနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဘဏ္ဍာရေးချို့တဲ့မှုကြောင့် အရေးပေါ်လယ်ယာ အမတ်တော်ကြေးမှ အပ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ ဆင်းရဲလှသည့်လယ်သမားများအတွက် အမတ်တော်ငွေများကို သီးသန့်မထားနိုင်သဖြင့် သမဝါယမဌာနများနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်များကိုသာ အားထားခဲ့ရကြောင်း၊ သို့သော်လည်း သမဝါယမနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်များ အာဏာလုမှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ သမဝါယမအသင်းများနှင့် ကျေးရွာစိုက်ပျိုးရေး ဘဏ်များ နည်းပါးမှုကြောင့် လည်းကောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ လယ်သမားများမှာ နှစ်စဉ်လိုအပ်သည့် အမတ်တော်ငွေများကို လူတစ်ရာလျှင် ငါးယောက်လောက်သာ

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ၊ တတိယဇယား၊ စာရင်း ၂ ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်း။

ရရှိမည်ဟု ခန့်မှန်းရကြောင်း၊ ဤအခြေအနေအတိုင်းသာဆိုလျှင် ရှမ်းပြည်တောင်သူ လယ်သမားများသည် မြန်မာပြည်မရှိ တောင်သူလယ်သမားများနှင့် တန်းတူအခွင့် အရေးရရှိရန် နှစ်ပေါင်း ၂၀ ကာလအတွင်းပင် လွယ်မည်မထင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် လယ်ယာအမတ်တော်ငွေ ထုတ်ပေးရေးအတွက် သမဝါယမနှင့် စိုက်ပျိုးရေးဘဏ်များကို ပြည်မမူအရာ ရှမ်းပြည်နယ်ကပင် စီမံအုပ်ချုပ်သင့်ကြောင်း လည်း တင်ပြထားသည်။

လုံခြုံရေးခေါင်းစဉ်အောက်ရှိ အပိုဒ် (၃) နှင့် (၄) တို့နှင့်ပတ်သက်၍ တရား သူကြီးများခန့်ထားရေးကိစ္စကို တရားလွှတ်တော်နှင့် ညှိနှိုင်းဆဲဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ရှိအာဏာများ မဆုံးရှုံးရအောင် အထူးသတိထားသင့် ကြောင်းများ တင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေပါ စတုတ္ထဇယား၊ ပြည်နယ်အခွန်တော်စာရင်းနှင့် ပတ်သက်၍ လည်း ဥပဒေပြုစာရင်းနှင့် အခွန်တော်စာရင်းကို ပူးတွဲလေ့လာမည်ဆိုလျှင် ပြည်နယ် ဥပဒေပြုစာရင်းအရ-ရှမ်းပြည်နယ်အား အာဏာလွှဲအပ်ထားသော ဌာနများမှာ အခွန်တော် အသင့်အတင့်ရနိုင်သည့်မြေခွန်၊ သစ်တောခွန်နှင့် ယစ်မျိုးခွန်ကလွဲ၍ ကျန်ဌာနများမှာ ငွေကုန်ကျမည့်ဌာနများသာဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်မမှနှစ်စဉ်ရရှိသည့် ငွေများကို ခွဲဝေရာ၌ ပြည်နယ်ငယ်များကိုထောက်ရှု၍ ရှမ်းပြည်နယ်သည် နှစ်စဉ်ပင် အနစ်နာခံခဲ့ရကြောင်း၊ လက်ရှိအခြေအနေတွင် ရှမ်းပြည်နယ်၏ နှစ်စဉ်လိုငွေမှာ သိန်း ၂၅၀ မှ ၃၀၀ ခန့်အထိရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ကောက်ခံသိမ်းယူထားသော အခွန်တော်များမှအချို့ကို ရှမ်းပြည်နယ်သို့ပေးအပ် မှသာ ရှမ်းပြည်နယ်၏အုပ်ချုပ်ရေး၊ ကြီးပွားရေးနှင့် စီးပွားရေးတို့ကို ဆောင်ရွက် နိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း တင်ပြထားသည်။

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အခြေခံဥပဒေပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အချို့ နှင့် ပတ်သက်၍ ဝေဖန်ဆွေးနွေးခြင်း၊ ချွတ်ယွင်းချက်များကို ထောက်ပြခြင်းနှင့် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ရန် အကြံပြုခြင်းများ ပါဝင်သည့်ပြင် အောက်ပါအထွေထွေ မကျေနပ်ချက်များကိုလည်း ဖော်ပြထားသည်။

- ၁။ ပင်လုံစာချုပ်သဘောထားများ၊ ကတိပေးချက်များကို ပါလီမန်က သော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီး အဖွဲ့က သော်လည်းကောင်း၊ အရေးပါသော အရာရှိကြီးငယ်များက သော်လည်းကောင်း သတိမရ၊ သတိမမူခြင်း၊

- ၂။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မများကို တဘက်သတ်အဓိပ္ပာယ်ပြန်ဆိုခြင်း၊
- ၃။ ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုစာရင်းပါကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်နယ်အစိုးရများအား တိုင်ပင်ရန်မလိုဟု ယူဆခြင်း၊
- ၄။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရဝန်ထမ်း အဖွဲ့များသည် ပြည်နယ်များအား အထင်အမြင်သေးခြင်း၊
- ၅။ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများကိုပင် အရိုအသေတန်ခြင်း၊
- ၆။ အစိုးရအမှုကိစ္စရပ်များအသီးသီး (ဘဏ္ဍာရေးအပါအဝင်) တို့ကို တဘက်သတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခြင်း၊
- ၇။ ရသင့်ရထိုက်သည့်အကူအညီများ မရခဲ့ခြင်း၊
- ၈။ ပြည်ထောင်စု ဥပဒေပြုစာရင်းတွင်ပါသည့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများ ကို ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သည့်အခါ ပြည်ထောင်စု အစိုးရဌာနများသည် များသောအားဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရကို ပစ်ပယ်ထားခြင်း၊
- ၉။ ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း။^၁

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း အပိုင်း ၄ ၏ ခေါင်းစဉ်မှာ “ပြည်ထောင်စု စစ်စစ်တည်ဆောက်ရေး” ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်တည်ဆောက်ရေးအတွက် အကြံပြုထားရာတွင်

- ၁။ ဖွဲ့စည်းပုံစနစ်၊
- ၂။ အာဏာနှင့်အခွင့်အရေးခွဲဝေနည်း၊
- ၃။ ပါလီမန်ဖွဲ့စည်းပုံ၊
- ၄။ ပြည်ထောင်စုအခွန်တော်နှင့် ဘဏ္ဍာတော်ခွဲဝေရေး၊
- ၅။ ပြည်နယ်များ လုံးဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး

ဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်များဖြင့်ခွဲခြား၍ တင်ပြထားသည်။ ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်မှာ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ (မူ) ကြမ်းများကို အတည်ပြုရန် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်သို့ တင်သွင်းစဉ်ကပင် ဦးချန်ထွန်းက မလွဲမရှောင်သာ၍ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမျိုးဖွဲ့စည်းထားရကြောင်း၊ ထိုပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမှာ လည်း အမေရိကန်နှင့် ဆွစ်ဇာလန်တို့ကဲ့သို့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်နိုင်ငံမျိုး မဟုတ်ကြောင်း၊ ကနေဒါပုံစံ တစ်နည်းအားဖြင့် အလယ်အလတ်စား ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမျိုး ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြခဲ့ပုံတို့ကို ဖော်ပြထားသည်။ ထို့ပြင် ဦးချန်ထွန်းကပင်

^၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၈။

“ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အခြေခံဥပဒေဟာ သဘောတရားအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုစနစ် ဖြစ်ပေမယ့် လက်တွေ့တွင် တစ်ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြစ်ပါတယ်” ဟုလည်း ပြောဆို ဖူးကြောင်း၊ ထိုသို့ ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖွဲ့ပေးရသည်မှာလည်း

ခွဲထွက်နိုင်သောအခွင့်အရေး လိုက်လျောချက်နှင့်အတူ ပြည်နယ် များ ဖွဲ့စည်းရေးအခဏ်းများ ထည့်သွင်းရခြင်းမှာ အမှန်တကယ် နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးအရ လိုအပ်၍မဟုတ်ဘဲ နယ်စပ်ဒေသ ခေါင်းဆောင်များ၏ ယုံမှားသံသယများ ပြေပျောက်စေရန် ဖြစ် သည်။ တောင်ပေါ်သားများ ရုတ်တရက်မစွန့်လွှတ်နိုင်သေးသော နှစ်ရှည်လများ ဗမာများအပေါ် ထားရှိလာသည့် မယုံသင်္ကာ စိတ် များကို ကုစားသောနည်း တနည်းပင် ဖြစ်သည်။

ဟု ဦးချန်ထွန်းက ရှင်းပြခဲ့ဖူးကြောင်းလည်း ကိုးကားဖော်ပြထားသည်။ သို့သော် နယ်စပ်ဒေသခေါင်းဆောင်များက ပြည်ထောင်စုစနစ်ကို အလိုရှိသည်မှာ ဦးချန်ထွန်း ယူဆသကဲ့သို့ ဗမာများအပေါ် သံသယရှိ၍ မယုံသင်္ကာ၍ မဟုတ်ကြောင်း၊ လူမျိုး တိုင်း ကိုယ်ကြမ္မာကိုယ်ဖန်တီးခွင့်မူအရ တောင်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတွင် နယ်စပ်ဒေသများအတွက် ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ ကယား ပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်ဟူ၍ ပြည်နယ်များဖွဲ့စည်းထားသော်လည်း ဗမာပြည်မ အတွက် သီးခြားပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိဘဲ ဗမာပြည်မအား ဗဟိုပြည်ထောင်စု အစိုးရနှင့်ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းထားလိုက်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဤဖွဲ့စည်းပုံစနစ်ကသာ နယ်စပ်ဒေသလူမျိုးများက ဗမာများအပေါ် သံသယစိတ်နှင့် မယုံသင်္ကာစိတ်ကို တိုးပွားစေသည့်ပြင် တန်းတူညီမျှမှု မရှိလည်း ပျက်စီးစေကြောင်း၊ ဤဖွဲ့စည်းပုံ စနစ်သည် တစ်နေ့တွင် ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲစေနိုင်သောအကြောင်းရင်းလည်း

၁ (က) အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၉-၃၀။

(ခ) လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးဥပဒေသည် ပြည်နယ်များအတွက်ပါ အကျိုးဝင် ခြင်း ရှိ-မရှိနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်ရွှေနေချုပ်ဦးချန်ထွန်းက တရားလွှတ်တော် ချုပ်၌ ရှင်းလင်းစဉ်က ထိုသို့ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်၏။ *The Nation*, 2 July 1952.

(ဂ) Hugh Tinker, *The Union of Burma; A Study of the First Years of Independence*, Fourth Edition, London, Oxford University Press, 1967. p. 30. နောင်ကိုးကားလျှင် Hugh Tinker, *Union of Burma* ဟု ညွှန်းမည်။

ဖြစ်ကြောင်း သို့ဖြစ်၍ အခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်သည့်အခါတွင် ခိုင်မြဲ၍ တန်းတူညီမျှသောပြည်ထောင်စုဖြစ်ပေါ်ရေးအတွက် ဗမာပြည်မအား ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင် သီးခြားပြည်နယ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းရမည်ဟု တင်ပြထားသည်။^၁

အာဏာနှင့်အခွင့်အရေးခွဲဝေနည်းနှင့်ပတ်သက်၍လည်း လက်ရှိပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏အာဏာခွဲဝေနည်းမှာ နယ်စပ်ဒေသခေါင်းဆောင်များ၏ လိုအပ်ဆန္ဒနှင့် ဖြောင့်ဖြောင့်ကြီးဆန့်ကျင်နေသည်ဟု ဖော်ပြထား၏။ နယ်စပ်ဒေသခေါင်းဆောင် များ လိုလားသောနည်းမှာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် အာဏာခွဲဝေနည်းဖြစ်သော်လည်း လက်တွေ့တွင်မူ ပြည်နယ်များအား အာဏာကန့်သတ်ပေးပြီး ကျန်ရှိသမျှအာဏာ အားလုံးကို ဗဟိုပြည်ထောင်စုက ချုပ်ကိုင်ထားသည်ကတစ်ကြောင်း၊ ဗမာပြည်မသည် ပြည်နယ်မဟုတ်ဘဲ ဗဟိုပြည်ထောင်စုအာဏာကို ပေါင်းစည်း၍ ချုပ်ကိုင်ထားသည်က တစ်ကြောင်းတို့ကြောင့် နယ်စပ်ဒေသလူမျိုးများသည် မကျေမနပ်ဖြစ်နေကြပြီး ဗမာများကလက်ဝါးကြီးအုပ်ထားသည်ဟု မယုံသင်္ကာဖြစ်နေကြကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်လျှင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူအတိုင်း ဗဟိုပြည်ထောင်စု အစိုးရအား အများနှင့်သက်ဆိုင်သောကိစ္စရပ်များအတွက်သာ အာဏာပေးထားပြီး ကျန်အာဏာများကို ပြည်နယ်များအားပေးထားရမည်ဟု တင်ပြထားသည်။^၂

ပါလီမန် ဖွဲ့စည်းပုံနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ပါလီမန်၏အထက်လွှတ်တော်ဖြစ်သော လူမျိုးစုလွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော် ဖြစ်သော ပြည်သူ့လွှတ်တော်တို့သည် အခွင့်အာဏာမတူကြကြောင်း၊ လူမျိုးစု လွှတ်တော်သို့ ပြည်နယ်များကလည်း ကိုယ်စားလှယ်အညီအမျှ စေလွှတ်ခွင့် မရ ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် လူမျိုးစုလွှတ်တော်အားတာဝန်မခံဘဲ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ကိုသာ တာဝန်ခံသဖြင့် လူမျိုးစုလွှတ်တော်မှာ ဂုဏ်သိက္ခာမရှိသည့်ပြင် ပြည်နယ်များ၏အခွင့်အရေးကိုလည်း အကာအကွယ်မပေးနိုင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေကို ပြင်လျှင် ပါလီမန်ဖွဲ့စည်းပုံကို ပြင်ရန်လိုအပ်ကြောင်း အသစ် ဖွဲ့မည့်ပါလီမန်ဖွဲ့စည်းပုံတွင် လူမျိုးစုလွှတ်တော်သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် တန်းတူ အာဏာရှိရမည့်အပြင် ပြည်နယ်တိုင်းက ကိုယ်စားလှယ်အညီအမျှ စေလွှတ်ခွင့်ရှိရ မည်ဟု တင်ပြထားသည်။^၃

၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၂၉-၃၀။

၂ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၃၀။

၃ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၃၀-၃၁။

ပြည်ထောင်စုအခွန်တော်နှင့် ဘဏ္ဍာတော်ခွဲဝေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေခံ ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင်

လက်ရှိအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ၊ ၉၆ (၁) အရ ပြည်နယ်များသို့ ခွဲဝေပေးထားသောအခွန်တော်ငွေများမှာ မြေခွန်တော်နှင့် သစ်တောခွန်မှလွဲ၍၊ ဘာမျှဖြစ်ဖြစ်မြောက်မြောက်မရရှိနိုင်ချေ။ ၎င်းအခွန်တော်ငွေများမှာလည်း ပြည်နယ်များ။ သာမန် အသုံးစရိတ် (current expenditure) ကိုပင် မကုသပေ။ ပုဒ်မ၊ ၉၆ ခြွင်းချက်အရ ပြည်ထောင်စုမှပေးကမ်းသော ထောက်ပံ့ငွေကိုသာ ပြည်နယ်များ မှီခိုနေရလေသည်။ ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာတော်ခွဲဝေရေးကိစ္စတွင် ပြည်နယ်များမကြေမနပ်ဖြစ်နေသည်မှာ လွတ်လပ်ရေးရသည့်အချိန်မှ ယနေ့တိုင်ပင်ဖြစ်သည်။ ယနေ့အထိ တိကျသော ပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာရေးပေါ်လီစီကို မချမှတ် နိုင်သေးချေ။ ထို့ကြောင့် နောင်တွင် ရေးဆွဲမည့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် အခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာတော် ခွဲဝေရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အလေးအနက်စဉ်းစားပြီး၊ အတိအကျပြဋ္ဌာန်းပေးပြထားရပေမည်

ဟု အဆိုပြုထားသည်။

ပြည်နယ်များအတွက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် စပ်လျဉ်း၍လည်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း အကြံပြုထားသည်။

၁။ ဗမာပြည်နယ်အစရှိသည့် ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်များအား ဗဟိုပြည်ထောင်စု အစိုးရကသော်၎င်း ပြည်နယ်အချင်းချင်းကသော်၎င်း၊ ပြည်တွင်းရေးကိစ္စများတွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်းမရှိစေရန်နှင့် လုံးဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရရှိစေရန် အခြေခံဥပဒေတွင် အခိုင်အမာ ပြဋ္ဌာန်းထားရှိစေသင့်ပေသည်။

၂။ အသစ်ပြုပြင်ဖွဲ့စည်းမည့် မြန်မာပြည်ထောင်စုသည် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖြစ်လေရာ၊ ပြည်နယ်တိုင်းသည် ဗဟိုပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် မဆန့်ကျင်သော သီးခြားပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေရှိရမည့်အပြင်၊ သီးခြားဥပဒေပြုလွှတ်တော်၊ သီးခြားအစိုးရ၊ သီးခြားတရားရုံးများ ထားရှိရပေမည်။

၃။ သီးခြားပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းနိုင်သည့် အင်္ဂါလက္ခဏာများနှင့် မပြည့်စုံသော လူမျိုးစုများအဖို့ လူမျိုးစုဒေသများ (national areas) ဖွဲ့စည်းပေးပြီး လူမျိုးစုအခွင့်အရေးများ ကာကွယ်နိုင်ရန် အခြေခံဥပဒေတွင် လုံလောက်စွာ ပြဋ္ဌာန်းပေးထားရမည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းရေးဆွဲရာတွင် ကြိုးကိုင်ကော်မတီအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦး ဖြစ်သော ရပလဖ မှ ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) သည် အစည်းအဝေးများသို့ လုံးဝ တက်ရောက်ခြင်းမရှိသည့်ပြင် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကိုသဘောမတူသဖြင့် လက်မှတ်ရေးထိုးခြင်းလည်း မရှိပေ။ ကြိုးကိုင်ကော်မတီက အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို ရေးဆွဲပြီးသောအခါ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီးမြို့၌ ပြည်လုံးကျွတ်ညီလာခံကျင်းပကာ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို ထိုညီလာခံက အတည်ပြုခဲ့သည်။ ထို့နောက် စစ်ရွှေသိုက်၊ သာမိုင်း ခမ်းစော်ဘွား စစ်ထွန်းအေး၊ စစ်ကျော်ခေါင်၊ ဦးလှဖေ၊ ဦးစိုးမောင်နှင့် ဦးခွန်စံမြတ်တို့ ပါဝင်သော ခြောက်ဦးကော်မတီဖွဲ့ပြီး အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ တရားရေးဌာန ဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမောင်နှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန် ထိုကော်မတီကို တာဝန်ပေးခဲ့သည်။

၁ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၃၁။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၁။

၃ The Nation, 1 March 1961.

တောင်ကြီး ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံ

ဖက်ဒရယ် မူနှင့် ပြည်နယ်များ ပြဿနာသုံးသပ်ရေး ကော်မတီ

အခြေခံ ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်း သော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ်းနားလမ်း၊ ခြောက်လပ်ရုံးသစ်ကြီး၌ ကျင်းပသော ပြည်နယ်များ ပြဿနာသုံးသပ်ရေးကော်မတီ အစည်းအဝေးတွင် စဉ်းစားကြသည်။ ထိုအစည်း အဝေး၌ ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီး ဒေါက်တာစောလှထွန်း ကလည်း အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် မူကြမ်းတစ်ခုကို တင်ပြခဲ့သည်။ သို့သော် ရှမ်းပြည် နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကိုပင် အခြေခံထား၍ ဆွေးနွေးကြသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို စပ်ရွှေသိုက်၊ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စပ်ထွန်းအေးနှင့် ရှမ်းပြည်နယ် ဝန်ကြီး စပ်ခွန်အောင်တို့ကတာဝန်ခံ၍ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေသည် “အာဏာအကန့်အသတ်”ဖြင့် ရေးဆွဲထားသည့်

၁ (က) အစည်းအဝေး တက်ရောက်သူများ စာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (၁) တွင် ကြည့်ပါ။

(၁) ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ပြည်နယ်များ ပြဿနာသုံးသပ်ရေး ကော်မတီသို့ လည်းကောင်း၊ ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် တရားရေးဌာနဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမောင် ခေါင်းဆောင်သည့် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီသို့ လည်းကောင်း တင်သွင်းခဲ့သည်။ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၅။

ဥပဒေဖြစ်ကြောင်း၊^၁ ၁၃ နှစ် ကာလအတွင်း စီးပွားရေး၊ ကြီးပွားရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးများတွင်လည်း အခက်အခဲအမျိုးမျိုး ကြုံတွေ့ရကြောင်း၊ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေသည် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုမဟုတ်၍ ယခုစာတမ်းကိုပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဖြစ်မြောက်ရေးအတွက် ရေးဆွဲထားကြောင်း၊ ထိုသို့ရေးဆွဲရာတွင်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းရှိ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် ညှိနှိုင်း၍ရေးဆွဲထားကြောင်းများ ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။^၂ ထို့နောက် ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ပြည်နယ်များပြဿနာ သုံးသပ်ရေးကော်မတီ၏ အထူးအစည်းအဝေးတွင် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကို ထပ်မံစဉ်းစားဆွေးနွေးကြသည်။^၃ ဤ အစည်းအဝေးတွင် သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စင်ထွန်းအေးက ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းသည် ပြည်ထောင်စုကြီး မပြိုကွဲရေးအတွက် စေတနာ သန့်သန့်ဖြင့် ပြင်ပပယောဂမပါဘဲ ရေးဆွဲထားသည့် စာတမ်း ဖြစ်ကြောင်း ထပ်မံရှင်းလင်း ပြောကြားသည်။^၄

ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များအတွင်း သဘောကွဲလွဲမှုများ ရှိသော်လည်း အများစုက ယေဘုယျအားဖြင့် လက်ခံသည့်သဘော ရှိပေသည်။ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ပေါ်ပေါက်လာမည့် အခက်အခဲများကို မည်သို့ဖြေရှင်းသင့်ကြောင်း စဉ်းစားထားရန်သာ လိုကြောင်း အကြံ ပြုချက်ဖြင့် ဒေါက်တာ စောလှထွန်းက ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို ထောက်ခံခဲ့သည်။ ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကို ကရင်ပြည်နယ်က ထောက်ခံကြောင်း ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များ၏ လက်မှတ်ရေးထိုးထား

၁ လက်ရှိစည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်နယ်များအား အာဏာကို အကန့်အသတ်ဖြင့် ပေးထားပြီး ကျန်ရှိသမျှ အာဏာအားလုံးကို ဗဟိုပြည်ထောင်စုက ချုပ်ကိုင်ထားသည်ဟု ဆိုလိုခြင်းဖြစ်ပေသည်။ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၃၀။

၂ ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ပြည်နယ်များပြဿနာ သုံးသပ်ရေးကော်မတီ၏ ၇၉ ကြိမ်မြောက် အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း။ နောင် ကိုးကားလျှင် ပြည်နယ်ကော်မတီ၏ ၇၉ ကြိမ်မြောက် မှတ်တမ်းဟု ညွှန်းမည်။ HDR : 3AP/ 1987.

၃ အစည်းအဝေးတက်သူများစာရင်းကို နောက်ဆက်တွဲ (၂) တွင် ကြည့်ပါ။

၄ ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ပြည်နယ်များပြဿနာသုံးသပ်ရေးကော်မတီ၏ အထူးအစည်းအဝေးမှတ်တမ်း။ နောင် ကိုးကားလျှင် ပြည်နယ်ကော်မတီ၏ အထူးအစည်းအဝေးမှတ်တမ်းဟု ညွှန်းမည်။ HDR : 3AP/1987.

သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်ကိုလည်း ဒေါက်တာစောလှထွန်းက အစည်းအဝေး သဘာပတိသို့ ပေးအပ်ခဲ့သည်။

ကယားပြည်နယ်ဝန်ကြီး စဝ်ဝဏ္ဏ က အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးတွင်အားလုံး စုပေါင်းပြီး ညီညီညွတ်ညွတ် ဆောင်ရွက်သွားလျှင် အောင်မြင်မည်ဖြစ်၍ ပြည်နယ် အသီးသီးမှ ကိုယ်စားလှယ်များပါသော အဖွဲ့တစ်ဖွဲ့၍ ဆောင်ရွက် သွားရန် အကြံပြုခဲ့သည်။ ကယား ဦးစိန်ကလည်း ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော မူကြမ်းကို ထောက်ခံသင့်ကြောင်းနှင့် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရန် အခွင့်ကောင်း ရချိန်တွင် အမြန်ဆုံး ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်း ထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။

ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီး ဒုဝါဇော်ရစ် ကမူ ကချင်ပြည်နယ်အတွင်း လက်ရှိ ဖြစ်ပေါ်နေသည့်အခြေအနေအရ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရန်ကိစ္စများ ဆောင်ရွက် နိုင်ခြင်းမရှိသေး၍ အချိန်ပေးရန်တောင်းဆိုသည်။ ကချင်ပြည်နယ်မှ ဦးဇော်ထာဆင် ကလည်း ပြည်နယ်များအတွက် အရေးကြီးဆုံး အခက်အခဲမှာ ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းနှင့် အခြား ပြည်နယ်များမှ တင်သွင်းသော မူကြမ်းများကိုလေ့လာရန် ကော်မတီတစ်ဖွဲ့ပြီးမှ ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားသင့်ကြောင်း တင်ပြသည်။ ကချင်ပြည်နယ် ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီး ဦးစိန်တိုးက ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော မူကို ထောက်ခံကြောင်း၊ သို့သော် အခြားပြည်နယ်ကလေးများက ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူကို လက်ခံနိုင်ခြင်း ရှိမရှိ ထည့်သွင်းစဉ်းစားသင့်ကြောင်း ဆွေးနွေးသည်။

ချင်းရေးရာဝန်ကြီး ဦးဇာရဲလျန် က မိမိတို့အနေဖြင့် ပြည်နယ်မရသေး၍ ပြည်နယ်ဖြစ်လာရန် ဆောင်ရွက်ဆဲဖြစ်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းထားသော မူကြမ်းအတိုင်း အားလုံးရမည်မထင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်များအတွက် ဘဏ္ဍာငွေအလုံအလောက်ပေးရန်နှင့် ထိုက်သင့်သော အာဏာများကိုလွှဲပေးရန်ကိုသာ အဓိကထား၍ တောင်းဆိုသင့်သည်ဟု ယူဆကြောင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်း သောမူကို ထောက်ခံနိုင်ရန် အတွက် ချင်းပြည်နယ် ကောင်စီသို့ တင်သွင်းပြီး အကြောင်းပြန်ကြားမည်ဟုတင်ပြ၏။ ချင်းရေးရာဝန်ကြီးဌာန ပါလီမန်အတွင်းဝန်

၁ (က) ပြည်နယ်ကော်မတီ၏ ၇၉ ကြိမ်မြောက်မှတ်တမ်း။ HDR : 3AP/1987.
(ခ) ပြည်နယ်ကော်မတီ၏ အထူးအစည်းအဝေးမှတ်တမ်း။ HDR : 3AP/1987.
၂ (က) ပြည်နယ်ကော်မတီ၏ ၇၉ ကြိမ်မြောက်မှတ်တမ်း။ HDR : 3AP/1987.
(ခ) ပြည်နယ်ကော်မတီ၏ အထူးအစည်းအဝေးမှတ်တမ်း။ HDR : 3AP/1987.

၃ ယင်း
၄ ယင်း

ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနဲ့ က လက်ရှိအခြေခံဥပဒေကို မူအားဖြင့် ထောက်ခံသော်လည်း တစ်စတစ်စနှင့် အခက်အခဲများပေါ်ပေါက် ကြုံတွေ့လာသဖြင့် ချုပ်ချယ်ထားသည့် ဥပဒေပုဒ်မများကိုပြင်ဆင်ရန် အချိန်ကျရောက်ပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် ထောက်ခံဆွေးနွေး သည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကို ဆွေးနွေးကြသည့် ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များသည် ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို ထပ်မံစဉ်းစားရန်နှင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ်က ဖွဲ့စည်းခဲ့သည့် တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးဦးစီးအဖွဲ့ကို ပြန်လည်အသက်သွင်းရန် အတွက် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်တို့က ဦးဆောင်၍ တောင်ကြီး၌ ပြည်နယ် ပေါင်းစုံညီလာခံကျင်းပရန်လည်း သဘောတူကြ၏။^၁

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု နှင့် ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များတွေ့ဆုံခြင်း

တောင်ကြီး၌ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမကျင်းပမီ ၁၉၆၁ ခုနှစ်မတ်လ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု သည် လူမျိုးစုလွှတ်တော်နာယကကြီး စဝ်ခွန်ကြည်၊ ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတဟောင်း စဝ်ရွှေသိုက်၊ ရှမ်းပြည် နယ်ဝန်ကြီးဌာန ပါလီမန်အတွင်းဝန် ဦးခွန်စံမြတ်၊ ကယားပြည်နယ်ဝန်ကြီးစဝ်ဝဏ္ဏ တို့ အပါအဝင် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်များမှ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် လူမျိုးစုလွှတ်တော်အမတ်များနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်၌ တွေ့ဆုံ၍ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းထားသည့် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင်းမှ သောင်း ကျန်းမှု အခြေအနေများအကြောင်း ဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုသို့ ဆွေးနွေးရာတွင် ပြဿနာများကို ဆွေးနွေးပွဲဖြင့် ပြေပြေလည်လည် ဖြေရှင်းစေလိုကြောင်း၊ မိသားစု ပြဿနာကို ပြင်ပမှ လက်နက်အကူအညီယူ၍ မဖြေရှင်းစေလိုကြောင်း ဦးနုကပြော သည်။ ထို့ပြင် ရှမ်းပြည်မှ နိုင်ငံရေးသမားအချို့သည် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများကို မြှောက်ပေးနေသည်ဆိုသည်မှာ ဟုတ်-မဟုတ် နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကိုရေးဆွဲရာတွင် ပြည်ပပယောဂ ပါ မပါ ဦးနုက

၁ ပြည်နယ်ကော်မတီ၏ ၇၉ ကြိမ်မြောက် မှတ်တမ်း။ HDR : 3AP/1987.

၂ တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးဦးစီးအဖွဲ့သည် ၁၉၅၂ ခုနှစ် နောက်ပိုင်း စည်းရုံးလှုပ်ရှားမှုမရှိတော့သဖြင့် ထိုအဖွဲ့ကို ပြန်လည်အသက်သွင်းရန် ၁၉၅၈ ခုနှစ်တွင် တစ်ကြိမ်ကြိုးစားခဲ့သော်လည်း မအောင်မြင်ခဲ့ပေ (ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း။

စာ ၂၄)

၃ ယင်း

မေးမြန်းသည်။ ထိုအခါ ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများကို ရှမ်းပြည်မှ နိုင်ငံရေးသမား အချို့က မြောက်ပေးနေသည်ဆိုသည်မှာ အခြေအမြစ်မရှိကြောင်းနှင့် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စတွင်လည်း ပြည်ပ ပယောဂ မပါကြောင်း ရှမ်းပြည်နယ်မှ ပုဂ္ဂိုလ် များက ဖြေကြားကြသည်။ ထို့နောက် ဦးနုက မိမိတရုတ်ပြည်မှပြန်လာလျှင် ရှမ်း ပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်များသို့ လာရောက်ပြီး ပြည်နယ်များအတွင်းရှိ ပြဿနာ များပြေလည်စေရေးအတွက် ဆွေးနွေးပွဲများပြုလုပ်၍ ဖြေရှင်းသွားမည်ဖြစ်ကြောင်း ကတိပေးသည်။^၁

ယူနန်ပြည်နယ်မှ ဧပြီလ ၁၆ ရက်နေ့တွင် အထူးလေယာဉ်ဖြင့် ပြန်လည် ရောက်ရှိလာသည့် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုသည် ဧပြီလ ၁၇ ရက်နေ့ နေ့လယ်တွင် လားရှိုးမြို့၌ အစိုးရအမှုထမ်း အရာထမ်းများနှင့် တွေ့ဆုံသည်။ ညနေဘက်တွင်မူ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုသည် စော်ဘွားများ၊ ပါလီမန်အမတ်များနှင့် နိုင်ငံရေးအဖွဲ့ အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲ၌ ရှမ်း ပြည်နယ်မှ ခေါင်းဆောင်များက အလိုရှိသည့်လုပ်ပိုင်ခွင့် အာဏာ အပြည့်အဝ ရှိသော ဖက်ဒရယ်ကောင်စီဖွဲ့ပေးလျှင်ရှမ်းပြည်နယ်၌ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော ဆူပူ မှုများ ပပျောက်သွားမည်ဟု ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာသူတစ်ဦးက တင်ပြ သည်။ ထိုနေ့ညတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက ညစာစားပွဲဖြင့် ပြန်လည်တည်ခင်း ဧည့်ခံသည်။ ထိုညစာစားပွဲ၌ ဦးနုက မိန့်ခွန်းပြောရာတွင် မိမိအားလက်နက်ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်၍လည်းကောင်း၊ ဆူပူမှုဖန်တီးပြီး အကျပ်ကိုင်သည့်နည်းဖြင့်လည်း ကောင်း တောင်းဆိုပေးမည်မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ပြဿနာများကို စားပွဲဝိုင်းတွင် ရင်းနှီးစွာဆွေးနွေးလျှင် မပြီးနိုင်သည့်ကိစ္စဟူ၍ မရှိနိုင်ကြောင်း ထည့်သွင်းပြော ကြားခဲ့၏။^၂

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များ ဆွေးနွေးပွဲ

နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုသည် ဧပြီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကျိုင်းတုံသို့ ရောက်ရှိပြီး စစ်ဘက်နှင့်နယ်ဘက်တို့မှ အရာရှိကြီးများ၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များ၊ စော်ဘွားများနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ ထိုနေ့ညတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက

၁ (က) ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၁၉ မတ် ၁၉၆၁။

(ခ) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၅။

(ဂ) *The Nation*, 19 March 1961.

၂ (က) မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၂၀ ဧပြီ ၁၉၆၁။

(ခ) *The Guardian*, 19 April 1961.

ညစာစားပွဲဖြင့် ပြန်လည်တည်ခင်းညှိခံသည်။ ထိုညစာစားပွဲ၌ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက ပြည်မရှိခေါင်းဆောင်များအတွင်း လူမျိုးကြီးဝါဒလုံးဝ မရှိကြောင်း၊ နယ်ချဲ့စိတ် ဓာတ်လည်း မရှိကြောင်းနှင့် ပြဿနာများကိုညီအစ်ကိုမိသားစုသဖွယ် မျက်နှာချင်း ဆိုင် တွေ့ဆုံဖြေရှင်းကြလျှင် မပြေလည်သည့်ကိစ္စဟူ၍ မရှိနိုင်ကြောင်း ထည့်သွင်း ပြောကြားခဲ့၏။

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုသည် ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီးသို့ရောက် သည်။ ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရရုံး၌ ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများအပါအဝင် ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရအဖွဲ့ဝင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲ၌ သာမိုင်းခမ်းစောဘွား စဝ်ထွန်းအေးက ရှမ်းပြည်နယ်အခြေအနေကို ရှင်းပြရင်း ၎င်းတို့သည် သောင်းကျန်းမှုစတင်သည့် ၁၉၄၈ - ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှစ၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား မည်ကဲ့သို့ အကူအညီ ပေးခဲ့ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲပျက်စီးမည့်အရေးကို ဘယ်တော့မှကြံစည်မည်မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ၎င်းတို့အပေါ် ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ် စေသည့် လူအချို့၏ပြောဆိုချက်များကို မယုံကြည်ရန်လည်း စဝ်ထွန်းအေးက တင် ပြသည်။

ထိုဆွေးနွေးပွဲ၌ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက အရေးကြီးသည့်စာတစ်စောင် မိမိ ရထားကြောင်း၊ စာမှာ စင်ကာပူမှပို့လိုက်သောစာဖြစ်ကြောင်း၊ စာပါအကြောင်း အရာမှာ မြန်မာပြည်မှခွဲထွက်ရေးအတွက် ရှမ်းပြည်တော်လှန်ရေးကို ကြိုးကိုင်ရန် နိုင်ငံခြားအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုခုမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးကို ဗန်ကောက်တွင်ထားရန်နှင့် ရှမ်းများအား ပြည်ပမှအကူအညီပေးရေးများ ပါဝင်ကြောင်း၊ ဤကိစ္စသည် မည်သူ၏လက်ချက်ဖြစ်သည်ကိုလည်း သိရှိထားသဖြင့် ၎င်းပုဂ္ဂိုလ်ကို ဖမ်းဆီးရန်ပင် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော် စဝ်ခွန်ချိုနှင့် တိုင်ပင်ကြည့်သောအခါ စဝ်ခွန်ချိုက

၁ (က) ရန်ကုန်သတင်းစာ၊ ၂၀ ဧပြီ ၁၉၆၁။

(ခ) *The Guardian*, 20 April 1961.

၂ (က) ရန်ကုန်သတင်းစာ၊ ၂၁၊ ၂၂ ဧပြီ ၁၉၆၁။

(ခ) ရှမ်းပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်တို့ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ကျင်းပခဲ့ သည့် ဆွေးနွေးပွဲများ၊ ၂၁-၅-၁၉၆၁၊ တပ်မတော်ထောက်လှမ်းရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး။ နောင် ကိုးကားလျှင် ရှမ်းပြည်နယ် ဆွေးနွေးပွဲများဟု ညွှန်းမည်။

တောင်းပန်ထားသဖြင့် ဆိုင်းထားကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ဖွင့်ပြောသည်။^၁ ဗမာများက ရှမ်းများအပေါ် လူမျိုးကြီးဝါဒ ကျင့်သုံးသည်ဆိုသည့် စွပ်စွဲချက်ကို မယုံကြစေလိုကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တွင်လည်း လားဟူ၊ အီကော၊ ပလောင်၊ ဓနု စသည်တို့ရှိကြသဖြင့် ၎င်းတို့ကလည်း ရှမ်းများသည် ၎င်းတို့အပေါ် လူမျိုးကြီးဝါဒ နှင့် ဖိနှိပ်မည်ဟု စိုးရိမ်မှုများဖြစ်ပေါ်လာနိုင်ကြောင်းနှင့် လူမျိုးကြီးလူမျိုးငယ်စိတ် များ မမွေးကြရန်လည်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ရှင်းပြသည်။^၂

၁ (က) ရှမ်းပြည်နယ် ဆွေးနွေးပွဲများ

(ခ) ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု သည် ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်၌ သတင်း စာရှင်းလင်းပွဲလုပ်သောအခါ သတင်းထောက်များက စင်္ကာပူမှ ပေးစာကိစ္စကို မေးမြန်းကြသဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ထပ်မံပြောကြားခဲ့သည်။

“လွန်ခဲ့သောလအတွင်း ကျွန်တော် ချင်းတောင်မသွားမီ ကျွန်တော်ထံကို စာတစောင်ရောက်လာတယ်။ အဲဒီစာက စင်္ကာပူမှာရှိတဲ့ အမေရိကန်တယောက် က ဗမာပြည်မှာရှိတဲ့ ဗမာတယောက်ထံပေးတဲ့စာဖြစ်တယ်။ အဲဒီစာရဲ့သဘော က စင်္ကာပူမှာရှိတဲ့ အမေရိကန်ထံကို ဘန်ကောက်စာတိုက်ကနေပြီး (ဘန်ကောက် စာတိုက်တံဆိပ်နှင့်) စာတစောင် ရောက်လာတယ်။ အဲဒီစာက ရှမ်းပြည် တော်လှန်ရေးပါတီဆိုတာကိုထောင်ပြီးပြီ။ ထိုပါတီကို ဗမာပြည်မှာ နေလို လလို ထင်ရှားသော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ခေါင်းဆောင်တယ်။ အဲဒီပါတီက ရှမ်းအမျိုးသား များဟာ ရှမ်းပြည်ကြီးလွတ်လပ်အောင် ပြည်ထောင်စုက ခွဲထွက်မယ်။ အဲဒီလို ခွဲထွက်နိုင်ရေးအတွက် နိုင်ငံခြားအကူအညီလိုပါတယ်။ ပေးရင်လည်း ခပ်မြန်မြန် ပေးပါ။ ခပ်မြန်မြန်မပေးရင် ဗမာတွေက ချေမှုန်းပစ်ပါလိမ့်မယ်လို့ ထိုစာတွင် ဖော်ပြထားတယ်။” မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၂၆ ဧပြီ ၁၉၆၁။

(ဂ) နိုင်ငံတော် သမ္မတဟောင်းနှင့် လူမျိုးစုလွှတ်တော် နာယကဟောင်း၊ လူမျိုးစု လွှတ်တော်အမတ် စဝ်ရွှေသိုက် နှင့် မဟာဒေဝီတို့သည် ၁၉၆၁ ခုနှစ် မေလ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ညောင်ရွှေမှရန်ကုန်သို့ မီးရထားဖြင့် ရောက်ရှိလာကြသည်။ ထိုသို့ စဝ်ရွှေသိုက် ရန်ကုန်ပြန်လာမည့်သတင်းကို ရထားသောသတင်းထောက်များ သည် ရန်ကုန်ဘူတာကြီးတွင် စောင့်နေခဲ့ကြပြီး စဝ်ရွှေသိုက်ရထားပေါ်မှ ဆင်း သည်နှင့် စဝ်ရွှေသိုက်အား မီးရထားဟော်တယ်သို့ ခေါ်သွားပြီး မေးခွန်းများ မေးကြသည်။ သတင်းထောက်တစ်ဦးက “ဝန်ကြီးချုပ်က ရှမ်းပြည်က နေလို လလို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးတစ်ဦးဟာ နိုင်ငံခြားနဲ့ဆက်တယ်လို့ စွပ်စွဲတာနဲ့ပတ်သက်ပြီး နာယကကြီး သဘောထားက ဘယ်လိုရှိပါသလဲ” ဟု မေးသောအခါ “ဦးနု က နိုင်ငံခြားနဲ့ဆက်တာ စော်ဘွားတွေပါတယ်လို့သာ ပြောပါတယ်။ နေလို လလို ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးပါတယ်လို့ ပြောတာတော့ ကျုပ်လဲမသိဘူး။ သတင်းစာတွေလဲ မဘတ် ခဲ့ရဘူး” ဟု စဝ်ရွှေသိုက် က ပြန်ဖြေသည်။ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၂၇ မေ ၁၉၆၁။

၂ ရှမ်းပြည်နယ်ဆွေးနွေးပွဲများ

ထိုဆွေးနွေးပွဲသို့တက်ရောက်သည့် ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီး ကလည်း ရှမ်းပြည်နယ်တွင် နိုင်ငံရေးနှင့်အုပ်ချုပ်ရေးပြဿနာများရှိသကဲ့သို့ စစ်ရေးပြဿနာများလည်းရှိကြောင်း၊ စော်ဘွားများ၌ မကျေနပ်ချက်များရှိလျှင် အားမနာဘဲ ဖွင့်ပြောကြစေလိုကြောင်း၊ မိမိတို့တပ်တွင်လည်း လူကောင်းများရှိသကဲ့သို့ လူဆိုးများလည်းရှိကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများ တစ်နေ့တခြားတိုးပွားလာနေသဖြင့် ဗမာတစ်ယောက်အနေနှင့် မဟုတ်ဘဲ ပြည်ထောင်စုသားတစ်ယောက်အနေနှင့် ထိန်းသိမ်းရမည့်တာဝန်ရှိနေ၍ တိုက်နေရကြောင်းများရှင်းပြသည်။ ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများသည် ပြည်ပမှလက်နက်အကူအညီ ရယူရေးအတွက် ဘန်ကောက်သို့ သွား၍ ဆွေးနွေးကြသည့်အကြောင်းကို ထိုင်းနိုင်ငံမှ အာဏာပိုင်များ၏ ပြောပြချက်အရ သိရှိထားကြောင်း၊ ရှမ်းသောင်းကျန်းမှုများ ဆက်လက်ဖြစ်ပွားနေလျှင် အခြေအနေပိုမိုဆိုးဝါးလာမည်သာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် သောင်းကျန်းမှုများ အမြန်ဆုံး ချုပ်ငြိမ်းစေရေးအတွက် စော်ဘွားများက တပ်မတော်အား ကူညီရန်လည်း ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီး က ပြောသည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု သည် ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့ နေ့လယ်ပိုင်းတွင် အစိုးရဧည့်ရိပ်သာ၌ စော်ဘွားများ၊ လူမျိုးစုလွှတ်တော်နှင့်ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ်များ၊ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များ၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီဝင်များ၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများနှင့် ထပ်မံတွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် မိုးနဲစော်ဘွား စပ်ပြည့်၊ တောင်ပိုင်စော်ဘွား စပ်ခွန်ပန်းစိန်၊ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စပ်ထွန်းအေး၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွား စပ်ဆေးဟုမ်၊ ဘော်စော်ဘွား စပ်ခွန်အောင်၊ ဦးဘိုးလှိုင် (ရတစညပ)၊ ဦးထွန်းအေး (ရပလဖ)၊ ဦးအောင်သန်း (ရပလဖ)၊ ဦးကျော်စိန် (ပအာမဖ)၊ ဦးလွန်း (ပအာညပ)၊ ဦးထွန်းဖေ (တစ်သီးပုဂ္ဂလ)၊ ဦးစံမြ (တစ်သီးပုဂ္ဂလ) တို့က ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း အကြောင်းရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကို နိုင်ငံတော်အစိုးရကချမှတ်ပေးသည့်မှုကို အခြေခံ၍ ရှမ်းပြည်နယ်မှခေါင်းဆောင်များက စုပေါင်း၍ရေးဆွဲထားကြောင်း၊ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေမှာ ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစုများအတွက် ခိုင်မာသော ပြဋ္ဌာန်းချက်များမရှိ၍ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖြစ်ရန် ရေးဆွဲထားကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို ရေးဆွဲရာတွင် ပြည်ထောင်စုကြီး ပိုမိုခိုင်မာစွာတည်မြဲရေး၊ ကွန်မြူနစ်တိုင်းပြည်မဖြစ်ရေး၊ ဖက်ဆစ်နိုင်ငံမဖြစ်ရေး၊ ဒီမိုကရေစီမထိခိုက်ရေးတို့ကို သတိပြု၍ ပင်လုံစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ရေးဆွဲ

ထားကြောင်းအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စတွင် မည်သည့်နိုင်ငံခြားပယောဂမှ မပါရှိကြောင်းနှင့်ပြည်ထောင်စုကြီးမှ ခွဲထွက်ရန်လည်း မဟုတ်ကြောင်းများ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ခေါင်းဆောင်များက ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။^၁

အထက်ပါဆွေးနွေးပွဲတွင် ဦးထွန်းအေး (ရပလဖ) တစ်ဦးတည်းကသာလျှင် ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံ ဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို မထောက်ခံကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ ထိုသို့မထောက်ခံရသည့် အကြောင်းမှာလည်း ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများ ရှိနေသရွေ့ စော်ဘွားများသည် ရွေးကောက်ပွဲမဝင်ဘဲ အလိုအလျောက် အမတ်ဖြစ်နိုင်ခွင့်ရှိနေသရွေ့ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စ မစဉ်းစားသင့်သေးဟု ယုံကြည်၍ ဖြစ်ကြောင်း ဦးထွန်းအေးက ရှင်းပြသည်။^၂ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှ ခေါင်းဆောင်များ တွေ့ဆုံ၍ မဆွေးနွေးမီ ဧပြီလ ၂၀ ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီး၌ ရပလဖက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ လုပ်ရာတွင် ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကို မူအားဖြင့် ထောက်ခံသော်လည်း ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများ ချုပ်ငြိမ်းသွားပြီးနောက် ရှမ်းပြည်နယ် ကောင်စီဝင်များနှင့် ပြည်သူ့လွှတ်တော် အမတ်များကို ပြည်သူလူထုက ရွေးကောက်တင်မြှောက်နိုင်သည့်အချိန်ကျမှသာလျှင် လက်တွေ့ အကောင်အထည် ဖော်နိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ကြောင်း ရပလဖ၏သဘောထားကို ဦးထွန်းအေးထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့၏။^၃

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က မိမိအပါအဝင် ပုဂ္ဂိုလ်အတော်များများက ရှမ်းပြည်မှ စော်ဘွားအချို့သည် သောင်းကျန်းသူများကို တစ်ဖက်တစ်လမ်းမှ မြှောက်ပေးနေသည်ဟု ထင်နေကြကြောင်း၊ ထိုသို့မယုံသက်သာမှုများ ပပျောက်သွားအောင် ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်းမှ ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများကို ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရက ရှုတ်ချစေလိုကြောင်း၊ မရှုတ်ချ လိုလျှင်လည်း ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများကို မလိုလား၍ သောင်းကျန်းသူများ အလင်းဝင်လာရန် ဖိတ်ခေါ်သည့် ကြေညာချက် ထုတ်စေလိုကြောင်းလည်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက အကြံပေးသည်။^၄

၁ (က) ရှမ်းပြည်နယ်ဆွေးနွေးပွဲများ

(ခ) ရန်ကုန်သတင်းစာ၊ ၂၂ ဧပြီ ၁၉၆၁။

၂ ရှမ်းပြည်နယ်ဆွေးနွေးပွဲများ

၃ The Guardian, 22 April 1961.

၄ (က) ရှမ်းပြည်နယ်ဆွေးနွေးပွဲများ

(ခ) မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၂၃ ဧပြီ ၁၉၆၁။

ဗိုလ်မှူးချုပ် စန်းယု ဦးဆောင်သော တပ်မတော် အရာရှိကြီးများ^၁ နှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှကိုယ်စားလှယ်များ^၂ သည် ဧပြီလ ၂၁ ရက်နေ့ညနေပိုင်းတွင် တွေ့ဆုံ၍ ဆွေးနွေးကြသေးသည်။ ဆွေးနွေးပွဲ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ တပ်မတော်အပေါ် မကျေနပ်သည့် အချက်များကို ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းတင်ပြ ဆွေးနွေးရန်ဖြစ်သည်။ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ရွေးကောက်ပွဲ၌ သန့်ရှင်းဖဆပလကို မဲပေးသည့်အတွက် တပ်မတော်သားများ၏ ကြိမ်းမောင်းခံရပုံ၊ မသင်္ကာသူများအား တပ်မတော်သားများက ဖမ်းဆီး နှိပ်စက် သတ်ဖြတ်မှု များကြောင့် တောခိုသွားသူများ ရှိပုံနှင့် တပ်မတော်သားအချို့က အမျိုးသမီး အချို့ကို စော်ကားမှုများ ရှိပုံများကို ရှမ်းကိုယ်စားလှယ်များက တင်ပြကြသည်။ ဗိုလ်မှူးချုပ်စန်းယုက နောင်တွင် တိုင်တန်းလိုသည့်ကိစ္စများကို သက်ဆိုင်ရာ တပ်မဟာမှူးများနှင့် ဆက်သွယ်၍ ဆောင်ရွက်သွားကြရန်၊ တပ်မဟာမှူးများနှင့် အချိန်မရွေး တွေ့၍ ပွင့်ပွင့်လင်းလင်းတင်ပြကြရန်၊ တပ်မတော်ကို ယုံယုံကြည်ကြည်နှင့် ပူးပေါင်း ဆောင်ရွက် ကြရန်နှင့် လိုအပ်သည့် အကူအညီများကိုလည်း အချိန်မရွေးတောင်းကြရန် ပြန်လည်ပြောကြားခဲ့သည်။^၃

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ

တောင်ကြီးမှ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ရောက်ပြီးနောက် ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲပြုလုပ်သည်။ ထိုသတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ၌ ရှမ်းပြည်နယ်မှ နေလိုလလို ထင်ရှားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်^၄ တစ်ဦးက နိုင်ငံခြားအကူအညီ တောင်းသည့်ကိစ္စပါ စင်ကာပူမှ စာအကြောင်းကို ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက ထပ်မံ၍ အသေးစိတ်ပြောသည်။ ထို့ပြင် ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်ပြထားသော အခြေခံဥပဒေ

၁ ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်စိုး၊ ဗိုလ်မှူးကြီးရွှေ၊ ဗိုလ်မှူးကြီးဘရွှေ၊ ဒု ဗိုလ်မှူးကြီး ဂွမ်ရှိန်နှင့် ဗိုလ်မှူးသိန်းရွှေတို့ တက်ရောက်ကြသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရရုံး တောင်ကြီးမြို့၌ ၂၁-၄-၆၀ ရက်နေ့ ၁၆:၃၀ အချိန်တွင် ကျင်းပခဲ့သော တပ်မတော်အရာရှိများနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်အချို့တို့၏ဆွေးနွေးပွဲ၊ တပ်မတော်ထောက်လှမ်းရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး။ နောင်ကိုးကားလျှင် တပ်မတော်အရာရှိများနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်အချို့၏ ၂၁-၄-၆၀ နေ့ ဆွေးနွေးပွဲ ဟု ညွှန်းမည်။

၂ စဝ်မန်ဖ (သိန္နီ)၊ စဝ်ထွန်းဇေ (တောင်ပိုင်း)၊ ဦးအောင်ဖူး (မိုင်းနောင်)၊ စဝ်ခွန်အောင် (ဘော်)၊ စဝ်ကျော်ခေါင် (မိုးခုံ)၊ ဦးဘသိန်း (မိုးမိတ်)၊ ဦးလူကြီး (ကျိုင်းတုံ)၊ ဦးခွန်စံမြတ် (နမ့်ခန်း)၊ ဦးမဲ့ (မိုင်းရယ်)၊ ဦးစံမြ (လွိုင်လင်) တို့ တက်ရောက်ကြသည်။

၃ တပ်မတော် အရာရှိများနှင့် ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်အချို့၏ ၂၁-၄-၆၀ နေ့ ဆွေးနွေးပွဲ။

၄ စဝ်ရွှေသိုက်ဖြစ်သည်။ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၀၄၃၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကို ပြီလ ၂၄ ရက်နေ့ကကျင်းပသော ဝန်ကြီးများအစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးပြီး စော်ဘွားများနှင့် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များက ၎င်းတို့သည် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများနှင့် မပတ်သက်ကြောင်း ကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ပြီးမှသာ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကို မျက်နှာစုံညီတွေ့ဆုံ၍ ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းရန် ဝန်ကြီးအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ထားကြောင်းလည်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ပြောသည်။

မြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံ

ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို ဆွေးနွေးရန်နှင့် တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးဦးစီးအဖွဲ့ကို ပြန်လည်အသက်သွင်းရန်ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကယားပြည်နယ်တို့က ဦးစီးကျင်းပသည့် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံကို တောင်ကြီးမြို့ စားမြန်ရိပ်သာ၌ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့မှ စတင်ကျင်းပသည်။ ညီလာခံသို့ ဗမာကိုယ်စားလှယ်နှင့်

၁ (က) ရန်ကုန်သတင်းစာ၊ ၂၆ ဧပြီ ၁၉၆၁။

(ခ) *The Nation*, 26 April 1961.

(ဂ) ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ၏ ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့ အစည်းအဝေးက အောက်ပါဆုံးဖြတ်ချက်များကို ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

၁။ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဆူပူသောင်းကျန်းမှုကိစ္စအဝဝကို နှိမ်နင်းရာတွင် ငြိမ်းချမ်းရေးရရှိသည်အထိ တပ်မတော်၊ စစ်ရဲ၊ ရဲအဖွဲ့နှင့် တကွ လူထုပါပူးတွဲ၍ တိတိကျကျပြတ်ပြတ်သားသား အရေးယူဆောင်ရွက်ရန်

၂။ လက်နက်ကိုင် ဆူပူသောင်းကျန်းနေသည့် သောင်းကျန်းသူများအားလုံးကို လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်စွန့်လွှတ်၍ အလင်းသို့ဝင်ရောက်ရန်အတွက် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက ထပ်မံ၍ဘိတ်ခေါ်ချက် ကျေညာစာတမ်း တစောင်ထုတ်ပြန်ရန်

၃။ ပြည်နယ်နှင့်ပြည်မတို့ ဆက်စပ်သော ကိစ္စရပ်ဟူသရွေ့ကို မိသားစုစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ညီရင်းအစ်ကိုပါမာသဘောထား၍ ပြေလည်အောင်မြင်အောင် ဖြေရှင်းသွားပါကမည်သည့်ကိစ္စရပ်မဆိုအောင်မြင်နိုင်သည်ဟုရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက အလေးအနက်ယုံကြည်ကြောင်း

၄။ အထက်ပါ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်များကို ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရနှင့်အမတ်ပေါင်းစုံပါဝင်သောအစည်းအဝေးက တညီတညွတ်တည်းထောက်ခံကြပြီးလျှင်သောင်းကျန်းသူများအား ရှုတ်ချရုံမျှမကရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးရသည်အထိ အစိုးရနှင့်လူထုပူးတွဲကာ သောင်းကျန်းသူများအားထိရောက်စွာနှိမ်နင်းရန် သဘောတူဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ရန်ကုန်သတင်းစာ၊ ၂၆ ဧပြီ ၁၉၆၁။

ရပလဖကို မဖိတ်ကြားပေ။^၁ ထို့ကြောင့် ကချင်ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့်ချင်းဝိသေသတိုင်းတို့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်နယ်ပေးမည်ဟု ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုထံမှ ကတိရထားသောမွန်နှင့် ရခိုင်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်စုစုပေါင်း ၂၂၆ ဦးနှင့် လေ့လာသူ ၁၀၄ ဦးတို့ ညီလာခံသို့ တက်ရောက်ကြသည်။ ညီလာခံသို့ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ အများဆုံး ၁၃၀ တက်ရောက်ပြီး ချင်းနှင့်ရခိုင်မှ အနည်းဆုံး ငါးဦးစီ တက်ရောက်ကြသည်။^၂ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများအနက် ကယားပြည်နယ်ဝန်ကြီး စဝ်ဝဏ္ဏတစ်ဦးတည်းသာ ညီလာခံသို့တက်ရောက်နိုင်သည်။ ဝန်ကြီး ဒေါက်တာ စောလှထွန်းသည် အသေးစား စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ခေတ်မီလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေး နည်းစနစ်များလေ့လာရန် မေလ ၃၁ ရက်နေ့ကပင် လျှင် နိုင်ငံခြားသို့သွားခဲ့ရာ ညီလာခံအပီ ပြန်ရောက်မလာချေ။^၃ ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချိုမှလည်း ဂျန်ဗာမြို့၌ ကျင်းပနေသော လောနိုင်ငံဆိုင်ရာ ၁၄ နိုင်ငံညီလာခံသို့ တက်ရောက်နေခဲ့ရာ ညီလာခံစတင်ကျင်းပသည့် ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့မှသာ မြန်မာနိုင်ငံသို့ပြန်ရောက်လာသဖြင့် ညီလာခံဖွင့်ပွဲနေ့ မတက်ရောက်နိုင်ခဲ့ပေ။^၄ ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်နှင့် ဝန်ကြီး ဦးဇာရဲလျှန်တို့ကား ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူသည် လက်တွေ့အားဖြင့် အကောင်အထည်ဖော်ရန်မလွယ်ဟု ယူဆသူများဖြစ်သည်။^၅ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးလည်း ညီလာခံသို့ မတက်ရောက်ခဲ့ကြပေ။

၁ တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက်ကျင်းပသော တောင်ကြီးညီလာခံသို့ ဗမာကို မဖိတ်သည့်အပြင် ရှမ်းပြည်နယ်ရှိအဓိကအဖွဲ့အစည်းတစ်ခုဖြစ်သော ရပလဖကိုလည်း မဖိတ်ကြောင်း၊ ရပလဖမှ ဒုတိယဥက္ကဋ္ဌ ဦးထွန်းမြ၊ ဦးခန်းနှင့် ဦးအောင်သန်းတို့ကိုသာ ပုဂ္ဂိုလ်အရ ဖိတ်ကြားကြောင်း၊ ရပလဖ၏ဆုံးဖြတ်ချက်အရ ညီလာခံကို သပိတ်မှောက်သည့် အနေဖြင့် ဦးထွန်းမြတို့သုံးဦးကလည်း ညီလာခံမတက်ရောက်နိုင်ကြောင်းနှင့် ဝမ်းနည်းကြောင်းပြန်ကြားစာပေးပို့ထားကြောင်းများ ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) က ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် သတင်းစာဆရာများအား ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။ (ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၁ ဇွန် ၁၉၆၁။)

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၁၇-၂၁။

၃ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၂ ဇွန် ၁၉၆၁။

၄ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၉ ဇွန် ၁၉၆၁။

၅ (က) ပြည်နယ်စုပေါင်း နိုင်ငံကြီးဖြစ်မည်ဆိုပါက ရှမ်းပြည်နယ်အဖို့ မသိသော်လည်း ကချင်ပြည်နယ်အဖို့ အနုမြူဟိုက်ဒရိုဂျင်ဗုန်း အချပ်ရသလို ရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်နယ်များ ကွန်ဖရင့်ပွဲလုပ်ခြင်းသည် ပြဿနာများပိုလာအောင်ဖန်တီးခြင်းပင် ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အခြေခံဥပဒေကို ပါလီမန်တွင်သာ တင်သွင်းခွင့် ရှိကြောင်း ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်က ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်း၏အမြင်ကိုသတင်းထောက်များအားပြောကြားခဲ့သည်။ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၈ ဇွန် ၁၉၆၁။ (ခ) *The Nation*, 7 June 1961.

(ခ) ရှမ်းပြည်နယ်ကတင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူသည် လက်တွေ့ အကောင်အထည်ဖော်ရန်မဖြစ်နိုင်ကြောင်း ဦးဇာရဲလျှန်ကလည်း သတင်းထောက်များအား ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်။ *The Nation*, 5 June 1961.

ညီလာခံတွင် ဝန်ကြီး စဝ်ဝဏ္ဏက သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်၍ ညီလာခံ အဖွင့်မိန့်ခွန်းပြောရာတွင် တောင်တန်းသားများ စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်း ရသည့် သမိုင်းကြောင်းနှင့် ရည်ရွယ်ချက်ကို အကျဉ်းချုပ်၍ ပဏာမတင်ပြသည်။ ထို့နောက်ဆက်လက်၍

ပြည်နယ်များသည် ပြည်မကြီးနှင့် ပူးပေါင်းလက်တွဲခါ၊ လွတ်လပ် ရေးကို အရယူခဲ့ကြတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ စည်းလုံး ညီညွတ်စွာ ပြည်ထောင်စုကြီးထာဝရတည်တံ့ခိုင်မြဲတိုးတက်ရေးကို ရှေ့ရှု၍ ကြိုးစား ဆောင်ရွက်သွားကြရပါမယ်။ ပြည်ထောင်စုကြီး အင်အားဆုတ်ယုတ်အောင်သော်၎င်း၊ တိမ်းစောင်းအောင်သော်၎င်း၊ ပြိုကွဲအောင်သော်၎င်း ပြုလုပ်ခြင်းများကို ကျွန်တော်တို့ အနေနှင့် ဘယ်နည်းနှင့်မျှ လက်မခံနိုင်။ လက်မခံနိုင်ရုံသာမက ဒီလိုအပြုအမူ များကို နှုတ်အားဖြင့် ရှုတ်ချနေရုံနှင့်လည်းမကျေနပ်ဘဲ တကယ် ပပျောက်သွားအောင် စည်းလုံးညီညွတ်စွာ တိုက်ဖျက် ပစ် ကြ ရ ပါမယ်။ ထိုနည်းအတူ ပြည်ထောင်စုကြီးကို ထိခိုက်စေမည့် ဆူပူ သောင်းကျန်းမှုများ၊ ဒီပြင် ပြည်နယ်အချင်းချင်းသော်၎င်း၊ ပြည်မနှင့် ပြည်နယ်များအချင်းချင်းသော်၎င်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားစေမည့် ခြေထိုး မှုများကိုလည်း အမြစ်မကျန် ချေမှုန်းပစ်ရန်မှာ ကျွန်တော်တို့၏ တာဝန်ဖြစ်သည်ကို အစဉ်သတိပြုစေလိုပါတယ်။ ပြည်နယ်များမှာ ညီငယ်များနှင့်တူပါတယ်။ ပြည်မကြီးမှာ အစ်ကိုကြီးနှင့်တူပါတယ်။ ဒါကြောင့် ပြည်နယ်များက လိုလားချက်များရှိပါက၊ မိသားစု စိတ်ထားဖြင့် ကျိုးကြောင်း တင်ပြ တောင်းခံရပါမယ်။ ဆူပူတဲ့ လမ်းစဉ်မျိုး၊ လက်နက်ကိုင် အကြမ်းဘက် လမ်းစဉ်မျိုးများကို စိတ်ကူးထဲကိုပင် မထည့်သင့်ပါ။ အထူးသဖြင့် ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုတွင် ဒီလိုနိုင်ငံထက်ကလွဲ လုပ်တဲ့ လမ်းစဉ် မျိုးဟာ ဘယ်နည်းနှင့်မျှ အောင်မြင်မှု ရရှိနိုင်မည်မဟုတ်ပါ။ နောက် တချက်က ဘယ်တော့မှ အခွင့်အရေးယူပြီး အကြပ်ကိုင်တဲ့ နည်းမျိုးကိုမသုံးသင့်၊ အကယ်၍ အသုံးပြုပါက မိမိတို့၏စေတနာ စိတ်ဓာတ်ကိုက မသန့်ရှင်းတော့ တဘက်က ရှိရင်းစွဲမေတ္တာစိတ်ဓာတ် ဟာလဲ မုချခန်းခြောက်သွားရပါမယ်။ ဒီတော့ နှစ်ဦးနှစ်ဘက်လုံး၏ အကျိုးမသက်ရောက်စေဘဲ ဆုတ်ယုတ် ပျက်ပြားခြင်းသာ အဖတ် တင်မည်ကို သတိပြုကြရပါမယ်။ ဒါကြောင့် နိဂုံးချုပ်အနေနှင့် ကျွန်တော်တို့သည် ဒီညီလာခံကြီးကို ပြည်ထောင်စု တခုလုံး၏

အကျိုးကို အဓိကထားပြီး စည်းလုံးညီညွတ်စွာ ဖြူစင်သောစိတ်
စေတနာနှင့် ဆောင်ရွက်သွားကြရန် မေတ္တာရပ်ခံလိုပါတယ်”

ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။

ညီလာခံ သဘာပတိဝန်ကြီး စဝ်ဝဏ္ဏက ညီလာခံအဖွင့်မိန့်ခွန်း ပြောကြား
ပြီးနောက် ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် စဝ်ထွန်းအေး၊ ရခိုင်ကိုယ်စားလှယ်
ဦးမောင်ဦးကျော်၊ ကရင်ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအေးစိုးမြင့်၊ မွန်ကိုယ်စားလှယ်
နိုင်လှအောင်၊ ချင်းကိုယ်စားလှယ် ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနိုး၊ ကယားပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်
ဦးအယ် (လ်) အောင်စိန်၊ ကချင်ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ် ဦးဇော်ထာဆင် တို့က
မိန့်ခွန်းများအသီးသီးပြောကြသည်။ ထိုသို့မိန့်ခွန်းပြောကြရာတွင် “ပင်လုံညီလာခံနှင့်
ပြည်ထောင်စုကြီးခဲ့ပါရ”၊ ပင်လုံကွန်ဖရင့်မှမွေးထုတ်လိုက်သော ပြည်ထောင်စုကြီး၊
“ပြည်ထောင်စုအမျိုးသားအားလုံးရဲ့ သွေးစည်းညီညွတ်ရန် အခြေခံ ဘူမိနက်သန်
အောင်မြေအမှန်ဟာ ပင်လုံညီလာခံကြီး ဖြစ်ပါတယ်” ဆိုသည့် အသုံး အနှုန်း
များဖြင့် သမိုင်းဝင် ပင်လုံညီလာခံ (၁၉၄၇) သည် တိုင်းရင်းသား စည်းလုံး
ညီညွတ်ရေး၏ အဓိကရမှတ်တိုင်ကြီး တစ်ခုဖြစ်ပုံကို မိန့်ခွန်းပြောသူ အများစုက
ပြန်လည်ဖော်ထုတ် ပြောဆိုသွားကြသည်။ သို့သော် ပင်လုံညီလာခံ ကျင်းပစဉ်က
မျှော်မှန်းချက်များ အကောင်အထည် ပေါ်မလာသေးကြောင်း၊ လွတ်လပ်ရေး
ရပြီး ၁၃ နှစ် ကာလအတွင်း ပြည်နယ်များ၏အခြေအနေမှာ တိုးတက်သင့်
သလောက် မတိုးတက်သေးကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပြည်နယ်များ၏ ပြဿနာကို
လေ့လာသုံးသပ်ရန် အချိန်ကျပြီဖြစ်ကြောင်းနှင့် ပင်လုံညီလာခံမှ မွေးထုတ်လိုက်သော
ပြည်ထောင်စုကြီး အခွန်ရှည်စွာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက်လည်း နည်းလမ်းများ
ရှာသင့်ပြီဖြစ်ကြောင်းကို အဓိကထား၍ ပြောသွားကြသည်။

ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံကြီးကို ထိန်းသိမ်း ကွပ်ကဲ သွားရန်အတွက်
ညီလာခံထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးအဖွဲ့ကိုလည်း အောက်ပါပုဂ္ဂိုလ်များဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၁။ စဝ်ထွန်းအေး	(ရှမ်း)	သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်
၂။ ဦးလှဇေ	။	။
၃။ စဝ်ခွန်အောင်	။	အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်
၄။ ဦးမောင်ဦးကျော်	(ရခိုင်)	သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၂၃-၂၄။

၂ (က) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၃၆။

(ခ) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၀ ဇွန် ၁၉၆၁။

၅။	ဦးသာဒွန်း	(ရခိုင်)	သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်
၆။	ဦးမောင်မောင်	။	အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်
၇။	နိုင်လှမောင်	(မွန်)	သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်
၈။	နိုင်ငွေ သိန်း	။	။
၉။	နိုင်သိန်းမောင်	။	အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်
၁၀။	ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနုး	(ချင်း)	သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်
၁၁။	ဦးကျင်ရှင်ထန်း	။	။
၁၂။	ဦးလှငြိမ်း	(ကယား)	။
၁၃။	ဦးအယ် (လ်) အောင်စိန်	။	။
၁၄။	ဦးချစ်မောင်	။	အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်
၁၅။	ဦးအေစိုးမြင့်	(ကရင်)	သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်
၁၆။	စောဘိုးအောင်	။	။
၁၇။	ဦးစောပေါပေါ	။	အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်
၁၈။	ဒွဝါဇော်လွန်း	(ကချင်)	သဘာပတိအဖွဲ့ဝင်
၁၉။	ဟိုဝါဒွဝါခွန်ဖုံး	။	။
၂၀။	ဒွဝါနန်ဇင်လာ	။	အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်

ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့

ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံက ဖွဲ့ပေးလိုက်သည့် ညီလာခံထိန်းသိမ်းရေး ဦးစီးအဖွဲ့သည် ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့နံနက်တွင် အစည်းအဝေးပြုလုပ်၍ ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးက အောက်ပါ ရည်ရွယ်ချက် ခြောက်ချက်ဖြင့် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးကို ညီလာခံသို့တင်ပြရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

- ၁။ ပြည်ထောင်စုကြီးတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး
- ၂။ ပြည်နယ်များမိမိတို့ကြံမ္မာမိမိတို့ဖန်တီးရေး
- ၃။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားတိုင်း ချစ်ကြည်စွာပေါင်းသင်းရေး
- ၄။ လူ့အခွင့်အရေးမဆုံးရှုံးရေး
- ၅။ ပြည်နယ်အသီးသီးရှိလူမျိုးစုတိုင်းတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- ၆။ ပြည်နယ်များနှင့် သက်ဆိုင်လာမည့် ကိစ္စတို့တွင် တညီတညွတ်တည်း စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး။

ဇွန်လ ၉ ရက်နေ့ညနေ ၂ နာရီတွင် ပြည်နယ်ညီလာခံဆက်လက်ကျင်းပသောအခါ အထက်ပါ ရည်ရွယ်ချက်ခြောက်ချက်ကို ရှမ်း ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြသော ဦးထွန်းဖေ၊ ဦးကျော်စိန်၊ ဦးထွန်းအို၊ ဦးသာဇံ၊ စပ်အောင်ဖြူ၊ ကချင်ကိုယ်စားလှယ် ဒူဝါလဝမ်လီ၊ ကယားကိုယ်စားလှယ် ဦးစောသိန်းနှင့် ရခိုင်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဘဖြူ တို့က အကျယ်တဝင့်ဆွေးနွေးကြသည်။

ထိုနောက် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းပုံကိုရေးဆွဲရန် အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များပါသည့် ကော်မတီကို ဇွန်လ ၁၀ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၁။ စပ်ခွန်အောင်	ရှမ်းပြည်နယ်ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီး
၂။ ဦးကျင်ရှင်ထန်း	ချင်း
၃။ နန်ဇင်လာ	ကချင်
၄။ ဦးလှဖေ	ရှမ်း
၅။ ဦးသာဒွန်း	ရခိုင်
၆။ ဦးအေးစိုးမြင့်	ကချင်
၇။ ဦးချစ်မောင်	ကယား
၈။ ဦးနိုင်သိမ်းမောင်	မွန်
၉။ ဦးထွန်းဖေ	ရှမ်း (အတွင်းရေးမှူး)
၁၀။ ဦးညွန့်ဖေ	။ ။ ။

ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေး ကိစ္စကိုပင် ဆက်လက်ဆွေးနွေးကြသဖြင့် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံကို ကျင်းပ နိုင်ခြင်းမရှိခဲ့ပေ။* ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးနှင့်ပတ်သက်၍သဘော ကွဲလွဲမှုများရှိလာသဖြင့် ပြည်ထောင်စုကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ဖြစ်ကြသော စောနော်တင်ဘွား၊မန်းတင်အောင်သန်း၊ မန်းညွန့်မောင်၊ စောဘလျှံ၊ မန်းအေးမောင်၊ မန်းထွန်းရုံနှင့် ဦးမိုးသာ တို့ အပါအဝင် ကိုယ်စားလှယ်ဆယ်ဦး

၁ (က) မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၁၀ ဇွန် ၁၉၆၁။
(ခ) *The Nation*, 11 June 1961.

၂ (က) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၁ ဇွန် ၁၉၆၁။
(ခ) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာနှင့် *The Nation* တို့တွင် စပ်ခွန်အောင်၏ အမည် မပါရှိပေ။

၃ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၂ ဇွန် ၁၉၆၁။
(ခ) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၃ ဇွန် ၁၉၆၁။

တို့သည် ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင်တောင်ကြီးမှပြန်သွားကြသည်။^၁ ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံမှာ နိုင်ငံရေးအသွင်သဏ္ဌာန်များပါနေသည်ကို မကြိုက် သဖြင့် ဖဆပလ ကရင်ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသော ဦးအေးစိုးမြင့်နှင့်ဦးဘိုးအောင် တို့သည် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံ၏ ဦးစီးသဘာပတိအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှလည်းကောင်း၊ ဦးစောပေါပေါသည် အတွင်းရေးမှူးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ်မှလည်းကောင်း ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် နုတ်ထွက်သွားကြ၏။ သို့သော် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံသို့ကား ဆက်လက် တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။^၂ ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံကို ဇွန်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင်မှ ဆွေးနွေး၍သဘောတူညီမှုရရှိခဲ့ကြသည်။

တောင်ကြီးသို့ ဝန်ကြီးသုံးဦးရောက်ရှိခြင်း

နိုင်ငံခြားမှ ဇွန်လ ၈ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ပြန်ရောက်လာသော ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချိုသည် တောင်ကြီးညီလာခံသို့မသွားမီ ဇွန်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ၎င်း၏ နေအိမ်၌ ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်၊ ဝန်ကြီး ဦးဇာရဲလျန်တို့နှင့် အထူး အစည်းအဝေးကျင်းပသည်။ ထိုအစည်းအဝေး၌ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကိစ္စနှင့် တောင်ကြီးညီလာခံသို့ တက်ရေး-မတက် ရေးဆွေးနွေးကြပြီး ၎င်းတို့သုံးဦးစလုံး တောင်ကြီးညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။^၃ ထိုအစည်းအဝေးအပြီးတွင် ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါ ဆင်ဝါးနောင် က ယခင်က တောင်ကြီးညီလာခံသို့ မိမိမတက်ဟုပြောခဲ့သည်မှာ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌမရှိ၍ ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ယခုမူ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌက ဖိတ်သည့် အတွက် ညီလာခံတက်မည်ဟုလည်းကောင်း၊ ဝန်ကြီးဦးဇာရဲလျန်ကလည်း အိမ်ရှင်က ဖိတ်သည့်အတွက် တောင်ကြီးညီလာခံသို့တက်မည်ဟု လည်းကောင်း၊ သတင်း ထောက်များအား ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့သည်။^၄ ထို့နောက် ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို၊ ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်နှင့် ဝန်ကြီးဦးဇာရဲလျန်တို့သည် ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် တောင်ကြီးသို့ရောက်ရှိလာကြသည်။^၅

၁ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၂ ဇွန် ၁၉၆၁။
(ခ) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၃ ဇွန် ၁၉၆၁။
၂ (က) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၅ ဇွန် ၁၉၆၁။
(ခ) *The Nation*, 14 June 1961
၃ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၃ ဇွန် ၁၉၆၁။
(ခ) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၂ ဇွန် ၁၉၆၁။
၄ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၃ ဇွန် ၁၉၆၁။
၅ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၄ ဇွန် ၁၉၆၁။
(ခ) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၄ ဇွန် ၁၉၆၁။

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ဦးစီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးကို ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့ နံနက် ၉ နာရီတွင် ကျင်းပသည်။ စဝ်ဝဏ္ဏ က သဘာပတိ အဖြစ် ဆောင်ရွက်၏။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ယာယီအမှုဆောင်အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စများကိုဆွေးနွေးကြသည်။ နေ့လယ် ၂ နာရီတွင် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံကျင်းပသောအခါ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီးနှင့်ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ခွန်ချိုက သဘာပတိအဖြစ်ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးသို့ ကချင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်နှင့် ချင်းဝိသေသတိုင်းဝန်ကြီး ဦးဇာရဲလျန် တို့လည်း တက်ရောက် ကြသည်။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းပုံ၊ ရည်ရွယ်ချက်နှင့်လုပ်ငန်းစဉ်များကို အတည်ပြုကြသည်။ အောက်ပါ ပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်မည့် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေး အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်း ရန်လည်း ဆွေးနွေးကြသည်။

၁။ စဝ်ခွန်ချို	ဥက္ကဋ္ဌ
၂။ စဝ်ဝဏ္ဏ	ဒု ဥက္ကဋ္ဌ
၃။ ကချင်တစ်ဦး	။
၄။ စဝ်ထွန်းအေး (သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား)	အတွင်းရေးမှူး
၅။ ဦးလှဖေ (ပအိုဝ်)	တွဲဖက်အတွင်းရေးမှူး
၆။ စဝ်ခွန်အောင် (ဘော်စော်ဘွား)	ပြန်ကြားရေးမှူး
၇။ ကယားမှတစ်ဦး	ဘဏ္ဍာရေးမှူး
၈။ ဦးသာခွန်း (ရခိုင်)	စာရင်းစစ်
၉။ ကချင်မှ သုံး ဦး	အရံအမှုဆောင်
၁၀။ ချင်းမှ နှစ် ဦး	။
၁၁။ ရခိုင်မှ တစ် ဦး	။
၁၂။ မွန်မှ နှစ် ဦး	။
၁၃။ ကရင်မှ နှစ် ဦး	။
၁၄။ ရှမ်းမှ လေး ဦး	။

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့တွင် ပြည်ထောင်စု သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော် အတွင်းရှိ ရှမ်း၊ ကယား၊ ကရင်၊ ကချင် စသော ပြည်နယ်များအပြင် ပြည်နယ် ရရှိထိုက်သော ဂုဏ်အင်္ဂါအရည်အချင်းနှင့်ပြည့်စုံသည့် ပြည်နယ်ရရှိဆဲ ရရှိလတ္တံ့

သော မွန်ဒေသ ရခိုင်ဒေသနှင့် ချင်းဝိသေသတိုင်းတို့လည်း ပါဝင်သည်ဟု ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ဖော်ပြထား၏။ ပြည်နယ်တစ်ခုစီက ကိုယ်စားလှယ်ခြောက်ဦးစီပါသော ဦးစီးအဖွဲ့က ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ကို ကြီးကိုင်သွားရန်လည်း ပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်း ဖြစ်သည်။

- ၁။ ပြည်ထောင်စု တည်တန့်ခိုင်မြဲရေးအတွက် အစွမ်းကုန် ဆောင်ရွက်ရန်
- ၂။ ပြည်ထောင်စုအတွင်းပါဝင်သောပြည်နယ်များသည် မိမိတို့ကြံမြှာကို မိမိတို့ဖန်တီးနိုင်ခွင့်ရှိသည့်အားလျော်စွာ ထိုအခွင့်အရေးကို လွတ်လပ်စွာ ဖန်တီးနိုင်ရန်
- ၃။ ပြည်ထောင်စုအတွင်း တဦးနှင့်တဦးခွဲခြားခြင်းမပြုဘဲ လူမျိုးမရွေး၊ ဘာသာမရွေး၊ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားမှန်သမျှ ချစ်ကြည်စွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံခြင်းကို အားပေးကူညီရန်
- ၄။ ကမ္ဘာ့ ဒီမိုကရေစီဝါဒအရ ရသင့်ရထိုက်သော လူ့အခွင့်အရေး မှန်သမျှကို ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားတိုင်း တန်းတူညီမျှမှု မဆုံးရှုံးရေးအတွက် အစွမ်းကုန် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရန်
- ၅။ ပြည်နယ်အသီးသီးရှိ လူမျိုးစုတိုင်းတို့၏ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးကို ရှေးရှုဆောင်ရွက်ရန်
- ၆။ ဤအဖွဲ့တွင်ပါဝင်သော ပြည်နယ်များသည် ပြည်နယ်များနှင့်သက်ဆိုင်လာမည့် ကိစ္စအဝဝတို့တွင် တညီတညွတ်တည်း စုပေါင်း၍ ပြဿနာရပ်များကို တစည်းတလုံးတည်း ဆောင်ရွက်ရန်။

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းစဉ်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

- ၁။ ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ လွတ်လပ်ရေးကို ထိခိုက်ပျက်စီးစေမည့် ကျူးကျော်မှု ဟူသရွေ့ကို အများပြည်သူတို့နှင့်အတူ ပြည်ထောင်စု တည်မြဲရေးအတွက် ကာကွယ်စောင့်ရှောက်သွားရန်
- ၂။ ငြိမ်းချမ်းစွာ အတူယှဉ်တွဲနေထိုင်ရေးမူ ငါးချက်နှင့် နိုင်ငံတော်ကြားနေရေးဝါဒကို ထိန်းသိမ်းသွားရန်

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၃၈။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၃၇။

- ၃။ ပြည်နယ်တိုင်းနှင့် လူမျိုးစုတိုင်း၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် တင်းပြည့် ကျပ်ပြည့် ရရှိစေရေးကို နှောင့်ယှက်ထိပါးစေမည့် အန္တရာယ် မှန်သမျှအား စုပေါင်းကာကွယ်ရန်
- ၄။ မဟာလူမျိုးကြီးဝါဒနှင့် ကျဉ်းမြောင်းသော အမျိုးသားရေးဝါဒ တို့ကိုဆန့်ကျင်ပြီး လူမျိုးစုချစ်ကြည်သွေးစည်းရေးကို အစွမ်းကုန် တည်ဆောက်သွားရန်
- ၅။ ပြည်ထောင်စု တိုင်းရင်းသားတိုင်း ဒီမိုကရေစီ အခွင့်အရေးများ တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်ခံစားခွင့်ရရှိစေရန်နှင့် အခွင့်အရေးတန်းတူညီမျှ မှုအတွက် အစွမ်းကုန်စုပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်
- ၆။ ပြည်နယ်တိုင်းရှိ လူမျိုးစုံများ၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် လူမှုရေး အဝဝတို့ကို တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးအောင် အစွမ်းကုန်ဆောင်ရွက်ပေးရန်
- ၇။ ပြည်နယ်တိုင်းနှင့် လူမျိုးစုတိုင်းတို့၏ နစ်နာဆုံးရှုံးမှုများကို အရေး ဆိုရာ၌ ပါလီမန်ပြင်ပမှ ဖြစ်စေ၊ အတွင်းမှဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှတည်တညွတ်တည်းစုပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန်။

ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေး အဖွဲ့၏ စီးပွားရေးလုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း အောက်ပါအတိုင်းပြဋ္ဌာန်းထားသည်။

- ၁။ နိုင်ငံခြားလက်ဝါးကြီးအုပ်ချုပ်ချယ်မှုမှကင်းလွတ်သောအမျိုးသား စီးပွားရေးကို တည်ဆောက်ရန်
- ၂။ ခေတ်မီလယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးစနစ်ကိုတည်ဆောက်ရန်
- ၃။ ပြည်နယ်များအတွင်း၌ အမျိုးသားပိုင် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများ တည်ဆောက်ရန်
- ၄။ သမဝါယမစနစ်ဖြင့် စုပေါင်းထုတ်လုပ်ရေးနှင့် စုပေါင်း ရောင်းဝယ် ရေးကို အားပေးရန်
- ၅။ ပြည်နယ်တိုင်းရှိ မြေပေါ်မြေအောက် သယံဇာတပစ္စည်းများကို တိုင်းရင်းသားများ လုပ်ကိုင်နိုင်ရေးအတွက် မိမိတို့ဆိုင်ရာပြည်နယ် တိုင်း၌ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိရန်

၆။ ပြည်နယ်အချင်းချင်း စီးပွားရေးကိစ္စရပ်များတွင် တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး အပြန်အလှန်ကူညီပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရန်။^၁

လူမှုရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ဝါဒသဘောထားကို အောက်ပါအတိုင်းဖော်ပြထားသည်။

၁။ ပြည်နယ်များရှိ ပြည်နယ်သူ ပြည်နယ်သားများ၏ စားဝတ်နေရေး အဆင့်အတန်းကို မြှင့်တင်ပေးရန်

၂။ လူမျိုးစုများ၏ စာပေယဉ်ကျေးမှု ဓလေ့ထုံးစံများကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်မြှင့်တင်ဖော်ထုတ်ပေးရန်

၃။ ပြည်နယ်သူပြည်နယ်သားများ၏ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့် ကိုယ်လက်ကြံ့ခိုင်ရေးကို အစွမ်းကုန်မြှင့်တင်ပေးရန်

၄။ အသက်မွေးမှု ပညာသင်ကျောင်းများနှင့် တက္ကသိုလ်ကျောင်းများ ဖော်ထုတ်ပေးရန်

၅။ ခေတ်မီတိုးတက်မှုကို မပိတ်ပင်သောပြည်နယ်များရှိ လူမျိုးစုများ၏ ရှေးဟောင်းဓလေ့ထုံးစံအရ တရားစီရင်ဆုံးဖြတ်မှုထုံးတမ်းစဉ်လာကို ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်ပေးရန်^၂

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့သည့် ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ရပလဖ မှ ကြေညာချက်တစ်စောင်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။ ထိုကြေညာချက်တွင် တောင်ကြီးညီလာခံ၌ ပြည်နယ်များအလိုက် မကျေနပ်ချက်များကို ဆွေးနွေးတင်ပြနေကြကြောင်း၊ သို့သော် မကျေနပ်ချက်များကိုပြေပြေလည်လည်ဖြေရှင်းပေးမည့် ပြည်မမှနိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများကို မဖိတ်သောကြောင့် ဖြေရှင်းပေးမည့်သူမရှိ ဖြစ်နေကြောင်း၊ မကျေနပ်ချက်များကို တစ်ဖက်သတ်တင်ပြခြင်းဖြင့် ပြဿနာများမပြေလည်သည့်ပြင် ပို၍အထင်အမြင်လွဲမှားစေသည့်အန္တရာယ်ရှိကြောင်း၊ ရှမ်းစော်ဘွားများ အာဏာစွန့်ရသည့်အတွက်မကျေနပ်ချက်များမှအစပြု၍ မြစ်ဖျားခံလာသော ဤတောင်ကြီးညီလာခံတွင် အခြားပြည်နယ်များနှင့် လူမျိုးစုညီအစ်ကိုများသည် ရှမ်းပြည်နယ်လူထုအရေးကိုပါထည့်သွင်းစဉ်းစားပြီး မိမိတို့ပြည်နယ်အလိုက် ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးကိုစဉ်းစားကြရန်ပန်ကြားကြောင်း ဖော်ပြထား၏။^၃

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၃၇။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၃၈။

၃ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၄ ဇွန် ၁၉၆၁။

ရှမ်းမူကိုဆွေးနွေးခြင်း

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ကို ဇွန်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းပြီးနောက် ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့ ညီလာခံတွင် ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကိစ္စကို ဆွေးနွေးကြသည်။ ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့နံနက်ပိုင်းတွင် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကျင်းပသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုအတိုင်းဆိုလျှင် အခြေခံဥပဒေကို အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲရမည့်သဘောဖြစ်ကြောင်း၊ ပါလီမန်တွင် အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်နိုင်သည့် အာဏာရှိသော်လည်း အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲနိုင်သည့် အာဏာ မရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရှမ်းမူကို ပါလီမန်သို့တင်သွင်းရန်မဖြစ်နိုင်ကြောင်းနှင့် ရှမ်းမူကိုရည်မှန်းချက်တစ်ခုအနေဖြင့် ပြဋ္ဌာန်းလိုက် ဖြစ်နိုင်ကြောင်းများပြောပြ၍ ထိုအစည်းအဝေး၌ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်က ကန့်ကွက်ခဲ့သည်။ ထိုအခါ စဝ်ခွန်ချို အပါအဝင် သဘာပတိအဖွဲ့က ရှမ်းမူနှင့်ပတ်သက်၍ အတည်ပြုခြင်းနှင့်ဆုံးဖြတ်ချက် ချခြင်းမျိုးမလုပ်ဘဲ ဆွေးနွေးရုံသာ ဆွေးနွေးရန်ဖြစ်ကြောင်း သဘောတူသဖြင့် ဆွေးနွေးပွဲကို ညနေပိုင်း၌ ဆက်လက်ကျင်းပခဲ့သည်။

ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့ နေ့လယ် ၂ နာရီတွင် ညီလာခံ ကျင်းပသောအခါ စဝ်ခွန်ချို က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ညီလာခံ တွင် မိုးနဲစော်ဘွား စဝ်ပြည့်၊ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေး နှင့် ဦးကြာပုတို့က ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း အကြောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြကြသည်။ ရှမ်းမူပေါ်ပေါက်လာပုံနှင့် ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ နိုင်ငံရေးပါတီ အားလုံးမှ ကိုယ်စားလှယ်များကဖိတ်၍ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးပုံ၊ ထို့နောက် ကြိုးကိုင်ကော်မတီဖွဲ့၍ ထိုကော်မတီကိုတာဝန်ပေးခဲ့ပုံများကို စဝ်ပြည့်က တင်ပြသည်။ ထို့နောက် ကြိုးကိုင်ကော်မတီ၏ ဆောင်ရွက်ချက်နှင့် ပတ်သက်၍ ကြိုးကိုင်ကော်မတီသည် ပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးထံမှ ရရှိသည့်အကြံဉာဏ်များ အဆိုပြုချက်များကို လက်ခံစဉ်းစားပြီး ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို အများသဘောတူ ဆုံးဖြတ်ပြီး ရွေးချယ်ခဲ့ကြောင်းနှင့်

- ၁ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၇၊ ၁၈ ဇွန် ၁၉၆၁။
 (ခ) *The Nation*, 17 June 1961.
- ၂ (က) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၀။
 (ခ) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၆ ဇွန် ၁၉၆၁။

(ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှု) ကို ရွေးခဲ့ပြီးတော့ စပြီး အလုပ် လုပ်ပါတယ်။ အဲသည်လို စပြီး အလုပ် လုပ်တဲ့ အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ တရက် နှစ်ရက်လောက်နဲ့ လုပ်သွားတဲ့ကိစ္စလဲ မဟုတ်ဘူး။ ပေါ့ပေါ့ ဆဆနဲ့ လုပ်သွားတဲ့ ကိစ္စလဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်ထောင်စုကြီးရဲ့ ပြိုကွဲရာပြိုကွဲကြောင်း၊ ပျက်စီးရာ ပျက်စီးကြောင်း စိတ်သဘောနဲ့ လုပ်သွားတဲ့ကိစ္စလဲမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ အခု လုပ်တာက စဉ်းစဉ်းစားစား ဆင်ဆင်ခြင်ခြင်လူများ အပြောအဆိုလဲ လွတ်ကင်းအောင် ပြည်ထောင်စုရဲ့ တည်တန်ခိုင်မြဲရေး ပိုပြီးတော့ ကောင်းအောင်၊ အဲသည်လို စိတ်ကောင်း စေတနာကောင်းနှင့် အဲသည်လို အခြေအနေဖြင့် လုပ်ခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်း စပ်ပြည့်က ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ကြိုးကိုင်ကော်မတီက တင်ပြသော မူကြမ်းကို စဉ်းစားရန်၊ ညီလာခံခေါ်ယူခဲ့ပြီး ထိုညီလာခံက အတည်ပြုခဲ့ကြောင်းလည်း စပ်ပြည့်က တင်ပြသည်။ ကြိုးကိုင်ကော်မတီဝင်တစ်ဦး ဖြစ်သော ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) သည် ရှမ်းမှုကို လက်မှတ်မထိုးကြောင်း၊ သို့သော် ရှမ်းမှုသည် သိပ်ကောင်းကြောင်း၊ အကောင်းဆုံးမှု ဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းမှုကို လက်မခံသူဟာ အရူးနှင့် နွားပဲ ရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော် စောလွန်းအားကြီးကြောင်း ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) သည် အပြင်တွင်တစ်မျိုးပြောဆိုကြောင်းလည်း စပ်ပြည့်က ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့၏။ အချို့သတင်းစာများတွင် စော်ဘွားများသည် သူပုန်ကို အားပေးနေသည့်လူဆိုးများအဖြစ်ရေးသားနေကြသဖြင့် များစွာဝမ်းနည်းကြောင်းလည်း ပြောကြားသည်။ မိမိတို့သည် ရသင့်ရထိုက်သည့်အခွင့်အရေးများ ရရှိရေးကို ဆောင်ရွက်နေခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့ ရသင့်ရထိုက်တာထက် ပို၍ မလိုချင်သကဲ့သို့ လျော့၍လည်းမရလိုကြောင်း၊ မိမိတို့အား ပေးထားပြီးသည့် အခွင့်အရေးများကို တင်းပြည့်ကျပ်ပြည့်ပေးရန် တောင်းဆိုနေခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်းများလည်း စပ်ပြည့်က ရှင်းပြသည်။

သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွားစပ်ထွန်းအေးက လည်း ရှမ်းမှု ပေါ်ပေါက်လာပုံနှင့် တောင်ကြီး ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံ ခေါ်ယူရသည့် အကြောင်းများကို ပို၍ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ဖြည့်စွက်တင်ပြသည်။ ထိုသို့ တင်ပြရာတွင် ပြည်ထောင်စုသမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် တရုတ်ပြည်သူ့သမ္မတနိုင်ငံတော်တို့ နယ်ခြားဒေသဆိုင်ရာ စာချုပ်ချုပ်ဆိုသည့်ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်လာပုံမှအစပြု၍၊

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၀-၄၁။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၀-၄၂။

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရက မူချမှတ်ပေးပုံ၊ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအတွင်း ရှမ်းပြည်နယ်မှ ခေါင်းဆောင်များ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စ ဆွေးနွေးကြပုံ၊ ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီဖွဲ့စည်းပုံ၊ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရာတွင် မြန်မာနိုင်ငံသည် ကွန်မြူနစ် နိုင်ငံသော်လည်းကောင်း၊ ဖက်ဆစ်နိုင်ငံ သော်လည်းကောင်း မဖြစ်လျှင် လက်ခံနိုင်ကြောင်း ဝန်ကြီးဒေါက်တာ ဦးမောင်ကပြောဆိုပုံ၊ အခြေခံဥပဒေနှင့်ပတ်သက်သည့် အထောက်အထားများကို လေ့လာခဲ့သည့်အပြင် ရှမ်းပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးတွင် တာဝန်ယူခဲ့သူများကို တွေ့ဆုံ မေးမြန်းပြီး ကြိုးကိုင်ကော်မတီက မူကြမ်းရေးဆွဲခဲ့ပုံ၊ ထိုနောက် ညီလာခံခေါ်ယူ၍ ကြိုးကိုင်ကော်မတီက တင်ပြသည့် မူကြမ်းကိုအတည်ပြုပုံ၊ ထိုအတည်ပြုပြီးသည့် မူကြမ်းကို ဝန်ကြီးဒေါက်တာဦးမောင်ခေါင်းဆောင်သည့် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီသို့ ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် တင်ပြခဲ့ပုံ၊ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု နေအိမ်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုတို့ တွေ့ကြသော အခါ ရှမ်းမူသည် နိုင်ငံခြားပယောဂကင်းရဲလားဟု ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏အမေးခံရ သဖြင့် ၎င်းတို့အံ့အားသင့်ခဲ့ရပုံ၊ ထို့ကြောင့် နိုင်ငံခြားပယောဂ မပါကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု အား ရှင်းပြပုံ၊ တရုတ်ပြည်မှပြန်လာပြီးနောက် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု ရှမ်းပြည်နယ်သို့လာသော အခါ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ခေါင်းဆောင်များက ရှမ်းမူနှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ သဘောထားများကို အသီးသီးတင်ပြကြပုံ၊ ထိုစဉ်က ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက ကျေနပ်ကြောင်း၊ မူအားဖြင့်လက်ခံကြောင်း၊ သို့သော် ရန်ကုန်ရှိ လုပ်ငန်းကိုင်ဖက်များနှင့် တိုင်ပင်ဦးမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြဿနာများကို ညီရင်းအစ်ကို စိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆွေးနွေးကြဖို့သာလိုကြောင်းများ ပြောသွားပုံတို့ကို ရှင်းလင်းပြော ကြားသည်။ ရှမ်းမူနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံခြားပယောဂ ပါဝင်ခြင်း ရှိ မရှိနှင့် ပတ်သက်၍လည်း

အဲသည်တော့ ကျွန်တော်တို့ကို အခုစွတ်စွဲတာက နိုင်ငံခြားပယောဂ ပါသလားဆိုပြီးတော့မှ တချက်၊ အဲသည်တချက်နှင့် ပတ်သက်ပြီး တော့ ကျွန်တော်တို့ လုပ်ကိုင်လာတဲ့ကိစ္စဟာ တကယ်ဖြူစင်တဲ့ စေတနာနှင့် ပြည်ဆောင်စုကြီးကို အခွန်ရှည်စွာ တည်မြဲလာပါစေ ဆိုတဲ့စေတနာဖြင့် လုပ်ပေးမည်...အဲသည်တော့ သည်ထဲမှာ ပြိုကွဲ သွားကြမည်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ဟာ ကျွန်သဘောက်တဝကိုပြန် ရောက်လာလိမ့်မယ်လို့ မြင်ပါတယ်။ အဲဒါတွေကို ကျွန်တော်တို့ လေးလေးနက်နက်မြင်ပြီး၊ တကယ်ဖြူစင်တဲ့စေတနာနှင့် တာတွေကို

ကျွန်တော်တို့ လုပ်သွားပါမယ်။ အဲသည်တော့ တချို့ကလဲဘဲ ကျွန်တော်တို့ရှမ်းပြည်နယ်မှာ သောင်းကျန်းဆူပူမှုအတွက်ကြောင့်၊ သောင်းကျန်း ဆူပူမှုကို အကြောင်းပြပြီးတော့မှ အခွင့်အရေး ကောင်းကိုယူသလားဆိုပြီးတော့မှ ကျွန်တော်တို့ကို ထင်မြင်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ... သောင်းကျန်းဆူပူမှုဟာ ၁၉၆၀ ခုနှစ်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်မှာကြားရတာမဟုတ်ပါဘူး။ ... လွတ်လပ်ရေးမရခင် ၁၉၄၆ ခု ကတည်းကစပြီး ကြားရပြီး ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်အတွင်းသို့ ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှာ သောင်းကျန်းတဲ့မီးလုံးကြီးလိမ့်ပြီးတော့မှ ပြည်မ ကလာခဲ့ပါတယ်။...သည်လိုလိမ့်လာတဲ့မီးဟာကျွန်တော်တို့ ပြေအေး သွားသလားဆိုတော့ မပြေအေးဘဲနှင့် ၁၉၅၅ ခုနှစ်မှာ မိုင်းပန် ဆိုတဲ့နေရာက နဲ့နဲကလေးစပြီးတော့ဖြစ်ပါတယ်။ အဆိုးတကားအဆိုး ဆိုးက ၁၉၅၈ ခုနှစ်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ် အတောအတွင်းမှာ ဆူပူမှု ဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည်တော့ ကျွန်တော်တို့ သောင်းကျန်းမှုကြီးကို အကြောင်းပြပြီး (အခွင့်အရေး ယူတယ် ဆိုတာ) ယုံနိုင်စရာ အကြောင်းမရှိပါဘူး ကျွန်တော်တို့ဟာ လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်း မှုကိုလုံးဝမလိုလားပါဘူး။ ... ကိုယ့်ညီအစ်ကိုမောင်နှမချင်း ဒါးခုတ် ပြီးတော့သတ်မှုကို မလိုလားပါဘူး။ အဲတာအများဆုံးငြိမ်းချမ်းရေး ကိုစိတ်ရောကိုယ်ပါ လိုလားပါတယ်။ အဲသည်လို၊ လိုလားတဲ့အတွက် ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် လက်ရှိဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအရဆိုလျှင် အေး ကော အေး လာ နိုင် ပါ မလားလို့ စိုးရိမ်သည့်အတွက်ကြောင့် တာလောက်ကို ကျွန်တော်တို့ ကြိုတင်ပြင်ဆင်ရန်ဖြစ်ပါတယ်။

ဟု စစ်ထွန်းအေးက ပြောကြားခဲ့သည်။

ရှမ်းမူနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးကြာပုက ဆက်လက်တင်ပြသောအခါ ဒုတိယကမ္ဘာ စစ်အပြီး မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု သမိုင်းကြောင်းကို ပြန်ကောက်၍ အစချီ ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြောကြားရာတွင် မိုင်းပွန်စော်ဘွား စစ်စံထွန်း၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွား စစ်ရွှေသိုက်၊ မိုးနဲစော်ဘွား စစ်ပြည့်နှင့် နယ်ရှင်စော်ဘွား များ၏ ဦးဆောင်မှုဖြင့်လည်းကောင်း၊ လဲချားစော်ဘွား စစ်နွဲ့က အိမ်ရှင်အဖြစ် အစစတာဝန်ယူ၍လည်းကောင်း ကျင်းပခဲ့သည့် ၁၉၄၆ ခုနှစ် ပင်လုံအစည်းအဝေး

တွင် မြန်မာ့နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များနှင့် တောင်တန်းသားခေါင်းဆောင်များ ပထမဆုံးအကြိမ်တွေ့ဆုံ၍ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေးအတွက် ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခွင့်ရရှိခဲ့ပုံကို ပဏာမပြောကြားသည်။ ထို့နောက် ရှမ်းစော်ဘွားများသာပါဝင်ပြီး အကြံပေးအဖွဲ့မျှသာဖြစ်သည့် ရှမ်းပြည်ပဒေသရာဇ်ကောင်စီကိုဖျက်သိမ်းကာ ရှမ်းစော်ဘွားတစ်ဝက်နှင့် လူထုကိုယ်စားလှယ်တစ်ဝက်ပါသည့် ကောင်စီသစ်ဖွဲ့၍ ထိုကောင်စီသစ်ကို အုပ်ချုပ်ရေး၊ တရားစီရင်ရေးနှင့် ဥပဒေပြုရေးအာဏာများ အပြည့်အဝပေးရန်တောင်းဆိုသည့်စာကို ဦးကြာပု အပါအဝင် ခေါင်းဆောင် ၂၀ ကျော်တို့က လက်မှတ်ရေးထိုး၍ စော်ဘွားများထံ အရေးဆိုခဲ့သဖြင့် ၎င်းအား စော်ဘွားများ၏ လက်ကိုင်တုတ်ဟုစွပ်စွဲ၍ မရနိုင်ကြောင်းလည်း ဦးကြာပုက ရှင်းပြသည်။

၁၉၄၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ တောင်ကြီးလူထုတရားပွဲတွင် ခင်ဗျားတို့နှင့် ကျွန်တော်တို့နှင့် အတူလက်တွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးတိုက်ယူရအောင် သည်တော့ ရှမ်းပြည်မှာရှိတဲ့ဗမာတွေ ရှမ်းလူမျိုး တောင်ပေါ်သားတွေအပေါ်မှာ မစော်ကားပါနှင့် နိုင်ထက်စီးနင်းမလုပ်ပါနှင့်၊ အနိုင်မကျင့်ပါနှင့်

ဟု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ပြောခဲ့သည်ဟုလည်း ပြန်လည်ပြောပြသည်။^၁

ပင်လုံညီလာခံ (၁၉၄၇) ကျင်းပစဉ်ကလည်း စော်ဘွားများနှင့် လူထုကိုယ်စားလှယ်များပူးပေါင်း၍ ရှမ်းပြည်ပဒေသရာဇ် ကောင်စီကိုဖျက်သိမ်းကာ စော်ဘွားတစ်ဝက်နှင့် လူထုကိုယ်စားလှယ်တစ်ဝက်ပါပြီး အာဏာအပြည့်အဝရှိသည့် ကောင်စီပေါ်ပေါက်လာရေးအတွက် ကြိုးပမ်းခဲ့ပုံကို ပြန်လည်တင်ပြပြီး ယခုညီလာခံကိုလည်း နိုင်ငံခြားပယောဂမပါဘဲ ဖေတနာစစ်စစ်နှင့် ပြည်ထောင်စုကြီးတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ခေါ်ယူခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်းလည်း ဦးကြာပုက ရှင်းပြသည်။ ပင်လုံညီလာခံ ကျင်းပစဉ်ရက်များအတွင်း တစ်နေ့တွင် ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်သည် ဒီဂရီ ၁၀၅ အထိ အဖျားတက်နေ၍ ဦးကြာပု၏ညီ ဒေါက်တာဘဉာဏ်က အစည်းအဝေး မတက်ရန် တားမြစ်သည့် ကြားမှ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်သည် အစည်းအဝေးသို့ တက်ဖြစ်အောင်တက်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုကြောင့်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပင်လုံညီလာခံသို့မရောက်မီပင် ရှမ်း၊ ကချင်နှင့် ချင်းကိုယ်စားလှယ်များက ဗမာများနှင့်အတူလက်တွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးအရယူမည်ဟု သဘောတူညီမှုရရှိခဲ့ကြပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုကြီးပေါ်ထွန်းလာရေး

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၇-၄၈။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၈။

တွင် တောင်တန်းသားများသည် အရေးပါသည့်အခန်းမှ ပါဝင်ခဲ့ကြပုံကို သိရှိစေလိုကြောင်းဖြင့် ဦးကြာပုက ထောက်ပြသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပင်လုံညီလာခံသို့ရောက်လာသောအခါ တောင်တန်းသားခေါင်းဆောင်များက ဖက်ဒရယ်မှုကိုလိုလားသည်ဟု တင်ပြကြကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက မူအားဖြင့် လက်ခံကြောင်း၊ သို့သော် အခြေခံဥပဒေကိုရေးဆွဲကြသောအခါ ခေါင်းဆောင်ကြီးများလုပ်ကြံခံရသည့်အတွက် စိတ်သောကရောက်ခဲ့ရသည်ကတစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးအမြင်မကျယ်သေးသဖြင့် အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲလျှင် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူသည့်အခါ အမျိုးမျိုးဖြစ်နိုင်သည့်သဘောကို မသိ၍တစ်ကြောင်း၊ ဝန်ကြီးချုပ်အပါအဝင် ခေါင်းဆောင်များက လွတ်လပ်ရေးရဖို့က အရေးကြီးသည်၊ ချွတ်ယွင်းချက်များရှိလျှင် လွတ်လပ်ရေးရပြီးက ညီအစ်ကိုရင်းကဲ့သို့ စုဝေးတိုင်ပင်ပြီး အပေးအယူလုပ်ကြမည်ဟု ပြောခဲ့သည်ကတစ်ကြောင်း၊ ငှိုကြောင့် ၎င်းတို့လိုလားချက်များ အပြည့်အစုံမပါသော်လည်း အခြေခံဥပဒေကို လက်ခံအတည်ပြုခဲ့ရသည်ဟုလည်း ဦးကြာပုက တင်ပြသည်။^၁

တစ်ဆယ်သုံးနှစ်ကာလအတွင်း အတွေ့အကြုံအရ အခြေခံဥပဒေတွင် ချွတ်ယွင်းချက်များရှိပုံကို မိမိတို့သာ တွေ့ကြုံသိရှိလာခြင်းမဟုတ်၊ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲစဉ်က ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိဖြစ်ခဲ့သူ ဦးချန်ထွန်း ကိုယ်တိုင်က ၁၉၄၇ ခုနှစ်အခြေခံဥပဒေသည် စာတွေ့အားဖြင့် ဖက်ဒရယ်ဖြစ်သော်လည်း လက်တွေ့တွင် တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ဖြစ်သည်ဟု ပြောဖူးကြောင်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာလည်း မည်သူ့တွင်မှ အပြစ်မရှိကြောင်း၊ အခြေခံဥပဒေတွင်သာ အပြစ်ရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ဖြစ်နေသည့် အခြေခံဥပဒေကို မူလရည်ရွယ်ချက်ဖြစ်သည့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖြစ်ရန်သာ ပြင်ဖို့လိုကြောင်းလည်း ဦးကြာပုက ဝေဖန်ဆွေးနွေးသည်။^၂

ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် မူဖြစ်လာလျှင် ဘဏ္ဍာရေး အခက်အခဲများ တွေ့မည်လားဟု ပြည်နယ်အချို့က စိုးရိမ်ဖွယ်ရှိကြောင်း၊ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတည်ထောင်စကပါဝင်ခဲ့ကြသည့် ပြည်နယ် ၁၃ နယ်၏ထိုစဉ်က အဆင့်အတန်းသည် ယခု မြန်မာပြည်ထောင်စုအတွင်း ရှိနေသည့် ပြည်နယ်များ၏ အဆင့်အတန်းကို မီချင်မှမီမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကို ကြည့်မည်ဆိုလျှင် စတုရန်းမိုင်ပေါင်း ၂၆၇,၃၃၉ အကျယ်အဝန်းရှိပြီး လူဦးရေခြောက်သန်းခွဲလောက်

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၄၈-၄၉။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၀။

၃ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၁။

ပဲရိုသည့် တက်ဆက် (စ်) ကဲ့သို့ အကြီးဆုံးပြည်နယ်ကြီးမျိုး ပါဝင်သကဲ့သို့ စတုရန်း မိုင်ပေါင်း ၁၂၁၄ သာ ကျယ်ဝန်းပြီး လူဦးရေအားဖြင့်လည်း ၇၁၃,၃၄၆ သာ ရှိသည့် ရီအိုင်းလင်း^၁ ကဲ့သို့ အငယ်ဆုံးပြည်နယ်မျိုးလည်း ပါဝင်ကြောင်းဖြင့် ပြည်နယ်အချို့၏ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် စိုးရိမ်မှုပျောက်စေရန် ဦးကြာပုက တင်ပြခဲ့သည်။^၂

အထက်ပါပုဂ္ဂိုလ်သုံးဦးက ရှင်းလင်းတင်ပြပြီးသောအခါ ရှမ်းမှုကို ပထမဆုံး စတင်၍ ကန့်ကွက်ဆွေးနွေးသူမှာ ဦးဇာရဲလျန် ဖြစ်သည်။ ဦးဇာရဲလျန်က အခြေခံဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရာတွင် “ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကြီး တစ်ခုလုံးရဲ့မျှော် မပျက်စေဘဲပြင်ဆင်ရန်” ဟု ဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမောင်ခေါင်းဆောင်သည့် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီ၏ ရည်ရွယ်ချက်တွင် ပါရှိကြောင်း၊ သို့သော် ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသောစာတမ်းတွင်

ယနေ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးတွင်၊ ချို့ယွင်းချက်ပုဒ်မများအား ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ဖိုလ်ထေးယုံမျှဖြင့် လုပ်ဆောင်နိုင်ဘွယ်မရှိ၊ အရာရောက်လှသည်လည်းမဟုတ်၊ မူလအခြေခံဖွဲ့စည်းပုံ၏ စံနစ်တခုလုံးကို ပြုပြင်ပြောင်းလဲ ပြင်ဆင်ကာ အသစ်ထပ်မံဖွဲ့စည်းရမည့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်၏ ပုံစံအတိုင်းသာ လိုက်နာပြုလုပ်ဆောင် ရွက်မှသာ ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်နိုင်တော့မည် ဖြစ်ပါကြောင်း^၃

ဟု ဖော်ပြထားကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေကို အသစ်ရေးဆွဲရမည့် သဘောရှိကြောင်း၊ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ချက်ကို လာမည့် ဩဂုတ်လ ပါလီမန်အမီ မတင်သွင်းနိုင်လျှင် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စ အကောင်အထည်ပေါ်လာမည် မဟုတ်ကြောင်း၊ ထိုအခါ မိမိတို့ပင် နစ်နာမည်ထင်ကြောင်း ဦးဇာရဲလျန်က ပထမတင်ပြသည်။^၄

ရှမ်းမူသည် အပြောလွယ်သော်လည်း လက်တွေ့အကောင်အထည် ဖော်ရန် မလွယ်ကြောင်းကို ဒုတိယအချက်အနေဖြင့် ဦးဇာရဲလျန်က တင်ပြသည်။

၁ Texas

၂ Rhode Island

၃ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၁-၅၂။

၄ (က) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၄။

(ခ) အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၃၁။

၅ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၄။

ရှမ်းမူတွင်

- ၁။ နိုင်ငံခြားဆက်သွယ်ရေး
- ၂။ ပြည်ထောင်စုကာကွယ်ရေး
- ၃။ ပြည်ထောင်စုဟဏ္ဏာရေး
- ၄။ ငွေဒင်္ဂါးနှင့်ငွေစက္ကူထုတ်လုပ်ရေး
- ၅။ စာတိုက်နှင့်ကြေးနန်းဆက်သွယ်ရေး
- ၆။ မီးရထား၊လေကြောင်း၊ရေကြောင်း ဆက်သွယ်ရေး
- ၇။ ပြည်ထောင်စုတရားစီရင်ရေး
- ၈။ ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းခွန်ကောက်ရေး

ဆိုသည့်ဌာနများကို ဗဟိုပြည်ထောင်စုအား ပေးထားပြီး ကျန်ရှိသော အာဏာနှင့် အခွင့်အရေးများကို ပြည်နယ်များသို့ လွှဲအပ်ရန်ဟုပါရှိကြောင်း၊ အထက်ပါ ရှစ်ဌာန အနက် ခုနစ်ဌာနသည် ဝင်ငွေထက် ထွက်ငွေကများသည့် ဌာနများဖြစ်ကြောင်း၊ ပင်လယ်ဆိပ်ကမ်းခွန်ကောက်ခံရေးဌာနတစ်ခုသာ ဝင်ငွေရသည့် ဌာနဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖွဲ့မည်ဆိုလျှင် ဖက်ဒရယ်အစိုးရသည် ပြည်နယ်များကို ထောက်ပံ့နိုင်မည်မထင်ကြောင်း၊^၁ ထို့ကြောင့်

ကျွန်တော် အနေနှင့် ပြောရမယ်ဆိုလျှင် မဖြစ်နိုင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့ ချင်းအတွက် မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။ သို့သော်လည်း ဖက်ဒရယ်ကို လူနည်းစုကမလိုချင်ဘူးတော့မဟုတ်ပါဘူး။ . . . ကျွန်တော်ပြောလိုတာက စောသေးတယ်လို့ပြောတာဘဲ၊

ဟု ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။ ထို့ပြင်

[ဦးကြာပုက] အမေရိကန်စတိတ်နှင့် နှိုင်းယှဉ်ပြီးတော့ ပြောသွားပါတယ်။ ဟိုတုန်းက 13 states လုပ်ပြီး တဲ့နောက် အမေရိကန်စတိတ်က ကျွန်တော်တို့ထက် မမြင့်ပါဘူးလို့ ပြောသွားပါတယ်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်ထင်တယ်၊ ကျွန်တော်တို့ အဆင့်အတန်းထက် တော့မြင့်တယ်။ အမေရိကန်တွေက ဟိုတုန်းက မြင့်တယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ အဆင့်အတန်းဆိုတဲ့နေရာမှာ ယခုသည်မှာ ကြွရောက်လာတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တော်များရဲ့ အဆင့်အတန်းနှင့်ဆိုလျှင်တော့ မှန်ပါတယ်။ သည်အဆင့်အတန်းထက်တော့ မမြင့်ပါဘူး။

၁ (က) အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ စာ ၁။

(ခ) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၄။

သို့သော် ကျွန်တော်တို့ ကျေးရွာမှာသွားပြီး လူတွေကိုကြည့်လျှင် ရှမ်းပြည်နယ်မှာလဲဖြစ်မှာဘဲ၊ ကချင်ပြည်နယ်မှာလဲဖြစ်မှာဘဲ၊ ဗမာပြည်မှာလဲ ဖြစ်မှာဘဲ၊ အဲသည်နေရာတွေဟာ အမေရိကန်အဆင့် အတန်း၊ အဲဟိုတုန်းက အမေရိကန်အဆင့်အတန်းကို မရောက်သေးပါဘူး။

ဟုလည်း ဦးဇာရဲလျန်က ပြန်လည်ချေပပြောဆိုခဲ့သည်။

ဦးဇာရဲလျန်က ပြန်လည်ဆွေးနွေးသည့် တတိယအချက်မှာ ဗမာပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍

ရှမ်းပြည်နယ်ကတင်သွင်းတဲ့မူထဲမှာ၊ ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးဆိုတာ ရှိပါတယ်။ တာလဲဘဲ ကျွန်တော်တို့ သည် ညီလာခံမှာ သည်မူကို ကျွန်တော်တို့အားလုံး သဘောတူတယ် ဆိုပြီးတော့ ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်မယ်ဆိုလျှင် တာမူမမှန်ပါဘူး။ သည်မူကို သဘောတူတယ် ဆိုတာ မူမမှန်ဘူးဖြစ်သွားတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ဗမာပြည်က ဗမာပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းဘို့၊ မဖွဲ့စည်းဘို့ဆိုတာ သူတို့လဲ ပါမှကောင်း မယ်။ . . . ဗမာပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းရေးကတော့ သူတို့ ဗမာနှင့် ကျွန်တော်တို့နှင့် တိုင်ပင်ပြီးတော့မှ ဖွဲ့စည်းသင့်တယ်ဆိုပြီး ဆုံးဖြတ် ချက် ချလျှင် တာကတော့ နည်းလမ်းကျတယ်။ သည်လို မဟုတ်ဘဲ သူတို့လဲမပါဘူး၊ ကျွန်တော်တို့ချည်းဘဲ သည်မှာ ညီလာခံ ခေါ်ပြီး တော့ ဗမာပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းပါ ဆိုပြီး ဆုံးဖြတ်ချက် ချလိုက်တယ် ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့ အနေနှင့် နည်းလမ်း မကျဘူးလို့ ယူဆပါ တယ်။

ဟူ၍လည်း ဦးဇာရဲလျန်က သူ့အမြင်ကို တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဦးဇာရဲလျန်က ဆက်လက်တင်ပြသည်မှာ

[ဖက်ဒရယ် စစ်စစ်မူကို] ပြည်ထောင်စု အစိုးရက လက်ခံသည့် တိုင်အောင် ပါလီမန်က သည်အတိုင်းလိုက်နာဘို့ဟာ အာဏာရှိတယ် လို့ ကျွန်တော်မထင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တော့ သိတ်မသိဘူး။ . . . ကျွန်တော်အမြင်မှာတော့ လိုက်လျောနိုင်သည့်တိုင်အောင် ပါလီမန် ကပြဋ္ဌာန်းနိုင်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့မထင်ဘူး။ ကျွန်တော်တို့သဘော ပြောရမယ်ဆိုရင် ပါလီမန်ကို ဖျက်သိမ်းပြီးတော့ conference

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၄-၅၅။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၅။

assembly' ခေါ်။ ဖက်ဒရယ်မှုကိုကြိုက်သလား၊ မကြိုက်ဘူးလား ဆိုပြီး issue လုပ်ပြီးတော့ သည်လို လုပ်ပေးရမယ်ထင်တယ်။ အဲသည်တော့ သည်ပြဿနာဟာ အင်မတန်ခက်တဲ့ ပြဿနာဖြစ်တယ်။ ယခုတင်က ကျွန်တော်ပြောတဲ့အတိုင်း အပြောလွယ်သလောက် လက်တွေ့ လုပ်တဲ့အခါမှာ မလွယ်ဘူး။'

ဦးဇာရဲလျန် က ဆက်လက်၍

ဖက်ဒရယ်စစ်စစ် တိုင်းပြည်ကို ပြန်ပြီး တည်ထောင် မည် ဆိုလျှင် ကျွန်တော်တို့အတွက်တော့ ကျွန်တော်အစီရင်ခံပြီးပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ချင်းအတွက်တော့ခက်မည်။ ကျွန်တော်ထင်တယ်။ ကချင်ပြည်နယ် အတွက်လဲ ခက်ကောင်း ခက်ပါလိမ့်မယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုလျှင် ဖက်ဒရယ်နှင့်လုပ်လျှင်သူတို့မှာ part (i)' part (ii)' အရင်တုန်းက နယ်ချဲ့တွေ နယ်ချဲ့ခဲ့တဲ့နယ်တွေ နယ်ပြန့်ဒေသတွေ အဲဒါတွေ ရှိပါတယ်။ ရှိတော့ကာ မြေပြန့်ဒေသကလူတွေက သူတို့သဘော မတူဘူးဆိုပြီး ဖက်ဒရယ်ပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်မှာ မပါဘူးဆိုလျှင် ဘဲနဲ့လုပ်မလဲ။

ဟူ၍လည်းကောင်း

ယခုလက်ရှိ အခြေခံဥပဒေဟာ ပြုပြင်ဘို့လိုသလား၊ လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်လဲ မကျေနပ်ဘူး။ မကျေနပ်တာ အများကြီးရှိတယ်။ အဖြေကတော့ လောလောဆယ်မဟုတ်သေးပါဘူး။ အဖြေတခုတော့ ရှိမှာဘဲ။ ကျွန်တော်တို့ရှာရမယ်။ ရှာပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး

၁ Constituent Assembly ကို ဆိုလိုဟန်တူသည်။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၅။

၃ အပိုင်း ၁ ဇယားဝင်ဒေသများမှာ ပဒေသဆုခံရှမ်းပြည်၊ ပဒေသဆုခံရှမ်းပြည်တွင် မပါဝင်သောရှမ်းနယ်များဖြစ်ကြသည့် သောင်သွတ်၊ ဆင်ကလိန်ခန္တီးနှင့်ခန္တီးလုံ၊ ရခိုင်တောင်တန်းဒေသများ၊ ချင်းတောင်စီရင်စု၊ မြစ်ကြီးနား၊ ဗန်းမော်နှင့် ကသာစီရင်စုတို့ ပါဝင်သော ကချင်တောင်တန်းဒေသများ၊ ဩဂံနယ်မြေဟု တွင်သောဒေသ၊ အထက်ချင်းတွင်းစီရင်စုမြောက်ဘက်တွင်ရှိသည့် ဟူးကောင်းတောင်ကြားဒေသဟုတွင်သောဒေသ၊ သံလွင်စီရင်စုနှင့် အုပ်ချုပ်မှုမရှိသေးသော ဒေသများဖြစ်သည်။

၄ အပိုင်း ၂ ဇယားဝင်ဒေသများမှာ အပိုင်း ၁ ဇယားဝင်ဒေသတွင် မပါဝင်သည့် မြစ်ကြီးနားနှင့်ဗန်းမော်တို့မှ အစိတ်အပိုင်းများ၊ အထက်ချင်းတွင်းစီရင်စုရှိ ဟုမ္မလင်းဆပ်ဒီဝီဇီ၊ မော်လိုက်ဆပ်ဒီဝီဇီ၊ ယခင်က တမူးမြို့နယ်မှ ကျေးလက်ဒေသများ၊ ကြာအင်းမြို့နယ်၊ ကော့ကရိတ်မြို့နယ်မှ မြဝတီတိုက်နယ်၊ တောင်ငူစီရင်စု အရှေ့ဘက်ခြမ်းနှင့် သထုံစီရင်စုရှိ တောင်တန်းဒေသများဖြစ်သည်။

၅ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၅။

သဘောတူနိုင်မည့် အခြေခံဥပဒေပုံစံမျိုး ကျွန်တော်တို့ဆွဲရမည်...
အဲတာ သဘာပတိအဖွဲ့က ရေးဆွဲပေးပြီးတော့ လာမည့်ညီလာခံ
တင်ပြပြီး အတည်ပြုလျှင် ပိုပြီးသင့်တော်မည်လို့ ကျွန်တော်အကြံ
ပေးရခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း ရှမ်းမှုကိုသဘောတူသည်ဟု မဆုံးဖြတ်ဘဲ သဘာပတိအဖွဲ့က မူသစ်
တစ်ခု ရေးဆွဲ၍ တင်ပြရန်အကြံပြုချက်ဖြင့် ၎င်း၏ဆွေးနွေးချက်ကို နိဂုံးချုပ်ခဲ့သည်။

ဦးဇာရဲလျန် ဆွေးနွေးပြီးနောက် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍
ရှမ်းမှုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးသူမှာ ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဟောင်း ဦးဇန်ထာဆင်
ဖြစ်သည်။ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲကြစဉ်က တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်တွင်
အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲရေးနှင့် ပတ်သက်၍ လမ်းညွှန် မိန့်ခွန်းပြောရာတွင်
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း က

အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် လွတ်လပ်သော သမတမြန်မာနိုင်ငံတော်
နှင့်တကွ အပါအဝင်ဖြစ်သည့် ပြည်နယ်များနှင့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်း
အားလုံးတို့၏အခွင့်အာဏာဟူသမျှတို့သည် တိုင်းသူပြည်သားတို့ထံမှ
သက်ဆင်းစေရမည်။

ဟု ပြောခဲ့ကြောင်း။ ထို့ကြောင့်

ကျွန်တော်တို့အခုသည်မှာလာတာက ကျွန်တော်တို့ဆန္ဒအရ မဟုတ်
ပါဘူး။ လူထုက ရွေးချယ်ပြီး၊ မဲပေးပြီး ခင်ဗျားတို့တိုင်းပြည်
အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်လို့ပြောပါ။ ဆိုပါဆိုလို့ ကျွန်တော်တို့လာ
တယ်။ ပါလီမန်အမတ်မဟုတ်တဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ အကုန်လုံးအဖွဲ့
အစည်းအသီးသီးက ရွေးချယ်လိုက်လို့ လာတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တွေ
ဖြစ်တယ်

ဟု ဦးဇန်ထာဆင် က ပြောကြားပြီးနောက် လက်ရှိအခြေခံဥပဒေသည် ယခုအချိန်
တွင် မသင့်လျော်တော့သည့်အတွက် အဆင့်မြင့်သည့် အုပ်ချုပ်ရေးမျိုးကို ပြည်နယ်
လူထုက လိုချင်နေကြကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် လူထုဆန္ဒနှင့်အညီ တောင်းဆိုထားခြင်း
ဖြစ်ကြောင်း ဦးဇန်ထာဆင် က တင်ပြသည်။

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၅။
၂ ထိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်၊ ၁/၄၊ စာ ၇၁။
၃ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၆-၅၇။

ဗမာပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးဇန်ထာဆင်က
ဗမာပြည်နယ်ယူပါဆိုပြီး သည်ဆုံးဖြတ်ချက်ထဲမှာပါတယ်တဲ့။ တာဟာ
ဗမာကိုယ်စားလှယ်တော်တွေ မပါတဲ့ သည်လိုဆုံးဖြတ်လျှင် မသင့်
တော်ဘူး။ မကောင်းဘူးလို့ဆိုတယ်။ ကျွန်တော် ဝန်ကြီးမင်းကို
သည်နေရာမှာ ထောက်ခံပါတယ်။... မှန်ပါတယ်။ ဗမာကိုယ်စားလှယ်
မပါတဲ့နှင့် ယူပါလို့ အတင်းမပေးပါဘူး။ သည်အထဲမှာ အကြံပေး
ချက်လောက်သာ ဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖွဲ့စည်းတဲ့အခါမှာ
ဗမာပြည်နယ်မယူဘဲနှင့် မဖြစ်ပါဘူး။ . . . ကျွန်တော်တို့ တောင်
တန်းသားတွေ၊ ပြည်နယ်တွေ ဗမာပြည်မနဲ့ နှိုင်းဆ လိုက်လို့ ရှိရင်
ကျွန်တော်တို့အဘို့ လူမျိုးနှင့် တွက်ကြည့် တွက်ကြည့်၊ ဧရိယာနှင့်
တွက်ကြည့် တွက်ကြည့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ရဲ့ဆန္ဒတဝက်
လောက်ကျော်ကျော်ဟာ သည်အထဲမှာပါတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့
တိုက်တွန်းခြင်းမျှသာ ဖြစ်ပါတယ်။ . . . ကျွန်တော်တို့ တောင်း
ဆိုတဲ့ ဖက်ဒရယ်ဆိုတဲ့ ပြည်ထောင်စုစံနစ်အစစ် ထွက်ပေါ်လာတဲ့
အခါမှာ သူတို့မယူဘဲနှင့် မယူချင်လဲယူရမှာဘဲ။ ကျွန်တော်တို့က
တာကိုအတင်း မဖြစ်ဖြစ်အောင် ခင်ဗျားတို့လုပ်ပါလို့ သူတို့ပြော
နေခြင်းမဟုတ်။ . . . ကျွန်တော်တို့က မူကို ဖက်ဒရယ်ကို တောင်း
လိုက်တဲ့အခါမှာပေါ်လာမည့်ပြဿနာမျှသာ ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်
ရှင်းခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဟု ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးတွင် ပါလီမန်ကဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် ရှိ-မရှိ ဆိုသည့်
ပြဿနာနှင့်ပတ်သက်၍လည်း

ယခုတင်သွင်းမည့် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ချက်ကို ဖက်ဒရယ် အနေ
နှင့်လုပ်လိုက်တဲ့အခါမှာဆိုလို့ရှိလျှင် လက်ရှိပါလီမန်က သည်ဥစ္စာကို
ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့် ရှိ-မရှိဆိုတဲ့ပြဿနာကို ကျွန်တော်ဥပဒေပါရဂူတွေ
မဟုတ်ပါဘူး။ . . . ပြီးတော့ ကျွန်တော်တို့ နားလည်တာက ဘာလဲ၊
ဥပဒေဘုရားကို ပြင်ရန်အတွက်ဆိုလျှင်၊ ပါလီမန်မှာအာဏာရှိပါ
တယ်။ သည်ပါလီမန်မှာ အာဏာဟာ ယခုရှိတဲ့အမတ်တွေဟာ ယခု
ရှိတဲ့ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာရှိတဲ့ အမတ်တွေ လူမျိုးစုလွှတ်တော်မှာ

ရှိတဲ့ အမတ်တွေဟာ ကိုယ့်သဘောနှင့် တက်လာတဲ့လူတွေ မဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်သူ့ဆန္ဒနှင့်တက်လာတဲ့လူတွေ ပြည်သူလူထုက ရွေးကောက်တဲ့လူတွေ။ ...သည်တော့ လက်ရှိပါလီမန်အမတ်များဟာ ဖက်ဒရယ်ဆိုတဲ့မှုကို အခြေခံဥပဒေကိုတင်လာတဲ့အခါမှာ လက်ရှိပါလီမန်မှာဘဲဆုံးဖြတ်နိုင်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော့်အနေနှင့် ယုံကြည်တယ်။ ...သည်ပါလီမန်ထဲမှာ အခြေခံဥပဒေဟာ အပိုဒ် တပိုဒ် ၂ ပိုဒ်ဘဲပြင်ပြင်၊ ၄-၅-၁၀ပိုဒ်ဘဲ ပြင်ပြင်၊ တခုလုံးဘဲပြင်ပြင် ပြင်နိုင်တဲ့အာဏာ ရှိပါတယ်လို့ ကျွန်တော့်အမြင်ကို ကျွန်တော် ပြောနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်”

ဟု ဦးဇန်ထာဆင် က တင်ပြခဲ့သည်။

ဦးဇန်ထာဆင် ဆွေးနွေးပြီးနောက် ရှမ်းမှုကိုထောက်ခံဆွေးနွေးသူမှာ ချင်းကိုယ်စားလှယ် ဦးကျင်ရှင်ထန်း ဖြစ်သည်။ ဦးကျင်ရှင်ထန်း က ချင်းကိုယ်စားလှယ် ကပွဲတိန်မန်းတုံးနဲ့^၁ နေမခကောင်းသည့်အတွက် ၎င်းက ချင်းကိုယ်စားလှယ် အားလုံး၏ကိုယ်စား ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပဏာမပြောကြားသည်။ ထို့နောက် ဦးကျင်ရှင်ထန်းက “ကျွန်တော်ဆွေးနွေးချင်တာက ယခုတင်က ကျွန်တော်တို့ဝန်ကြီးမင်းပြောခဲ့သလိုမဟုတ်ပါဘူး”ဟု အစချီကာ ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီး ပြည်မနှင့်ပေါင်း ၍လွတ်လပ်ရေးအရယူခဲ့သည်မှာ ဗမာများနှင့်တန်းတူညီမျှရေး၊ ပြည်ထောင်စုကြီးတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတို့အတွက်ဖြစ်ကြောင်း၊ သို့သော် ယနေ့အထိ ထိုရည်ရွယ်ချက်နှစ်ခုအကောင်အထည်ပေါ်မလာသေးကြောင်း၊ ထိုသို့ဖြစ်ရသည်မှာ လက်ရှိဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို ပင်လုံစာချုပ်ပါမူအတိုင်း မရေးဘဲ တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နှင့် ပြည်ထောင်စုစနစ်နှစ်မျိုးရော၍ ရေးဆွဲထားသည့် အမှားကြောင့်ဖြစ်ကြောင်းများရှင်းလင်းတင်ပြသည်။^၂

ပြည်ထောင်စုစနစ်မှု အကောင်အထည်ပေါ်ရန် အချိန် စောသေးသည်ဆိုသည့် ဦးဇာရဲလျန်၏ တင်ပြချက်နှင့်ပတ်သက်၍

ကျွန်တော်ပြောချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အင်္ဂလိပ်တွေမရောက်ခင်တုန်းက သည်မှာ ပြည်နယ်အနေနှင့် ဗမာပြည်မှာ မနေပါဘူး။

^၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၇-၅၈။

^၂ ကပွဲတိန်မန်းတုံးနဲ့ သည် ချင်းရေးရာဆိုင်ရာ ပါလီမန်အတွင်းဝန်ဖြစ်သဖြင့် ညီလာခံသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ချင်းကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့တွင် ဦးဇာရဲလျန်ပြီးလျှင် ဒုတိယရာထူးအကြီးဆုံးပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်။ ဦးဇာရဲလျန်သည် ပထမပါတီဝင်ဖြစ်ပြီး ကပွဲတိန်မန်းတုံးနဲ့ သည် ချင်းအမျိုးသားအစည်းအရုံးဝင်ဖြစ်သည်။

^၃ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၈-၅၉။

ဟိုတုန်းက နေခဲ့တာဟာ ကျွန်တော်တို့ ဖက်ဒရယ်စတိတ် တောင်
မဟုတ်ပါဘူး။ independence ဘဲ

ဟု ဦးကျင်ရှင်ထန်း က ပြန်လည်ချေပသည်။ ထိုနောက် ဦးကျင်ရှင်ထန်း က

ရှမ်းပြည်နယ်ကအဆိုတင်သွင်းတာက သည်တအုပ်လုံးကို ထောက်ခံ
ပါဆိုတာဟုတ်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်မထင်ပါဘူး။ ကျွန်တော်ထင်
တာက...သည်ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ကိုထောက်ခံပါဆိုတဲ့သည် feder-
ation system တခုကိုအဆိုတင်သွင်းဖို့ အဲသည်လိုဘဲ နားလည်
ပါတယ်။ (အသေးစိတ်ကိုတော့) အခုဆွေးနွေးဖို့လဲ မဟုတ်သေး
ဘူး။ နောက်ပြီးတော့ ဆုံးဖြတ်ဖို့လဲ မဟုတ်သေးပါဘူး။ အတည်ပြု
ဖို့လဲ မဟုတ်သေးပါဘူး။ အခုထောက်ခံခြင်းက သည်ထဲမှာအသေး
စိတ်မဟုတ်ဘဲနှင့် သည်မူ ပြည်ထောင်စုစနစ်နှင့် မူကို...သည်မူတခု
ကိုဘဲထောက်ခံလိုပါတယ်

ဟုပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူကိုသာ ထောက်ခံခြင်းဖြစ်ပြီး ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော
အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတစ်ခုလုံးကို ထောက်ခံခြင်း မဟုတ်ကြောင်း
ရှင်းလင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ရှမ်းမူကို ဦးကျင်ရှင်ထန်း က ဆွေးနွေးပြီးနောက်
ဆက်လက်၍ဆွေးနွေးသူမှာ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်ဖြစ်သည်။ ပြည်ထောင်စုကြီးကို
တည်ဆောက်ပေးခဲ့သည့် ပင်လုံညီလာခံနှင့် ယခုကဲ့သို့ ခမ်းနားကြီးကျယ်သည့်
ညီလာခံကြီးများကို ရှမ်းပြည်နယ်ကသာ တာဝန်ယူကျင်းပနိုင်ကြောင်းပြည်ထောင်စု
ကြီး၏ အရေးကြီးပြဿနာများကို ရှမ်းပြည်နယ်၌တွေ့ဆုံဆွေးနွေး ဆုံးဖြတ်ကြသည့်
သမိုင်းအစဉ်အလာလည်းရှိကြောင်း၊ ထိုသို့ညီလာခံကြီးများကို အပင်ပန်းခံ၍
ကျင်းပရာတွင် ပြည်ထောင်စုသားတိုင်း၏ အကျိုးရှိမည့် ဆုံးဖြတ်ချက်များချမှတ်နိုင်မှ
ညီလာခံကျင်းပရကျိုး နပ်မည်ဖြစ်ကြောင်းများ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင် က
ပဏာမပြောကြားသည်။^၁ ထိုနောက် ဆက်လက်၍ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင် က

အခု လက်ရှိ unitary မှဆိုတာ မကောင်းဘူးဆိုတာလဲ ကျွန်တော်တို့
ကြားရပါတယ်။ အဲသည်တော့ အခြေခံဥပဒေက unitary union
ကိုလဲ မကောင်းဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့မစွတ်စွဲပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့
အနေနှင့်ကတော့ နောက် federation မှကိုလဲ မကောင်းဘူးလို့
ကျွန်တော်တို့မစွတ်စွဲပါဘူး။ နှစ်ခုစလုံး နှစ်မျိုးစလုံး သူတိုင်းပြည်

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၉။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၅၉-၆၀။

၃ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၀-၆၁။

နှင့် သူကောင်းပါလိမ့်မယ်။ သို့သော်လဲဘဲ ကျွန်တော်တို့ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံကို အခု unitary union စံနှုန်းနှင့်တည်ဆောက်ထားခြင်းက နေပြီတော့ federal union ဖွဲ့စည်းပုံကိုပြောင်းကြစို့လို့ဆိုတဲ့အခါ ကျတော့ အကျိုးအမြတ်ဆိုတာ တွက်ကြည့်ရအုံးမယ်။ အဲသည်လို တွက်ကြည့်တဲ့အခါ ကျရင်တော့ အကျိုးမရှိဘူး မဆိုလိုပါဘူး။ အကျိုးအများကြီးရှိကောင်းရှိပါလိမ့်မယ်။...သည် federal union ကို မလိုချင်ဘဲ လူလားဆိုတော့ သည်လိုတော့လဲမဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့လဲ လိုလားပါတယ်”

ဟုလည်းကောင်း၊ သို့သော် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရာတွင် လုပ်ထုံးလုပ်နည်းနှင့် ပတ်သက်၍

လုပ်ပုံလုပ်နည်းတော့ကွဲပါတယ်၊ လုပ်ပုံလုပ်နည်းကတော့ ကျွန်တော် အစီရင်ခံချင်တာက procedure လုပ်ထုံးလုပ်နည်းကို အစီရင်ခံလိုပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေတစ်ခုကို အသစ်ရေးဘို့ဆိုတာမျိုးဟာ ဘယ်တိုင်းပြည်ရဲ့ အခြေခံဥပဒေထဲမှာမှ ဖော်ပြမထားပါဘူး။ အဲသည်လို မဖော်ပြတဲ့အတွက် အသစ်မရေးနိုင် ဘူး လား ဆိုတော့ ရေးနိုင်တဲ့ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းရှိပါတယ်။ အဲသည်ထုံးကို ကျွန်တော်တို့လိုက်ရလိမ့်မယ်”

ဟု လည်းကောင်း၊

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအခန်း (၁၁) မှာ အခုလို ရိုးရိုး ပါလီမန်ကိုပေးထားတဲ့ အာဏာရှိပါတယ်။ ပြင်ဆင်ခွင့်အာဏာပေးထားပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေ အခန်း (၁၁) မှာ အဲသည်မှာဆိုထားတာက ဘာဆိုထားသလဲဆိုရင်ဖြင့် “သည်အခြေခံဥပဒေရဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်တရပ်ရပ်ကိုဖြစ်စေ၊ အချို့ကိုဖြစ်စေ၊ ရုပ်သိမ်းနိုင်တယ်၊ ပယ်ဖျက်နိုင်တယ်၊ ဖြည့်စွက်နိုင်တယ်၊ ပြင်ဆင်နိုင်တယ်။...အခုလက်ရှိပါလီမန်မှာ ပြင်ခွင့်အာဏာရှိတယ်။ အသစ်ရေးဘို့ဆိုတဲ့အခါကျတော့ ဒါမူတမျိုးဖြစ်သွားပြီ”

ဟု ၎င်း၏အယူအဆကိုတင်ပြသည်။ မြန်မာနိုင်ငံ၏အခြေခံဥပဒေတွင်လည်းကောင်း၊ အခြားနိုင်ငံအားလုံး၏ အခြေခံဥပဒေများတွင်လည်းကောင်း ပါလီမန်အား အခြေခံဥပဒေအသစ် ရေးဆွဲခွင့်အာဏာပေးမထားကြောင်း၊ သို့သော် အခြေခံဥပဒေကို

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၀-၆၁။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၁။

၃ ယင်း

အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲနိုင်သည့် နည်းနှစ်နည်း ရှိကြောင်းလည်း ဆမားဒူဝါဆင် ဝါးနောင်က တင်ပြသည်။ ပထမနည်းမှာ ပြောင်းလဲလာသည့် အခြေအနေများအရ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေသည် လက်တွေ့ကျင့်သုံး၍ မရတော့သဖြင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရက ဝါဒသစ်ကြေညာပြီး အခြေခံဥပဒေကို အသစ်ပြန်လည်ရေးဆွဲသည့်နည်း ဖြစ်သည်။ နိုင်ငံတော်အစိုးရက သဘောမတူ၍ပထမနည်းကို မသုံးနိုင်လျှင် အခြေခံဥပဒေအသစ် ရေးဆွဲရေးအတွက် “ပြည်ထောင်စုဂိုဏ်းကြီး” တစ်ခုထောင်၍ ရွေးကောက်ပွဲ၌ ဝင်ရောက်ယှဉ်ပြိုင်ပြီး အခြေခံဥပဒေအသစ် ပြန်လည်ရေးဆွဲသည့်နည်း ဖြစ်သည်။ ပြင်သစ်သမ္မတ ဒီဂေါ် လက်ထက်တွင် ပြင်သစ်အစိုးရက လက်ရှိအခြေခံဥပဒေသည် ကျင့်သုံး၍မရတော့သဖြင့် ပါလီမန်ကိုဖျက်သိမ်းပြီး အခြေခံဥပဒေအသစ် ပြဋ္ဌာန်းရန် အာဏာအပ်နှင်းသည့် ရွေးကောက်ပွဲကျင်းပကာ အခြေခံဥပဒေသစ်ရေးဆွဲခဲ့သည့်သာမကရှိကြောင်းလည်း ဥပမာပေး၍ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်က ရှင်းပြသည်။

လက်ရှိပါလီမန်တွင် အခြေခံဥပဒေသစ်ပြဋ္ဌာန်းပေးနိုင်သည့်အာဏာမရှိသဖြင့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို တောင်းနေမည်ဆိုလျှင် အချိန်ယူရမည့်အပြင် မသေချာသည့်အတွက် လက်ရှိအခြေခံဥပဒေတွင် အောက်ပါအချက်များကို ပြုပြင်ပေးရန်သာ ဆောင်ရွက်သင့်ကြောင်းလည်း ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်က အကြံပြုသည်။

- ၁။ လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်အစိုးရများတွင် အာဏာမရှိဟုသဘောထားနေသဖြင့် ထိုလယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်ခွင့်ကို ပြင်ရမည်။
- ၂။ ရေအားလျှပ်စစ်၊ သတ္တုတူးဖော်ရေးနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်အစိုးရများအား လုပ်ပိုင်ခွင့်ပေးရမည်။
- ၃။ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်များ၏ ဥပဒေပြုစာရင်းတွင်မပါသည့်ကိစ္စများကို ဗဟိုဥပဒေပြုစာရင်းတွင် ပါသည်ဟု ယူဆထားသည်ကို ပယ်ဖျက်၍ ဗဟိုဥပဒေပြုစာရင်းတွင် မပါသောကိစ္စများသည် ပြည်နယ်ဥပဒေပြု စာရင်းတွင် ပါသည်ဟု ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရမည်။
- ၄။ ပြည်နယ်များဥပဒေပြုစာရင်းကို တိုးချဲ့ရမည်။^၁

၁ Charles de Gaulle

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၁-၆၂။

၃ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၃-၆၄။

ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင် က ရှမ်းမူနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေးတင်ပြပြီးနောက် ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဟောင်းဖြစ်ပြီး ဦးဇန်ထာဆင် ကဲ့သို့ပင် ကချင်အမျိုးသား ကွန်ဂရက်အဖွဲ့ဝင်လည်း ဖြစ်သည့် ဒူဝါဇော်လွန်းက ဆက်လက်ဆွေးနွေးသည်။ ဒူဝါဇော်လွန်းကဆွေးနွေးရာတွင်

ယခုတွင်က ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖြစ်ရေးကို ယနေ့ကျွန်တော်တို့က ဆုံးဖြတ်ဘို့ သင့်-မသင့် ဆိုတဲ့အချက်ကို တဘက်က ဝန်ကြီး ၂ ပါး က ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးနှင့် ချင်းဝန်ကြီးက မသင့်တော်ဘူး၊ မတော်ဘူး အချိန်စေ့ပါသေးတယ်ဆိုတဲ့ အကြောင်းပြချက်များကို ပြောသွားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနှင့်တော့ ဘာစဉ်းစားရမလဲ။ မစောဘူး။ နောက်တောင်ကျနေပါသေးတယ်။ အဲသည်လို ယူဆ ပါတယ်။ သည်လုပ်ဖြစ် မလုပ်ဖြစ် ဘယ်လိုကြာမယ်ဆိုတာမတွဟာ တာတွေကတော့ ကျွန်တော်တို့ အသာဘေးဖယ်ထားပြီးတော့ သည် နေ့ ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖြစ်ချင်တဲ့ကိစ္စဘာလဲ။ ကျွန် တော်တို့ရဲ့လိုလားချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ဆန္ဒဖြစ်ပါတယ်။ အဲသည်လိုလားချက်ကို ပြည့်စုံလာတဲ့အခါကျမှ ကျွန်တော်တို့ဟာ အကျေနပ်ကြီး ကျေနပ်ပြီး မဟာကျေနပ်ကြီးဆိုကြပါစို့။ အဲသည်လို ကျေနပ်ပြီးတော့ တိုင်းပြည်ဟာလဲ အင်မတန်သာယာ အင်မတန် ကောင်းတဲ့ တိုင်းပြည်ကြီး ဖြစ်မယ်၊ အင်မတန်သာယာတဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီး ဖြစ်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ယုံကြည်တယ်။ တာကြောင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် ဒီညီလာခံကြီး မှာ တင်ပြတဲ့ဥစ္စာကိုလက်ခံပြီး ထောက်ခံခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

ကျွန်တော်တို့ရဲ့လိုလားချက်ကို ပဌမရရှိပြီးတဲ့နောက်မှာ သည်လိုလား ချက်ကို ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လိုနည်းနှင့်ရနိုင်မလဲ ဆိုတဲ့အချက်ကို နည်းလမ်းရှာတယ်။ ... ကျွန်တော်တို့ချည်း လုပ်လို့မဖြစ်ကြောင်း ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် နားလည်ပါတယ်။ ... လူများစုဖြစ်သော ဗမာအမျိုးသားများနှင့် သို့တည်းမဟုတ် အာဏာရထားတဲ့ ဗမာ ပြည်က နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းကြီးက ခေါင်းဆောင်တွေနှင့်လူထုကြီး ကိုယ်စားပြုနေတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေနှင့် ဆွေးနွေးပြီးတော့ကာ အပေး အယူ လုပ်ပြီးတော့မှ သည်အကောင်အထည် ဖော်ရလိမ့်မည်ဆိုတဲ့

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၄။

သဘောကို ကျွန်တော်တို့နားလည်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့စေတနာ သူတို့ရဲ့မေတ္တာဟာ အင်မတန်မှ ကျွန်တော်တို့အပေါ်မှာ ကြီးတယ်ဆိုလို့ ရှိလျှင် သည်ဥစ္စာကိုလက်ခံလိမ့်မယ်'

ဟု လည်းကောင်း ပြောကြားခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲစေသည့်ရည်ရွယ်ချက် မရှိကြောင်းကိုလည်း

နောက်ပြီး စည်းလုံးညီညွတ်မှုကိုပျက်ပြားစေတယ်။ တဦးနှင့်တဦး မောင်းတီးပြီး လက်သီးလက်မောင်းတန်းပြီး သတ်ကြဖြတ်ကြဆိုတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်လည်းမဟုတ်ပါဘူး။ ဗမာပြည်မက နိုင်ငံရေးအသင်း အဖွဲ့တွေ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်ပိုင်းကပြောနေတဲ့ဝါဒ ပြောနေတဲ့ လုပ်ငန်းစဉ်ကြီးပြည်ထောင်စုကြီးတည်မြဲအောင်၊ ပြည်ထောင်စုကြီး ခိုင်မြဲအောင် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုဆိုတဲ့ ဝါဒကို ကျွန်တော်တို့ဟာ သည်ဟာနှင့် ထပ်တူထပ်မျှလိုက်ပြီးတော့ ဒီဝါဒ အတိုင်း ကျွန်တော်တို့လိုလားပါတယ်။ နှစ်သက်ပါတယ်။ အလွန် ကြိုက်ပါတယ် တာကြောင့် သည် ဝါဒ သည်ပေါ်လစီ အတိုင်း ဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် ... ဖြစ်မှသာလျှင်ဖြစ်နိုင်တယ်ဆိုတဲ့ ယုံကြည်ချက်နှင့်လုပ်ခြင်းဖြစ်ပါတယ်'

ဟု ဒူဝါဇော်လွန်း က တင်ပြခဲ့သည်။ လက်ရှိဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပါ ပြည်နယ်များ၏ နစ်နာချက်များနှင့် မကျေနပ်ချက်များကိုသာ ပြုပြင်သွားလျှင် ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင် ၏ အကြံပြုချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ကချင် ပြည်နယ်က ပြင်ဆင်ပေးစေလိုသည့် အချက်များကို အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး ကော်မတီသို့ တင်ပြဖူးကြောင်း၊ သို့သော် ထိုတင်ပြသည့်အချက်များ အနက်မှ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌရွေးချယ်ရေးကိစ္စတစ်ခုတည်းကိုသာ ပြင်ဆင်ပေးရန် အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီကသဘောတူခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ၎င်းတို့၏မကျေနပ်ချက် အားလုံးကို ပါလီမန်တွင်ပြင်ဆင်ခွင့်ရမည်မထင်ကြောင်း ဒူဝါဇော်လွန်း က ရှင်းပြ သည်။

ဒူဝါဇော်လွန်း ဆွေးနွေးပြီးသောအခါ အချိန်မှာလည်းသတ်မှတ်ချိန်ထက် ပိုသွားပြီး ညနေ ၆ နာရီပင် ထိုးနေပြီဖြစ်သဖြင့် ဆက်လက်ဆွေးနွေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၄-၆၅။

၂ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၅။

၃ ယင်း

များသည် တစ်ဦးလျှင် ၁၀ မိနစ်စီမျှဖြင့် ရှမ်းမှုကိုကျေနပ်သည်။ မကျေနပ်သည် ကိုသာ အဓိကထား၍တင်ပြရန် သဘာပတိ စပ်ခွန်ချို က မေတ္တာရပ်ခံခဲ့သည်။ ထို့ကြောင့် ဗိုပေါက်သာကျော်နှင့် နိုင်ဘစော (မွန်)တို့က ရှမ်းမှုကိုထောက်ခံကြောင်း အကျဉ်းချုပ်၍ဆွေးနွေးခဲ့ကြသည်။

မိမိဆွေးနွေးလိုသည့်အချက်များကို အပြည့်အစုံဆွေးနွေးနိုင်ရန် ခွင့်ပြုထားသည့် ၁၀ မိနစ်ထက် ၅ မိနစ်ခန့်ပို၍ ဆွေးနွေးခွင့်ပြုရန် ခွင့်တောင်းပြီးနောက် ဦးအေစိုးမြင့် က ရှမ်းမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဆက်လက်ဆွေးနွေးသည်။ ထိုသို့ ဆွေးနွေးရာတွင်

ရှမ်းပြည်အနေနှင့် တင်သွင်းသွားတဲ့မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီးတော့ တော်တော်ကလေးစုံစုံလင်လင် ပြည့်ပြည့်စုံစုံ ရှေ့ခေတ်နောက်ဟောင်း၊ နောက်ကြောင်းရာဇဝင် အထောက်အထားနှင့် ပိုင်ပိုင် နိုင်နိုင်ကြီး တင်ပြတော့ ကျွန်တော်တို့လဲ ဘာမှပြောစရာမလိုပါဘူး။ သည်မှုကြီးဟာ ဘာမှဆိုတာမဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော်တို့အထူးမပြောဝံ့ပါဘူး။ သို့သော်လဲဘဲ တခုတော့ရှိပါတယ်။ စကားအဆိုရှိပါတယ်။ လူတယောက်ရဲ့ အစားအသောက်ဟာ တယောက်ရဲ့ အဆိပ်ဖြစ်ချင်လဲဖြစ်မယ်^၁

ဟု အစချီပြီးနောက် ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းတွင် ပါသည့်

လက်ရှိ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်နယ်နှင့် လူမျိုးစုတိုင်း တန်းတူညီမျှမှုအတွက် လုံလောက်စွာပြဋ္ဌာန်းခြင်း မရှိကြောင်း^၂

ဆိုသော အချက်ကို လုံးဝထောက်ခံကြောင်း ဦးအေစိုးမြင့် က ပထမတင်ပြသည်။ ထို့နောက် ရှမ်းနှင့်ကရင်တို့သည် နောက်ခံသမိုင်းကြောင်းချင်းမတူကြောင်း၊ လက်ရှိ အခြေခံဥပဒေတွင်ပါနေသော ကရင်ပြည်နယ်၏ မကျေနပ်ချက်များကိုပြုပြင်ပေးရန်

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၆-၆၇။

၂ (က) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၇။
(ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၇၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၃ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၇။

အကြံပြုချက် ရှမ်းမှုတွင်မပါဝင်သည့် သဘောမျိုးလည်း ရှိကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်က တင်သွင်းထားသည့်အတိုင်း အားလုံးကို လက်ခံရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိတို့တွင် ပြဿနာရှိကြောင်းလည်း ဦးအေးစိုးမြင့်က တင်ပြသည်။

ပြည်နယ်များတွင် အခွင့်အရေးနှင့် အာဏာ အရ နည်းနေ သည် မှာ မှန်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုချွတ်ယွင်းချက်မျိုးကို ပြုပြင်၍ ဖက်ဒရယ်မှုကို တိုးမြှင့်ပေးသည့်အဆိုမျိုးဆိုလျှင် သင့်တော်မည်ထင်ကြောင်း၊ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေတွင် ချွတ်ယွင်းချက်များရှိသော်လည်း ပြည်နယ်ကောင်စီများသည် ၎င်းတို့၏ ပြည်နယ်ရေးရာများကို လွတ်လပ်စွာ စီမံဆောင်ရွက်ခွင့်ရှိခြင်း၊ ပြည်နယ် ဥက္ကဋ္ဌသည် ပြည်နယ်ရေးရာများတွင် အာဏာအရှိဆုံး ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည့်ပြင် ပြည်ထောင်စု အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးလည်းဖြစ်ခြင်း၊ ပါလီမန်အမတ်များသည် တစ်ပြည်ထောင်လုံးနှင့် သက်ဆိုင်သည့် စည်းမျဉ်းဥပဒေများကို ပါလီမန်၌ ပြင်ဆင်ဝေဖန်ခွင့်ရှိခြင်း စသည်တို့ကြောင့် လက်ရှိ ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းပုံ ကို ကျေနပ်ကြောင်းလည်း ဦးအေးစိုးမြင့်က ရှင်းပြသည်။

ကရင်သောင်းကျန်းမှုတွင် ၁၉၄၉ ခုနှစ်မှ ၁၉၅၃ ခုနှစ်အထိပါဝင်လှုပ်ရှားခဲ့သော ဦးအေးစိုးမြင့်က

သည် federal system မပေါ်လာခင်အချိန် လွတ်လပ်တဲ့ ကရင်ပြည်နယ်အတွက်တောင်မှ တိုက်ခိုက်လာတာ ၅ နှစ် ၆ နှစ် တိုက်လာတဲ့အခါမှာ ဘာဖြစ်သလဲ၊ အကုန်လုံးဝိုင်းပြီး အနှိမ်ခံရတာဘဲ။ ကျွန်တော်တို့နောက်ဆုံးဘာတွေ့လဲဆိုတော့ အော်ကိစ္စသည်လိုကိုးကရင်လူထုက လုပ်ချင်တိုင်းလုပ်လို့ မဖြစ်ဘူး၊ ရှေ့နောက် ကြည့်ရမယ်။ အလုပ်ဆိုတာ ဆင်ခြင်တုံတရားနှင့် လုပ်ရမယ်။ ဒွိုကြိုက်လို့ ဖွတ်လုပ်တာ၊ မဟုတ်ဘူး၊ အဘက်ဘက်ကလူများ လက်ခံနိုင်အောင် ကြည့်ရမယ်၊ အများနှင့်ရောပြွမ်းပြီး နေရမဲ့လူတွေ ဖြစ်တယ်ဆိုတာ အဲတာကိုသိရှိပြီး၊ သည်နေ့အစိုးရဘက်ပြန်ပြီး ဝင်လာပြီး လုပ်နေတဲ့ လူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၈။

၂ ယင်း

၃ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၁၁၂၇၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၄ (က) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၉။

(ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၁၁၂၇၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ဟု သတိပေးစကားပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ခဲ့သည်။ ဦးအေစိုးမြင့်ဆွေးနွေးပြီးသော အခါ ဒူဝါဇော်လွန်းက ထပ်မံဆွေးနွေးသည်မှာ

အခု ကရင်ခေါင်းဆောင်တဦးဖြစ်သော ဦးအေစိုးမြင့်ကလဲဘဲ တင်ပြ သွားတဲ့အချက်ထဲမှာ အခု ရှမ်းတွေမူဟာ ကောင်းတော့ ကောင်း ပါတယ်။ ကြိုက်တော့ကြိုက်ပါတယ်။ သို့ရာတွင် အခု ပြည်ထောင်စု စစ်စစ်မူဟာ လက်ခံသင့်သလား ဆိုတာ ရှေ့ နောက် အမျိုးမျိုး စဉ်းစားစရာဆိုတော့ ကျွန်တော်နောက်ဆုံးနားလည်တာက စဉ်းစဉ်း စားစား လုပ်ကြပါဆိုတဲ့အချက်ကိုဘဲ ကျွန်တော်နားလည်မိပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

သို့သော်လဲဘဲ အားတက်စရာတခု ရှိပါတယ်။ အဲတာက ၁၉၆၁ ခုနှစ် မတ်လ (၁၀) ရက်နေ့၊ စနေနေ့ နံနက် (၁၁) နာရီအချိန် ရန်ကုန်မြို့ အမှတ် ၂၁၊ ဟာမစ်တစ်လမ်း^၁ ကရင်ပြည်နယ်ကောင်စီ အစည်းအဝေး ခမ်းမကြီးတွင် အစည်းအဝေး ကျင်းပပြုလုပ်ရာ၊ အမတ်များတက်ရောက်၍ ဆုံးဖြတ်ချက်တခု ချမှတ်ထားတဲ့ ဥစ္စာ ဟာ ကျွန်တော်တို့အားတက်မိပါတယ်။ ... အဲသည်ဆုံးဖြတ်ချက်က ဘာလဲဆိုရင် ... ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်ပြတဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံ ဥပဒေ ပြန်လည်သုံးသပ်ရေးကော်မတီမှာ တင် ပြ သည့် မူ အ တိုင်း အားလုံး သဘောတူဆုံးဖြတ်ပါသည် ... ကရင်ပြည်နယ်အမတ်တွေ ကတော့ သည်လိုဘဲဆုံးဖြတ်ပါလားဆိုတာ အားလုံးသိဘို့ ကျွန်တော် တင်ပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း ဒူဝါဇော်လွန်း က တင်ပြခဲ့သည်။ ဒူဝါဇော်လွန်းက ထိုသို့ထပ်မံ ဆွေးနွေးပြီးသောအခါ ဦးဇာရဲလျန်က ဆက်လက်ဆွေးနွေးရာတွင်

သည်မှာ ဖြေရှင်းပြီးပြောရမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တင်သွင်းတာက ရှမ်းပြည်နယ်က တင်သွင်းတဲ့ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းကို ကျွန်တော် ထောက်ခံတယ်ဆိုပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်မချဘဲနှင့် ကျွန်တော်တို့အားလုံး သဘောတူညီနိုင်မည့် resolution တခုတင်ပြီး အတည်ပြုလျှင်

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၉။

၂ ယခု သာသနာ့ရိပ်သာလမ်း

၃ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၉။

ကောင်းမည်လို့ ကျွန်တော်ပြောသွားပါတယ်။ ရှမ်းပြည်နယ်က ယခု သွင်းတဲ့မူဟာ ရှမ်းပြည်နယ်အတွက်ကောင်းသလောက် ကျွန်တော် တို့ ဥပမာ ချင်းပြည်နယ်အတွက်ဆိုးချင်ဆိုးမယ်။ တာမမှမဟုတ်လဲ သည့်ထက် ကောင်းတဲ့ မူ ပေါ်လာလျှင်လဲ ပေါ်လာနိုင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အခု ကချင်ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်ကြီးကပြောတဲ့ အတိုင်း ပြည်နယ်များရဲ့ အာဏာကိုတိုးမြှင့်ပေးပါလို့

ဟုလည်းကောင်း

ကျွန်တော်ဆိုလိုချင်တာက သည်မှုကိုထောက်ခံတယ်။ ထောက်ခံဘို့ ကျွန်တော်တို့ဆုံးဖြတ်တယ်လို့ သည်ညီလာခံမှာဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့လို့ ရှိလျှင် ကျွန်တော်တို့ကို အကျပ်ကိုင်တာနှင့်တူတယ်

ဟုလည်းကောင်း၊ ရှမ်းမှုကိုမဖြစ်မနေပေးရမည့်သဘောမျိုး၊ အမိန့်ပေးသည့်သဘော မျိုးဖြင့်တောင်းဆိုလျှင် လက်တွေ့လုပ်ရာတွင် အခက်အခဲရှိမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် အားလုံးကသဘောတူနိုင်မည့်မူတစ်ခု ရေးဆွဲပြီးတင်ပြလျှင်ကောင်းမည် ဖြစ်ကြောင်းများကို ဦးစာရဲလျန်က တင်ပြသည်။

ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်အသီးသီးက ဆွေးနွေးကြပြီးနောက် သဘာပတိ စစ်ခွန်ချိုက နိဂုံးချုပ်မိန့်ခွန်းပြောရာတွင် ကိုယ်စားလှယ်များ၏ ဆွေးနွေးချက် များကိုကြည့်မည်ဆိုလျှင် ရည်ရွယ်ချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အမြင်ချင်းသဘောထားချင်း ကွဲလွဲမှုမရှိဟုဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ထိုရည်ရွယ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရေးအပိုင်း၌ သာကွဲလွဲမှုရှိသည်ဟုဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ထို့အတူအချို့က အစိုးရအဖွဲ့တွင်ပါဝင်နေရပြီး အချို့ကအစိုးရအဖွဲ့တွင် မပါဝင်ကြသဖြင့် ထိုသို့မတူညီသည့်အခြေအနေကိုလိုက်၍ အမြင်မတူသည့်သဘောမျိုးလည်းရှိကြောင်း၊ ပြည်နယ်တစ်ခုနှင့်တစ်ခု အခြေအနေ ချင်းမတူ၍ အသေးစိတ်တွင် အနည်းငယ် ကွဲပြားကြသည့် သဘောမျိုးလည်း ရှိကြောင်း ပြောကြားပြီးနောက်

သည်နေ့ညနေ ကျွန်တော်တို့ဆွေးနွေးပွဲအပြီးမှာ ကျွန်တော့်အနေနှင့် တောင်းပန်ချင်တာ ကကော့ ဆန္ဒတခုပါဘဲ။ သည်မှုသက်သက် သည့်ပြင်ဟာက အသေးစိတ်တွေ ဘာတွေညာတွေ ဘာမှမပါပါဘူး။

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၆၉။

၂ ယင်း

၃ ယင်း

မူသက်သက်ဘဲ။ အခုသည် ဖက်ဒရယ်မှုကို ကြိုက်မကြိုက်ဆိုတဲ့ ဆန္ဒလေးဘဲ ကျွန်တော်တောင်းခံပါရစေ။ ... အဲသည်အသေးစိတ်တွေ ဘာမှမပါဘူး။ မူကိုဘဲတောင်းခံပါရစေ။ အခက်အခဲတွေ ဘယ်လိုရှိတယ် ဆိုတာကိုလည်း ဘဲ ကျွန်တော်မြင်ပါတယ်။ ... အဲတာ ဖက်ဒရယ်မှုကို နောက်မှ ဘယ်လိုဘဲဆွဲဆွဲ ပြီးတော့ ဆုံးဖြတ်ချက်လဲ မဟုတ်ပါဘူး။ ကျွန်တော်က ဆန္ဒတောင်းတာပါ။

ဟု ရှင်းပြပြီးနောက် ဖက်ဒရယ်မှု ကြိုက် - မကြိုက်ကို လက်ညှိုးထောင်စနစ်ဖြင့် စဝ်ခွန်ချိုက ဆန္ဒတောင်းသည်။ ထိုအခါ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်၊ ဦးဇာရဲလျန်နှင့် ဦးအေစိုးမြင့်တို့က လက်ညှိုးမထောင်ဘဲ ကြားနေခဲ့ကြသည်။^၁ ထို့ကြောင့် ရှမ်းမှုကို ဆွေးနွေးရုံသာ ဆွေးနွေးပြီး ဆုံးဖြတ်ခြင်းမပြုရန်ဆိုသည့် မူလကတိကို သဘာပတိ စဝ်ခွန်ချိုက ချိုးဖောက်သည်ဟုဆိုကာ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်နှင့် ဦးဇာရဲလျန်တို့က မကျေနပ်ကြပေ။^၂

ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို ဇွန်လ ၁၄ ရက်နေ့ ညနေ ၇ နာရီတွင် ကျင်းပသောအခါ ထိုအစည်းအဝေးသို့ ဦးဇာရဲလျန် မတက်ရောက်တော့ပေ။ ထိုအစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာသော ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်ကလည်း နံနက်ပိုင်းအစည်းအဝေးတွင် ရှမ်းမှုနှင့်ပတ်သက်၍ လက်ညှိုးထောင်စနစ်ဖြင့် ဆန္ဒယူပုံကို မကျေနပ်ကြောင်း ထပ်မံပြောကြားသည်။^၃

ညီလာခံတွင် ထိုသို့သဘောကွဲလွဲမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်ကို စေ့စပ်ညှိနှိုင်းရန် ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ညီလာခံထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် တစ်ကြိမ်ထပ်မံကျင်းပသည်။ ထိုအစည်းအဝေး၌ ဦးဇာရဲလျန်က အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ မူတစ်ခုတင်ပြရာ ၎င်းမှုကို လက်ခံဆွေးနွေးခြင်းပင်မပြုဘဲ ပယ်ချခဲ့ကြသည်။ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင် တင်ပြသောသဘောထားကိုလည်း ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့ အစည်းအဝေးတွင် ဆွေးနွေးမည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ ထို့ပြင် ရှမ်းမှုကိုအခြေခံ၍ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်

၁ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၇၀။

၂ (က) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၇၀။

(ခ) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၆ ဇွန် ၁၉၆၁။

၃ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၈ ဇွန် ၁၉၆၁။

(ခ) *The Nation*, 17 June 1961.

၄ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၈ ဇွန် ၁၉၆၁။

(ခ) *The Nation*, 17 June 1961.

ရန်ဆိုသည့်အဆိုကို ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့ ညီလာခံတွင် တင်သွင်းရန်လည်း သဘာပတိအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်သည်။ ထိုအခါ ဦးဇာရဲလျန်က ကချင်၊ ချင်းနှင့်ကရင်တို့မှ အာဏာရနိုင်ငံရေးပါတီများက အထက်ပါအဆိုကို သဘောမတူကြောင်း ပြန်လည် တင်ပြသည်။ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်နှင့် ဦးဇာရဲလျန်တို့သည် ညီလာခံနောက်ဆုံး နေ့သို့ မတက်ရောက်လိုတော့သဖြင့် ဇွန်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင်ပင် တောင်ကြီးမှ ရန်ကုန်သို့ ပြန်ခဲ့ကြသည်။

ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံနောက်ဆုံးနေ့

ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံကို နောက်ဆုံးနေ့အဖြစ် ကျင်းပသည့် ဇွန်လ ၁၆ ရက်နေ့ ညီလာခံတွင် အောက်ပါအဆိုငါးခုကို တင်သွင်း၍အတည်ပြုကြောင်း ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။

၁။ ပြည်ထောင်စု သမတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး အခွန်ရှည်ရေးနှင့် ပြည်နယ်များတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး လူမျိုးစုတိုင်းတန်းတူညီမျှရေးတို့ကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်အလို့ငှါ ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေး အဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန် ဤ ညီလာခံကြီးက တညီတညွတ်တည်း ဆုံးဖြတ်ကြောင်း

၂။ လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ တွင် ပြည်နယ်နှင့်လူမျိုးစုတိုင်း တန်းတူညီမျှမှု၊ လုံလောက်စွာ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းမရှိသည့်အတွက် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး၏ အခွန်ရှည်စွာ တည်တန့်ခိုင်မြဲရေးကို လိုလားသော အားဖြင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံကို ပြင်ဆင်ရန်လိုအပ်သည်ဟု ယူဆသောကြောင့်

(က) ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ ဖွဲ့စည်းပုံပြင်ဆင်ရေးမှု ကို မူအားဖြင့် ဤညီလာခံမှ တညီတညွတ်တည်းသဘော တူထောက်ခံကြောင်း

(ခ) ဤရှမ်းပြည်နယ်ကို အခြေပြု၍ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲပါရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရအား တောင်းဆိုကြောင်း

၁ (က) *The Nation*, 17 June 1961.

(ခ) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၇၊ ၁၈ ဇွန် ၁၉၆၁။

၂ ညီလာခံသို့ ကရင်ပြည်နယ် ဖဆပလကိုယ်စားလှယ်များ မတက်ရောက်ကြပေ။ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၇ ဇွန် ၁၉၆၁။

၃။ ပြည်ထောင်စု သမတမြန်မာနိုင်ငံတော်ကြီး တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးနှင့် စည်ပင်သာယာရေးအတွက် ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ ပြည်နယ်သူ ပြည်နယ်သား အချင်းချင်း တိုးတက်ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေးနှင့် ပြည်ထောင်စုသူ ပြည်ထောင်စုသားအပေါင်းတို့ တန်းတူညီမျှရေးအတွက် ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ရန်အလို့ငှာ ပြည်ထောင်စုတဝှမ်းလုံးမှ လူမျိုးပေါင်းစုံ ပါဝင်သည့် ပြည်ထောင်စုအမျိုးသား ညီလာခံကြီးတရပ်ကို သင့် လျော်ရာဒေသတစ်ခုခုတွင် အမြန်စီစဉ်ကျင်းပရန် ဤညီလာခံကြီးမှ လိုလားကြောင်း

၄။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်တွင် ပြည်နယ်ရသင့်ရထိုက်သော အရည်အချင်းနှင့် ပြည့်စုံသည့် မွန် ရခိုင် ချင်း လူမျိုးစုများက ဆန္ဒပြင်းပြစွာဖြင့် လိုလားတောင်းဆိုလျက်ရှိသော ပြည်နယ်များကို အမြန်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော် ထုတ်ပေးရန် ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံတော်အစိုးရအား ဤညီလာခံကြီးမှ တိုက်တွန်းကြောင်း

၅။ ပြည်ထောင်စု နယ်မြေပေါ်သို့ လက်နက်ကိုင် ကျူးကျော်နေသော တရုပ်ဖြူများအား ပြင်းထန်စွာရှုံ့ချကြောင်း။ ထို့ပြင် နယ်ချဲ့တရုပ်ဖြူများအား စွမ်းစွမ်းတမံတိုက်ထုတ်လျက်ရှိသော တပ်မတော်ကြီးအား ဤညီလာခံကြီးက လှိုက်လှဲစွာချီးကျူးကြောင်း

၁ (က) ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာ ၇၁-၈၉။

(ခ) အဆိုအမှတ်တစ်ကို ရခိုင်ကိုယ်စားလှယ် ဦးမောင်မောင် (ရတည) က တင်သွင်း၍ ကချင်ကိုယ်စားလှယ် ဒူဝါလဝမ်လီ (ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ်) က ထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။ အဆိုအမှတ်နှစ်ကို ကယားပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးချစ်မောင် (ကယားအမျိုးသားအဖွဲ့ချုပ်) က တင်သွင်း၍ ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ၊ မွန်ကိုယ်စားလှယ် နိုင်ငွေသိမ်းနှင့် ကရင်အမျိုးသား ကိုယ်စားလှယ် စောသင်းစိန် တို့က ထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။ အဆိုအမှတ်သုံးကို မွန်ကိုယ်စားလှယ် နိုင်စမ်းမြိုင် က တင်သွင်း၍ ရခိုင်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဘဖြူ (ရပညာ) က ထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။ အဆိုအမှတ်လေးကို ကချင်ကိုယ်စားလှယ် ဦးဇော်ထာဆင် က တင်သွင်းပြီး ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးကျော်စိန် (ပြည်သူ့လွှတ်တော်အမတ်) က ထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။ အဆိုအမှတ်ငါးကို ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးစိုးမောင် က တင်သွင်း၍ ကယားပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးအယ်လ်အောင်စိန် (ကယားလူငယ်အဖွဲ့) က ထောက်ခံဆွေးနွေးသည်။

၂၂။ ဦးချစ်မောင် (ကယားပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်) အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်

၂၃။ စဝ်ရွှေမျှ (ကျေးသီးစော်ဘွားကြီး) အမှုဆောင်အဖွဲ့ဝင်

ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံက ဖွဲ့စည်းလိုက်သော ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေး အဖွဲ့တွင် ကချင်၊ ကယား၊ ကရင်၊ ချင်း၊ ရခိုင်၊ ရှမ်းနှင့် မွန်ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင် လာသည်ကိုတွေ့ရ၏။ သို့သော် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံက အတည်ပြုလိုက်သည့် ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးမူကိုအခြေခံ၍ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရန်အဆိုကိုမူ ဆမားဒူ ဝါဆင်ဝါးနောင်၊ ဦးဇာရဲလျန်နှင့်ဦးအေးစိုးမြင့်တို့က မထောက်ခံကြချေ။

ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ဖက်ဒရယ် မူ

ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များ ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိခြင်း

တောင်ကြီး ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံကျင်းပပြီးနောက် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး ရှမ်းပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ကြိုးကိုင်ကော်မတီ၏ သဘာပတိ မိုးနဲစော်ဘွား စပ်ပြည့်နင်းလဲချား စော်ဘွား စဝ်နွံ၊ ကျေးသီးမန်စံ စော်ဘွား စဝ်ရွှေမုန်၊ ဦးခွန်ထီး၊ ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး)၊ ဦးထွန်းဖေ၊ ဦးကျော်စိန်၊ ဦးမြမင်း၊ ဦးသန်းဌေးနှင့် ဦးသန်းဖေတို့သည် တောင်ကြီး ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံနှင့် ဆုံးဖြတ်ချက်များ အကြောင်းကို ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု အပါအဝင် နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်များအား ရှင်းပြရန် ၁၉၆၁ ခု ဇွန်လ ၂၆ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့သို့ ရောက်ရှိလာကြသည်။^၁ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနှင့်မတွေ့မီ နိုင်ငံရေးခေါင်း

- ၁ (က) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၂၇ ဇွန် ၁၉၆၁။
- (ခ) အခြားအဖွဲ့ဝင်နှစ်ဦးဖြစ်ကြသော ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချိုနှင့် သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေးတို့သည် ၂၉ ဇွန် ၁၉၆၁ နေ့တွင် ရန်ကုန်သို့ ရောက်ရှိကြသည်။ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၃၀ ဇွန် ၁၉၆၁။
- (ဂ) ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များ ရန်ကုန်သို့ ရောက်နေသည့် အချိန်အတွင်း မှာပင် ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ် ဒုတိယ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးကျော်ငြိမ်းသည် ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့တွင် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုအား သွားရောက်တွေ့ဆုံ၍ ဖက်ဒရယ်မူ နှင့် ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ သဘောထားကို ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။ ထိုသို့ ရှင်းလင်းတင်ပြရာတွင် ပြည်နယ်များတွင် နစ်နာချက်အချို့ရှိသည်မှာ မှန်ကန်ကြောင်း၊ ထိုနစ်နာချက်အချို့ ပပျောက်အောင် လုပ်ကိုင်ပေးလျှင် အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ရန်မလိုကြောင်း၊ ရှမ်းမူအရလုပ်လျှင် ရှမ်း-မြန်မာ၊ ကချင်-မြန်မာ စသည်ဖြင့် လူမျိုးအချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲပြားမှု ဖြစ်ကုန်မည်ဖြစ်၍ နည်းမမှန်ကြောင်းနှင့် ဖဆပလ အနေဖြင့် ရှမ်းမူကို သဘောမတူကြောင်း ဦးကျော်ငြိမ်းက ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၃၀ ဇွန် ၁၉၆၁။

ဆောင်များနှင့် အလွတ်သဘော တွေ့ဆုံ၍ ဖက်ဒရယ်မှုအကြောင်း ရှင်းပြရေး အစီအစဉ်အရ မိုးနဲစော်ဘွား စပ်ပြည်၊ လဲချားစော်ဘွားစပ်နွဲ့၊ ကျေးသီးမန်စံ စော်ဘွားစပ်ရွှေမူနီ၊ သာမိုင်းခမ်း စော်ဘွားစပ်ထွန်းအေး၊ ဦးကျော်စိန်နှင့် ဦးထွန်းဖေတို့သည် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ပထမ အဖွဲ့ချုပ်မှ အထွေထွေအတွင်းရေးမှူးဟောင်း သခင်ကျော်ထွန်းအား သွားရောက်တွေ့ဆုံ၍ ဖက်ဒရယ်မှု ဖြစ်ပေါ်လာပုံအကြောင်း ရှင်းပြကြသည်။^၁ တောင်ကြီးညီလာခံ ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြစ်သည့် ဖက်ဒရယ်မှုသည် ရှမ်းမူမဟုတ်ဘဲ အဖွဲ့ပေါင်းစုံနှင့် လူမျိုးပေါင်းစုံက သဘောတူတင်သွင်းဆုံးဖြတ်သည့် မူဖြစ်ကြောင်း၊ ၎င်းမူမှာ ပြည်သူတို့၏တိုက်တွန်းချက်အရ ရှမ်းစော်ဘွားများက ဦးဆောင်၍ ရေးဆွဲထားသည့်မူ ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှမ်းစော်ဘွားများသည် အာဏာစွန့်ပြီး ဖြစ်သည့်အတွက် လာမည့် ရွေးကောက်ပွဲမှစ၍ အလိုအလျောက် အမတ်ဖြစ်လာတော့မည် မဟုတ်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ ထိုမူပေါ်ပေါက်လာခြင်း မဟုတ်ကြောင်းများကို သာမိုင်းခမ်း စော်ဘွားစပ်ထွန်းအေးက ရှင်းပြသည်။^၂ ထိုအခါ သခင်ကျော်ထွန်းကလည်း ပြည်နယ်များတွင် နစ်နာချက်များရှိသည်ကို မိမိနားလည်ကြောင်း ပြည်နယ်များ၏ မကျေနပ်ချက်များသည် ပုဂ္ဂိုလ်ခရီးအရ မကျေနပ်မှုများက စတင်သည်ဟု မိမိယူဆကြောင်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်ရေးကို အခြေခံ၍ ပေါ်ပေါက်လာသည့် မကျေနပ်ချက်များကို ဖြေရှင်းရာတွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကြီးတစ်ခုလုံးကို ပြန်ပြင်ရလောက်အောင် လိုမည်မထင်ကြောင်းနှင့် ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး အာသာတမထားဘဲ မိသားစုစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဖြေရှင်းလျှင် ပြေလည်နိုင်ကြောင်းများ ပြန်လည်ပြောကြားခဲ့၏။^၃

^၁ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

(ခ) ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၂ ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၃ (က) ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

(ခ) တောင်ကြီး ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံက အတည်ပြုလိုက်သော ဖက်ဒရယ်မှုကို ထောက်ခံကြသည့် ကချင် ခေါင်းဆောင် များကလည်း ဖက်ဒရယ်မှု အကောင်အထည် ဖော်ရေးအတွက် လုပ်ငန်းကော်မတီတစ်ခုကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ ထိုကော်မတီဝင်များ ဖြစ်ကြသော ကချင်အမျိုးသား ကွန်ဂရက်မှ ဒူဝါဇော်လွန်းနှင့် ဦးဇန်ထာဆင်၊ ကချင်လူငယ် ပေါင်ယောင် အမျိုးသားအဖွဲ့မှ ဒူဝါထိန်ဘိုင်းလ၊ ပြည်သူ့စီးပွားရေးနှင့် ယဉ်ကျေးမှု တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေး အဖွဲ့မှ ဒူဝါခွန်ဖုန်း၊ ဒူဝါလဘန်အင်ဘန်နှင့် ဒူဝါနန်ဇင်လာဘို့ ကလည်း ရန်ကုန်သို့ ဆင်းလာပြီးနောက် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု အပါအဝင် နိုင်ငံရေး ပါတီ အဖွဲ့အစည်း အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် လည်းကောင်း၊ ဒေါက်တာဦးဘဦး ခေါင်းဆောင်သည့် နိုင်ငံတော်အစိုးရအကြံပေး အဖွဲ့ဝင်များနှင့် လည်းကောင်း တွေ့ဆုံရန်စီစဉ်နေကြောင်း The Nation, 2 July 1961 တွင် တွေ့ရှိရသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသော ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ၊ ဦးညွန့်ဖေ၊ ဦးမြမင်း၊ ဦးခွန်ထီး၊ ဦးထွန်းဖေနှင့် ဦးကျော်စိန်တို့သည် ပြည်သူ့တိုးတက်ရေးပါတီ ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအောင်သန်း နေအိမ်၌ အဆိုပါ ပါတီခေါင်းဆောင်များနှင့် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲမှာ ရှမ်းအမျိုးသားများအပါအဝင် ပြည်နယ်သားများ၏ နှစ်နာချက်များအတွက် တာဝန်ရှိသူမှာ ဆယ်နှစ်ဆယ်မိုးအာဏာယူခဲ့သည့် ဖဆပလ အစိုးရသာဖြစ်ကြောင်း၊ ဖဆပလအစိုးရသည် လူမျိုးစုများအပေါ် လူမျိုးကြီးဝါဒ ကျင့်သုံးပြီးနှိမ်ခဲ့သည့်ပြင် အုပ်ချုပ်ရေးတွင်လည်း မမှန်မကန်ကျင့်သုံးခဲ့မှုများအပေါ် အခြေခံ၍ ယနေ့လူမျိုးစုများ၏ ပြဿနာပေါ်ပေါက်လာခြင်းဖြစ်သည်ဟု ဆုံးဖြတ်ကြသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသော မိုးနဲစော်ဘွား စဝ်ပြည့်၊ လဲချားစော်ဘွား စဝ်နွဲ့၊ ကျေးသီးမန်စံစော်ဘွား စဝ်ရွှေမှုန်၊ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေး၊ ဦးကျော်စိန်နှင့် ဦးထွန်းဖေ တို့သည် ပြည်သူ့ရဲဘော် ပါတီမှ ဗိုလ်ဖိုးကွန်း၊ ဗိုလ်စန်းမောင်၊ ဗိုလ်အုန်းတင်၊ ဗိုလ်အောင်နိုင် တို့ပါဝင်သည့် ဌာနချုပ်ခေါင်းဆောင်များနှင့်လည်း ဇူလိုင်လ ၂ ရက်နေ့တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ရှမ်းပြည်သည် ပြည်မမှခွဲထွက်မည် မဟုတ်ကြောင်းနှင့် ရှမ်းအမျိုးသားများအပေါ် အထင်အမြင်လွဲမှားမှုများ မဖြစ်စေရန် ရန်ကုန်သို့ လာရောက်၍ ရှင်းလင်းပြောကြားကြောင်းကို ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များက ပြောကြားကြသည်။ ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီ ခေါင်းဆောင်များကလည်း ပြည်နယ်ရှိလူမျိုးစုများနှင့် ပြည်မရှိ အမျိုးသားများ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကိုသာ လိုလားကြောင်းနှင့် ဖက်ဒရယ်နှင့် ပတ်သက်၍ ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီ၏ သဘောထားမှာ တောင်ကြီး ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံသို့ ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီမှ ပေးပို့ခဲ့သည့် သဝဏ်လွှာပါ သဘောထား^၁ အတိုင်းဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ပြောကြားကြသည်။^၂

၁ ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၂ တောင်ကြီး ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံသို့ ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီမှ ပေးပို့သည့်သဝဏ်လွှာတွင် လက်ရှိဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေသည် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်ရာ၌ အခက်အခဲများနှင့် တွေ့ကြုံနေရသောကြောင့် ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ သမ္မတနိုင်ငံအဖြစ် ပြုပြင်ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းခြင်းဖြင့်သာ အခက်အခဲများကို ပြေလည်နိုင်မည်။ နယ်ချဲ့သမားတို့၏ သွေးခွဲမှုကို ရှောင်ရှား၍ လွတ်လပ်ရေး တည်တံ့ခိုင်မြဲအောင် ဆောင်ရွက်သွားရမည်။ နိုင်ငံသားများသည် အမျိုးသားညီညွတ်ရေး လက်နက်ဖြင့် ပြည်တွင်းပြည်ပငြိမ်းချမ်းမှုကို ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရန်တို့ ပါဝင်သည်။ ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၃ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၃ ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၃ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

ရှမ်းပြည်နယ်မှကိုယ်စားလှယ်များသည် ဇူလိုင်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ဖဆပလ
ဌာနချုပ် ခေါင်းဆောင်များကို ဘိုးစိန်လမ်းရှိ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးအိမ်၌ တွေ့ဆုံ
ကြသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှ စဝ်ပြည့်၊ စဝ်ရွှေမှုန်နှင့် ဦးသန်းဖေ၊
ဖဆပလဘက်မှဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ သခင်စံမြင့်နှင့်သခင်ချစ်မောင် (မြန်အောင်) တို့
တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုသို့ တွေ့ဆုံရာတွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရက အခြေခံဥပဒေ
ပြင်ဆင်ရေးကော်မတီဖွဲ့ပေးခြင်း၊ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီဥက္ကဋ္ဌ ဝန်ကြီး
ဒေါက်တာဦးမောင်ကလည်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရာတွင် မြန်မာ နိုင်ငံ သည်
ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံသော်လည်းကောင်း၊ ဖက်ဆစ်နိုင်ငံသော်လည်းကောင်း မဖြစ်လျှင်
တောင်းလိုသည့် အချက်များကို တောင်းနိုင်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့ခြင်းတို့ကြောင့်
ဖက်ဒရယ်မှုကို တင်ပြခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်သည် ပြည်မမှ ခွဲထွက်ရန်မဟုတ်
ကြောင်း၊ ခွဲထွက်လိုလျှင် ပြည်မတွင် မီးဝိုင်းဝိုင်းလည်နေသည့် ၁၉၄၈-၁၉၄၉-
၁၉၅၀ ခုနှစ်များအတွင်းက ခွဲထွက်နိုင်ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မှုကို တောင်းခြင်းမှာ
အကျပ်ကိုင်ခြင်းလည်း မဟုတ်ကြောင်း၊ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ခွင့်ရတုန်းရခိုက်
ဖက်ဒရယ်မှု ကို ရိုးရိုးသားသားတင်ပြခြင်းသာ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် အခြား ပယောဂ
လည်း မပါကြောင်း စပ်ပြည့်တို့က ရှင်းပြကြသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်များသည် ဇူလိုင်လ ၅ ရက်နေ့တွင်
နိုင်ငံတော်သမ္မတကြီး ဦးဝင်းမောင်နှင့် တွေ့ဆုံ၍ ဖက်ဒရယ်မှု အကြောင်း ရှင်းလင်း
တင်ပြကြသည်။ ထိုသို့ တွေ့ဆုံရာ၌ ဖက်ဒရယ်မှုကို ညှိနှိုင်းဆွေးနွေးကြရာတွင်
စိတ်ရှည်ရှည်ထားကာ မိသားစုအသွင်မျိုးဖြင့် ဖြေရှင်းကြစေလိုကြောင်း သမ္မတကြီး
ဦးဝင်းမောင်က ပြန်လည်ပြောကြားသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ဝင်
များသည် ဗိုလ်မင်းခေါင်နှင့် ဗိုလ်လကျာတို့အားလည်း သွားရောက်တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရာ
ဗိုလ်မင်းခေါင်နှင့် ဗိုလ်လကျာတို့က သမ္မတကြီး ဦးဝင်းမောင်၏ ပြန်လည်ပြောကြား
ချက်အတိုင်း ပြန်ကြားပြောဆိုလိုက်ကြသည်။^၁

ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့သည် ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့်
ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်းကျော်ဇော အပါအဝင် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးကော်မတီဝင်
များနှင့်လည်း ဇူလိုင်လ ၆ ရက်နေ့တွင်တွေ့ဆုံကြသည်။ ထိုတွေ့ဆုံပွဲတွင် ဆရာကြီး
သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း အား ရှမ်းခေါင်းဆောင်များက ဘန်ကောက်ပုဆိုးဖြင့်ပထမ
ကန်တော့ကြသည်။ ထိုနောက် ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) က တောင်ကြီး ပြည်နယ်
ပေါင်းစုံညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်များနှင့် ဖက်ဒရယ်မှုပေါ် ပေါက်လာပုံကို ရှင်းပြသည်။

၁ ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၅ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၂ ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၆ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

ဆရာကြီးသခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း က ရှမ်းနှင့်ဗမာတို့သည် နယ်ချဲ့သမားကိုတိုက်ခိုက် စဉ်က ညီညွတ်ခဲ့သည့်အစဉ်အလာရှိပုံကိုပြောဆိုပြီး အချိန်ရှိခိုက်တွင် နိုင်ငံကောင်း စားရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြစေလိုကြောင်း၊ ရှမ်းအမျိုးသားများက မှားသည် ဖြစ်စေ၊ ဗမာအမျိုးသားများကစမှားသည်ဖြစ်စေ သင်ပုန်းချေ၍ ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးနှင့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးအတွက် ဆောင်ရွက်ကြစေ လိုကြောင်းလည်း ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်း က ဆုတောင်းဩဝါဒပေးသည်။ ထိုနောက် ပြည်တွင်းငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့၏ သဘောထားကို ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်း ကျော်ဇော က ပြောကြားရာတွင် နယ်ချဲ့သမား၊ ပဒေသရာဇ်များနှင့် အုပ်ချုပ်ရေး အရ မကျေနပ်မှုများကြောင့် ဖက်ဒရယ်မူပေါ်ပေါက်လာရကြောင်း၊ လူမျိုးစုများ အနေဖြင့် တန်းတူအခွင့်အရေးရရှိမှုနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် ရရှိရေးတို့အတွက် တောင်းဆိုမှုမှာ သဘာဝကျ၍မှန်ကန်ကြောင်း၊ သို့သော်လည်း နယ်ချဲ့သမားကို ရှောင်ရန်လိုကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် တရုတ်ဖြူများနှင့် ဆီးတိုးတို့၏ ဝင်ရောက် နှောင့်ယှက်မှုများ ရှိနေကြောင်း၊ တရုတ်ဖြူများနှင့် လည်းကောင်း၊ ဆီးတိုးနှင့် လည်းကောင်း ပူးပေါင်း၍လှုပ်ရှားနေသော ရှမ်းသောင်းကျန်းသူအချို့ကိုမူ ဆန့် ကျင်ရန် အရေးကြီးကြောင်း၊ ရှမ်း-ဗမာမုန်းတီးမှုဖြစ်လာမည်ကိုစိုးရိမ်ကြောင်းနှင့် လူမျိုးကြီးဝါဒ၊ လူမျိုးငယ်ဝါဒဟူသည့် အစွဲအလမ်းများကိုလည်း ဖျောက်ဖျက် ပစ်ရန်လိုကြောင်း ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်း ကျော်ဇော က ပြောကြားခဲ့သည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုနှင့်ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဇူလိုင်လ ၇ ရက်နေ့တွင် နှစ်နာရီခွဲကြာမျှ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲသို့ ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို၊ ဝန်ကြီး စဝ်ဝဏ္ဏ၊ ဦးအုန်းနှင့်သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေး၊ လဲချားစော်ဘွား စဝ်နွဲ့၊ ကျေးသီးမန်စံစော်ဘွား စဝ်ရွှေမှုန်၊ မိုးနဲစော်ဘွား စဝ်ပြည့်၊ ဦးသန်းဌေး၊ ဦးမြမင်း၊ ဦးသန်းဖေ၊ ဦးခွန်ထီး၊ ဦးညွန့်ဖေ၊ ဦးကျော်စိန်၊ ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) နှင့် ဦးထွန်းဖေတို့တက်ရောက်ကြသည်။ ထိုတွေ့ဆုံဆွေး နွေးပွဲတွင် သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေး က တောင်ကြီးညီလာခံ၏ ဆုံး ဖြတ်ချက်များအကြောင်းရှင်းပြသည်။ ထိုညီလာခံကျင်းပရသည်မှာ ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရန်မဟုတ်ကြောင်း၊ နယ်ချဲ့ပယောဂလည်းမပါဝင်ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မူပေါ် ပေါက်လာရသည်မှာလည်း တရားရေးဌာနဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမောင်ခေါင်းဆောင် သည့် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီက အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရာတွင် ပြည်နယ်များက မည်သည့်အချက်အလက်များ ထည့်သွင်းလိုကြောင်း

အကြံပေးနိုင်သည်ဟု လမ်းဖွင့်ပေးခဲ့သဖြင့် ပေါ်ပေါက်လာရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဦးထွန်းအေးက ရှင်းပြသည်။ တောင်ကြီး ညီလာခံဆုံးဖြတ်ချက်များအနက်မှ အမျိုးသားညီလာခံခေါ်ဆိုရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ညီလာခံခေါ်လိုက် ခေါ်နိုင်ကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ပြန်လည်ပြောကြားသည်။ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေကို ဖက်ဒရယ်မှုအဖြစ် ပြောင်းလဲရေးကိုမူ ဒေါက်တာဦးဘဦးခေါင်းဆောင်သော အကြံပေးအဖွဲ့သို့ တာဝန်ပေးထားပြီးဖြစ်သဖြင့် အမြန်ဆုံး အကောင်အထည်ဖော်ရန် မေတ္တာရပ်ခံပေးမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ပြောကြားသည်။

ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှ စစ်ထွန်းအေးဦးကျော်စိန်နှင့် ဦးညွန့်ဖေ တို့သည် ဇူလိုင်လ ၈ ရက် နေ့တွင် ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီးသခင်တင်နှင့် တွေ့ဆုံကြသည်။ စစ်ထွန်းအေးတို့က ဖက်ဒရယ်မှုပေါ်ပေါက်လာပုံ အကြောင်း ရှင်းလင်းပြောကြားကြသည်။ ထို့နောက် ဝန်ကြီး သခင်တင် က အခြေခံဥပဒေကို ဖက်ဒရယ်မှုအတိုင်း ပြင်ဆင်ရေးဆွဲလျှင် ပြည်နယ်များအတွက် အကျိုးမရှိသည့်ပြင် အရှုံးထွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်နယ်များ၏ ရသုံးစာရင်းကိုကြည့်မည်ဆိုလျှင် ရှမ်းပြည်နယ်၏ နှစ်စဉ်အခွန်တော်ငွေသည် ကျပ်သိန်း ၆၀ မျှသာရှိ၍ ပြည်မကနှစ်စဉ် ထောက်ပံ့ငွေကျပ် ၁၂၅ သိန်းနှင့် ငွေလုံးငွေရင်းများကိုပေးနေကြောင်း၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲစဉ်က ပါဝင်ခဲ့သည့်တစ်ယောက်အနေဖြင့် ပြောရမည်ဆိုလျှင် ပြည်နယ်တိုင်းသည် ကိုယ့်ခြေပေါ် ကိုယ်ရပ်နိုင်သည့် ပြည်နယ်များမဟုတ်၍ ဖက်ဒရယ်မှုကိုလက်မခံဘဲ ပြည်နယ်များမကြီးပွားသေးသမျှ ပြည်မက အနှစ်နာခံကာ ထောက်ပံ့ရန်ဆိုသည့်ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ၁၉၄၇ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေကိုရေးဆွဲခဲ့ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မှုအရ ပြည်မသည် ပြည်နယ်တစ်ခုဖြစ်သွားလျှင် ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်၊ ကယားပြည်နယ်များအတွက် ထောက်ပံ့နိုင်မည်မဟုတ်ကြောင်း ဝန်ကြီးသခင်တင် က ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဦးဗဆွေနှင့်လည်း ဇူလိုင်လ ၈ ရက် နေ့တွင် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုသို့ ဆွေးနွေးရာတွင် ဖက်ဒရယ်မှုကို ဖဆပလ အဖွဲ့အစည်းအနေဖြင့်မဟုတ်ဘဲ မိမိတစ်ဦးတည်း ပုဂ္ဂိုလ်အနေဖြင့် နှစ်ခြိုက်ထောက်ခံကြောင်း၊ သို့သော် ဖက်ဒရယ်မှုဖြစ်ပေါ်လာစေရန် ဖန်တီးပေးပုံကိုမူမကြိုက်ကြောင်း ဦးဗဆွေ က ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။

၁ (က) ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၈ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

(ခ) *The Nation*, 8 July 1961.

၂ (က) ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၉ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

(ခ) *The Nation*, 9 July 1961.

ဆွေးနွေးပွဲတွင် ဖက်ဒရယ်မူအကြောင်းအပါအဝင် လူမျိုးရေးအဓိကရုဏ်းမဖြစ်ရေး နှင့် စိတ်ဝမ်းမကွဲပြားရေးများကို သုံးနာရီကြာမျှဆွေးနွေးကြသည်။^၁

ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ

ရှမ်းပြည်နယ်မှကိုယ်စားလှယ်များနှင့် တွေ့ဆုံပြီးနောက် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု သည် ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲပြုလုပ်သည်။ ထိုသတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲသို့ ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချိုနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှကိုယ်စားလှယ်များ၊ ဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ဦးမောင်၊ ဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးအောင်၊ အတွင်းဝန်ချုပ် ဦးရွှေမရ၊ အတွင်းဝန် ဦးဝင်းဖေ၊ နိုင်ငံတော်ရဲချုပ် ဦးဘို၊ ဒုရဲချုပ် ဦးဘအေးနှင့် ပထစ စည်းရုံးရေးမှူး ဦးအုန်းတို့တက်ရောက်ကြသည်။^၂ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ဖက်ဒရယ် မူနှင့်ပတ်သက်၍ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ပြောကြားရာတွင်

ရှမ်းမူနဲ့ပတ်သက်ပြီး ကျွန်တော်အနေနဲ့လေ့လာပြီးတဲ့အတွက် ဒီနေ့ သတင်းစာကွန်ဖရင့်ခေါ်ကာ ပြောပြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော် လေ့လာကြည့်တဲ့အခါမှာ သူတို့လုပ်နေတာမမှားဘူး။ ရှမ်းမူရေး ဆွဲပြီး သူတို့နဲ့သဘောတူတဲ့လူနည်းစုတွေကိုဘိတ်ကာ ဆုံးဖြတ်ချက် တွေချ၍ အစိုးရအဖွဲ့ကိုတင်ပြတာဟာ မမှားဘူး။^၃

ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ယခုအပတ် ပါလီမန်တွင် ဖြစ်နိုင်ရင် အခြေခံဥပဒေထဲမှာ လုပ်ငန်းလုပ်ရာမှာ အခက်အခဲတွေနေတဲ့ပုဒ်မ တွေကိုပြင်ဘို့ စိတ်ကူးခဲ့ပြီး ပြင်ဆင်ချက်ရှိတာတွေကို ပြင်ချင်ရင် တင်ပြရန်ခွင့်ပေးချက်အရ လုပ်ကိုင်ကြခြင်းသာဖြစ်ပါတယ်။ အစိုးရ ခွင့်ပြုချက်အရ ဒါတွေလိုချင်တယ်ဆိုတာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီးတောင်း တာဟာ ဒီမိုကရေစီအခွင့် အရေးကို သူတို့အသုံးပြုခြင်းသာဖြစ် ပါတယ်။ သူတို့ဟာ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးသုံးတာကို အစိုးရအဖွဲ့က စိတ်ဆိုးစရာမရှိဘူး။ . . . ရှမ်းမူရေးဆွဲခြင်းကိုစိတ်မဆိုးဘူး။ . . . ဒါပေမဲ့ တိုင်းပြည်မှာ သို့လောသို့လော အထင်မှားဖြစ်တယ်။ ကျွန်တော်အနေနဲ့လဲ အထင်မှားချက် တချက်နှစ်ချက်ရှိခဲ့တယ်။ ဒီအထင်မှားချက်တွေကို စဝ်ခွန်ချိုနဲ့နှစ်ကြိမ်တွေ့ဆုံပြီး ရှင်းလင်း ပြောပြတဲ့အခါမှာ အထင်မှားချက်တွေပျောက်ကုန်တယ်။^၄

၁ ကြေးမုံသတင်းစာ၊ ၉ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။
၂ (က) ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။
(ခ) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။
၃ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။
၄ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

ကျွန်တော်ဟာ စဝ်ခွန်ချိုနဲ့တွေ့တဲ့အခါမှာ ရှမ်းမူရေးဆွဲပြီး သဘောတူတဲ့လူတွေ ဘိတ်ခေါ်ကာ ထောက်ခံခိုင်းခြင်းမှာ တရားသောလုပ်ငန်း ဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ရှမ်းမူတင်ပြပြီး ပြင်ပေးရင်ပေးမပေးရင်ချမယ်ဆိုရင် ဒီမိုကရေစီဘောင်ကလွတ်သွားမယ်။ ရှမ်းမူအတိုင်း ပြင်မပေးရင်ချမယ်ဆိုတာကို တာဝန်ရှိတဲ့လူတွေက မပြောဘူး။ တာဝန်မရှိတဲ့လူတစ်ယောက်နှစ်ယောက်က ပြောနေတဲ့အတွက် တာဝန်မဲ့ ဒီမိုကရေစီအပြင်ဘက်ရောက်တာမျိုး မဖြစ်အောင်ထိမ်းပါလို့ပြောခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုပြောတဲ့အခါမှာ စဝ်ခွန်ချိုက ရှမ်းမူကို ပြင်မပေးရင် ချမယ်လို့ပြောတဲ့လူရှိရင် တရားဥပဒေအရ အရေးယူပါလို့ပြောတယ်။^၁

အခုသူတို့လုပ်နေတဲ့လမ်းစဉ်ဟာ ပေးရင်ပေး မပေးရင်ချမယ်ဆိုတဲ့လမ်းစဉ်မဟုတ်။ ကျွန်တော်တို့ကလည်း မင်းတို့ချရင်ဒွိုကလဲ ချမယ်ဆိုတဲ့လမ်းစဉ်မဟုတ်။ မိသားစုတွေ လုပ်ရိုးလုပ်စဉ် စံနစ်နဲ့ လုပ်နေတဲ့ လမ်းစဉ်သာဖြစ်တယ်။^၂

စဝ်ခွန်ချို တို့ကို အကြံပေးခဲ့သလို ရခိုင်၊ မွန်၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ချင်းစသော လူနည်းစုများသာမက၊ မြန်မာတွေကိုပါ ဒီအကြံပေးချင်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုကြီး မပြိုကွဲအောင် လူတိုင်းလိုချင်မှာဘဲ။ အားလုံးလိုချင်တဲ့ ပြည်ထောင်စု မပြိုကွဲရအောင် လူနည်းစုနဲ့ မြန်မာဟာ ပြည်ထောင်စုတခုလုံးနဲ့ဆိုင်တဲ့ကိစ္စ လုပ်ကိုင်တဲ့နေရာမှာ ထိမ်းသိမ်းထားရမဲ့မူကြီးတခုရှိပါတယ်^၃

ယင်းသို့ ထိန်းသိမ်းထားရမည့်မူမှာ

ရှမ်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ကယားစသော လူနည်းစုများကလဲ ပြည်ထောင်စုကြီးနဲ့ပတ်သက်ပြီးလုပ်ရင် ကိုယ်ကြိုက်တာချည်း မလုပ်ပါနဲ့၊ မြန်မာတွေ ဘာတွေ ကြိုက်တယ်ဆိုတာလဲ ကြည့်ပါ။ မြန်မာတွေကရော လူနည်းစုတွေကရော ပြည်ထောင်စုကြီးအတွက်လုပ်ရာမှာ ၂ ဦး ၂ ဘက် ကြိုက်တာကိုကြည့်ပြီး လုပ်သွားရင် ပြည်ထောင်စုကြီး တည်မြဲသွားမည်ဖြစ်ပါတယ်။^၄ မြန်မာတွေလဲ ကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်၊

၁ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၂ ယင်း

၃ ယင်း

၄ ယင်း

လူနည်းစုတွေကလဲကိုယ်ကြိုက်တာ ကိုယ်လုပ်ရင် ပြည်ထောင်စုကြီး ကွဲမယ်။ ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တန့်ခိုင်မြဲစေချင်ရင် ငါတကော ကော့ရှီမရဘဲ တိုင်တိုင်ပင်ပင်နဲ့ လုပ်ကိုင်သွားပြီး အဖြေရှာရပါမယ် ... ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တန့်ခိုင်မြဲချင်ရင် မလိမ့်တပတ်မလုပ်နဲ့၊ မိသားစုအနေနဲ့ ဖြေရှင်းသွားကြရန်၊ လူနည်းစုတွေရော မြန်မာတွေ ကိုပါ ဒီနေရာက သတိပေးလိုက်ပါတယ်။ ရှမ်းမူခေါ်တဲ့ ဖက်ဒရယ် မူကို မျက်လုံးမပြူးကြပါနဲ့၊ မိသားစုအနေနဲ့ရှင်းသွားပါမယ်”

ဟု ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် ရှမ်းသောင်းကျန်းမှုနှင့်ပတ်သက်၍ တပ်မတော်ကထုတ်ပြန်သည့် ကြေညာချက်အပေါ် စဝ်ခွန်ချို က မည်သို့သဘောထားပါသနည်းဟု သတင်းစာဆရာတစ်ဦးက မေးမြန်းသောအခါ စဝ်ခွန်ချို က

အခြေခံဥပဒေကိုပြင်တာနှင့် ရှမ်းသောင်းကျန်းမှုနှင့် ဘာမှမဆိုင်ပါဘူး။ ရှမ်းသောင်းကျန်းမှုကို ကျွန်တော်တို့ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်တဲ့ကိစ္စထဲမှာ မေးယင်တော့ ကျွန်တော်မပြောဘူး”

ဟုပြောသဖြင့် ရှမ်းသောင်းကျန်းမှုကိစ္စသက်သက်ကိုသာ မေးတာပါဟု သတင်းစာဆရာက ပြန်ပြောမှသာ စဝ်ခွန်ချိုက

ရှမ်းသောင်းကျန်းမှုဟာ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးလုပ်တာနှင့် ပေါ်လာတာမဟုတ်ဘဲ ၁၉၄၉ ခုနှစ်က တောင်ကြီးမြို့ကို နှော်ဆိုင်းတို့ ဝင်စီးပြီးသိမ်းခဲ့တာဘဲ၊ ဘာဘဲလုပ်လုပ်စော်ဘွားတွေကို စွပ်စွဲကြတာဘဲ၊ အဲဒီတုန်းက စော်ဘွားတွေမှာ လက်နက်ကော၊ လူအင်အားကောရှိတယ်၊ အဲဒီအချိန်ကသာ လုပ်မယ်ဆိုရင် ပြည်ထောင်စုကြီး ခုလိုရှိချင်မှတောင်ရှိမှာ... အခု အာဏာလဲစွန့်ပြီးပြီ၊ လက်နက်လဲ မရှိတော့မှ ထလုပ်ကြမယ်ဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ ရူးတာဘဲဖြစ်မှာဘဲ။ တပ်မတော်နှင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ အမြဲလက်တွဲပြီး ဆွေးနွေးဆောင်ရွက်နေပါတယ်”

ဟု စဝ်ခွန်ချို က ဖြေကြားခဲ့သည်။

၁ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၂ မဏ္ဍိုင်သတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၃ (က) မဏ္ဍိုင်သတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

(ခ) ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၁၂ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများနှင့် ရှမ်းစော်ဘွားများ ဆက်စပ်မှုရှိသည်ဆိုသည့် သံသယများ ပျောက်သွားစေရန် ဆူပူသောင်းကျန်းမှု ချုပ်ငြိမ်းရေးကို ပထမ လုပ်လျှင် မကောင်းဘူးလားဟု သတင်းစာဆရာတစ်ဦး၏ အမေးကို စဝ်ခွန်ချိုက ဖြေကြားရာတွင် ကွန်မြူနစ်အပါအဝင် ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများအားလုံး ချုပ်ငြိမ်း သည်အထိ ဖက်ဒရယ်ကိစ္စကို ဆိုင်းထားရမည်လားဟု ပြန်လှန်မေးခွန်းဖြင့် စဝ်ခွန်ချို က ဖြေကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ပြည်ထောင်စုကြီးမှ ရှမ်းပြည်နယ်ခွဲထွက်မည် မဟုတ် ကြောင်းကြေညာရန် စဉ်းစားပါမည်လားဆိုသည့် မေးခွန်းကို စဝ်ခွန်ချိုက ဖြေကြား ရာတွင် စော်ဘွားများ အာဏာစွန့်ရေး ကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းနှင့် ဆွေးနွေးစဉ်ကလည်း ခွဲထွက်ခွင့်ကိစ္စကို ထည့်သွင်းဆွေးနွေးဖူးကြောင်း၊ ထိုသို့ ဆွေးနွေးစဉ်ကပင် ရှမ်းစော်ဘွားများသည် ၁၉၆၄ ခုနှစ် ရွေးကောက်ပွဲတွင် အများနည်းတူဝင်ရောက် ယှဉ်ပြိုင်ကြတော့မည်ဖြစ်၍ ခွဲထွက်ခွင့်ကိစ္စသည် ရှမ်း စော်ဘွားများချည်းနှင့်သာဆိုင်သည့်ကိစ္စမဟုတ်တော့ကြောင်း ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း အား ရှင်းပြခဲ့ဖူးကြောင်း၊ ယခုအခြေအနေမှာလည်း ထိုအတိုင်းပင်ဖြစ်ကြောင်း စဝ်ခွန်ချိုက ဖြေကြားခဲ့သည်။

ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ သဘောထား ကြေညာချက်

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုက သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ ပြုလုပ်သည့် ဇူလိုင်လ ၁၁ ရက်နေ့တွင် ဖက်ဒရယ်မူနှင့်ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ သဘောထားပါ ကြေညာချက်ကို ဖြန့်ဝေခဲ့သည်။ ယင်း ကြေညာချက်တွင် ဖက်ဒရယ်မူနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့် အစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ၊ ပထမ၊ ဖဆပလ၊ ပမညတတို့မှ ခေါင်းဆောင်များ၊ ဆရာကြီး သခင်ကိုယ်တော်မှိုင်းနှင့် ဗိုလ်မှူးချုပ်ဟောင်း ကျော်ဇောအမှူးပြုသော ပြည်တွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးအဖွဲ့ခေါင်းဆောင်များ၊ သတင်းစာဆရာများနှင့် စာရေးဆရာများအား ရှင်းလင်းတင်ပြရန် ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့ ရန်ကုန်သို့ ရောက်လာပုံ၊ လူမျိုးပေါင်းစုံ ချစ်ကြည်ရေး၊ လူမျိုးစုတိုင်း တန်းတူညီမျှရေးနှင့် ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးဆိုသည့် ရည်ရွယ်ချက်များဖြင့် ဖက်ဒရယ်မူအားရေးဆွဲထားပုံကို ပါတီအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့် တွေ့ဆုံ၍ ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့က ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ပုံ၊ ထိုသို့ ရှင်းလင်းတင်ပြရာတွင် ပါတီအဖွဲ့ အစည်းအသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်ကြီးများက အထူးစိတ်ဝင်စားစွာဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အား လက်ခံတွေ့ဆုံကာ ညီရင်းအစ်ကိုသဖွယ် အကြံပေးဆွေးနွေး ခဲ့ကြသဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့အနေဖြင့် အားရကျေနပ်မှုရှိပုံ၊ အခြေခံဥပဒေ

ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စသာမက တောင်ကြီး ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံနှင့် ထိုညီလာခံတွင် ဖွဲ့စည်းလိုက်သော ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ရည်ရွယ်ချက်နှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကိုလည်း ရှင်းပြခွင့်ရခဲ့သဖြင့် ဖက်ဒရယ်မှုနှင့် လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့နှင့်လည်းကောင်း ပတ်သက်၍ ရှိနေသည့် သံသယစိတ်များ၊ အထင်အမြင်လွဲမှားမှုများ၊ စိုးရိမ်မှုများ ပပျောက်နိုင်ပြီး ပြည်မနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်အကြား နားလည်မှု ပိုမိုရရှိလာသည်ဟု ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့က ယုံကြည်တုံ့ကို ဖော်ပြထားသည်။

ဖက်ဒရယ်မှုကို ရေးဆွဲရာတွင် မည်သည့်ပယောဂ အထူးသဖြင့် နိုင်ငံခြား ပယောဂမပါဘဲ ရိုးသားသန့်ရှင်းသည့် စိတ်ဆန္ဒသက်သက်ဖြင့် မိမိတို့ရသင့်ရထိုက်သော အခွင့်အရေးနှင့် နစ်နာချက်များကို လူ့အခြေခံ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေးများအရ ထုတ်ဖော်တင်ပြခြင်း ဖြစ်သည်ကို ပြည်သူလူထုအပေါင်းက သဘောပေါက်နားလည် လာမည်ဟုယုံကြည်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ကရသင့်ရထိုက်သော အဆင့်အတန်းအခွင့်အရေးများအတွက် ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းနှင့်အညီ ဒီမိုကရေစီစည်းဝိုင်းအတွင်းမှပင် ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးက ယုံကြည်စွာ လက်ခံလာသည်အထိ မိသားစုစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ညီရင်းအစ်ကိုမမာ စိတ်ရှည်လက်ရှည်ကြိုးပမ်းသွားရန် သန္နိဋ္ဌာန်အခိုင်အမာ ချထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိတို့ရသင့်ရထိုက်သည့် အခွင့်အရေးနှင့် အဆင့်အတန်းများ ရရှိရန် ကြိုးပမ်းရာတွင် လက်နက်ကိုင်အကြမ်းဖက်သော နည်းလမ်းကို ရွံရှာသည့် အတိုင်း အသုံးပြုရန် ကြံရွယ်ခဲ့ခြင်း မရှိသည့်အပြင် မည်သည့်အခါမှ ကြံရွယ်မည် မဟုတ်ကြောင်း အတိအလင်းထုတ်ဖော်ကြေညာကြောင်းလည်း ရှမ်း ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့၏ ကြေညာချက်တွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုကြေညာချက်ကို စင်ခွန်ချို၊ စဝ်ပြည့်၊ စဝ်ထွန်းအေး၊ စဝ်နွဲ့၊ စဝ်ရွှေမျှော်၊ ဦးထွန်းမြင့်၊ ဦးခွန်ထီး၊ ဦးသန်းဌေး၊ ဦးထွန်းဖေ၊ ဦးသန်းဖေ၊ ဦးညွန့်ဖေ၊ ဦးမြမင်းနှင့် ဦးကျော်စိန်တို့က လက်မှတ်ရေးထိုး၍ ဖြန့်ဝေခဲ့ကြသည်။

ဖက်ဒရယ်မှုနှင့် ရပလဖ၏ သဘောထား

ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့က ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံရေး ပါတီအသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များနှင့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးနေချိန်တွင်ပင် ရပလဖမှ ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း)၊ ဦးအုန်းဖေ၊ ဦးတင်ကိုကို၊ ဦးကျော်ဇော၊ ဦးသန်းရွှင်နှင့် ဦးဖေမြင့်တို့သည် ရန်ကုန်သို့ရောက်လာပြီး ထိုမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ၎င်းတို့၏ သဘော

ထားကို ကြေညာချက်များ ထုတ်ပြန်၍လည်းကောင်း၊ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲဖြင့်လည်းကောင်း ထုတ်ဖော်ကြေညာခဲ့ကြသည်။^၁ ရပလဖမ္မ ဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်နေ့က ထုတ်ပြန်သည့်ကြေညာချက်တွင်

- ၁။ ယနေ့ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း အာဏာစွန့်စော်ဘွားများ၏ ဆွေတော်မျိုးတော်များ၊ ကျွန်ုပ်တို့နှင့် အမှုထမ်းဟောင်းများက လက်နက်စွဲကိုင်၍ ပြည်ထောင်စုကြီးမှခွဲထွက်ကာ သီးခြား ပဒေသရာဇ်နိုင်ငံတည်ထောင်ရန် လုပ်ကြံနေချိန်
- ၂။ သောင်းကျန်းသူ အမည်ခံ လက်နက်ကိုင် အမည်ခံများသည် ယိုးဒယား တရုတ်ဖြူတို့အား ဆရာအဖြစ် ကိုးကွယ်ဆည်းကပ်ခါ ပြည်နယ်တလွှားတွင် ထင်သလို ရမ်းကားနေချိန်
- ၃။ ရှမ်း ပြည်နယ်အစိုးရ အဖွဲ့အာဏာကို စင်ခွန်ချိုနှင့် အပေါင်းပါစော်ဘွားတစုက ရွေးကောက်ပွဲမဝင်ဘဲ အချောင်ရထားချိန်တွင်
- ၄။ ဖက်ဒရယ် (ဝါ) ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူဟု မျက်နှာဖုံးစွတ်ထားသော “စော်ဘွားမူ”ကို ရပလဖက ပြင်းပြင်းထန်ထန် ကန့်ကွက်လိုက်သည်။^၂

ဟု ဖော်ပြထားပြီး၊ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူဟူ၍ အမည်တပ်ထားသော ဖက်ဒရယ်မူသည် ကမ္ဘာပေါ်တွင်မရှိသေး၊ မကြားဖူးသေးသော မူပျက်ဖြစ်သည် ဟူ၍လည်း ဝေဖန်ထားသည်။ စော်ဘွားများအာဏာစွန့်ချိန်နှင့် မချေးမနှောင်း လပိုင်းများအတွင်း ရှမ်းပြည်နယ်တွင် လက်နက်ကိုင်သောင်းကျန်းမှုများ ပေါ်လာကြောင်း၊ ပထမပိုင်းတွင် စော်ဘွားများအာဏာမစွန့်ရေးနှင့် နောက်ပိုင်းတွင်မူ ပြည်ထောင်စုကြီးမှ ခွဲထွက်၍ သီးခြား မျှမ်းနိုင်ငံထူထောင်ရေး ရည်ရွယ်ချက်ဖြင့် ဗမာမုန်းတီးရေး၊ ဗမာဆန့်ကျင်ရေးကို ဝါဒဖြန့်ခဲ့ကြကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုကြီးမှ ခွဲထွက်ရန်ဆိုသော တရားဝင်အသံမှာ ၁၉၅၇ ခုနှစ် ကတည်းကပေါ်လာပြီး စင်ခွန်ချိုဦးဆောင်သည့် စော်ဘွား အစည်းအရုံး အတွက် အပတ်စဉ် ထုတ်ဝေသည့်

၁ (က) မဏ္ဍိုင်သတင်းစာ၊ ၁၄ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

(ခ) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၁၄ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၂ မိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၁၄ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

ခေတ်သစ်ရှမ်းပြည်ခေါ် ရှမ်းသတင်းစဉ်တွင် ဗမာမုန်းတီးရေး ဗမာဆန့်ကျင်ရေးကို စတင်လှုံ့ဆော်ခဲ့ကြောင်း၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ် နောက်ဆုံးလပိုင်း တွင် မိုင်းရယ်မြို့၌ အစည်းအဝေးကျင်းပကာ ဆယ်နှစ်ပြည့်လျှင် ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်မည်ဟု ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့ကြကြောင်း၊ အစည်းအဝေးကျင်းပသည့်နေရာမှာ စပ်ခွန်ချို၏ ရတစညဖ အဖွဲ့ဝင် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ ဒုတိယသဘာပတိ စပ်မောင်၏ နေအိမ် တွင်ဖြစ်ကြောင်း၊ အစည်းအဝေး၏သဘာပတိမှာ စပ်ခွန်ချို၏ ပြည်နယ်အစိုးရအဖွဲ့ ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာနဝန်ကြီး ဦးဘိုးမုံ ဖြစ်ကြောင်းနှင့် ဤမီးပွားကလေးမှာ စော်ဘွားများ အာဏာစွန့်လွှတ်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် မီးတောက်ကြီးဖြစ်လာကြောင်း လည်း ကြေညာချက်တွင် ရှင်းလင်းတင်ပြထားသည်။^၁

ရပလဖကဇူလိုင်လ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ပြုလုပ်သည့် သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် လည်း တောင်ကြီးညီလာခံကပေါ်ထွက်လာသောဖက်ဒရယ်မူသည် လက်တစ်ဆုပ်စာသာရှိသည့် စော်ဘွားအချို့၏မူသာဖြစ်ကြောင်း၊ ရှမ်းတိုင်းရင်းသူ တိုင်းရင်းသားများအနေဖြင့် ဘာမျှမသိကြောင်း၊ စော်ဘွားများသည် အာဏာစွန့်လိုက်ရသည့် အတွက် မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး ဖက်ဒရယ်မူကိုပြုလုပ်လာကြကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်၌ ယခုထနေသောသူပုန်မှာ ပြည်နယ်အစိုးရကထနေသောသူပုန်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှမ်းသူပုန်များသည် တရုတ်ဖြူနှင့်ပေါင်း၍ နိုင်ငံခြားအကူအညီကို ယူနေကြကြောင်း၊ ဗုဒ္ဓဘာသာကိုနိုင်ငံတော်ဘာသာပြုလုပ်သည့်ကိစ္စကိုထောက်ပြပြီး ရှမ်းသူပုန်များက ကချင်လူငယ်များကို စည်းရုံးသိမ်းသွင်းနေကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက ဖက်ဒရယ်မူကိုတင်လာခြင်းမှာ ၁၉၆၄ ခုနှစ်ရွေးကောက်ပွဲတွင် ၎င်းတို့ထင်သလို ခြယ်လှယ်နိုင်ရန် ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ရပလဖ အဖွဲ့ဝင် ၇ ဦးခန့် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများ၏ သတ်ဖြတ်ခြင်းခံခဲ့ရကြောင်းနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်တွင် ရပလဖ က တပ်မတော်ကိုအကူအညီပေးနေကြောင်း ဦးထွန်းအေး တို့က ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့ကြသည်။^၂

၁ သီပေါမြို့ ကျားဖြူပုံနှိပ်တိုက်မှ ရှမ်းဘာသာဖြင့် ထုတ်ဝေသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်စိုက်ပျိုးရေး အရာရှိဟောင်း ဦးကြာပု၏အစ်ကို ဦးအောင်ပက တာဝန်ခံ၍ ထုတ်ဝေသည်။ ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဖက်ဒရယ်မူ စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ၁၉၅၄-၆၂၊ တပ်မတော် ထောက်လှမ်းရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး။ နောင်ကိုးကားလျှင် ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေးဟု ညွှန်းမည်။

၂ မဏ္ဍိုင်သတင်းစာ၊ ၁၄ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

၃ (က) မဏ္ဍိုင်သတင်းစာ၊ ၁၄ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

(ခ) မိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၁၄ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

ရှမ်းစော်ဘွားများအပေါ် ရပလဖ မှ ဦးထွန်းအေးတို့၏ စွပ်စွဲချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်အဖွဲ့မှ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေး က ပြန်လည်ချေပသည်မှာ ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများကို ရှမ်းပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်များက အကြိမ်ကြိမ် ပြစ်တင်ရှုတ်ချခဲ့သည့် သာဓကများ အရ ရှမ်းစော်ဘွားများသည် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများနှင့် လုံးဝပတ်သက်ခြင်းမရှိသည်မှာ ထင်ရှားကြောင်း၊ ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများတွင် ရှမ်းစော်ဘွားတို့၏ ဆွေမျိုးအချို့နှင့် အမှုထမ်းဟောင်းများပါဝင်ရုံနှင့် ရှမ်းစော်ဘွားများသည် သောင်းကျန်းမှုကိုလိုလားသူများဟုမဆိုနိုင်ကြောင်း၊ ဤသို့သာဆိုလျှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် မယားညီအစ်ကိုတော်သူ သခင်သန်းထွန်းသည် ကွန်မြူနစ်သူပုန်ခေါင်းဆောင် ဖြစ်နေသဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကို အပြစ်တင်ရမည်လားဟု ချေပပြောဆိုခဲ့သည်။ ဖက်ဒရယ်မူသည် ရှမ်းစော်ဘွားတို့၏မူသာဖြစ်သည်ဆိုသည်မှာလည်းမမှန်ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မူကို ရှမ်းပြည်နယ်လူထုက ထောက်ခံကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်သည် ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရန်လည်း မကြံရွယ်ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မူသည် ပြည်ထောင်စုကြီးပိုမိုခိုင်မာပြီး ရေရှည်တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ရေးဆွဲထားသည့်မူဖြစ်ကြောင်း၊ နယ်ချဲ့တို့က မလိုလားသည့်ကြားမှ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပင်လုံညီသခံကို အောင်မြင်စွာကျင်းပနိုင်ရန် ရှမ်းစော်ဘွားများသည် အစွမ်းကုန်ကြိုးစားခဲ့ကြသည့် သာဓကလည်းရှိကြောင်း၊ ၁၉၄၉-၁၉၅၀ ခုနှစ် များအတွင်းက ပြည်ထောင်စုကြီးချောက်ထဲကျရန် လက်နှစ်လုံးသာလိုတော့သည့်အချိန်ကလည်း ရှမ်းစော်ဘွားများသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် လက်တွဲမဖြုတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ဖဆပလ အကွဲအပြဲတွင်လည်း မည်သည့်ဘက်မှ ဘက်မလိုက်ဘဲ စည်းလုံးညီညွတ်ကြရန်သာ ဦးနှုန်း ဦးဗဆွေတို့ကို တိုက်တွန်းခဲ့ပုံကိုလည်း စဝ်ထွန်းအေးကထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။

ဖက်ဒရယ်မူနှင့် အစိုးရအကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ

ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် ရပလဖ အဖွဲ့ဝင်များက ဖက်ဒရယ်မူနှင့် ပတ်သက်၍ စည်းရုံးလှုပ်ရှားနေသည့် အချိန်အတွင်းမှာပင် နိုင်ငံတော်အစိုးရအား အကြံဉာဏ်ပေးရန် ဖွဲ့ထားသော ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ ဦးဘဦးနှင့် အဖွဲ့ဝင်များအဖြစ် ဒေါက်တာဦးသိမ်းမောင်၊ ဦးအုန်းဖေနှင့် ဦးချစ်သောင်းတို့ပါဝင်သည့် နိုင်ငံတော်

- ၁ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရက ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများကို ရှုတ်ချရုံမက ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ငြိမ်းချမ်းရေးရသည်အထိ အစိုးရ၊ လူထုတို့နှင့်ပူးတွဲကာ နှိမ်နင်းသွားမည်ဟု ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ဆုံးဖြတ်၍ကြေညာခဲ့သည်။
ရန်ကုန်သတင်းစာ၊ ၂၆ ဧပြီ ၁၉၆၁။

၂ The Nation, 15 July 1961.

အစိုးရအကြံပေးအဖွဲ့အား ထိုမှုကိုလေ့လာပြီး အကြံဉာဏ်ပေးရန် ပြည်ထောင်စု အစိုးရက တာဝန်ပေးခဲ့သည်။ ဖက်ဒရယ်မှုကိုလေ့လာပြီး နိုင်ငံတော်အစိုးရအား အကြံပေးရန်နှင့်ပတ်သက်၍ ဒေါက်တာဦးဘဦး ခေါင်းဆောင်သည့် အကြံပေးအဖွဲ့ အား နိုင်ငံတော်အစိုးရက ပေးအပ်ခဲ့သည့်တာဝန်မှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

အထက်ဖော်ပြပါ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းကို၊ အစိုးရ အကြံပေးအဖွဲ့ကလေ့လာပြီး၊ သက်ဆိုင်ရာနိုင်ငံရေး အဖွဲ့ အစည်း ကိုယ်စားလှယ်များအား မေးမြန်းစုံစမ်းပါရန်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရဆိုင်ရာ ပုဂ္ဂိုလ်များအားလည်း၊ ၎င်းတို့၏ထင်မြင် ယူဆချက်များကို မေးမြန်းစုံစမ်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ ဤသို့မေးမြန်း စုံစမ်းပြီးသည့်အခါ၊ အသင့်တော်ဆုံးဟု ထင်မြင်ယူဆသည့်အစီအစဉ် များကို အကြံဉာဏ်ပေးရန်ဖြစ်ပါသည်။^၁

ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံဉာဏ်ပေးရန် နိုင်ငံတော်အစိုးရက အကြံပေးအဖွဲ့ အား ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဧပြီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် တာဝန်ပေးအပ်လိုက်သောအခါ အကြံ ပေးအဖွဲ့သည် ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌစဝ်ခွန်ချိုကို ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၂၂ ရက်နေ့ တွင် ပထမဆုံးတွေ့ဆုံပြီးနောက် အခြားသောပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌများ၊ ပြည်နယ်အစိုးရ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ ပြည်နယ်နှင့်ပြည်မမှ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းအသီးသီးမှ ကိုယ်စား လှယ်များကိုပါ ဖိတ်ခေါ်ဆွေးနွေး၍ အကြံဉာဏ်များရယူခဲ့သည်။^၂ ထို့နောက် ၁၉၆၂ ခု ဇန်နဝါရီလ ၈ ရက်နေ့တွင် အကြံပေးအဖွဲ့၏အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်း ခဲ့သည်။

အကြံပေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာတွင် ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်ပြထားသော နှစ်နာ ချက်ကိုးချက်ကို တစ်ချက်စီဝေဖန်စိစစ်၍ အကြံပြုချက်ဖြင့် တစ်ဖက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

၁ ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ ဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းနှင့်ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်အစိုးရအကြံပေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ ပုံနှိပ်ရေးနှင့်စာရေး ကိရိယာဌာန၊ စာ ၅။ နောင်ကိုးကားလျှင် အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ ဟုညွှန်းမည်။

၂ (က) အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၂။

(ခ) ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၂၃ ဇူလိုင် ၁၉၆၁။

နှစ်နာချက်အမှတ် ၁။ ပင်လုံစာချုပ်သဘောထားများက မည်သို့ပင် ရှိစေကာမူ—သုံးသပ်ရာ၌၊ ပင်လုံစာချုပ်သဘောထားများ၊ ကတိပေးချက်များကို ပါလီမန်ကသော်၎င်း၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖွဲ့ကသော်၎င်း၊ အရေးပါသော အရာရှိကြီးငယ်များကသော်၎င်း၊ သတိမရ—သတိမမူ။

အထက်ပါစွပ်စွဲချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့က စိစစ်ဝေဖန် အကြံပြုထားသည်မှာ

ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့် အရာရှိကြီးများ၏ ဥပဒေသဘောသွားအရ ရပ်ကည်နေရပုံကို ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရနှင့် လူထုတို့က၊ သတိထားမိဟန်မတူပေ။ ပြည်နယ်များနှင့်ဆက်သွယ်လုပ်ဆောင်ရာ၌၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့် အစိုးရအရာရှိကြီးငယ်များသည်၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဘောင်အတွင်းတွင် ရပ်တည်လုပ်ဆောင်ကြရပေသည်။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအရ၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့် အရာရှိများသည် ပြည်နယ်ဘာသာရပ်များ အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှု၌၊ တစုံတရာဝင်ရောက်စွက်ဖက်ပိုင်ခွင့်မရှိချေ။ အမှန်စင်စစ် ထိုပုဂ္ဂိုလ်အသီးသီးတို့မှာ၊ ပြည်နယ်များအတွင်း ပြည်နယ်ဘာသာရပ်များ အုပ်ချုပ်လုပ်ကိုင်မှု၌၊ ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှု စွက်ဖက်ရကောင်းစေ ဟူသော သဘောထားများလည်း ရှိဟန်မတူချေ။

ပြည်ထောင်စုဘာသာရပ်များကို၊ ပြည်နယ်များအတွင်း လုပ်ဆောင်အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌၊ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများနှင့်အရာရှိများက၊ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အစိုးရအား၊ ရင်းနှီးယုံကြည်စွာ တိုင်ပင်နှီးနှောခြင်း အမှုမပြုခြင်းကြောင့်သာ ဤမကြေနပ်မှုသည် ပေါ်ပေါက်လာဟန်တူပေသည်။ ဥပဒေသဘောသွားအရ၊ ထိုသို့တိုင်ပင်နှီးနှောခြင်းပြုလုပ်ရန် မလိုအပ်ပင် မလိုလင့်ကစား၊ အိမ်ရှင်နှင့်တူသည့်သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရအား လောကဝတ်တရားအရ၊ ကြိုတင်အသိပေးသင့်သည်ကို ပေးခြင်း၊ တိုင်ပင်နှီးနှောသင့်သည်တို့ကို နှီးနှောခြင်းစသည့်အမှုတို့ကို ပြုရာ၏။^၁

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၃။

၂ ယင်း

ထို့ကြောင့် ဤမကြေကပ်မှုကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရတို့ ရင်းရင်းနှီးနှီးပွင့်ပွင့်လင်းလင်း နားလည်မှုယူခြင်းဖြင့်၊ ပြေလည်ဘွယ်ရာအကြောင်းရှိပေသည်။

နစ်နာချက်အမှတ် ၂။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မများကို တဘက်သတ် အဓိပ္ပာယ်ပြန်ခြင်း၊ ဆိုလိုရင်းမှာ၊ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရာ၌၊ ပြည်နယ်များ၏ အကျိုးကို ထိပါးစေပြီး၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အကျိုးကို သာသာ ထိုးထိုး ဖြစ်စေအောင် တဘက်စောင်းနင်း အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူသည်ဟူသော စွပ်စွဲချက် ဖြစ်လေသည်။

အထက်ပါ နစ်နာချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ

အက်ဥပဒေတခုကိုဖြစ်စေ၊ နည်းဥပဒေတခုကိုဖြစ်စေ၊ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရာ၌၊ တရားဝန်ကြီးများပင်လျှင်တဦးနှင့်တဦးအယူအဆချင်းကွဲလွဲတတ်ကြလေသည်။ ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူပုံကိုမကြေကပ်ပါက ပြည်နယ်များအနေနှင့်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၅၁^၁ ပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်ကို အားထားနိုင်လေသည်။

နစ်နာချက်အမှတ် ၃။ ပြည်ထောင်စုဥပဒေစာရင်းထဲပါသောကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ပြည်နယ်အစိုးရများကို တိုင်ပင်ရန်မလိုဟူသောယူဆချက်။

အထက်ပါနစ်နာချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောထားမှာ တစ်ဖက်ပါအတိုင်းဖြစ်သည်။

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၃။

၂ ပုဒ်မ ၁၅၁။ တရားလွှတ်တော်ချုပ်၏ ထင်မြင်ယူဆချက်ကို ယူရလောက်အောင် ပြည်သူများအတွက် အရေးကြီးသည်ဟူသော ဥပဒေကြောင်းဆိုင်ရာပြဿနာတရပ်ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟူသော်၎င်း၊ ပေါ်ပေါက်ရန်အကြောင်းရှိသည်ဟူသော်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်သမတသည် မည်သည့်အခါ၌မဆို ထင်မြင်ယူဆခဲ့သော် ထိုပြဿနာကို စဉ်းစားစေရန် တရားလွှတ်တော်ချုပ်သို့ လွှဲအပ်နိုင်သည်။ တရားလွှတ်တော်ချုပ်ကလည်း ထိုပြဿနာနှင့်စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ကန်သင့်မြတ်သည့်အတိုင်း ကြားနာစစ်ဆေးပြီးနောက် နိုင်ငံတော်သမတထံ အစီရင်ခံနိုင်ရမည်။

၃ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၄။

ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ တရားဥပဒေအရ ဖြစ်စေ၊ အတိအကျဆိုရပါမူ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် ပြည်နယ်တနယ်အတွင်း ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်းဝင် ဘာသာရပ်တခုခုကို ဆောင်ရွက်စီမံအုပ်ချုပ်ရာ၌ ပြည်နယ်အစိုးရအား တိုင်ပင်ရန်မလိုချေ။ သို့ရာတွင် လောကဝတ်တရားအကြောင့် ၎င်း၊ နိုင်ငံရေးအားဖြင့် အဆင်ပြေမှုကို ရည်စူး၍၎င်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ပြည်နယ်အတွင်း လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ရန် ကြံစည်ရာထားချက်များကို သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရအား တိုင်ပင်နှီးနှောခြင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် သုတ်စွဲအဆုံး အကြောင်းကြားခြင်းတို့ကို ပြုလုပ်အပ်ပေသည်။

နစ်နာချက်အမှတ် ၄။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့များသည် ပြည်နယ်များအား အထင်အမြင်သေးခြင်း။

အထက်ပါအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောထားကို အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ

ငါးခုံးမတကောင်ကြောင့် တလှေလုံးပုပ် ဆိုသည့် စကားအတိုင်း မြန်မာပြည်၌သာမက ကမ္ဘာတဝှမ်းလုံး၌ပင် စိတ်ထားမမှန်သူတိုင်း တယောက်သည် စုန်းပြူးပဲပမာ အရာထမ်းလောကတွင် ပါစမြဲဖြစ်လေသည်။ သို့ရာတွင် ထိုကဲ့သို့သော ပဲစုန်းပြူးတစေ့တလေကြောင့်၊ ပဲတတောင်းလုံးကို မလွှင့်ပစ်ထိုက်ချေ။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအနေနှင့် ဤကဲ့သို့သောမဖွယ်မရာ ပြုကျင့်မှုများရှိသည်ဟု ကြားသိပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရဝန်ထမ်း စစ်ဘက် နယ်ဘက် အရာထမ်း အမှုထမ်းများအား ပြည်နယ်အစိုးရများနှင့် သော်၎င်း၊ ပြည်နယ်လူထုများသော်၎င်း ဆက်ဆံရာ၌ ထိုက်သင့်သော လေးစားကိုင်းရှိုင်းမှုနှင့် ဆက်ဆံကြစေရန်အလို့ငှါ အရေးယူဆောင်ရွက်ပြီးကြောင်း သိရှိရလေသည်။^၁

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၄။

၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၅။

နစ်နာချက်အမှတ် ၅။ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများကိုပင် အရိုအသေ တန်ခြင်း။

အထက်ပါအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ

ပြည်ထောင်စုအစိုးရဝန်ထမ်းအဖွဲ့ဝင် အရာရှိများသည် ပြည်နယ် ဝန်ကြီးများအား တမင်သက်သက် မထေမဲ့မြင် မရိုမသေပြုကျင့် ဆက်ဆံခြင်း မဟုတ်တန်ရာပေ။ အမှုမဲ့အမှတ်မဲ့ ပြောဆိုနေထိုင် ခြင်းဖြင့် အထင်လွဲမှားမှုများ ပေါ်ပေါက်လာသည်ဟု ထင်မြင် ဘွယ်ရာ ရှိပေသည်။ မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ဤပြဿနာကို အုပ်ချုပ်ရေး စီစဉ်ပြဋ္ဌာန်းချက်များဖြင့် ဖြေရှင်းနိုင်မည်ဟု ယုံကြည်ပါသည်။

နစ်နာချက်အမှတ် ၆။ အစိုးရအမှုကိစ္စရပ်များအသီးသီး(ဘဏ္ဍာရေး အပါအဝင်) တို့ကို တဘက်သတ်ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခြင်း။

အထက်ပါ နစ်နာချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောထားမှာ အထက်တွင် ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း ပုစ္ဆာတခုကို ကြည့်မြင်သည့် ရှုဒေါင့်အပေါ်တွင်မူတည်လျက် အမြင်ခြားနားချက်များ ဖြစ်ပေါ် ဟန်တူပေသည်။ ထိုမှတဆင့် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ရှုမြင်သုံးသပ် အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူရာ၌လည်း၊ အယူအဆချင်း ကွဲပြားခြားနားနိုင်ပေသည်။ ဤကဲ့သို့ အယူအဆ ကွဲပြားခြားနား မှုများကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်နယ်အစိုးရ များသည် ရင်းနှီးပွင့်လင်းစွာ မိသားစုစိတ်ဓာတ်ဖြင့် ဆွေးနွေးခြင်း အားဖြင့် ပြေလည်မှုကို လွယ်ကူစွာ ရရှိနိုင်ပေမည်

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

နစ်နာချက်အမှတ် ၇။ ရသင့်ရထိုက်သည့် အကူအညီများမရခြင်း။

အထက်ပါအချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်မှာ

ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဆွေးနွေးရာမှ တွေ့မြင်လာချက်မှာ၊ ပြည်နယ်များ ရသင့်-ရထိုက်သည့် အကူအညီများ ဆိုသည်မှာ ဂျပန်စစ်လျော်ကြေး ကဲ့သို့သော အကူအညီကို အဓိကထား၍

ရည်ညွှန်းကြောင်း ပေါ်လွင်လာပေသည်။ ဂျပန်စစ်လျော်ကြေးကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေနှင့် စတင်ရရှိချိန်က ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသည် အဆိုပါ စစ်လျော်ကြေးကို ခံစားခွင့်မရရှိသေးပေ။ ဂျပန်စစ်လျော်ကြေးရစ ကနဦးကာလတွင် ပြည်ထောင်စုအတွက် အရေးတကြီး လိုအပ်သည့် လုပ်ငန်းရပ်များတွင် အသုံးပြုခြင်း ဖြစ်ကောင်း ဖြစ်ပေမည်။ ထိုနောက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရအားလည်း ထိုက်သင့်သောဝေပုံကျကို ခွဲဝေပေးလျက် ရှိလေသည်။ ဤနည်းအတိုင်းပင် အခြားနိုင်ငံများကပေးလာသော ငွေကြေး၊ သို့မဟုတ် အခြားကူညီထောက်ပံ့မှုများအနက် မိမိတို့လည်း ဝေပုံကျသဘောမျိုးဖြင့် ရခွင့်ရထိုက်ရှိသည်တို့ကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား တင်ပြလျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေနှင့် လျင်မြန်သက်ညှာစွာ စဉ်းစားစိမ်ပေးလိမ့်မည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ ယုံကြည်သည်။

နစ်နာချက်အမှတ် ၈။ ပြည်ထောင်စုဥပဒေစာရင်းတွင် ပါရှိသည့် လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း ဆောင်ရွက်သည့်အခါ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဌာနများသည် များသောအားဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရကို ပစ်ပယ်ထားခြင်း။

အထက်ပါအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏သဘောထားမှာ

အထက်တွင်ပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်သည့်အတိုင်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဌာနများက ပြည်နယ်များအတွင်း မိမိတို့ဌာနဆိုင်ရာ လုပ်ငန်းရပ်များကိုဆောင်ရွက်ရာ၌ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်အစိုးရအား မတိုင်ပင်လျှင် မနေရဆိုသော တရားဥပဒေပြဌာန်းချက်များမရှိချေ။ သို့ရာတွင် လောကဝတ်အနေနှင့်၎င်း၊ နိုင်ငံရေးအဆင်ပြေမှုအတွက်၎င်း တိုင်ပင်နှိုးနှောခြင်း၊ အသိပေးခြင်း၊ အကြောင်းကြားခြင်းစသည် တို့ကိုမူ ပြုလုပ်အပ်ပေသည်။ ဤပြဿနာကို အုပ်ချုပ်ရေးစီမံမှုဖြင့် သက်ဆိုင်ရာပုဂ္ဂိုလ်များအားလုံး ကြေနပ်မှုရရှိအောင် စီမံဖန်တီးနိုင်ပေသည်။

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။

နစ်နာချက်အမှတ် ၉။ ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း။

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၅-၁၆။

၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၆။

အထက်ပါအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏တင်ပြချက်မှာ

ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသောစာတမ်း၌ဖြစ်စေ၊ ရှမ်းပြည်နယ်မှ ခေါင်းဆောင်ကြီးများနှင့် ဆွေးနွေးရာ၌ဖြစ်စေ၊ ရှမ်းပြည်နယ်၏ နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် မည်သူမည်ဝါတို့က ဝင်ရောက် စွက်ဖက်သည်ဟု ပေါ်လွင်ခြင်း မရှိခဲ့ပေ။ တင်ပြချက်အတိုင်း ရှမ်းပြည်နယ်၏ နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများရှိခဲ့ပါလျှင်လည်း၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအားလည်းကောင်း၊ သို့တည်းမဟုတ် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်အားလည်းကောင်း တင်ပြ သင့်ပေသည်။ ထိုသို့တင်ပြလျှင် အဆိုပါဝင်ရောက်စွက်ဖက်မှုများကို ရုတ်ချည်းရုပ်တန့်ဖယ်ရှားပေးမည်ဟု ကျွန်ုပ်တို့ အကြွင်းမဲ့ယုံကြည် ပေသည်။

ဟု ဖြစ်၏။ ရှမ်းပြည်နယ်၏နစ်နာချက်များနှင့် ပတ်သက်သည့် အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောထားကိုဖော်ပြပြီးနောက် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနှင့်စပ်လျဉ်း၍ အကြံပေး အဖွဲ့၏သဘောထားကိုလည်း အစီရင်ခံစာတွင် ဖော်ပြထားသည်။ ထိုသို့ဖော်ပြရာတွင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဆိုသည်နှင့်ပတ်သက်၍

ပြည်ထောင်စုဟူသည် မိမိတို့၏ပင်ရင်းလွတ်လပ်ရေးကို များစွာ ထိခိုက်ဆုံးပါးခြင်းမရှိဘဲ၊ အကျိုးတူရည်မှန်းချက်များ အလို့ငှါ လွတ်လပ်သည့်ပြည်များစုပေါင်းထားခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။ စုပေါင်း ရာ၌လည်း မိမိတို့၏ကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒအလျောက် လွတ်လပ်စွာ ပေါင်း စည်းခြင်းဖြစ်သဖြင့် အဖွဲ့ဝင်မည်သည့်ပြည်မဆို အဆိုပါအစုအပေး (ပြည်ထောင်စု) ထဲမှ မိမိတို့ဆန္ဒအလျောက် ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ရှိ လေသည်။

ဟု ဝှီးယား၏ပြည်ထောင်စုအစိုးရ စာအုပ်ကိုကိုးကား၍ ဖော်ပြထားသည်။ အစီရင် ခံစာတွင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဩစတြေးလျ၊ ကနေဒါ၊ တောင်အာဖရိက၊ အိန္ဒိယနှင့် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံများ၏ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေများကို လေ့လာတင်ပြ ထားပြီးနောက်

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၆-၁၇။

၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၁၉။

၃ K.C. Wheare, *Federal Government*, Third Edition, London, Oxford University Press, 1953.

အထက်ဖော်ပြပါ နိုင်ငံအသီးသီး၏ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံတို့ကို လေ့လာသုံးသပ်ခြင်းအားဖြင့်၊ စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုမျိုးမှာ မရှိသလောက်ပင်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရလေသည်။ စာရွက်ပေါ်တွင် စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စုမျိုးဟူ၍ ခေါ်တွင်လိုက် ခေါ်တွင်နိုင်သော်လည်း အကယ်လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်များအရမူ တပြည်ထောင်စံနစ်ဘက်သို့ ချိန်ခွင်ညှာသာနေကြောင်း တွေ့မြင်ရမည် ဖြစ်ပေသည်။

ဟု သုံးသပ်ထားသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော ဖက်ဒရယ်မူ ဆိုသည်မှာ သဘောအားဖြင့် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဆန်ဆန် ရည်ညွှန်းထားပုံ ရသည်ဟု အကြံပေးအဖွဲ့က သုံးသပ်ထားပြီး

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည် ပုံပန်း အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ စာတွေ့အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ များစွာ နှစ်သက်ဘွယ်ရာကောင်း လှသည်ဟု ဆိုနိုင်ဘွယ်ရာရှိသော်လည်း၊ လက်တွေ့အားဖြင့် ဖြစ်ရပ်အမှန်ကို လေးနက်စွာ သုံးသပ်ခဲ့သည်ရှိသော် ပြည်ထောင်စုဟူသည် ပြည်နယ်အသီးသီး၏ လွတ်လပ်သော ကိုယ်ပိုင်ဆန္ဒအလျောက် လာရောက်စုပေါင်းခြင်းဖြစ်သည့်အတိုင်း၊ မည်သည့် အချိန်အခါမဆို လွတ်လပ်စွာခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်လည်း ရှိနေရမည်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ဤအခြေခံသဘောတရားကို လက်တွေ့ဖြစ်ရပ်မှတ်ကျောက်ပေါ်တွင် တင်၍ စစ်ဆေးသောအခါ၌ ပျက်ပြယ်ခဲ့ကြောင်း ရာဇဝင်က သက်သေခံထားလေသည်။

ဟု အောက်ပါသမိုင်းဖြစ်ရပ်ကို သာဓကပြ၍လည်း တင်ပြထားသည်။

၁၈၆၁-၆၅ ခုနှစ်၌ ကျွန်ပြဿနာနှင့် ပတ်သက်၍ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုမြောက်ပိုင်း ပြည်နယ်များနှင့် တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ အငြင်းပွားခဲ့ကြလေရာ၊ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များက ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရန် ခြိမ်းခြောက်ခဲ့ကြသည်တွင် ထိုစဉ်က အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုသမ္မတ အေဘရာဟမ်လင်ကွန်းက တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များ ခွဲထွက်ရေးကို ဟန့်တားရန်အတွက် စစ်ကျေညာ တိုက်ခိုက်

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၂၄။

၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၂၀။

ခဲ့လေသည်။ တောင်ပိုင်းပြည်နယ်များအား ထိုစဉ်ကသာ ခွဲထွက်ခွင့် ပေးခဲ့ပါလျှင်လည်း အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကြီးမှာ ထိုစဉ်ကတည်းကပင် ပြိုကွဲမည်ဖြစ်သည်နှင့်အမျှ အမေရိကန်တမျိုးသားလုံးမှာလည်း ပျက်စီးဆုံးပါးကြမည်မှာ အမှန်ဖြစ်ပေသည်။

ထို့ပြင် အစီရင်ခံစာတွင် ဆက်လက်ဖော်ပြထားသည်မှာ

ထိုအချိန်က စတင်ပြီးလျှင် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုဗဟိုအစိုးရသည် အမျိုးသားကြီးပွားချမ်းသာတိုးတက်ရေး အမျိုးသားလုံခြုံရေး ဟူသောအကြောင်းပြချက်များကို အကာအကွယ်ယူလျက် ပြည်နယ်များ၏ အာဏာရပ်များကို တစ-တစ ဝါးမြို့လာခဲ့လေသည်။ ထို့ကြောင့်လည်း အမေရိကန်ပြည်နယ် ဘုရင်ခံများ ညီလာခံတခု၌ မိမိတို့မှာ တဖြည်းဖြည်း ရုပ်သေးဖြစ်မှန်းမသိ-ဖြစ်ကုန်ကြရပါပြီဟု ဘုရင်ခံများကညည်းတွားခဲ့ကြရလေသည်။ ဆိုလိုရင်းမှာအမေရိကန် ပုံစံသည် စာတွေ့အားဖြင့် ပြည်ထောင်စုပုံသဏ္ဌာန်ကို ဆောင်ယူထားသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း ကေန်စင်စစ် လက်တွေ့အားဖြင့်မူ တပြည်ထောင်စံနှစ်သို့ တရွေ့ရွေ့ ကူးပြောင်းလျက်ရှိကြောင်း ထင်ရှားနေကြောင်းပင် ဖြစ်လေသည်။

ဟု ဝိုးယား၏ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ စာအုပ်နှင့် အင်ဒါဆင်၏ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များ ပြိုင်ဘက်လော အကျိုးတူများလော^၁ စာအုပ်များကို ကိုးကား၍ ရေးသားထားသည်။ ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ လေ့လာ တွေ့ရှိချက်ကိုလည်း အစီရင်ခံစာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

ကျွန်ုပ်တို့နှင့် ဤကိစ္စအတွက် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးကြသော ပြည်နယ် အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်ကြီးအများအပြားကပင် (စာအုပ်ပြာ)^၂ စာတမ်းထဲတွင် အရိပ်အမြွက်အားဖြင့် ဖော်ပြထားသော

^၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၂၀-၂၁။

^၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၂၁။

^၃ William Anderson, *The Nation and the States, Rivals or Partners?*, Minneapolis, University of Minnesota Press, 1955.

^၄ ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ဒို့တာဝန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁ ကို ဆိုလိုသည်။

ပြည်ထောင်စုအတိုင်း ရမှသာ ကြေနပ်မည်ဟူ၍ အကြပ်ကိုင်ခြင်း မပြုကြဘဲ၊ ထိုမှုကို အခြေခံထား၍ စဉ်းစား ဆွေးနွေးရန် မျှ သာ ဖြစ်ကြောင်း တင်ပြပြောဆိုကြလေသည်။ မိမိတို့ အမှန်လိုလား တောင့်တသည်မှာ ပြည်ထောင်စုကြီးကို တည်တံ့ခိုင်မြဲစေပြီးလျှင် ပြည်နယ် အသီးသီးသည်လည်း လုံးဝ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရှိ စေမည့် ပြည်ထောင်စုပုံစံမျိုးသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း ထုတ်ဖော် ပြောဆိုကြလေသည်။ ထို့အပြင် ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲပျက်စီး မည့် အင်္ဂါလက္ခဏာရပ်များ ပါဝင်မည့် ပြည်ထောင်စုပုံစံမျိုးကို လည်း မလိုလားကြောင်း ထပ်လောင်း ပြောဆိုကြပေသေးသည်။ အထက်ဖော်ပြပါအတိုင်း ပြည်နယ် ခေါင်းဆောင် အများစု၏ သဘောနှင့်မတိုက်ဆိုင်သည့် ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင် အနည်းငယ် တို့ကပင်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲစေ၍ ပြည်နယ် များကိုလည်း လုံးဝ လွတ်လပ်စွာ အုပ်ချုပ်ခွင့် ပေးနိုင်သော ပြည်ထောင်စုပုံစံမျိုးကို လိုလားကြောင်း ပြောဆိုကြလေသည်။ ထိုသို့သော ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ပုံစံမျိုးမှာ စာအုပ်ပြာစာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသောပုံစံမျိုးသာလျှင် ဖြစ်ကြောင်း ၎င်းတို့က ပြောဆို ကြလေသည်။”

သို့သော် ဖက်ဒရယ်မူသည် ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးကို လက် ကြံ့ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည်မဟုတ်ဟု အကြံပေးအဖွဲ့က ထင်မြင်ယူဆပုံကို

ဤဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ပုံအောက်တွင် တောင့်တင်းခိုင်မာတည်ငြိမ် သော အစိုးရဟူ၍ ပေါ်ထွန်းနိုင်ဘွယ်ရာအကြောင်းမမြင်ပေ။ ဗဟို ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့အတွင်းတွင် အငြင်းပွားမှု၊ အချင်းများ မှုများ မကြာခဏ ဖြစ်ပေါ် ဘွယ် ရှိပေသည်။ ထိုနည်းနှင့်ပင် အထက်လွှတ်တော်နှင့် အောက်လွှတ်တော်တို့မှာလည်း အမြဲတမ်း လိုပင် ပဋိပက္ခ ဖြစ်နိုင်လေသည်။ ဤအခြေအနေမျိုးတွင် ပြည် ထောင်စုကြီးသည် ကြာရှည်တည်တံ့ခိုင်ဘွယ်ရာ အကြောင်းမမြင် ပေ။ အနွေးနှင့်အမြန် ပြိုကွဲပျက်စီးမည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ် မှ တင်သွင်းသော ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းပါ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူသည် လက်တွေ့အား ဖြင့် ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း တိကျစွာ အကောင်အထည်ဖော်ရန်

မစွမ်းနိုင်သည်သာမက၊ ပြည်ထောင်စုကြီး၏ပြိုကွဲမှုကိုပင် လမ်းခင်းပေးရာရောက်ပေမည်။ ဤအကြောင်းများကြောင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကင်သွင်းသော ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေး စာတမ်းပါ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို လက်ခံနိုင်ဘွယ်ရာမရှိပေ။

ဟု တင်ပြထား၏။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ လက်ရှိ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေသည် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ပုံသဏ္ဌာန်၏ အရေးကြီးသည့် အင်္ဂါလက္ခဏာကြီးများနှင့် ပြည့်စုံနေသည်ဟု အကြံပေးအဖွဲ့က ထင်မြင်ယူဆပုံကိုလည်း

ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ပုံသဏ္ဌာန်၏ အရေးကြီးသည့် အင်္ဂါလက္ခဏာရပ်ကြီး ၃ ရပ်မှာ (၁) ပြည်နယ်များသည် မိမိတို့၏လွတ်လပ်သော ဆန္ဒသဘောထားအတိုင်း ပေါင်းစပ်ခြင်း (၂) ပြည်နယ်များသည် ခွဲထွက်လိုသောအခါတွင် ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ရှိခြင်းနှင့် (၃) ပြည်နယ်များသည် မိမိတို့ပြည်နယ်အတွင်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေး ရာခိုင်နှုန်းပြည့် ရှိခြင်း စသည်တို့ဖြစ်ရာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာ နိုင်ငံသည် အင်္ဂါလက္ခဏာကြီး ၃ ရပ်အနက် အထက်၌ ပြဆိုခဲ့သည့်အဆင့်အထိတွင် ပထမနှင့် ဒုတိယ အင်္ဂါလက္ခဏာရပ်ကြီးတို့နှင့် ပြည့်စုံပြီးဖြစ်လေသည်။^၁

တဖန် ဥပဒေပြုစာရင်းများကို လေ့လာရာ၌ ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်းနှင့် ပြည်နယ်ဥပဒေစာရင်း ဟူ၍ သီးသန့်ပိုင်းခြားကန့်သတ်ထားပြီးလျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် မိမိနှင့်စပ်ဆိုင်သော ဘာသာရပ်များအတွက် လည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်အစိုးရများသည်လည်း မိမိတို့နှင့်စပ်ဆိုင်သော ဘာသာရပ်များ၌ လည်းကောင်း၊ တဘက်နှင့်တဘက် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်နှောင့်ယှက်မှု မရှိစေရဘဲ လုံးဝလွတ်လပ်စွာ စီမံပုဒ်တီးနိုင်ခွင့် ရှိကြပေသည်။ ဤအချက်မှာလည်း ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်၏ တတိယအင်္ဂါလက္ခဏာကြီးကို ပြည့်စွမ်းပေးရာရောက်ပေသည်။^၂

ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံသည် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် ပုံသဏ္ဌာန်အတွက် လိုအပ်ချက်ကြီး ၃ ရပ်နှင့် ပြည့်စုံသည်နှင့်အညီ တပြည်ထောင်စံနစ် ဟူ၍ ထင်မှတ်မှားသည်

^၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၂၆-၂၇။

^၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၂၈။

^၃ ယင်း

ထက် ပြည်ထောင်စုဟူ၍ ခံယူပါက ပိုမိုတိကျမည်ဟု ယုံကြည်လေသည်။

ဟု အစီရင်ခံစာတွင် တင်ပြထား၏။ ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းပါ ကိစ္စများကို ဆောင်ရွက်ရာ၌ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသည် ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ တိုက်ရိုက် သို့မဟုတ် သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့် ခြယ်လှယ်ခြင်းခံနေရသည် ဆိုသည့်အချက်နှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ တွေ့ရှိချက်နှင့် အကြံပြုချက်မှာ

ပြည်နယ်ဥပဒေပြုစာရင်းပါ အခြားဘာသာရပ်များနှင့် စပ်လျဉ်း၍ သေချာစေ့ငစွာ ဆွေးနွေးသုံးသပ်ရာ၌လည်း ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ စွက်ဖက်မှုများ ဟူ၍ မတွေ့ရသလောက်ပင် ဖြစ်လေသည်။ အကယ်၍ စွက်ဖက်မှုများရှိသည်ဟု ဆိုပါကလည်း အုပ်ချုပ်ရေးစီမံမှုများဖြင့် ကြေနပ်အောင် ဖြေရှင်းနိုင်ပေသည်။

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထို့ပြင် အကြံပေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာတွင်

ရှမ်းပြည်နယ်နှင့်တကွ ကျန်ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များ အနေနှင့် အလွန်အမင်း မကြေမချမ်းဖြစ်နေသည့် အကြောင်းကိစ္စရပ်များမှာ မိမိတို့ပြည်နယ်အတွင်းရှိ မြေယာများ၊ သစ်တောများ၊ သတ္တုတွင်းများ၊ ဓါတ်သတ္တုများနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကို မိမိတို့သဘောဆန္ဒအတိုင်း မည်သို့မျှ မလုပ်ကိုင် မဖန်တီးနိုင်ခြင်းများပင် ဖြစ်လေသည်။

ဟု ပြည်နယ်များ၏ မကျေနပ်ချက်ကို ဖော်ပြထားပြီး

ဤကိစ္စရပ်များအတွက် ပြည်နယ်များသည် အမှန်တကယ်ပင်ပြင်းပြစွာ စိတ်ဓာတ်ထိခိုက်နေပေသည်။ ဤမျှစိတ်ဓာတ် ထိခိုက်နေသည့် အချက်အလက်များကို ညှိနှိုင်းပြုပြင်စီစဉ်ဖန်တီးပေးခြင်း မပြုပါက ပြည်ထောင်စုကြီး၏ တည်တံ့မှုကို အန္တရာယ်ပြုစေမည့် ပေါက်ကွဲမှုများနှင့် ရင်ဆိုင်ဘွယ်ရာ အကြောင်းရှိနေသဖြင့် ဤကိစ္စရပ်များနှင့် ပတ်သက်သော မကြေနပ်မှုများကို အကောင်းဆုံးနည်းလမ်းရှာဖွေပြီးလျှင် အချိန်မှီဖယ်ရှားရပေမည်။

ဟု အကြံပေးအဖွဲ့၏ လေ့လာတွေ့ရှိချက်ကို တင်ပြထားပြီးနောက်

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၂၉။

၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၃၁-၃၂။

၃ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၃၂။

၄ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၃၄။

မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ ပြည်နယ်များအနေနှင့် မိမိတို့ပြည်နယ်အတွင်းရှိ သယံဇာတပစ္စည်းများကို စီမံအုပ်ချုပ်ရာ၌ ပါဝင်ခွင့်ရရှိစေရန်အလို့ငှါရင်း၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ အနေနှင့်လည်း အဆိုပါပစ္စည်းများအလဟဿပြုန်းတီးဆုံးပါးမှု မရှိရလေအောင် ကာကွယ်စောင့်ထိန်းခွင့်ရရှိစေရန် အလို့ငှါလည်းကောင်း၊ ပြည်နယ်ရော ပြည်ထောင်စုပါ နှစ်ဦးနှစ်ဘက် ကြေနပ်လက်ခံ နိုင်လောက်သော နည်းလမ်းကို ကြံဆရပေမည်။ အဆိုပါနည်းလမ်းမှာ အခြားမဟုတ် ကျွန်ုပ်တို့၏ ထင်မြင်ယူဆချက်အားဖြင့် Concurrent List ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်ထပ်တူ ဥပဒေပြုစာရင်းတရပ် တီထွင်ပြုလုပ်ခြင်းပင် ဖြစ်ပေသည်။

ဟုလည်းကောင်း

ဤဥပဒေပြုစာရင်းတွင် ပြည်ထောင်စုနှင့်ပြည်နယ်များတို့ အငြင်းပွားသော ဘာသာရပ်များကို ထည့်သွင်းပြီးလျှင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရရော ပြည်နယ်အစိုးရများကပါ ဤဘာသာရပ်များနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပဒေပြုနိုင်ခွင့်ရှိစေရန်ဖြစ်ပေသည်။ သို့ရာတွင် ကိစ္စတရပ်ရပ်အတွက် ပြည်ထောင်စုဥပဒေနှင့် ပြည်နယ်ဥပဒေတခုတို့ ပဋိပက္ခ ဖြစ်သည်ရှိသော် ပြည်ထောင်စုဥပဒေက ပြည်နယ်ဥပဒေအပေါ်တွင် လွှမ်းမိုးနိုင်မှုရှိစေရပေမည်။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေနှင့် ယေဘုယျအားဖြင့် ပေါ်လစီဝါဒကိုသာချမှတ်၍ ပြည်နယ်အစိုးရများအနေနှင့်မူ မိမိတို့ပြည်နယ်အတွင်း စီမံအုပ်ချုပ်အကောင်အထည်ဖော်ရန်ဖြစ်ပေသည်။ ပြည်နယ်အစိုးရတိုင်းသည် မိမိပြည်နယ်အတွင်းရှိမြေယာ၊ သစ်တော၊ သတ္တုတွင်းရေနံအစရှိသည့်မြေပေါ်မြေအောက်သဘာဝတ္ထ သယံဇာတပစ္စည်းများကို လုပ်ဆောင်သွားရန်ဖြစ်၍ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအနေနှင့်မူကား မြန်မာပြည်မရှိ ယင်းသယံဇာတပစ္စည်းများကို လုပ်ဆောင်သွားရန် ဖြစ်ပေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့စိတ်တွင်ရည်စူးထားသော Concurrent Legislative List

ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်ထပ်တူဥပဒေပြုစာရင်းမှာ နောက်ဆက်တွဲက တွင်ဖော်ပြထားရှိသည့်သဘောသွားမျိုးပင် ဖြစ်လေသည်။ ဟုလည်းကောင်း အကြံပေးအဖွဲ့၏အကြံပြုချက်ကိုလည်း တင်ပြထား၏။ ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းတွင် အခြေခံဥပဒေပါ နိဒါန်းနှင့် ပုဒ်မ ၁၉ ခုကို ပြင်ဆင်ပေးရန်တင်ပြချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ပုဒ်မ ၃၀၊ ၉၁၊ ၉၃ နှင့် ၂၁၉ တို့ကိုသာ လိုအပ်သလို ပြင်ဆင်ပေးရန် အကြံပေးအဖွဲ့က တင်ပြထားသည်။ ပုဒ်မ ၃၀၊ ၉၃ နှင့် ၂၁၉ တို့မှာ မြေယာ၊ သစ်တော၊ သတ္တုတွင်း၊ ဓာတ်သတ္တု၊ ရေနံတို့နှင့်ပတ်သက်သည့်ကိစ္စများဖြစ်၏။ ထိုကိစ္စများကို ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်ထပ်တူ ဥပဒေပြုစာရင်းတွင် ထည့်သွင်းသည့်နည်းဖြင့် ပြင်ဆင်ရန် အကြံပေးအဖွဲ့က အကြံပေးထားသည်။ ပုဒ်မ ၉၁ နှင့်ပတ်သက်၍မူ အကြံပေးအဖွဲ့၏အစီရင်ခံစာတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

ဤပုဒ်မပါ ပြဋ္ဌာန်းချက်အရ ပြည်ထောင်စုပါလီမန်က ဒေသန္တရ အဖွဲ့များသို့ ဥပဒေပြုပိုင်ခွင့်အာဏာအချို့ကို လွှဲအပ်သောမူမှာ အိမ်ကြီးထဲတွင် အိမ်ငယ်ဆောက်သကဲ့သို့ ပြည်နယ်အတွင်းတွင် ပြည်နယ်ကလေးများဖန်တီးရာ ထောက်မည်ဖြစ်သည်နှင့်အမျှ ပြည်နယ်ကောင်စီနှင့် ပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဒေသန္တရ အဖွဲ့များမှာ ရှုပ်ထွေးအငြင်းပွား ရန်များစေမည်သာဖြစ်ကြောင်း ရှမ်းပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်များက တင်ပြကြလေသည်။ ကျွန်ုပ်တို့၏ အယူအဆ မှာလည်း ရှမ်းပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ၏ တင်ပြအကြံပေး ချက်မှာ များစွာအဓိပ္ပာယ်ပါကြောင်း ယုံကြည်ပေသည်။ ပြည်နယ် ကောင်စီစာသည် မိမိပြည်နယ်အတွင်းရှိ ဒေသန္တရ အဖွဲ့တဖွဲ့၏

၁ စာရင်း-၃-ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်များ ထပ်တူဥပဒေပြုစာရင်း

၁။ မြေယာ-

(၁) မြေရှင်နှင့်သီးစားတို့ဆက်ဆံရေး၊ မြေငှားခတောင်းခံရေးတို့ ပါဝင်သော မြေယာပိုင်ခွင့်စံနှုန်းစည်းမျဉ်းသတ်မှတ်ရေး၊ မြေယာလွှဲပြောင်းခြင်း၊ မြေယာစွန့်လွှတ်ခြင်း၊ မြေယာဆက်ခံစေခြင်းများ။

၂။ သစ်တောများ၊ သတ္တုတွင်းများ၊ ရေနံမြေများ-

(၁) သစ်တောများ၊ သတ္တုတွင်းများ၊ ရေနံမြေများကိုသတ်မှတ်ရေး၊ သတ္တုရေနံ မြေကိုတူးဖော်၍ တီးတက်အောင်ပြုရေး။ (သတ္တုတွင်းများနှင့် ရေနံမြေ များသတ်မှတ်ရေးကိစ္စတွင် အလုပ်သမားအရေးနှင့် အလုပ်သမား ဘေး ကင်းရေးတို့ပါဝင်သည်။)

၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၃၅။

ဥပဒေပြုနိုင်ခွင့်အပေါ်တွင် ထိန်းသိမ်းကွပ်ကဲခွင့် မရရှိပါက ထိုပြည်နယ်အတွင်း စင်ပြိုင်အဖွဲ့နှစ်ဖွဲ့ကို ဖန်တီးပေးထုထောက်ပေးမည်။

ထို့ကြောင့် ဤပုဒ်မကို ပြည်နယ်တနယ်အတွင်း ဒေသန္တရအဖွဲ့တဖွဲ့မှ ပြဋ္ဌာန်းသော နည်းဥပဒေ၊ စည်းမျဉ်းဥပဒေနှင့် စည်းကမ်းဥပဒေများကို ပြည်ထောင်စုပါလီမန်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကိုယ်စား သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်ကောင်စီ သို့မဟုတ် ပြည်နယ်အစိုးရကစစ်ဆေးခြင်း၊ ကြပ်မတ်ခြင်း၊ ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ ကွပ်ကဲခြင်း၊ အတည်ပြုခြင်း စသည်တို့ ဆောင်ရွက်ပိုင်ခွင့်ရှိစေရန် ပြင်ဆင်သင့်ကြောင်း အကြံပေးလိုပေသည်။^၁

ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်းပါ မြန်မာပြည်မကို ပြည်နယ်တစ်နယ်အဖြစ် ဖွဲ့စည်းရေး (ပုဒ်မ ၂၂၂) နှင့် ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏သဘောထားမှာ

ဤပုဒ်မပါပြဋ္ဌာန်းချက်အရ၊ မြန်မာပြည်မကိုလည်း ပြည်နယ်တနယ်၏ အဆင်တန်ဆာ၊ အဆောင်အယောင်များဖြင့် မွမ်းမံတပ်ဆင်ထိုက်သည်ဟု ရှမ်းပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များက အဆိုရှိပါသည်။^၂

ပဌမကမ္ဘာစစ်ကြီးမဖြစ်မီက ဂျာမန်အင်ပိုင်ယာ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို လေ့လာကြည့်ရှုပါလျှင်၊ ပရပ်ရှင်အစိုးရမှာ အဓိကအားဖြင့် ဂျာမန်အစိုးရသာဖြစ်လျက်၊ ပရပ်ရှင်အဓိပတိ (သမ္မတ) မှာလည်း ဂျာမန်အဓိပတိ (သမ္မတ) သာဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရမည်ဖြစ်ပေသည်။ မြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေမှာလည်း ထိုစဉ်က ဂျာမန်အင်ပိုင်ယာဖွဲ့စည်းပုံနှင့် ခပ်ဆင်ဆင်တူနေပေသည်။^၃

ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည် မြန်မာပြည်မကို အုပ်ချုပ်သော အစိုးရပင်ဖြစ်လေသည်။ ထို့ကြောင့် စရိတ်စကများစွာ ပိုမိုကုန်ကျပြီး အုပ်ချုပ်ရေးအခက်အခဲ အရွပ်အထွေးများဖြစ်စေမည့် မြန်မာပြည်မအစိုးရဟူ၍ မြန်မာပြည်မအား သီးသန့်အုပ်ချုပ်ရန် အတွက် အစိုးရအဖွဲ့တဖွဲ့ ထပ်မံဖွဲ့စည်းရန်မလိုပေ။ လက်ရှိစနစ်

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၃၈။

၂ ယင်း

၃ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၄၁။

၄ ယင်း

အတိုင်းပင် ချောမွေ့အဆင်ပြေစွာ လည်ပတ်လျက်ရှိနေသည် ဖြစ်သောကြောင့် အကြံပေးထားချက် အတိုင်း မြန်မာ ပြည်မအား ပြည်နယ်တနယ်အဖြစ် သတ်မှတ်ဖွဲ့စည်းရန်မလိုပေ။

အကြံပေးအဖွဲ့၏အစီရင်ခံစာတွင်

- ၁။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ
- ၂။ နစ်နာသည်ဆိုသော အချက်အလက်များကို ပြေပျောက်အောင် ဆောင်ရွက်ရန်နည်းလမ်းများ (အုပ်ချုပ်ရေးဆိုင်ရာ)
- ၃။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဝန်ထမ်းအရာရှိကြီးများသည်၊ အုပ်ချုပ်ရေးအရ ဖြစ်စေ၊ လူမှုရေးအရဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်အရာရှိများ၊ ပြည်နယ်လူထုများတို့နှင့် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းရာ၌ ထားရှိအပ်သော သဘောထားများ

ဆိုသည့် ခေါင်းစဉ်သုံးခုခွဲ၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ဆောက်ခံချက်ကိုလည်း ပေးထားသည်။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့်ပတ်သက်သည့် ထောက်ခံချက်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုပုံစံမျိုးကို လက်ခံရန် ကျွန်ုပ်တို့မထောက်ခံနိုင်ပေ။ အကြောင်းမှာ အဆိုပါပြည်ထောင်စုပုံစံမှာ လက်တွေ့အားဖြင့် လုပ်ဆောင်ရန်ဖြစ်နိုင်ဘွယ်ရာမရှိသည့် အပြင်၊ ထိုပုံစံတွင် မကြာမြင့်မီအတွင်း ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲပျက်စီးစေမည့် အင်္ဂါလက္ခဏာရပ်များ ပါရှိနေခြင်းကြောင့်တည်း။

ဟုလည်းကောင်း

တဖန်၊ တဘက်မှကြည့်ပြန်သော် ကျွန်ုပ်တို့၏လက်ရှိအစိုးရဖွဲ့စည်းပုံ အသွင်သဏ္ဌာန်မှာ၊ တည်ဆဲအခြေအနေများအရ၊ အသင့်အမြတ်ဆုံး ဖြစ်ကြောင်း တွေ့မြင်ရပေသည်။ လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံတွင် ပြည်နယ်အသီးသီးသည် မိမိတို့၏လွတ်လပ်သော ဆန္ဒအလျောက် ပေါင်းစပ်ဖွဲ့စည်းခြင်းဖြစ်သဖြင့်တကြောင်း၊ ကချင်ပြည်နယ်နှင့်ကရင်ပြည်နယ်တို့မှအပါ၊ ကျန်ပြည်နယ်များသည် သတ်မှတ်ထားသော စည်းကမ်းချက်များအရ၊ ပြည်ထောင်စုမှခွဲထွက်နိုင်သော အခွင့်အရေးရှိသဖြင့်တကြောင်း၊ ပြည်နယ်အားလုံးသည် မိမိတို့ပြည်နယ်အတွင်း ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကို ရရှိပိုင်ခွင့်ရှိနေသဖြင့်တကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်းပုံသည် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုအတွက်၊ အဓိကအားဖြင့် လိုအပ်ချက်ကြီး ၃ ရပ်နှင့်ပြည့်စုံပြီးဖြစ်လေသည်။

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၄၂။
 ၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၄၃။
 ၃ ယင်း

ဟုလည်းကောင်း တင်ပြထားပြီး၊ ရှမ်းပြည်နယ်နှင့်တကွ ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင် အသီးသီးက မိမိတို့ပြည်နယ်အတွင်း မြေယာ၊ သစ်တော၊ သတ္တုတွင်း အစရှိသည့် သယံဇာတပစ္စည်းများ ထုတ်ယူသုံးစွဲပိုင်ခွင့်၊ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်အောင် ဆောင်ရွက် ပိုင်ခွင့်၊ စက်မှုလုပ်ငန်းများ တည်ထောင် လုပ်ဆောင်ပိုင်ခွင့်များ မရှိသည့်အတွက် ပြည်နယ်များ၌ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်နှင့် လွတ်လပ် သည့် အုပ်ချုပ်ခွင့် များ အပြည့် အဝမရကြောင်း အဆိုနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ထောက်ခံချက်မှာ

ကျွန်ုပ်တို့အနေနှင့် (Concurrent Legislative List) ပြည်ထောင်စု ပြည်နယ်ထပ်တူ ဥပဒေပြုစာရင်းဟူ၍ခေါ်တွင်သော တတိယ ဥပဒေ ပြုစာရင်းတရပ်ကို တီထွင်ရန်အကြံပေးလိုပေသည်။ အဆိုပါဥပဒေ ပြုစာရင်းသို့ လက်ရှိပြည်ထောင်စုဥပဒေပြုစာရင်းမှ မြေယာ၊ သစ် တော၊ သတ္တုတွင်း၊ ရေနံတွင်းများ၊ စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများနှင့် အခြားအငြင်းပွားဘွယ်ရာသာသနာများကို လွှဲပြောင်းထည့်သွင်း ပေးရန် ထောက်ခံအပ်ပါသည်။ ယေဘုယျသဘောအားဖြင့် ပြည် ထောင်စုအစိုးရအနေနှင့် ပြည်ထောင်စုတရပ်လုံးအတွက် အကြီးဝင် သက်ဆိုင်စေသောဝါဒနှင့်မူကို ချမှတ်ခြင်းကိုသာပြုလုပ်လျက်၊ ပြည် နယ်အစိုးရများအနေနှင့်မူကား ပြည်ထောင်စုအစိုးရက ထိုသို့ချမှတ် ထားသောဝါဒနှင့်မူများအရ မိမိတို့ပြည်နယ်အတွင်း လုပ်ဆောင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖြစ်လေသည်။ မြန်မာပြည်မအတွင်း ရှိ မြေယာ၊ သစ်တော၊ သတ္တုတွင်း၊ ဓာတ်သတ္တုများ၊ ရေနံတွင်း များနှင့်ပတ်သက်၍မူ ပြည်ထောင်စုအစိုးရကပင် ဆက်လက်၍ လက် တွေ့အားဖြင့်ပင် လုပ်ဆောင် အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဖြစ်ပေ သည်။

ဟူ၍ဖြစ်၏။ ပြည်နယ်များ၏ နစ်နာသည်ဆိုသောအချက်များနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံ ပေးအဖွဲ့က ထောက်ခံထားသည်မှာ

- (၁) ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေအရဖြစ်စေ၊ တည်ဆဲတရားဥပဒေများ အရဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရသည်၊ ပြည်နယ်များအတွင်း ပြည် ထောင်စုသာသနာများ စီမံအုပ်ချုပ်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍၊ ပြည်နယ် အစိုးရများအား အသိပေးရန်မလိုပေ။ သို့ရာတွင် ဥပဒေအရ၊ ထိုသို့ တိုင်ပင်အသိပေးရန် မလိုသော်လည်း၊ ယဉ်ကျေးမှုနှင့် လောကဝတ်

အရ၊ အသိပေးခြင်း၊ အကြောင်းကြားခြင်းများ ပြုလုပ်ပါလျှင်၊ ဖြစ်ပေါ်ဘွယ်ရာရှိသော အထင်မှားမှု၊ အမြင်မှားမှုများကိုဖယ်ရှားနိုင်မည်ဖြစ်သည်နှင့်အမျှ၊ ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်များ ဆက်ဆံရေးမှာလည်း၊ ပိုမိုပြေပြစ်နိုင်ဘွယ်ရာ အလားအလာရှိပေသည်။

- (၂) ပြည်နယ်တနယ်အတွင်းတွင်၊ လုပ်ဆောင်လျက်ရှိသော ပြည်ထောင်စုဘာသာရပ်များအတွက် လိုအပ်သော အစိုးရ ရာထူးကြီးငယ်များ၏ မျှတသော အချိုးအစားအတွက်၊ သက်ဆိုင်ရာပြည်နယ်မှ အရည်အချင်းပြည့်စုံသော ပြည်နယ်သားများကို ရရှိနိုင်ပါလျှင် ခန့်ထားသင့်ပေသည်။

ဟုဖြစ်၏။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရဝန်ထမ်းများနှင့်ပြည်နယ်အရာရှိများ၊ ပြည်နယ်လူထုများဆက်ဆံရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း

ပြည်နယ်များအတွင်း တာ ဝန်ထမ်းဆောင်လျက်ရှိသည့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရဝန်ထမ်း စစ်ဘက်နှင့်နယ်ဘက် အရာရှိကြီးငယ်များအား၊ အုပ်ချုပ်ရေးအရဖြစ်စေ၊ လူမှုရေးအရဖြစ်စေ၊ ပြည်နယ်အရာရှိများ၊ ပြည်နယ်လူထုများနှင့် ဆက်ဆံပေါင်းသင်းရာ၌ ညီရင်းအစ်ကိုကဲ့သို့ သဘောထားကာ၊ ချစ်ခင်ရင်းနှီးလေးစားစွာ ဆက်ဆံပေါင်းသင်းရန်အတွက်၊ နိုင်ငံတော် အစိုးရအနေနှင့် ညွှန်ပြသင့်ပေသည်။

ဟုအကြံပေးအဖွဲ့က ထောက်ခံထားသည်။ အထက်ပါအချက်များပါသည့် အင်္ဂလိပ်-မြန်မာနှစ်ဘာသာဖြင့်ရေးထားသော အကြံပေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာကို ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်အစိုးရသို့ တင်ပြခဲ့သည်။^၁ အကြံပေးအဖွဲ့တွင် ဒေါက်တာဦးဘဦး၊ တရားဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဒေါက်တာဦးသိမ်းမောင်နှင့် တရားလွှတ်တော်တရားဝန်ကြီးဟောင်း ဦးအုန်းဖေတို့ ပါဝင်သည့်အလျောက် ဖက်ဒရယ်မူနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးအဖွဲ့၏ သဘောထားသည့် ဥပဒေကြောင်းအရ အလေးသာသည်ဟု ဆိုနိုင်သော်လည်း အကြံပေးအဖွဲ့၏ အကြံပြုချက်ကို လက်ခံရမည်ဟူ၍ကား ဆိုနိုင်မည်မဟုတ်ပေ။

၁ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၄၆။

၂ အကြံပေးအဖွဲ့အစီရင်ခံစာ၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၄၇။

၃ မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၂၀ ဇန်နဝါရီ ၁၉၆၂။

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ဖက်ဒရယ်မှု

အကြံပေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ တင်သွင်းပြီး နောက်တစ်နေ့ဖြစ်သော ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့ ညနေ ၃ နာရီတွင် စဝ်ခွန်ချိုနှင့် ဒေါက်တာစောလှထွန်းတို့သည် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုအား သွားရောက်တွေ့ဆုံကြသည်။ ထိုသို့ တွေ့ဆုံရာတွင် ဒေါက်တာဦးမောင် ခေါင်းဆောင်သော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအဖွဲ့က တင်ပြသည့် ပြည်နယ်များနှင့်ပတ်သက်သော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်များကို လာမည့်ဖေဖော်ဝါရီလ ပါလီမန်တွင် မတင်သွင်းသေးဘဲ ရပ်ဆိုင်းထားရန် စဝ်ခွန်ချိုတို့က တင်ပြကြသည်။^၁ စဝ်ခွန်ချိုနှင့် ဒေါက်တာစောလှထွန်းတို့က ပြည်နယ်များနှင့်ပတ်သက်သော အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ချက်များကို လာမည့်ပါလီမန်တွင် မတင်သွင်းရန် ကန့်ကွက်ပြောဆိုကြသည်မှာ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရာတွင်

၁။ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌသည် ပြည်နယ်အုပ်ချုပ်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အခြေခံဥပဒေနှင့် မကိုက်ညီဟုယူဆလျှင် ပြည်နယ်အာဏာကို သမ္မတက သိမ်းယူရန်

၂။ ပြည်နယ်ကောင်စီက ရွေးချယ်လိုက်သူကို ပြည်နယ်ကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ အဖြစ် ဝန်ကြီးချုပ်က ခန့်ထားရမည်ဆိုလျှင် ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌကို ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးအဖြစ် လက်မခံရန်^၂

ဆိုသည့် ပြင်ဆင်ဖြည့်စွက်ချက်များ ပါဝင်နေသောကြောင့် ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနုကလည်း အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကို လာမည့်ပါလီမန်တွင် တင်သွင်းမည်မဟုတ်ကြောင်းနှင့် အမျိုးသားညီလာခံခေါ်၍ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးကိစ္စကို ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ပြောကြားခဲ့သည်။

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှကိုယ်စားလှယ်များဖြစ်ကြသော စဝ်ခွန်ချို၊ ဒေါက်တာစောလှထွန်း၊ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေး၊ ဦးသာထွန်း (ရခိုင်)၊ နိုင်ဘစော (မွန်) နှင့် ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနုံး (ချင်း)၊ ဦးလှငြိမ်း (ကယား)၊ ဦးချစ်မောင် (ကယား) တို့သည် ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ ၂၀ ရက်နေ့ ညနေ ၄ နာရီ

၁ ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၂၁ ဇန်နဝါရီ ၁၉၆၂။

၂ (က) ယင်း

(ခ) မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၂၁ ဇန်နဝါရီ ၁၉၆၂။

တိုင် ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနှင့် တွေ့ဆုံကြသည်။^၁ ထိုသို့တွေ့ဆုံရာတွင် ရှမ်းမှုကို ပြင်ဆင် ဖြည့်စွက်၍ အကျဉ်းချုပ် ပြန်လည်ရေးသားထားသည့် ဖက်ဒရယ်မှုတစ်ခုကို ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့က ရေးဆွဲထားသော ဖက်ဒရယ်မှု^၂ အဖြစ် ဝန်ကြီး ချုပ် ဦးနု ထံ တင်ပြကြသည်။ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုကလည်း ဖက်ဒရယ်မှုကိစ္စကို အမျိုး သားညီလာခံတွင် ဆွေးနွေးမည်ဖြစ်ကြောင်း ပြန်လည်ဖြေကြားခဲ့သည်။

ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့က တင်ပြသောစာတမ်းတွင်

၁။ နိဒါန်း

၂။ ဘာကြောင့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် (Federal) “မှု” ကို လိုလားကြ ရသလဲ

၃။ ဘယ်လို (Federal) ပြည်ထောင်စုပုံစံ တည်ဆောက်ကြမလဲ

၄။ နိဂုံး

ဟူ၍ အခန်းလေးခန်းပါဝင်သည်။ နိဒါန်းတွင် တောင်ကြီးပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံ အကြောင်းနှင့် ထိုညီလာခံက ဖွဲ့စည်းလိုက်သည့် ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ အကြောင်း အကျဉ်းချုပ်တင်ပြထားသည်။ အခန်း (၁) တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာ နိုင်ငံသည် ဗမာ၊ ရှမ်း၊ ကရင်၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ရခိုင်၊ မွန်၊ ကယား စသော လူမျိုးစုများ နေထိုင်ရာ တိုင်းပြည်ဖြစ်သဖြင့် မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခွန်ရှည်စွာ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့် ငြိမ်းချမ်းသာယာဝပြောရေးသည် ထိုလူမျိုးစုများ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦး ချစ်ချစ်ခင်ခင် ကြင်ကြင်နာနာ နှင့် ညီရင်းအစ်ကိုကဲ့သို့ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရေး အပေါ်တွင် တည်ရှိကြောင်း၊ ထိုကြောင့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးသည် မရှိမဖြစ် လိုအပ်ကြောင်း၊ အမျိုးသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးကိုလည်း လူမျိုးတစ်မျိုးက အခြားလူမျိုးတစ်မျိုးအား တန်းတူရည်တူ အခွင့်အာဏာပေးပြီး တစ်ဦးကိုတစ်ဦး

၁ (က) ပြည်ထောင်စုသတင်းစာ၊ ၂၁ ဇန်နဝါရီ ၁၉၆၂။
(ခ) မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာ၊ ၂၁ ဇန်နဝါရီ ၁၉၆၂။
(ဂ) ဒေါက်တာစောလှထွန်းမှလွဲ၍ ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် တောင်ကြီးပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံက ဖွဲ့ပေးလိုက်သော ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ယာယီအမှုဆောင် အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသည်။ တောင်ကြီးညီလာခံ ကျင်းပစဉ်က ဒေါက်တာစောလှ ထွန်းသည် အစိုးရတာဝန်ဖြင့် နိုင်ငံခြားသို့ ရောက်နေသည်။
၂ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် (Federal) မူအရဖြင့် ပြင်ဆင်ရေးအတွက် ရေးဆွဲတင်ပြသော ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေး အဖွဲ့ချုပ်မှစာတမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ဒို့တာဝန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ပုံနှိပ်နှစ်မပါ။ နောင်ကိုးကားလျှင် ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း ဟု ညွှန်းမည်။

ရှိရှိသေသေ၊ ချစ်ချစ်ခင်ခင်၊ ကြင်ကြင်နာနာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သောနည်းဖြင့်သာ ဆောင်ရွက်၍ ရနိုင်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ရှိစဉ်က ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း၏ မှန်ကန်သောစုစည်းမှုကြောင့် မြန်မာနိုင်ငံသည် စုစည်းမိခံသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းစုစည်းခဲ့သော ပြည်ထောင်စုကြီး၏ စည်းလုံးညီညွတ်မှုသည် တစ်နေ့တခြား တဖြည်းဖြည်း လျော့လျည်းခဲ့ကြောင်းများ တင်ပြထားသည်။ ထို့နောက် ကချင်၊ ချင်း၊ ရှမ်းနှင့်ကယားအမျိုးသားများသည် မူလကပင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကိုလိုချင်ကြောင်း တောင်တန်းဒေသစုံစမ်းရေးအဖွဲ့ ရွှေ့မှောက်တွင် ထုတ်ဖော်ပြောကြားခဲ့ကြကြောင်း တောင်တန်းဒေသစုံစမ်းရေးအဖွဲ့၏အစီရင်ခံစာကို ကိုးကား၍ တင်ပြထားသည်။^၁ ထို့ပြင် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း က လမ်းညွှန်အဆို ခုနစ် ချက်ကို တင်သွင်းရာတွင်

- (၁) နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေသည် မြန်မာပြည်ထောင်စုဟု ခေါ်တွင်စေသော၊ လွတ်လပ်သည့်အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် သမတနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေဖြစ်စေရမည်။
- (၂) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေက၊ သတ်မှတ်ဖော်ပြသည့် တသီးပုဂ္ဂလပြည်နယ်များသည် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် သတ်မှတ် ဖော်ပြထားသည်နှင့်အမျှ၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာရရှိစေရမည်။
- (၃) ...
- (၄) ...
- (၅) ဤဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် လူနည်းစုများအဘို့ လုံလောက်သောကာကွယ်ချက်များ ထည့်သွင်းပြဋ္ဌာန်း ထားရှိစေရမည်။
- (၆) ...
- (၇) ...

ဟု ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း က ပြောကြားခဲ့ပြီး၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် ပတ်သက်၍ ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ ဦးချန်ထွန်း က တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်၌တင်သွင်းစဉ်ကလည်း၊

၁ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၁-၆။

၂ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၆။

ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံလား၊ သို့မဟုတ် အစိုးရတဖွဲ့တည်းထားရှိတဲ့အစိုးရတဖွဲ့တည်းက အုပ်ချုပ်တဲ့ (unitary) ဆိုတဲ့နိုင်ငံလားဆိုတာ အစီရင်ခံရန်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီကိစ္စမှာလည်း ကျွန်တော်တို့ဟာ ခုလက်ရှိ အခြေအနေများကိုထောက်ထားသောအားဖြင့် အစိုးရတဖွဲ့တည်းက အုပ်ချုပ်တာ ဘယ်လောက်ကောင်းတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်တို့ အားလုံး ယုံစေကာမူ ယခုအချိန်မှာဖြင့်လျှင်၊ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမျိုးသာ ဖွဲ့စည်းရန် ဖြစ်ပါတယ်။ ပြီးတော့ ညွှန်ကြားချက်အဆိုမှာလည်း သည်အတိုင်းဘဲ ပြဋ္ဌာန်းထားပါတယ်။

ဟု ပြောခဲ့သဖြင့် ဖက်ဒရယ်မှုကို ယခုမှပင်မဟုတ်ဘဲ လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲဝင်စဉ်ကပင် လိုလားခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားကြောင်း ဖော်ပြထား၏။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံကိုဖွဲ့စည်းစဉ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း က ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြစ်ရမည်ဟု ပြောခဲ့ကြောင်း၊ ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ ဦးချန်ထွန်းကလည်း ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်ကို ပြည်ထောင်စုစနစ်အရ ဖွဲ့စည်းရကြောင်း၊ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့ကြောင်း၊ သို့သော် ၁၀ နှစ်လွန်မြောက်ခဲ့ပြီးနောက် ဦးချန်ထွန်းနှင့် ပါမောက္ခတင်ကာတို့ တွေ့ဆုံစဉ် ဦးချန်ထွန်းက

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံသည် သဘောတရားအရ ပြည်ထောင်စုဖြစ်ပြီး လက်တွေ့အရ အစိုးရတဖွဲ့တည်း အုပ်ချုပ်သော (unitary) စံနစ်ဖြစ်ကြောင်း၊^၁

တင်ကာအား ပြောပြပုံကို တင်ကာ၏ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ^၂ စာအုပ်ကို ကိုးကား၍ စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထား၏။ တိုင်းရင်းသားများက ၁၉၄၇ ခုနှစ် အခြေခံဥပဒေကို လက်ခံခဲ့ရသည့်အကြောင်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် အာဇာနည်ခေါင်းဆောင်ကြီးများ လုပ်ကြံခံရသဖြင့် ပြည်သူတစ်ရပ်လုံး ပူပန်သောကရောက်ကြခြင်းနှင့် တိုင်းရင်းသားများသည် လွတ်လပ်ရေးကို ဆောလျင်စွာရလိုသည့် ဆန္ဒပြင်းပြကြခြင်းတို့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေကို အလေးအနက် လေ့လာဆွေးနွေးခြင်းမပြုကြတော့ဘဲ

၁ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၇။

၂ (က) ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၈။

(ခ) လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးဥပဒေသည် ပြည်နယ်များအတွက်ပါ အကျိုးဝင်ခြင်း ရှိ-မရှိနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးချန်ထွန်းက နိုင်ငံတော်ရှေ့နေချုပ် အဖြစ်ဖြင့် တရားလွှတ်တော်ချုပ်၌ ရှင်းလင်းစဉ်က ပြောခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ *The Nation*, 2 July 1952.

၃ Hugh Tinker, *The Union of Burma*.

- ၁။ တကယ်ပင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖြစ်မည် အထင်ရှိသည်ကတကြောင်း
- ၂။ ကနေဒါပြည်ထောင်စုထက် ကောင်းမွန်သည်ဟုထင်သည်ကတကြောင်း
- ၃။ Constitutional Law အခြေခံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ ဥပဒေများကို နားမလည်သည်က တကြောင်း
- ၄။ အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ချမှတ်သော လမ်းစဉ်ကို လုံးဝယုံကြည် အားကိုးကြသည်က တကြောင်း
- ၅။ အခြေခံဥပဒေသည်၊ မလုံမလောက်၊ မပြည့်စုံရှိခဲ့ပါလျှင် မိသားစုစိတ် ဓာတ်ဖြင့်၊ နောင် ကာလတွင် ပြုပြင် နိုင်မည်ဟု၊ ယုံကြည် သည်က တကြောင်း။

တို့ကြောင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ရိုးရိုးသားသား လွယ်လွယ်ကူကူနှင့် လက်ခံ အတည်ပြုခဲ့ကြသည်ဟုလည်း စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်နယ်များ တွေ့ကြုံရသည့်အခက်အခဲနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ထိုစာတမ်း တွင် အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြထားသည်။

လွတ်လပ်ရေးကျေညာပြီးသည့်နောက် ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များ သည် တည်ဆဲဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအရ မိမိတို့ပြည်နယ် တွင်းရှိ လူမျိုးပေါင်းစုံတို့၏ စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး၊ လူမှုရေး စသော ကိစ္စများကို စိတ်ဆန္ဒရှိသလောက် ဆောင်ရွက် ရာတွင် ပြည်ထောင်စုဗဟိုအာဏာကို သိမ်းပိုက်ထားသော ပြည်မ၏ ချုပ်ချယ်မှုကြောင့် မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပေ။ ပြည်နယ်သူ ပြည်နယ် သားများသည်လည်း ပြည်မ၏စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ အုပ်ချုပ်ရေး များ၏ ဖိနှိပ်မှုအောက်တွင် အလူးအလှိမ့်ခံနေရလေသည်။^၁

ထိုသို့ တွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲများကို ပြန်လည်သုံးသပ် ကြည့်သော အခါ အဓိက ချို့ယွင်းချက်သည် တည်ရှိဆဲ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ပါရှိသော ဗမာပြည်မအစိုးရနှင့် ပြည်ထောင်စု ဗဟိုအစိုးရတို့အား ခွဲမထားဘဲ အတူပူးပေါင်းထားခြင်းကြောင့် အစိုးရတဖွဲ့တည်း အုပ်ချုပ်သောစံနစ် ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိခဲ့သည်။^၂

၁ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၇။

၂ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၈။

၃ ယင်း

ဟုလည်းကောင်း

ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ ပြည်ထောင်စု (စစ်စစ်) တည်ထောင်လိုချက်များ၊ လမ်းညွှန်ချက်များသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်အတူ ဝိညာဉ်ချုပ်သွားသည်မှာ ဝမ်းနည်းကြေကွဲစရာပင် ဖြစ်တော့သည်။

ဟုလည်းကောင်း စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထား၏။ ပြည်နယ်များ၏ ခံစားချက်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ စာတမ်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

တည်ရှိဆဲ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေသည် ပြည်နယ်များ၏ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ကို ငြင်းပယ်သည်။ တန်းတူရေးမူကိုလည်း မပေးစွမ်းနိုင်။ ပြည်ထောင်စုအာဏာဟူသရွေ့ကို ပြည်ထောင်စု ဗဟိုအစိုးရအမည်နှင့် ဗမာပြည်မက လက်ဝါးကြီးအုပ် သိမ်းကြီးယူပြီး၊ ပြည်နယ်များကို မိမိ၏လက်အောက်ခံ ပြည်နယ်များ (vassal states) အဖြစ် သွတ်သွင်းခဲ့သည်။

ဟူ၍လည်းကောင်း

ပြည်နယ်များရှိ ပြည်နယ်သူ ပြည်နယ်သားများတို့သည် ပြည်မ၏ ဖိနှိပ်မှုအောက်သို့ ရောက်ရှိနေခြင်းကို ယခုအခါ အပြင်းအထန် ကာကွယ်နေကြရသည်။ သာတူညီမျှရေးနှင့် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် မရှိမှုကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတည်ဆောက်ခဲ့သော အမျိုးသား ညီညွတ်ရေးသည်တဖြည်းဖြည်းချင်းရေခဲလေသည်။ ဤလက္ခဏာသည် ပြည်ထောင်စုအတွက် မကောင်းသော လက္ခဏာဖြစ်ပေသည်။

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖြစ်သည်။

မည်သည့်ပြည်ထောင်စုပုံစံမျိုး တည်ဆောက်ကြရမည်ဆိုသည်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း စာတမ်း၏ အခန်း (၂) တွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

၁ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၈။

၂ ယင်း

၃ ယင်း

၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံကို တကယ်စစ်မှန်သော ပြည်ထောင်စု ဖြစ်ရေးအတွက် တန်းတူညီမျှသော အမျိုးသားရေးရာပေါ် ရပ်တည်သည့် ပြည်နယ်အချင်းချင်း ပူးပေါင်းထားမှသာ မှန်ကန် သော ပြည်ထောင်စုဖြစ်ပေမည်။ ထို့ကြောင့် စစ်မှန်သော ပြည် ထောင်စုဖြစ်စေရန်၊ ပြည်မနှင့်ပြည်နယ် ပူးပေါင်းထားသည့် ပုံစံ မဟုတ်ဘဲ ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်တခုဖွဲ့စည်းပြီး၊ ပြည်ထောင်စု စစ်စစ် federal union ကို ဖွဲ့စည်းရန်လိုအပ်ပေသည်။

၂။ ပြည်မက ဗဟိုအာဏာကို သိမ်းယူလုပ်ကိုင်နေခြင်းသည် တန်းတူ ညီမျှမှုမရှိ၍၊ မကြေနပ်ခဲ့သဖြင့်၊ ၎င်းမကြေနပ်မှုများ ပပျောက် သွားရန် ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်တခုဖွဲ့ပြီး တခြားပြည်နယ်များ နည်းတူ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်တခုအနေဖြင့် ပါဝင်သော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ တည်ဆောက်ရန် ပြင်းပြစွာ ဆန္ဒရှိကြ ပါသည်။^၁

ပါလီမန်က အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ပြည်နယ် များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ အမြင်နှင့်သဘောထားကို

၁။ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် ပြည်မကို ပြည်နယ်တခု ဖွဲ့စည်းရေးသည် တည်ဆဲပါလီမန် တွင် အာဏာရှိသည်ဟု ရိုးသားစွာပင် ယုံကြည်ပါသည်။

၂။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံဥပဒေပုဒ်မ (၂၂၂) (၁) (ခ) တွင် ပြည်မ သည် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်တခုအဖြစ်ဖြင့် သတ်မှတ်ထားချက် အရ၊ ထိုပြည်မကို ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် ပြည်နယ်တစ်နယ်အဖြစ် ဖြင့် သတ်မှတ်ရန်သာ ဖြစ်ပါသည်။

၁ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၉။

၂ ပုဒ်မ ၂၂၂။ ။ (၁) ရှေ့နောက်စကားတို့၏ အဓိပ္ပာယ်ကို ထောက်ထားရန်မလိုလျှင် ဤအခြေခံဥပဒေ၌ပါရှိသော အောက်ပါစကားရပ်တို့သည် ဖော်ပြထားသော အဓိပ္ပာယ် ကို ဆောင်သည်။

ဆိုလိုရင်းမှာ- “ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်” ဟူသည်မှာ

(က) ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတွင် အဖွဲ့ဝင်တခုအဖြစ်ဖြင့် ဖွဲ့စည်းပါဝင်သော ပြည်နယ်ကိုသော်၎င်း

(ခ) ပြည်နယ်၏တစိတ်တဒေသအဖြစ် မဖွဲ့စည်း မပါဝင်သော ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရှိ ကျန်နယ်မြေအားလုံးကိုသော်၎င်း ဆိုလိုသည်။

- ၃။ ယင်းသို့ ပြန်လည်ပြင်ဆင်သတ်မှတ်ရာတွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံကို ပြင်ဆင်ရပေမည်။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံဥပဒေတွင် ပြည်နယ်သစ်များ ဖွဲ့စည်းခြင်း၊ ပုဒ်မ (၁၉၉) အရ၎င်း၊ ၎င်းပြင်ဆင်ချက်ကိုယခင်က အခြေခံဥပဒေများ ပါလီမန်တွင် ပြင်ဆင်သကဲ့သို့ အခန်း (၁၁) အရ ပြင်ဆင်နိုင်သည်ဟု ယုံကြည်ကြပါသည်။

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။

ဖက်ဒရယ်မူဆွေးနွေးပွဲ

ပြည်ထောင်စုအစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးကို ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင်ကျင်းပသည်။ ထိုအစည်းအဝေး၌ ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့က တင်သွင်းထားသောဖက်ဒရယ်မူနှင့် ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌများခန့်ထားရေး (ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ချက်) ဥပဒေကြမ်းကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင် စတင်မည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံတွင် မတင်သွင်းသေးဘဲ ထိကိစ္စအတွက် အမျိုးသားညီလာခံခေါ်ယူရန် ဆုံးဖြတ်ကြသည်။ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးအတွက် အမျိုးသားညီလာခံခေါ်ရန် အစီအစဉ်ကို ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချိုနှင့် ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်တို့က သဘောမတူကြချေ။ ထို့ကြောင့် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စသည် ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏ဆုံးဖြတ်ချက်ဖြင့်သာပြီးပြတ်သင့်ကြောင်း၊ ထိုကိစ္စအတွက် အမျိုးသားညီလာခံခေါ်ယူရန်မလိုကြောင်းတင်ပြ၍ ဝန်ကြီးအဖွဲ့အစည်းအဝေးတွင် ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချိုနှင့် ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်တို့က ကန့်ကွက်ခဲ့ကြသည်။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့၏ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ပြန်လည်စဉ်းစားသင့်ကြောင်း ပါသည့်စာတစ်စောင်ကို ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်က ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုထံ ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၉ ရက်နေ့တွင် ပေးပို့ခဲ့သည်။ ဝန်ကြီးအဖွဲ့က ဆုံးဖြတ်ပိုင်ခွင့်ရှိသည့်ကိစ္စကို ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကမဆုံးဖြတ်ဘဲ အမျိုးသားညီလာခံခေါ်

၁ ပုဒ်မ ၁၉၉။ ပါလီမန်သည် ပြည်နယ်သစ်က လိုက်နာရမည့် စည်းကမ်းသတ်မှတ်ချက်များပါဝင်သော အက်ဥပဒေဖြင့် ပြည်နယ်သစ်တခုကို ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံအတွင်းသို့ ဝင်ခွင့်ပြုနိုင်သည်။ ထိုသတ်မှတ်ချက်များတွင် ထိုပြည်နယ်မှ ပါလီမန်သို့ ကိုယ်စားလှယ် အမတ်ဦးရေ မည် ရှေ့ မည် မျှ ရွေးကောက်တင်မြှောက်နိုင်သည်ဟူသော အချက်လည်း ပါဝင်ရမည်။

၂ အခန်း ၁၁ တွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရာတွင် လိုက်နာရမည့် နည်းလမ်းများကို ဖော်ပြထား၏။

၃ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့စာတမ်း၊ စာ ၉။

၄ The Nation, 14 February 1962.

မည်ဆိုလျှင် ဝန်ကြီးအဖွဲ့အတွက် မကောင်းသည့်အစဉ်အလာကြီးဖြစ်သွားမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်က သတင်းထောက်များအား ပြောကြားခဲ့သည်။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၅ ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း အမျိုးသားညီလာခံကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင်လည်းကောင်း ကျင်းပရန်ရှိသဖြင့် ထိုညီလာခံများသို့တက်ရောက်ရန်၊ ရန်ကုန်သို့ရောက်ရှိနေကြသော ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များသည် မိမိတို့အချင်းချင်းတွေ့ဆုံ၍ အကြံဆွေးနွေးပွဲများ ပြုလုပ်ကြသည်။ ထိုအကြံဆွေးနွေးပွဲများအနက် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ပြည်နယ်များ ပြဿနာသုံးသပ်ရေးကော်မတီအစည်းအဝေးသို့ ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများ၊ ချင်းရေးရာဝန်ကြီးနှင့် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှ အဖွဲ့ဝင်များလည်း တက်ရောက်ကြ၏။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ချက် (မူကြမ်း) ရှမ်းပြည်နယ်မှတင်သွင်းသော ဖက်ဒရယ်မှုနှင့် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှတင်သွင်းသော ဖက်ဒရယ်မှုများ ကိစ္စကို စဉ်းစားဆွေးနွေးကြသည်။ ထိုသို့ဆွေးနွေးကြရာတွင် အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ချက် (မူကြမ်း) နှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်များ၏ အာဏာကို သမ္မတကသိမ်းယူနိုင်သည့်အချက်နှင့် ပြည်ထောင်စုအစိုးရဝန်ကြီးအဖွဲ့တွင် ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌများ ပါဝင်ခွင့်မရှိသည့် အချက်နှစ်ချက်မှလွဲ၍ ကျန်ပြင်ဆင်ချက်များကို သဘောတူကြောင်း အစည်းအဝေးက ဆုံးဖြတ်သည်။ ဖက်ဒရယ်မှုကိစ္စကို ဆွေးနွေးကြသော အခါတွင်မူ အယူအဆချင်းမတူကြသည့်အတွက် ညှိနှိုင်း၍မရသဖြင့် ဆုံးဖြတ်ချက်မချနိုင်ခဲ့ကြပေ။ ပြည်နယ်များသည် မိမိတို့ပြည်နယ်အတွင်းရှိ လယ်ယာမြေများ၊ သစ်တောများ၊ သယံဇာတပစ္စည်းများနှင့် စက်မှုလက်မှုလုပ်ငန်းများကို မိမိတို့စိတ်ကြိုက်စီမံဆောင်ရွက်ခွင့် ရရှိရန်အတွက်ဆိုလျှင် လက်ရှိအခြေခံဥပဒေတစ်ခုလုံးကို အသစ်ပြန်လည်ပြင်ဆင်ရေး ဆွဲရန်မလိုဟု တောင်ကြီးပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံတွင် ကန့်ကွက်ပြောဆိုခဲ့ကြသည့် အတိုင်း ဝန်ကြီး ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်နှင့် ဦးအေစိုးမြင့်တို့က ကန့်ကွက်ပြောဆိုကြသည်။ သို့သော် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်လာသူအများစုကမူ ဖက်ဒရယ်မှုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးကြသည်။ ထို့ကြောင့် ဖက်ဒရယ်မှုကိစ္စကို အမျိုးသားညီလာခံ၌ ဆက်လက်ဆွေးနွေးရန် သဘောတူခဲ့ကြသည်။

၁ The Nation, 20 February 1962.

၂ The Nation, 13 February 1962.

ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ အမှုဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးကိုလည်း ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည်။ ထိုအခါ ဝန်ကြီးစင်ဝဏ္ဏက အစည်းအဝေးသဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုအစည်းအဝေး၌ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ကနေဒါနှင့် ဩစတြေးလျတို့၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံများကို ကိုးကား၍ ဖက်ဒရယ်မူကိစ္စကိုပင် အဓိကထား၍ ဆွေးနွေးကြ၏။ ထို့နောက် အမှုဆောင်ကော်မတီအတွက် မူကြမ်းရေးဆွဲပေးမည့် အဖွဲ့ဝင် ၁၁ ဦးပါ ကော်မတီ တစ်ခုဖွဲ့ရန်နှင့် လက်ရှိဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ ဦးတင်အုန်း အပြင် နောက်ထပ်၍ ဦးစိန်နှင့် ဦးမြင့်စိုး တို့အား ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိများအဖြစ် ဖြည့်စွက်တာဝန်ပေးရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ အစည်းအဝေးကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် တစ်ကြိမ်ထပ်မံကျင်းပ၏။ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ဒူဝါဇော်လွန်းက သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထိုအစည်းအဝေးက အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ချက် (မူကြမ်း) ကို စဉ်းစားနေလျှင် ဖက်ဒရယ်မူကိုမျက်ခြည်ပြတ်သွားမည်ဖြစ်၍ အမျိုးသားညီလာခံတွင် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့က ဖက်ဒရယ်မူကိုသာ ဆွေးနွေးပြီး အခြားမည်သည့်ပြဿနာကိုမျှ မဆွေးနွေးရန် ဆုံးဖြတ်သည်။ ဖက်ဒရယ်မူနှင့်ပတ်သက်၍ ပြည်နယ်များ၏သဘောထားကို အမျိုးသားညီလာခံတွင် တင်ပြရာတွင် အစိုးရဝန်ထမ်းမဟုတ်သည့် ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များကသာ တာဝန်ယူ၍ တင်ပြရန်နှင့် ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌများက လုံးဝပါဝင်ဆွေးနွေးခြင်းမပြုရန်လည်း ဆုံးဖြတ်သည်။

ရှမ်းပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကြိုးကိုင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးကိုလည်း ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၈ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည်။ ထိုအစည်းအဝေးက ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး)၊ ဦးကြာပု၊ ပါလီမန် အမတ် ဦးကျော်စိန်၊ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စဝ်ထွန်းအေး၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွား စဝ်ဆေးဟုမ်နှင့် ဦးစိုးမောင် (အင်းပြည်သူ့ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့) တို့အား အမျိုးသားညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရမည့် ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ရွေးချယ်လိုက်သည်။ ထို့အဘူ ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ အစည်းအဝေးကလည်း ဦးကြာပု (ရှမ်း)၊ ဦးစိန် (ကယား)၊ ဦးသာထွန်း (ရခိုင်)၊ ဒူဝါဇော်လွန်း (ကချင်)၊ နန်ဇင်လာ (ချင်း) နှင့်မွန်ငွေသိန်း (မွန်) တို့အား အမျိုးသားညီလာခံသို့ တက်ရောက်ရမည့် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ကိုယ်စားလှယ်များအဖြစ် ရွေးချယ်လိုက်သည်။

၁ The Nation, 14 February 1962.

၂ The Nation, 19 February 1962.

၃ ရန်ကုန်သတင်းစာ၊ ၁၉ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၆၂။

၄ ရန်ကုန်သတင်းစာ၊ ၂၀ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၆၂။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံ ကျင်းပနေစဉ်အတွင်းမှာပင် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့ ညနေ ၆ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်း အသံလွှင့်ရုံခန်းမဆောင်၌ ဖက်ဒရယ်မှု ဆွေးနွေးပွဲကြီးကို စတင်ကျင်းပသည်။ ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သည်။ ထို့ကြောင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု သည် နိုင်ငံတော်အကြံပေးအဖွဲ့ဝင်များ ဖြစ်ကြသော ဒေါက်တာဦးဘဦး၊ ဦးသိမ်းမောင်၊ ဦးစံညွန့်နှင့် ဦးချစ်သောင်းတို့ ခြံရံလျက် ဆွေးနွေးပွဲကျင်းပရာ ခန်းမဆောင်ကြီး ထိပ်တွင် နေရာယူထားသည်။ ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာသူများထဲတွင် ပထမမှ သခင်တင်၊ ဒေါက်တာဦးမောင်၊ ဗိုလ်တင်မောင်ကြီး၊ ဦးခေလူးလူ၊ ဦးဘမောင်နှင့် ဦးချစ်ဖေ၊ ဖဆပလမှ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ သခင်သာခင်၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ ဦးရှိန်ထန်းနှင့် မန်းမြစိန်၊ ပမညတမှ ဝိဇ္ဇာသခင်ချစ်မောင်၊ ဗိုလ်မြသွေး၊ ဗိုလ်အောင်နိုင်၊ ဦးထွန်းအောင်ကျော်၊ ဦးကျော်ငြိမ်းနှင့် ဦးအောင်မြင့်တို့လည်း ပါဝင်ကြသည်။ ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်များကလည်း မိမိတို့ တိုင်းရင်းသား ရိုးရာဝတ်စုံများကို ဝတ်ဆင်၍ ဆွေးနွေးပွဲကြီးသို့တက်ရောက်ခဲ့ကြသည်။

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏မိန့်ခွန်း

ဖက်ဒရယ်မှု ဆွေးနွေးပွဲ အခမ်းအနား အစီအစဉ်ကိုအခမ်းအနားမှူး^၁ က ကြေညာပြီးနောက် အခမ်းအနား အစီအစဉ် (၃) အရ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က မိန့်ခွန်းပြောရာတွင်

လူကြီးမင်းများခင်ဗျား၊ ဒီကနေ့ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တို့စုဝေးကြတာဟာ ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့က တင်ပြတဲ့ ဖက်ဒရယ်မှုကို ဆွေးနွေးကြဘို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီမူနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဘယ်လိုသဘောထားတယ်ဆိုတာကို ထုတ်ဖော်ပြောပြဖို့ အစိုးရအဖွဲ့ရဲ့ ခေါင်းဆောင်အနေနဲ့ ကျွန်တော့်မှာ တာဝန်ရှိပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်ပြောဖို့အချိန် မရောက်သေးတဲ့အတွက် ကျွန်တော့်သဘောထားကို ဒီကနေ့ကျွန်တော်ထုတ်ဖော်မပြောသေးပါဘူး။ ကျွန်တော်ထုတ်ဖော်ပြောဖို့ အချိန်ရောက်လာတဲ့အခါ ကျွန်တော်ပြောပါမယ်။

၁ ဝိဇ္ဇာသခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စုနောင်ရေး၊ ရန်ကုန်၊ ကြေးမုံပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၂၊ စာ ၈-၁။ နောင်ကိုးကားလျှင် သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု ဟု ညွှန်းမည်။
၂ ပါလီမန်အတွင်းဝန် ဦးသန်းစိန်

လူကြီးမင်းများခင်ဗျား၊ ဆွေးနွေးပွဲကို ကျွန်တော်တို့ ဒီလို စီစဉ်ထားပါတယ်။ ဒီကနေ့ ကျွန်တော်အစည်းအဝေးဖွင့်မိန့်ခွန်းကို ပြောပြီးတဲ့နောက် ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌကြီးစောခွန်ချို ကဖက်ဒရယ်မှု ကို တင်သွင်းပါလိမ့်မယ်။

ဒီဖက်ဒရယ်မှုကို (၁) ဒွါဝါဇော်လွန်း၊ ကချင်ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်၊ (၂) ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနုံး၊ ချင်းအထူးဝိသေသတိုင်း ကိုယ်စားလှယ်၊ (၃) ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်၊ (၄) ဦးစိန်၊ ကယားပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ် တို့က ထောက်ခံကြပါလိမ့်မယ်။

ဒီမိန့်ခွန်းနှစ်ရပ်ကို ပြောကြားပြီးတဲ့နောက် ဆွေးနွေး ပွဲကို မတ်လ ၁ ရက် ကြာသပတေးနေ့ ညနေ ၆ နာရီအထိ၊ ရွှေ့ဆိုင်းထားပါမယ်။ ဒီလိုရွှေ့ဆိုင်းသားဒါဟာ တခြားကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ဖက်ဒရယ်မှုနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ပြည်နယ် ဥက္ကဋ္ဌကြီး စောခွန်ချိုနဲ့ဒွါဝါဇော်လွန်း၊ ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနုံး၊ ဦးထွန်းမြင့်၊ ဦးစိန်တို့ တင်ပြပြောကြားသွားတဲ့အချက်တွေကို ပမညတ၊ ဖဆပလ၊ ရပလဖ၊ ပထစ ခေါင်းဆောင်များနဲ့ နိုင်ငံတော်အစိုးရအတိုင်ပင်ခံ အဖွဲ့ဝင် များက သေသေချာချာ လေ့လာနိုင်ဖို့အတွက် အချိန်ပေးချင်ဒါ ကြောင့်မို့ ဖြစ်ပါတယ်။

လူကြီးမင်းများခင်ဗျား၊ မတ်လ ၁ ရက်၊ ကြာသပတေးနေ့ ညနေ ၆ နာရီ ဒီနေရာမှာပဲ အစည်းအဝေးကို ပြန်စတဲ့အခါ (၁) ပမညတ၊ (၂) ဖဆပလ၊ (၃) ရပလဖ၊ (၄) ပထစ အဖွဲ့တွေကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီက အခု ဖော်ပြ ထားတဲ့ အစီအစဉ်အတိုင်း ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်ပြီး ထားရှိတဲ့ အဖွဲ့ရဲ့သဘောထားများကို တင်ပြပါလိမ့်မယ်။

ဒီနိုင်ငံရေးအဖွဲ့များရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်များ ပြောကြားပြီးတဲ့ နောက် အစိုးရအတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့ရဲ့ ကိုယ်စား အဂ္ဂမဟာသီရိသုဓမ္မ ဒေါက်တာဦးဘဦးက အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့ရဲ့သဘောထားကို တင်ပြ ပါလိမ့်မယ်။

လူကြီးမင်းများခင်ဗျား၊ ဒီကိုယ်စားလှယ်ကြီးများ ပြောလို့ ပြီးတဲ့အခါ (၁) ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်

ခြောက်ဦး။ (၂) ပမညတကိုယ်စားလှယ်သုံးဦး။ (၃) ဖဆပလ
ကိုယ်စားလှယ်သုံးဦး။ (၄) ရပလဖကိုယ်စားလှယ်သုံးဦး။
(၅) ပထစကိုယ်စားလှယ်သုံးဦးနှင့် (၆) အတိုင်ပင်ခံ အဖွဲ့ဝင်
လူကြီးများပါဝင်တဲ့ကော်မတီတစ်ခုကို ဖွဲ့ပေးပါမယ်။

ဒီကော်မတီမှာ ကျွန်တော်က နာယကလုပ်ပါမယ်။ လူကြီး
မင်းများခင်ဗျား၊ အဲဒီကော်မတီက ဖက်ဒရယ်မှုနဲ့ ပတ်သက်လို့
ဆွေးနွေးစရာရှိတဲ့ အချက်တွေကို ဆွေးနွေးပြီးတဲ့အခါ၊ ရရှိတဲ့
သဘောတူညီချက်တွေကို ဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ အစီရင်ခံပါလိမ့်မယ်။
စေ့စပ်လို့ရနိုင်တဲ့သဘောကွဲလွဲချက်များရှိရင်လဲ ဒီဆွေးနွေးပွဲမှာပဲ
အစီရင်ခံပါမယ်။

လူကြီးမင်းများခင်ဗျား၊ ဒီအစီရင်ခံစာကို ကြည့်ပြီးမှဘဲ
နောက်ထပ် ဘာတွေဆက်ပြီး လုပ်သွားကြမယ်ဆိုဒါကို ဒီဆွေးနွေး
ပွဲမှာ ဆက်လက်ပီး တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြပါမယ်။

ဟု ပဏာမပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ပြည်ထောင်စုကြီး
တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် အရေးကြီးပုံကို အကျယ်တဝင့်ရှင်းလင်းပြောကြားရာတွင်

ဒီနေ့ကစပြီး ဒီဆွေးနွေးပွဲမှာ ဆွေးနွေးမဲ့ ပြဿနာဟာ
တခြားမဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးပဲ ဖြစ်
ပါတယ်။ ဒီပြဿနာကြီးကို ပြည်ထောင်စုကြီး စတင်တည်ထောင်
ခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေရဲ့ လက်ထက်မှာမှ ကျေကျေလည်လည်
ဖြေရှင်းသွားအောင် ကျွန်တော်တို့ မဖြေရှင်းနိုင်ဘူးဆိုရင်၊ နောက်
လက်ထက်တွေမှာတော့ ဘယ်နည်းနဲ့မှ ဖြေရှင်းနိုင်မှာမဟုတ်ဘူးလို့
ကျွန်တော်တထစ်ချယူဆထားသလို လူကြီးမင်းများလဲ ယူဆထား
ပြီးပြီဆိုဒါ ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါတယ်။ ဒီပြည်ထောင်စုကြီးသာ
ပိုကွဲသွားမယ်ဆိုရင် ပြည်နယ်သားတွေအတွက်ရော၊ ပြည်မသားတွေ
အတွက်ရော၊ ဘယ်သူ့အတွက်မှ အမြတ်ထွက်မှာမဟုတ်ဘူး၊ အရှုံး

၁ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်းအသံလွှင့်ရုံခန်းမ
ဆောင်၌ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုမူဆွေးနွေးပွဲ၌ပြောကြားသော ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၏
မိန့်ခွန်း။ HDR: RT/0016/SP-62/1990. နောင်ကိုးကားလျှင် ဦးနု ၏ အသံလွှင့်ရုံ
မိန့်ခွန်းဟု ညွှန်းမည်။

သာထွက်မယ်လို့ ကျွန်တော်တထစ်ချယူဆကားသလို လူကြီးမင်း
များလဲ ယူဆထားပြီးပြီဆိုဒါ ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါတယ်'

ဟု အစချီပြီးနောက်

ဒီလောက် အရေးကြီးတဲ့ ပြဿနာကြီးကို ဖြေရှင်းတဲ့အခါမှာ
ပြည်ထောင်စုကြီးကို စတင်ထူထောင်ခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့တစ်တွေဟာ၊
ကျွန်တော်တို့အပေါ်မှာကျရောက်နေတဲ့ တာဝန်ကြီးတွေကို အမြဲ
တမ်း မျက်ခြည်မပြတ်ဖို့ ကျွန်တော်သတိပေးလိုပါတယ်'

ဟု ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က သတိပေးစကားပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် ပြည်ထောင်
စုကြီးတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် ဆွေးနွေးရာတွင် ဆွေးနွေးမည့်ပုံစံနှင့် ပတ်သက်
၍လည်း

ဆွေးနွေးပွဲဆိုဒါ အကြမ်းအားဖြင့်နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိပါတယ်။ တစ်မျိုး
ကတော့ ရန်သူအချင်းချင်း ဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ပြီး၊ တခြားတစ်မျိုး
ကတော့ မိသားစုခြင်းဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ပါတယ်။ မိသားစုဆွေးနွေး
ပွဲမျိုးဆိုဒါ ရန်သူအချင်းချင်းစားပွဲခုံမှာတိုင်ပြီး ဆွေးနွေးကြတဲ့
ဆွေးနွေးပွဲမျိုးနဲ့မတူပါဘူး။ . . . မိသားစုအချင်းချင်း ဆွေးနွေး
ကြတဲ့ ဆွေးနွေးပွဲမျိုးက . . . ဒီမိသားစုထဲမှာပါကြတဲ့ ညီအကို
မောင်နှမတစ်တွေဟာ ကိုယ်လိုဒါတွေ ကိုယ်တင်ပြကြတယ်။ အဲဒီလို
တင်ပြတဲ့အခါမှာ သဘောကွဲလွဲချက်တွေရှိနေရင်၊ တစ်ယောက်နဲ့
တစ်ယောက် အပေးအယူလုပ်ပြီး သဘောကွဲလွဲချက်တွေကိုညှိနှိုင်း
ကြတယ်။

အခုဆွေးနွေးပွဲဟာ မိသားစုဆွေးနွေးပွဲဖြစ်ရမယ်။
ပြည်ထောင်စုမိသားစုထဲမှာ ပါနေကြတဲ့လူကြီးမင်းတို့ ကျွန်တော်တို့
အသီးသီးဟာ၊ ကိုယ်ရဲ့ထင်မြင်ယူဆချက်တွေကို အကုန်လုံးထုတ်ပြီး
တင်ပြကြဒါပေါ့။ အဲဒီလိုတင်ပြတဲ့အခါမှာ သဘောကွဲလွဲချက်တွေ
ကတော့ ရှိရမှာပေါ့။

အဲဒီသဘောကွဲလွဲချက်တွေကို ကျွန်တော်တို့ရဲ့အကျိုး၊
ကျွန်တော်တို့ နောင်လာနောက်သားကလေးတွေရဲ့ အကျိုး၊

ပြည်ထောင်စုကြီးရဲ့အကျိုးကိုမျှော်ကိုးပြီး သဘောတူညီချက်မရ-
ရအောင်၊ ညှိနှိုင်းကြရမှာပဲ

ဟု လည်းကောင်း၊ ဆွေးနွေးပွဲ၏ရည်ရွယ်ချက်မှာ

လူကြီးမင်းများနဲ့လက်တွဲပြီး ပြည်ထောင်စုတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊
လွတ်လပ်ရေးတည်တံ့ခိုင်မြဲရေး၊ ဒီမိုကရေစီတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးတွေကို
အမှန်တကယ်အကျိုးဖြစ်စေနိုင်တဲ့၊ နည်းကောင်းလမ်းကောင်းတွေကို
ကျွန်တော်တို့ရှာချင်ပါတယ်

ဟု လည်းကောင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ပြောကြားခဲ့၏။

အထက်ပါရည်ရွယ်ချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် နည်းလမ်းနှင့်
ပတ်သက်၍လည်း ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုက

ဒီနည်းကောင်း လမ်းကောင်းတွေကိုရှာတဲ့အခါမှာ ပြည်မသားတွေ
ရော၊ ပြည်နယ်သားတွေပါ မျက်ခြည်မပြတ်သင့်တဲ့ အချက်ကြီး
တစ်ချက်ကို ကျွန်တော် တင်ပြလိုပါတယ်။ ဒီအချက်ကတော့
တခြားဟာမဟုတ်ပါဘူး၊ ကျွန်တော်တို့ ရှာဖွေမဲ့နည်းလမ်းတွေဟာ
တရားမျှတရေး၊ လွတ်လပ်ရေး၊ ညီမျှရေးဆိုတဲ့ လောကပါလတရား
သုံးပါးနဲ့ ပြည့်စုံနေတဲ့ နည်းလမ်းတွေဖြစ်ရမယ်ဆိုတဲ့ အချက်ဘဲ
ဖြစ်ပါတယ်

ဟု ပြောကြားခဲ့ပြီး အောက်ပါစကားဖြင့် ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ၎င်း၏မိန့်ခွန်းကို
နိဂုံးချုပ်လိုက်သည်။

အချုပ်အခြာအာဏာပိုင်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ပြည်ထောင်စုကြီးဟာ
ကျွန်တော်တို့အားလုံးရဲ့ မိုက်မဲမှုကြောင့်၊ အင်မတန်အရပ်ဆိုးလှတဲ့
ကျွန်ဘဝကို ပြန်ထောက်မသွားရလေအောင် ကျွန်တော်တို့အားလုံး
ကိုယ်စွမ်းရှိသရွေ့၊ ဉာဏ်စွမ်းရှိသရွေ့ ကြိုးစားကြပါစို့။

၁ ဦးနု ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

၃ ယင်း

၄ ယင်း

စစ်ခွန်ချီက ပက်ဒရယ်မှုတင်သွင်းခြင်း

ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က မိန့်ခွန်းပြောပြီးသောအခါ ဝန်ကြီး စစ်ခွန်ချီ က ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအနေဖြင့် ပက်ဒရယ်မှုတင်သွင်းသည့်မိန့်ခွန်းကို ပြောကြားခဲ့သည်။ စစ်ခွန်ချီက ပက်ဒရယ်မှုတင်သွင်းရာတွင် လက်ရှိပြည်ထောင်စု ကြီးဖြစ်ပေါ်လာပုံကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ပင်လုံညီလာခံမှစ၍ ဇာတ်ကြောင်းပြန်ကာ ပြောကြားခဲ့သည်။ ပြည်ထောင်စုကြီးတည်ဆောက်ရေးနှင့်ပတ်သက်၍ (၁) တန်းတူညီမျှ အခွင့်အရေးရှိခြင်း၊ (၂) တောင်တန်းဒေသများတွင် ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့် ရှိခြင်း၊ (၃) လွတ်လပ်ရေးရရှိပြီးနောက် ပြည်ထောင်စုကခွဲထွက်လိုက ခွဲထွက်နိုင်ခြင်းဆိုသည့် အချက်သုံးချက်အပေါ် အဓိကထား၍ ပြည်ထောင်စုကြီးတည်ဆောက်ရေးကို ပင်လုံညီလာခံ၌ သဘောတူခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ပင်လုံစာချုပ်ချုပ်ဆိုပြီးနောက် တောင်တန်းဒေသစုံစမ်းရေးအဖွဲ့က စုံစမ်းမှုများပြုလုပ်စဉ်ကလည်း အထက်ပါ အချက်သုံးချက်အပေါ် အခြေခံ၍ ပြည်ထောင်စုကြီးတည်ဆောက်ရန် ထွက်ဆိုခဲ့ကြကြောင်း၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် မေလတွင်ကျင်းပသော ပထမလ ပဏာမ ပြင်ဆင်မှုညီလာခံတွင်လည်း လူမျိုးစုများတန်းတူရရှိရေးနှင့် ထိုတန်းတူရေးအပေါ် အခြေခံသည့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် တည်ဆောက်ရေးလမ်းစဉ်ကို ချမှတ်ခဲ့ကြောင်းနှင့် တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော် တွင် အခြေခံဥပဒေကို စဉ်းစားကြစဉ်က မိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းပြောကြားခဲ့သည့် လမ်းညွှန်ချက်နှင့်ချက်ကို အကျဉ်းချုပ်၍ ဝန်ကြီး စစ်ခွန်ချီက ပဏာမပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် လက်ရှိအခြေခံဥပဒေကို လက်ခံအတည်ပြုခဲ့ရသည့် အခြေအနေကို ဝန်ကြီး စစ်ခွန်ချီက အောက်ပါအတိုင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

ဒီအချိန်အခါမှာ နိုင်ငံရေးအခြေအနေတွေကလဲ ရှုပ်ထွေးပြီး မိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ခေါင်းဆောင်များဟာ လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခြင်းခံရတဲ့အတွက် တစ်ပြည်လုံး ယူကျုံးမရ ဝမ်းနည်းကြ ကွဲပြားနေရတဲ့အချိန်ဖြစ်တော့ လွတ်လပ်ရေးအတွက် ကြိုးပမ်းမှုမှာ စိတ်မချမ်းမသာစရာတွေ ဖြစ်လာဒါကြောင့်မို့ ကိုယ့်တိုင်းပြည်ရဲ့ အခြေကို တိုင်းတစ်ပါးက ဝင်ရောက်မစွက်ဖက်နိုင်အောင် ကာကွယ် ကြရမှာပဲဆိုပြီး ခပ်မြန်မြန်နဲ့ တိုင်းပြုပြည်ပြု လွှတ်တော်မှာ အခြေခံ

၁ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း အသံလွှင့်ရုံခန်းမ ဆောင်၌ ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုမူဆွေးနွေးပွဲ၌ ပြောကြားသော ဝန်ကြီး စစ်ခွန်ချီ၏ မိန့်ခွန်း။ HDR: RT/0016/SP-62/1990. နောင်ကိုးကားလျှင် စစ်ခွန်ချီ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်းဟုညွှန်းမည်။

ဥပဒေကို အငြင်းပွားမှု မထားဘဲ အလျင်စလို လက်ခံလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

လွတ်လပ်ရေး ရပြီးနောက် ပြည်နယ်များ၏ တွေ့ကြုံခံစားရချက် များကို ဒုတိယ အချက်အနေဖြင့် ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို က တင်ပြသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင်

ပြည်နယ်တွေအားလုံးယုံကြည်ကိုးစားခဲ့တဲ့ မြန်မာပြည်လွတ်လပ်ရေး ရတော့မယ်၊ လွတ်လပ်ရေးရပြီးရင်ဖြင့် တို့တတွေဟာ မိမိကံကြမ္မာ မိမိဖန်တီးပြီး တိုးတက်သော ပြည်နယ်များ ဖြစ်လာအောင် လုပ်နိုင် တော့မယ်၊ တိုးတက်တဲ့ ပြည်နယ်တွေ ပေါင်းထားတဲ့ ပြည်ထောင်စု ဖြစ်လာတော့မယ် ဆိုဒါတွေဟာ ကျွန်တော်တို့ ပြည်နယ်သားတွေ၊ လူမျိုးစုများအားလုံး အားလုံးတွေရဲ့ ဝမ်းထဲ ကိန်းအောင်းပြီး အမျှော်လင့်ကြီး မျှော်လင့်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမယ့် လွတ်လပ်ရေးခေတ် ၁၄ နှစ်ခန့်၊ ပြည်မက နောင် တော်တွေနဲ့လက်တွေ့ လျှောက်လာတဲ့အခါ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ မျှော် လင့်ချက်တွေ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်တွေဟာ အပြည့် အဝမရှိမှန်း သိလာခဲ့ရပါတယ်။

ကျွန်တော်တို့ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးရေးကို အစွမ်းကုန် ကျွန်တော်တို့ မလုပ်ဆောင်နိုင်ကြောင်း သိသာခံစားနေရပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း၊ ထိုသို့ ဖြစ်ရသည်မှာလည်း

ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုကြီးဟာ ကျွန်တော်တို့ပြည်နယ်များ အပေါ် ကိုယ်စားပြုလာဒါမဟုတ်တော့ဘဲ ပြည်မလွှဲခေါ်တဲ့ ဗမာပြည် ဒေသတွေကို အဓိက ကိုယ်စားပြုလာဒါ တွေ့မြင်လာကြရပါတယ်။

ပြည်နယ်များကတော့ ပြည်မနဲ့ညီမျှမှု မရှိခဲ့တဲ့အတွက် စွမ်းအား ရှိသလောက် လုပ်ကိုင်နိုင်ခွင့်မရှိခဲ့လို့ တိုးတက်သင့်သလောက် မတိုး တက်ခဲ့ပါဘူး။ ဒီလိုဘာကြောင့် ဖြစ်ခဲ့သလဲဆိုရင် ပြည်ထောင်စု ရယ်လို့ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းကြတဲ့အခါ ပြည်နယ်ရသင့်ရထိုက်တဲ့ လူမျိုးစု များကို ပြည်နယ်အင်္ဂါနဲ့အညီ ဖွဲ့စည်းပြီး၊ ရှမ်းပြည်နယ်လူထု

၁ စဝ်ခွန်ချို၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

အတွက် ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်လူထုအတွက် ကယားပြည်နယ်ရှိကြသလို ပြည်မလူထုအတွက်လဲ ပြည်နယ်တစ်နယ် ဖွဲ့စည်းပြီးတော့ တန်းတူညီတူအခြေခံအပေါ် ဖွဲ့စည်းထားခြင်းမရှိလိုဘဲလို ဆိုဒါ သက်သေပြနေပါတယ်။

ပင်လုံညီလာခံရဲ့ အနှစ်သာရ၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ လမ်းညွှန်များကို အဓိကထားပြီး တန်းတူညီတူဖွဲ့စည်းစုပေါင်းရန် အကောင်အထည်ဖော်လာကြရင်၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရဟာ ပြည်နယ်များအားလုံးကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ အစိုးရပဲ ဖြစ်ရမှာပါပဲ။

အခုတော့ ပြည်မလူထုအတွက် ပြည်နယ်တစ်နယ် ဖွဲ့စည်းရေး မကြိုးစားဘဲ၊ ပြည်မအဖြစ်ဆိုပြီး ထားလေတော့၊ ပြည်မရဲ့ အခွင့်အာဏာနဲ့ ပြည်ထောင်စုရဲ့ အခွင့်အာဏာ ရောထွေး စုပေါင်းပြီး၊ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်လာတော့ကာ ပြည်ထောင်စုအဖြစ်က လျှော့ကျလာပြီး တစ်ပြည်ထောင် စိုးမိုးမှုစနစ်သို့ တရွေ့ရွေ့ ကူးပြောင်းလာတာတွေရှိရပါတယ်။ သည်အကြောင်းအရာကြောင့်လဲ ကျွန်တော်တို့ ပြည်နယ်များဟာ တစ်နေ့တခြား တာဝန်ရှိတဲ့ပြည်မက ပြည်မအစိုးရအပေါ်မှာ သံသယရှိ ရှိလာပါတယ်။ ဒီသံသယတွေဟာ ထုနဲ့ထည်နဲ့ ဝင်ဝင်လာလို့ ကနေပြည်နယ်များဟာ ပြည်မအပေါ် မကျေမနပ်ဖြစ်တဲ့အကြောင်း ထုတ်ဖော်လာကြရပါတယ်။ ကနေ ဖွဲ့စည်းတည်ထောင်ထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုပုံသဏ္ဌာန်ဟာ ပြည်နယ်များရဲ့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေး တည်ဆောက်နိုင်မဲ့ပုံစံမျိုး၊ ညီမျှသော ပြည်ထောင်စုစနစ်မျိုး မဟုတ်ကြောင်းကိုလဲ တွေ့မြင်လာခဲ့ကြရပါတယ်။

ဟု ဝန်ကြီးစဝ်ခွန်ချို က ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။

ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို က တင်ပြသည့်တတိယအချက်မှာ လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေတွင် ရှေ့နှင့်နောက်မကိုက်ညီသည့်အချက်များ ပါရှိနေပုံဖြစ်သည်။ ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍

လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေခိုဒါနန်းနှင့် အဲဒီ ခိုဒါနန်းကို အခြေပြုပြီး ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းထားတဲ့ နောက် အပိုင်းတွေနှိုင်းယှဉ်ကြည့်ပြီး၊ စိစစ်လိုက်ပါရင် ရှေ့နဲ့ နောက်

မကိုက်ညီတာ တော်တော်များများ တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ...ဥပဒေ နိဒါန်းမှာ တရားမျှတခြင်း၊ ညီမျှခြင်း၊ လွတ်လပ်ခြင်းဆိုတဲ့ လောက ပါလတရားတွေကို ထုတ်ဖော်ပြဋ္ဌာန်းထားလင့်ကစား နောက်အပိုဒ် တွေမှာ ဒီတရားတွေရဲ့ အခြေခံနဲ့ ဆန့်ကျင်နေတဲ့အကြောင်းရင်းဟာ ကျွန်တော်တို့အတွက် အထူးဝမ်းနည်းစရာဘစ်ရပ် ဖြစ်ပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ပြင်ဆင်စေချင်တဲ့ဆန္ဒ ပြင်းပြင်းပြုပြင်ပေါ် ပေါက်လာတာလဲ ဒီအကြောင်းရင်းကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

အခြေခံဥပဒေထဲက အကြောင်းပြချက် တစ်ချက်အနေနဲ့ ဖော်ပြရ မယ်ဆိုရင် အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၂ အရ၊ ပြည်မဟာ အခြားပြည် နယ်များနည်းတူ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်တစ်ခု ဖြစ်ပေမဲ့ အခြေခံ ဥပဒေ ပုဒ်မ ၈^၁ အရ၊ အခြားသော ပြည်နယ်များအပေါ် မှာ ပြည်ထောင်စုအနေနဲ့ စိုးမိုးအာဏာလွှမ်းမိုးလာလို့ ပြည်နယ်များဟာ တကယ်ပဲ မကျေမနပ် ဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။ အမှန်မှာ ဒီပုဒ်မရဲ့အတွင်း အနှစ်သာရဟာ ပြည်မဟာနယ်တစ်နယ်အဖြစ် ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် တစ်ဦးဖြစ်သင့်ပေမဲ့ ပြည်မဟာပြည်ထောင်စုအာဏာများ လက်ဝယ် ရရှိပြီး၊ အဲဒီအာဏာတွေနဲ့ ပြည်နယ်များအပေါ်မှာ စိုးမိုးလွှမ်းမိုး လာတယ်လို့ ပြည်နယ်များက ယုံကြည်ကြပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း ဝန်ကြီးစဝ်ခွန်ချို က တင်ပြ၏။

ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို တင်ပြသည့်နောက်ဆုံးအချက်မှာ ၎င်းတို့လိုလားသည့် ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေးဖြစ်သည်။ ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို က

ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ကိုယ်စား ကျွန်တော်တို့လိုလားသော ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖွဲ့စည်းပုံ ပုံသဏ္ဌာန်ကို တင်ပြအစီရင်ခံရပါရင်

၁ စဝ်ခွန်ချို ၏ အသံလွှင့်ရုံမီနိဒ္ဒန်း။

၂ ပုဒ်မ ၈။ ပုဒ်မ ၁၈၀ ရှိ ပြဋ္ဌာန်းချက်များနှင့် မဆန့်ကျင်စေဘဲ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ ရှိ၊ ကျန်နယ်မြေအားလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော၊ ဥပဒေပြုမှုအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာ၊ တရားစီရင်မှုအာဏာအားလုံးကို ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ လုပ်ငန်းအဖွဲ့များနှင့် အရာရှိ များကသာလျှင်သော်၎င်း၊ ထိုအဖွဲ့များနှင့် အရာရှိများ၏ အခွင့်အာဏာအရသာလျှင် သော်၎င်း၊ သုံးစွဲနိုင်ရမည်။

၃ စဝ်ခွန်ချို ၏ အသံလွှင့်ရုံမီနိဒ္ဒန်း။

- (၁) ပြည်မကို ပြည်နယ်တစ်နယ်ဖွဲ့စည်းရေး
- (၂) လွှတ်တော်နှစ်ရပ် အာဏာအတူပေးရေး
- (၃) လူမျိုးစုလွှတ်တော်သို့ ပြည်နယ်တိုင်း ပြည်နယ်တိုင်း တူညီသော ကိုယ်စားလှယ်ပေးရေး
- (၄) ပြည်နယ်များက မိမိဆန္ဒအလျောက် လွှဲအပ်သော အာဏာများကို ပြည်ထောင်စုဗဟိုအစိုးရသို့ ကန့်သတ်ပေး၍ ကျန်အာဏာများကို ပြည်နယ်များတွင် ထားရှိရေး^၁

ဖြစ်သည်ဟု တင်ပြခဲ့သည်။

ဒူဝါဇော်လွန်း၏ဆွေးနွေးချက်

ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို တင်သွင်းသည့် ဖက်ဒရယ်မှုကို ပထမဆုံး ထောက်ခံဆွေးနွေးသူမှာ ကချင်ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် ဒူဝါဇော်လွန်း ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ထောက်ခံဆွေးနွေးရာတွင် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌကြီး၏ တင်ပြချက်များကိုထောက်ခံရင်း အနည်းငယ်ထပ်ဖြည့်တင်ပြလိုပါတယ်ဟု အစချီပြီးနောက်

ယခုအချိန်အခါမှာ ပြည်နယ်သားများဟာ မကျေမနပ်မှုများပြားလာပြီး၊ ပြည်မသားများအပေါ် ထင်ယောင် ထင်မှား ဖြစ်လာတဲ့ ပွစိပွစိရောဂါဟာ တခြားအကြောင်းကြောင့် ပေါ်လာတာ မဟုတ်ပါဘူး။ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လမ်းညွှန်ချမှတ်ခဲ့တဲ့ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ ယခုတကယ်အမှန်ဖြစ်တည်နေတဲ့ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံဟာ များစွာ ကွဲပြားခြားနားနေတာကြောင့် တစ်ကြောင်း၊ လွတ်လပ်ရေးမရမီအချိန်နဲ့ လွတ်လပ်ရေးအရယူပြီးသော စပ်ကူးမတ်ကူး အချိန်တွင် တောင်တန်းဒေသလူနည်းစုများဖြစ်သော ရှမ်း၊ ကချင်၊ ချင်းအစရှိတဲ့လူနည်းစုများက လွတ်လပ်ရေးရတဲ့အခါ ဘယ်လိုပြည်ထောင်စုမျိုးကို ဖွဲ့စည်း၍ နေထိုင်လိုကြောင်း၊ ဗမာခေါင်းဆောင်များကို မိမိတို့ဆန္ဒ အကြိမ်ကြိမ်ထုတ်ဖော်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံနဲ့ အမှန်ဖွဲ့စည်းခဲ့သော ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံမှာ အတော်ကွဲလွဲနေ

^၁ စဝ်ခွန်ချို၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

ခြင်းကြောင့်တစ်ကြောင်း၊ ဝမ်းနည်းဖွယ် မကျေနပ်မှု အမျိုးမျိုး ပေါ်လာခဲ့ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း၊

ပြည်နယ်သား လူနည်းစုများက ဘယ်လိုပုံစံမျိုး ပြည်ထောင်စု တည်လိုတယ် ဆိုတာကို လွတ်လပ်ရေးမရမီ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ တောင်ပိုင်းရှမ်းပြည် ပင်လုံမြို့၌ကျင်းပတဲ့အမျိုးသား ညီလာခံ၌ ဗိုလ်ချုပ်ခေါင်းဆောင်သော အမျိုးသားခေါင်းဆောင် များနဲ့ လူနည်းစုခေါင်းဆောင်များတွေဆုံ၍ လွတ်လပ်ရေးရလာတဲ့ အခါ တန်းတူညီမျှရေးကို အဓိကအခြေခံထား၍ ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းရေး ဆွေးနွေးနားလည်မှု ရရှိခဲ့ကြပါတယ်။ . . . ၎င်းပြင် ၁၉၄၇ ခု ဧပြီလ မေမြို့၌ မစ္စတာရီး (စ) ဝီလျံ ခေါင်းဆောင် သော နယ်စပ်ဒေသစုံစမ်းရေးကော်မတီရှေ့မှောက်တွင်လည်း ရှမ်း၊ ကချင်ကိုယ်စားလှယ်များက . . . ရှမ်းပြည်နယ်နှင့် ကချင်ပြည်နယ် ပါဝင်သော ပြည်ထောင်စုအတွင်း၌ မိမိတို့ ပြည်နယ်များအတွက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးရရှိရန် ဆန္ဒရှိကြောင်း၊ သို့သော် အများနှင့် သက်ဆိုင်သောဌာနအချို့ကို ပြည်ထောင်စုပဟိုအစိုးရသို့ လွှဲအပ်ရန် သဘောတူကြောင်း စသည်ဖြင့် ရှမ်း၊ ကချင်များ၏ လိုအင်ဆန္ဒကို ပြခဲ့ကြပါတယ်။ တောင်တန်းသားလူနည်းစုများရဲ့ လိုအင်ဆန္ဒအရ ဆိုလျှင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖွဲ့စည်းရန်ပင်ဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း၊ ဒူဝါဇော်လွန်း က တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဒူဝါဇော်လွန်း က ဆက်လက်တင်ပြသည်မှာ

လွတ်လပ်ရေးမရမီ အချိန်များ၌ အင်္ဂလိပ်နယ်ချဲ့ရဲ့သွေးခွဲ စနစ်ကြောင့် လူနည်းစုများဟာ လူများစုဖြစ်သောဗမာလူမျိုးများ အပေါ် အထင်အမြင်မှားမှုများရှိခဲ့ကြပါတယ်။ လွတ်လပ်ရေးအတူ ရယူရအောင်လို့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ ဖိတ်ခေါ်စုစည်းတဲ့အခါ

၁ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက် နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်းအသံလွှင့်ရုံခန်းမ ဆောင်၌ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုဆွေးနွေးပွဲတွင်ပြောကြားသော ကချင်ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ် ဒူဝါဇော်လွန်း၏ မိန့်ခွန်း။ HDR: RT / 0016 / SP-62 / 1990.
နောင်ကိုးကားလျှင် ဒူဝါဇော်လွန်း ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်းဟု ညွှန်းမည်။

၂ Lt. Col. D. R. Rees-Williams

၃ ဒူဝါဇော်လွန်း၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

တွေဝေနေကြပါသေးတယ်။ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်
အောင်ဆန်း နဲ့ ကချင်အမျိုးသားခေါင်းဆောင်များ ၁၉၄၆ ခု
နိုဝင်ဘာလ ၂၉ ရက်နေ့ မြစ်ကြီးနားမြို့တွင် တွေ့ဆုံကြတဲ့အခါ၌
လည်းကောင်း၊ ပင်လုံညီလာခံတွင် လူနည်းစုခေါင်းဆောင်များနဲ့
တွေ့ဆုံတဲ့အခါ၌ သော်လည်းကောင်း၊ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်
ပဏာမပြင်ဆင်မှုညီလာခံတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ ရေးဆွဲရမဲ့
အခြေခံဥပဒေနဲ့ပတ်သက်ပြီး၊ လမ်းညွှန်ပြဋ္ဌာန်းချက်များတွေ့ရှိသော
အခါ၌သော်လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းရဲ့ မှန်ကန်သော
အမျိုးသားရေးဝါဒဖြစ်သော (၁) တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုများရဲ့
တန်းတူရေး၊ (၂) လူမျိုးစုတိုင်း ရပိုင်ခွင့်အပြည့်အဝရရှိစေရေး၊
(၃) လူမျိုးစုများရဲ့အခွင့်အရေးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးကို
ကျွန်တော်များကြားသိလာကြတဲ့အခါ ချက်ချင်း စိတ်ခံပြောင်းလဲ၍
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းအမှူးပြုသော ဗမာခေါင်းဆောင်များကို အယုံ
ကြီးယုံ၍ အားကိုးအားထားပြုလာကြပါတယ်။ ဇာတိတွင် မကြုံ
ဖူးအောင် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ခြင်းရခဲ့ကြပါတယ်။
တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ခေါ်၍ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ
ရေးဆွဲကြစဉ်အခါ၌လည်း ဗမာ့ခေါင်းဆောင်များကို ဘယ်လောက်
ယုံသွားသလဲဆိုတာကတော့ ပုံပြီးအပ်တဲ့အထိဖြစ်ခဲ့ကြတာပါပဲ။

ဟု လည်းကောင်း

တိုင်းပြုပြည်ပြုညီလာခံ ကျင်းပနေဆဲအချိန်တွင် လူမသမာတစုရဲ့
လက်ချက်ဖြင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့တကွ ခေါင်းဆောင်အချို့
လုပ်ကြံခံရပြီးနောက်ပိုင်းတွင် အဆုံးသတ်ရေးဆွဲသော ဖွဲ့စည်းအုပ်
ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဟာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းချမှတ်ခဲ့သော
မှန်ကန်သည့် အမျိုးသားဝါဒနဲ့လည်း မညီညွတ်၊ လူနည်းစုများ
လိုလားသောမူနဲ့လည်း ကွဲလွဲနေတာကို တစ်စတစ်စတွေ့မြင်လာကြ
ပါတယ်။

ဟု လည်းကောင်း၊ ဒူဝါဇော်လွန်းက ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့၏။ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေအရ
ပြည်နယ်များတွေ့ကြုံရသည့် အခက်အခဲနှင့် ခံစားရချက်များကို ဒူဝါဇော်လွန်းက
တင်ပြလိုက်သည်။

၁ ဒူဝါဇော်လွန်း ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

ဤဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ၁၄ နှစ်ပတ်လုံးကျင့်သုံးလာတဲ့အခါ အခက်အခဲအမျိုးမျိုးတွေကြုံ၍ မပြည့်မစုံဖြစ်နေတာကိုလည်း တွေ့ရပါတယ်။ ဤဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေအရ ကျင့်သုံးလာတဲ့အခါ မူလ အဓိက အခြေခံများပါမလာသောကြောင့် မှန်းခြေနဲ့ နှမ်းထွက်မကိုက်ဆိုသလိုပြည်ထောင်စုရဲ့ အနှစ်သာရ ကွယ်ပျောက်ပြီး ဆားမခတ်သောဟင်းလျာကဲ့သို့ ပေါ့ပျက်ပျက် ဖြစ်နေပါတယ်။

ဟု လည်းကောင်း

လွတ်လပ်ရေးရခါစအချိန်တွင် လူနည်းစုများဟာ ဝမ်းသာမဆုံးဖြစ်ကာ မိမိတို့ကံကြမ္မာကို မိမိတို့ဖန်တီးနိုင်တော့မယ်၊ ကိုယ့်ပြည်နယ်ရဲ့တိုးတက်ကြီးပွားမှု အစွမ်းကုန်လုပ်နိုင်တော့မယ်လို့ အားတက်ကြပါတယ်။ မျှော်လင့်ကြပါတယ်။ သို့သော် တစ်နှစ်မှနှစ်နှစ်သို့ တစ်စတစ်စကြာလာတဲ့အခါ မိမိတို့မျှော်မှန်းချက်နဲ့ ကွာခြားလာသောအဖြစ်နဲ့ ရင်ဆိုင်ကြရသောအခါ မကျေမနပ်မှုဖြစ်လာကြပါတယ်။ စိတ်ပျက်လာကြပါတယ်။ ဗမာပြည်မသားများနဲ့ဆက်ဆံတဲ့နေရာမှာလည်း မကြာခဏ အဆင်မပြေမှုဖြစ်ပေါ်လာခဲ့ကြပါတယ်။ ပြည်မသားများက ပြည်နယ်သားများအပေါ် ဖိနှိပ်တယ်၊ ချုပ်ချယ်တယ်၊ ဝင်စွက်တယ်၊ လူမျိုးကြီးဝါဒသုံးတယ်လို့ထင်မြင်ကာ အတင်းအဖျင်း ပြောလာကြပါတယ်။

ဟု လည်းကောင်း ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့သည်။ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ (၈) အရ ပြည်နယ်များသည် ဗမာပြည်မ၏ စိုးမိုးခြယ်လှယ်မှုခံနေရပုံနှင့် ပတ်သက်၍လည်း

အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၂၂ တွင် ဗမာပြည်မ ဟာ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်တစ်ဦးသာ ဖြစ်ရမယ်ဖြစ်သော်လည်း အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ (၈) အရ အခြားအဖွဲ့ဝင် ပြည်နယ်များအပေါ် တွင် ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံအနေနှင့်စိုးမိုး၍ အာဏာလွှမ်းမိုးခြင်းကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ ဤအချက်သည်ပင်လျှင် ပြည်မသားများကို လူမျိုးကြီးဝါဒ အတင်းထိုးပြီး ပေးသကဲ့သို့ဖြစ်စေ၍ လူမျိုးကြီးနဲ့လူမျိုးငယ်နှစ်စားရှိအောင် ခွဲခြားစေသောအချက်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအချက်သည် ပင်လျှင် တန်းတူရေး၊ မှန်ကန်သည့်အမျိုးသားဝါဒနှင့် ဖိလာဆန်

၁ ဒုတိယလွှန်း၏ အသံလွှင့်ရုံ မိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

ကျင်နေပါတယ်။ လက်ရှိဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ဥပဒေရေးရှ်ဒေါင့်၊ အုပ်ချုပ်ရေးရှ်ဒေါင့်၊ အမျိုးသားရေးရှ်ဒေါင့်၊ ကြည့်လျှင် အမျိုးသားရေးလက္ခဏာကိုမဆောင်၊ ချို့ယွင်းနေတဲ့အတွက် ယခုအခါ အမျိုးသားများ စည်းလုံးညီညွတ်မှုဟာ ရော့ရဲလာခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ကချင်ပြည်နယ်နဲ့သက်ဆိုင်သော အခြေခံဥပဒေ၌ အခြားပြည်နယ်များနဲ့ တစ်မှုထူးခြားပြီး လူမျိုးရေးခွဲခြား၍ အခွင့်အရေးကာကွယ်ပေးထားသော ပုဒ်မများ ထည့်သွင်းထားတာကို တွေ့ရပါတယ်။’

ဒီအချက်ဟာလဲ အမျိုးသားရေးကိုမဆောင် လူမျိုးရေးပဋိပက္ခကို အစဉ်ဖန်တီးပေးရာရောက်စေပါတယ်’

ဟု ဒူဝါဇော်လွန်းက တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဒူဝါဇော်လွန်းက ၎င်း၏မိန့်ခွန်းကို အောက်ပါ နိဂုံးချုပ်စကားဖြင့် အဆုံးသတ်လိုက်၏။

ကျွန်တော်များ ဖက်ဒရယ်ခေါ်တဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရန် အဆိုပြုခြင်းဟာ လူမျိုးရေးကို နှိုးဆွပေးနေခြင်း မဟုတ်ပါ။ confederation ခေါ်တဲ့ အလွန်မြင့်မားတဲ့ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့ရန် အရေးဆိုခြင်းလည်း မဟုတ်ပါ။ အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုကို တကယ်ရယူနိုင်သော ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ကို ဖွဲ့စည်းခြင်းသာ မှန်ကန်သည်ဟု ယုံကြည်ကြခြင်းဖြစ်သည့်အတွက် တင်ပြရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။’

ကပ္ပတိန်မန်းတုံးနဲ့၏ဆွေးနွေးချက်

ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို တင်သွင်းသော ဖက်ဒရယ်မူကို ဒူဝါဇော်လွန်းက ထောက်ခံဆွေးနွေးပြီးနောက် ဒုတိယမြောက်ထောက်ခံဆွေးနွေးသူမှာ ချင်းအထူးဝိသေသတိုင်း ကိုယ်စားလှယ် ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနဲ့ ဖြစ်သည်။ ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနဲ့က ဖက်ဒရယ်မူကို ထောက်ခံဆွေးနွေးရာတွင်

၁ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၁၆၆ (၂)၊ ၁၆၇၊ ၁၇၄ (၂) နှင့် ၁၇၅ (၃) တို့တွင် “ကချင်အမျိုးသားများ” နှင့် “ကချင်အမျိုးသားမဟုတ်သူများ” ဟု ပါရှိခြင်းနှင့် လူမျိုးစုလွှတ်တော်အတွက် အမတ် ၁၂ နေရာအနက် ခြောက်နေရာကို ကချင်အမျိုးသားများအတွက်နှင့် ကျန်ခြောက်နေရာကို ကချင်အမျိုးသားမဟုတ်သူများအတွက်ဖြစ်ရမည်ဟု ပါရှိသည်ကို ရည်ညွှန်းပြောဆိုလိုဟန်တူသည်။

၂ ဒူဝါဇော်လွန်း ၏ အသံလွှင့်ရံမိန့်ခွန်း။

၃ ယင်း

ကျွန်တော်တို့က ပြည်ထောင်စုစနစ်ကို ကြိုက်နှစ်သက်လို့ ပြည်ထောင်စုရယ်လို့ တည်ဆောက်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ၁၉၄၇ ခုနှစ် စက်တင်ဘာလမှာ ကျင်းပတဲ့ တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်မှာ ပြည်ထောင်စုသဘောသက်ရောက်တဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို တင်ပြစဉ်က ကျွန်တော်တို့အားလုံး လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ဝိုင်းဝန်းထောက်ခံခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဟာ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်၊ ပြည်ထောင်စုသဘောထားများနဲ့အညီ လက်ခံကျင့်သုံးသွားနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်မျှော်လင့်ထားခဲ့ကြပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်မျှော်လင့်ထားသလို ဖြစ်မလာဘူးလို့ဆိုချင်ပါတယ်။ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဟာ ပြည်ထောင်စုသဘော မသက်ရောက်သလိုဖြစ်နေတာ အတော်ကြာကြာ လက်တွေ့ခံစားလာတဲ့အခါမှာ သိရှိလာရပါတယ်။

ဟု ပဏာမ ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနုံးက ဆက်လက်ပြောကြားသည်မှာ

ကျွန်တော်တို့ လိုလားယုံကြည်အားထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုပုံစံဟာ လည်း ပြည်မနဲ့တောင်တန်းဒေသက လူနည်းစုတွေ၊ ညီတူညီမျှအခွင့်အာဏာရှိတဲ့ ပုံစံမျိုးဖြစ်ကြမှာပဲလို့ ထင်မှတ်ကြပါတယ်။ သို့သော်လည်း ကျွန်တော်တို့ထင်မှတ်သလို လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုရဲ့ ပြည်နယ်များရဲ့အခြေအနေက ဒီလိုဖြစ်မလာတာ ကျွန်တော်တို့ တွေ့မြင်ကြတဲ့အတိုင်း အစီရင်ခံပါရစေ။

ဟု ဆိုပြီးနောက်

လွတ်လပ်ပြီးစအခါ၊ ရပြီးလို့ ၁၄ နှစ်အတောအတွင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ ဆန်းစစ်ကြည့်လိုက်တော့ ပြည်နယ်တောင်တန်းဒေသတွေရဲ့ မူလကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်တွေဟာ ပျောက်ကွယ်ရတော့မလို့ ဖြစ်နေတာ တွေ့ရပါတယ်။

ဟု လည်းကောင်း

၁ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ပြည်လမ်း အသံလွှင့်ရုံခန်းမဆောင်၌ ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုမူဆွေးနွေးပွဲ၌ပြောကြားသော ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနုံး၏ မိန့်ခွန်း။ HDR: RT/0017/SP-62/1990. နောင် ကိုးကား လျှင် ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနုံး၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်းဟု ညွှန်းမည်။

၂ ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနုံး၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၃ ယင်း

ပြည်ထောင်စုကြီးမှာ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်တွေ ကျဆင်းနေပြီး၊ ပြည်ထောင်စုသဘောထားဆိုတာလည်း ဘာကိုယူရမှန်းမသိအောင် ဖြစ်နေပါတယ်။... ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်ဆိုတာကို အဓိပ္ပာယ် ပိုင်းခြားတဲ့အခါမှာ ပြည်နယ်နဲ့ပြည်မဟု၊ ပြည်မပြည်နယ်နဲ့ ပြည်နယ်မဟုတ်တဲ့ ကျွန်နယ်မြေဒေသဆိုတဲ့ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် နှစ်မျိုးပဲ ရှိတယ်။ အခု ကျွန်တော်တို့ ပြည်မလို့ခေါ်နေတာဟာ စင်စစ်တော့ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်နယ်တွေဟာလဲ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင်တွေပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အာဏာကို ချုပ်ကိုင်စိုးမိုးနိုင်တာကတော့ ပြည်မသာလျှင် ဖြစ်နေတော့ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် အချင်းချင်းတွေမှာ အငြင်းပွားစရာ၊ မကျေနပ်စရာတွေဖြစ်လာကြပါတယ်။ ဒီလိုအငြင်းပွားမှု မကျေနပ်မှုတွေ မကြာခဏဖြစ်လာတော့ ဘယ်သူကဘယ်လို ဖြေရှင်းပေးမလဲ။ မဖြေရှင်းနိုင်လို့ ပြဿနာတွေစုပ်ပြီးဖြစ်လာရင် တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်မှုကို မထိခိုက်ပေးဘူးလား။ ဒါကို အလေးအနက် စဉ်းစားကြစေချင်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရာတွင် အခြေခံထားရမည့်သဘောထားကို

ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ မြင်တာကတော့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်ရေးဆွဲကြတဲ့အခါမှာ ပြည်ထောင်စုစနစ်ကြီး ဗီဇသမဖြစ်အောင် ပြင်ဆင်ရေးဆွဲကြစေလိုပါတယ်။ ဒီလိုမှ မပြင်ဆင်ရင် ထပ်တလဲလဲ ပြဿနာတွေ ဖြစ်ဦးမှာပဲ။ ပြည်ထောင်စုစိတ်ဓာတ်နဲ့ ပြည်ထောင်စု သဘောတရားတွေဟာ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံမှာ သတ်မှတ်ချက်တွေနဲ့ တိတိကျကျ ကိုက်ညီစေမှဖြစ်တော့မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

ပြည်နယ်ပြည်မဆိုပြီး ဆက်လက်ပိုင်းခြားမယ်ဆိုရင်တော့ ဒီပြည်ထောင်စုကြီးရဲ့ တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးဟာ ရှိနိုင်ပါဦးမလား၊ ဒီ-ဒီမိုကရေစီရဲ့ အနှစ်သာရကိုကော ရှာလို့တွေ့ပါဦးမလားဆိုတာ စိုးရိမ်စရာ ဖြစ်လာရပါတယ်။ ဒါတွေကြောင့် ကျွန်တော်အကြံဉာဏ်

၁ ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနုန်း၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

ပေး ထောက်ခံသွားချင်တာက ပြည်နယ်ပြည်မရယ်လို့ မခွဲဘဲ ပြည်နယ်ချည်းပဲ စုပေါင်းထားတာ ဖြစ်ကြအောင် ပြည်မကိုလည်း ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ်ဖွဲ့ပါ။ ဒါမှသာ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် အချင်းချင်းညီမျှမှုဖြစ်ပြီး ပြည်နယ်တွေရဲ့ သံသယရှိမှုတွေဟာ ပြေပျောက်သွားနိုင်ပါတယ်လို့ ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

အခု ကျွန်တော်တင်ပြသလို ပြည်နယ်အချင်းချင်း စုပေါင်းတဲ့မှုကို လက်ခံမှ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာ၊ တရားစီရင်မှုအာဏာ၊ ဥပဒေပြုမှု အာဏာဆိုတဲ့ အဓိကမဏ္ဍိုင်ဖြစ်တဲ့ အာဏာသုံးရပ်ကို တန်းတူမျှတမှု ရှိအောင် ခွဲဝေပြီး၊ ဗဟိုပြည်ထောင်စုကို သင့်လျော်တဲ့အာဏာတွေ သတ်မှတ်ပေးထားခြင်းဖြင့် စစ်မှန်တဲ့ပြည်ထောင်စုကြီးတည်ဆောက်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနုံးက ထောက်ခံပြောကြားခဲ့သည်။

ဦးထွန်းမြင့်၏ဆွေးနွေးချက်

ဖက်ဒရယ်မှုကို တတိယမြောက် ထောက်ခံဆွေးနွေးသူမှာ ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ဖြစ်သည်။ ဦးထွန်းမြင့်က ထောက်ခံဆွေးနွေးရာတွင်

မြန်မာပြည်ဟာ ဝံသာနုခေတ်ကနေပြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခေတ်အထိ မြို့တိသျှကိုလိုနီဘဝက လွတ်မြောက်အောင် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲအဆင့်ဆင့် ဆင်နွှဲလာခဲ့ပါတယ်။ ဟမ်းမရူးခေါ်တဲ့ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးကနေ လုံးဝလွတ်လပ်ရေးအထိ လွတ်လပ်ရေးအမျိုးမျိုး တောင်းဆိုခဲ့ကြပါတယ်။ ဒီတောင်းဆိုချက်တွေကို မြန်မာအမျိုးသားများဘက်ကကြည့်ရင် အလွန်တရားသော တောင်းဆိုချက်များဖြစ်ပါတယ်။ ကိုလိုနီ နယ်ချဲ့သမားများဘက်ကကြည့်ရင် မတရားတဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေလို့ ဖြစ်ပါတယ်။ မြန်မာအမျိုးသားများဘက်က လွတ်လပ်ရေး၊ မြို့တိသျှနယ်ချဲ့သမားများဘက်ကကိုလိုနီတည်မြဲရေး ရှုဒေါင့်အမြင်ချင်း မတူကြပါဘူး။ ဒီဥပမာနဲ့ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့အဖြစ် အပျက်ဟာ ထပ်တူထပ်မျှဆီလျော်တယ်လို့ ကျွန်တော် မဆိုလို

၁ ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနုံး၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

ပါဘူး။ ထိုအရေးက နယ်ချဲ့သမားနဲ့ ကိုလိုနီ ကျွန်ဘဝကျရောက်
နေတဲ့ မြန်မာအမျိုးသားများ လွတ်လပ်ရေးတောင်းဆိုတဲ့ ဆက်ဆံ
ရေး၊ အခု ကျွန်တော်တို့အရေးဟာ မိသားစုချင်း တန်းတူမှု
တောင်းဆိုတဲ့ဆက်ဆံရေး၊ ဆက်ဆံရေးအမျိုးအစားချင်း ကွာခြား
ပါတယ်။ အထက်က ဥပမာကို ကျွန်တော်တင်စား ဖော်ပြရတဲ့
ရည်ရွယ်ချက်က တခြားအကြောင်းကြောင့် မဟုတ်ပါဘူး။ ခံစားမှု
ဘဝကို ပေါ်လွင်စေလိုတဲ့ စေတနာကြောင့်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဟု ပဏာမ ပြောကြားပြီးနောက်

ကျွန်တော်တို့ တင်ပြတဲ့ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူရဲ့ အနှစ်သာရဟာ ဘာ
လဲဆိုရင် တန်းတူရေးပဲဖြစ်ပါတယ်။...ကျွန်တော်တို့ လိုလားချက်ကို
အရှင်းဆုံးစကားလုံးနဲ့ဖော်ပြရရင်၊ ကျွန်တော်တို့ဗမာ၊ ရှမ်း၊ ကချင်၊
ချင်း၊ ကရင်၊ ကယား၊ မွန်၊ ရခိုင်၊ ညီအစ်ကိုမိသားစုတွေဟာတန်းတူ
ညီတူဆက်ဆံကြပါစို့၊ တန်းတူညီတူခံစားကြပါစို့လို့ ဆိုလိုက်ခြင်းပဲ
ဖြစ်ပါတယ်။

ဟု ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူ၏အနှစ်သာရကို ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထို့နောက် ဦးထွန်းမြင့်က
ဆက်လက်ပြောကြားသည်မှာ

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူကို ပုဂ္ဂိုလ်အချို့ဟာ ဘယ်လို
အတွေးပေါက်တယ်၊ ဘယ်လိုအဓိပ္ပာယ်ကောက်တယ် မပြောတတ်
ပါဘူး။ လက်မခံနိုင်ဘူး။ မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့တုံးတံ့ကြီးငြင်းပယ်နေကြ
ပါတယ်။ ဒီလိုငြင်းပယ်ခြင်းဟာ ကျွန်တော်တို့ခံစားရတဲ့ ဘဝနဲ့
အဓိပ္ပာယ်ပြန်လိုက်ရင် မင်းတို့နဲ့တန်းတူညီတူဆက်ဆံလို့မဖြစ်နိုင်ဘူး၊
တန်းတူညီတူ ခံစားခွင့်မပေးနိုင်ဘူးလို့ အဓိပ္ပာယ်ပေါက်ပါတယ်။
ဗမာပြည်မက သတင်းစာတွေကပဲ ဖြစ်ဖြစ်၊ နိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်
တွေကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ဥပဒေပညာရှင်တွေကပဲဖြစ်ဖြစ်၊ ကျွန်တော်တို့
တင်ပြလိုက်တဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူကို လက်မခံနိုင်ဘူး၊ မဖြစ်နိုင်
ဘူးလို့ပြောလိုက်တဲ့အခါတိုင်း အခါတိုင်း၊ ကျွန်တော်တို့ စိတ်မှာ

* ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း အသံလွှင့်ရုံခန်းမ
ဆောင်၌ ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုမူ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြောကြားသော ရှမ်းပြည်နယ်
ကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ၏ မိန့်ခွန်း။ HDR:RT/0017/SP-62/
1990. နောင် ကိုးကားလျှင် ဦးထွန်းမြင့်၏ အသံလွှင့်ရုံ မိန့်ခွန်းဟုညွှန်းမည်။

၂ ဦးထွန်းမြင့်၏အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

ခုတင်ကအဓိပ္ပာယ်အတိုင်းလာပြီး ခံစားရပါတယ်။ မြတ်သျှအားစာပိုင်များက လွတ်လပ်ရေးမပေးနိုင်ဘူးလို့ ပြောလိုက်တိုင်းပြောလိုက်တိုင်း မြန်မာအမျိုးသားများ စိတ်မှာခံစားရသလို ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူနဲ့ပတ်သက်ပြီး ဗမာ့နောင်တော်များ ဘက်က ပစ်ပစ်ခါခါ ပြောဆိုလိုက်တိုင်း ကျွန်တော်တို့ပြည်နယ်မျိုးရဲ့စိတ်မှာ အလားတူဝေဒနာခံစားရပါတယ်။

ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ရှမ်း-ဗမာ ရင်းနှီးမှုနှင့်ပတ်သက်၍လည်း

ကျွန်တော်တို့ဟာ ဗမာအမျိုးသားများနည်းတူ ကိုယ့်တိုင်းပြည်၊ ကိုယ့်လူမျိုး၊ ကိုယ့်အချုပ်အခြာအာဏာနဲ့နေထိုင်လာကြပါတယ်။ ခေတ်ဟောင်းရာဇဝင်မှာ ရှမ်းအမျိုးသားများနဲ့ ဗမာအမျိုးသားများဆက်ဆံရေးဟာ တစ်ဖက်နဲ့တစ်ဖက် နာကြည်းစရာတွေရှိသလို ချစ်ခင်မြတ်နိုးစရာတွေလည်း အမြောက်အမြား ရှိပါတယ်။ လူမျိုးရေးအနွယ်အရ ရှမ်းအမျိုးသားတွေဟာ ယိုးဒယားနဲ့ပို၍နီးစပ်သော်လည်း လက်တွေ့ဆက်ဆံရေးအရ ဗမာနဲ့ပိုပြီး ရင်းနှီးပါတယ်။ ခေတ်သစ်ရာဇဝင်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်လည်း မြတ်သျှကျွန်သပေါက်ဘဝကို ရှမ်းနဲ့ဗမာဟာ အတူတူပဲကျခဲ့တယ်။ နယ်ချဲ့စိုးမိုးမှုအောက်မှာ အတူတူပဲ ခံစားခဲ့ကြရတယ်။

ဟု ဦးထွန်းမြင့်က တင်ပြပြီးနောက် လွတ်လပ်ရေးတိုက်ပွဲတွင် ရှမ်းနှင့်ဗမာတို့ လက်တွဲခဲ့ပုံကို

လွတ်လပ်ရေးကိုလည်း ရှမ်းနဲ့ဗမာဟာ အတူတူပဲ လက်တွဲပြီးရယူခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်သပေါက်ဘဝတစ်ခုကနေ အခြားကျွန်သပေါက်ဘဝတစ်ခုကို ပခုံးပြောင်းမှု ဗမာအမျိုးသားများ မလိုလားသလို ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းအမျိုးသားများကလည်း နည်းနည်းမှမလိုလားပါဘူး။

ဟု လည်းကောင်း လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းစဉ်ကပင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကိုလိုလားခဲ့ပုံကို

ဗမာအမျိုးသားများနဲ့လက်တွဲပြီး လွတ်လပ်ရေးယူသလို လွတ်လပ်တဲ့ရှမ်းပြည်အမျိုးသားများဟာ လွတ်လပ်တဲ့ဗမာပြည်အမျိုးသား

၁ ဦးထွန်းမြင့်၏အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

၃ ယင်း

များနဲ့ တန်းတူညီတူပူးပေါင်းပြီး ပြည်ထောင်စုကြီး ဖွဲ့စည်းနေထိုင်
နေကြပါတယ်။ ၁၉၄၅ ခုနှစ်မှ ၁၉၄၇ ခုနှစ်တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်
တော် ခေါ်ဆိုကျင်းပတဲ့နေ့အထိ၊ ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းအမျိုးသား
များဟာ ဗမာပြည်မှ အမျိုးသားများနဲ့ ပူးတွဲသွတ်လုပ်ရေးရ
ယူပြီး၊ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှု ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်း နေထိုင်လိုကြောင်း
ဆန္ဒထုတ်ဖော်ခဲ့တဲ့ သက်သေသားစာ အထောက်အထားတွေ စာ
ရွက်စာတမ်းတွေဟာ ယနေ့ မပျောက်ကွယ်နိုင်သေးပါဘူး။

ဟုလည်းကောင်း ဦးထွန်းမြင့်က တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဦးထွန်းမြင့်က

ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းမှုကို တင်လိုက်တာနဲ့ ပတ်သက်ပြီး တချို့
ပုဂ္ဂိုလ်က ခင်ဗျားတို့ရှမ်းတွေ ဘယ်လိုစိတ်ကူးပေါက်လို့ပြည်ထောင်စု
စစ်စစ်ဆိုတဲ့မှုကို အခုလိုဖြိုးစားကြီး ထပ်တောင်းလာတာလဲလို့
မေးကြပါတယ်။ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်း ခင်ဗျားတို့ကို ဘယ်သူ
မြှောက်ပေးလိုက်သလဲ၊ ဘယ်သူပယောဂနဲ့ တောင်းတာလဲလို့
မေးကြပါတယ်။ ဒီလိုအမေးခံရတဲ့အတွက် ကျွန်တော်ဘို့ဟာစိတ်ထဲ
အတော်ပဲ ထိခိုက်နာကြည်းမိခဲ့ကြပါတယ်။

ဟုလည်း ထည့်သွင်း ပြောကြားခဲ့၏။ ထိုနောက် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင်
အခြေခံဥပဒေကို ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်များက ထောက်ခံခဲ့ရပုံနှင့် ပတ်သက်
၍လည်း

ဒီအခြေခံဥပဒေကြီးကို တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တုန်းက ခင်ဗျားတို့
ရှမ်းပြည်က ကိုယ်စားလှယ်တွေ ပါဝင်ရေးဆွဲပြီး သဘောတူခဲ့တာပဲ
မဟုတ်လားလို့ တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက မေးကြပါတယ်။ မှန်ပါတယ်။
တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တုန်းက ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်က ကိုယ်
စားလှယ်တွေဟာ ပါဝင်ရေးဆွဲပြီး သဘောတူသောက်ခံခဲ့ပါတယ်။
ဘယ်လိုခံယူချက်နဲ့ သဘောတူခဲ့တယ်ဆိုတာကို ဆက်ပြီး ရှင်းပြ
ပါရစေ။

တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ကို တက်ခဲ့ကြတဲ့ကျွန်တော်တို့ရှမ်းပြည်က
ကိုယ်စားလှယ်တွေဟာ နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံများ မရှိခဲ့ကြပါဘူး။
ဥပဒေလဲ မကျွမ်းကျင်ကြဘူးဆိုတာကို ကျွန်တော် ရိုးသားစွာဝန်ခံ

၁ ဦးထွန်းမြင့် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

လိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ကို တက်ကြွ
တာဟာ ဥပဒေရေးဆွဲဖို့ထက် ကျွန်တော်တို့ နယ်စပ်ဒေသမပါတဲ့
ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးဟာ အဓိပ္ပာယ်မရှိသလို ဗမာမပါတဲ့ နယ်စပ်ဒေသ
အရေးဟာလဲ အဓိပ္ပာယ်မရှိဘူးလို့ ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ကြတဲ့
အတိုင်းဗမာပြည်မနဲ့ တန်းတူပူးတွဲပြီး လွတ်လပ်သော ပြည်ထောင်စု
တည်ထောင်လိုတဲ့ဇောက်ပိုပြီးကြီးနေပါတယ်။ နယ်ချဲ့လက်အောက်က
အမြန်လွတ်ဖို့က အရေးကြီးတယ်။ နယ်ချဲ့သမားတွေမရှိတဲ့နောက်
သွေးချင်းသားချင်းတွေ အထူးပြောနေစရာ မလိုဘူးလို့ ရိုးရိုးပဲ
ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။

ဟု ဦးထွန်းမြင့်က နောက်ကြောင်းပြန် ပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် တိုင်းပြည်ပြု
လွှတ်တော်တွင်အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲကြစဉ်က ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက အောက်ပါ
အတိုင်း ပြောကြားခဲ့သေးသည်ဟု ဦးထွန်းမြင့်က ဆိုလေသည်။

တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်လုပ်ငန်း ဆောင်ရွက်နေစဉ်တုန်းက
ကော်မတီအစည်းအဝေးတစ်ခုမှာ ကျွန်တော်တို့ အလွန်ယုံကြည်
အလွန်ကြည်ညိုလေးစားတဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
ပြောကြားခဲ့တဲ့ စကားတစ်ခွန်းကို ကျွန်တော်တို့ ယနေ့ထက်တိုင်
ကြားယောင်နေပါသေးတယ်။ ကော်မတီ အစည်းအဝေးတစ်ခုမှာ
အခြေခံဥပဒေ အကြံပေးအရာရှိ ဦးချန်ထွန်းက အခြေခံဥပဒေ
ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေ တပုံ တခေါင်းကြီး ရေးဆွဲတင်ပြလာတဲ့အခါ
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ဦးချန်ထွန်း ခင်ဗျား လန်ဘားကျောက်
ဒရား*—တွေ ရေးနေလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ broad principle ကျယ်
ပြန့်တဲ့ သဘောတရားလောက်ပါရင် တော်ရောပေါ့။ လွတ်လပ်ရေး
ရပြီးတဲ့နောက် လိုတာတွေကို by act ပါလီမန်မှာ အက်ဥပဒေ
လုပ်ရင်ပြီးတာပဲ။ ဒီလောက် ရှည်ရှည်လျားလျားနဲ့ လုပ်နေရင်
နှစ်လသုံးလနဲ့ ဘယ်မှာပြီး နိုင်ပါ့မလဲလို့ ပြောခဲ့ပါတယ်။^၁

လက်ရှိအခြေခံဥပဒေကို အတည်ပြု လက်ခံခဲ့သည်မှာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း
နှင့် ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်များကို ချစ်ခင်ကြည်ညိုလေးစားပြီး ယုံကြည်အားကိုး
ခဲ့သောကြောင့် ဖြစ်ကြောင်းကို

၁ ဦးထွန်းမြင့် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

* (ကုလားစကား) ရှည်လျားသောဟု အဓိပ္ပာယ်ရသည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ဖဆပလ ခေါင်းဆောင်များကို ကျွန်တော်တို့ အင်မတန်ချစ်ခင်ကြည်ညိုလေးစားသလို အင်မတန်လည်း ယုံကြည်အားကိုးခဲ့ပါတယ်။ ဗိုလ်ချုပ်ရဲ့သဘောက အခြေခံဥပဒေကိုပုဒ်မတွေအများကြီးနဲ့ ရှည်ရှည်လျားလျား ရေးနေစရာမလိုဘူး။ ကျယ်ပြန့်တဲ့သဘောတရားနဲ့ အင်္ဂါစုံရင်တော်လောက်ပြီ။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးတဲ့နောက် အခြေအနေနဲ့ အချိန်အခါကြည့်ပြီး လိုသလို ဆောင်ရွက်သွားမယ်၊ အဲသလို သဘောထားပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ဖဆပလခေါင်းဆောင်များကို အကြွင်းမဲ့ယုံကြည်တဲ့အလျောက် လုံးဝဥသံပုံအပ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီတုန်းက ရှမ်းပြည်က ကိုယ်စားလှယ်တချို့ဟာ ဒီနေ့ပေါ်ပေါက်နေတဲ့ ပြဿနာမျိုးပေါ်ပေါက်လာမှာ စိုးတဲ့အတွက် နိုင်ငံခြားသားဥပဒေပါရဂူတစ်ဦးကို ငှားရမ်းဖို့စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။ ဖဆပလရဲ့ စေတနာကို ယုံမှားရာကျမှာ စိုးတဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒီအစီအစဉ်ကို တိုက်ဖျက်ခဲ့ပါတယ်။

ဟု ဦးထွန်းမြင့်က ပြောကြားခဲ့သည်။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းတို့ကျဆုံးသွားပြီးနောက် အခြေခံဥပဒေကို ဆက်လက်ရေးဆွဲရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းလိုလားသည့် အခြေခံဥပဒေမျိုး မဟုတ်တော့ကြောင်းကိုလည်း ဦးထွန်းမြင့်က အောက်ပါအတိုင်းပြောကြားခဲ့၏။

ဗိုလ်ချုပ်တို့ကျဆုံးသွားပြီးတဲ့နောက် ဆက်လက်ရေးဆွဲကြတဲ့အခါ အခြေခံဥပဒေဟာ ဗိုလ်ချုပ်လိုလားတဲ့ အခြေခံဥပဒေမျိုး မဟုတ်တော့ဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်မူနဲ့ကွဲလာတယ်ဆိုတာကတော့ ထင်ရှားပါတယ်။ ဖဆပလပဏာမညီလာခံကရေးဆွဲတဲ့အခြေခံဥပဒေမူကြမ်းနဲ့ ယှဉ်တွဲဖတ်ကြည့်ရင် ကွဲပြားမှုတွေတပုံတခေါင်းကြီးတွေ့ရပါမယ်။^၁

ထိုသို့ အခြေခံဥပဒေသည် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း လိုလားသည့်ဥပဒေမျိုး ဖြစ်မလာသော်လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းမရှိသည့်နောက် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်

^၁ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးဆိုင်ရာ ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များသည် ဝတ်လုံမစွတာဒါဝတ် ကို ၎င်းတို့၏ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိအဖြစ် ငှားရမ်းရန် ပထမစဉ်းစားကြသေးသော်လည်း နောက်ဆုံး၌ ဦးမြင့်သိန်း ကို ၎င်းတို့၏ ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ အဖြစ် ရွေးချယ်ခဲ့သည်။

^၂ ဦးထွန်းမြင့် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

^၃ ယင်း

အမှူးပြုသည့် ဗမာ့ ခေါင်းဆောင်များ အပေါ် ဆက်လက်ယုံကြည်အားကိုးသည့် အတွက် အခြေခံဥပဒေကို လက်ခံခဲ့ရပုံကိုလည်း

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မရှိတဲ့နောက် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု အမှူးပြုတဲ့ ဗမာ့ ခေါင်းဆောင်တွေအပေါ် ကျွန်တော်တို့ဟာ ဆက်လက်ပြီး ယုံကြည်ကိုးစားခဲ့ပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေမှာပါရှိတဲ့ ပြဋ္ဌာန်းချက်တွေအပေါ် ကျွန်တော်တို့အလွန်အမင်း အလေးအနက် မထားခဲ့ပါဘူး။ ကောင်းကောင်းလဲနားမလည်ခဲ့ကြပါဘူး။ အခုအထိ အခြေခံဥပဒေမှာ ချို့ယွင်းချက်တွေရှိသည့်တိုင်အောင်၊ ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်းပြောခဲ့သကဲ့သို့ letter and spirit of the constitution ဥပဒေစကားလုံးနဲ့ စိတ်စေတနာခွဲခြားနားလည်ပြီး ကျင့်သုံးသွားရင် ဖြစ်မြောက်နိုင်မှာပဲလို့ ယုံကြည်စိတ်ချနေခဲ့ကြပါတယ်။ ကျွန်တော် တို့ဟာ အဲဒီလိုစိတ်ထား အဲဒီလိုယုံကြည်ချက်နဲ့ ဒီအခြေခံဥပဒေ ကြီးကို သဘောတူလက်ခံခဲ့ကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဟု ဦးထွန်းမြင့်က ပြောကြားခဲ့သည်။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် တွေ့ကြုံခံစားရသည့် အခြေအနေကိုလည်း ဦးထွန်းမြင့် က အောက်ပါအတိုင်းပြောကြားခဲ့သည်။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးတဲ့နောက် အခြေခံဥပဒေကို လက်တွေ့ကျင့်သုံးတဲ့ အခါမှာ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်မှာထားရှိခဲ့တဲ့ မိသားစုစိတ်ဓာတ် တွေဟာ စုံးစုံးမြုပ်ပျောက်ကွယ်နေပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲ စဉ်က ဥပဒေစကားလုံးနောက်မှာ ထားရှိခဲ့တဲ့ စိတ်စေတနာတွေ ဟာလဲ ပျောက်ကွယ်နေပါတယ်။ ဥပဒေစကားလုံးတွေပေါ်မှာသာ အတိအကျ အဓိပ္ပာယ်ကောက်ယူပြီး ကျင့်သုံးလာကြတဲ့ အခါမှ ကျွန်တော်တို့ဟာ အထင်နဲ့အမြင် တက်တက်စင် လွဲမှားကုန်တာကို သိလာရပါတယ်။ တစ်နေ့ထက်တစ်နေ့ နစ်နာချက်တွေ ပို၍ပို၍ ပေါ်လွင်လာပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ အခွင့်အရေးတွေကို အရေး ဆိုတိုင်း အခြေခံဥပဒေစာအုပ်ကြီးနဲ့ ကိုင်ပေါက်တာကိုပဲ ခံခဲ့ကြရ ပါတယ်။ ဒီတော့ ကျွန်တော်တို့ပြည်နယ်များအနေနဲ့ ဘယ်အခြေ ဖောက်ခဲ့ပါသလဲဆိုရင် ဗမာပြည်မ အာဏာရပါတီ ခေါင်းဆောင် များရဲ့ စိတ်စေတနာနဲ့ဆန္ဒအပေါ် အစဉ်အမြဲ မှီခိုအားထားနေရမဲ့ အခြေမျိုး ဆိုက်ရောက်လာပါတယ်။ အဲဒီလို မှီခိုအားထားနိုင်မှပဲ ပြည်နယ်များဟာ အသက်ရှူချောင်းမဲ့ဘဝမျိုးသို့ ကျရောက်လာ

ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့အခြေအနေကို ကျွန်တော်တို့ဟာ
ဗမာပြည်မရှိ vassal state ပဏ္ဏာဆက်နိုင်လို့သမုတ်လာတယ်။ လာခဲ့
ကြခြင်းဖြစ်ပါတယ်။’

ထိုနောက် ဘဏ္ဍာရေးနှင့်ပတ်သက်သည့်ခံစားရချက်ကိုလည်း

ကျွန်တော်တို့ ရပိုင်ခွင့်ရှိတဲ့ အခွန်တော်ငွေကိုပဲ ထောက်ပံ့ကြေး
ဆီပြီးနှစ်စဉ် လက်ဖြန့်ခံ တောင်းရတာလည်း အမောပဲ။ အချိန်မီ
မရလို့ ပြည်နယ်များအုပ်ချုပ်ရေးမှာ အခက်အခဲကြုံရပေါင်းလည်း
မရေမတွက် နိုင်တော့ပါဘူး။ အဲဒီထောက်ပံ့ကြေး ပေးရတာနဲ့
ပတ်သက်ပြီး ပုဂ္ဂိုလ်အချို့က ကျွန်တော်တို့ပြည်နယ်တွေကို မီးရထား
ကုန်တွဲကြီးတွေလို သဘောထားကြတယ်။ ဗမာပြည်မ က အလွန်
တရာအနစ်နာခံပြီး ပင်ပန်းကြီးစွာနဲ့ ကျွန်တော်တို့ကို ဒီလွတ်တိုက်
ဆွဲနေရသလို ယူဆကြတယ်။ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကျွန်တော်အစီရင်
ခံလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဟာ ခင်ဗျားတို့
ကျွန်တော်တို့ကို ဒီလောက်ပင်ပန်းကြီးစွာနဲ့ ဒီလွတ်တိုက် ဆွဲမနေ
စေဖို့ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ကိုဖြတ်ပစ်ခဲ့ပါ။ ခင်ဗျားတို့ ၁၃ နှစ်
လုံးလုံး ဆွဲခဲ့တဲ့ ကျွန်တော်တို့မှာ ခရီးထင်သလောက် မပေါက်
ပါဘူး။ ကိုယ်စွမ်းအင်ကိုယ်လုံ့လနဲ့ပဲ သွားပါရစေ’

ဟု ဦးထွန်းမြင့်က တင်ပြခဲ့သည်။ အခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ရေးဆွဲရာတွင် ထားရှိ
ရမည့်သဘောထားနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဦးထွန်းမြင့်က အောက်ပါအတိုင်းပြောကြား
ခဲ့သေးသည်။

တစ်ခါသေဘူး ပျဉ်ဘိုးနားလည်ဆိုတဲ့စကားပုံလို ခေါင်းဆောင်တစ်ဦး
သို့မဟုတ် ပါတီတစ်ခုရဲ့စိတ်စေတနာပေါ် ယုံကြည်ကိုးစားနေလို့မရ
တော့ပါဘူး။ လူဆိုတာသင်္ခါရပါ။ ပါတီအဖွဲ့ကြီးလဲမတည်မြဲပါဘူး။
ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ အခွင့်အရေးတွေကို အဖြူအမဲခွဲခြားပြီး
ရေပက်မဝင်အောင် ရေးဆွဲထားဖို့ လိုအပ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့
နားလည်ပါတယ်။’

အခြေခံဥပဒေကိုပြင်ဆင်ရာတွင် ပုဒ်မအချို့ကိုသာပြင်ဆင်ရုံနှင့်မလုံလောက်ပုံကိုလည်း
အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်တဲ့အခါမှာ အချို့ပုဒ်မလောက် ပြင်လိုက်
ရင် ဖြစ်နိုင်စရာကောင်းရဲ့လို့ ကျွန်တော်တို့ အစပထမတွင် ယူဆခဲ့ကြ

၁ ဦးထွန်းမြင့် ၏ အသံလွှင့်ရန်ခန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

၃ ယင်း

ပါသေးတယ်။ ဒါပေမဲ့ လက်တွေ့ခံစားရတဲ့အတွေ့အကြုံနဲ့ယှဉ်တွဲပြီး အခြေခံဥပဒေကိုစိစစ်တဲ့အခါ ပုဒ်မတစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်စပ်နေတာ တွေ့လာရပါတယ်။ အခြေခံမူတွေကို မပြင်ရင်မဖြစ်တာတွေကို တွေ့မြင်လာရပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်းပဲ အခြေခံမူကြီးတွေကို ပြုပြင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့တင်ပြလာကြခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။ ဥပဒေပြု စာရင်း၊ အခွန်တော်စာရင်းတွေကို ပြုပြင်ပေးခြင်းဖြင့် အခွင့်အရေး တွေ ပိုမရနိုင်ဘူးလားလို့မေးရင် ရသင့်သလောက်ရပါတယ်လို့ ဖြေရ ပါမယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီနည်းဟာ အခြေအမြစ်ကို မကုစားနိုင်ပါဘူး။ palliative ခေါ်တဲ့အပေါ်ယံလိမ်းဆေးနည်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ အခြေ အမြစ်ကို မကုစားနိုင်တဲ့အတွက် မကြာခဏ ဟိုကရောင်ဒီကဖောင်း နဲ့ ပြဿနာတွေဟာ အစဉ်အမြဲ ပေါ်လာမှာမလွဲပါဘူး။ ကျွန်တော် တို့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူဟာ အနာကို အခြေအမြစ်ကကုစားနိုင်တဲ့ နည်းပဲလို့ ကျွန်တော်တို့ ရိုးရိုးသားသားယုံကြည်ကြပါတယ်။

ဟု ဦးထွန်းမြင့်က ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် ၎င်းတို့လိုလားသည့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူတွင် အောက်ပါအခြေခံမူကြီး လေးချက်ပါဝင်ကြောင်း ဦးထွန်းမြင့်က တင်ပြသည်။

၁။ ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေး

၂။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အာဏာတူပေးရေး

၃။ အထက်လွှတ်တော်သို့ တူညီသော ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေ စေလွှတ်ရေး

၄။ ဗဟိုကိုအာဏာကန့်သတ်ပေးပြီး ပြည်နယ်များက ကျန်အာဏာ များကို ရယူရေး။

အထက်ပါ အချက်လေးချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဦးထွန်းမြင့်က ထပ်မံရှင်းလင်း ရာတွင်

ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စဟာ လေနံကင်းဝေးပြီး ကျွန်တော်တို့ အသက်မရှင်နိုင်သလို ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းရေးမှာ တန်းတူအရေ အတွက်မပါလျှင် မပြီးပါဘူး။ ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စမှာ

မကြေညက်သမျှ ကျွန်တော်တို့တင်ပြထားတဲ့ ကျန်တဲ့ပါလီမန်ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စ အာဏာခွဲဝေရေးကိစ္စတွေမှာလဲ ကြေညက်တော့မှာမဟုတ်ပါဘူး။ ဘာကြောင့်လဲဆိုရင် ဗမာပြည်မ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်တွေဟာ ကိစ္စရပ်တွေကိုစဉ်းစားဆင်ခြင်တဲ့အခါမှာ ပြည်နယ်တစ်နယ် ဘဝကနေပြီး မကြည့်နိုင် မကြည့်မမြင်နိုင်ဘဲ ဗဟိုအာဏာကိုပါ ချုပ်ကိုင်ထားတဲ့ ပြည်မဘဝကနေပြီးတော့ ကြည့်ရှုသုံးသပ်တဲ့ အတွက်ကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။

ဟု ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စ အရေးကြီးပုံကို ပထမပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဦးထွန်းမြင့်က

ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပြည်ထောင်စုစနစ်နဲ့ တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ဟာ ဘယ်ဟာကောင်းတယ်ဆိုပြီး အငြင်းပွားနေဖို့ရာ ပြဿနာပေါ်နေဖို့ မလိုပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့အဖို့ ပြည်ထောင်စုစနစ်ကလွဲပြီး တခြားဘယ်စနစ်နဲ့မှ ဖွဲ့စည်းလို့မဖြစ်ပါဘူး။ ဒီနေ့ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်ရှိဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဟာ ပြည်ထောင်စု ပုံစံဟုတ်တယ်မဟုတ်ဘူးဆိုတာကို အငြင်းမပွားလိုပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် မဟုတ်ဘူးဆိုတာတော့ အားလုံးက လက်ခံကြလိမ့်မယ်လို့ ယုံကြည်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

ပြည်ထောင်စုဆိုတာ ပြည်နယ်တွေပေါင်းစည်း စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားရမှာဖြစ်တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဟာလည်း ပြည်နယ်တွေ စုပေါင်းဖွဲ့စည်းရမှာပဲဖြစ်တယ်။ ဒါပေမဲ့ လွန်ခဲ့တဲ့ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တုံးက အခြေအနေက တစ်မျိုးတစ်မည်ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ တစ်မူဆန်းပြီးပုံစံတစ်မျိုးနဲ့ ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တစ်မူဆန်းတဲ့ ပုံစံဟာ ဘယ်လိုပုံစံမျိုးလဲဆိုရင် ကမ္ဘာ့ ဘယ်ပြည်ထောင်စုမှာမှ မရှိတဲ့ ပုံစံမျိုး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့မှာ ရှမ်းပြည်နယ်၊ ကချင်ပြည်နယ်၊ ကယားပြည်နယ်ဆိုပြီး ပြည်နယ်တွေ ဖွဲ့စည်းလိုက်ပေမဲ့ ပြည်မကျတော့ ပြည်နယ်တစ်နယ် အနေနဲ့ မဖွဲ့စည်းဘဲ ဗဟိုအစိုးရနဲ့

တပေါင်းတစည်းထဲထားလိုက်ပါတယ်။ . . . ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ အကြောင်းအမျိုးမျိုးကြောင့် ဒီတစ်မူဆန်းပြီး ပုံစံတစ်မျိုးဖြစ်တဲ့ ဖွဲ့စည်းမှုပုံစံကိုပဲ လက်ခံခဲ့ကြတယ်။ ဒီပုံစံနဲ့ပဲ လက်တွေ့ လုပ်ဆောင် တဲ့နေရာမှာ အောင်မြင်နိုင်စရာကောင်းရဲ့လို့ ယူဆခဲ့ကြပါတယ်။

ဟု လည်းကောင်း ရှင်းလင်းတင်ပြပြီးနောက် ဦးထွန်းမြင့်က ဆက်လက်ပြောကြား သည်မှာ

အဲဒီလို လက်ခံခဲ့ရာမှာ ကျွန်တော်စောစောက အစီရင်ခံသလို ကျွန်တော်တို့ရှမ်းပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်တွေမှာ ချွတ်ယွင်းချက်တွေ ရှိတယ်။ ပြီးတော့ အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို လွှမ်းမိုးနေတဲ့ဖြစ်ရပ်ကြီး နှစ်ရပ်လဲရှိပါတယ်။ ဒီဖြစ်ရပ်ကြီးနှစ်ရပ်က ဘာလဲဆိုရင် ကျွန်တော်တို့ တိုင်းပြည်မှာ ဘယ်လိုမှ အစားထိုးလို့မရနိုင်တဲ့ ခေါင်းဆောင် ကြီးတွေ ကျဆုံးကုန်တယ်။ အဲဒီခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ ကျဆုံးကုန် တဲ့အတွက် ကျွန်တော်တို့မှာ ယူကျုံးမရပူဆွေးနေရတယ်။ ဒါရယ် ပြီးတော့ ခေါင်းဆောင်ကြီးတွေ ချမှတ်ခဲ့တဲ့အတိုင်း တစ်နှစ်အတွင်း လုံးဝလွတ်လပ်ရေး အရယူမယ်ဆိုတဲ့ စိတ်ဇောရယ် ဒီဖြစ်ရပ်နှစ်ရပ် ဟာ ကျန်တဲ့အခြေအနေအားလုံးကို လွှမ်းမိုးခဲ့ပါတယ်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ဟာ ဒီပုံစံနဲ့ ဒီအခြေခံဥပဒေကို လွယ်လွယ်ပေါ့ပေါ့နဲ့ ပဲ လက်ခံခဲ့ကြပါတယ်။

ဟူ၍ ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေအရ ၁၃ နှစ်ကျော်ကာလ အတွေ့အကြုံကို

ဒီလိုတစ်မူဆန်းပြီး ဖွဲ့စည်းတဲ့ပုံစံကို ကျွန်တော်တို့လက်တွေ့စမ်းသပ် ခဲ့တာ ၁၃ နှစ်ကျော်လာပြီ။ ကျွန်တော်တို့ ပြည်နယ်များအနေနဲ့ ဒီပုံစံကိုတစ်နေ့တစ်ခြား ပို၍ပို၍ မကျေမနပ်ဖြစ်လာပါတယ်။ ပြည်မ နဲ့ ပြည်နယ်များဟာ တန်းတူညီတူ မဟုတ်ဘူးဆိုတာ တစ်နေ့ တစ်ခြားပိုပြီး ထင်ရှားစွာ တွေ့မြင်လာပါတယ်။ ဘယ်လိုတန်းတူ ညီတူမရှိသလဲဆိုတာကို အခြားအကြောင်းအရာတွေထက် အစိုးရ အာဏာတစ်ခုတည်းကို သာဓကတင်ပြပါရစေ။ . . . ရှမ်းပြည်ဟာ ပြည်နယ်တစ်နယ်ဖြစ်တဲ့အတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို လွှဲအပ် ထားတဲ့ကိစ္စရပ်များနဲ့ ပတ်သက်သမျှတို့မှာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရရဲ့

၁ ဦးထွန်းမြင့် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

ဩဇာအာဏာအောက်မှာရှိပါတယ်။ ဗမာပြည်မ ဟာ ပြည်ထောင်စု အဖွဲ့ဝင်တစ်ခုဖြစ်ခဲ့သော်လည်း ပြည်နယ်တစ်နယ်မဟုတ်ဘဲ ဗဟို ပြည်ထောင်စုအစိုးရနဲ့ တပေါင်းတည်းထဲ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့အတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရကို လွှဲအပ်ထားတဲ့ကိစ္စရပ်တွေနဲ့ ပတ်သက်သမျှ တွေမှာ ကျွန်တော်တို့ရှမ်းပြည်ဟာ ဗမာပြည်မရှိ ဩဇာအောက်မှာ သက်ရောက်နေပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ဗဟိုအစိုးရအာဏာကိုပါ တွဲဖက်ယူထားတဲ့ ဗမာပြည်မ ဟာ ပြည်နယ်တွေပေါ်မှာ စိုးမိုး ချယ်လှယ်နေပါတယ်။ ဥပဒေအကျိုး သက်ရောက်မှုတွေ၊ ဥပဒေ အကျိုးခံစားမှုတွေကို ဘေးဖယ်ထားပြီး ဒီအမြင်တစ်ခုတည်းနှင့်ပင် ပြည်နယ်ပြည်မတန်းတူရေးကင်းပဲ့မှုဟာ လယ်ပြင်မှာဆင်သွားသလို ထင်းထင်းကြီးတွေမြင်နိုင်ပါတယ်။

ဟု ဦးထွန်းမြင့်က ပြောကြားပြီးနောက်

ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုမူမှာ တန်းတူရေးအတွက် ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်တစ်နယ်အနေနဲ့ ဖွဲ့စည်းဖို့ရန် ရှေ့ဆုံးက ဖော်ပြထားခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်း ဦးထွန်းမြင့်က တင်ပြခဲ့သည်။

ထို့နောက် အာဏာခွဲဝေရေးနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးထွန်းမြင့်က အောက်ပါ အတိုင်း တင်ပြခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်ရှိပြည်ထောင်စုဟာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် မဟုတ်ဘဲ ကနေဒါလိုအပျော့စားဖြစ်နေပါတယ်။ . . . အဲဒီ ကနေဒါ နည်းဖြစ်တဲ့ အာဏာခွဲဝေရေးပုံစံကို ကျွန်တော်တို့စမ်းသပ်ခဲ့တာ ၁၃ နှစ် ရှိလာပါပြီ။ ဒီပုံစံမျိုးကို ကျွန်တော်တို့မလိုလားတော့ပါဘူး။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူမှာ အမေရိကန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဩစတြေးလျား၊ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ပြည်ထောင်စုများမှာကဲ့သို့ ဗဟိုကို အာဏာသတ်မှတ်ပေးပြီး ကျန်အာဏာများကို ပြည်နယ်များသို့လွှဲအပ်ရန် တင်ပြလိုက်ခြင်း ဖြစ်ပါတယ်။

၁ ဦးထွန်းမြင့် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

၃ ယင်း

ထို့နောက် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို အာဏာတူပေးရေးကိစ္စကို ဦးထွန်းမြင့်က ရှင်းလင်းတင်ပြရာတွင်

လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ထားရတဲ့ မူလအကြောင်းရင်းက ဘာလဲဆိုရင် လွှတ်တော်တစ်ရပ်ကတစ်ရပ်ကို ထိန်းကွပ်ဖို့ပဲဖြစ်ပါတယ်။ ဒါကြောင့် သဘောတရားအရ အာဏာတူပေးဖို့လိုလာပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု နိုင်ငံမှာတော့ လွှတ်တော်နှစ်ရပ် မထားလို့မဖြစ်ပါဘူး။ လူဦးရေနဲ့ နယ်အကျယ်အဝန်းချင်းမဟူညီတဲ့ ပြည်နယ်တွေပေါင်းစည်းထားတဲ့ အတွက် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ဟာ လိုအပ်နေပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု မှာထားရှိတဲ့ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကျတော့ တစ်ရပ်နဲ့တစ်ရပ် ထိန်း ကွပ်ရုံမကတော့ဘူး။ ပြည်နယ်တွေရဲ့အခွင့်အရေးကို ကာကွယ် စောင့်ရှောက်ရမဲ့တာ ဝန်တွေလည်း ပါလာပါတယ်။ . . . ပြည်ထောင်စုထဲမှာ လူဦးရေအင်မတန်များတဲ့ပြည်နယ် လူဦးရေနည်း တဲ့ ပြည်နယ်တွေ ပါဝင်နေတဲ့အတွက် လူဦးရေအပေါ် အခြေတည် တဲ့ ဒီမိုကရေစီသဘောတရား တစ်ခုတည်းထားလျှင် လူဦးရေများတဲ့ ပြည်နယ်ကြီးက ခေါင်းဆောင်တွေစိတ်ထားမကောင်းရင် ပြည်နယ် ငယ်တွေအပေါ် အစဉ်အမြဲ အနိုင်ကျင့် လက်ဝါးကြီးအုပ်နေမှာ မလွဲဘူး။ ဒါကြောင့် နောက်လွှတ်တော်တစ်ရပ်ဖွဲ့စည်းတဲ့အခါမှာ လူဦးရေအချိုးအစားအလိုက် ဖွဲ့စည်းလို့မဖြစ်ပါဘူး။ လူဦးရေ နည်းသည်ဖြစ်စေ များသည်ဖြစ်စေ ကိုယ်စားလှယ်အရေအတွက် အညီအမျှနဲ့ ဖွဲ့စည်းရပါတယ်။

ဟု ဦးထွန်းမြင့်က ပြောကြားခဲ့သည်။

ဦးထွန်းမြင့်က ဆက်လက်တင်ပြသည့် ကိစ္စမှာ ဘဏ္ဍာရေး ကိစ္စဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စကိုတင်ပြရာတွင်

ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတိုင်း ကြုံတွေ့ရတဲ့အခက်ခဲဆုံး ပြဿနာဟာ ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာတော် ခွဲဝေရေးကိစ္စပဲဖြစ်ပါတယ်။ တခြား ပြည်ထောင်စုတွေမှာတောင်မှ ခက်ခဲနေတဲ့ ပြဿနာကို ကျွန်တော်တို့ဆီမှာ လွယ်လွယ်နဲ့ဖြေရှင်းလို့ရမယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ မမျှော်လင့်ပါဘူး။ ဒါပေမဲ့ အခြေခံမူနဲ့သဘောတရားတော့ သတ်မှတ်ထားသင့်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ယူဆပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုကို

ပြည်နယ်တွေစိတ်တူသဘောတူ ပူးပေါင်းဖွဲ့စည်းကြတယ်။ နောက်ပြီး အများနဲ့ဆိုင်တဲ့ကိစ္စရပ်တွေကို စိတ်တူသဘောတူ ဗဟိုကိုအပ်နှင်းကြတယ် ကျန်တာတွေကို ကိုယ့်ဘာသာကိုယ် စီမံခန့်ခွဲကြတယ်။ ဒါဟာ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းခြင်းရဲ့ အခြေခံသဘောတရားပဲဖြစ်ပါတယ်... ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာရေးဆိုတာလည်း ဒီပြည်ထောင်စုသဘောတရား အပေါ်မှီပြီး စီမံခန့်ခွဲရပါတယ်... အမှန်ကတော့ ဗဟိုဟာ သူ့ဘဏ္ဍာတော်နဲ့သူ သီးခြားရပ်တည်နိုင်သလို ပြည်နယ်များဟာလဲ သူ့ဘဏ္ဍာတော်နဲ့သူ ရပ်တည်နိုင်ရပါမယ်၊ တစ်ဦးအပေါ်တစ်ဦး အမှီအခိုကင်းတဲ့အခြေအနေမျိုးမှာ ရှိရပါတယ်”

ဟု လည်းကောင်း

ဒါပေမဲ့ ပြည်နယ်တစ်နယ်နဲ့တစ်နယ်ဟာ ဆူကြူနိမ့်မြင့်ချင်း မတူပါဘူး။ သယံဇာတ သဘာဝပစ္စည်း ပေါကြွယ်ခြင်းလည်း မတူပါဘူး။ ကုန်ထုတ်လုပ်စွမ်းအားချင်းလည်း မတူပါဘူး။ အဲဒီတော့ မဖွံ့ဖြိုးအားနည်းတဲ့ ပြည်နယ်တွေအတွက် ဗဟိုက ကူပံ့ငွေဆိုတာ မျိုးဟာ ရှိရပါတယ်။ တစ်ချိန်ထဲမှာ အဲဒီအားနည်းတဲ့ပြည်နယ်တွေ အတွက် ခေတ်မီတိုးတက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးဖို့ ဗဟိုမှာ တာဝန်ရှိပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာတော်ခွဲဝေရေးကိစ္စကိုစဉ်းစားတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့မှာ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ နယ်စိတ်ပယ်စိတ်ထားဖို့မလိုပါဘူး။ ထားလို့မရပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီးဟာ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး လောကသို့ ချီတက်မယ်ဆိုတာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့စိတ်မှာ မေ့ပျောက်သားလို့ မရပါဘူး။ ဆိုရှယ်လစ်လောကသို့ချီတက်ရန် စီးပွားရေးစီမံကိန်းတွေ မြောက်မြားစွာလုပ်ရမယ်ဆိုတာကိုလည်း ကျွန်တော်တို့သတိပြုရပါမယ်။ အဲဒီစီးပွားရေးစီမံကိန်းတွေ မဆောင်ရွက်ရာမှာကုန်ကျမဲ့ဘဏ္ဍာတော်ငွေအမြောက်အမြားအတွက် မမာပြည်နယ်အပါအဝင် ကျွန်တော်တို့ပြည်နယ်များအားလုံးဟာ တညီတညွတ်တည်းဝိုင်းဝန်းတာဝန်ယူကြရမှာပဲ ဖြစ်ပါတယ်”

ဟုလည်း ဦးထွန်းမြင့် က ဆိုလေသည်။ ထို့နောက် ဦးထွန်းမြင့်က အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးနည်းနှင့် ပတ်သက်၍လည်း တစ်ဖက်ပါအတိုင်းပြောကြားခဲ့သည်။

၁ ဦးထွန်းမြင့် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

တချို့ပုဂ္ဂိုလ်တွေက ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တောင်းဆိုချက်တွေကို တည်ဆဲဥပဒေဘောင်အတွင်းက လုပ်လို့မဖြစ်နိုင်ဘူးလို့ ဆိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ဥပဒေအချက်အလက်တွေပေါ်မှာ ပြိုင်ပြီးငြင်းမနေလိုပါဘူး။ ဥပဒေဆိုတာ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ပြောသကဲ့သို့ telescopic နီးချင်လည်းရတယ်။ ဝေးချင်လည်းရတယ်။ ပြီးတော့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းက ထပ်ပြီးပြောကာရှိပါသေးတယ်။ ဥပဒေဆိုတာ gospel truth ဘုရားဟောတွေမဟုတ်ပါဘူး။ လူလုပ်သားတဲ့ ဥပဒေကို လူကပြင်လို့မရဆိုတာမဖြစ်နိုင်ဘူး။ ဖြစ်နိုင်တယ် မဖြစ်နိုင်ဘူးဆိုတာ ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ဘာမှမပြောလိုပါဘူး။ ပြင်ဆင်ချင်တဲ့စေတနာရှိ-မရှိက အရေးကြီးပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း၊

ကျွန်တော်တို့အားလုံးက ပြင်ဆင်သင့်တယ်လို့ တညီတညွတ်ဆဲ သဘောတူကြရင်တည်ဆဲဥပဒေဘောင်အတွင်းကပြင်ဆင်နိုင်အောင် ဥပဒေညာရှင်ကြီးများက ဖန်တီးပေးပါလိမ့်မယ်။ ဒီနေရာမှာ ကျွန်တော်ဥပမာတစ်ခု တင်ပြပါရစေ။ ဗြိတိသျှပါလီမန် ဥပဒေတွေထဲမှာ မြန်မာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးဖို့ တစ်ပုဒ်တစ်ပါဒ်မှ ရေးထားတာ မရှိပါဘူး။ ဗြိတိသျှအစိုးရက ခန့်အပ်တဲ့ ဘယ်အကြံပေး ကော်မတီကလည်း ဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးသင့်တယ်လို့ အကြံပေးထောက်ခံမှာမဟုတ်ဘူး။ ဒါပေမဲ့ ဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးမပေးလို့ မဖြစ်တဲ့အခါ တည်ဆဲဥပဒေ ဖြစ်တဲ့ ၁၉၃၅ ခုနှစ်၊ မြန်မာပြည်အက်ဥပဒေဘောင်အတွင်းကပဲ အာဏာအပြည့်အစုံရှိတဲ့ ကြားဖြတ်အစိုးရကို ဖွဲ့ပေးခဲ့တယ်။ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်ကို ခေါ်ပေးခဲ့တယ်။

ဟုလည်းကောင်း ဦးထွန်းမြင့် က ပြောကြားခဲ့သည်။

ကယားဦးစိန်၏ဆွေးနွေးချက်

ဦးထွန်းမြင့်က ဖက်ဒရယ်မှုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးပြီးနောက် ဖက်ဒရယ်မှုကို ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့က နောက်ဆုံး ထောက်ခံဆွေးနွေးသူမှာ ကယားဦးစိန်ဖြစ်သည်။ ဖက်ဒရယ်မှုကို ကယားဦးစိန်က ထောက်ခံဆွေးနွေးရာတွင်

၁ ဦးထွန်းမြင့် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
၂ ယင်း

သဘာပတိကြီးနဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီးများခင်ဗျား။ တရားမျှတ လွတ်လပ်ခြင်း၊ ညီမျှခြင်း အဓိကထားပြီး အုတ်မြစ်ချ တည်ဆောက် လာတဲ့ ပြည်ထောင်စုသမ္မတ မြန်မာနိုင်ငံတော်ဟာ မူအားဖြင့် မဇ္ဈိမပဋိပဒါ ဒီမိုကရေစီ ပြည့်ပြည့်ဝဝ ပေးထားရမဲ့လမ်းစဉ်၊ တောင်တန်းဒေသ ကိုယ်စားလှယ်များနဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ခေါင်းဆောင်တဲ့ ပြည်မခေါင်းဆောင်ကြီးများ ကြိုက်နှစ်သက်ကြတဲ့ လမ်းစဉ်အရ မူချပေးလာတဲ့ ဗဟိုလမ်းစဉ်ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော် လည်း ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌကြီးနဲ့ ကိုယ်စား လှယ်တော်များ တင်ပြသွားသလို ၁၃ နှစ် ၁၃ မိုး လက်တွေ့ ကျင့်သုံးလာကြတဲ့အခါ တည့်မတ်နေရမဲ့ ချိန်ခွင်လျှာဟာ မူလ အနေအထားမျိုး မဟုတ်တော့ဘဲ ဘယ်ဘက်ယိမ်းချင်သလိုလို ညာဘက်ယိမ်းချင်သလိုလို၊ ဟိုယိမ်းဒီယိမ်း၊ ယိမ်းနေတာကို တွေ့နေ ရပါတယ်”

ဟု ကယားဦးစိန်က ပထမတင်ပြသည်။ ထိုနောက် ကယားဦးစိန်က

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၊ မိုင်းပွန်စော်ဘွားကြီး စစ်စံထွန်း၊ သခင်မြ၊ မန်းဘခိုင်၊ ဆရာကြီး ဦးရာဇတ်၊ ဒီးဒုတ် ဦးဘချို၊ ဦးဘဝင်းတို့ရဲ့ သွေးနဲ့ချွေးနဲ့ဇွဲနဲ့ မလျော့သောလုံ့လနဲ့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေး၊ တရားမျှတရေး၊ လွတ်လပ်ရေးအခြေခံ အုတ်မြစ်ချပြီး တည်ဆောက် တဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီးဟာဖြင့် စစ်မှန်ခြင်းမရှိတော့ဘဲ မစစ်မမှန်တဲ့ ပုံပန်းသဏ္ဌာန်မျိုးသို့ ပြောင်းလဲလာနေပြီဆိုဒါကို ဉာဏ်မျက်စိဖြင့် ကြည့်ဖို့ပင် မလိုတော့ပါဘူး။ သာမန်မျက်စိနဲ့ပဲ ကွင်းကွင်း ကွက်ကွက် မြင်နေကြရလို့ ဝန်ကြီးချုပ်အမိန့်ရှိသလို ပြည်ထောင် စုကြီး ပြိုကွဲတော့မလား၊ ပျက်စီးတော့မလားဆိုတာ ကျွန်တော် တို့နဲ့တကွ ပြည်ထောင်စုသားတိုင်း ယူကျုံးမရ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ပူပင်သောက ဖြစ်နေကြရပါတယ်”

ဟု ဆက်လက်ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် ကယားဦးစိန်က ဗုဒ္ဓမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူပြီးနောက် မြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကြီး ပျက်စီးမည်

၁ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း အသံလွှင့်ရုံခန်းမ ဆောင်၌ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုမူ ဆွေးနွေးပွဲတွင် ပြောကြားသော ကယားဦးစိန်၏ မိန့်ခွန်း။ HDR: RT/0018/SP-62/1990. နောင် ကိုးကားလျှင် ကယားဦးစိန်၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်းဟု ညွှန်းမည်။

၂ ကယားဦးစိန်၏အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

အခြေအနေများ ပေါ်ပေါက်လာသည့်အတွက် မြတ်စွာဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံလွန်တော်မူပြီးနောက် သုံးလအတွင်းမှာပင် ပထမသံဂါယနာတင်ခဲ့ပုံ၊ ထိုနောက်လည်း ချွတ်ယွင်းချက်များရှိတိုင်း၊ မူရင်းကို ထိခိုက်လာတိုင်း၊ သာသနာ့ဒါယကာအမည်ခံမင်းများကဦးစီး၍ သံဂါယနာတင်ခဲ့ကြသည်မှာ မင်းတုန်းမင်းတရားကြီး လက်ထက်အထိ ငါးကြိမ်ရှိခဲ့ပြီး၊ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု လက်ထက်တွင်လည်း ဆဋ္ဌသံဂါယနာတင်ခဲ့သည့် သာကေများရှိပုံကို ကယားဦးစိန်က ရှင်းလင်းတင်ပြပြီးနောက်

မြတ်စွာဘုရားရှဲ့ အဆုံးအမကို ပိဋကတ်တော်ကို ဆေးကြောသုတ်သင် သံဂါယနာတင်ခဲ့သလို ကျွန်တော်များရှဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကိုလည်း ခေါင်းဆောင်ကြီးများချမှတ်ထားတဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုအတိုင်း တိကျမှန်ကန်အောင် စိစစ်လျက် ပြည်မ ပြည်နယ် အသီးသီးမှ ခေါင်းဆောင်များနဲ့ ညှိနှိုင်းတိုင်ပင်ပြီး ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားပေးပါလို့ ပန်ကြားလိုပါတယ်။

ဟု ကယားဦးစိန်က တင်ပြခဲ့သည်။ ကယားဦးစိန်က ဖက်ဒရယ်မှုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးပြီးသောအခါ ထိုနေ့ဆွေးနွေးပွဲ နောက်ဆုံး အစီအစဉ်အရ ဆွေးနွေးပွဲသို့ တက်ရောက်လာကြသည့် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများသည် ခေါက်ဆွဲနှင့်ကော်ဖီ သုံးဆောင်ကြသည်။

ဖက်ဒရယ်မှုဆွေးနွေးပွဲ ဒုတိယနေ့

ဖက်ဒရယ်မှုဆွေးနွေးပွဲကို ဒုတိယနေ့အဖြစ် မတ်လ ၁ ရက်နေ့ ညနေ ၆ နာရီတွင် ပြန်လည်ကျင်းပသည့် ဒုတိယနေ့ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်ကို ဆွေးနွေးပွဲ သဘာပတိ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ပြောကြားရာတွင် ယခုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ပြောကြားကြမည့်စကားများသည် အလွန်အရေးကြီးသည့် စကားများဖြစ်၍ တစ်နေ့တည်းနှင့် အပြီးပြောလိုက်လျှင် အကျိုးရှိမည်မထင်ကြောင်း၊ ကိုယ်စားလှယ်တော်များ ပြောမည့်စကားများကို နားထောင်နေကြသည့် အခြားကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများနှင့် တိုင်းပြည်ကပါ အချိန်ယူ၍ လေ့လာရန်လိုအပ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မတ်လ ၁ ရက်နေ့တွင် ပမညတနှင့်ဖဆပလမှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီသာ ပြောကြားရန်နှင့် မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို ပြန်လည်ကျင်းပမည်ဖြစ်ကြောင်း ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု က ရှင်းလင်းတင်ပြသည်။

၁ ကယားဦးစိန် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ဦးနု ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

သခင်ချစ်မောင်၏ဆွေးနွေးချက်

အထက်ပါအစီအစဉ်အရ ပထမဆုံးအလှည့်ကျသည့် ပမညတ ကိုယ်စားလှယ် သခင်ချစ်မောင်က ၎င်း၏တစ်နာရီကြာမိန့်ခွန်းကို

ပြည်ထောင်စုဝိသုကာ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း တည်ဆောက်ခဲ့သည့် လူမျိုးပေါင်းစုံ ချစ်ကြည်သွေး စည်းရေး ဗိမာန်ကြီး၏ လက်ရှိအခြေအနေသည် အတော်ပင်ယိုင်နဲ့ လျက်ရှိနေပြီ

ဟု အစချီပြီးနောက် သခင်ချစ်မောင် က

လူသားတို့ရဲ့ ခေတ်တစ်ခေတ်ဆိုတဲ့ နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ် အစိတ်မျှပင် ဆက်လက်မထိန်းသိမ်းနိုင်တဲ့အတွက် မိဘအမွေကို မရိုသေတတ်တဲ့ သားဆိုးသမီးဆိုးများ အဖြစ်နဲ့ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ ရာဇဝင် မှာ တာဝန်မကင်းဖြစ်နေကြရပါပြီ။ ထိုတာဝန်ကို အချိန်မီ ပြန်လည် ထမ်းဆောင်နိုင်ကြရန်အတွက် ယခုလိုလူမျိုးပေါင်းစုံ နှိုးနှောဖလှယ် ပွဲကြီးကို ကြီးစွာသော နောင်တ နက်နဲသော မိသားစုစိတ်ဓာတ်နှင့် ကျင်းပရခြင်းဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ လှိုက်လှဲစွာ ခံယူပါတယ်။

ဟု ဆွေးနွေးပွဲအပေါ် ပမညတ၏သဘောထားကို ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် သခင်ချစ်မောင် က

ကျွန်တော်တို့ပြည်ထောင်စုအတွင်းမှာရှိတဲ့ လူမျိုးစုများအားလုံးဟာ အတော်ပဲ မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး၊ လှုပ်ရှားထကြွလျက်ရှိနေကြပါတယ်။ ဗမာကလည်း ဗမာလို မကျေမနပ်ဖြစ်ပြီး ကရင်ကလည်း ကရင်နည်း မကျေမလည်နဲ့ ရှမ်းကလည်း ရှမ်းလို ကြိတ်မနိုင်ခဲမရဖြစ်ပြီးထို့အတူ

- ၁ (က) ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ ပြည်ပမ်းအသံလွှင့်ရုံ ခန်းမဆောင်၌ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုမူဆွေးနွေးပွဲဒုတိယနေ့၌ သခင်ချစ်မောင် ပြောကြားသောမိန့်ခွန်း။ HDR: RT/0018/SP - 62/1990. နောင်ကိုးကားလျှင် သခင်ချစ်မောင်၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်းဟု ညွှန်းမည်။
- (ခ) ၎င်းမိန့်ခွန်းကို ဝိဇ္ဇာသခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု နောင်ရေး စာအုပ် အဖြစ် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လတွင် ကြေးမုံပုံနှိပ်ဘိကက ရိုက်နှိပ်ထုတ်ဝေခဲ့သည်။
- ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁-၂။

အခြားလူမျိုးစုအသီးသီးတို့ကလည်း ကိုယ်၌ ၁၀ ကိုယ် ဆန္ဒမပြည့်နိုင် ဖြစ်နေကြရပါတယ်။ ဒါတွေဘာကြောင့် ဖြစ်လာကြသလဲ ဆိုတာကို နက်နက်နဲနဲပြန်ပြီး စစ်ဆေးဖို့ရန်ဟာ ပထမပြဿနာကြီးဖြစ်သင့်တယ် လို့ ကျွန်တော် ယူဆပါတယ်။ ပြည်ထောင်စု စစ်စစ်မှု ဖွဲ့စည်းရေး ဆိုတာလည်း အရင်းစစ် အမြစ်မြေက ဆိုသလို ဒီအထွေထွေမကျေ နပ်မှုကြီးကပဲ အကြောင်းခံပေါက်ဖွားလာတယ်လို့ ယူဆပါတယ်။

ဟု ထိုစဉ်က အထွေထွေမကျေနပ်မှုကြီး ရှိနေပုံကို သခင်ချစ်မောင်က ဆက်လက် တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက်ကို အထွေထွေမကျေနပ်မှုကြီးအပေါ် ပမညတ၏ ရှုမြင် သုံးသပ်ချက်ကို သခင်ချစ်မောင် က တင်ပြရာတွင်

ဒီပြဿနာကြီးဟာ ဥပဒေကြောင်းရှာဖွေရုံမျှ၊ ဖွဲ့စည်းပုံဖွဲ့စည်းနည်း ဆိုတဲ့ပုံစံမှားလို့ ဆိုရုံမျှနဲ့ ဘယ်နည်းနဲ့မျှ ပြည့်ဝတဲ့စစ်ဆေးချက် မဖြစ်နိုင်ပါဘူး။

ဟုလည်းကောင်း

ကျွန်တော်တို့အချင်းချင်း မကျေနပ်မှု၊ မယုံကြည်မှုအခြေခံများဟာ မနေ့တစ်နေ့ကမှ စပြီးဖြစ်လာတဲ့ ကိစ္စမဟုတ်ပါဘူး။ ရှေးပဒေသရာဇ် ခေတ်၊ နယ်ချဲ့ခေတ်များကစပြီး နှစ်ပေါင်းများစွာ စုပုံလာခဲ့ကြတဲ့ အမွေဆိုးအနှစ်ဆိုးကြီးများပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့လူမျိုးစုတွေ ပြည်သူ့အချင်းချင်းတွေ စပ်ဟပ်လို့ မရအောင် သွေးခွဲခဲ့မှုတွေ ရန်သူ လို မုန်းတီးမှုကြီးတွေ ဖြစ်အောင် ထိုးနှက်ဖျက်ဆီးခဲ့ကြသူတွေဟာ ခေတ်သစ်ခေတ်ဟောင်း ပဒေသရာဇ်တွေ နယ်ချဲ့တွေရဲ့ ရာဇဝင် တစ်လျှောက် လုပ်ကြံခဲ့ကြတဲ့ လက်ချက်ကြီးတွေသာ ဖြစ်တယ်ဆို တာ ပထမဆုံး နှစ်နှစ်နာနာကြီး ကောက်ချက်ချထားဖို့ အလွန် အရေးကြီးပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း သခင်ချစ်မောင် က တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် ထိုအထွေထွေ မကျေနပ်မှုကြီးကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ သခင်ချစ်မောင် က တင် ပြသည်မှာ

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂။
- ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂။
- ၃ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၃။

ဒီလောက်ကြီးကျယ်တဲ့ ဟုတ်တိုင်းမှန်ရာ ရာဇဝင် ဖြစ်ရပ်ကြီးကို မေ့ပျောက်နေကြပြီး အချင်းချင်းကိုပဲ ရန်သူလိုထင်မှားပြီး စွပ်စွဲ ချေပနေကြရမယ်ဆိုရင် ပြဿနာဟာ ဘယ်တော့မှ မပြေလည်နိုင်ပါဘူး။ ဗမာ့ကြောင့်ပဲ၊ ကရင်ကြောင့်ပဲ၊ ရှမ်းကြောင့်ပဲဆိုပြီး ရန်သူကို ရန်သူ့ဘောင်အတွင်းမှာ မရှာဘဲ ရန်သူကို မိတ်ဆွေဘောင်တွင်းမှာပဲ လှည့်ရှာပြီး အချင်းချင်းကို ရန်သူထင်မှားနေသမျှ နောက်ဆုံးရန်သူ့ အကြိုက် ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲရေးမှာပဲ နိဂုံးချုပ်ကြရပါလိမ့်မယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လူမျိုးပေါင်းစုံ ချစ်ကြည်ရင်းနှီးရေး ပြဿနာကို ဒီလောက်ကြီးမားတဲ့ ရာဇဝင်ထုသည် အခြေခံပေါ်မှာ အဖြေမှန် မရှာဖွေဘဲ မိတ်ဆွေကိုရန်သူလုပ်ပြီးတော့ အဖြေရှာရင် ကျွန်တော်တို့ ကနေခံစားနေကြရပြီဖြစ်တဲ့ ဒုက္ခမျိုးထက် ကြီးကျယ်ပြင်းထန်တဲ့ ဒုက္ခမျိုးတွေကို ဆက်လက်ခံစားကြရဦးမယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် အတိအလင်းပဲ တင်ပြပါရစေ။

ဟုလည်းကောင်း

ပြည်ထောင်စုပီသုကာကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းဟာ လူမျိုးပေါင်းစုံ ချစ်ကြည်သွေးစည်းရေးကို ကျွန်ခေတ်မှာ နယ်ချဲ့ကို ရန်သူထားပြီး ရှာဖွေ တည်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်။ ဂျပန်ဖက်ဆစ်တို့ခေတ်မှာ ဖက်ဆစ်ဝါဒကို ရန်သူထားပြီး တည်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်။ စစ်ကြီးပြီးသည့်နောက် အမျိုးသားလွတ်မြောက်ရေး တိုက်ပွဲကြီးမှာ ဗြိတိသျှ နယ်ချဲ့သမားကို ရန်သူထားပြီး အပြင်းအထန် ကြိုးပမ်းတည်ဆောက်ခဲ့ပါတယ်။ ရန်သူကို ရန်သူလို အခြေခံပြီး အဖြေမှန်ရှာဖွေခဲ့ကြခြင်းရဲ့ အောင်ပွဲအထွတ်အထိပ်ဟာ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၂ ရက်နေ့မှာ ချုပ်ဆိုခဲ့ကြတဲ့ ရာဇဝင်ကျော် ပင်လုံစာချုပ်ကြီးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ရန်သူမှန်းသိတဲ့အချိန်မှာ အဖြေမှန်ထွက်တယ်ဆိုတဲ့ ရာဇဝင်သင်ခန်းစာကြီးတစ်ရပ်ပါပဲ။

ဟုလည်းကောင်း သခင်ချစ်မောင်က တင်ပြသည်။ ထိုနောက် နယ်ချဲ့ပယောဂ၏ အန္တရာယ်နှင့် ပတ်သက်၍လည်း

ရန်သူကို ရန်သူလိုသိတဲ့ ယနေ့နိုင်ငံတကာမှာရှိတဲ့ အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီးတွေကို နယ်ချဲ့သမားများဟာ ခဏခဏလုပ်ကြံ

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၃-၄။
 ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၄။

သတ်ဖြတ်နေကြသကဲ့သို့ နယ်ချဲ့သမားနဲ့ နယ်ချဲ့လက်ပါးစေများ ဟာလည်း လူမျိုးပေါင်းစုံ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးကို တည်ဆောက် နိုင်ခဲ့တဲ့ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ခေါင်းဆောင်ကြီးများကို ဦးဦးဖျားဖျား လုပ်ကြံသတ်ဖြတ်ခဲ့ကြခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ သွေးနဲ့တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ လူမျိုးပေါင်းစုံ သွေးစည်းညီညွတ်ရေးဟာ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး အောင်ပန်းကို ဆင်မြန်းရရှိသည်အထိ တောင့်ခံနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သို့သော် လည်း ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားဟာ လုံးဝမကျေနပ်ခဲ့ပါဘူး။ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကို နည်းမျိုးစုံနဲ့ ဆက်လက်ဖြိုခွဲလျက်ပင် နေခဲ့ပါတယ်။ လောဘအစိုးရက ဗမာပြည် လွတ်လပ်ရေး ဥပဒေကြမ်းကို ဘိလပ်ပါလီမန်မှာ တင်စဉ်က ကမ္ဘာ့ နယ်ချဲ့ခေါင်းဆောင်ကြီး ဗြိတိသျှဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဆာ ဝင်စတန် ချာချီက ဗမာပြည်ကို လွတ်လပ်ရေးပေးခြင်းဟာ ဗမာပြည်သူ ပြည်သားများအား သွေးချောင်းစီးစေခြင်းပဲ ဖြစ်လိမ့်မယ်လို့ အတိ အလင်းပဲ နိမိတ်ဖတ်ကြိမ်းဝါးခဲ့တာကို ကျွန်တော်တို့ ယခုတိုင် ကြားယောင်နေကြပါလိမ့်ဦးမယ်။ အဲဒီလို ချာချီဟာ ကြိမ်းဝါးပြီး သူရဲ့ Tulloch တို့ Campbell တို့ဆိုတဲ့ သူလျှိုဒလန်တွေ ပြည်တွင်းလက်ပါးစေတွေကို မွေးထုတ်ပြီး ကြီးစွာသော သူ့ဩဇာနဲ့ လွတ်လပ်ရေးရပြီး ရက်ပေါင်း ၁၀၀ အတွင်းမှာပဲ လူမျိုးပေါင်းစုံ၊ လူတန်းစားပေါင်းစုံ ပါဝင်တဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ပွဲကြီးကို ဖန်တီးခဲ့စေ တာပါပဲ။ ဗြိတိသျှနယ်ချဲ့သမားတို့ရဲ့ စီမံကိန်းအတိုင်း ဗိုလ်ချုပ် အောင်ဆန်း တည်ဆောက်ခဲ့တဲ့ လူမျိုးပေါင်းစုံ သွေးစည်းညီညွတ်

၁ မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ဥပဒေကြမ်း (Burma Independence Bill) ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၅ ရက်နေ့တွင် ဆွေးနွေးကြစဉ်က အတိုက်အခံခေါင်းဆောင် ချာချီက "This is only a prelude, in my view, to the bloody welter" ဟု ပြောခဲ့သည်။ (HANSARD'S), *Parliamentary Debates*, Vol. 443, No. 12, 5th November 1947, London, His Majesty's Stationery Office, 1947, Column 1852.

၂ *Daily Mail* သတင်းစာ၏ သတင်းထောက်များ ဖြစ်ကြသော Lt. Col. J. C. Tulloch နှင့် Ian Campbell တို့သည် ဗြိတိသျှတို့၏ ထောက်လှမ်းရေးတပ်တစ်ခု ဖြစ်သော Force 136 နှင့် အဆက်အသွယ်ရှိခဲ့ပြီး ၁၉၄၈ ခုနှစ် ကရင်သူပုန်ထကြ မှုကို အားပေးအားမြှောက် ပြုလုပ်ခဲ့ကြသူများ ဖြစ်သည်။ ဦးသန်း၊ ပြည်တော်သစ်ခရီး၊ ဒုတိယပိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁၊ စာ ၁၀၈-၁၁၂။

ပွဲဟာ လူမျိုးပေါင်းစုံချစ်သက်သက်ဖြတ်နေရတဲ့ ပြည်တွင်းစစ်ပွဲကြီး
အဖြစ်နဲ့ဒီကနေ့တိုင်အောင် သွေးချောင်းစီးနေကြရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

ကျွန်တော်တို့ဟာ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ရန်သူပျောက်ခဲ့ကြပါပြီ။
အချင်းချင်းကိုရန်သူထင်ခဲ့ကြပါပြီ။ ရန်သူပျောက်လေအချင်းချင်းရဲ့
သွေးကို သောက်လို့မဝနိုင်ကြလေဖြစ်ပြီး နောက်ဆုံး ဇာတ်တူ
သားချင်း စစ်ခင်းသတ်ဖြတ် ဟင်္သာကိုးသောင်းဇာတ်ကို ခင်းနေ
ကြတဲ့ဘဝကို ကျွန်တော်တို့လုံးဝရောက်နေကြရပါပြီ။

ဟုလည်းကောင်း သခင်ချစ်မောင်က ဆက်လက်တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် လက်ရှိ
မြန်မာနိုင်ငံ၏ အထွေထွေအခြေအနေနှင့်ပတ်သက်၍ ဖဆပလတွင် တာဝန်ရှိပုံကို
သခင်ချစ်မောင်က ဆက်လက်တင်ပြသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင်

ခေတ်သစ်နိုင်ငံရေးကျမ်းဂန်များအရလည်း ဒီမိုကရေစီအစိုးရတိုင်း၊
တိုင်းပြည်ကို တာဝန်ခံရမယ်ဆိုတဲ့ ကျင့်ထုံးအတိုင်း အစိုးရဟာ
တာဝန်အရှိဆုံး ဖြစ်ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို ၁၀ နှစ် ၁၀ မိုး တာဝန်
အရှိဆုံး ဖဆပလအစိုးရအတွက် ပြည်တွင်းစစ် ဗလောင်ဆူနေတဲ့
ကာလမှာ ရန်သူကိုမိတ်ဆွေထင်၊ မိတ်ဆွေကိုရန်သူထားပြီး တစ်ပါတီ
အာဏာရှင်နည်းရော၊ စစ်ဝါဒနည်းရော နည်းမျိုးစုံ အထွေထွေ
ဖိနှိပ်ရေးလုပ်ငန်းကြီးကို ခပ်ကြမ်းကြမ်းကြီးပင် ဆောင်ရွက်ခဲ့
ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၄-၅။

၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၅-၆။

၃ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၆။

ကမ္ဘာ့ဒီမိုကရေစီ ထုံးတမ်းစဉ်လာအရ ကျင်းပခဲ့ကြရတဲ့ အတိုင်း ပြည်နယ်ပြည်မ၊မရွေး သတ်ပွဲဖြတ်ပွဲ၊ ဖမ်းပွဲ၊ ဆော်ပွဲ၊ မဲခိုးပွဲကြီး တွေအဖြစ်နဲ့သာ ဇာတ်သိမ်းခဲ့ကြရပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း

စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးတွေမှာလည်း ငါနဲ့မတူ-ငါရန်သူတွေကိုဘေး ချိတ်ပြီး ငါနဲ့တူတဲ့ငါ့လူတွေကိုသာ ပြည်နယ်ပြည်မ မရွေး အခွင့် ထူးခံ လူတန်းစားတစ်ရပ်အဖြစ်နဲ့ ပြောင်ပြောင်ကြီး ဖန်တီးခဲ့ကြ ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း သခင်ချစ်မောင်က တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် ပြည်တွင်းစည်းလုံးမှု ပြိုကွဲနေသည့်အတွက် နယ်ချဲ့တို့ကျူးကျော်လာပုံကို သခင်ချစ်မောင်က ဆက်လက် တင်ပြသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင်

အဲဒီအဆင့်အခြေအနေရောက်လာတဲ့အခါမှာ လူမျိုးစုံ သွေးစည်း ညီညွတ်ရေးဟာ ပြိုကွဲသည်ထက်ပြိုကွဲလာပြီး နွားကွဲတော့ ကျား ကိုက်ဆိုတာလို အမေရိကန်နယ်ချဲ့သမားကုမ္ပဏီတန်ကျူးကျော်ရေး စစ်တပ်များဟာ ပြည်ထောင်စုအရှေ့ခြမ်းနဲ့ အရှေ့မြောက်ပိုင်းဒေသ အားလုံးလိုလိုကိုပဲ လက်ရဲဇက်ရဲနဲ့ ကျူးကျော်သိမ်းပိုက်လာကြသည် အထိ ဖြစ်ပေါ် လာခဲ့ပါတယ်။ . . . ဒါပေမဲ့ လူမျိုးစုအချင်းချင်းတွေ အကွဲကွဲအပြဲပြဲနဲ့ အားနည်းနေတဲ့ဘဝကြီးမို့ ကျွန်တော်တို့ဖဆပလ အစိုးရဟာ ရန်သူကိုမိတ်ဆွေလုပ်ပြီးတော့ ဒီပြဿနာကိုဖြေရှင်းဖို့ အကူအညီတောင်းခဲ့ရပါတယ်။ အမျိုးအမည်မသိသော နိုင်ငံခြား တပ်တွေ မြန်မာပြည်မြေပေါ် ရောက်နေပါတယ်လို့ . . . ကမ္ဘာ့ ကုလသမဂ္ဂမှာ လိမ်ပြီးကြေညာ ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီအခါမှာ . . . အမေရိကန်နယ်ချဲ့သမားခေါင်းဆောင်တဲ့ ဆီးတိုးစစ်အုပ်စုက နောက်ဆုတ်မသွားဘဲ သာလို့ပင် ရောင့်တက်ပြီး . . . လက်နက်ကိုင် တိုက်ခိုက်နေကြတဲ့လူမျိုးစုများအတွင်းမှာပဲ ဗမာအချို့၊ ကချင် အချို့၊ ရှမ်းအချို့၊ ကရင်အချို့နဲ့ မွန်အချို့များအတွင်းမှာပင် တိတိလင်းလင်း ထိုးဖောက်စည်းရုံးလာကြပါတယ်။ ဗမာလူမျိုးကြီး ဝါဒကိုမကြောက်ဘူးလား၊ ဗမာကွန်မြူနစ်ဝါဒကြီးကို မကြောက်

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၇။

၂ ယင်း

ဘူးလားနဲ့ တစ္ဆေအမျိုးမျိုးခြောက်ပြပြီး လက်နက်ငွေကြေးအဖုံဖုံနဲ့
ထိုးနှက်ပြီး နယ်ချဲ့တို့ရဲ့ တန်ပြန်တော်လှန်ရေး အခြေခံစခန်းတွေကို
အခိုင်အမာချမှတ်လာကြပါပြီ။

ဟု သခင်ချစ်မောင်က တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက်တစ်ဖန် မြန်မာနိုင်ငံ၏လက်ရှိအခြေ
အနေ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ရသည်မှာ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကြောင့်မဟုတ်ပုံကို

အဲဒီလို အခြေအနေဆိုးတွေကိုဆိုက်လာအောင် တစ်ဟုန်တည်းတွန်း
ပို့လာတာဟာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖွဲ့ခဲ့မိတာ - မဖွဲ့ခဲ့မိတာဆိုတဲ့ပုံစံ
ပြဿနာဟာ အရင်းခံလား၊ ကမ္ဘာနဲ့ချီပြီး နိုင်ငံတကာရှောက်ဒုက္ခ
ပေးနေတဲ့ အမေရိကန်နယ်ချဲ့ဂိုဏ်းကြီးရဲ့ ပယောဂနဲ့အုပ်စိုးသူတွေရဲ့
သဘောထားမှား လုပ်ချက်မှားဟာ အရင်းခံလားဆိုတာ သဘော
ပေါက် ရှင်းလင်းတန်ဖိုးပါလျက်နဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ မရှင်းခဲ့ပါဘူး။

ဟူ၍လည်းကောင်း

အခုတော့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖွဲ့စည်းရေးဆိုတာ ပေါ်ပေါက်လာ
ပါပြီ။ ဒီပြဿနာဟာ အခုမှ မိုးပေါ်ကကျပေါ်လာတဲ့ပြဿနာမဟုတ်
ပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့ရှည်လျားစွာ တင်ပြလာခဲ့တဲ့ ဇာဇဝင်သမိုင်း
ကြီးရဲ့ ဖြစ်စဉ်အတွင်းမှာ ပေါ်ပေါက်လာတဲ့ နောက်ဆုံးရေပွက်
တစ်ခုမျှသာဖြစ်ပါတယ်။ ဒီပြဿနာမှာ မျက်နှာနှစ်ဖက်ရှိပါတယ်။
တစ်ဖက်က ဒီလိုဖြစ်ခဲ့ရတာတွေ အကုန်လုံးဟာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်
မဖွဲ့ခဲ့မိလို့ဆိုတဲ့ ရိုးသားတဲ့လူမျိုးစုများရဲ့ ပုံစံအပေါ်မှာ ကောက်
ချက်ချတဲ့ ပြည်သူ့မျက်နှာနဲ့ လက်ဝယ်သန်းခေါင်မိုးမှောင်တော့အုပ်
ဆိုတဲ့ ကာလဆိုးကြီးထဲမှာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖွဲ့ရန် ဘောင်းဆို
စေပြီး မရရင်ခွဲထွက်ခဲ့ကြဆိုတဲ့ နယ်ချဲ့ရဲ့မျက်နှာရယ်လို့ ကျွန်တော်တို့
ဒီလိုမျက်နှာနှစ်ဖက်ကို တစ်ချိန်ထဲမှာ ထင်ထင်ရှားရှား စစ်ဆေး
တွေ့ရှိနေရပါတယ်။

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၇-၈။
- ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၉။
- ၃ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၀-၁၁။

ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ပမညတ၏အမြင်နှင့် သုံးသပ်ချက်ကို တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် ပြည်ထောင်စုကြီး၏ လက်ရှိပြဿနာကို ကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းရေးနှင့် ပတ်သက်သည့် ပမညတ၏ သဘောထားကိုလည်း သခင်ချစ်မောင်က အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြခဲ့သည်။

ဒါကြောင့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖွဲ့စည်းရေးဆိုတဲ့ တောင်းဆိုချက်ကို ပြည်သူ့မျက်နှာဘက် ရိုးသားသောလူမျိုးစုများရဲ့ မျက်နှာဘက်က ပုံစံပြဿနာအဖြစ်နဲ့ တင်ပြတာကို ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ ညီအကိုရင်းချာ မိသားစုစိတ်ဓာတ်နဲ့ စိတ်ရှည်ရှည် ဇွဲကောင်းကောင်းနဲ့ ယုံယုံကြည်ကြည် ဖြေရှင်းညှိနှိုင်းရန်လိုပါလိမ့်မယ်။ သို့သော်လည်း တစ်ဖက်က နယ်ချဲ့မျက်နှာဖြစ်တဲ့ ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲရေးပြဿနာကိုတော့ ပြတ်ပြတ်သားသားပဲ ရင်ဆိုင်ခုခံကြရလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ယူဆပါတယ်။

ထိုနောက် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို သခင်ချစ်မောင်က ဝေဖန်ဆန်းစစ်တင်ပြရာတွင်

တန်းတူညီမျှမှုအခြေခံနဲ့ ပြည်နယ်များအား ပေါင်းစုဖွဲ့စည်းထားခြင်းကို ပြည်ထောင်စုဟု ခေါ်ပါသည် (ဆိုတဲ့) အဲဒီစာကြောင်းဟာ နိုင်ငံရေးသိပ္ပံပညာကျမ်းတိုင်းမှာ ပါရှိလေ့ရှိတဲ့ ယေဘုယျအဓိပ္ပာယ်ဖော်ပြချက်ဖြစ်ပါတယ်။ သို့သော်လည်း အဲဒီသဘောတရားကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ဖို့ကျတဲ့အခါမှာ ကမ္ဘာပေါ်မှာ ဒီကနေ့ရှိနေကြတဲ့ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတိုင်းဟာ... မိမိတို့နိုင်ငံရဲ့စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး၊ အခြေအနေများအရသာ ပုံစံအမျိုးမျိုး နည်းအမျိုးမျိုး ရာဇဝင်ဖြစ်စဉ် အမျိုးမျိုးနဲ့ ချဉ်းကပ် အကောင်အထည်ဖော်လေ့ရှိကြပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းရဲ့ အခြေခံအင်္ဂါတူကြပေမဲ့ လက်တွေ့ဖြစ်စဉ်နဲ့ ပေါင်းကြည့်ပုံသဏ္ဌာန်များဟာ မတူကြပါဘူး။ ဒါဟာ ရာဇဝင်သက်သေကြီးပါဘဲ။ သဘောတရားက ဒီလိုဆိုတဲ့အတွက် နိုင်ငံတိုင်းမှာ ဒီလိုပဲတစ်ပုံစံထဲတစ်နည်းထဲဖြစ်ရမယ်ဆိုတာ မဟုတ်ပါဘူး။

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၁။
 ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၂။

ဟု ဖက်ဒရယ်စစ်စစ်မှုကို လက်တွေ့အကောင်အထည်ဖော်ရာတွင် တစ်နိုင်ငံနှင့်တစ်နိုင်ငံ မတူနိုင်ကြောင်းကို ရှင်းလင်းတင်ပြပြီးနောက်

အဲဒီရာဇဝင်သက်သေများအရ ကျွန်တော်တို့ပြည်ထောင်စုကိုလည်း ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဖခင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီးများဟာ လူမျိုးပေါင်းစုံနေထိုင်ရာ နိုင်ငံရဲ့ရာဇဝင်ဖြစ်စဉ်အရ ပေါင်းလည်းပေါင်းကြရန်နဲ့ ညီလည်းညီညွတ်ကြရန်ဟူ၍ လက်တွေ့ဘဝတောင်းဆိုချက်များအရ အမြော်အမြင်ကြီးစွာနဲ့ဖွဲ့စည်းထားခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။

ဟု ပြန်မာနိုင်ငံ၏အခြေအနေနဲ့လိုက်လျောညီသည့် ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းခဲ့ရကြောင်း တင်ပြလေသည်။ ထိုနောက်

ကျွန်တော်တို့အားလုံး တစ်ခဲနက်သွေးစည်းညီညွတ်ကြစဉ် ၁၉၄၇ ခု မေလ ၆ဆပလ ပဏာမညီလာခံကြီးမှာ တစ်သုံးလုံးကော်မတီက ရေးဆွဲတင်ပြခဲ့တဲ့ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံမူများ သဘောထားများဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်တွေ့ဘဝနဲ့ ဘယ်ကလောက်ကိုက်ညီအောင် ရင်းရင်းနှီးနှီးညှိနှိုင်းရေးဆွဲခဲ့ကြတယ်ဆိုတာ ရာဇဝင်ကြောင်းကို ပြန်ပြောင်းသတိရကြဖို့ ဖြစ်ပါတယ်။

ဟု သခင်ချစ်မောင်က တင်ပြပြီးနောက်

ထိုစဉ်က ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်တစ်ခုအဖြစ်ဖွဲ့ရန် ပြဿနာမပေါ်ခဲ့ကြတာဟာ ကျွန်တော်တို့နားမလည်လို့ သို့မဟုတ် သတိများလစ်သွားကြလို့လား သို့မဟုတ် အခြားလုံလောက်သော ရာဇဝင်ကြောင်း နိုင်ငံရေးကြောင်း စီးပွားရေးကြောင်း အထောက်အထားများကြောင့်လား စသည်ဖြင့် ဓမ္မဓိဋ္ဌာန်ကျကျ ပြန်လည်ဆန်းစစ်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။

ဟု လည်းကောင်း

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၃။
- ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၃-၁၄။
- ၃ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၄။

ပြည်မဟာ ပြည်နယ်တစ်ခု မဟုတ်ခဲ့တော့သည်နှင့် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီး အင်္ဂါဟာ ကွယ်ပျောက် ပျက်စီးခဲ့လေပြီလား။ သို့မဟုတ် ပုံစံကမ္ဘာသော်လည်း ပယောဂများ၊ အခြေအနေများ၊ အုပ်စိုးသူတို့ရဲ့သဘောထားနဲ့လုပ်ရပ်က မှားခဲ့ကြတာလား စသည်ဖြင့် ကျယ်ပြန့်တဲ့စစ်ဆေးမှုကို ပြုကြရပါလိမ့်မယ်။

ဟုလည်းကောင်း ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စအပေါ် ပမညတ၏ သဘောထားကို သခင်ချစ်မောင်က ဖော်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးကိစ္စကို သခင်ချစ်မောင်က

ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုက မူလစကတည်းက နယ်ချဲ့ပဒေသဆန်စနစ်ရဲ့ အမွေဆိုးအမွေနှစ်တွေကိုခံယူပြီး တန်းမညီ၍၊ မတိုးတက်သော လူမျိုးစုများ၊ ဒေသများ၊ ပြည်နယ်များကိုပေါင်းစု၍ ပြည်မကို အခြေခံကာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ရတဲ့ပြည်ထောင်စု ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒါဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်တွေ့ဘဝဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီလိုအခြေမှာ ပြည်မကြီးက ကြီးစွာသော တာဝန်နဲ့မှန်ကန်သော သဘောထားများကို အခြေခံပြီး . . . နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေးတို့မှာ တန်းတူညီမျှဖြစ်လာအောင် ခေါင်းဆောင်မှုပေးပြီး စုပေါင်းတည်ဆောက်ကြဖို့လိုပါတယ်။ အဲဒါဟာ ပြည်ထောင်စုရဲ့ ထုတ်ဝေပေးတာဝန်ကြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတာဝန်တွေကို ကျွန်တော်တို့ မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြဘဲ ရန်သူပျောက်ပြီး အချင်းချင်းသတ်ခဲ့ဖြစ်ခဲ့ကြရတာနဲ့ အချိန်ကုန်ခဲ့ကြရပါတယ်။ တန်းတူညီမျှအခြေသို့ရောက်အောင် မမြင့်တင်မဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ကြပါဘူး။

ဟု သခင်ချစ်မောင်က ဆန်းစစ်တင်ပြခဲ့သည်။ ထိုနောက် လက်ရှိအခြေအနေတွင် ပြည်ထောင်စုကြီးကို ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းသင့် မသင့်ကိုလည်း သခင်ချစ်မောင်က အောက်ပါအတိုင်း သုံးသပ်တင်ပြခဲ့သည်။

ရှင်းရှင်းကတော့ခင်ဗျာ၊ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံး ပြဿနာပေါင်းသောင်းခြောက်ထောင်နဲ့ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘဏ္ဍာရေး၊ စစ်ရေး အကျပ်အတည်းတွေနဲ့ ဒုက္ခပင်လယ်ဝေနေတဲ့ ကာလဆိုးကြီးမှာ

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၄။
 ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၄-၁၅။

ပြောင်းလဲဖွဲ့စည်းကြရန်ဖြစ်ပါတယ်။ အချင်းချင်းတွေသတ်ကြဖြတ်
ကြလို့မဆုံးနိုင်သေးတဲ့ကာလ၊ ညီအစ်ကိုလူမျိုးစု၊ အချင်းချင်းသွေး
ချင်းသားချင်းတွေ မေတ္တာစိတ်ကင်းပြီး၊ ရွံ့ရှာမုန်းတီး မယုံကြီးမယုံ
နေကြတဲ့ကာလ၊ အဲဒီလိုကာလမျိုးမှာ ကိုယ့်ခြံကိုယ်ခတ်ကြစို့ရဲ့လို့
ဆိုရင်၊ မေတ္တာနဲ့လမ်းခွဲကြရတာမဟုတ်ဘဲ အာဇာနည်တွေနဲ့ လမ်းခွဲ
ကြရတာ၊ ခြခတ်ကြရတာသာဖြစ်ပြီး ပြည်ထောင်စုညီညွတ်ရေးဟာ
ဘယ်နည်းနဲ့မှ ရေရှည်ခံမယ်မဟုတ်ပါဘူး။

ဟူ၍လည်းကောင်း

ထို့ထက် ကြောက်စရာအကောင်းဆုံးကတော့ အမေရိကန်ဆီးတိုးရဲ့
စစ်အခြေခံစခန်းတွေဟာ ပြည်ထောင်စုနယ်မြေအတွင်း ပုံစံ
အမျိုးမျိုး အသွင်အမျိုးမျိုးနဲ့ ဝင်ရောက်ထိုးဖောက်ပြီး ပြည်မ
အတွင်းမှာရော၊ လူမျိုးစုအတွင်းမှာရော ချမှတ်မေ့နှောက်ခြင်းခံ
နေရတဲ့ကာလမျိုးမှာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဆိုပြီး ကွာပေါက်၊ ဟာ
ပေါက်တွေနဲ့ခြခတ်ကြရင် ကျွန်တော်တို့ရဲ့ပြည်ထောင်စုဟာ ရေတိမ်
နစ်ရဟော့မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ ရိုးသားစွာစိုးရိမ်မိပါတယ်။

ဟူ၍လည်းကောင်း ဖြစ်သည်။ ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုကြီး ပြန်လည်ဖွဲ့စည်းရေး
အတွက် စီးပွားရေးအရလည်း အခြေအနေမပေးသေးကြောင်းကို သခင်ချစ်မောင်က
ဆက်လက်တင်ပြသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင်

ပြည်ထောင်စုညီညွတ်ရေးနဲ့ ခိုင်မာတည်မြဲရေးဟာ ၎င်းရဲ့ အမာခံ
အုတ်မြစ်ဖြစ်တဲ့ တူညီတဲ့ တည်ငြိမ်တဲ့ စီးပွားရေးဝါဒနဲ့ အနည်ထိုင်
လာတဲ့စီးပွားရေးထူထောင်မှု လုပ်ငန်းများအပေါ်မှာ မူချတည်နေ
ပါတယ်။ ... ပြည်ထောင်စုတစ်ဝန်းလုံးမှာ စီးပွားရေးဝါဒအားဖြင့်
တူညီမှုနဲ့ ခွဲဝေလုပ်ဆောင်မှု လုပ်ငန်းများအားဖြင့်လည်း အနည်
ထိုင်မှုရှိရပေလိမ့်မယ်။ ပြည်မက တည့်မတ်တဲ့ခေါင်းဆောင်မှု၊ ကိုယ်
ကျိုးစွန့်တဲ့တူညီမှုများ ပေးရပေလိမ့်မယ်၊ ခေတ်သစ်စီးပွားရေး
ထူထောင်မှုများမှာ မိမိရဲ့ခြေထောက်ပေါ်မှာ မိမိ လုံးဝရပ်တည်ပြီး
မိမိရဲ့အစွမ်းသတ္တိနဲ့ ချီတက်လှိုမဖြစ်နိုင်သေးတဲ့ဘဝမှာ ရှိနေကြသေး

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၅-၁၆။
၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၆။

တဲ့ကချင်၊ ကရင်၊ ကယား၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်စတဲ့ ပြည်နယ်များကို ပြည်မနဲ့အတူ on mutual development basis လို့ခေါ်တဲ့ အတူတကွ တိုးတက်ကြီးပွားရေး အခြေခံပေါ်မှာ များစွာကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ရန် လိုပါသေးတယ်”

ဟုလည်းကောင်း

အခုအခါ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကရည်ညွှန်းတဲ့ စီးပွားရေး ဝါဒနဲ့ဆိုင်ရာကနေတဲ့ စီးပွားရေးဘဝဟာ များစွာကွာခြားလျက်ရှိပြီး ဘယ်လိုမှဖမ်းလို့ဆုပ်လို့မရအောင် မတည်မငြိမ်ဖြစ်နေပါသေးတယ်။ လုပ်ငန်းအားဖြင့်လည်း အနည်ထိုင်မှု ဘာတစ်ခုမှမပြနိုင်သေးပါဘူး။ အဲဒီလိုအခြေအနေမျိုးမှာ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ လူမျိုးငယ်ဝါဒနဲ့ အပေါ်စီးလူမျိုးကြီးဝါဒ အခြေခံတို့နဲ့ ပြည်ထောင်စုအတွင်းမှာ ကိုယ်စီကိုယ်ငဲ့ ခြံခတ်ပြိုင်ဆိုင်ကြမယ်ဆိုရင် ဗဟိုစုစည်းချက်နဲ့ ခေါင်းဆောင်မှု centre of unity and leadership လို့ခေါ်တဲ့ အဲဒီဟာ ကွယ်ပျောက်လျော့ရဲပြီး စီးပွားရေးအားဖြင့် ပိုမိုပြိုကွဲဖို့ရာသာ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်”

ဟုလည်းကောင်း

အဲဒီလို အမာခံအုတ်မြစ်ကစပြီး ပြိုကွဲခြားနားကုန်ကြရင် ပြည်ထောင်စုကြီးဟာ ပတ်တုတ်လို့မရအောင် ပြိုကွဲဖို့ပါပဲ။ အရင်းရှင်စနစ်၊ ဆိုရှယ်လစ်စနစ်၊ ပဒေသရာဇ်စနစ်စသည်ဖြင့် တစ်ပြည်နယ်နဲ့တစ်ပြည်နယ် ဝေ့ကြခတ်ကြ၊ အပပယောဂများကို ဖိတ်ခေါ်ကြသည့် ဘဝသို့တိုင်အောင် ဆိုက်ရောက်ကုန်နိုင်ပါတယ်”

ဟုလည်းကောင်း သခင်ချစ်မောင်က ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့နောက် သခင်ချစ်မောင်က ဆက်လက်၍ အောက်ပါအကြံပြုချက်ကို တင်ပြခဲ့သည်။

အတူတကွ တိုးတက်ကြီးပွားရေး အခြေခံပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့အားလုံးဟာ ငါးနှစ်စီမံကိန်း သုံးကြိမ်မျှနဲ့ အစွမ်းကုန် ညီညွတ်စွာ

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၆-၁၇။
- ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၇။
- ၃ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၇-၁၈။

ကြိုးပမ်းထူထောင်နိုင်ကြပါမှ ပြည်နယ်ပြည်မ ညီမျှတဲ့ အခြေခံခွဲအနာဂတ်ကို ကောင်းစွာချိတ်ဆက်နိုင်မယ် ဖြစ်ပါတယ်။ ၎င်းနောက် အကြောင်းပြချင်တာကတော့ ကျွန်တော်တို့ ညီအစ်ကို လူမျိုးစုများရဲ့ စာပေအနုပညာ၊ သိပ္ပံပညာစတဲ့၊ ယဉ်ကျေးမှုအဆင့်အတန်းဟာ ကြေကွဲဝမ်းနည်းဖွယ်ရာကြီး နှိပ်ကျနေသေးခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒါတွေကို မြှင့်တင်စေရာမှာ ပြည်နယ်ပြည်မ အတူတကွ တိုးတက်မြှင့်တင်ရေး လမ်းစဉ်တွေကို ပြည်မကပဲ ခေါင်းဆောင်မှုပေးပြီး ကိုယ်ကျိုးစွန့်တဲ့ အကူအညီတွေနဲ့ ဆွဲခေါ်မြှင့်တင်ပေးရန် များစွာလိုပေလိမ့်မယ်။ ဒီနယ်ပယ်မှာ ပြည်မက ပြည်နယ်တွေကို တကယ်တမ်း အားဖြည့်ပေးဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။ ပြည်မက ပြည်နယ်တွေရဲ့ လူမှုရေးနဲ့ ယဉ်ကျေးမှုမြှင့်တင်ရေး လုပ်ငန်းတွေကို စီမံကိန်းအရပ်ရပ်နဲ့ တကယ်သဘောထားကြီးကြီးထား အနစ်နာခံကာ အကူအညီတွေ ပေးကြရပါလိမ့်မယ်။ ဒီလိုအခြေခံ သဘောထားတွေကို ထောက်ထားပြီးတော့လည်း ပြည်မကိုခြံခတ်ပြီး ပြည်နယ်တွေနဲ့ အလှမ်းမဝေးကွာစေသင့်သေးလို့ ယူဆပါတယ်။ နစ်နာစရာရှိလျှင် ပြည်နယ်တွေကသာပို၍ နစ်နာကုန်ပါလိမ့်မယ်။

သခင်ချစ်မောင်က နောက်တင်ပြသည့်အချက်မှာ ပြည်ထောင်စုကြီး၏ လုံခြုံရေးအခြေအနေဖြစ်သည်။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍

အရေးအကြီးဆုံး အကြောင်းပြချက်တစ်ရပ်ကို ထပ်မံတင်ပြလိုပါသေးတယ်။ ဒါကတော့ အခြားမဟုတ်ပါဘူး။ ယနေ့ ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုရဲ့ အမျိုးသားကာကွယ်ရေး ပြဿနာကြီးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ငြိမ်းချမ်းရေး လုံခြုံရေးဟာ လုံးဝစိတ်ချရပြီလို့ ဘယ်နိုင်ငံကြီးတွေကမှ ကေန္တအာမခံချက် မပေးနိုင်သေးပါဘူး။ ငြိမ်းချမ်းရေး အလားအလာမျှသာ ပြဆိုကြပါသေးတယ်။ . . . အခြားဒေသများတွင် စိတ်မချရသည်ထက် အရှေ့တောင်အာရှဒေသ နိုင်ငံများဟာ နယ်ချဲ့သမားများရဲ့ စားကျက်ဟောင်းနဲ့ ဆီးတိုးစတဲ့ စစ်အခြေခံစခန်းများ အခိုင်အမာ တပ်စွဲရာဒေသဖြစ်တဲ့ အတွက် ကျူးကျော်ရေးစစ်များကို အချိန်မရွေး မျှော်လင့်ကာကွယ်ရမဲ့အခြေ ရောက်နေပါတယ်။ . . . အဲဒီလို အခြေအနေ

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၈-၁၉။

မျိုးမှာ ပြည်ထောင်စုကာကွယ်ရေးအတွက် နိုင်ငံရေး စစ်ရေး ညီညွတ်မှုဟာ ဘယ်လောက်အရေးကြီးတယ်ဆိုတာ ခန့်မှန်းနိုင်ပါတယ်။

ဟု သခင်ချစ်မောင်က သုံးသပ်တင်ပြခဲ့ပါသည်။

ထိုနောက် သခင်ချစ်မောင်က ဆက်လက်တင်ပြသည့်အချက်မှာ လူမျိုးစုများဖြင့် ဖွဲ့စည်းထားသော နိုင်ငံတိုင်းတွင် ကြုံတွေ့ရသည့် ခေါင်းဆောင်မှု၊ လူမျိုးကြီးဝါဒ၊ လူမျိုးငယ်ဝါဒနှင့် နယ်ချဲ့အန္တရာယ်များအကြောင်းဖြစ်သည်။ ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ သခင်ချစ်မောင်က အောက်ပါအတိုင်း ဆန်းစစ်တင်ပြခဲ့သည်။

မည်သည့် တစ်ပြည်ထောင်နိုင်ငံမှာ ဖြစ်ဖြစ် မည်သည့်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမှာပင်ဖြစ်ဖြစ် လူမျိုးစုများအများအပြားရှိရာမှာ အရည်အတွက် အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရည်အချင်းအားဖြင့် လည်းကောင်း တိုးတက်မြင့်မားတဲ့ လူမျိုးစုကြီးတစ်ခုဟာ အခြားသော လူမျိုးစုများရဲ့ အကျိုးစီးပွားအတွက် ခေါင်းဆောင်မှုပေးရစမြဲပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ဒီနေရာမှာ ခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ လူမျိုးကြီးဝါဒကို ခွဲခြားကန့်သတ်ရန်တော့ အလွန်အရေးကြီးပါတယ်လို့ ရဲရဲကြီးဝန်ခံပါတယ်။ သို့သော်လည်း ခေါင်းဆောင်မှုကတော့ ရှိရစမြဲပဲဖြစ်ပါတယ်။ တရုတ်ပြည်မှာ နောင်တော်ဟန်လူမျိုးစု၊ ဆိုဗီယက်မှာ နောင်တော်ရုရှလူမျိုးစု စသည်ဖြင့် အရေးတော်ပုံအဆက်ဆက် တော်လှန်ရေးအဝဝမှာ ခေါင်းဆောင်မှုပေးခဲ့ကြရိုးရှိပါတယ်။ ဒါကြောင့်လည်း နယ်ချဲ့သမားတွေဟာ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံကို တိုက်ခိုက်သိမ်းပိုက်မယ် ကြံရင် ခေါင်းဆောင်လူမျိုးစုကြီးနဲ့ အခြားလူမျိုးစုများအားလုံး အပြင်းအထန် ရန်တိုက်သွေးခွဲပစ်လေ့ရှိပါတယ်။ ဒီနည်းနဲ့ ခေါင်းဆောင်မှုကင်းပြတ် ဆိတ်သည်းစေပြီး နယ်ချဲ့ဘက်တော်သားလူမျိုးစုအဖြစ် ရောက်အောင် သိမ်းသွင်းလေ့ရှိပါတယ်။ ၎င်းအတွက် လူမျိုးကြီးဝါဒ လူမျိုးငယ်ဝါဒများကိုလည်း ထိုးသွင်းလေ့ရှိကြပါတယ်။ ယခုလို အခြေအနေမျိုးမှာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ကိုသာဖွဲ့ရလျှင် နိုင်ငံရေးတည်ငြိမ်မှုကလည်း နည်းနည်းမှလည်းမရှိသေးတဲ့ကာလမှာ ပြည်နယ်ပြည်မနိုင်ငံရေးခေါင်းဆောင်မှု အဆက်ဖြစ်ရေးပဲ ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၁၉။

ပခုံးချင်းတိုက်၊ လူချင်းရိုက် ဆိုတဲ့ နိုင်ငံရေး အခြေအနေမျိုးကို နယ်ချဲ့တို့က မုချမြှောက်ပင့်ဖန်တီးပေးမည်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

ထိုနောက် သခင်ချစ်မောင် က နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံအဖို့ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရ မည့်အချိန်သည် အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအတက်ကြွဆုံးအချိန်မျိုး၌သာ ရေးဆွဲသင့် ပုံကို အောက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်တင်ပြသည်။

နိုင်ငံတကာရာဇဝင်သင်ခန်းစာအရ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ တစ်ရပ်ကို အမျိုးသားညီညွတ်ရေးအတက်ကြွဆုံးအချိန်မှာ ခေတ် ပြောင်းချိန် အသီးအပွင့်အဖြစ်နဲ့ ရေးဆွဲပြဋ္ဌာန်းရိုး ရှိကြပါတယ်။ ဘယ်တော့မှသူတစ်လူငါတစ်မင်းနဲ့ ဖရိုဖရဲအမျိုးသား ညီညွတ်ရေး တွေ့ပြုံကွဲပြီး အချင်းချင်းအာဇာတတွေနဲ့မီးတောက်နေတဲ့အချိန် မှာ ရေးဆွဲရိုးလည်းမရှိဘူး။ အခြေခံသဘောကို ပြောင်းလဲပြင်ဆင် ရိုးလည်း မရှိပါဘူး။ ဒါဟာ ကမ္ဘာ့ကျင့်စဉ်ကြီးပါပဲ။ အဲဒီလိုအချိန် အခါမျိုးမှာ ရေးဆွဲပြင်ဆင်ရင်လည်း မအောင်မြင်တဲ့အပြင် မင်းပြိုင် စိုးပြိုင်များပင် ဖြစ်လေ့ရှိကြပါတယ်။ အဲဒီတော့ အခုလည်း ကျွန်တော်တို့ရဲ့အခြေခံဥပဒေကို အခုလိုပြည်ထောင်စုမှာ မီးလောင် ရေမျောဖြစ်နေသေးတဲ့ ကာလမှာမှ အခြေခံကစပြီး ပြင်ဆင် ပြောင်းလဲကြရမယ်ဆိုရင် ဘယ်နည်းနဲ့မှ သင့်တော်လိမ့်မယ်မဟုတ် ကြောင်း ထပ်လောင်းတင်ပြခြင်းပဲ ဖြစ်ပါတယ်။^၁

လက်ရှိအခြေခံဥပဒေကို ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူအရ ပြင်ဆင်ရန်မသင့်သေး ကြောင်း မြန်မာ့သမိုင်းနှင့်ကမ္ဘာ့သမိုင်းမှ ဖြစ်ရပ်များ၊အခြေအနေများဖြင့် သာဓက ပြ၍ ဆန်းစစ်တင်ပြပြီးနောက် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့က တင်ပြထားသော ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူနှင့် ပတ်သက်၍ ပမညတနှင့် သဘောကွဲလွဲသည့်အချက်သုံး ချက်ရှိကြောင်း သခင်ချစ်မောင် က ပထမပြောသည်။ ထိုနောက် ပထမ သဘောကွဲ လွဲချက်ကို

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ပြည်ထောင်စုဟာ ပြည်မကိုအခြေခံပြီး ပြည်နယ် များကို စုပေါင်းဖွဲ့စည်းထားတဲ့ ဖက်ဒရယ်မူဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလို ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဟာ ကျွန်တော်တို့ရဲ့တိုင်းပြည်ရဲ့နိုင်ငံရေး၊ လူမျိုးရေး၊

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂၀။
- ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂၁။

စီးပွားရေး၊ ယဉ်ကျေးမှုစတဲ့တိုးတက်ဖြစ်ပေါ်မှုရာဇဝင်ဖြစ်စဉ်များ အတွင်းမှ ဘဝ နဲ့ဟပ်၍သဘာဝကျကျထူထောင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်လို့ ကျွန်တော်တို့လေးနက်စွာ ယုံကြည်တယ်။ ပြည်မကို အခြေခံ၍ ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဟာ ပြည်ထောင်စု တစ်ခုလုံးအတွက် centre of unity and leadership လို့ခေါ်တဲ့ ဗဟိုခေါင်းဆောင်မှု နဲ့ညီညွတ်ရေး စုစည်းချက်အဖြစ်နဲ့သာထူထောင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ လက်တွေ့ကြည့်ပါ ပြည်နယ်များအနက် အချို့က ရာဇဝင်အရ ပြည်နယ်သဘောဆောင်ခဲ့သော်လည်း အချို့က ယခုမှ ပြည်နယ်ဘဝ သို့ကူးပြောင်းဖန်တီးနေရဆဲဖြစ်တယ်။ အချို့က ယခုမှ ပြည်နယ်ဘဝ သို့ ထူထောင်ရန် ပြင်ဆင်တောင်းဆိုနေရဆဲ ရှိသေးတယ်။ အချို့ လူမျိုးစုများမှာတော့ အခြားလူမျိုးစုများနဲ့ ရောထွေးယှက်တင်နေ ထိုင်ရဆဲ ဘဝမှာရှိတယ်။ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ လူမှုရေး ဖြစ်စဉ်တို့ ဟာ ယခုမှ စတင်သန္ဓေယူနေရဆဲ ပြောင်းလဲနေရဆဲ ဖြစ်တယ်။

ဟု လည်းကောင်း၊

ရာဇဝင်အရ အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေး တိုက်ပွဲတစ်လျှောက်မှာ ပြည်မ ဗမာလူမျိုးစုက အရေအတွက်အားဖြင့် လည်းကောင်း၊ အရည်အသွေးအားဖြင့်လည်းကောင်း ခေါင်းဆောင်ပြီး ပန်းဝင်ခဲ့ ပါတယ်။ တည်နေဆဲ စီးပွားရေး လူမှုရေးစနစ်အရကလည်း ခေါင်းဆောင်ချီတက်ရမဲ့အနေအထားမှာ ရှိတယ်။ အနာဂတ်နိုင်ငံ ရေး လမ်းကြောင်းကို ထိန်းကျောင်းချီတက်ရမဲ့ တာဝန်ကလည်း ပြည်မမှာ ရာဇဝင်အရတာဝန်ပိုရှိတယ်။ အဲဒီလိုအနေအထားများ အရ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲတဲ့အခါမှာ ပြည်မ ကို ဗဟိုခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ညီညွတ်ရေးစုစည်းချက်အဖြစ် အခြေခံ ပြီး အခြားပြည်နယ်များ ဒေသများကိုစုပေါင်းကာ ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်တယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့က ရာဇဝင်အရ ဘဝဖြစ်စဉ်နဲ့ ကိုက်ညီတဲ့ ပြည်ထောင်စုမူ ဖြစ်တယ်လို့ ပြတ်ပြတ်သားသား ယုံကြည်လက်ခံတယ်။

ဟုလည်းကောင်း သခင်ချစ်မောင် က ရှင်းလင်းပြောကြားသည်။

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂၂-၂၃။
- ၂ (က) သခင်ချစ်မောင်၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
- (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂၃။

ထိုနောက် ပြည်နယ်များသည် ပဏ္ဏာဆက်နယ်များအဖြစ် အနိုင်ကျင့်ခံရသည် ဆိုသည်။ ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များ၏ ခံစားရချက်နှင့်ပတ်သက်၍ သခင်ချစ်မောင်က ပြန်လည်ချေပသည်မှာ

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်နယ်ညီအစ်ကို ခေါင်းဆောင်ကြီးများက၊ ပြည်မဟာ ပြည်ထောင်စုအာဏာကို လက်ဝါးကြီးအုပ်ပြီး ပြည်နယ်များ၊ လူမျိုးစုများကို လွှမ်းမိုးချယ်လှယ်တယ်၊ ပဏ္ဏာဆက်နယ်တွေအဖြစ်နဲ့ အနိုင်ကျင့်တယ်လို့ယူဆတယ်။ ဒါကြောင့် ပြည်မ၊ ပြည်နယ်တွေအားလုံး အသီးသီး ကိုယ်အချုပ်အခြာအာဏာနဲ့ ကိုယ် တန်းတူရည်တူရှိကြပြီး ဗဟိုပြည်ထောင်စုကို စုပေါင်းဖွဲ့စည်းရမယ်သဘောဆန္ဒအရသာ အာဏာများ ခွဲဝေပေးမယ် ဒီလို ပြည်ထောင်စု စစ်စစ် မူမျိုး ကိုသာ အလိုရှိတယ်။ အမေရိကန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ကဲ့သို့သော အခြေခံသဘောမျိုး ဖြစ်စေရမယ်လို့ ရှင်းလင်းပြောကြားသွားပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် confederation ဆန်ဆန် ဖွဲ့စည်းရမယ်လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ အဲဒီလို ကွဲလွဲနေချက်ဟာ ပထမနေရာဖြစ်ပါတယ်။ အမေရိကန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ဆိုဗီယက်ယူနီယံတို့ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းလာပုံ ရာဇဝင်ဖြစ်စဉ်ဘဝနဲ့ ကျွန်တော်တို့ မြန်မာပြည်ထောင်စုသက်ဝင်လှုပ်ရှားလာပုံ၊ သန္ဓေတည်လာပုံ ဖြစ်စဉ်နဲ့ များစွာခြားနားမှု ရှိနေပါတယ်။ ပညာရှိသတိဖြစ်ခဲ့ဆိုသလို ကျွန်တော် အနည်းငယ် ဇာတ်ကြောင်းပြန်ပါရစေ^၁

ဟု အစချီပြီးနောက် သခင်ချစ်မောင်က အမေရိကန် ပြည်ထောင်စု၏ သမိုင်းကြောင်းကို အကျဉ်းချုပ်၍ရှင်းပြသည်။ ထိုနောက် အောက်ပါအတိုင်း ကောက်ချက်ချပြသည်။

[အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုသည်] မူလကတည်းက အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် ပြည်နယ်များအဖြစ် စတင်ခဲ့တယ်။ ထို့နောက် confederation ဖွဲ့ခဲ့တယ်။ သို့သော်လည်း ထိုဘဝနဲ့ မလုံလောက်မကိုက်ညီတဲ့အခါမှာ တစ်ဆင့်လျှော့ပြီး federation ဆိုတာ ဖွဲ့ခဲ့ရတယ်။ ရာဇဝင် ဖြစ်စဉ် အတွင်းမှာပဲ decentralization က centralization ကို (လျော့ရဲသော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုမှ တင်းကျပ်

^၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂၃-၂၄။

သော ဗဟိုချုပ်ကိုင်မှုသို့) တဖြေးဖြေး ဦးတည်လာတာကို တွေ့ရမယ်။ အာဏာပိုင်သမ္မတစနစ်ဟာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဗဟိုခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ညီညွတ်ရေး စုစည်းချက် ဖြစ်လာတယ်။ ပြည်ထောင်စုတိုင်းမှာ ဗဟိုခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ညီညွတ်ရေး စုစည်းချက်အတွက် တစ်စုံတစ်ခုသော အမာခံ အနှစ်သာရဟာ တပ်ဆင်ပါရှိရမမြဲဆိုတာ အလေးအနက် လက်ခံယုံကြည်ဖို့ လိုပါလိမ့်မယ်။”

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၏ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းဖြစ်ပေါ်လာပုံ သမိုင်းကို တင်ပြပြီးနောက် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းပုံသမိုင်းကို အကျဉ်းချုပ်၍ သခင်ချစ်မောင်က တင်ပြသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင်

[ဆွစ်ဇာလန်ပြည်ထောင်စုသည်] သီးသီးခြားခြား အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်ပြည်နယ်လေးများအဖြစ်နဲ့ အစပြုခဲ့ကြတယ်။ ... ဘုံရန်သူများကို စုပေါင်းခုခံရေးအတွက်သာ confederation ခေါ် ပြည်နယ် ပေါင်းချုပ် တစ်ခုကို စတင်မွေးဖွားစေခဲ့ကြတယ်။ ... သို့သော်လည်း ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံရဲ့ မိမိတို့ရဲ့ မူလဘူတ အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် ပြည်နယ်ခွဲခြားစိတ်ဟာ ရာဇဝင်နဲ့ ချီပြီး ပြင်းသန်လေတော့ မအောင်မြင်ခဲ့ပါဘူး။ ... အလွန် လျော့လျော့ရဲရဲ ဖွဲ့စည်းထားတဲ့ confederation တစ်ခုပါပဲ။”

ဟု ပြောကြားပြီးနောက် ၁၈၄၆ ခုနှစ်၌ ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၌ ပြည်တွင်းစစ် ဖြစ်ပွားပုံ၊ ထိုပြည်တွင်းစစ်အပြီး ၁၈၄၈ ခုနှစ်တွင် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၏ လက်ရှိ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲခဲ့ပုံကို

၁၈၄၈ ခုနှစ်မှာ ဒိုင်းယက် ဟာ ယနေ့အခြေခံဥပဒေကြီးကို စတင်ရေးဆွဲစေခဲ့တာပဲ။ အဲဒီအခြေခံဥပဒေဟာလည်း ရှေးမူနဲ့ ခေတ်သစ် စုစည်းရေးမူနှစ်ခုကို စေ့စပ်ဖြန့်ဖြေထားတဲ့ ဥပဒေပါပဲ။ ... confederation နဲ့ federation ကို စေ့စပ်ရောမွှေပြီး သူတို့ရဲ့ ရာဇဝင်ဘဝဖြစ်စဉ်နဲ့ ကိုက်ညီအောင် လုပ်ဆောင်ထားတာကို

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂၆။

၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂၆-၂၈။

တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီမှာလည်း Swiss confederation ဟာ စကတည်းက အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် ပြည်နယ် canton တွေ အဖြစ်နဲ့ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ရာမှ တဖြေးဖြေး centralization ဆိုတဲ့ ဗဟိုခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ညီညွတ်ရေးစုစည်းချက်ဆီသို့ ရွေ့လျော့လာတာကို ကောင်းစွာတွေ့ရပါလိမ့်မယ်။

ဟု သခင်ချစ်မောင် က သုံးသပ်တင်ပြခဲ့သည်။

ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ၏ဖွဲ့စည်းပုံကို တင်ပြပြီးနောက် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စု၏ ဖွဲ့စည်းပုံကိုအကျဉ်းချုပ်၍ သခင်ချစ်မောင်က တင်ပြပြီး

ဆိုဗီယက်ယူနီယံရဲ့ ဗဟိုခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ညီညွတ်ရေးစုစည်းချက် ဟာ အလုပ်သမားလူတန်းစား နိုင်ငံရေး အာဏာပိုင် စနစ်နဲ့ ဆိုရှယ်လစ်စီးပွားရေး လူမှုအဆောက်အအုံကြီးပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း၊

အဲဒီတော့ ချုပ်လိုက်ရင် ဗမာပြည်မကို အခြေခံပြီး ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းထားတာဟာ နိုင်ငံတကာပြည်ထောင်စုများ ဖြစ်ပေါ်လာပုံ ရာဇဝင်အရလည်းကောင်း ဗဟိုခေါင်းဆောင်မှုနဲ့ ညီညွတ်ရေး စုစည်းချက်အတွက်လည်းကောင်း၊ ဒီအချိန်ဒီအခါမှာ ဒီလိုကိုပဲ ဖွဲ့ရဦးမယ်ဆိုတာ ဘဝကိုက ပေးတဲ့ပစ္စည်း၊ ဘုရားကိုက ပေးတဲ့ ပစ္စည်းပါဆိုတာ ထင်ရှားပါတယ်။

ဟုလည်းကောင်း ဗမာပြည်မကို အခြေခံ၍ ပြည်ထောင်စုဖွဲ့ခြင်းသည် မှန်ကန်ကြောင်း သခင်ချစ်မောင် က တင်ပြခဲ့သည်။

ရှမ်းမှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပမညတနှင့် ဒုတိယသဘောကွဲလွဲချက်ကိုမူ သခင်ချစ်မောင်က တစ်ဖက်ပါအတိုင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

- ၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၂၉-၃၀။
 ၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၃၀။
 ၃ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမှုနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၃၁။

ဒုတိယကွဲလွဲချက်နေရာက ရပ်တည်မှုခြားနားနေ ချက်ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ standpoint လို့ ဆိုလိုပါတယ်။ ဆိုလိုရင်းကတော့ ကျွန်တော်တို့က ပြည်ထောင်စုအတွင်း လူမျိုးစုရေးရာနဲ့ပတ်သက်လို့ ဒီကနေ့ လက်ငင်းပြဿနာ order of the day ဟာ ပြည်မကို ပြည်နယ်ဖွဲ့ရန်မဟုတ်သေး၊ ပြည်နယ်ရထိုက်သော လူမျိုးစုများ ပြည်နယ်ရေးရာနဲ့ ပြည်နယ်ရရှိပြီး လူမျိုးစုများ လုံးဝ ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရှိမှု မြှင့်တင်ရေးပဲလို့ ယူဆတယ်။ ပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်များကတော့ မိမိတို့ဘဝ ရပ်တည်မှုပေါ်မှာ အခြေမခံဘဲ အားလုံးသော ပြဿနာတွေဟာ ပြည်မကို ပြည်နယ်တစ်ခု လုပ်လိုက်ရင် ကိစ္စအေးကုန်မယ်လို့ ယူဆတယ်။ အဲဒီလို ရပ်တည်မှုမှာလည်း ခြားနားနေပါတယ်။

ရှမ်းမူနဲ့ပတ်သက်၍ တတိယကွဲလွဲချက်မှာ ပြဿနာကို ချဉ်းကပ်ပုံချဉ်းမတူသည့်အချက် ဖြစ်ပုံကိုလည်း သခင်ချစ်မောင်က အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြခဲ့သည်။

တတိယကွဲလွဲချက်ကတော့ ပြဿနာချဉ်းကပ်ပုံ ခြားနားချက်ဘဲ ဖြစ်ပါတယ်။ question of approach လို့ဆိုလိုပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့က လူမျိုးစုပြဿနာများနဲ့တကွ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးသော မတင် ရေမကျနဲ့ နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး ဘဏ္ဍာရေး စစ်ရေးမှစ၍ အကျပ်အတည်း ဆိုက်နေရတာတွေ၊ မပြေလည်မှုတွေဟာ နယ်ချဲ့ပယောဂတွေနဲ့ ပြည်တွင်းစစ် ပဋိပက္ခတွေကို မရှင်းမလင်းနိုင်သမျှ ဆက်လက်ခံစားနေရဦးမယ်လို့ ယုံကြည်တယ်။ ဒါကြောင့် ဒီပြဿနာတွေ ဖြေရှင်းရေးဟာ လက်ငင်းပထမ၊ ပြဿနာအဝဝ ငြိမ်းချမ်းညီညွတ်စွာ ဖြေရှင်းရေးဟာ ဒုတိယလို့ ကျွန်တော်တို့က ချဉ်းကပ်ပါတယ်။ ပြည်နယ်ညီနောင်ရဲဘော်ကြီးများက ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုအရ ကိုယ်ခြံကိုယ်ခတ်ကြရေးသည် ပထမ၊ ပြဿနာအဝဝ နောက်ကျမှ တန်းတူရည်တူဖြေရှင်းရေးသည် ဒုတိယလို့ ယူဆကြပါတယ်။ အဲဒီလို ချဉ်းကပ်ပုံမှာလည်း ခြားနားနေပါတယ်။

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၃၄။

၂ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၃၄-၃၅။

လက်ရှိအခြေအနေတွင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် မဖြစ်နိုင်သေးသော်လည်း “မြန်မာပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတ နိုင်ငံတော်”ကို ထူထောင်နိုင်သည့်အခါ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည် ဟုကား သခင်ချစ်မောင်က အောက်ပါအတိုင်း ဟောကိန်းထုတ်ခဲ့သည်။

ကျွန်တော်တို့ကို စောဒကတက်စရာတစ်ခု ကျန်ပါလိမ့်မယ်။ ဒါဖြင့်ရင် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုဟာ ဗမာပြည်ထောင်စုနဲ့ ဘယ်တော့မှ မထိုက် တန်တော့ဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ မြန်မာပြည်ထောင်စုရဲ့ အနာဂတ်ရာဇဝင်တစ်ကွေ့မှာ ပြည်မပြည်နယ်အားလုံး တကယ် တန်းတူညီမျှအပြည့်အဝ အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ကြမဲ့ ကာလကို မုချတွေ့ရပါလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်တို့က ဒီလိုပြောချင်ပါတယ်။ ၎င်းကာလကတော့ တခြားမဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံတော်ကို ထူထောင်နိုင်ကြတဲ့ကာလပဲ ဖြစ်ပါ တယ်။ လူတစ်ဦးနဲ့တစ်ဦး တစ်တန်းစားနဲ့ တစ်တန်းစား လူမျိုးစု တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ပြည်နယ်ကစ်ခုနဲ့တစ်ခု နိုင်ငံရေး စီးပွားရေး လူမှုရေး အားဖြင့် လုံးဝခေါင်းပုံဖြတ် သွေးစုတ်မှုကင်းတဲ့ ဆိုရှယ်လစ်လူမှု အဆောက်အအုံကို ထူထောင်နိုင်ကြတဲ့ အခါမှာ ... ဒီနေ့ ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုရဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေဟာ အမျိုးသားလွတ်လပ်ရေး တော်လှန်ရေးကြီးက သဘာဝကျကျ ညီညွတ်စွာ သီးပွင့်ပေါက်ဖွားပေး သကဲ့သို့ အနာဂတ်ဆိုရှယ်လစ် တော်လှန်ရေးကြီးကလည်း အနာဂတ်ဆိုရှယ်လစ် ပြည်ထောင်စု စစ်စစ်ကို သဘာဝကျကျ ပေါက်ဖွားသီးပွင့် ပေးပါလိမ့်မယ်။ ဒါကို ကျွန်တော်တို့ ယုံကြည်ပါတယ် ... ထိုကာလဟာ မဝေးတော့ ပါဘူး။

ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် အချိန်မကျသေးသော် လည်း လက်ရှိအခြေခံဥပဒေတွင် လောလောဆယ် ပြင်ဆင်ပေးနိုင်သည့် အချက်များ ရှိသည်ဟု ဗမာ့ညတက ခံယူကြောင်းလည်း သခင်ချစ်မောင်က ထည့်သွင်းပြော ကြားခဲ့သည်။ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေတွင် ပြင်ဆင်ရန် သခင်ချစ်မောင်၏ အကြံပြု ချက်များမှာ ပြည်ထောင်စု ဗဟိုအစိုးရတွင် ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များအား

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမီနိဒ္ဒန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၃၅-၃၆။

ပြည်ထောင်စု တာဝန်ခံများအဖြစ် အာဏာအပြည့်အစုံ ရရှိအောင် ဆောင်ရွက်
စေခြင်း၊ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များ အာဏာခွဲဝေရေးတွင် ပြည်နယ်များ၏
လုံးဝကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရေးမူပေါ်တွင် ဝိကျပြတ်သားမှု ရှိစေရေး၊ ပြည်ထောင်
စုနှင့် ပြည်နယ်များအတွင်းရှိ သဘာဝသယံဇာတပစ္စည်းများ ထုတ်လုပ်ရေးတွင်
ပြည်ထောင်စုအခြေခံ၊ ပြည်နယ်အခြေခံဟု ခွဲခြားပြီး စီမံကိန်းများနှင့် စနစ်တကျ
ဆက်စပ်လုပ်စေရန်အတွက်၊ ပြည်ထောင်စု စီမံကိန်းကော်မရှင်၊ ပြည်နယ်အလိုက်
စီမံကိန်းကော်မရှင်များကို ဥပဒေအရ အခိုင်အမာဖွဲ့စည်း၍ ဆက်စပ်လုပ်ဆောင်
သွားရေး၊ ပြည်ထောင်စုတိုးတက်ကြီးပွားမှု ရန်ပုံငွေတစ်ရပ် ဖွင့်လှစ်၍ တရားဝင်
ထည့်ဝင်ခြင်း၊ တရားဝင်ထုတ်ယူသုံးစွဲခြင်းတို့ ပြုလုပ်စေရန်နှင့် ပြည်ထောင်စုက
ပြည်နယ်များသို့ ပြည်မ၏အထူးထောက်ပံ့ငွေများ သီးခြားပေးအပ်ရေး၊ ပြည်ထောင်စု
ဝန်ထမ်းအဖွဲ့နှင့် ပြည်နယ်ဝန်ထမ်းအဖွဲ့ကို သီးခြားထားရှိရေးနှင့် ထိန်းချုပ်ပြုပြင်
ရေး၊ ဂျပန်စစ်လျော်ကြေးနှင့်တကွ နိုင်ငံခြား အကူအညီ အထောက်အပံ့များကို
ပြည်နယ်များ အမြန်ဆုံးတိုးတက်ကြီးပွားရေးအတွက် ပြည်မထက် အထူးအခွင့်
အရေးများ ပိုမိုခံစားခွင့်ပေးရေး၊ ပြည်နယ်ကောင်စီ များကို ပြည်နယ်ဥပဒေပြု
လွှတ်တော်အဆင့်အတန်းသို့ မြှင့်တင်ပေးရေး၊ ပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌများကို လွတ်လပ်စွာ
ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခွင့်ပြုရေး၊ ပြည်နယ်ဆိုင်ရာ ဘတ်ဂျက်များ သီးခြားလုပ်
ဆောင်ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရရှိစေရေးနှင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်အခွန်တော်ခွဲဝေရေးတွင်
အတိအကျ ညှိနှိုင်းသတ်မှတ်ရေး၊ လက်ရှိပြည်ထောင်စု ဥပဒေစာရင်းပါ မြေယာ၊
သစ်တော၊ သတ္တုတွင်း၊ ရေနံတွင်းများ၊ စက်မှုလက်မှုထူထောင်ရေးများနှင့် အခြား
ညှိနှိုင်းရရှိသော ဘာသာရပ်များကို ပြည်နယ်ပြည်မစုပေါင်းသက်ဆိုင်သော တတိယ
စာရင်းတွင် ထည့်သွင်းရန်နှင့် ပြည်နယ်တိုင်းသည် အထက်ပါလုပ်ငန်းများတွင် ဗဟို
ပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ဝါဒနှင့် မဆန့်ကျင်လျှင် လုံးဝလွတ်လပ်စွာလုပ်ဆောင်ပိုင်ခွင့်
အကျိုးခံစားခွင့်ရရှိစေရေး၊ အလုပ်သမားအခွင့်အရေး၊ မြေယာစနစ်ပြုပြင်ရေး၊ ဒီမို
ကရေစီဒေသန္တရအုပ်ချုပ်ရေးစနစ် ထူထောင်ရေးလုပ်ငန်းများတွင် ပြည်နယ်တိုင်း
အတွက် လုံးဝလွတ်လပ်ခွင့်ရှိစေရေး၊ ဗဟိုပြည်ထောင်စုအစိုးရ၏ စီးပွားရေး၊
လူမှုရေးစသော ဘုတ်နှင့်ကော်ပိုရေးရှင်းများတွင် ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များသည်
တန်းတူရည်တူ အပြည့်အဝပါဝင်ရရှိစေရေး၊ ပြည်နယ်များတွင် ဗဟိုပြည်ထောင်စု
အစိုးရ၏ ဝါဒနှင့်အညီ အသိပညာတိုးတက်ရေးအတွက် လူမျိုးစုဘာသာအလိုက်
သီးခြားအသံလွှင့်ရုံများ ထူထောင်ခွင့်ရရှိစေရေး၊ ပြည်နယ်တိုင်း ပဒေသရာဇ်ဖိနှိပ်
ချုပ်ချယ်မှု၊ လူမျိုးကြီးဝါဒဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှု၊ စစ်ဝါဒဖိနှိပ်ချုပ်ချယ်မှုဝါဒ ဖယ်ရှား၍
ဒီမိုကရေစီဘဝကို ပြည့်ဝစွာဖြည့်တင်းပေးရေးနှင့် မြန်မာ ပြည်ထောင်စု ဆိုရှယ်လစ်
သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်ရေးအတွက် လက်ရှိအခြေခံဥပဒေနှင့် ပြည်နယ်ဆိုင်ရာအခြေခံ

ဥပဒေများတွင် တိကျပြတ်သားသော ရည်ညွှန်းချက်များကို အပြည့်အစုံထည့်သွင်း ပြဋ္ဌာန်းရေးတို့ဖြစ်၏။

ထို့နောက် နိဂုံးချုပ်စကားမပြောမီ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူနှင့် အပြည်ထောင်စုကြီးကို ပြင်ဆင်ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပမညတ၏ သဘောထား အနှစ်ချုပ်ကို သခင်ချစ်မောင် က အောက်ပါအတိုင်း ပြောကြားခဲ့သည်။

၁။ ယနေ့ ပြည်တွင်းပြည်ပအခြေအနေအရ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဆိုသည့် မူကို ထူထောင်လျှင် confederation ဆန်ဆန်ဖြစ်လာပြီးပြည်ထောင်စုညီညွတ်ရေးထက် တစတစအားဖြင့် ပြည်ထောင်စု ပြိုကွဲရေးကိုသာ အားပေးရာရောက်ပါလိမ့်မည်။ ဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့ သဘောမတူနိုင်ပါ။

၂။ ယနေ့ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ ၁၄ နှစ်သက်တမ်းအတွင်းမှာ နယ်ချဲ့သမားများ၏ ပယောဂ၊ အုပ်စိုးသူများရဲ့ သဘောထားမှား၊ လုပ်ချက်မှားတွေကြောင့် ပြည်နယ်လူမျိုးစုများအတွင်း ပြည်သူများ အားလုံးနဲ့ အတူ များစွာနစ်နာနေရသည်ကို ကျွန်တော်တို့ အထူး လှိုက်လှံစွာ အသိအမှတ်ပြုပါသည်။ အလေးအနက်နာကြည်းပါသည်။ ၎င်းအတွက် ယခု ပြည်ထောင်စုဖွဲ့စည်းပုံ ပုံစံအတွင်းမှာပဲ အစွမ်းကုန် လိုက်လျောညီနှိုင်း ပြင်ဆင်ပေးရန် ကျွန်တော်တို့ လုံးဝသဘောတူညီပါသည်။

၃။ အရင်းရှင်စနစ်ကို အခြေခံသည့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဆိုသည်မှာ ပုံစံအားဖြင့်သာရှိ၍ အနှစ်သာရမှာ အတုသာဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ကို ပုံစံရော အနှစ်သာရပါ အမှန်တကယ်အလိုရှိပါလျှင် မြန်မာပြည်ထောင်စုဆိုရှယ်လစ်သမ္မတနိုင်ငံ ထူထောင်ရေးသို့ ဦးတည်ချီတက်ကြရန် အလေးအနက် တိုက်တွန်းပါသည်။

၄။ ယခုကျင်းပလျက်ရှိနေသည့် လူမျိုးစုပေါင်းစုံညီနှိုင်းပလ္လယ်ရေးပွဲကြီးကို လွတ်လပ်စွာ အပြန်အလှန် ညှိနှိုင်းပလ္လယ်ပွဲအဖြစ်သာ အသိအမှတ်ပြုပါရစေ၊ တစ်ဦးနှင့်တစ်ဦးအကျပ်ကိုင်ပြီး တစ်စုံတစ်ခုသော အဆုံးအဖြတ်ကို ဆုံးဖြတ်သည့်ပွဲအဖြစ် လက်မခံနိုင်ပါ။

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရိုမိန့်ခွန်း။

(ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၃၈-၄၀။

၅။ ယခု ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းချက်များကို ဆိုင်ရာတို့က ပြန်လှန် သုံးသပ်ကြပြီး အစုံအညီတက်ရောက်မည့် ပြည်ထောင်စု ညီညွတ်ရေးညီလာခံသဘင်ကြီးကို ၁၉၆၃ ခုနှစ်၊ နှစ်ဦး၌ ခေါ်ယူကာ ထပ်မံညှိနှိုင်းပြီးမှသာ ဆုံးဖြတ်ချက်များ ချမှတ်သင့်ပါသည်။

ဦးဗဆွေ၏ဆွေးနွေးချက်

သခင်ချစ်မောင် က ဖက်ဒရယ်မူနှင့်ပတ်သက်၍ ပမညတ ၏ သဘောထားကို ရှင်းလင်းတင်ပြပြီးနောက် ထိုနေ့ညနေပိုင်းတွင် ဖက်ဒရယ်မူနှင့် ပတ်သက်သည့် ဖဆပလ၏သဘောထားကို ဦးဗဆွေက ဆက်လက်ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုသို့ပြောကြား ရာတွင် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများအား နှုတ်ဆက်စကားပြောကြားပြီးနောက်

အမျိုးသားခေါင်းဆောင်ကြီး ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် ဦးစီး ခေါင်းဆောင်ပြီးတော့ ရေး ဆွဲခဲ့တဲ့ အခြေခံဥပဒေ၊ ညီတော် နောင်တော်တွေအားလုံး ကြေကြေညက်ညက်ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ပြီး အားလုံး သဘောတူ တညီတညွတ်တည်း အတည်ပြုခဲ့တဲ့ အခြေခံ ဥပဒေ၊ အဲဒီအခြေခံဥပဒေရဲ့အခြေခံမူကြီးကို လွယ်လွယ်နဲ့ပြင်ဆင်ရင် မှားလိမ့်မယ်လို့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ရိုးသားစွာယုံကြည်မိပါတယ်။ အခြေခံဥပဒေရဲ့ အခြေခံမူကြီးကိုပြောင်းလဲဖို့ မလိုလားတာကြောင့် ယခုလို ညီတော်နောင်တော်များရင်းရင်းနှီးနှီးတွေ့ဆုံဆွေးနွေးခြင်း ပြုလုပ်ဖို့မလိုဘူးလို့ ကျွန်တော်မဆိုလိုပါဘူး။ ထင်မြင်ယူဆ လွဲမှား မှုများ အဆင်မပြေမှုများ အကယ်၍ရှိရင်လည်း မိသားစုနည်းနဲ့ ရင်းရင်းနှီးနှီးချစ်ချစ်ကြည်ကြည်နဲ့ ကျွန်တော်တို့တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပြီး ဖြေရှင်းနိုင်ဖို့ အင်မတန်မှအရေးကြီးပါတယ်။ မိသားစုနည်းနဲ့သာ ကျွန်တော်တို့ ဖြေရှင်းရင် ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စု ဗမာနိုင်ငံ အတွင်းမှာ မဖြေရှင်းနိုင်တဲ့ ပြဿနာရယ်လို့မရှိဘူးလို့ ကျွန်တော် အနေနဲ့ စွဲစွဲမြဲမြဲလဲယုံကြည်ပါတယ်။

၁ (က) သခင်ချစ်မောင် ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။
 (ခ) သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ပြည်ထောင်စု၊ စာ ၄၁-၄၃။
 ၂ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ပြည်လမ်း အသံလွှင့်ရုံ ခန်းမဆောင်၌ ကျင်းပသော ပြည်ထောင်စုမူ ဆွေးနွေးပွဲ ဒုတိယနေ့ မတ်လ ၁ ရက် နေ့တွင်ပြောကြားသော ဦးဗဆွေ ၏ မိန့်ခွန်း။ HDR: RT/0019/SP-62/1990.
 နောင်ကိုးကားလျှင် ဦးဗဆွေ ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်းဟု ညွှန်းမည်။

ဟု အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကိစ္စအပေါ် ဗဆပလ၏သဘောထားကို ဦးဗဆွေ က ယကမပြောကြားခဲ့၏။ ထို့နောက် ပြည်ထောင်စုအတွင်းရှိ တိုင်းရင်းသားများသည် “တစ်ဆွေတစ်မျိုး”တည်း ဖြစ်ခဲ့ကြပုံ၊ ကိုလိုနီခေတ်တွင် နယ်ချဲ့တို့၏ သွေးခွဲမှုကြောင့် သွေးကွဲခဲ့ပုံသို့သော်လည်း လွတ်လပ်ရေးကို အတူတကွ အရယူခဲ့ကြပုံများကို အကျဉ်းချုပ်တင်ပြပြီးနောက် ဦးဗဆွေ က

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ ပြဿနာရပ်များကို ဖြေရှင်းကြတဲ့ အခါမှာ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ အခြေအနေကိုကိုညီအောင် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်၌ အခြေအနေကိုသာ အဓိက ကြည့်ပြီး ဖြေရှင်းသင့်တယ်လို့လည်း ကျွန်တော်အနေနှင့် ယုံကြည်တယ်။ ဒါပေမဲ့ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ အခြားနိုင်ငံအသီးသီးမှာ ဖြစ်ခဲ့ပျက်ခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက် အတွေ့အကြုံများကို ကျွန်တော်တို့ မလေ့လာရဘူးလားလို့ မေးစရာရှိပါတယ်။ ဒါနဲ့ပတ်သက်ရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ အခြားနိုင်ငံအသီးသီးမှာ ဖြစ်ခဲ့ပျက်ခဲ့တဲ့ အဖြစ်အပျက်တွေ အတွေ့အကြုံတွေကိုလည်း ကျွန်တော်တို့အနေနဲ့ လေ့လာသုံးသပ်ဖို့လိုတယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ရိုးရိုးသားသားပြောလိုပါတယ်”

ဟု ပြောကြားခဲ့ပြီး အမေရိကန်ပြည်ထောင်စု၊ ဆွစ်ဇာလန်ပြည်ထောင်စု၊ ဩစတြေးလျပြည်ထောင်စုနှင့် ကနေဒါပြည်ထောင်စုတို့ကို ကိုးကားကာ ပြည်ထောင်စုစနစ်ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံအများစုသည် “ပျံ့ကျသမား” (migrants) များသည့် နိုင်ငံများဖြစ်ကြောင်း ဦးဗဆွေ က တင်ပြသည်။^၁ ထို့နောက် ဆိုဗီယက်ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတို့သည် နိုင်ငံရေးစနစ်ချင်း မတူသည့်အတွက် နှိုင်းယှဉ်ထည့်သွင်းစဉ်းစားစရာပင် မလိုကြောင်းကို

အဲဒီတော့ ညီတော်နောင်တော်ကိုယ်စားလှယ်တော်များက မေးချင်မေးပါလိမ့်မယ်။ ဆိုဗီယက်ရုရှားနဲ့ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတချို့မှာကော ဒီလိုပျံ့ကျတွေ့နေချည်း ဖွဲ့စည်းထားတာပဲလားလို့ မေးချင်မေးပါလိမ့်မယ်။ ဒီအမေးမျိုးသာပေါ်လာရင် ကျွန်တော် တိုတိုတုတ်တုတ်နဲ့ပဲ ဖြေပါရစေ။ ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံတွေနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဟာ နိုင်ငံရေးဦးစီးကြီးကိုင်မှုပုံစံချင်း မတူကြပါဘူး။ ကျွန်တော်တို့၌ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီနည်းနဲ့ သူတို့လိုမလုပ်နိုင်တာကြောင့် ကျွန်တော်တို့နဲ့မတူ

၁ ဦးဗဆွေ ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

တမူထူးတဲ့ ကွန်မြူနစ်ကို အခု ကျွန်တော်တို့ကိစ္စမှာထည့်ပြီး ပြောဖို့ မလိုပါဘူး။

ဟု ဦးဗဆွေ က ပြောကြားခဲ့သည်။ ထိုနောက် လွတ်လပ်ရေးရစဉ်က မြန်မာနိုင်ငံကို ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြင့် စတင်တည်ဆောက်ခဲ့ရသည့် အကြောင်းကို ဦးဗဆွေ က အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်းပြောကြားခဲ့၏။

ချင်း၊ ကချင်၊ ကရင်၊ မွန်၊ ကယား၊ ရခိုင်၊ ရှမ်း၊ ဗမာတွေဟာ ဇာတိအရ တိုင်းရင်းသားတွေ ဖြစ်တယ်။ ဆွေမျိုးချင်းရင်းချာတွေ ဖြစ်တယ်။ ဘာကြောင့် အင်္ဂလိပ်လက်မှလွတ်ပြီး လွတ်လပ်တဲ့နိုင်ငံကို ထူထောင်တဲ့အခါမှာ တစ်ပြည်ထောင်စနစ်နဲ့မဟုတ်ဘဲနဲ့ ယခုလို ပြည်ထောင်စုစနစ်နဲ့ တည်ထောင်ရသလဲလို့ မေးချင်မေးနိုင်ပါတယ်။ အဲဒါကတော့ရှင်းပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့မိသားစုတတွေဟာ အင်္ဂလိပ် ကိုလိုနီနယ်ချဲ့စနစ်လက်အောက်မှာ တကွဲတပြားစီ နေခဲ့ပါတယ်။ လူချင်းခွဲထားရုံသာမက အချင်းချင်း စိတ်ဝမ်းကွဲအောင်လည်း သွေးခွဲပေးခဲ့ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် ကျွန်တော်တို့တတွေ ပြန် ပေါင်းထုပ်ပြီး နိုင်ငံသစ်ကိုပြန်လည်တည်ထောင်တဲ့အခါမှာ အစမှာ စိမ်းသလိုဖြစ်နေခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒါကြောင့် တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ကို ကျွန်တော်တို့ကြိုက်ချင်ပေမဲ့ ပြည်ထောင်စုစနစ်နဲ့ပဲ အစပျိုးခဲ့ရတယ်။

ထိုနောက် ဦးဗဆွေ က ပြည်ထောင်စုစနစ်ကျင့်သုံးသည့် နိုင်ငံများသည် ၎င်းတို့၏ အတွေ့အကြုံနှင့် အခြေအနေအရ သဘောထားများ ပြောင်းလာပြီး တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ဆန်ဆန်ဖြစ်လာပုံကို တင်ပြသည်။ ထိုတင်ပြချက်မှာ

ကမ္ဘာပေါ်မှာ လက်ရှိရှိနေတဲ့ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွေကို ကျွန်တော်တို့ သေသေချာချာ လေ့လာကြည့်မယ်ဆိုရင် ပြည်ထောင်စုစနစ် အပေါ်ပြည်တည်ခါစက ထားခဲ့ပေမဲ့ သူတို့ရဲ့သဘောထားတွေ အကြီးအကျယ်ပြောင်းလဲလာတာကို ကျွန်တော်တို့ တွေ့ရပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုအသွင်ကို ဆောင်ထားရပေမဲ့ လက်တွေ့အာဏာကို ခွဲဝေသုံးစွဲရတဲ့အခါ တစ်ပြည်ထောင်စနစ်ဘက်ကို အားသန်လာတာ ကျွန်တော်တို့တွေ့ရပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုစနစ်သမားတွေဟာ ဘာဖြစ်လို့ သဘောထားပြောင်းခဲ့ရသလဲ၊ ပြည်ထောင်စုတွေကို တည်ထောင်ခါစမှာ လူတွေဟာ စိတ်နေသဘောထား ကျဉ်းကျဉ်း

မြောင်းမြောင်းနဲ့ ငါ့ဟာမှငါ့ဟာဆိုတဲ့ အတ္တဟိတသဘောထားတွေနဲ့ တိုင်းပြည်တစ်ပြည်အနေနဲ့ ရှိရှိသမျှအာဏာတွေကို ပြည်နယ်တွေက ခပ်များများ ခွဲယူချင်တဲ့ဟာ မထူးဆန်းပါဘူး။ လုပ်ရင်းလုပ်ရင်း လက်တွေ့ကျတော့ အဲဒီလိုအာဏာတွေကို အစိတ်စိတ်အမြွှာမြွှာ ဖြစ်အောင် ခွဲစိတ်ပြီးပေးလိုက်ရခြင်းဟာ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးကို ခြုံငုံပြီးတော့ တာဝန်ယူရတဲ့ ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့ အင်အားချိန်ပြီး ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးရဲ့ ကာကွယ်ရေးကို တိုးတက်ကောင်းမွန် ခိုင်ခံ့စိတ်ချရအောင်လည်း မလုပ်နိုင်၊ စီးပွားရေးကိုလည်း တိုးတက် ဖွံ့ဖြိုးအောင်မလုပ်နိုင်၊ အခြားလူမှုရေးတွေကိုလည်း အင်တိုက် အားတိုက် မလုပ်နိုင်ဘဲ တိုင်းပြည်သာ အောက်တန်းကျနောက်တန်း ကျနိုင်ငံဘဝကို ရွှေ့လျော့ကျဆင်းသွားနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။ အဲဒီတော့ တိုင်းပြည်ကို တနေ့တခြား ရေနည်းငါးလိုဖြစ်သွားမှာ ကြောက်လာရပါတယ်။ ဖိုးသူတော် လဲတော့ တောင်ဝှေးမထူနိုင်ဆို သလို ဖြစ်သွားမှာ ကြောက်လာရပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုအသွင်ကို ဆောင်ထားရပေမဲ့ တစ်ပြည်ထောင်စနစ် ခပ်ဆန်ဆန်ဖြစ်အောင် ပြည်နယ်တွေက ပြည်ထောင်စုဗဟိုအစိုးရကို အာဏာတွေ တစတစ နှံ့ပြောင်းလဲပေးလာတာကို တွေ့နေရပါတယ်။

ဟူ၍ဖြစ်သည်။ ထိုနောက် ဦးဗဆွေက ပြည်ထောင်စုစနစ်တွင်ပင် နှစ်မျိုးနှစ်စား ရှိပုံနှင့် ထိုနှစ်မျိုးအနက် ဗဟိုပြည်ထောင်စုကို အာဏာပိုပေးသည့် ပြည်ထောင်စု စနစ်က နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ၏ လုံခြုံရေးနှင့်စီးပွားရေးကို ပို၍စွမ်းဆောင်နိုင်သည့် စနစ် ဖြစ်ပုံကို အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြခဲ့သည်။

ပြည်ထောင်စုစနစ်မှာလည်း ယေဘုယျအားဖြင့် မူနှစ်မူရှိပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုဗဟိုအစိုးရရဲ့အာဏာကို ကန့်သတ် ချုပ်ချယ်ထားပြီး ပြည်နယ်တွေကို ကြွင်းကျန်တဲ့အာဏာတွေ အတောမသတ်ပေးထား တဲ့ မူက တစ်မူ၊ ပြည်နယ်အာဏာတွေကို အကန့်အသတ်နဲ့ပြဋ္ဌာန်း ထားပြီးတော့ ပြည်ထောင်စု ဗဟိုအစိုးရကို အတောမသတ် ကြွင်း ကျန်တဲ့အာဏာတွေ ပေးထားတဲ့မူက တစ်မူ... ပထမမူအရဆိုရင် ဗဟိုအစိုးရက အားနည်းပြီး ပြည်နယ်အစိုးရတွေက အာဏာပိုရှိ တယ်။ ဒုတိယမူအရဆိုရင် ပြည်နယ်အစိုးရတွေက အားနည်းပြီး ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့ဗဟိုအစိုးရက အင်အားတောင့်

တင်းခြင်းရှိပါတယ်။ ယနေ့ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိသမျှ ပြည်ထောင်စုစနစ် နိုင်ငံတွေကို လေ့လာကြည့်တဲ့အခါမှာ ပထမပြည်ထောင်စု အမျိုး အစားက ဒုတိယပြည်ထောင်စုအမျိုးအစားဘက်ကို အခြေခံဥပဒေ ပြင်တဲ့နည်း၊ တရားလွှတ်တော်ချုပ်များရဲ့ စီရင်ဆုံးဖြတ်ပေးတဲ့နည်း၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်း အစဉ်အလာနည်းတွေနဲ့သိသိသာသာကြီး ပြောင်း လဲလာတာကို တွေ့ရပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြည်ထောင်စုကြီး တစ်ခုလုံး အင်အားတောင့်တင်းအောင် ပြည်ထောင်စုဗဟိုအစိုးရကို သာ အင်အားဖြည့်တင်းပေးနေတဲ့ အချိန်အခါ ဖြစ်တယ်ဆိုတဲ့ဟာကို တွေ့ရပါလိမ့်မယ်။ အဲတာဟာ လူတွေအမြင်မှန်ရလာပြီး တစ်ကမ္ဘာ လုံးက လက်ခံပြောင်းလဲလာတဲ့ မှန်ကန်တဲ့ ပြည်ထောင်စုလမ်းစဉ် ဖြစ်ပါတယ်။ . . . ခုခေတ်ဟာ နိုင်ငံတိုင်းကတစ်မျိုးသားလုံးစီးပွား ဥစ္စာတိုးတက်ရေးနဲ့ တစ်မျိုးသားလုံးရဲ့လုံခြုံရေးကို အဓိကဦးစားပေး နေရတဲ့ ခေတ်ဖြစ်ပါတယ်။ အဲတာကြောင့် တစ်ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြစ် ရင်လဲ ဖြစ်ရမယ်။ ပြည်ထောင်စုစနစ်ဖြစ်ရင်လဲ ပြည်ထောင်စု ဗဟို အစိုးရက ထိထိရောက်ရောက်အလုပ်လုပ်ဖြစ်အောင် ပြည်နယ်များက လိုလိုချင်ချင်နဲ့ ဗဟိုအစိုးရကို အင်အားဖြည့်တင်းပေးနေရတဲ့ခေတ် ဖြစ်ပါတယ်။

ထိုနောက် ဗမာပြည်နယ် ဖွဲ့ရေး-မဖွဲ့ရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဦးဗဆွေက တင်ပြသည်မှာ

ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ် ဖွဲ့စည်းဖို့ သဘာဝကျတယ်လို့ ဆိုရင် ကျွန်တော်က ဖွဲ့စည်းဖို့ ကြည်ကြည်ဖြူဖြူလက်ခံချင်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်တစ်ခုအနေနဲ့မထူထောင်စေဘဲ ပြည်ထောင်စု ဗဟိုအစိုးရလက်အောက်မှာ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေအရ တိုက်ရိုက် သိမ်းပိုက်ထားပါ။ ဗမာပြည်မဟာ ရေမြေအနေအထားအရ သဘာဝ အလျောက် အခြားပြည်နယ်တွေထက် ပိုမိုတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးနေတာ တွေ့နိုင်ပါတယ်။ . . . ပြည်နယ်တွေထက် တိုးတက်မှုရှိပြီးဖြစ်တဲ့ ဗမာ ပြည်မက ကျန်ပြည်နယ်အားလုံးရဲ့ တိုးတက်မှုကိုပါ ပါဝင်တာဝန်ယူ စေသင့်တယ်လို့ ယူဆတာကြောင့် ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်ဖွဲ့ရေး မပေးခဲ့ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ . . . ထူးခြားတဲ့ ကျွန်တော်တို့ရဲ့အခြေအနေ အရ ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်မလုပ်ခဲ့တာမှန်ကန်တယ်လို့ ကျွန်တော်

တို့ယူဆပါတယ်။ အကယ်၍ ဗမာပြည်မကိုသာ ပြည်နယ်ပေးမိရင် ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံရဲ့ အခြေအနေဟာ တစ်မျိုးတစ်ဖုံ ပြောင်းလဲသွားစရာရှိပါတယ်။ ဗမာပြည်မကလည်း ငါဟာပြည်နယ်တစ်ခုပဲ ဆိုပြီးတော့ အခြားပြည်နယ်တွေရဲ့ထူထောင်ရေးကို တာဝန်ယူချင်မှု ယူပါလိမ့်မယ်။ ဗမာပြည်နယ်မှ ဗမာပြည်နယ်ဆိုတဲ့ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ စိတ်ဓာတ်တွေပေါ်လာပြီး ရှိရှိသမျှမိမိအင်အားကို အခြားပြည်နယ်တွေအတွက် မျှဝေမသုံးပဲ ဗမာပြည်နယ်တစ်ခုထဲမှာသာ အလုံးစုံ ဖိသုံးချင်သုံးပါလိမ့်မယ်။ ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံတော် ဗဟိုအစိုးရကို ပေးထားတဲ့အာဏာတွေဟာ အခုလိုရှိချင်မှလဲရှိပါလိမ့်မယ်။ အခြားပြည်နယ်တွေကတောင်းသလို ဗမာပြည်နယ်ကလဲ အာဏာတွေကို တောင်းလာပါလိမ့်မယ်။ လက်ရှိအခြေခံဥပဒေရဲ့ တတိယဇယားမှာ ပါရှိတဲ့ ပြည်ထောင်စုနဲ့ ပြည်နယ်ကိုခွဲပေးထားတဲ့ ဥပဒေပြုစာရင်းတွေဟာလဲ ခုအတိုင်း ဖြစ်ချင်မှ ဖြစ်ပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီလိုသာဖြစ်သွားရင် ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံရဲ့ ဗဟိုအစိုးရဟာ အလွန်အင်အား ချိနဲ့တဲ့ ရုပ်ပြဟန်ပြအစိုးရမျိုးသာ ဖြစ်သွားပါလိမ့်မယ်။ ဗမာပြည်နယ်သာ သူ့သဘာဝဝတ္ထုပစ္စည်း သူ့အခွန်အကောက်တွေနဲ့သူ့ ထူထောင်ရေးအတွက်သူ့ လှိုင်လှိုင်ကြီးသုံးစွဲနိုင်ပြီးတော့ တခြားဒေသတွေမှာတော့ အင်္ဂလိပ်ခေတ်တုန်းကလို နစ်နာနေမှာ စိုးရိမ်ရပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုကြီးဟာလည်း ကြာရင် ဝါးအစည်းပြေသလို ပြိုကွဲယိုင်လဲသွားမှာလည်း စိုးရိမ်မိပါတယ်။ အဲတာကြောင့် ဗမာပြည်မကို ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းခွင့်မပေးခဲ့တာဟာ အလွန်မှန်ကန်တယ်၊ သဘာဝကျတယ်လို့ ကျွန်တော်တို့ယုံကြည်ပါတယ်။

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

အထက်ပါအဆိုကို ခိုင်မာစေရန် ဦးဗဆွေက အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင် ဗဟိုက တင်းတင်းကျပ်ကျပ်ချုပ်ကိုင်သည့် စနစ်သို့ ပြောင်းလဲလာပုံကို ဥပမာဖြင့် အောက်ပါအတိုင်း ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။

အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကို အစပျိုးခဲ့တဲ့ ကိုလိုနီပြည်နယ် ၁၃ ပြည်နယ်ဟာ ငါ့ဟာမှငါ့ဟာ ငါဒေသသာ အချုပ်အခြာ ဖြစ်ရမယ် ငါ့ဒေသလုပ်ချင်တိုင်း လွတ်လွတ်လပ်လပ်လုပ်ရမှ ကောင်းမယ်ဆိုတဲ့ သဘောနဲ့ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကြီးကို စထူထောင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒါပေမဲ့ အခုအခါ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံမှာ အခြေအနေ အရ အမေရိကန်သမ္မတကြီးကို သူ့သက်တမ်း လေးနှစ်အတွင်းမှာ အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုရဲ့ အာဏာရှင်ဆန်ဆန် ဖြစ်အောင် အပြောင်းအလဲ ဖြစ်လာပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် ပြည်နယ် တွေဟာ ပြရုပ်သဘောပဲရှိတော့တယ်။ အမေရိကန်သမ္မတထံမှာသာ အာဏာအများဆုံးထားတာ တွေ့ရပါတယ်။ တစ်နည်းအားဖြင့် လျော့ရိလျော့ရဲ ပြည်ထောင်စုစနစ်ဘဝမှ လက်တွေ့မှာ ဗဟိုက တင်းတင်းကျပ်ကျပ် ချုပ်ကိုင်နိုင်တဲ့ တစ်ပြည်ထောင်စု စနစ်ဆန်ဆန် ဖြစ်လာတာ တွေ့ရပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်ရှိ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံ အသီးသီးက သိသိသာသာကြီး ယခုအခါ ပြောင်းလဲနေပါတယ်။ ခေတ်ကို ကျွန်တော်တို့ဆန့်ကျင်ပြီး ခေတ်ကို နောက်ပြန်မဆွဲသင့် တော့ပါဘူး။

ထိုနောက် ပြည်ထောင်စုစနစ် ဖွဲ့စည်းပုံချင်းတူသော်လည်း အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုနှင့် မြန်မာနိုင်ငံတို့တွင် မတူသည့် အချက်တစ်ချက်ရှိပုံကို ဦးဗဆွေက ဆက်လက်တင်ပြရာတွင်

အမေရိကန်နိုင်ငံနဲ့ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ မတူတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကို ကျွန်တော်ထပ်ပြီး တင်ပြလိုပါတယ်။ အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကို ကြည့်ရင် အဲဒီပြည်ထောင်စုထဲမှာရှိတဲ့ ပြည်နယ်တွေဟာ များသော အားဖြင့် နယ်မြေဧရိယာ အကျယ်အဝန်းအရ မတိုမိုမယ်မိုဖြစ်ပါ တယ် ဆိုရပါလိမ့်မယ်။ ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံကျတော့ ဒီလိုမဟုတ် ပါဘူး။ ပြည်နယ်တစ်ခုနဲ့တစ်ခုဟာ နယ်မြေဧရိယာ ကျယ်ဝန်း ချင်းရော လူဦးရေချင်းရော ကင်မတန်ကွာခြားပါတယ်။ ကြီးတဲ့ ပြည်နယ်ကသိပ်ကြီး၊ သေးငယ်တဲ့ပြည်နယ်က အလွန်မှသေးငယ် ပါတယ်။ အဲဒါဟာ ဘာကြောင့်ဖြစ်ရသလဲဆိုရင် ပြည်ထောင်စု ဗမာ နိုင်ငံရဲ့ ပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းပုံ ဖွဲ့စည်းနည်းဟာ အမေရိကန်လို ဒေသ အလိုက်မဟုတ်ဘဲ လူမျိုးစုအလိုက် ဖွဲ့စည်းခဲ့တာကြောင့်ဖြစ်ပါတယ်။

ဟူ၍လည်းကောင်း

အဲဒီလို နယ်မြေဒေသအလျောက် နယ်မြေဒေသ ကျယ်ဝန်းချင်း လည်း ကွာခြား၊ လူဦးရေချင်းလည်း ကွာခြားတာကြောင့် လူမျိုးစု

၁ ဦးဗဆွေ ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ ယင်း

လွှတ်တော်ဖွဲ့စည်းဖို့ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲတဲ့အခါမှာ ပြည်နယ်တိုင်းကို အမတ်ဦးရေ ညီတူညီမျှ မပေးနိုင်ခဲ့ပါဘူး။ အဲဒီအချက်ကို တိုင်းပြုပြည်ပြုလွှတ်တော်မှာ ပါဝင်ဆောင်ရွက်ခဲ့ဖူးတဲ့ ညီတော် နောင်တော်တိုင်း အသိဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူဦးရေအရ၊ ရသင့်ရထိုက်တာထက် ပြည်နယ်တွေအတွက် လူမျိုးစုလွှတ်တော် အမတ်ဦးရေကို ပိုမိုပြီး သတ်မှတ်ပေးခဲ့ပါတယ်။ ထူးခြားတဲ့ ကျွန်တော်တို့အခြေအနေအရ လူမျိုးစုလွှတ်တော်မှာ ပြည်နယ်အားလုံးက ရွေးကောက် တင်မြှောက်တဲ့ အမတ်ဦးရေဟာ ပြည်မကရွေးကောက် တင်မြှောက်တဲ့အမတ်ဦးရေထက် ခုအချိန်မှာလည်း ပိုနေတာတွေ နိုင်ပါတယ်။ ပြည်သူ့လွှတ်တော်အတွက် ကမ္ဘာ့အစဉ်အလာအရ ဆိုရင် လူဦးရေအချိုးအစားအလိုက် အမတ်ဦးရေကို အတိအကျ ကျွန်တော်တို့ သတ်မှတ်ပေးလေ့ရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံမှာတော့ ဒီအစဉ်အလာအတိုင်း အတိအကျ ကျွန်တော်တို့မလုပ်ခဲ့ပါဘူး။ ပြည်နယ်တွေကို အခွင့်အရေးပိုပေးလိုတဲ့ သဘောနဲ့ ပြည်နယ်တွေက ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ သာမန်ရသင့်ရထိုက်တဲ့အမတ်ဦးရေထက်ပိုရအောင် တမင်ပိုမိုပြီးသတ်မှတ်ပေးခဲ့တာ အထင်အရှားဖြစ်ပါတယ်။ ဒီထူးခြားချက်တွေဟာလည်း အခြား ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတွေနဲ့မတူပါဘူး။... နောက်ထူးခြားတဲ့ အချက်တစ်ချက်ကတော့ ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံရဲ့ ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့မှာ အခြေခံဥပဒေက ပြည်နယ်တွေကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ဝန်ကြီးတွေပါဝင်ခွင့်ပေးထားပါတယ်။ ကမ္ဘာ့ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများရဲ့ အခြေအနေ၊ အခြေခံဥပဒေတွေကို ကျွန်တော်တို့လေ့လာကြည့်တဲ့အခါမှာ ဘယ် ပြည်ထောင်စုမှာမှ ပြည်နယ်တွေကို ဒီလိုအခွင့်အရေးမပေးခဲ့ပါဘူး။ ပြည်ထောင်စုဗမာနိုင်ငံမှာသာ ထူးခြားတဲ့အခြေအနေအရ ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့မှာ အဖွဲ့ထဲမှာ ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်တွေကို ပါဝင်စေတဲ့အခွင့်အရေးမျိုးပေးထားတာ ရှိပါတယ်။

ဟူ၍လည်းကောင်း ဦးဗဆွေ က ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သည်။

ထိုနောက် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို အာဏာတူပေးရေးကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ ဖဆပလ ၏ သဘောထားကို ဦးဗဆွေ က တစ်ဖက်ပါအတိုင်း ဆက်လက်တင်ပြသည်။

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေအရ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နဲ့ လူမျိုးစုလွှတ်တော်ရယ်လို့ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ်ကို ကျွန်တော်တို့လက်ခံထားပါတယ်။ အဲဒီလွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို အာဏာပေးပုံပေးနည်းမှာ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ကို ခန့်ထားတဲ့ကိစ္စ၊ ငွေရေးကြေးရေးနဲ့ပတ်သက်တဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အဆိုများကို ပြုနိုင်တဲ့ကိစ္စ၊ အဲဒီကိစ္စနှစ်ရပ်ကလွဲရင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ရဲ့ ကျန်အာဏာအားလုံးဟာ အတူတူပဲ ဖြစ်ပါတယ်။ ကမ္ဘာပေါ်မှာရှိတဲ့ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စနစ်ကို လက်ခံထားတဲ့နိုင်ငံတွေကို ကျွန်တော်တို့ လေ့လာကြည့်တဲ့အခါမှာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အနက် တစ်ပြည်လုံးမဆန္ဒရှင်အားလုံးကို လူဦးရေအလိုက် အညီအမျှကိုယ်စားပြုတဲ့ ပြည်သူ့လွှတ်တော် (ကိုသာ ဒီအာဏာများ အပ်နှင်းထားတာတွေ နိုင်ပါတယ်။ အဲဒီမူဟာ ကမ္ဘာကလက်ခံထားတဲ့ ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီမူဖြစ်ပါတယ်။ ... ပါလီမန်ကို တာဝန်ခံတဲ့ အစိုးရအဖွဲ့မျိုးရှိတဲ့ တိုင်းပြည်တိုင်းမှာ ဒီနည်းကလွဲပြီး အခြားလိုက်နာကျင့်သုံးရန်နည်းမရှိပါဘူး။ ဝန်ကြီးချုပ်ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကသာ ခန့်ရပေမဲ့ အခြားနိုင်ငံများလို ကျွန်တော်တို့ထိုပြည်နယ်တွေက အခွင့်အရေးမဆုံးပါဘူး။ ပြည်နယ် ဝန်ကြီးများဟာလည်း အခြေခံဥပဒေအရ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအဖွဲ့မှာ အလိုအလျောက် ပါဝင်ခွင့်ပေးထားတာရှိပါတယ်။ အခြားပြည်ထောင်စုနိုင်ငံများမှာ ပြည်နယ်များကို ဒီအခွင့်အရေးမျိုးပေးမထားပါဘူး။ ဆိုတာလည်း ညီတော်နောင်တော်တို့အသိပဲ ဖြစ်ပါတယ်။”

လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို အာဏာတူပေးရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဗဆပလ ၏ သဘောထားကိုတင်ပြပြီးနောက် ဦးဗဆွေက ဆက်လက်တင်ပြသည့်အချက်မှာ လက်ရှိ ဖွဲ့စည်းပုံ အခြေခံဥပဒေသည် ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်နှင့် ကိုက်ညီသည်ဆိုသည့်အချက်ဖြစ်၏။ ထိုအချက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဦးဗဆွေ၏ တင်ပြပုံမှာ

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုမူဟာ မှန်ကန်သလားဆိုတဲ့ မေးခွန်းကို ကျွန်တော် ဖြေချင်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် အခြေခံဥပဒေကို အတည်ပြုခဲ့တဲ့ ၁၉၄၈ ခု ဇန်နဝါရီလ ၄ ရက်နေ့အထိ အင်္ဂလိပ်ဘုရင်ခံဟာ အထင်အရှား တည်ရှိခဲ့ပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အခုလို ပြည်ထောင်စုခေတ်၊ စုစည်းတဲ့ခေတ် ရတဲ့နေရာမှာ ခြိမ်းခြောက်မှု၊ အဓမ္မမှု လုံးဝမပါ

ခဲ့ပါဘူး။ အားလုံးသဘောတူ ဖွဲ့စည်းခဲ့တဲ့ဟာ ဘယ်သူမှ မငြင်းနိုင်ပါဘူး။ ပြည်ထောင်စုတွေရဲ့ ထုံးတမ်းစဉ်လာတွေနဲ့အညီ ပြည်ထောင်စုက တာဝန်ယူရမဲ့ လုပ်ငန်းဘာသာရပ်များနဲ့ ပြည်နယ်များနဲ့သက်ဆိုင်တဲ့လုပ်ငန်းဘာသာရပ်များကို အခြေခံဥပဒေမှာ ခွဲခြားသတ်မှတ်ထားပါတယ်။ ဒီအပြင် ပြည်ထောင်စုနဲ့ ပြည်နယ်တွေဟာ ဥပဒေအရ ပေးထားတဲ့ အာဏာများနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အငြင်းပွားမှုရှိလာရင် အခြေခံဥပဒေနဲ့အညီ အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းပေးမဲ့ တရားလွှတ်တော်ချုပ်ကိုလည်း ဖွဲ့စည်းထားပါတယ်။ အဲဒီအင်္ဂါရပ်တွေဟာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်တစ်ခုရဲ့ အဓိကအင်္ဂါရပ်တွေပဲဖြစ်ပါတယ်။ အဲဒီအင်္ဂါနဲ့ ကိုက်ညီတာကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ ပြည်ထောင်စုစနစ်ဟာ စစ်စစ်ဖြစ်တယ်ဆိုတာ ကျွန်တော်အတိအလင်း ပြောလိုပါတယ်။ . . . ကြွင်းကျန်အာဏာများကို ပြည်ထောင်စုမှာ ထားသင့်သလား၊ တာမမှဟုတ် ပြည်နယ်တွေမှာ ထားသင့်သလားဆိုတာဟာ ပြည်ထောင်စု တစ်ခုနဲ့တစ်ခု မတူကြပါဘူး။ သက်ဆိုင်ရာ ပြည်ထောင်စုက မိမိရဲ့အခြေအနေအရ ထားချင်ရာမှာ ထားနိုင်ပါတယ်။ . . . ကြွင်းကျန်အာဏာများကို ဗဟိုအစိုးရမှာ ထားမိတာကြောင့် ပြည်ထောင်စုအင်္ဂါချို့ယွင်းသွားပြီဆိုတာမျိုး ကျွန်တော်တို့ မကြားပါဘူး။ အခုမှ အထူးအဆန်း ကြားနေရပါတယ်။

ဟူ၍ဖြစ်သည်။

၎င်း၏မိန့်ခွန်းကို နိဂုံးမချုပ်မီဦးဗဆွေက တင်ပြသည့်အချက်မှာ ခွဲထွက်ခွင့်ကိစ္စ ဖြစ်၏။ ထိုကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍

ညီတော်နောင်တော်များခင်ဗျား၊ ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်နိုင်တဲ့ အခွင့်အရေးအကြောင်းကိုလည်း ကျွန်တော် အနည်းငယ်ပြောလိုပါတယ်။ အဲဒီအခွင့်အရေးကို အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုကြီးတည်ထောင်စက လက်ခံခဲ့ပေမဲ့ ခုအခါ ခေတ်မမီတော့ပါဘူး။ အဲဒီမူမမှန်တဲ့သဘောတရားကို လွန်ခဲ့တဲ့နှစ်ပေါင်း ၁၀၀ ကျော်လောက်ကတည်းက အမေရိကန်သမ္မတကြီး အောဘရာဟမ်လင်ကွန်းဟာ ခွဲထွက်ရေးဝါဒကို တိုက်ဖျက်သူ ဖြစ်ပါတယ်။ စစ်အကြီးအကျယ်

တိုက်ပြီး တိုက်ဖျက်ခဲ့ရပါတယ်။ အဲဒီလို မူမမှန်တဲ့ ခွဲထွက်ရေး ဝါဒကို တိုက်ဖျက်ခဲ့တာကြောင့် အေဘာဟာင်လင်ကွန်းဟာ ရာဇဝင်ကျော် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးအဖြစ်ဖြင့် ကမ္ဘာက အသိအမှတ်ပြုခြင်း ခံနေရပါတယ်။ ကျွန်တော် ခုလို တင်ပြနေခြင်းဟာ အခြေခံဥပဒေ ရေးဆွဲစဉ်က အတည်ပြုခဲ့တဲ့တစ်ခုကို ဖျက်ပစ်ရမယ်လို့ ဘောင်းဆို နေခြင်း မဟုတ်ပါဘူး။ ပြည်တည်ခါစက ပေးပြီးသား အခွင့်အရေး တွေကို မူအားဖြင့် ဘယ်အခွင့်အရေးကိုမှ မရုပ်သိမ်းထိုက်ဘူးလို့ ကျွန်တော်အနေနဲ့ ယုံကြည်ပါတယ်။

ဟု ဦးဗဆွေက တင်ပြပြီးနောက် နိဂုံးချုပ်စကား ပြောရာတွင်

ညီတော်နောင်တော်များခင်ဗျား၊ ကျွန်တော်တို့ဟာ မိသားစုများ အနေနဲ့ ပြန်လည်လက်တွဲပြီး လုပ်ကိုင်ခွင့်ရခဲ့တာဟာ ၁၄ နှစ်ခန့် ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို ပေါင်းသင်းလုပ်ကိုင်ခဲ့တဲ့နေရာမှာ အထင် အမြင်အယူအဆ လွဲမှားမှုတွေလည်း ရှိသင့်သလောက် ရှိခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီထင်မြင်လွဲမှားမှုတွေကို ကျွန်တော် တင် ပြ ခဲ့ တဲ့ အ တိုင်း ပဲ ကျွန်တော်တို့တတွေဟာ မိသားစုနည်းနဲ့သာ ဖြေရှင်းရင် မပြေလည် နိုင်တဲ့ ပြဿနာဆိုလို့ရှိမယ်လို့ ကျွန်တော်မထင်ပါဘူး။ အလုပ်လုပ်ခဲ့ ကြတဲ့အခါမှာ အမှားတွေလည်း ရှိနိုင်ပါတယ်။ အချင်းချင်းဆက်ဆံပုံ ဆက်ဆံနည်းတွေမမှန်ကန်တာ၊ ညှိဖျင်းတာ၊ မယဉ်ပါး မလိမ္မာတာ တွေလည်း ရှိသလောက်ရှိမှာပါပဲ။ ဒါပေမဲ့ အဲဒီလိုလိမ္မာရေးခြားမရှိ တဲ့တိုင်းရင်းသားညီ ရင်း အစ်ကိုလို မဆက်ဆံတတ်တဲ့ ငါးခုံးမတွေ ကြောင့် ကျွန်တော်တို့ ပြည်ထောင်စုကြီးဟာ မမှောက်သင့်ပါဘူး။ ကျွန်တော် တို့တစ် တွေ မိသားစုစိတ်ဓာတ်တွေနဲ့ နည်းလမ်းရှာ ဖွေပြီး ခြေမ မကောင်း ခြေမ၊ ဆိုသ လို့ မကောင်း သူတွေကို သွန်သင်သင့်တာသွန်သင်၊ ဆုံးမသင့်တာဆုံးမ၊ အရေးယူသင့်တာ အရေးယူသွားရင် ပြည်ထောင်စုအတွင်းမှာ အထင်အမြင်လွဲမှားမှု တွေဟာ လည်း ပပျောက် သွားမယ် လို့ ကျွန်တော် ယုံကြည် ပါတယ်။ . . . ညီတော် နောင်တော်များခင်ဗျား ကျွန်တော်တို့ ပြည်နယ်ခပ် များ များ ဟာ မတိုးတက်မဖွံ့ဖြိုးဘဲ အောက်တန်း နောက်တန်းကျနေသလို ဗမာပြည်မ အချို့ နေရာတွေမှာလည်း အလွန် အောက်တန်းနောက်တန်း ကျနေပါသေးတယ်။ အဲဒီ

အောက်တန်း နောက်တန်း ကျပြီး မဖွံ့ဖြိုးသေးတဲ့ နေရာဒေသ အားလုံးကို ကျန်ဒေသအားလုံးနဲ့ ညီတူတိုးတက်လာအောင် ကျွန်တော်တို့ အသေအလဲအဆင်းရဲခံပြီး ကြိုးစားကြဖို့လိုပါသေးတယ်။ ကျွန်တော်တို့ လက်တွဲပြီး ကြိုးစားကြရင် မအောင်မြင်နိုင်စရာအကြောင်း ဘာမှမရှိပါဘူး။

ဟု ဦးဗဆွေ က ထည့်သွင်းပြောကြားခဲ့သည်။

ဆွေးနွေးပွဲဒုတိယနေ့ဖြစ်သည့် မတ်လ ၁ ရက်နေ့ ဆွေးနွေးပွဲ အစီအစဉ်အရ နောက်ဆုံး ဆွေးနွေးသူအဖြစ် ဦးဗဆွေ က မိန့်ခွန်းပြော ပြီးသောအခါ သဘာပတိ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု က ဝမ်းသာရွှင်ယူ အားရသောလေသံဖြင့် နိဂုံးချုပ်စကားပြောသည်။ ဆွေးနွေးပွဲကို မတ်လ ၇ ရက်နေ့သို့ ရွှေ့ဆိုင်းလိုက်ကြောင်းလည်း ကြေညာသည်။ ထိုနောက် ရွှေ့နေချုပ် ဦးဗဆွေ၊ ဝန်ကြီး ဒေါက်တာဦးမောင်၊ ဦးဗဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ သခင်သာခင်၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးတို့က သခင်ချစ်မောင် အနီးဝိုင်းလာကြပြီး ချီးကျူးစကားပြောကြသည်။ ထိုသို့ချီးကျူးစကား ပြောကြရာတွင် ဦးကျော်ငြိမ်းက “ခင်ဗျားတို့ ကွန်မြူနစ်တွေမှာ လူမျိုးကြီး ငါဒရှိသကဲ့သို့ ဟူ၍ လည်းကောင်း၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေးနှင့် ဦးကျော်ငြိမ်းတို့က “မိန့်ခွန်းကတော့ ကောင်းပါတယ်ဗျာ ဒါပေမယ့် ထုံးစံအတိုင်း ကျွန်တော်တို့ကို ဆော်ဒါ နှက်ဒါတော့ ပါသေးတာဗျာ” ဟူ၍လည်း ကောင်း၊ ရယ်စရာမောစရာများ ပြောခဲ့ကြသည်။ ထိုအခါ သခင်ချစ်မောင် က “အော်-ဒါကတော့ဗျာ ဒီလိုဖြစ်ကြရဒါ ကျွန်တော်တို့ ပြည်မဘက်က ခြောက်ပြစ်ကင်းလုပ်လို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ၊ အများရှိရင် ဝန်ခံလိုက်တာ အကောင်းဆုံးပေါ့ဗျာ” ဟု ပြန်လည်ချေပရာ သခင်ချစ်မောင် ၏ ချေပချက်ကို ဦးဗဆွေ က ဝင်ရောက်ထောက်ခံလေသည်။ ထို့နောက် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများသည် ညှိနှိုင်းဆောင်သို့ ကူးကာ ခေါက်ဆွဲနှင့်ကော်ဖီများ သုံးဆောင်ကြ၏။ ည ၈ နာရီခွဲ ခန့်တွင် ကိုယ်စားလှယ်တော်ကြီးများ အသံလွှင့်ရုံကြီးမှ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည်။

ဖက်ဒရယ်မူနှင့်ဝထစအဖွဲ့ချုပ်သဘောထား

အသံလွှင့်ရုံ၌ပြုလုပ်သည့် ဆွေးနွေးပွဲအစီအစဉ်အရ ဖက်ဒရယ်မူနှင့် ပတ်သက်၍ ပထစ၏သဘောထားကို ဝန်ကြီးဒေါက်တာ ဦးမောင်က မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင် ပြောကြားရန်ဖြစ်သော်လည်း မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် တပ်မတော်က

၀ ဦးဗဆွေ၏ အသံလွှင့်ရုံမိန့်ခွန်း။

၂ သခင်ချစ်မောင်၊ ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စု၊ ၁၁ ထ-င။

နိုင်ငံတော်အာဏာကို ထိန်းသိမ်းလိုက်သည့်အတွက် ဝန်ကြီးဒေါက်တာ ဦးမောင်၏ မိန့်ခွန်းမပြောဖြစ်တော့ချေ။ သို့သော် ဝန်ကြီးဒေါက်တာ ဦးမောင်ပြောမည့် မိန့်ခွန်းကို စာအုပ်အဖြစ် ပုံနှိပ်ထားပြီးဖြစ်၍ ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပထစ၏ သဘောထားကိုကား သိရှိနိုင်သည့်အလျောက် ထည့်သွင်းဖော်ပြလိုက်ပါသည်။

ဝန်ကြီးဒေါက်တာ ဦးမောင်ပြောကြားမည့်မိန့်ခွန်းတွင် ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးသည် ပြည်ထောင်စုတိုင်းရင်းသားအားလုံးအတွက် သေရေးရှင်ရေး တမျှ အလွန်အရေးကြီးပြီး ပြည်ထောင်စုကြီးတစ်ရပ်လုံးနှင့်ဆိုင်သည့် ပြဿနာ ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုပြဿနာကိုမှန်မှန်ကန်ကန် မဖြေရှင်းနိုင်လျှင် ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲသွားနိုင်ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲသွားလျှင် မည်သည့်တိုင်းရင်းသားမျှ သက်သာခွင့်ရမည်မဟုတ်ဘဲ ပြည်ထောင်စုသားအားလုံး ကျွန်ုပ်တို့ပေါက်ဘဝကို ပြန်ရောက်နိုင်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ပြည်ထောင်စုကြီးအ ခွန်ရှည်ရေးအတွက် ပြဿနာကိုမှန်မှန်ကန်ကန်ဖြေရှင်းသင့်ကြောင်း ပထမတင်ပြထားသည်။^၁ ထို့နောက် လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ၏ နောက်ခံသမိုင်းကို ပင်လုံညီလာခံမှစ၍ အခြေခံ ဥပဒေရေးဆွဲပြီးသည့်အထိ အကျဉ်းချုပ်ရှုတင်ပြသည်။ ထိုသို့တင်ပြရာတွင် ဖဆပလ ပဏာမပြင်ဆင်မှု ညီလာခံတွင် တင်သွင်းခဲ့သည့် အဆိုပေါင်း ၁၄ ခု ရှိကြောင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ လမ်းညွှန် ခုနစ် ချက် ဆိုသည်မှာလည်း ဖဆပလ ပဏာမ ညီလာခံတွင် တင်သွင်းသောအဆို ၁၄ ခု အနက်မှ ပထမ ခုနစ်ခုသာဖြစ်ကြောင်း။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏လမ်းညွှန် ခုနစ် ချက်ကိုသာ ကွက်၍ကြည့်မည် ဆိုလျှင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းချပေးသည့် လမ်းညွှန်ချက်နှင့် ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံ ဥပဒေဟာ မကိုက်ညီသကဲ့သို့ ထင်ယောင်ထင်မှားဖြစ်နိုင်ကြောင်း၊ သို့သော် ဖဆပလ ပဏာမညီလာခံတွင် တင်သွင်းခဲ့သောအဆို ၁၄ ခု^၂ စလုံးကို ဖတ်ရှုလေ့လာကြည့် လျှင် ဖဆပလ ပဏာမပြင်ဆင်မှုညီလာခံတွင်တင်သွင်းသော ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ လမ်းညွှန်ချက်နှင့် လက်ရှိဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေ ကိုက်ညီသည်ကိုတွေ့ရကြောင်း ဖော်ပြထား၏။^၃

အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲပုံနှင့်ပတ်သက်၍

ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မီတီအစည်း အဝေးကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့က တကြိမ်ကျင်းပ

၁ ပြည်မ ပြည်နယ်များနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ပြောကြားသော ဥက္ကဋ္ဌကြီး ဝန်ကြီးဒေါက်တာ ဦးမောင်၏ ပထစအဖွဲ့ချုပ်သဘောထားမိန့်ခွန်း၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ချုပ်၊ စာ ၃-၄။ နောင်ကိုးကားလျှင် ဦးမောင်မိန့်ခွန်း ဟု ညွှန်းမည်။

၂ နောက်ဆက်တွဲ (၃) တွင် ကြည့်ပါ။

၃ ဦးမောင်၏ မိန့်ခွန်း၊ စာ ၉-၁၀။

ခဲ့ပါတယ်။ ဒုတိယအကြိမ်ဖြစ်သော ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ဦးအောင်ဆန်းကိုယ်တိုင် သဘာပတိအဖြစ် ကြီးမှူး၍ ဆပ်ကော်မီတီအစည်းအဝေးကို ကျင်းပခဲ့ပါတယ်။ အစည်းအဝေး မှတ်တမ်းများအရ အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ထားသည်ကို တွေ့ရှိ ရပါတယ်။ အဲဒီ အစည်း အဝေးမှတ်တမ်းကို နောက်တနေ့ ၂၅၊ ၆၊ ၄၇ ရက်နေ့ အစည်းအဝေးကအတည်ပြုထားကြောင်း တွေ့ရှိရပါတယ်။

ဟု ဖော်ပြထားပြီး ၎င်းပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မတီမှ

ညောင်ရွှေ စော်ဘွားကြီး၊ မိုင်းပွန် စော်ဘွားကြီးနှင့် ဆမားဒူဝါး ဆင်ဝါးနောင်တို့မေးမြန်းသော မရှင်းလင်းသည့်အချက်အလက်တို့ကို ဦးအောင်ဆန်း၊ သခင်မြ၊ ဦးဘချိုနှင့် ဦးချန်ထွန်းတို့က အကျယ် တဝင့် ရှင်းလင်းပြောကြားပြီးနောက်၊ ဖွဲ့စည်းလတ်သော မြန်မာ ပြည်ထောင်စုတွင် မြန်မာပြည်မှအပ အခြားအခြားသော ပါဝင် သည့်နယ်များတို့တွင် သီးသန့်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အစိုးရရှိရမည်ဖြစ် သော်လည်း မြန်မာပြည်မနှင့် အခြားပြည်နယ်များမှာ နိုင်ငံအကျယ် အဝန်း၌၎င်း၊ လူဦးရေ၌၎င်း၊ စီးပွားရေးအခြေအနေ၌၎င်း၊ လွန်စွာ ခြားနားသည့်ပြင် ငွေကြေးနှင့်လူအင်အား စသောအခက်အခဲတို့ ကြောင့် မြန်မာပြည်မအတွက် သီးခြားသောလွှတ်တော်နှင့် အစိုးရ မထားရှိဘဲ ပြည်ထောင်စုလွှတ်တော်နှင့် အစိုးရကပင်လျှင် မြန်မာ ပြည်မအတွက်ကိုပါ ဆောင်ရွက်ရန် ဖဆပလ ပဏာမညီလာခံမှ ရေး ဆွဲထားသောမူကို အကြမ်းအားဖြင့် အားလုံးသဘောတူ ပြဋ္ဌာန်း ကြသည်။

မြန်မာနိုင်ငံတွင် ပါဝင်လျက်ရှိသော ပြည်နယ်များ အခြေ အနေအရ ရှိပြီးဖြစ်သော မည်သည့်ပြည်ထောင်စုမူမျိုးနှင့်မှ မြန်မာ နိုင်ငံနှင့် တသွေမတိမ်း လုံးဝမကိုက်ညီနိုင်သဖြင့် ကမ္ဘာပေါ်ရှိ အမေရိကန်၊ ဆွစ်ဇာလန်၊ ရုရှားနိုင်ငံ အစရှိသော ပြည်ထောင်စု မျိုးစုံမှ မြန်မာနိုင်ငံအတွက် သင့်လျော်မည့် ကောင်းနိုးရာရာအချက် တို့ကိုသာ စိစစ်ပေါင်းစပ်ရေးဆွဲခြင်းကို နှစ်ခြိုက်ပါကြောင်း

ဆိုသည့်အပိုဒ်ကို ထုတ်နုတ်ကိုးကား၍ ဝန်ကြီးဗေဒိကဘာ ဦးမောင် ၏ မိန့်ခွန်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မတီ အစည်းအဝေးကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၅ ရက်၊ ၂၇ ရက်၊ ဇူလိုင်လ ၁ ရက်၊ ၄ ရက်၊ ၈ ရက်၊ ၁၀ ရက်နှင့် ၁၂ ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပကာ ပြည်နယ်ကိစ္စများကို ဆွေးနွေးကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်များအာဏာ ခွဲဝေရေးကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ “ပြည်ထောင်စုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်များအာဏာ (ဌာန) များ ခွဲဝေလွှဲအပ်ခြင်းဆိုင်ရာ ယာယီဆပ်ကော်မတီအဖွဲ့ငယ်က ထောက်ခံတင်ပြထားသော ဗဟိုနှင့်ပြည်နယ်များ၏ အာဏာများကို သတ်မှတ်ပြီးနောက်၊ မသတ်မှတ်ရသေးသောအာဏာတို့ကို ဗဟိုအစိုးရသို့ ပေးရန်ဆိုသည့်အချက်ကို ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း သဘာပတိအဖြစ် ဆောင်ရွက်သော ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မတီအစည်းအဝေးက လက်ခံခဲ့ကြောင်း၊ ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်နေ့စွဲဖြင့် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မတီ၏ ကြားဖြတ်အစီရင်ခံစာတွင်လည်း အထက်ဖော်ပြပါ ဆပ်ကော်မတီ၏ ထောက်ခံချက်ကို သဘောတူသည်ဟုမှတ်တမ်းတင်ထားကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်၏ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲရေးကော်မတီ အစီရင်ခံစာမှတ်တမ်းများအရ ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များ ပြဿနာအရပ်ရပ်တို့ကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၇ ရက်နေ့တွင် သဘာပတိ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းခေါင်းဆောင်သော ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ ဆပ်ကော်မတီက စစ်ဆေးဆွေးနွေးပြီးနောက် ကြားဖြတ် အစီရင်ခံစာကို တင်သွင်းခဲ့ကြောင်း၊ အခြေခံဥပဒေဆိုင်ရာသဘောထားနှင့်မူကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများက အပြည့်အစုံအပြီးသတ် ရေးဆွဲခဲ့ပြီးမှ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း အပါအဝင် ခေါင်းဆောင်ကြီးခုနစ်ဦးတို့ ကျဆုံးခဲ့သည်မှာ ထင်ရှားကြောင်းကိုလည်း ဝန်ကြီးဒေါက်တာ ဦးမောင်၏ မိန့်ခွန်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။’

ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူအရ ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေးနှင့် ပတ်သက်၍ ပထမ၏ သဘောထားကို တင်ပြရာတွင် ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ဦးဆောင်၍ အခြေခံဥပဒေကို ရေးဆွဲစဉ်ကပင် ထိုကိစ္စကို ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများက လေးလေးနက်နက် စဉ်းစားဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီး ဖြစ်ကြောင်းကို ၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇွန်လ ၂၃ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် ပြည်ထောင်စုနှင့် ပြည်နယ်များဆပ်ကော်မတီ အစည်းအဝေးမှတ်တမ်းမှ အောက်ပါကောက်နုတ်ချက်ကိုသာ ပြန်လည်ကိုးကား ဖော်ပြထားသည်။

ညောင်ရွှေ စော်ဘွားကြီး၊ မိုင်းပွန် စော်ဘွားကြီးနှင့် ဆမားဒူဝါး ဆင်ဝါးနောင်တို့ မေးမြန်းသော မရှင်းလင်းသည့် အချက်အလက်

တို့ကို ဦးအောင်ဆန်း၊ သခင်မြ၊ ဦးဘချိုနှင့် ဦးချန်ထွန်းတို့က အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းပြောကြားပြီးနောက်၊ ဖွဲ့စည်းလတ်သော မြန်မာပြည်ထောင်စုတွင် မြန်မာပြည်မှအပ အခြားအခြားသော ပါဝင်သည့်နယ်များတို့တွင် သီးသန့်အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် အစိုးရရှိရမည် ဖြစ်သော်လည်း မြန်မာပြည်မနှင့် အခြားပြည်နယ်များမှာ နိုင်ငံ အကျယ်အဝန်း၌၎င်း၊ လူဦးရေ၌၎င်း၊ စီးပွားရေးအခြေတို့၌၎င်း၊ လွန်စွာခြားနားသည့်ပြင် ငွေကြေးနှင့် လူအင်အားစသော အခက် အခဲတို့ကြောင့် မြန်မာပြည်မအတွက် သီးခြားသော လွှတ်တော်နှင့် အစိုးရမထားရှိဘဲ၊ ပြည်ထောင်စု လွှတ်တော်နှင့် အစိုးရကပင်လျှင် မြန်မာပြည်မအတွက်ကိုပါ ဆောင်ရွက်ရန် ဗဆပလ ပဏာမညီလာခံမှ ရေးဆွဲထားသောမူကို အကြမ်းအားဖြင့် အားလုံးသဘောတူ ပြဋ္ဌာန်းကြသည်။”

ပြည်ထောင်စုဗဟိုအစိုးရနှင့် ပြည်နယ်များအာဏာခွဲဝေရေးနှင့် ပတ်သက်၍လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ ရှိစဉ်ကပင် ထိုကိစ္စကို စဉ်းစားဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ခဲ့ပြီးဖြစ်ကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြထား၏။

အာဏာများခွဲဝေသတ်မှတ်ရာတွင် ပြည်နယ်များ၏အာဏာများကို သတ်မှတ်ပြီးနောက် မသတ်မှတ်ရသောအာဏာတို့ကို ဗဟိုအစိုးရသို့ ပေးရန်သဘောတူညီကြောင်းကို တွေ့ခဲ့ရပါတယ်။ ဒီအချက်ကို ကြည့်မယ်ဆိုရင်လဲ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့တကွ ပြည်မ ပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်ကြီးများဟာ ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား အများနှင့် သက်ဆိုင်သောကိစ္စအတွက်သာ အာဏာခွဲဝေပေးပြီး ကျန်အာဏာများကို ပြည်နယ်များကို အုပ်ချုပ်ရန်ဆိုတဲ့အပိုင်းကို လက်မခံကြောင်း ထင်ရှားပါတယ်။^၁

လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို အာဏာတူပေးရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်ခေါင်းဆောင်ကြီးများရှိစဉ်ကပင် လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို အာဏာတူပေးရေးမူကိုလက်မခံခဲ့ကြောင်း အောက်ပါအတိုင်း တင်ပြထားသည်။

ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များရဲ့ “ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဆိုတဲ့ မူ” ရဲ့ တတိယအပိုင်းဖြစ်တဲ့ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်အခွင့်အာဏာတူပေးရေးဆို

၁ ဦးမောင် ၏ မိန့်ခွန်း၊ စာ ၂၆-၂၇။

၂ ဦးမောင် ၏ မိန့်ခွန်း၊ စာ ၂၈။

တဲ့အပိုင်းဖြစ်ပါတယ်။ ဒီအပိုင်းကိုလဲ ကိုယ်စားလှယ်တော် လူကြီးမင်းများ သိရှိတော်မူပြီးတဲ့အတိုင်း ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ပြည်မ ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များပါ အလေးအနက် စဉ်းစားခဲ့ပြီး အောက်ပါအချက်အလက်များအရ အောက်ပါအတိုင်း ဆုံးဖြတ်ချက်ချခဲ့တာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။ ဒီဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကျွန်တော်စောစောပိုင်းက တင်ပြပြီးပါပြီ။ ဒီအစီရင်ခံစာရဲ့ကောက်နုတ်ချက်ကို သဘာပတိကြီးမှတစ်ဆင့် အနည်းငယ်ပြန်လည်တင်ပြပါရစေ။ ဒီအစီရင်ခံစာမှာ ပဌမအချက်အနေနဲ့ “ဗဟိုအစိုးရအဖွဲ့ကို ပြည်သူ့လွှတ်တော်က တာဝန်ခံယူရမည်” ဟု ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီသဘောဟာ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံး အခွင့်အာဏာတူပေးမထားကြောင်း ထင်ရှားလှပါတယ်။ ဒီလိုအခွင့်အာဏာတူမပေးခြင်းကို အကြောင်းပြထားဒါကတော့ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်စလုံးအပေါ် တာဝန်ခံယူရမည်ဟု ဖော်ပြထားပါက နိုင်ငံရေးဂိုဏ်းဂဏ ဟုလူမျိုးစုအမျိုးမျိုး အစားစားရှိတဲ့အတွက်၊ ခိုင်မြဲသောအစိုးရကို ဖွဲ့စည်းနိုင်မှာ မဟုတ်ဘူးဆိုတဲ့အချက်ရယ် ပြည်သူ့လွှတ်တော်မှာ လူဦးရေအလိုက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ထားသည့်အမတ်များပါဝင်ပြီး လူမျိုးစုလွှတ်တော်မှာ လူဦးရေအလိုက် ရွေးကောက်တင်မြှောက်ခြင်း မဟုတ်ဘဲ၊ လူဦးရေနည်းသည့် ပြည်နယ်များနှင့် လူနည်းစုတို့အား သက်ညှာ သောအားဖြင့် ကိုယ်စားလှယ်များကို လူဦးရေအလိုက် ရှိသင့်သည်ထက် အဆပေါင်းများစွာပိုမိုပေးအပ်ထားရသဖြင့် ဒီမိုကရေစီဝါဒအရ၊ ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များပါဝင်သည့် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုသာ တာဝန်ခံယူရန် ပြဋ္ဌာန်းထားသည်ဟု ဖော်ပြထားပါတယ်။ ဒီအချက်ဟာ ဒီမိုကရေစီစံနှစ်အရ၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ကိုသာ အခွင့်အာဏာပေးထားတာတွေ့ရပါတယ်။ လွှတ်တော်နှစ်ရပ်ကို အခွင့်အာဏာတူ ပေးထားတာကိုမတွေ့ရ ပါဘူး။ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနဲ့ ခေါင်းဆောင်ကြီးများဟာ ဒီမိုကရေစီထွန်းကားရေးနဲ့ ပြည်ထောင်စုကြီးတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးအတွက် လွှတ်တော်နှစ်ရပ် အခွင့်အာဏာတူပေးဘဲမူကို ထိုအချိန်အခါကပင် လက်မခံခဲ့ပါဘူး။

ဘဏ္ဍာတော်ငွေ ခွဲဝေရေးနှင့်ပတ်သက်၍လည်း ပထစ၏ သဘောထားနှင့် လက်တွေ့ဆောင်ရွက်နေပုံကို

ယခု ခွဲဝေတဲ့ စံနစ်အရဆိုရင် ပြည်နယ်တွေရဲ့ တာဝန်ကို ပြည်မက တော်တော်များများ ထမ်းဆောင်နေရတာကို တွေ့နိုင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့်လို့ ပြည်နယ်များ ဖွံ့ဖြိုးရေးအတွက် ပြည်မက တာဝန်ယူ ရမယ်ဆိုတာ ပြည်မခေါင်းဆောင်များက သဘောပေါက်ပါတယ်။ ဒီလို ပေါက်တဲ့အတွက် နောက်ဆုံး နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်က လူဦးရေ အချိုးအစားပေါ်မှာ အချိုးကျ ဝေပုံကျတဲ့စံနစ် လုပ်ထား ခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်မကရတဲ့ အခွန်တော်ငွေတွေထဲက ဘယ်က လောက် ပြည်နယ်များအပေါ်မှာ အသုံးပြုတယ်ဆိုတာ နောက်ထပ် ဆက်ကျင်းပမဲ့ ဆွေးနွေးပွဲများမှာ အခန့်သင့်ပါက ကျွန်တော်တင်ပြ ဆွေးနွေးပါမယ်။ လက်ရှိပြည်ထောင်စု ဘဏ္ဍာတော်ခွဲဝေရေး စံနစ် ဟာလဲ ပြည်မ ဝိ ဆိုရင် ပြည်နယ် ဝိ ထက်တော့ မရော့ပါဘူး ဆိုတာကို သဘာပတိကြီးမှတဆင့် ကိုယ်စားလှယ်တော် လူကြီးမင်း အား ကျွန်တော်တင်ပြပါတယ်။

ဟု တင်ပြထားပြီး၊ ပထမ၏ သဘောထားမှာ ပြည်နယ်ခေါင်းဆောင်များ တင်ပြ ထားသော ပြဿနာများကို လုံးဝမလိုက်လျောဘဲ ငြင်းပယ်ရန်မဟုတ်ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မူပေါ်ပေါက်လာသည့် အချိန်မှစ၍ ပြည်နယ်များ၌ ဖြစ်ပေါ်နေသော အခြေအနေနှင့် ဆန္ဒများကို ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစိုးရက မျက်ခြည်မပြတ် ဂရုပြု လေ့လာပြီးဖြစ်နိုင်သော ကိစ္စများကို လက်မနှေးဘဲ ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့ကြောင်းလည်း ဖော်ပြထား၏။^၁

ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့က တင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စု စစ်စစ် မူအပေါ် ပထမ၏သဘောထားကိုမူ ဝန်ကြီးဒေါက်တာ ဦးမောင် ၏ မိန့်ခွန်းတွင် အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြထားသည်။

(၁) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ပြည်မ၊ ပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်ကြီးများ အမြော်အမြင် ကြီးမားစွာ ချမှတ်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စု အခြေခံဥပဒေရည်ညွှန်းချက်ပါ သဘောထားများနှင့် လုံးဝကွဲပြား ခြားနားနေသည့် အချက်များကြောင့်၎င်း၊

(၂) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ပြည်မ၊ ပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်ကြီးများအမြော်အမြင်ကြီးမားစွာဖြင့် ချမှတ်ခဲ့သော

၁ ဦးမောင် ၏ မိန့်ခွန်း၊ စာ ၃၀-၃၁။

၂ ဦးမောင် ၏ မိန့်ခွန်း၊ စာ ၃၁-၃၂။

ဒီမိုကရေစီတည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့်ဆန့်ကျင်လျက်ရှိသည့်သဘောများ ပါဝင်နေသည်အချက်များကြောင့်၎င်း။

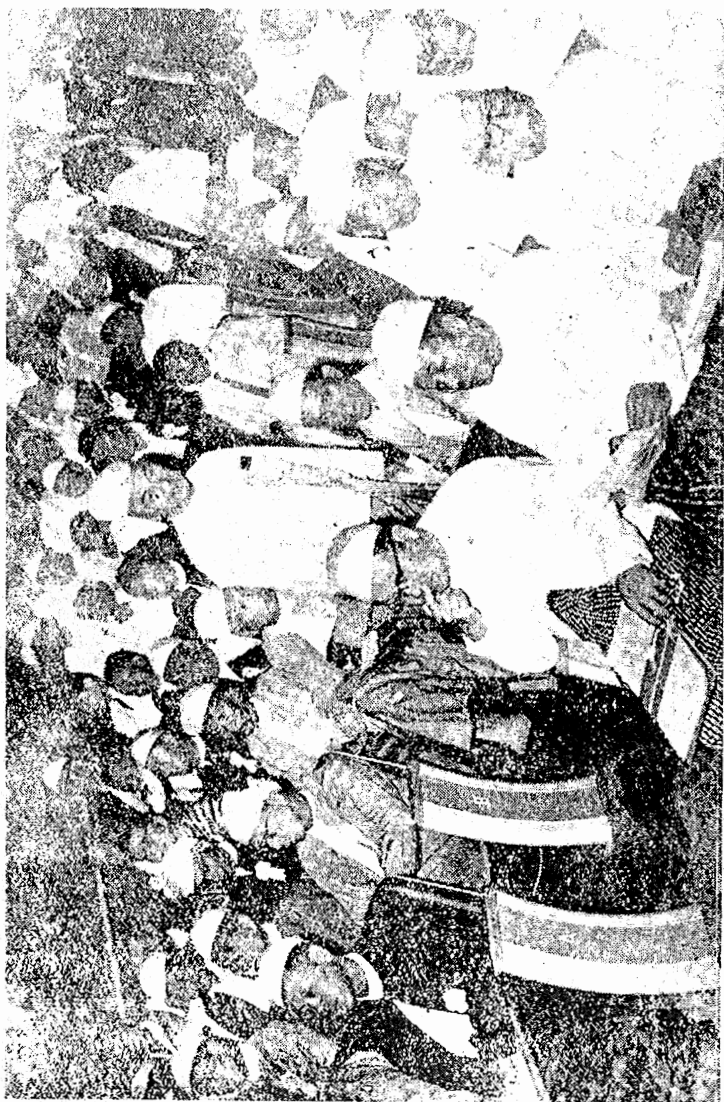
(၃) ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်းနှင့်တကွ ပြည်မ၊ ပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်ကြီးများအမြော်အမြင်ကြီးမားစွာနှင့် ချမှတ်ခဲ့သော ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေးနှင့်ဆန့်ကျင်ခါ ပြည်ထောင်စု ကြီး ပြိုကွဲပျက်စီးစေမည့် အချက်အလက်များ ပါရှိနေခြင်းကြောင့် ၎င်း။

(၄) ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့အစိုးရက ပြည်နယ်များအတွက် ဖြစ်နိုင်သည့်ကိစ္စဖြစ်သည့်ကိစ္စဟူသမျှကို မိသားစုစိတ်ဓာတ်ဖြင့် အစွမ်းကုန်ဆောင်ရွက်နေသည်ကိုထောက်ရှု၍၎င်း။

ဒီမိုကရေစီစံနှုန်းဖွံ့ဖြိုးရေး။ ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ ခိုင်မြဲရေးတို့ကို ရှေ့ရှု၍ ပြည်နယ်များအဖွဲ့ချုပ် ဥက္ကဋ္ဌကြီးတင်ပြ သော ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် ဆိုတဲ့မူကို ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ချုပ်အနေ ဖြင့် လက်မခံနိုင်ပါ (သို့ရာတွင် နိုင်ငံတော်အကြံပေးအဖွဲ့မှ အလေး အနက်ဝေဘန်ဆွေးနွေးပြီး တင်ပြထားသော ထောက်ခံချက်များ မှာ ပြည်ထောင်စုကြီး တည်တံ့ခိုင်မြဲရေး ပြည်ထောင်စုကြီးဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်ရေး တရားမျှတရေး ညီမျှရေးနှင့် လွတ်လပ်ရေးတည်းဟူ သော အခြေခံမူကြီးများနှင့် ကိုက်ညီသည်ဟု ပထမအဖွဲ့ချုပ်က ယုံကြည်ပါကြောင်း) လေးနက်စွာတင်ပြအပ်ပါသည်။

သတင်းစာတစ်စောင်ကမူ ဤသို့ ခန့်ခဲသည်

ဟံသာဝတီ ၂၅-၂-၆၂

ပြည်နယ်ပြည်မနှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီးကို ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်း အသံလွှင့်ရုံသစ်
ကြီးတွင် ၁၉၆၂ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၄ ရက်နေ့မှ စတင် ကျင်းပလျက်ရှိစဉ်

၁၉၄၇ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁၅ ရက်

မလ္လာဗီဒီ

ရန်ကုန်အခြေစိုက်စာအုပ်

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ

အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

မဟာမိတ်နေ့စဉ်

The Myanmar Daily

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

The Tribune

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

The Reporter

ဝိုင်ငံတော်၏အခြေအနေ ဆိုးနေလို့ ဝင်မဝင်လဲ ဝင်နေပြီ

ဝိုင်းခြည်သို့ နှိပ်ချသိမ်း ခန့်ဝင်း တော့သွင်းခြင်း

ဝိုင်းခြည်သို့ နှိပ်ချသိမ်း ခန့်ဝင်း တော့သွင်းခြင်း

လုံးဝ ဖရပ်မ ခံတဲ့ ဦးနု

ဦးနုကရိုက်စားလျက်အတွက် ဘဲပေါင်းရေချည်နှင့် ကျော်ကျော်စီဝပ်လို့

အမေရိကန်

The Reporter

တောင်လူရိုး ကောလိပ်ပြ အစိုးရသစ်က အခြေနေထိန်းရပ်

မြန်မာနိုင်ငံတော်အတွင်း၌

[illegible]

ညကြီးမဲကြီးဗြူးကန်အစိုးရပြောင်းလွှဲသွားခြင်း
မှီလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းအစိုးရသစ် တက်လာသည့်
သမေ-ဦးနုဝန်ကြီးဂျိုးတရားဝန်ချုပ်စော်ဘွားများမီးထားဆဲ

ပြည်ထောင်စုစာရင်း

၁၉၅၁ ခုနှစ် ဇူလိုင်လ ၁ ရက်နေ့

ဇနီးမောင်နှံနှစ်ယောက်လည်း အတူတူပါပဲ။

**ARMY UNSEATS
NU GOVERNMENT
PRIME MINISTER ARRESTED
TOGETHER WITH CABINET**

Chief Of Staff Announces Take-Over Of The Union

[illegible]

GUARDIAN

302 Vol. VII, No. 9

ARMED FORCES STAGE

ပြည်ထောင်စုပြိုကွဲတော့မည့် အန္တရာယ်ကြောင့် တပ်မတော်က အာဏာ

သို့သော်လည်းကောင်း

၇ ဂျန် ရေးကောင်းစီ အစီရင်ခံစာ

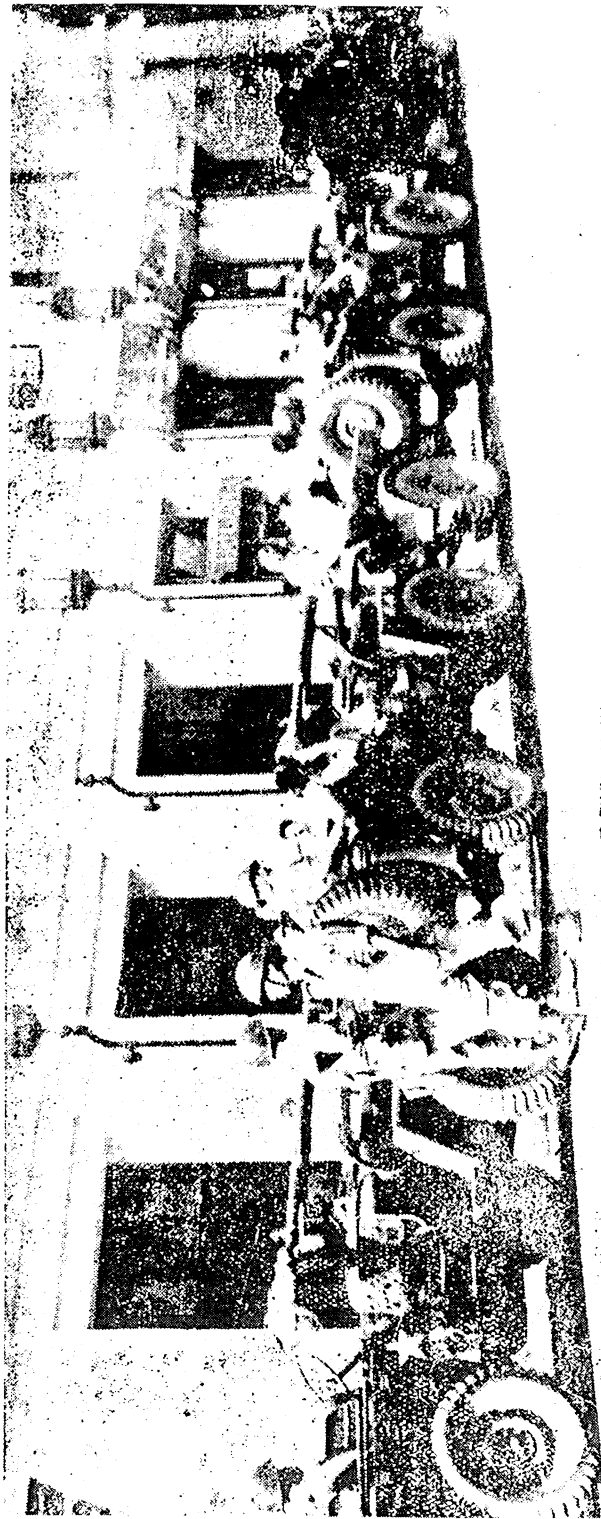

တော်လှန်ရေးကောင်စီနှင့် အစိုးရ
ကြားနေဝါဒ ထပ်မံအတည်ပြုခြင်း

10-11-1968
 12-11-1968
 13-11-1968
 14-11-1968
 15-11-1968
 16-11-1968
 17-11-1968
 18-11-1968
 19-11-1968
 20-11-1968
 21-11-1968
 22-11-1968
 23-11-1968
 24-11-1968
 25-11-1968
 26-11-1968
 27-11-1968
 28-11-1968
 29-11-1968
 30-11-1968
 1-12-1968
 2-12-1968
 3-12-1968
 4-12-1968
 5-12-1968
 6-12-1968
 7-12-1968
 8-12-1968
 9-12-1968
 10-12-1968
 11-12-1968
 12-12-1968
 13-12-1968
 14-12-1968
 15-12-1968
 16-12-1968
 17-12-1968
 18-12-1968
 19-12-1968
 20-12-1968
 21-12-1968
 22-12-1968
 23-12-1968
 24-12-1968
 25-12-1968
 26-12-1968
 27-12-1968
 28-12-1968
 29-12-1968
 30-12-1968
 31-12-1968
 1-1-1969
 2-1-1969
 3-1-1969
 4-1-1969
 5-1-1969
 6-1-1969
 7-1-1969
 8-1-1969
 9-1-1969
 10-1-1969
 11-1-1969
 12-1-1969
 13-1-1969
 14-1-1969
 15-1-1969
 16-1-1969
 17-1-1969
 18-1-1969
 19-1-1969
 20-1-1969
 21-1-1969
 22-1-1969
 23-1-1969
 24-1-1969
 25-1-1969
 26-1-1969
 27-1-1969
 28-1-1969
 29-1-1969
 30-1-1969
 31-1-1969
 1-2-1969
 2-2-1969
 3-2-1969
 4-2-1969
 5-2-1969
 6-2-1969
 7-2-1969
 8-2-1969
 9-2-1969
 10-2-1969
 11-2-1969
 12-2-1969
 13-2-1969
 14-2-1969
 15-2-1969
 16-2-1969
 17-2-1969
 18-2-1969
 19-2-1969
 20-2-1969
 21-2-1969
 22-2-1969
 23-2-1969
 24-2-1969
 25-2-1969
 26-2-1969
 27-2-1969
 28-2-1969
 29-2-1969
 30-2-1969
 31-2-1969
 1-3-1969
 2-3-1969
 3-3-1969
 4-3-1969
 5-3-1969
 6-3-1969
 7-3-1969
 8-3-1969
 9-3-1969
 10-3-1969
 11-3-1969
 12-3-1969
 13-3-1969
 14-3-1969
 15-3-1969
 16-3-1969
 17-3-1969
 18-3-1969
 19-3-1969
 20-3-1969
 21-3-1969
 22-3-1969
 23-3-1969
 24-3-1969
 25-3-1969
 26-3-1969
 27-3-1969
 28-3-1969
 29-3-1969
 30-3-1969
 31-3-1969
 1-4-1969
 2-4-1969
 3-4-1969
 4-4-1969
 5-4-1969
 6-4-1969
 7-4-1969
 8-4-1969
 9-4-1969
 10-4-1969
 11-4-1969
 12-4-1969
 13-4-1969
 14-4-1969
 15-4-1969
 16-4-1969
 17-4-1969
 18-4-1969
 19-4-1969
 20-4-1969
 21-4-1969
 22-4-1969
 23-4-1969
 24-4-1969
 25-4-1969
 26-4-1969
 27-4-1969
 28-4-1969
 29-4-1969
 30-4-1969
 31-4-1969
 1-5-1969
 2-5-1969
 3-5-1969
 4-5-1969
 5-5-1969
 6-5-1969
 7-5-1969
 8-5-1969
 9-5-1969
 10-5-1969
 11-5-1969
 12-5-1969
 13-5-1969
 14-5-1969
 15-5-1969
 16-5-1969
 17-5-1969
 18-5-1969
 19-5-1969
 20-5-1969
 21-5-1969
 22-5-1969
 23-5-1969
 24-5-1969
 25-5-1969
 26-5-1969
 27-5-1969
 28-5-1969
 29-5-1969
 30-5-1969
 31-5-1969
 1-6-1969
 2-6-1969
 3-6-1969
 4-6-1969
 5-6-1969
 6-6-1969
 7-6-1969
 8-6-1969
 9-6-1969
 10-6-1969
 11-6-1969
 12-6-1969
 13-6-1969
 14-6-1969
 15-6-1969
 16-6-1969
 17-6-1969
 18-6-1969
 19-6-1969
 20-6-1969
 21-6-1969
 22-6-1969
 23-6-1969
 24-6-1969
 25-6-1969
 26-6-1969
 27-6-1969
 28-6-1969
 29-6-1969
 30-6-1969
 31-6-1969
 1-7-1969
 2-7-1969
 3-7-1969
 4-7-1969
 5-7-1969
 6-7-1969
 7-7-1969
 8-7-1969
 9-7-1969
 10-7-1969
 11-7-1969
 12-7-1969
 13-7-1969
 14-7-1969
 15-7-1969
 16-7-1969
 17-7-1969
 18-7-1969
 19-7-1969
 20-7-1969
 21-7-1969
 22-7-1969
 23-7-1969
 24-7-1969
 25-7-1969
 26-7-1969
 27-7-1969
 28-7-1969
 29-7-1969
 30-7-1969
 31-7-1969
 1-8-1969
 2-8-1969
 3-8-1969
 4-8-1969
 5-8-1969
 6-8-1969
 7-8-1969
 8-8-1969
 9-8-1969
 10-8-1969
 11-8-1969
 12-8-1969
 13-8-1969
 14-8-1969
 15-8-1969
 16-8-1969
 17-8-1969
 18-8-1969
 19-8-1969
 20-8-1969
 21-8-1969
 22-8-1969
 23-8-1969
 24-8-1969
 25-8-1969
 26-8-1969
 27-8-

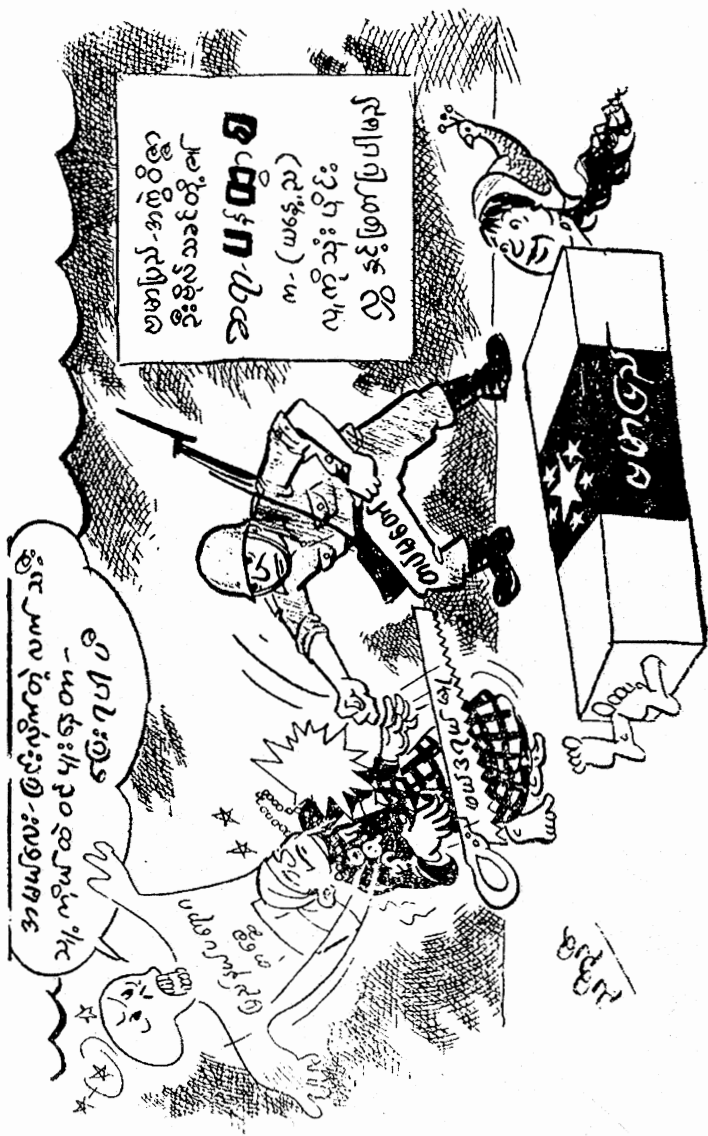
ဗိုလ်တထောင်၊ ၃-၃-၆၂

ရန်ကုန်မြို့၌ တပ်မတော်သားများက ဘန္တုကာဘင် စစ်ဂျစ်ကားများဖြင့်
မြို့တွင်း လှည့်လည် စောင့်ကြပ်ကြသည်။

ဆွမ်းရပြန်ကြားရေးဌာန

ညီညွတ်စွာလက်တွဲလျက် တိုင်းပြည်တည်ဆောက်ရန် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက
ဖဆပလ၊ ပထမ နှင့် ပထမညီတော် ပါတီခေါင်းဆောင်များနှင့် ၁၉၆၂ မတ်လ ၄
ရက်နေ့၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးသည်။

၀၊သားကြီး-အချိန်မှီထမ်းသိမ်း (တော်လှန်) လိုက်လို့

သမာဓိ ၂၇-၃-၆၀

တပ်မတော်မှ အာဏာသိမ်းခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍ သမာဓိသတင်းစာ၏ အမြင်ကို ညီညီက ကာတွန်းဖြင့် သရုပ်ဖော်ခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်အာဏာ သိမ်းယူခြင်း

ထို့ထင်စီစဉ်ခြင်း

ဖက်ဒရယ်နှင့် ပတ်သက်သော လူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဒုတိယနေ့ (၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၁ ရက်) ကျင်းပပြီးနောက် နာရီပိုင်းမျှအကြာ ည ၁၂ နာရီတွင် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များသည် မင်္ဂလာဒုံမှ ရန်ကုန်မြို့တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကြသည်။^၁ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ နံနက်တွင် နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းယူရေးအတွက် ပထမ အစိုးရအဖွဲ့ပင် ဝန်ကြီးများ၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ တရားဝန်ကြီးချုပ်နှင့် ပြည်နယ်အကြီးအကဲများ၊ စော်ဘွားများကိုဖမ်းဆီးရန်နှင့် အချက်အချာဌာနများကိုထိန်းသိမ်းထားရန် ရန်ကုန်မြို့တွင်းသို့ ဝင်ရောက်လာခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။^၂

ရန်ကုန်မြို့တွင်းသို့ တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များ ဝင်ရောက်ခြင်းမပြုမီ ရက်အနည်းငယ်ကပင် တပ်မတော်အကြီးအကဲ အချို့သည် နိုင်ငံတော်အာဏာ သိမ်းယူရေးအတွက် ကြိုတင်စီစဉ်ခဲ့ကြသည်။ ကြိုတင်စီစဉ်နေသော တပ်မတော် အကြီးအကဲများအနက် တစ်ဦးသည် နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းယူရာတွင် အဆင်ပြေချောမွေ့စေရန်အတွက် ပြည်စောင့်ရဲတပ်ရင်း၏ အခြေအနေကိုပင် ကြိုတင်၍ စူးစမ်းလေ့လာထားခဲ့သည်။^၃

၁ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၆၊ သမိုင်းဌာန (ဆုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။
၂ ဗိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

၃ HDR : IAP/1990.

လူမျိုးပေါင်းစုံနီးနှောဖလှယ်ပွဲ ပထမနေ့ (၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်) ကျင်းပပြီးချိန်မှစ၍ တပ်မတော်အကြီးအကဲအချို့သည် နိုင်ငံတော် အာဏာသိမ်းယူရေးကို အဆောတလျင် ဆောင်ရွက်လာခဲ့သည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၇ ရက်နေ့တွင် ထိုတပ်မတော်အကြီးအကဲတို့က နိုင်ငံတော်အာဏာ သိမ်းယူရေးအတွက် ပထမအစိုးရအဖွဲ့ဝင် ဝန်ကြီးများ၊ နိုင်ငံတော်သမ္မတ၊ တရား ဝန်ကြီးချုပ်၊ ပြည်နယ်အကြီးအကဲများနှင့်စော်ဘွားများကို ဖမ်းဆီးရေးနှင့်အရေး ပါသောနေရာဌာနများကို ထိန်းသိမ်းထားရေးအတွက် သက်ဆိုင်ရာတပ်မှူးများအား တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့သည်။ တာဝန်ပေးအပ်ခဲ့စဉ်က အာဏာသိမ်းယူမည့် နေ့ရက်နှင့် အာဏာသိမ်းယူရေးအစီအစဉ်၊ စတင်မည့်အချိန်နာရီတို့ကို မသိရသေးချေ။

၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၈ ရက် နေ့တွင်မူ အာဏာသိမ်းရန် စစ်ဆင် ရေးကို ဆင်နွှဲကြရမည့် တာဝန်ခံတပ်မှူးများသည် စစ်ဆင်ရေးဆင်နွှဲရန် အမိန့်ရရှိ သဖြင့် မိမိတို့၏တပ်များကို အသင့်ပြင်ဆင်ထားခဲ့သည်။ ထိုညတွင်ပင် စစ်ဆင်ရေး အတွက် အားလုံး အဆင်သင့်ဖြစ်လျှင် ဆင်နွှဲရန် အထက် အကြီးအကဲထံမှ နှုတ်မိန့် ထွက်လာသည်။ ထိုအခါ စစ်ဆင်ရေး တာဝန်ခံ တပ်မှူးများသည် အချင်းချင်း တိုင်ပင်ဆွေးနွေးကြပြီး စစ်ဆင်ရေး ဆင်နွှဲရမည့်နေ့ကို မတ်လ ၂ ရက်နေ့ဟုလည်း ကောင်း၊ စတင်မည့်အချိန်ကို မတ်လ ၁ ရက်နေ့ ည ၁၂ နာရီ ဟုလည်းကောင်း သတ်မှတ်ခဲ့ကြသည်။ ဤအစီအစဉ်ကို တပ်မတော် ထောက်လှမ်းရေး ညွှန်ကြားရေး မှူးနှင့် အချက်ပြ ဆက်သွယ်ရေး တပ်မှူးတို့လည်း သိရှိခဲ့ကြသည်။ သို့သော် ထိုစစ်ဆင်ရေး အစီအစဉ်ကို သိပြီးဖြစ်သော တပ်မတော် တပ်မှူးများသည် အခြား အရာရှိများ၊ မိမိတို့ လက်အောက်အရာရှိများနှင့် စစ်သည်များကို ပြောကြားခြင်း မပြုခဲ့ချေ။^၁ စစ်ဆင်ရေးတစ်ရပ်ကို ဆင်နွှဲရန်သာ တပ်လှန့်ထားခဲ့သည်။

၁ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၆၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၂ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၆၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၇၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၃ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၆၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၄၄၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

အာဏာသိမ်းစစ်ဆင်ရေး

၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၁ ရက်နေ့ ည ၁၁ နာရီခန့်တွင် ရန်ကုန်မြို့တွင်းသို့ ချီတက်ရမည့် တပ်ဖွဲ့များကို စစ်ဆင်ရေး တာဝန်ခံများက စစ်ဆင်ရေးအကြောင်း ရှင်းလင်းပြောကြားပြီးအသင့်ပြင်စေသည်။ ထိုနောက် လက်အောက်အရာရှိများအား တာဝန်အသီးသီးခွဲဝေပေးအပ်ပြီး ည ၁၂ နာရီတွင် ရန်ကုန်မြို့တွင်းသို့ စစ်ချီခွဲခြင်း ဖြစ်သည်။^၁

တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များသည် မင်္ဂလာဒုံလေယာဉ်ကွင်းရှိ ဆက်သွယ်ရေးစခန်း၊ အသံလွှင့်ရုံ၊ ကြေးနန်းဌာန၊ ပါလီမန် အဆောက်အအုံ၊ ရဲမင်းကြီးရုံး၊ စစ်ရဲတပ်၊ ပြည်ထောင်စုဘဏ်၊ ဘူတာရုံ၊ ဆိပ်ကမ်း၊ ရဲဌာနများ၊ ဝန်ကြီးများ နေထိုင်သော ဝင်ဒါမီယာ၊ ဝင်ဒါမီယာကုတ်^၂ ရှိ ရှမ်းဂေဟာ၊ ရွှေတောင် ကြားလမ်း၊ ပြည်ထောင်စုလမ်းသွယ်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်၊ ကုက္ကင်းလမ်းနှင့် ဂွတ္တလမ်းလမ်း^၃ ထောင်ရှိ စစ်ရွှေသိုက် နေအိမ်၊ ကမ္ဘာအေးဘုရားလမ်းရှိ တရား ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း နေအိမ်၊ ဖရေဇာလမ်း^၄ ရှိ ကယားဂေဟာတို့သို့ သွားရောက် ဝိုင်းရံထားလိုက်ကြသည်။^၅ နံနက် ၂ နာရီခန့်တွင် တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့များသည် ဂွတ္တလမ်းလမ်း ပြည်ထောင်စုလမ်းသွယ်တွင် နေထိုင်သော ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၊ ဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ဦးမောင်နှင့် ပြည်လမ်း ခုနစ်မိုင်ခွဲတွင်နေထိုင်သော မိုးနဲစော်ဘွား စပ်ပြည့်၊ မိုင်းနောင်စော်ဘွား စပ်အုန်းမောင် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ နံနက် ၃ နာရီ ခန့်တွင် အခြားဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော ဦးရာရှစ်၊ သခင်တင်၊ သခင်တင်မောင်၊ ဦးသွင်၊ ဦးဘစော၊ ဒေါက်တာ စောလှထွန်း၊ စပ်ခွန်ချို၊ စပ်ဝဏ္ဏ၊ နိုင်အောင်ထွန်း၊ ဦးဘမြိုင်၊ ပါလီမန်အတွင်းဝန် ကယားဦးစိန် တို့ကိုလည်းကောင်း၊ အင်းလျားလမ်း နေအိမ်သစ်တွင် နေထိုင်သော သမ္မတ ဦးဝင်းမောင် ကိုလည်းကောင်း၊ တရား ဝန်ကြီးချုပ် ဦးမြင့်သိန်း ကိုလည်းကောင်း၊ ကယား ဂေဟာတွင် တည်းခိုနေသော ဦးကြာပု၊ ဦးစိုးမောင်၊ ဦးလွန်း၊ ဦးချစ်ဦး၊ ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) တို့ကို

၁ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၂၀၁၂၆၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၂ ယခု ရွှေလီလမ်း

၃ ယခု ဆရာစံလမ်း

၄ ယခု ဒဂုံမြို့နယ်ရှိ တော်ဝင်လမ်း

၅ (က) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

(ခ) *The Nation*, 3 March 1962.

(ဂ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၂၀၁၂၆၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ဃ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၂၀၁၂၅၊ သမိုင်းဌာန၊ (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

လည်းကောင်း၊ ရှမ်းစော်ဘွားများနှင့် ရှမ်းပြည်နယ်မှ အမတ်များကိုလည်းကောင်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်နှင့် လူမျိုးစုလွှတ်တော် ဥက္ကဋ္ဌများကိုလည်းကောင်း ဖမ်းဆီးခဲ့သည်။

အစိုးရအဖွဲ့ဝင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖမ်းဆီးရာတွင် တပ်မတော်က နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူလိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြ၍ ၎င်းတို့အိမ်တွင် ထားရှိသော လက်နက်များကိုလည်း အပ်နှံစေခဲ့သည်။^၁ တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်းကိုဖမ်းဆီးစဉ်က ဖမ်းဝရမ်းတောင်းသဖြင့် ဖမ်းဆီးသည့် တပ်မတော်အရာရှိလည်း တွေဝေသွားပြီး တပ်ဖွဲ့များကိုအုပ်ချုပ်၍လိုက်ပါလာခဲ့သော တပ်မှူးထံ သတင်းပို့ခဲ့သည်။ တပ်မှူးလည်း ဦးမြင့်သိန်း၏အိမ်သို့လိုက်သွားပြီး တပ်မတော်ကအာဏာသိမ်းခြင်းဖြစ်ကြောင်း ပြောကြား၍ ဖမ်းဆီးခဲ့ရသည်ဟုဆိုသည်။^၂

ဝန်ကြီးများ၏နေအိမ်တွင် လုံခြုံရေးတာဝန်ယူနေကြရသော ရဲအဖွဲ့ဝင်များအား တပ်မတော်တပ်ဖွဲ့ဝင်များရောက်ရှိလာလျှင် ခုခံပစ်ခတ်ခြင်းမပြုရန် ကြိုတင်ညွှန်ကြားထားသောကြောင့် ဝန်ကြီးများကိုဖမ်းဆီးရာတွင် အဆင်ပြေလွယ်ကူခဲ့သည်။^၃ သို့သော် ရန်ကုန်မြို့ ကုက္ကိုင်းလမ်းနှင့် ဂွတ္တလစ်လမ်းထောင့်တွင်နေထိုင်သော ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး စဝ်ရွှေသိုက်၏အိမ်သို့ တပ်မတော်သားများရောက်ရှိရာတွင်ကား ခုခံပစ်ခတ်မှုနှင့် ရင်ဆိုင်ခဲ့ရသည်။ တပ်မတော်သားများသည် စဝ်ရွှေသိုက်၏အိမ်သို့ရောက်ရှိစဉ်က လုံခြုံရေးအစောင့်များအား ရှမ်းဘာသာဖြင့် ခုခံခြင်းမပြုရန် အော်၍ပြောသေးသည်။ သို့သော် အစောင့်များက စတင်ပစ်ခတ်သဖြင့် တပ်မတော်က ပြန်လည်ပစ်ခတ်ရာတွင် စဝ်ရွှေသိုက်၏သားငယ် အသက် ၁၇ နှစ်အရွယ်ရှိ စဝ်မီမီသိုက်မှာ ဦးခေါင်းနှင့်ခြေထောက်တွင် ကျည်ဆန်ထိမှန်၍ သေဆုံးသွားခဲ့သည်။ အခြားအထိအခိုက်မရှိပေ။^၄ စဝ်မီမီသိုက် သေဆုံးမှုနှင့် ပတ်

၁ (က) မိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

(ခ) ကယား ဦးစိန်၊ အာဏာသိမ်းမှတ်တမ်း၊ လက်ရေးမူ။ နောင်ကိုးကားလျှင် ဦးစိန် အာဏာသိမ်းမှတ်တမ်းဟုညွှန်းမည်။

(ဂ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၅၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၂ The Nation, 3 March 1962.

၃ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၆၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၄ HDR : IAP/1990.

၅ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၆၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ခ) မိုလ်တထောင်သတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

(ဂ) The Nation, 3 March 1962.

သက်၍ စစ်မိမိသိုက်၏အစ်ကို စစ်စန် (ယူဂျင်းသိုက်) က ရန်ကင်းရဲဌာနတွင် တိုင်တန်းသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ နံနက် ၂ နာရီခန့်တွင် အမျိုးအမည်မသိသော ယူနိုဖောင်းဝတ်ထားသူများက အိမ်အတွင်းသို့ဝင်ရောက်လာကာ သေနတ်ဖြင့်ပစ်ခတ်သောကြောင့် မိမိ၏ညီ စစ်မိမိသိုက်ခေါ် စစ်ဆေးဟုမိဖု ကို ထိမှန်သေဆုံးသွားကြောင်း တိုင်ကြားခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ ရန်ကင်း ရဲဌာနမှ လူသတ်မှုပုဒ်မ ၃၀၂ အရ အမှုဖွင့်ပေးခဲ့သည်။^၁ တပ်မတော်ကမူ စစ်မိမိသိုက် သေဆုံးခဲ့ခြင်းအတွက် စာနာထောက်ထားမှုရှိကြောင်းပြသပြီး တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းကလည်း စစ်မိမိသိုက် ကွယ်လွန်အနိစ္စရောက်ခြင်းကို တော်လှန်ရေးကောင်စီဝင်များက အထူးဝမ်းနည်းကြေကွဲမိကြောင်း ဖော်ပြထားသည့်သဝဏ်လွှာကို ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး စစ်ရွှေသိုက်နှင့် မဟာဒေဝီတို့ထံ ပေးပို့ခဲ့သည်။ ဝမ်းနည်းသဝဏ်လွှာကို ဗိုလ်မှူးကြီး စောမြင့်အား ပေးပို့စေခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ထိုစဉ်က မဟာဒေဝီ ဖပ်ဟိန်ခမ်းမှာ အင်္ဂလန်သို့ ရောက်နေသဖြင့် ဗိုလ်မှူးကြီး စောမြင့်သည် ဝမ်းနည်းသဝဏ်လွှာကိုစစ်ရွှေသိုက်၏ သားအကြီးဆုံးဖြစ်သူ စစ်ဆိုင်အံ့၏လက်သို့ ပေးအပ်ခဲ့ရသည်။^၂ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသည့် ဈာပနအခမ်းအနားသို့လည်း တော်လှန်ရေးကောင်စီက လွှမ်းမူပန်းခွေပေးပို့ခဲ့သည်။^၃

၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ နံနက်တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီက ဖမ်းဆီးခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ သမ္မတဦးဝင်းမောင်၊ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနု၊ ဝန်ကြီးများဖြစ်ကြသော သခင်တင်၊ ဒေါက်တာဦးမောင်၊ ဦးရာရှစ်၊ ဦးဘစော၊ သခင်တင်မောင်၊ ဦးသွင်၊ စစ်ခွန်ချို၊ စစ်ဝဏ္ဏ၊ ဒေါက်တာစောလှထွန်း၊ ဦးဇာရဲလျန်၊ ဦးဘမြိုင်၊ နိုင်အောင်ထွန်း၊ တရားဝန်ကြီးချုပ်ဦးမြင့်သိန်း၊ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌမန်းဘဆိုင်၊ လူမျိုးစုလွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌ စစ်ခွန်ကြည်၊ ညောင်ရွှေစော်ဘွား စစ်ရွှေသိုက်၊ မိုးနဲစော်ဘွား စစ်ပြည့်၊ လဲချားစော်ဘွား စစ်နွဲ့၊ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား စစ်ထွန်းအေး၊ ကျိုင်းတုံစော်ဘွား စစ်ဆိုင်လုံ၊ မိုင်းလွန်းစော်ဘွား စစ်ခွန်ကိုး၊ မိုင်းခွန်စော်ဘွား စစ်ကြည်၊ ကျေးသီးမန်းစံစော်ဘွား စစ်ရွှေမျို၊ ဘော်စော်ဘွား စစ်ခွန်အောင်၊ လွိုင်လင်စော်ဘွား စစ်မိုးကျော်၊ ပင်းတယစော်ဘွား စစ်ဝင်းကြည်၊ ရွှာငံစော်ဘွား

၁ Eugene Thaike

၂ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၄ မတ် ၁၉၆၂။

၃ (က) ဗိုလ်တထောင် သတင်းစာ၊ ၄ မတ် ၁၉၆၂။

(ခ) *The Nation*, 4 March 1962.

၄ (က) ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၅ မတ် ၁၉၆၂။

(ခ) *The Nation*, 5 March 1962.

စင်ခွန်ရှိ၊ မိုင်းပန်စော်ဘွား စင်ရွှေကြည်၊ စကားစော်ဘွား စင်ခွန်ညွန့်၊ မိုင်းလုံ စော်ဘွား စင်မန်လစ်၊ စင်ခွန်ထီး၊ စင်မန်ဖ (သိန္နိမြောက်ပိုင်းအမတ်)၊ စင်အောင်ဖူး (လွိုင်လင်အရှေ့ပိုင်းအမတ်)၊ ဦးစံမြတ် (လွိုင်လင်အနောက်ပိုင်းအမတ်)၊ စင်ကျော် ခေါင် (လွိုင်လင်အလယ်ပိုင်းအမတ်)၊ ဦးချစ် (လွိုင်လင်တောင်ပိုင်းအမတ်)၊ ဦးရဲ ရောင်း (ကျိုင်းတုံမြောက်ပိုင်းအမတ်)၊ ဦးခွန်နော် (ကျိုင်းတုံအနောက်ပိုင်းအမတ်)၊ ဦးဖြူ (မိုင်းပွန်အမတ်)၊ ဦးကျော်စိန် (သာမိုင်းခမ်းအမတ်)၊ ဦးလွန်း (စကား အမတ်)၊ ဦးအမ်ဇော်လ (ကွတ်ခိုင်အမတ်)၊ ဦးစိန် (ကယား)၊ ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး)၊ ဦးကြာပု၊ ဦးမြတ်ဖူး၊ ဦးစိုးမောင်၊ ဦးချစ်ဦး၊ ဦးသန်းတင်၊ ဦးတင်အောင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။^၁ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့နံနက်တွင် အဖမ်း မခံရသော ပုဂ္ဂိုလ်နှစ်ဦးမှာ ငပလီသို့ရောက်နေသော ဗိုလ်မှူးအောင်နှင့် သမ္မတ အဖြစ်ရွေးချယ်ရန် လျာထားပြီးဖြစ်သော ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်မှာ မြစ်ကြီးနားခရိုင် အတွင်းရှိ ၎င်း၏ ဘိုးဘွားမိဘများ အစဉ်အဆက် နေထိုင်ခဲ့သောရွာသို့ ရောက်ရှိနေသည်ဟုဆိုသည်။^၂

အဖမ်းခံရသူတို့တွင် ဒေါက်တာ စောလှထွန်းနှင့် ဦးဇာရဲလျန်တို့မှအပ ကရင် ပြည်နယ်၊ ချင်းဝိသေသတိုင်းနှင့် ကချင်ပြည်နယ်တို့မှ အခြားပုဂ္ဂိုလ်များပါဝင်ခြင်း မရှိပေ။^၃ မတ်လ ၂ ရက်နေ့ နံနက်က အဖမ်းခံရသူ ပုဂ္ဂိုလ်များစွာကို ပထမတွင် ဝင်ဒါမိယာအနီးရှိ အသံလွှင့်ရုံသို့ ပို့ထားခဲ့သည်။ တပ်မတော် တပ်ဖွဲ့များ သည် ဖမ်းဆီးလာခဲ့သူများကို အသံလွှင့်ရုံ အတွင်းရှိ ယမန်နေ့ညက ဖက်ဒရယ်မူ ဆွေးနွေးပွဲကျင်းပခဲ့သော ခန်းမဆောင်ကြီးအတွင်းတွင် ထားရှိသည်။ နံနက် ၆ နာရီခန့်တွင်မူ ဖမ်းထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များကို လော်ရီကားများပေါ်တင်၍ လက်နက် ကိုင် အစောင့်အကြပ်များစီးနင်းသောကားများလိုက်ပါလျက် မင်္ဂလာဒုံသို့ပို့ခဲ့သည်။ ထိုနေ့ နံနက်က ထုသိပ္ပံတုမှာ အံ့မှိုင်း၍၊ မိုးတဖွဲဖွဲ ရွာလျက် ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ မင်္ဂလာဒုံသို့ သွားရာလမ်းတစ်လျှောက်တွင် တင့်ကားများနှင့် တပ်မတော်သားများ စောင့်ကြပ်လျက်ရှိသည်။^၄ ဖမ်းဆီးလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မင်္ဂလာဒုံရှိ ရန်ကြီးအောင် တပ်မတော်ရပ်ရှင်ရုံတွင် စုရုံးထားသည်။ တပ်မတော်သားများသည် ဖမ်းဆီးလာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လက်ဖက်ရည်၊ နံပြားတို့ဖြင့် ညှော်ခံကျွေးမွေးသည်။^၅

၁ (က) ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

(ခ) *The Nation*, 3 March 1962.

၂ *The Nation*, 3 March 1962.

၃ ယင်း

၄ (က) ဦးစိန်၊ အာဏာသိမ်းမှတ်တမ်း။

(ခ) *The Nation*, 3 March 1962.

၅ ဦးစိန်၊ အာဏာသိမ်းမှတ်တမ်း။

မကြာမီတွင်ပင် အဖမ်းခံရသူတို့အနက် မန်းဘဆိုင်၊ စဝ်ခွန်ကြည်၊ ဦးဘစော၊ ဒေါက်တာ စောလှထွန်း၊ ဦးဇာရဲလျှန်၊ ဦးဘမြိုင်နှင့် စဝ်မန်ဖတို့ကို ရန်ကုန်သို့ပြန်၍ ခေါ်ဆောင်သွားသည်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒဂုံရိပ်သာတွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက ခေတ္တတွေ့ဆုံကာ မှားယွင်းဖမ်းဆီးမိကြောင်း ပြောကြား၍ ပြန်လွှတ်ခဲ့သည်။

မင်္ဂလာဒုံတွင် ဖမ်းထားသော ပုဂ္ဂိုလ်များအနက် ဦးဝင်းမောင်၊ ဦးနု၊ ဦးမြင့် သိန်း၊ သခင်တင်၊ စဝ်ခွန်ချို၊ ဦးရာရှစ်နှင့် စဝ်ဝဏ္ဏ တို့ကို သီးခြားခွဲ၍ အစောင့်အကြပ် ထူထပ်စွာချထားခဲ့သည်။ ကျန်ပုဂ္ဂိုလ်များကို နှစ်ဖွဲ့၍ ရန်ကြီးအောင်ရှပ်ရှင်ရုံအနီးရှိ လေ့ကျင့်ရေးတပ်တွင် ထိန်းသိမ်းထားခဲ့သည်။

ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏ကြေညာချက်နှင့် အစိုးရဖွဲ့စည်းခြင်း

၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ နံနက်စောစောကပင် စစ်တပ်ကအာဏာ သိမ်းပြီဟူသော ကောလာဟလသတင်းများ ပျံ့လွင့်နေသည်။ သို့သော် ရန်ကုန်မြို့သူ မြို့သားများစွာတို့သည် မြန်မာ့အသံမှ နံနက် ၈ နာရီ ၂၅ မိနစ်တွင် ကရင်ပိုင်း အစီအစဉ် ထုတ်လွှင့်နေစဉ် အစီအစဉ်ကိုရုတ်တရက်ရပ်၍ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း က နိုင်ငံတော်အာဏာကို ဗမာ့တပ်မတော်က တာဝန်ယူ စောင့်ရှောက်လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ကြေညာသောအခါတွင်မှ သတင်းမှန်ကို အတိအကျသိရှိကြရသည်။ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏ ကြေညာချက်တွင်

... ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ အထူး ယိုယွင်းလာသော အခြေအနေဆိုးကို ထိန်းသိမ်းစိမ့်သောငှာ ဗမာ့တပ်မတော်မှ တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်လိုက်ပြီဖြစ်ကြောင်း အစီရင်ခံပါသည်။

၁ (က) ဦးစိန်၊ အာဏာသိမ်းမှတ်တမ်း။

(ခ) *The Nation*, 3 March 1962.

၂ ၁၉၈၈ ခုနှစ်အထိ ဗဟိုနိုင်ငံရေးတက္ကသိုလ်အဖြစ် အသုံးပြုခဲ့သည့်ဌာနဖြစ်သည်။

ယခု တပ်မတော်ဆေးရုံကြီး၏တိုးချဲ့အဆောက်အအုံဖြစ်သည်။

၃ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၅၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၄၄၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၄ *The Nation*, 3 March 1962.

အရပ်ရပ်ရှိ တိုင်းသူပြည်သား ရဟန်းရှင်လူအများသည် ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ပူပန်ခြင်းမဖြစ်ကြဘဲ ခါတိုင်း သာမန်အချိန်ကဲ့သို့ စိတ်လက်အေးချမ်းစွာ မိမိတို့လုပ်ငန်းဆောင်တာများကို ဆက်လက် လုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်ကြရန် မေတ္တာရပ်ခံပါသည်။

အစိုးရမှထမ်းရာထမ်းများသည်လည်း မိမိတို့တာဝန်ဝတ္တရား များကို မပျက်မကွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက် ကြစေလိုပါသည်။ အထူးသဖြင့် ပညာရေးဆိုင်ရာ တာဝန်ခံများနှင့် ကျောင်းသူ ကျောင်းသားများသည် မိမိတို့စစ်ဆေးဖြေဆိုနေ ဆဲကိစ္စများကို မပျက်မကွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားကြရန် တိုက်တွန်းပါသည်။

တိုင်းသူပြည်သား အများကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်းမာချမ်းသာ ရေးအတွက် ကျွန်တော်တို့ အစွမ်းကုန်ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ပါမည်။

ဟူ၍ ဖော်ပြထားသည်။ ထိုနေ့နံနက်တွင်ပင် တော်လှန်ရေးကောင်စီကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ပြီ ဖြစ်ကြောင်း မြန်မာ့အသံမှ ကြေညာသည်။ အဖွဲ့ဝင် ၁၇ ဦးပါဝင်သော တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ ဥက္ကဋ္ဌမှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း ဖြစ်၍ အဖွဲ့ဝင်များမှာ (၁) ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီး (၂) ဗိုလ်မှူးချုပ် သန်းဖေ (၃) ဗိုလ်မှူးချုပ် တီကလစ် (၄) ဗိုလ်မှူးချုပ် တင်ဖေ (၅) ဗိုလ်မှူးချုပ် စန်းယု (၆) ဗိုလ်မှူးချုပ် စိန်ဝင်း (၇) ဗိုလ်မှူးကြီး သောင်းကြည် (၈) ဗိုလ်မှူးကြီး ကြည်မောင် (၉) ဗိုလ်မှူးကြီး မောင်ရွှေ (၁၀) ဗိုလ်မှူးကြီး သန်းစိန် (၁၁) ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်စိုး (၁၂) ဗိုလ်မှူး ကြီး စောမြင့် (၁၃) ဗိုလ်မှူးကြီး ချစ်မြိုင် (၁၄) ဗိုလ်မှူးကြီး ခင်ညို (၁၅) ဗိုလ်မှူးကြီး လှဟန် (၁၆) ဗိုလ်မှူးကြီး တန်ယုဆိုင် တို့ ဖြစ်ကြသည်။ ထို့နောက် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင်ပင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ သည် အုပ်ချုပ်ရေးအစိုးရအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းလိုက်ကြောင်း ကြေညာသည်။ အစိုးရအဖွဲ့တွင်

၁။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း - တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၊ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့် အခွန်တော်ဝန်ကြီး ဌာန၊ တရားရေးဝန်ကြီးဌာန၊

၂။ ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီး - ကုန်သွယ်မှုနှင့် ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေးဝန်ကြီး ဌာန၊ စက်မှုလက်မှုဝန်ကြီးဌာန၊

၁ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

၂ ယင်း

- ၃။ ဗိုလ်မှူးချုပ် တင်ဖေ — လယ်ယာစိုက်ပျိုးရေးနှင့် သစ်တောရေးဝန်ကြီး
ဌာန၊ သမဝါယမနှင့် ကုန်စည်ဖြန့်ဖြူးရေး
ဝန်ကြီးဌာန၊
- ၄။ ဗိုလ်မှူးချုပ် သန်းဖေ — ပညာရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ကျန်းမာရေးဝန်ကြီးဌာန၊
- ၅။ ဦးသီဟန် — နိုင်ငံခြားရေး ဝန်ကြီးဌာန၊ အလုပ်သမားရေး
ဝန်ကြီးဌာန၊ အိမ်ရာဆောက်လုပ်ရေး ဝန်ကြီး
ဌာန၊ သတ္တုတွင်းဝန်ကြီးဌာန၊
- ၆။ ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်စိုး — ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီးဌာန၊ လူဝင်မှုကြီးကြပ်ရေး
ဝန်ကြီးဌာန၊
- ၇။ ဗိုလ်မှူးကြီး စောမြင့် — ပြန်ကြားရေးဝန်ကြီးဌာန၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီး
ဌာန၊
- ၈။ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဘနီ — လမ်းပန်းဆက်သွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန
- တို့ပါဝင်သည်။^၁ ကြေညာချက်တွင်ဖော်ပြမထားသော ဝန်ကြီးဌာနများနှင့်ပတ်
သက်၍ မည်သည့်ဝန်ကြီးဌာနက ပူးပေါင်း တာ ဝန် ယူ ဆောင် ရွက် သွားမည်ကို
ဆက်လက်ကြေညာမည်ဟုလည်း ဆိုသည်။^၂ တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏တာဝန်ပေး
ချက်အရ ဝန်ကြီးဌာနများကို တာဝန်ယူကြမည့်ပုဂ္ဂိုလ်များသည် ကြေညာချက်
ထုတ်ပြန်သည့် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ မွန်းလွဲပိုင်းအချိန်တွင် သက်ဆိုင်ရာ
ဝန်ကြီးဌာနအသီးသီးသို့ သွားရောက်လက်ခံတာဝန်ယူဆောင်ရွက်ကြရမည်ဟုလည်း
ဆိုသည်။^၃ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၅ ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီသည်
ကြေညာထားသည့်အတိုင်း ကျန်ရှိနေသေးသော ဝန်ကြီးဌာနများကို ထပ်မံတာဝန်
ခွဲဝေသတ်မှတ်ပေးခဲ့သည်။ မူလတာဝန်တွင် ထပ်မံ တာဝန် ပေးခဲ့သောဝန်ကြီး
ဌာနများမှာ—
- ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း — ဝန်ကြီးချုပ်ရုံး၊အမျိုးသားစီမံကိန်းဝန်ကြီးဌာန၊
- ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီး — ပစ္စည်းထောက်ပံ့ရေးဝန်ကြီးဌာန၊
- ဗိုလ်မှူးချုပ် တင်ဖေ — လယ်ယာမြေနိုင်ငံပိုင်ပြုလုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊

၁ ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

၂ ယင်း

၃ ယင်း

- ဦးသီဟန် - ပြည်သူ့လုပ်ငန်းဌာနနှင့် ပြန်လည်ထူထောင်ရေးဌာနများကို အိမ်ရာဆောက်လုပ်ရေးဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းအုပ်ချုပ်သွားရန်၊
- ဗိုလ်မှူးကြီး ကျော်စိုး - (က) ဒီမိုကရေစီ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးနှင့် ဒေသန္တရအဖွဲ့များဝန်ကြီးဌာန၊
(ခ) သာသနာရေးနှင့် လူမှုဝန်ထမ်း ဝန်ကြီးဌာနမှ သာသနာရေးဌာနများကို အုပ်ချုပ် ဆောင်ရွက်သွားရန်၊
(ဂ) အမျိုးသားမှတ်ပုံတင်ရေးဌာနကို လူဝင်မှု ကြီးကြပ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်းအုပ်ချုပ်သွားရန်၊
- ဗိုလ်မှူးကြီး စောမြင့် - (က) ကယ်ဆယ်ရေး၊ ပြန်လည် နေရာချထားရေးနှင့် အမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊
(ခ) လူမှုဝန်ထမ်းနှင့် သာသနာရေး ဝန်ကြီးဌာနမှ လူမှုဝန်ထမ်းဌာနများကို အုပ်ချုပ်သွားရန်၊
- ဓုတိယဗိုလ်မှူးကြီး ဘနီ - သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးဌာနများကို လမ်းပန်း ဆက်သွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနနှင့် ပူးပေါင်း အုပ်ချုပ်သွားရန်၊

တို့ ဖြစ်ကြသည်။

ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့များ ဖွဲ့စည်းခြင်း

တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် အစိုးရအဖွဲ့ကိုဖွဲ့စည်းပြီးသည့်နောက်တစ်ရက်အကြာ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၃ ရက်နေ့ နေ့လယ်မှစ၍ ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ၊ ကချင်ပြည်နယ်ကောင်စီ၊ ကရင်ပြည်နယ်ကောင်စီ၊ ကယားပြည်နယ်ကောင်စီနှင့် ချင်းရေးရာကောင်စီတို့ကို ဖျက်သိမ်းကြောင်း ကြေညာသည်။ ထို့နောက် တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ရှမ်းပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့ကို ဥက္ကဋ္ဌ ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း)၊ အဖွဲ့ဝင်

ဦးကျော်ဇော၊ ဦးအုန်းဖေ၊ ဦးတင်ကိုကိုနှင့်ဗိုလ်မှူးကြီး မောင်ရွှေတို့ဖြင့်ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။ ဦးစီးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) မှာ ရှေးအခါကပင် စော်ဘွားများ၏ အယူအဆကိုလက်မခံသည်သာမက ရှမ်းပြည်နယ်ကတင် သွင်းသော ဖက်ဒရယ် မူကိုလည်း ဆန့်ကျင်သူဖြစ်သည်။ တပ်မတော် ထောက်လှမ်းရေး တပ်မှူးတစ်ဦး ရေးသားပြုစုသည့်စာတမ်းတွင် ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) သည် ရပလဖအဖွဲ့ချုပ်ကို ရှမ်းပြည်တောင်တန်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်နှင့်ပူးပေါင်း၍ တစ်ခုတည်းသော နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းထူထောင်ရန်နှင့် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏လမ်းညွှန်မှုကိုခံယူရန် ဦးဆောင်ခဲ့သူဖြစ်ကြောင်း၊ သို့ရာတွင် ရှမ်းပြည်လုံးဆိုင်ရာ တစ်ခုတည်းသော အဖွဲ့အစည်းထူထောင်ရေးလမ်းစဉ်မှာ စော်ဘွားများဦးဆောင်သောရှမ်းပြည်တောင်တန်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့၏ ခွဲထွက်မှုကြောင့် ပြိုကွဲခဲ့ရကြောင်း၊ မိမိ၏ ကြိုးပမ်းမှုမအောင်မြင်သော်လည်း ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) သည် ဦးဗခွခေါင်းဆောင်သော ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်နှင့်ဆက်လက်၍ ရင်းနှီးစွာဆက်ဆံခဲ့ကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။^၁ ဖဆပလနှစ်ခြမ်းကွဲစဉ်က ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) သည် ရှမ်းပြည်လုံးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်ကြသော ဦးတင်ကိုကို (ညောင်ရွှေမြောက်ပိုင်းအမတ်) ၊ ဦးစံလှဘော် (မိုးမိတ်အမတ်) တို့နှင့်အတူ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် နှင့်ပူးပေါင်းကာ သန့်ရှင်းဖဆပလအစိုးရကိုအယုံအကြည်မရှိ အဆိုတင်ခဲ့သည်။ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင်ကျင်းပသော အထွေထွေရွေးကောက်ပွဲတွင် ရှမ်းပြည်လုံးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင် အခြားအမတ်လောင်းများ အရွေးမခံရသကဲ့သို့ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) လည်း နမ့်ခန်းအမတ်အဖြစ် အရွေးမခံရတော့ပေ။^၂ ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်သော လူမျိုးပေါင်းစုံနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) သည် မိမိ၏

၁ ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၊ ၄ မတ် ၁၉၆၂။

၂ ရှမ်းပြည်လုံးဆိုင်ရာအဖွဲ့ချုပ်

၃ ရှမ်းပြည်နယ်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဖက်ဒရယ်မှု စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ၊ ၁၉၅၄-၆၂၊ တပ်မတော်ထောက်လှမ်းရေးညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး။ နောက်ကိုးကားလျှင် ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေးဟု ညွှန်းမည်။

၄ တည်မြဲဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်

၅ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ရှုံးနိမ့်သော ရှမ်းပြည်လုံးဆိုင်ရာ အဖွဲ့ဝင် အခြား ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ဦးအုန်းဖေ (လွိုင်လင်တောင်ပိုင်း) ၊ ဦးတင်ကိုကို (ညောင်ရွှေမြောက်ပိုင်း) နှင့် ဦးစံလှဘော် (မိုးမိတ်) တို့ဖြစ်ကြသည်။ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) တတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၂၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရပုံနှိပ်ရေးနှင့် စာရေးကိရိယာဌာန၊ ၁၉၆၁၊ စာ ၂၃၆၂-၂၃၆၄။ နောင်ကိုးကားလျှင် တတိယပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ ၂/၂၂ ဟု ညွှန်းမည်။

သဘောထားကိုပြောကြားရန် စောင့်ဆိုင်းနေခိုက် တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။ ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) အား ရှမ်းပြည်နယ် ဦးစီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခန့်အပ်ရာတွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း က

အရင်က ခင်ဗျားရဲ့အစွမ်းအစကိုပြဖို့ အခွင့်အရေးမရခဲ့ဘူး။ အခု ခင်ဗျားရဲ့နိုင်ငံအတွက် ခင်ဗျားဆောင်ရွက်နိုင်အောင် ရှမ်းပြည်နယ် ဦးစီးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် ခန့်အပ်လိုက်ပြီ။ အစွမ်းကုန် သွားပြီး ဆောင်ရွက်ပေတော့

ဟု မှာကြားခဲ့သည်။

တော်လှန်ရေးကောင်စီက ရှမ်းပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့ကို ဖွဲ့စည်းသည့်နေ့တွင်ပင် ကချင်ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့ကို ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဒိန်ရတန်^၁၊ အဖွဲ့ဝင် ဦးထွန်းရင်နှင့် ဗိုလ်မှူးကြီး လွန်းတင်တို့ဖြင့်^၂ လည်းကောင်း၊ ကရင်ပြည်နယ် ဦးစီးအဖွဲ့ကို ဥက္ကဋ္ဌ

၁ မူလက ဦးထွန်းအေး (နမ့်ခန်း) အား လူမျိုးပေါင်းစုံ နီးနှောဖလှယ်ပွဲသို့ လေ့လာသူ အဖြစ်သာ တက်ရောက်ရန် စပ်ခွင့်ချီက သတ်မှတ်ခဲ့သော်လည်း ဦးနု က ကိုယ်စားလှယ် အဖြစ် တက်ရောက်ခွင့်ပြုခဲ့သောကြောင့် နီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် စကားပြောခွင့် ရခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည်။ *The Nation*, 25 February 1962.

၂ *The Nation*, 4 March 1962.

၃ ဦးဒိန်ရတန် သည် မြစ်ကြီးနား (မြောက်ပိုင်း) မဲဆန္ဒနယ် လူမျိုးစုလွှတ်တော်အဖော်တစ်ဦး ဖြစ်၍ ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်၏ မဟာမိတ်တစ်ဦးလည်း ဖြစ်သည်။

(က) တတိယပြည်သူ့လွှတ်တော်၊ ၂/၂၂၊ စာ ၂၃၆၇။ (ခ) *The Nation*, 4 March 1962.

၄ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၁၂ ရက်နေ့တွင် ကချင်ပြည်နယ် ဗန်းမော်မဲဆန္ဒနယ်ပြည်သူ့ လွှတ်တော်အမတ် ဦးလဝမ် အား ကချင်ပြည်နယ် ဦးစီးအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ဖြည့်စွက်ခန့်ထား ခဲ့သည်။ *The Nation*, 23 March 1962.

၅ အရပ်သားအဖွဲ့ဝင်အားလုံးပင် ယခင်ပြည်နယ်ကောင်စီဝင်များ ဖြစ်ကြသည်။ ၎င်းတို့ အားလုံးသည် ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်ကို ထောက်ခံသူများဖြစ်ကြသည်။ ဥက္ကဋ္ဌ ဒေါက်တာ စောလှထွန်းသည် ဖက်ဒရယ်မှုကို စိတ်ဝင်စားသူဖြစ်သည်။ ပထစအစိုးရလက်ထက်က ပြည်နယ်ကောင်စီ ဥက္ကဋ္ဌများအနက် ဒေါက်တာစောလှထွန်း တစ်ဦးတည်းသာ တော်လှန်ရေးကောင်စီက အသစ်ပြန်လည် ဖွဲ့စည်းခန့်အပ်သော ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌဖြစ်သည်။ ပြည်နယ်ကောင်စီအဖွဲ့ဝင်အဖြစ် ခန့်အပ်ခြင်းခံရသူအချို့မှာ ဖဆပလ အဖွဲ့ဝင်များဖြစ်သဖြင့် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော သတင်းစာ ရှင်းလင်းပွဲတွင် “ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့တွေကို ခန့်တဲ့နေရာမှာ ဖဆပလတွေ ပါလာပါတယ်။ ဒါဟာ အဖွဲ့ကိုကြည့်ပြီး ခန့်တာလား” ဟူသော မေးခွန်းပေါ်လာသဖြင့် ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီးက “ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့တွေကို ဖွဲ့တဲ့နေရာမှာ လူပုဂ္ဂိုလ်အရ တော်မှူးဖြောင့်မှူး ရိုးသားမှုကြောင့် ခန့်တာပါ။ ... ခန့်တဲ့နေရာမှာ အဖွဲ့အစည်းဆိုတဲ့ အစွဲအလန်း မရှိ ပါဘူး” ဟု ဖြေကြားခဲ့သည်။ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၀ မတ်လ ၁၉၆၂။

ဒေါက်တာ စောလှထွန်း၊ အဖွဲ့ဝင် စောဖိုးအောင်၊ ဦးအေးစိုးမြင့်၊ စောချစ်သန်း၊
ဗိုလ်မှူးကြီး သောင်းကြည် တို့ဖြင့်လည်းကောင်း ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ကယား
ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့ကို ဥက္ကဋ္ဌ ဦးအေးမြလေး၊ အဖွဲ့ဝင် ဦးစောသိန်း၊ ဦးဘူးရယ်၊
ဦးသိုင်းသန်းတင်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး မောင်ရွှေတို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းလိုက်သည်။^၁ ချင်းရေးရာ
ဦးစီးအဖွဲ့ကိုမူ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီက
ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ထိုဦးစီးအဖွဲ့ကို ဥက္ကဋ္ဌ ဦးဆန်ခိုလှ၊ အဖွဲ့ဝင် ဦးဖွတ်ပါး၊ ဦးတင်ဇမ်း၊
ဦးဝမ်းသူဟာရှင်၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး စောမောင်ထွန်း တို့ဖြင့် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်
သည်။^၂

နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများ၏ အခြေအနေ

တော်လှန်ရေးကောင်စီက ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် အစိုးရ
အဖွဲ့ဝင်ဝန်ကြီးများနှင့် အချို့ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ဖမ်းဆီးကာ နိုင်ငံတော် အာဏာကို
ထိန်း သိမ်းကြောင်း ကြေညာချက်၊ တော်လှန်ရေးကောင်စီ ဖွဲ့စည်းကြောင်း
ကြေညာချက်၊ အစိုးရအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းကြောင်း ကြေညာချက်၊ ကာကွယ်ရေးဦးစီးချုပ်၏
ကြေညာချက်များကို ထုတ်ပြန်ခဲ့သော်လည်း တိုင်းသူပြည်သားတို့မှာမူ အရောင်း
အဝယ်အသွားအလာ မပျက်ခဲ့ပေ။^၃ သို့သော် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ နံနက်ပိုင်းတွင်
ကျင်းပရန်စီစဉ်ထားသည့် ဗတလစည်လွှာခံ၌ ဗဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌဦးကျော်ငြိမ်းက
သွင်းကုန် ကိစ္စကို မိန့်ခွန်းပြောရန် စီစဉ်ထားသော်လည်း နိုင်ငံရေး အခြေအနေ
ရုတ်တရက် ပြောင်းလဲသွားသဖြင့် မူလအစီအစဉ်ကို ဖျက်သိမ်းခဲ့သည်။^၄

ရန်ကုန်မြို့ ပြည်လမ်းရှိ ပထစ ဌာန ချုပ် တွင်လည်း ပထစ အစိုးရအဖွဲ့
ဝန်ကြီးများ အဖမ်းခံရခြင်း ကိစ္စနှင့် ပတ်သက်၍ လာရောက် သတင်းမေးကြသော
ပထစ ခေါင်းဆောင်ငယ်များဖြင့် စည်ကားလျက် ရှိသည်။ ထိုနေ့တွင်ပင် ပထစ
အဖွဲ့ချုပ် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး သခင်ကျော်ထွန်း၊ ဦးသန်းစိန်၊
ဗိုလ်တင်မောင်လေး၊ ဗိုလ်တင်မောင်ကြီးနှင့် စောလူးလူတို့ ခေါင်းချင်းဆိုင် တိုင်ပင်
ကြပြီး အရေးပေါ်အစည်းအဝေးကျင်းပသည်။ အစည်းအဝေးတွင် ဦးသန်းစိန်က

၁ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၄ မတ် ၁၉၆၂။

၂ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၅ မတ် ၁၉၆၂။

၃ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၀ မတ် ၁၉၆၂။

၄ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

၅ ယင်း

ပါလီမန်အတွင်းသို့ အမတ်များ လုံးဝ ဝင်ခွင့်မပြုသည်ကို မိမိအနေဖြင့် သံသယ ဖြစ်မိကြောင်း၊ ယခုကဲ့သို့ နိုင်ငံရေး အခြေအနေ ရွတ်တရက် ပြောင်းလဲသွားခြင်းကို မိမိတို့ ပထမ အမတ်များက အံ့အားသင့်ရကြောင်း ပြောကြားသည်။ အထွေထွေ အတွင်းရေးမှူး သခင်ကျော်ထွန်းမှာမူ စိတ်မကောင်းသည့် အသွင်ဖြင့် မည်သို့မျှ ဝင်ရောက်ပြောဆိုခြင်းမပြုဟု ဆိုသည်။

တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ၏ ရှင်းလင်းပြောကြားချက်

တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌနှင့် အစိုးရအဖွဲ့ ခေါင်းဆောင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းသည် ပထမ၊ ဖဆပလနှင့် ပမညတ အဖွဲ့ သုံးဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ် ငါးဦးစီ တို့အား ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၄ ရက်နေ့ နံနက် ၁၀ နာရီအချိန်တွင် ဒဂုံရိပ်သာ၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးရန်စီစဉ်သည်။ ထို့ကြောင့် မတ်လ ၃ ရက်နေ့တွင် ထိုအဖွဲ့ သုံးဖွဲ့၏ ဌာနချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်များသည် အစည်းအဝေးများကို အသီးသီး ကျင်းပ၍ ကိုယ်စားလှယ်များကို အသီးသီးရွေးချယ်ခဲ့ကြသည်။

စီစဉ်ထားသည့်အတိုင်း တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းသည် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၄ ရက်နေ့ နံနက်တွင် ပထမ အဖွဲ့ချုပ် ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော သခင်ကျော်ထွန်း၊ ဗိုလ်တင်မောင်ကြီး၊ စောလူးလူ၊ ဗိုလ်အေး၊ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်ခေါင်းဆောင်များဖြစ်ကြသော ဦးဗဆွေ၊ ဦးကျော်ငြိမ်း၊ ဗိုလ်ခင်မောင်ကလေး၊ ဦးခင်မောင်လတ်၊ ဦးထွန်းတင်၊ ပမညတ ခေါင်းဆောင်များ ဖြစ်ကြသော သခင်ချစ်မောင်၊ ဗိုလ်ဖိုးကွန်း၊ ဗိုလ်မြသွေး၊ ဗိုလ်အောင်နိုင်နှင့် ဦးအောင်မြင့်တို့အား တွေ့ဆုံ၍ လက်ရှိဖြစ်ပေါ်နေသော အထွေထွေအခြေအနေကို ဆွေးနွေးသည်။ ဆွေးနွေးပွဲတွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီဥက္ကဋ္ဌဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက တိုင်းပြည်တွင် ကုန်ဈေးနှုန်း အဆမတန် တက်နေသော ကိစ္စနှင့် တရားဥပဒေ စိုးမိုးမှု ပျက်ပြားနေသော ကိစ္စတို့ကို ဆွေးနွေးပြောကြား၍ ဖက်ဒရယ် ကိစ္စတွင် အလွန် တင်းမာ လာသောကြောင့် မလွဲမရှောင်သာ၍ တိုင်းပြည်တာဝန်ကို ထိန်းသိမ်းခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း ရှင်းပြသည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ဆိုရှယ် လစ် ပန်းတိုင်သို့ ချီတက်သွားမည် ဖြစ်ကြောင်း၊ ထိုသို့ချီတက်ရာတွင် နိုင်ငံရေး ပါတီများနှင့် တိုင်ပင်၍ ညီညွတ်စွာ ဆောင်ရွက်မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ လက်ရှိ အခြေခံ ဥပဒေမှာ လိုသလို ဆွဲယူနိုင်သော ဥပဒေဖြစ်သဖြင့် အသစ် ပြန်လည်ရေးဆွဲရန်

၁ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၃ မတ် ၁၉၆၂။

၂ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၄ မတ် ၁၉၆၂။

လိုအပ်ကြောင်း၊ ဖွဲ့စည်းပုံအခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ရေးဆွဲရာတွင် ပထမ အဖွဲ့ချုပ်၊
ဗဆပလအဖွဲ့ချုပ်၊ ပမညတတို့နှင့် ညှိနှိုင်းမည်ဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြောကြားသည်။”

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းက ရှင်းလင်းပြောကြားသည့် တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏
သဘောထားနှင့် လုပ်ငန်းစဉ်များကို ပမညတ အဖွဲ့ချုပ်က ကြိုက်နှစ်သက်သဖြင့်
တော်လှန်ရေးကောင်စီ၏ဆောင်ရွက်ချက်များတွင် ပါဝင်ပူးပေါင်းမည် ဖြစ်ကြောင်း
ကြေညာချက်ထုတ်ပြန်ခဲ့သည်။^၁

ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီး၏ သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲ

၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၇ ရက်နေ့တွင်ပင် တော်လှန်ရေးကောင်စီ အဖွဲ့ဝင်
များဖြစ်ကြသောဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီးနှင့်ပြန်ကြားရေးဌာနဝန်ကြီးဗိုလ်မှူးကြီး
စောမြင့်တို့သည် ဒဂုံရိပ်သာ၌ သတင်းစာ ရှင်းလင်း ပွဲ တစ် ရပ် ကျင်းပသည်။ ထို
သတင်းစာရှင်းလင်းပွဲတွင် ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီးက

အာဏာသိမ်းတဲ့ကိစ္စမှာ သာမန်အားဖြင့် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊
အကြောင်းတို့မှ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့အပေါ်မှာတည်ပြီး သိမ်းခြင်းဖြစ်ပါ
တယ်။ ဒီဗမာပြည်မှာတော့ အာဏာသိမ်းရခြင်းအကြောင်းကတော့
စီးပွားရေး၊ နိုင်ငံရေး၊ ဘာသာရေး၊ နောက်ဆုံး ဖက်ဒရယ်မူအရေး
ကိစ္စတို့ကြောင့်သိမ်းရပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့တော်လှန်ရေးကောင်စီ
ဟာ အာဏာကိုလိုချင်လို့ အဓမ္မယူခြင်းမဟုတ်ပါ။ ဘယ်လိုသိနိုင်
သလဲဆိုရင် လွန်ခဲ့သော ၂ နှစ်လောက်က လူထု အစိုးရ အား
အာဏာကိုလွှဲပြောင်းပေးခဲ့ခြင်းဟာ ထင်ရှားပါတယ်။

ခု ဒုတိယအကြိမ်သိမ်းခြင်းမှာ ဖက်ဒရယ်မူ၏ အရေးတကြီး
ဖြစ်ပေါ်နေသော အကြောင်းကြောင်းများကြောင့် ယခုလို မလွှဲ
မရှောင်သာဘဲနှင့် တိုင်းပြည်ကိုထိန်းသိမ်းဖို့ အာဏာသိမ်းယူရခြင်း
ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဗမာပြည်ဟာ တိုင်းပြည်ငယ်ငယ်ကလေး
ပါ။ အဲဒီလိုငယ်တဲ့တိုင်းပြည်ကလေးဟာ အစပ်စပ်အမွှာမွှာကွဲပြီး
တော့၊ သူတလူငါတမင်းနဲ့ တိုင်းပြည်ငယ်ကလေးများ ဖွဲ့စည်း၍
မဖြစ်ပါ။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ တိုင်းပြည်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံ
ဥပဒေမှာ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက် ဆယ်နှစ်စေ့တဲ့အခါမှာ

၁ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၅ မတ် ၁၉၆၂။

၂ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၆ မတ် ၁၉၆၂။

ပြည်ထောင်စုကြီးမှ ခွဲထွက်နိုင်တယ်ဆိုတာ မှန်ပါတယ်။ ဆိုပါတော့ စကော့တလန်ပြည်က အင်္ဂလန်ပြည်မကြီးမှ ခွဲထွက်ဖို့ဟာ ခုလို ဆယ်နှစ်မဟုတ်ပါ။ လွန်ခဲ့တဲ့အနှစ်တရာထဲက ကြံရွယ်နေပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ သူတို့ခက်ထင်ထင် စည်းစည်းလုံးလုံးရှိနေတာကိုတွေ့ရပါတယ်။

ဗမာပြည်မှာတော့ လွတ်လပ်ရေးရပြီးသည့်နောက် ဆယ့်ငါး နှစ်မှာဘဲ ဗမာပြည်ပတ်ဝန်းကျင်မှာ ဖြစ်ပေါ်နေတဲ့အခြေအနေမျိုးကြောင့် ခုလိုခွဲထွက်ဖို့စကားတွေဟာ တနေ့တခြား ကျယ်လောင်လာပါတယ်။ အဲဒီတော့ ဥပမာဆိုကြပါစို့၊ ကျွန်တော်တို့အိမ်နီးချင်းဖြစ်တဲ့ လောပြည်တို့၊ ဗီယက်နမ်တို့ကိုကြည့်ပါ။ သူတို့ ဒီလိုဖြစ်နေတဲ့အတွက် သူတို့တိုင်းပြည်မှာ ဘာတွေဖြစ်နေတယ်ဆိုတာ ခင်ဗျားတို့အသိသားဘဲ။ အဲဒီလို လောပြည်၊ ဗီယက်နမ်ပြည်တို့မှာဖြစ်နေသလို ကျွန်တော်တို့တိုင်းပြည်မှာ အဖြစ်မခံနိုင်ဘူး။ နိုင်ငံရေးအရ မကြေနပ်မှုရှိပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ ဒီမကြေနပ်မှုဟာ အုပ်မနိုင်ထိန်းမရဖြစ်လာသည့်အခြေအနေမှာ ဒီကိစ္စကိုအေးချမ်းအောင် ဘယ်သူမှမလုပ်နိုင်ပါ။ ရှမ်း၊ ကယားတို့က တသီးပုဂ္ဂလပြည်နယ်အဖြစ် တောင်းပါတယ်။ ကယားပြည်လို လူဦးရေ (၈၇၀၀၀) သာရှိတဲ့ ပြည်နယ်အငယ်ဆုံးကလေးက တသီးပုဂ္ဂလပြည်နယ်တောင်းလာတယ်။

ဟုပြောကြားခဲ့သည်။ ထို့ပြင် ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီးက ဦးနုသည် နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ဘာသာရေးပြဿနာများကို ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ အခြေအနေသို့ရောက်အောင် ကြိုးထွားစေခဲ့ကြောင်း၊ ဦးနုသည် မိမိ၏ပါတီကိုပင် မထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ကြောင်း ပြောကြား၍ ဦးနု အားဝေဖန်ခဲ့သည်။^၁

ဗိုလ်မှူးချုပ်အောင်ကြီးသည် မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင်လည်း ရန်ကုန်မြို့အလံပြဘုရားလမ်းရှိ အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတက္ကသိုလ်တွင် သတင်းစာဆရာများနှင့် ထပ်မံတွေ့ဆုံသည်။ ထိုသတင်းစာဆရာများနှင့် တွေ့ဆုံပွဲသို့ ပြန်ကြားရေးဌာနဝန်ကြီး ဗိုလ်မှူးကြီးစောမြင့်၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးလွင်၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီးဘိုနှင့် ပညာရေးဝိတ်ဓာတ်ရေးဌာန ဒုတိယညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးစောဦးတို့ တက်ရောက်ကြ

၁ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၈ မတ် ၁၉၆၂။

သည်။^၁ ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီးက သတင်းစာဆရာများ၏မေးမြန်းချက်ကို ဖြေကြားရာတွင် နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းယူလိုက်ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍

ဒီမိုကရေစီ အောင်တာမအောင်တာ ပြဿနာမဟုတ်ပါဘူး။ တိုင်းပြည် ပြိုကွဲမဲ့အခြေအနေရောက်လာလို့ ထိန်းသိမ်းရတာ။ ကြိုကြိုတင်တင်နဲ့ ခတ်စောစောက ပြတ်ပြတ်သားသားကိုင်ရင် ဆူပူမှုဟာ ဒီလောက်ဆိုးစရာမရှိပါဘူး။ အစိုးရက သဘောထားကြီးကြောင်းပြတာနဲ့ ကျဉ်းမြောင်းတဲ့ အမျိုးသားစိတ်တွေ ရှိလာကြတာ။ ပလိပ်ရောဂါ၊ ဝမ်းရောဂါဖြစ်ခါမှ ရေကိုချက်သောက်ရမယ်လို့ တရားဟောနေရင် အဲဒီအချိန်မှာဘဲ လူဦးရေက တဝက်ကုန်သလောက်ဖြစ်နေမှာ။ အသံလွှင့်ရုံမှာကျင်းပခဲ့တဲ့ အမျိုးသားနှီးနှောဖလှယ်ပွဲသာပြီးရင် ဖြစ်ချင်တာဖြစ်ကုန်ကြမှာ။ ပြည်နယ်တွေကလဲ သူတို့လိုချင်တာပေးရင်ပေး၊ မပေးရင်ခွဲမယ်၊ တိုက်ရမယ် ဖြစ်ကုန်ကြပြီ။ ၁၉၄၈ ခုနှစ်က အခြေကို ဦးတည်လာကြမှာမို့ သဘောထားကြီးကြီးပြနေလို့ မရတော့ဘူး။

ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီးက ဆက်လက်၍

ရှမ်းကိစ္စက ပဒေသရာဇ်တွေရဲ့ နောက်ဆုံးဖောက်ပြန်မှုဘဲ။ ဖက်ဒရယ်ဆိုတာက အမျိုးသားရေးဝါဒ၊ ပြည်နယ်စိတ်ဝါဒတွေကို အရေခွဲထားတာဘဲ။ အတွင်းသဘောက ပဒေသရာဇ်ရဲ့နောက်ဆုံးဖောက်ပြန်မှုလို့ဘဲ ယူဆတယ်။ လွတ်လပ်ရေးရတာ ၁၅ နှစ်လောက်ရှိပြီ၊ တကယ်သာ ရိုးဖြောင့်တယ်ဆိုရင် ကစားဝိုင်းတွေ လုပ်ကြမှာမဟုတ်ဘူး၊ လယ်ယာကိုင်ကျွန်း၊ ကျန်းမာရေး၊ ပညာရေးဘက်တွေမှာ တိုးတက်အောင်လုပ်ကြမှာပေါ့။

ခုတော့ ဒီလူတွေက ဘာလုပ်တယ်ထင်သလဲ။ လူထုဆီက အခွန်တော်ကောက်တယ်။ ရတဲ့ငွေနဲ့ ကားဝယ်စီးတယ်။ မယားငယ်ထားတယ်။ ကျောင်းတကျောင်းများဆောက်ပေးသလား။ အစိုးရကလျှော့ကြေးပေးသည့်ငွေတွေကို စော်ဘွားတွေက နှင့်အောင်ယူခဲ့ကြတယ်။ ဒါပေမဲ့ လူထုအတွက်တော့ တပြားမှမသုံး

၁ ဟံသာဝတီသတင်းစာ၊ ၁၀ မတ် ၁၉၆၂။

၂ ယင်း

ဘူး၊ ရှမ်းပြည်နယ်မှာရှိသည့် ကိုးခန်းနယ်ဆိုရင် နိုင်ငံခြားလိုသဘောထားတယ်။ ဝန်နယ်ဆိုရင် အရိုင်းတွေလိုသဘောထားတယ်။ ဝန်ကြီးတွေကတော့ တခေါက်မှမရောက်ကြဘူး။ ပအိုဝ်းဆိုရင် သူပုန်ထကြတာ ၇ နှစ်လောက်ရှိနေပြီ။ ပအိုဝ်းတွေသူပုန်ထတာ ပဒေသရာဇ်ကို မလိုချင်လို့ တိုက်တာတဲ့။ စော်ဘွားတွေက ပြည်မကွဲထွက်ပြီး သူတို့နယ်မှာ ပဒေသရာဇ်လွှမ်းမိုးဘို့လုပ်တာတဲ့။ ဒီလိုအလုပ်မျိုးက ကမ္ဘာမှာ မကြုံကောင်းတာကြတာတဲ့

ဟု ပြောကြားခဲ့သည်။ ဗိုလ်မှူးချုပ် အောင်ကြီးက စော်ဘွားများ ဤကဲ့သို့ဖောက်ပြန်ခဲ့ရသည်မှာ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ ပျော့ကွက်ကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မှုမှာ ပဒေသရာဇ်များဆက်၍ လွှမ်းမိုးနိုင်ခွင့်ရရှိစေရန် အကာအကွယ် ယူခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ စော်ဘွားများအတွက် အမတ် ၂၅ နေရာ သတ်မှတ်ပေးထားခြင်းမှာ ပဒေသရာဇ်စနစ်ကို ကာကွယ်ရန် အခွင့်အရေးရခြင်းဖြစ်ကြောင်းလည်း ပြောကြားသည်။^၁

ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု လျှို့ဝှက်စာတမ်း

တပ်မတော်ထောက်လှမ်းရေး ညွှန်ကြားရေးမှူး၏ တာဝန်ပေးချက်အရ အမှတ် (၂) ထောက်လှမ်းရေးတပ်မှူး ရေးသားပြုစုသည့် “ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဖက်ဒရယ်မှု စတင်ဖြစ်ပေါ်လာပုံ” လျှို့ဝှက်စာတမ်းတွင်လည်း တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းခဲ့ရသည့် အကြောင်းများကို ဖော်ပြထားသည်။^၂ ထိုလျှို့ဝှက်စာတမ်းတွင် ၁၉၅၆ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလအတွင်း မိုင်းရယ်မြို့၌ကျင်းပသော စော်ဘွားအချို့ တက်ရောက်သည့်ညီလာခံတွင် ရှမ်းပြည်အား ပြည်ထောင်စုမှခွဲထွက်ပြီး ရှမ်းသမ္မတနိုင်ငံထူထောင်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း၊ သို့ဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်ခွဲထွက်ခွင့် တောင်းဆိုသောပြဿနာ စတင်ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ကြောင်း၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်အတွင်း လားရှိုးမြို့၌ကျင်းပသော ညောင်ရွှေ မဟာဒေဝီနှင့် စော်ဘွားအချို့ တက်ရောက်သည့် အစည်းအဝေးကလည်း ပြည်ထောင်စုမှ ရှမ်းပြည်နယ်ခွဲထွက်ရန် ဆုံးဖြတ်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ခွဲထွက်ရေး လှုံ့ဆော်ရာတွင် သီပေါမြို့ကျားဖြူပုံနှိပ်တိုက်မှ ရှမ်းဘာသာဖြင့်ထုတ်ဝေခဲ့သော သတင်းစဉ်သည်

၁ ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၊ ၁၀ မတ် ၁၉၆၂။

၂ (က) The Nation, 10 March 1962.

(ခ) ဟံသာဝတီ သတင်းစာ၊ ၁၀ မတ် ၁၉၆၂။

၃ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၅၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

အလွန်ထိရောက်ကြောင်း၊ ၁၉၅၇ ခုနှစ်အတွင်း လားရှိုးမြို့ တောင်ပိုင်စော်ဘွား၏ ဖော်တွင်ကျင်းပသော အစည်းအဝေးကလည်း ပြည်ထောင်စုမှ ရှမ်းပြည်နယ် ခွဲထွက်ရေးအတွက် ဒီမိုကရေစီဘောင်အတွင်းမှ ဆောင်ရွက်ရန်မလွယ်ကူသဖြင့် လက်နက်ကိုင်တော်လှန်ရေးလုပ်ရမည်ဟု ဆွေးနွေးကြောင်း ဖော်ပြထားသည်။

ထိုလျှို့ဝှက်စာတမ်းတွင်ပင် ဖဆပလ နှစ်ခြမ်းကွဲပြီးနောက် ၁၉၅၈ ခုနှစ် မေလ ၁၈ ရက်နေ့၌ ရှမ်းပြည်နယ် ဥက္ကဋ္ဌ ဝန်ကြီး စဝ်ခွန်ချို၏နေအိမ်၌ အစည်း အဝေးတစ်ရပ် ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအစည်းအဝေးတွင် ရှမ်းပြည်နယ်မှ စော်ဘွား များနှင့်အမတ်များအား စဝ်ခွန်ချိုက ဖဆပလကွဲသည်ကိစ္စသည် အရေးကြီးသော ပြဿနာတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း၊ လေးနက်သောဆုံးဖြတ်ချက်များကို ချစေလိုကြောင်း၊ ပြည်နယ်များ၏နစ်နာချက်များကို အတိအကျတောင်းဆိုရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဤသို့ တောင်းဆိုရာတွင် မိမိတို့ပြည်နယ်တစ်နယ်တည်းသာမဟုတ်ဘဲ ပြည်နယ်အသီးသီး စုပေါင်း၍ တောင်းဆိုမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံရေးလောကက မိမိတို့ကိုအာရုံ စိုက်နေကြောင်း၊ ဤအချိန်သည် မိမိတို့အတွက် အလွန်တန်ဖိုးရှိကြောင်း၊ ကော်မတီ ဖွဲ့ပြီးလိုလားချက်များကို ဦးနုထံ တောင်းဆိုမည်ဟုပြောဆိုကြောင်း ဖော်ပြ ထားသည်။^၂

ဖဆပလ နှစ်ခြမ်းကွဲခြင်းကြောင့် ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်လိုသော ရှမ်းစော် ဘွားများအဖို့ ဗမာပြည်၏နိုင်ငံရေးအားနည်းချက်ကို အကြောင်းပြု၍ လက်နက်ကိုင် လမ်းစဉ်ဖြင့် တော်လှန်ပုန်ကန်ရန် အသင့်ပြင်ဆင်ခွင့်ရခဲ့ကြောင်း၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ပြေလအတွင်း ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ စော်ဘွားများ အာဏာစွန့်လွှတ်ခဲ့ရကြောင်း၊ ဤသို့ အာဏာစွန့်ခဲ့ရသော စော်ဘွားတို့ကို ပြည်ထောင်စုအစိုးရက လျော်ကြေးများပေးခဲ့ ကြောင်း၊ သို့သော် စော်ဘွားများက မကျေနပ်ကြောင်း၊ အထူးသဖြင့် ညောင်ရွှေ စော်ဘွားသည် မကျေနပ်သဖြင့် အာဏာစွန့် အခမ်းအနားသို့ပင် မတက်ရောက်ခဲ့ ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ကို စော်ဘွားများက ရောင်းစားခဲ့သည်ဟုပင် ညောင်ရွှေ စော်ဘွားက ပြောကြားကြောင်း၊ အာဏာမစွန့်လွှတ်မီကပင် အချို့သောစော်ဘွား များသည် မိမိတို့၏ နယ်အုပ်ချုပ်ရေး အရာရှိကြီးငယ်များနှင့် လျှို့ဝှက်စွာတိုင်ပင်၍ လက်နက်များဝှက်ခြင်း၊ လူစုခြင်းတို့ကို ပြင်ဆင်ထားခဲ့ကြကြောင်း၊ စော်ဘွားများ အာဏာစွန့်ပြီးနောက် ၁၉၅၉ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများ စတင် ပေါ်ပေါက်ခဲ့ကြောင်း၊ ရှမ်းသောင်းကျန်း သူများက စော်ဘွား များအား အုပ်ချုပ်ရေးအာဏာများ ပြန်လည်ပေးအပ်ရန် တောင်းဆိုခဲ့ကြကြောင်း၊ ရိုးသား

၁ ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေး

၂ ယင်း

သောရှမ်းလူထုကိုလည်း စော်ဘွားများနေရာတွင် ဗမာများအစားထိုးအုပ်ချုပ်တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဗမာလူမျိုးကြီးပါဒနှင့် ဗမာများ၏ကျွန်ပြုမှုကို လက်နက်ကိုင်၍ တွန်းလှန်ရန် လှုံ့ဆော်ခဲ့ကြောင်း၊ လူမျိုးရေးအရ စည်းရုံးခဲ့သဖြင့် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူတို့၏ အင်အားသည် ကြီးထွားလာခဲ့ကြောင်း၊ အချို့ဒေသများတွင် တရုတ်ဖြူများနှင့် မဟာမိတ်အဖြစ် ပူးပေါင်းခဲ့ကြောင်း၊ လက်နက်ခဲယမ်း မီးကျောက်များကို တရုတ်ဖြူများထံမှ ဘိန်းနှင့်လဲ၍ လည်းကောင်း၊ ယိုးဒယား (ထိုင်း) ဘက်မှ ဝယ်ယူခြင်းဖြင့် လည်းကောင်း ရရှိခဲ့ကြောင်း၊ ရှမ်းသောင်းကျန်းသူ ခေါင်းဆောင်အချို့မှာ ယိုးဒယား (ထိုင်း) နယ်မြေဘက်တွင် သွားလာနေထိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ဆီးတိုးစာချုပ်အဖွဲ့ထံမှ လက်နက်ခဲယမ်းများရရှိရန် ကြိုးစားခဲ့ကြကြောင်း၊ ၁၉၆၀-၁၉၆၁ ခုနှစ်များတွင် ရှမ်းပြည်နယ်ခွဲထွက်ရေး၊ ရှမ်းသမ္မတနိုင်ငံထူထောင်ရေးဟူသော ကြွေးကြော်သံဖြင့် ရှမ်းလူထုကိုစည်းရုံးခဲ့ရာ ရှမ်းသောင်းကျန်းသူ လက်နက်ကိုင်အင်အားမှာ ၄၀၀၀ နီးပါးခန့် ရှိလာခဲ့ကြောင်း၊ ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများသည် နိုင်ငံရေးလမ်းစဉ်အဖြစ်ဖြင့် မြေပေါ်စော်ဘွားများနှင့် အပေါင်းပါတစ်စု၏ ကြွေးကြော်တောင်းခံနေသော ဖက်ဒရယ်မှုကို ထောက်ခံခဲ့ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ် မလွတ်လပ်ခြင်း၊ ဗမာပြည်၏ ကျွန်သပေါက်ဘဝသို့ ရောက်ရှိနေခြင်းကြောင့် လွတ်မြောက်ရေးအတွက် တရားသောတိုက်ပွဲ ဆင်နွှဲနေသည့် သောင်းကျန်းသူများကို အားပေးရခြင်း ဖြစ်သည်ဟု စော်ဘွားတို့က ပြောဆိုကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။^၂

ထိုလျှို့ဝှက်စာတမ်းတွင်ပင် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများနှင့်မြေပေါ်ရှိစော်ဘွားများ၏ တူညီသောကြွေးကြော်သံမှာ ရှမ်းပြည်နယ်အား အခြေခံဥပဒေပုဒ်မ ၂၀၂ အရ ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရန် သို့မဟုတ် ဖယ်ဒရယ်မှုဖြင့် ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြန်လည်ရေးဆွဲရန်ဟူသော အချက်ပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်ခွဲထွက်ရေးအတွက် ကျင်းပသည့် မိုင်းရယ် ညီလာခံတွင်ပါဝင်ခဲ့သော ညောင်ရွှေမဟာဒေဝီ စဝ်ဟိန်ခမ်းသည် မြဝတီဘက်မှတစ်ဆင့် ယိုးဒယား (ထိုင်း) ဘက်သို့

• SEATO - South - East Asia Treaty Organization

၂ ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေး

၃ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေး ကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူခဲ့စဉ်က မဟာဒေဝီ စဝ်ဟိန်ခမ်းသည် အင်္ဂလန်သို့ရောက်နေသည်။ ၁၉၆၂ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလတွင် စဝ်ရွှေသိုက် ကွယ်လွန်သောအခါ မဟာဒေဝီသည် မြန်မာနိုင်ငံသို့ ပြန်လာခဲ့သည်။ ၁၉၆၃ ခုနှစ် နှောင်းပိုင်းတွင် ယိုးဒယား (ထိုင်း) နိုင်ငံဘက်သို့ ကူးသွားခဲ့သည်။ ယိုးဒယားမှနေ၍ ရှမ်းပြည်လွတ်လပ်ရေးတပ်မတော်နှင့် ရှမ်းအမျိုးသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးတပ်ဦး (Shan National United Front) တို့ကို ပူးပေါင်း၍ ရှမ်းပြည်နယ်တပ်မတော်ကိုဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ Chao Tzang Yawnglwe, *The Shan of Burma*, Singapore, Institute of Southeast Asian Studies, 1987, pp. 17-18, 173.

ထွက်ပြေး၍ ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများ၏ အကြီးအကဲအဖြစ် တာဝန်ယူသွားခဲ့ကြောင်းလည်း ဖော်ပြထားသည်။

ဖဆပလအဖွဲ့နှစ်ခြမ်းကွဲသောအခါ ရှမ်းပြည်နယ် စော်ဘွားများ ဦးစီးသော ရှမ်းပြည်တောင်တန်းသား စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ (ရတစညဖ) က သန့်ရှင်းဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်ထံ

(က) ပြည်ထောင်စုအတွင်းပါဝင်သည့် ရှမ်းပြည်တိုင်းရင်းသားတို့ကိုယ်ပိုင် အုပ်ချုပ်ပိုင်ခွင့်၊ သို့မဟုတ် ကိုယ့် ကြမ္မာကိုယ်ဖန်တီးနိုင်ခွင့်ကို ဒင်ပြည့် ကျပ်ပြည့်ရရှိရေး - ဆိုလိုရင်းမှာ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ ဖွဲ့စည်း အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၏ အချို့သော ပုဒ်မများမှာ၊ အဓိပ္ပာယ် အမျိုးမျိုးပေါ်လွင်နေသဖြင့်၊ ရှမ်းပြည်နယ်၏ အခွင့်အရေး စစ်စစ်များကို အဆိုပါ ပုဒ်မများအရ အထောက်အထားပြုပြီး အုပ်ချုပ်ရေး၊ ဘဏ္ဍာရေးစသည့် လွတ်လပ်ခွင့်များကိုရရှိရန် ဖြစ်ပါသည်။

(ခ) ပြည်ထောင်စု ကိစ္စများတွင် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေက ပြည်နယ်များအား အခွင့်အရေး ပေးထားခြင်းမရှိသော်လည်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်အတွင်း လက်တွေ့ လုပ်ငန်းများ ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ရာတွင် သက်ဆိုင်ရာ ပြည်မ ဝန်ကြီးများသည် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရနှင့် တိုင်ပင်ဆောင်ရွက် သွားကြစေရန်။

(ဂ) တပ်မတော်က ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရနှင့် ဆက်ဆံပုံကို ရှမ်းပြည်နယ်လူထု တရပ်လုံးက မကြေနပ်ပါသဖြင့်—

(၁) တပ်မတော်သည် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရကို လေးစားစွာ ဆက်ဆံရန်။

(၂) တပ်မတော်သည် မြေသိမ်းခြင်း၊ အိမ်ယာအဆောက်အဦးသိမ်းခြင်း၊ ယာဉ်များချော့ဆွဲခြင်း၊ အုပ်ချုပ်ရေး နယ်ပယ်အတွင်း ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း ကိစ္စ

တို့ကိုလုံးဝရှောင်ကျဉ်၍ စစ်ဆင်ရေးကိစ္စများမှအပ တပ်မတော်အတွက် လိုအပ်သည့် ကိစ္စ အဝဝကို ပြည်ထောင်စု ကာကွယ်ရေးဌာနမှတစ်ဆင့် တောင်းဆိုရန်၊ အခါအားလျော်စွာ အရေးကြီးကိစ္စအနေ နှင့်ဆောင်ရွက်ရန်အကြောင်းရှိသော် ရှမ်းပြည်နယ်ရှိ တပ်မတော် အကြီးအကဲများ ကိုယ်တိုင် ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရထံ တောင်းဆို၍ ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရ သဘောတူညီချက် မရလျှင် ပြည်ထောင်စု ကာကွယ်ရေးဌာနမှတစ်ဆင့်သာ စောကေပြုရန်။

- (ဆ) လက်နက်ကိုင်တပ်များတွင် နိုင်ငံရေးလိုက်စားသူများလုံးဝ မရှိစေရန်၊ လက်နက်ကိုင် တပ်များတွင် လူမျိုးငယ်များ အပေါ်၌ သမဝိတ္တဓာတ်များပေါ်ပေါက်လာအောင် ဆောင်ရွက်ပေးရန်၊ လက်နက်ကိုင်တပ်များဖွဲ့စည်းရာတွင် ပြည်နယ်သားများကိုပြည်မနှင့်တူညီသော အချိုးကြအတိုင်းသီးခြား တပ်များဖွဲ့စည်းပေးရန်။
- (င) ပြည်ထောင်စုကာကွယ်ရေးကောင်စီတွင်သော်၎င်း၊ စစ်ဦးစီးအဖွဲ့တွင်သော်၎င်း ရှမ်းပြည်နယ်အတွက် ကိုယ်စားလှယ်များ ထည့်သွင်းပေးရန်။
- (စ) ရှမ်းပြည်နယ်အတွက် ထောက်ပံ့ကြေးဝေပေးရာတွင် ရှမ်းပြည်နယ်၏ လူဦးရေအလိုက်သော်၎င်း၊ နယ်အကျယ်အဝန်းအလိုက်သော်၎င်း ခွဲဝေပေးရန်၊ တိကျသော မူတရုချမှတ်ပေးရန်။ ပြည်နယ် ထောက်ပံ့ကြေး ဘုတ် အဖွဲ့ အစည်းအဝေးကို တနှစ်တကြိမ်သာ တွေ့ဆုံ စည်းဝေး သည်မှာ ကြေနပ်ဘွယ်ရာမရှိ၍ ရှမ်းပြည်နယ်အတွက် ဘဏ္ဍာရေးကိစ္စကြီးငယ် ပေါ်ပေါက်လာလျှင် အခါအားလျော်စွာ အစည်းအဝေးကျင်းပပေးရန်။
- (ဆ) ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရသို့ ပေးရန်ရှိသော ထောက်ပံ့ကြေးငွေများကို အချိန်မှီပေးရန်။
- (ဇ) ရှမ်းပြည်နယ်အတွက်လိုအပ်သောနိုင်ငံခြား ကြေးငွေများကို ရှမ်းပြည်နယ် ဘတ်ဂျက်တွင် သတ်မှတ် ထားသည်ကို ဖြတ်

တောက်လိုက ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရနှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေးပြီးမှ ဖြတ်တောက်ရန်။ ရှမ်းပြည်အတွက်လိုအပ်သည့် နိုင်ငံခြားမှ စက်ကိရိယာပစ္စည်းများကို မှာယူရန်လိုခဲ့သော် သွင်းကုန် လိုင်စင်ကို ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရအနေဖြင့် ထုတ်ပေးရန်။

- (ဈ) နိုင်ငံခြားမှ ပြည်ထောင်စု အစိုးရက ငွေများချေးယူရန် ကြံရွယ်သောအခါ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ၏ သဘောထားကို မေးမြန်းရန်။
- (ည) ပြည်ထောင်စု အစိုးရ၏ နိုင်ငံခြား သို့မဟုတ် ပြည်တွင်း ဖက်စပ်လုပ်ငန်းများတွင် ရှမ်းပြည်နယ်အား အစုရှယ်ယာ ပါဝင်ခွင့်ပြုရေး။
- (ဋ) ပြည်ထောင်စုအစိုးရက နိုင်ငံခြားမှ အကူအညီရယူရာတွင် ရှမ်းပြည်နယ်အားသင့်လျော်သောဝေပုံကျကိုခွဲဝေပေးရန်။
- (ဌ) ရှမ်းပြည်နယ် ဘဏ္ဍာရေးတောင်တင်းမှုကိုရှေ့ရှု၍ ရှမ်းပြည် နယ်အား စက်မှုလက်မှု လုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်ခွင့်ပြုရန်၊ အဆိုပါ စက်မှုလုပ်ငန်းများ တည်ထောင်ရန် အတွက် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက အကူအညီပေးရန်။
- (ဍ) နိုင်ငံခြားသို့ ပညာတော်သင်များ လွှတ်ရာတွင်သော်၎င်း၊ ချစ်ကြည်ရေး အဖွဲ့များ စေလွှတ်ရာတွင်၎င်း၊ နိုင်ငံခြား သံတမန်အဖွဲ့များ ပို့ရာတွင်သော်၎င်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်သား များကို ထည့်သွင်းပေးရန်။
- (ဎ) ရှမ်းပြည်နယ်နိုင်ငံရေးတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရက တိုက်ရိုက် နည်းဖြင့်ဖြစ်စေ၊ သွယ်ဝိုက်သောနည်းဖြင့်ဖြစ်စေ ဝင်ရောက် စွက်ဖက်ခြင်း အလျဉ်းမပြုရ။
- (ဏ) ပြဿနာတစ်ခုနှင့် စပ်လျဉ်း၍ ပြည်ထောင်စု ဝန်ကြီးဌာန တစ်ခုနှင့် ရှမ်းပြည်နယ် အစိုးရတို့ အငြင်းအခုံ ဖြစ်ခဲ့သော် အဆိုပါပြဿနာကို ဝန်ကြီးချုပ် ခေါင်းဆောင်၍ ဒုတိယ ဝန်ကြီးချုပ်များပါဝင်သော အထူးအဖွဲ့ငယ်တစ်ဖွဲ့စည်း၍ အဆုံးအဖြတ်ပေးရန်။

တို့ကို တောင်းဆိုခဲ့ကြောင်း၊ သန့်ရှင်း ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ် ခေါင်းဆောင်တို့ကလည်း ၎င်းတို့၏ အာဏာ တည်မြဲရေး အတွက် ထိုတောင်းဆိုချက်များကို လိုက်လျောရန် ကတိပေးခဲ့ကြောင်းလည်း လျှို့ဝှက် စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသည်။

ထိုလျှို့ဝှက်စာတမ်းတွင်ပင် ဒေါက်တာ ဦးမောင်က “ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံသော်လည်းကောင်း၊ ဖက်ဆစ်နိုင်ငံသော်လည်းကောင်း မဖြစ်ရင်ပြီးရော၊ ခင်ဗျားတို့ ကြိုက်သလို ပါလီမန်ဒီမိုကရေစီစနစ်အရ ရေးဆွဲခဲ့ကြပါ။” ဟု ဖြေကြားသောအခါ ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ခွန်ချို က ရှမ်းပြည်နယ်မှစော်ဘွားများ၊ နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ၊ တစ်သီးပုဂ္ဂလများ၊ ပင်လုံစာချုပ်တွင် ပါဝင်လက်မှတ်ထိုးခဲ့သူများ၊ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်တွင် ရှမ်းပြည်နယ်မှ ကိုယ်စားလှယ်အဖြစ် ပါဝင်ခဲ့သူများကို ဖိတ်ခေါ်၍ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၂ ရက်နေ့တွင် ညီလာခံကြီး တစ်ရပ်ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ထိုညီလာခံမှ

- (၁) ပင်လုံစာချုပ် သဘောထားများ မည်သို့ပင်ရှိစေကာမူ လက်တွေ့ကျင့်သုံးရာတွင် ပါလီမန် ကသော်လည်းကောင်း၊ ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီးအဖွဲ့ကသော်လည်းကောင်း၊ အရေးပါသော အရာရှိကြီးငယ်ကသော်လည်းကောင်း သတိမရကြခြင်း၊
- (၂) အခြေခံဥပဒေများကို တစ်ဖက်သတ်အဓိပ္ပာယ်ဖွင့်ခဲ့ခြင်း၊
- (၃) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပါကိစ္စရပ်များကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်နယ်အစိုးရကို တိုင်ပင်ရန်မလိုဟုယူဆခြင်း၊
- (၄) ပြည်ထောင်စုအစိုးရ ဝန်ထမ်းအဖွဲ့များသည် ပြည်နယ်များအား အထင်အမြင်သေးခြင်း၊
- (၅) ပြည်နယ်ဝန်ကြီးများကို အရှိအသေတန်ခြင်း၊
- (၆) အစိုးရကိစ္စအသီးသီး (ဘဏ္ဍာရေးအပါအဝင်) ကို တစ်ဖက်သတ် ဆောင်ရွက်ခြင်း၊ အနိုင်ကျင့်ခြင်း၊
- (၇) ရသင့်သော အကူအညီများ မရခြင်း၊
- (၈) ပြည်ထောင်စုဥပဒေပါ လုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရဌာနများသည် ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရကို ပစ်ပယ်ထားခြင်း၊
- (၉) ရှမ်းပြည်နိုင်ငံရေးနှင့် အုပ်ချုပ်ရေးတို့တွင် ဝင်ရောက်စွက်ဖက်ခြင်း

တို့ရှိသည်ဟု သုံးသပ်ခဲ့ကြောင်း၊ ၁၉၆၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလ ၇ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်း
အုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆင်ရေးဆွဲရန် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် စာပြည့်နှင့်အတွင်းရေးမှူး
အဖြစ် စာကြာဇံတို့က ဆောင်ရွက်သောအဖွဲ့ဝင် ၃၀ ပါဝင်သည့် ကြိုးကိုင်ကော်မတီ
ကို ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြောင်း၊ ကြိုးကိုင်ကော်မတီက ရှမ်းပြည်နယ်နိုင်ငံရေးအဖွဲ့အစည်း
အသီးသီးအား မိမိတို့ကြိုက်နှစ်သက်ရာ မူများကိုတင်ပြရန် ညွှန်ကြားခဲ့ကြောင်း၊
သို့သော် မည်သည့်အဖွဲ့အစည်းကမျှ ပြင်ဆင်ရေးမူကို တိကျစွာတင်ပြနိုင်ခြင်း
မရှိခဲ့ကြောင်း၊ ထိုအခါ ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) က ၎င်းရေးဆွဲထားသော
ဖက်ဒရယ်မှုကို တင်သွင်းခဲ့ကြောင်း၊ ထိုမှုတွင်ပါဝင်သည့် အခြေခံအချက်
များမှာ

- (၁) ဗမာပြည်နယ်ဖွဲ့စည်းရေး၊
- (၂) လွှတ်တော်နှစ်ရပ် အာဏာတူပေးရေး၊
- (၃) အထက်လွှတ်တော်သို့ တူညီသော ကိုယ်စားလှယ် ဦးရေ
စေလွှတ်ရေး၊
- (၄) ဗဟိုကို အာဏာကန့်သတ်ပေးပြီး ပြည်နယ်များက ကျန်
အာဏာများ ရယူရေး၊
- (၅) ပြည်ထောင်စုဘဏ္ဍာတော် ခွဲဝေပေးရေး

တို့ဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) တင်ပြသောမူကို ရှမ်းပြည်နယ်လုံးဆိုင်ရာ
ညီလာခံမှ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၅ ရက်နေ့တွင် ထောက်ခံ အတည်
ပြုခဲ့ကြောင်း၊ ရှမ်းပြည်နယ်အား ပြည်ထောင်စုမှ ခွဲထွက်ရေးမူကို မူလကပင် လက်ခံ
ထားခဲ့ကြသော စော်ဘွားများသည် ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ၏ ဖက်ဒရယ်မှု
ကို အလွယ်တကူပင် လက်ခံခဲ့ကြကြောင်း၊ ၁၉၆၁ ခုနှစ် ဇွန်လတွင်
ရှမ်းပြည်နယ်တောင်ကြီးမြို့၌ ရှမ်း၊ ကယား၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ချင်း၊ မွန်၊ ရခိုင်စသည့်
တို့ပါဝင်သော ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံတစ်ရပ်ကို ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ညီလာခံတွင်

- (၁) ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းရန်၊
- (၂) ပြည်ထောင်စု ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို ပြင်ဆင်
ရေးဆွဲရန်၊

- (၃) ပြည်ထောင်စုအမျိုးသားညီလာခံကြီး ကျင်းပရန်၊
 (၄) မွန်၊ ရခိုင်၊ ချင်း ပြည်နယ်များ ထူထောင်ရန်၊
 (၅) နယ်ချဲ့ဆန့်ကျင်ရန်

ဟူသော အဆိုငါးရပ်ကို တင်သွင်းဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြောင်း၊ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံက ထောက်ခံခဲ့သော ဖက်ဒရယ်မှုကို ဆက်လက်ဆွေးနွေးရန်အတွက် ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့ အသံလွှင့်ရုံ၌ လူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကို ကျင်းပခဲ့ကြောင်း၊ ထိုနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ခွန်ချိုက ပြည်နယ်တိုင်းတန်းတူညီတူအခွင့်အရေးရရှိ၍ ကိုယ်ပိုင် ပြဋ္ဌာန်းခွင့်ရှိသော ပြည်ထောင်စုစနစ် ဖွဲ့စည်းပေးရေးအတွက် အဆိုတင်ကြောင်း၊ ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) က ဖက်ဒရယ်မှု ချမှတ်ပေးရေးအတွက်

ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှု (ဖက်ဒရယ်မှု) အပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့ ပြည်နယ်အမျိုးသားများဟာ အင်မတန်စည်းလုံးညီညွတ်နေပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုမှုကြီး အကောင်အထည်ပေါ်လာရေးအတွက် မမှိတ်မသုံချီတက်ဘို့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ခိုင်မာတဲ့ အဓိဋ္ဌာန်ချထားကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်အနေနဲ့တော့ ဒီပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို မရ ရတဲ့နည်းနဲ့ အကောင်အထည်ပေါ်အောင်ကြိုးစားလိမ့်မယ်ဆိုတာ ကျွန်တော် ဒီနေရာမှ ထုတ်ဖော်ပြောဆိုလိုပါတယ်။ အခု ရှမ်းမူလို့ခေါ်နေကြတဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မှုကို မိသားစုစိတ်ဓာတ်နည်းနဲ့ တင်ပြတောင်းဆိုနေခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ မိသားစုနည်း ဒီမိုကရေစီနည်းလမ်းနဲ့ ကျွန်တော်တို့ဆောင်ရွက်နေပါတယ်။ ဒီနည်းနဲ့မရရင်တော့ မလွဲမရှောင်သာ နောက်ဆုံးနည်းလမ်းကိုလိုက်ရပါလိမ့်မယ်လို့ ရှမ်းပြည်လူထုအားတင်ပြရပါလိမ့်မယ်။ အဲဒီနောက်ဆုံးနည်းကဘာလဲဆိုရင် တို့ရှမ်းပြည်ဟာ အခြေခံဥပဒေအခန်း (၁၀) က ပေးအပ်ထားတဲ့အခွင့်အရေးများအရ၊ လက်ရှိ ပြည်ထောင်စုက ခွဲထွက်ရလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို တစ်ခမ်းနည်းဖြစ်တဲ့ ခွဲထွက်ပြီးမှ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်ဖွဲ့ဘို့ ကျွန်တော်တို့လာပြီးကမ်းလှမ်းတဲ့အခါကြရင် ဗမာခေါင်းဆောင်တွေက တန်းတူမျှမပေးနိုင်ဘူးလို့ ထပ်ပြီး ပါယ်ချ ကြ အုံးမှာလား။ ကျွန်တော်တို့နည်းက

ငှက်ပျော့ပွဲအုံးပွဲနှင့် တင်တောင်းလို့မရတဲ့နောက် ကားတင်ပြေးတဲ့ နည်းလမ်းဘဲဖြစ်ပါတယ်။ ဗမာလူမျိုးကြီးဝါဒပျက်စီးပါစေ”

ဟုပြောကြားကြောင်း ရှမ်းပြည်နယ်နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု လျှို့ဝှက်စာတမ်းတွင်ဖော်ပြ ထားသည်။^၁ ထိုလျှို့ဝှက်စာတမ်းတွင် ဖော်ပြထားသကဲ့သို့ မြန်မာနိုင်ငံတွင် နိုင်ငံရေး အခြေအနေမတည်မငြိမ်ဖြစ်နေပြီး ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲမည့်အခြေအနေများ ပေါ်နေသည်ဟု တပ်မတော်အကြီးအကဲများက ထင်မြင်ခဲ့ကြသည်။ တပ်မတော် အကြီးအကဲများ၏စိတ်တွင် အကယ်၍သာ ဖက်ဒရယ်မှုကို ပေးလိုက်ပါက ပြည်ပ ပယောဂများ ဝင်လာပြီး ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲမည့် အန္တရာယ်များ ပေါ်ပေါက် လာနိုင်စရာ အကြောင်းရှိသည်ဟု ထင်မြင်ယူဆလာကြသည်။ ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲလျှင် မြန်မာ့လွတ်လပ်ရေး ဆုံးရှုံးမည့်အန္တရာယ်ပင် ပေါ်ပေါက်လာနိုင်သည်ဟု စိုးရိမ်ခဲ့ကြသည်။ လွတ်လပ်ရေးကို ထိပါးမည့်အန္တရာယ် မပေါ်သည့်တိုင်အောင် နိုင်ငံရေးနှင့် စီးပွားရေးဆိုင်ရာ အရှုပ်အထွေးများပေါ်လာမည်ဟုလည်း တပ်မတော် ခေါင်းဆောင်များက ယူဆလာကြသည်။^၂

၁ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်း အသံလွှင့်ရုံတွင် ကျင်းပသော လူမျိုးပေါင်းစုံ နီးနှော့ပလ္လယ်ပွဲ၌ ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) ၏ပြောကြား ချက်တွင်မူ “ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုမူအပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့ပြည်နယ်အမျိုးသား များဟာ အင်မတန် စည်းလုံးညီညွတ်နေပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ဟာ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူ ခေါ်တဲ့ တန်းတူရေးတောင်းဆိုမှုအပေါ်မှာ အလွန်ခိုင်မာတဲ့ အမျိုးသားညီညွတ်ရေးကြီး တည်ဆောက်ထားပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူကြီး အကောင်အထည် ပေါ်လာ ရေးအတွက် မမှိတ်မသု ချီတက်ဖို့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး ခိုင်မာတဲ့သန္နိဋ္ဌာန်ချထားကြပြီး ဖြစ်ပါတယ်။ ကျွန်တော်တို့ အနေနဲ့ ဒီပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူကြီးကို ပြည်နယ်များနဲ့ ပြည်မရှိပြည်ထောင်စုသားအားလုံးသဘောပေါက်လက်ခံလာတဲ့အထိ မိသားစုစိတ်ဓာတ်နဲ့ စိတ်ရှည်လက်ရှည် ဆက်လက်ကြိုးပမ်းကြပါမယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ်မူကို သဘောတူလက်မခံနိုင်ကြသေးတဲ့ ပြည်နယ်များနဲ့ ပြည်မရှိပုဂ္ဂိုလ်များကလည်း မိသားစု စိတ်ဓာတ်နဲ့ စိတ်ရှည်လက်ရှည်ဆက်လက် ဆွေးနွေးညှိနှိုင်းကြပါလို့ အနှူးအညွတ်တောင်း ပန်ရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။ ရှမ်း၊ ဗမာ၊ ကချင်၊ ချင်း၊ ကရင်၊ ကယား၊ ရခိုင်၊ မွန်တိုင်းရင်း သားပေါင်းစုံ ချစ်ကြည်ရေးအခွန်ရှည်ပါစေ၊ ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် အမြန်ပေါ်ပေါက် ပါစေ”ဟု၍ ပါရှိသည်။ HDR:RT/0016/SP-62/1990.

၂ ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေး

- ၃ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၄၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။
- (ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၅၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းယူခြင်းနှင့်ပတ်သက်သော သဘောထားများ

ရှမ်းပြည်နယ်တွင် နှစ်ပေါင်းများစွာအမှုထမ်းခဲ့ပြီး စော်ဘွားအချို့နှင့် ရင်းနှီး ကျွမ်းဝင်ခဲ့သည့် တပ်မတော်အရာရှိဟောင်းတစ်ဦးက အချို့ စော်ဘွားတို့သည် ဖက်ဒရယ်မူ ရရှိပြီးသည့်နောက်တွင် ပြည်ထောင်စုကြီးမှ ခွဲထွက်ရန် ရည်ရွယ်ချက် ရှိကြောင်းလည်း ပြောကြားသည်။ ထို့ပြင် ဖက်ဒရယ်မူ ရရှိပြီးသောအခါတွင် တောင်ကြီးနှင့် တာချီလိတ်ဆက်သွယ်သည့် လမ်းမကြီးဖောက်မည်။ ထိုလမ်းဖြင့် ရှမ်းပြည်နယ်၏ ထွက်ကုန်ပစ္စည်းများကို တစ်ဖက်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ရောင်းချမည်။ ရသည့်ငွေဖြင့် လက်နက်အပါအဝင် လိုအပ်သည့် ပစ္စည်းဟူသမျှကိုဝယ်မည်။ ငွေကြေးအကူအညီရရှိရန် ယိုးဒယား (သိုင်း) အစိုးရနှင့် လည်းကောင်း၊ ဆီးတီး စာချုပ်အဖွဲ့နှင့်လည်းကောင်း ဆက်သွယ်ထားမည်။ ခွဲထွက်ခွင့်ရရှိ ရှမ်းပြည်နယ်မှ တပ်မတော် ထွက်ခွာသွားခဲ့လျှင် ရှမ်းသောင်းကျန်းသူများက တာဝန်ယူ၍ ရှမ်း ပြည်နယ်ကို ကာကွယ်မည်ဟူသော အစီအစဉ်များရှိပြီး ဖြစ်သည်ဟုလည်း ထိုပုဂ္ဂိုလ် က ဆိုသည်။^၁ အလားတူပင် တပ်မတော်အရာရှိများစွာတို့ကလည်း ဖက်ဒရယ် မူကြောင့် ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲမည့်အန္တရာယ် ပေါ်ပေါက်လာမည်ဟု စိုးရိမ်ခဲ့ ကြသည်။ ဤသို့ ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲ မည့်အန္တရာယ်ကို တပ်မတော်ကသိလျက်နှင့် ဥပေက္ခာပြုခဲ့လျှင် တစ်နေ့တွင် တပ်မတော်မှာအပြစ်တင်စရာ အဖွဲ့အစည်းအဖြစ်သို့ ရောက်ရှိမည်ကို တပ်မတော်၏ ဦးစီးခေါင်းဆောင်များက စိုးရိမ်ခဲ့သည်။^၂ ထို့ကြောင့် လည်း ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲမည့်အန္တရာယ်ကို တားဆီးရန်နှင့် အခြားနိုင်ငံရေး ဆိုင်ရာ အကျပ်အတည်းများကို ဖြေရှင်းရန် တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ နံနက်တွင် နိုင်ငံတော်အာဏာကို ဝင်ရောက်ထိန်းသိမ်း ခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။^၃

၁ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၅၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၂ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၄၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ခ) H D R : 1 AP/1990.

၃ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၄၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၅၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ဂ) H D R : 1 AP/1990.

ဝန်ကြီးချုပ်ဟောင်း ဦးနု က မူ ဖက်ဒရယ်မူကြောင့် ပြည်ထောင်စုကြီး ပြိုကွဲမည့်အန္တရာယ် ပေါ်လာသည်ဟူသော အချက်ကိုလည်းကောင်း၊ နိုင်ငံရေး အခြေအနေမှာ ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ ဖြစ်နေသည်ဟူသော အချက်ကိုလည်းကောင်း လက်မခံပေ။ ထိုစဉ်က နိုင်ငံရေးအခြေအနေမှာ ထိန်းမနိုင်သိမ်းမရ အခြေအနေမျိုး မဟုတ်သည်ကို လူများစကသိရှိကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မူတောင်းဆိုသည့်ကိစ္စမှာလည်း စိုးရိမ်ဖွယ်ရာကိစ္စမဟုတ်ကြောင်း၊ အသံလွှင့်ရုံတွင်းကျင်းပသည့် လူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာ မိမိကိုယ်တိုင်က စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးခဲ့သည့် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ ဖြစ်ကြောင်း ဦးနု က ပြောကြားသည်။

လူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ တွင် ဖက်ဒရယ်မူနှင့် ပတ်သက်သော အဆိုကို ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌ စပ်ခွန်ချို က တင်သွင်း၍ ကချင်ပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ် ဒူဝါဇော်လွန်း၊ချင်းဝိသေသတိုင်းကိုယ်စားလှယ် ကပ္ပတိန် မန်းတိုးနိုး၊ ရှမ်းပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ် ဦးထွန်းမြင့် (တောင်ကြီး) နှင့် ကယားပြည်နယ်ကိုယ် စားလှယ်ဦးစိန်တို့ကထောက်ခံဆွေးနွေးကြရန်၊ထိုအဆိုပြုချက်နှင့်ထောက်ခံဆွေးနွေး ချက်များကို ပမညတ၊ ဖဆပလ၊ ရပလဖ၊ ပထစ ကိုယ်စားလှယ်များနှင့် နိုင်ငံတော် အစိုးရအတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့ဝင်တို့က သေချာစွာလေ့လာရန်၊ ပမညတ၊ ဖဆပလ၊ ရပလဖ၊ ပထစနှင့် နိုင်ငံတော်အစိုးရ အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်တစ်ဦးစီက ဖက်ဒရယ်မူနှင့် ပတ်သက်သောသဘောထားများကိုတင်ပြရန်၊ ထိုနောက် ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့မှ ကိုယ်စားလှယ်ခြောက်ဦး၊ ပမညတ၊ ဖဆပလ၊ ရပလဖနှင့် ပထစအဖွဲ့ချုပ်တို့မှ ကိုယ်စားလှယ်သုံးဦးစီနှင့် အတိုင်ပင်ခံအဖွဲ့ဝင်လူကြီး များပါဝင်သော ကော်မတီတစ်ရပ်ကိုဖွဲ့စည်းပေးရန်၊ ထိုကော်မတီတွင် ဦးနု က နာယကအဖြစ်ဆောင်ရွက်ရန်၊ ထိုကော်မတီက ဖက်ဒရယ်မူနှင့်ပတ်သက်၍ ဆွေးနွေး ပြီးနောက် ရရှိသည့်သဘောတူညီချက်ကို အစီရင်ခံရန် ဦးနု က စီစဉ်ထားသည်။^၁

၁ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၀၄၃၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန် တက္ကသိုလ်။

(ခ) ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်း၊ အသံ လွှင့်ရုံ၌ ကျင်းပသော လူမျိုးပေါင်းစုံနှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌ စပ်ခွန်ချို တင်သွင်းသည့်အဆို။ HDR:RT/0019/Sp-62/1990.

၂ ၁၉၆၂ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၂၄ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ပြည်လမ်း၊ အသံလွှင့်ရုံ၌ ကျင်းပသော လူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု ပြော ကြားသောအဖွင့်မိန့်ခွန်း။ 'HDR: RT/0019/Sp-62/1990. နောင် ကိုးကားလျှင် ဦးနုမိန့်ခွန်း HDR: RT/0019/Sp-62/1990. ဟု ညွှန်းမည်။

ကိုယ်စားလှယ်ပေါင်းစုံပါဝင်သောကော်မတီကဆွေးနွေးညှိနှိုင်းနေစဉ်မှာပင် သင့်လျော်သောအချိန်တွင် ဦးနု သည် ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ မိမိ၏ သဘောထားကို ထုတ်ဖော်ပြောကြားမည်ဟုလည်း ဆိုသည်။ သို့သော် နှီးနှောဖလှယ်ပွဲကြီး မပြီးဆုံးမီမှာပင် တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်အာဏာကို သိမ်းယူခဲ့ပေသည်။ ထို့ကြောင့် ဦးနု သည် ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ပြောကြားရန်ရည်ရွယ်ထားသော သဘောထားများကို မပြောကြားခဲ့ရပေ။ တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော် အာဏာကို သိမ်းယူခဲ့ပြီးနောက် ၂၈ နှစ်ခန့်အကြာ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ဇွန်လတွင်မူ ဖက်ဒရယ်မှုနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးနု ပြောကြားမည်ဟု ဆိုသော သဘောထား ကို မေးမြန်းခွင့်ရခဲ့သည်။ ဦးနုက ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင်ပါရှိသော

...ခွဲထွက်နိုင်ခွင့်ဆိုတဲ့ ဟိုဥစ္စာကြီးကို ဖြုတ်ပစ်လိုက်ပါ။ မထားနဲ့တော့။ ခင်ဗျားတို့လိုချင်တဲ့အာဏာတွေကို နောက်ထပ်ပြီးတော့ တောင်းမယ်။... နည်းနေတယ်လို့ သူတို့ကပြောတယ်။... အင်္ဂလိပ်တွေရိတ်နုန်းက... ၉၁ ဌာနဆိုတာ။ ဌာနတွေပေးထားတာက... ဗမာပြည်က ၉၁ ဌာနဆိုတာကတော့ ကြားလိုက်တော့ ၁၀၀ မှာ ကိုးဆယ်နဲ့တစ်ဌာနဆိုတော့ များနေတယ်။... ကိုးဆယ်နဲ့တစ်ဌာနက သူညီတွေ။... ခုနစ်ဌာနက တကယ်အဆီအနှစ်တွေ။ ဒါ အင်္ဂလိပ်က ကိုင်ထားတယ်။ အဲသလိုဟာ မျိုးဖြစ်ချင်ရင် ဖြစ်နေမလား။... အဲဒါတွေဆိုလို့ရှိရင်ဖြင့် ပြော။ ကျွန်တော်တို့နောက်ထပ်ပြီးတော့၊ ဘယ်၊ ဘယ်ဟာကိုလိုချင်သေးတယ်။ ... နောက်ထပ်ပြီးတော့ ဘယ် အာဏာပေးပါအုံး၊ ဘယ်ဌာနပေးပါအုံး။ ဘယ်ဌာနပေးပါအုံးပြော။ discuss လုပ်မယ်၊ discuss လုပ်ပြီးတော့။ ကျွန်တော်တို့ညီအစ်ကို အချင်းချင်းပဲ။... သူတို့ကို ပေးလိုက်ရလို့ပိုသွားတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ဗမာက ရှုံးကျန်ရစ်ခဲ့တယ်။ ဒီလိုမဟုတ်ဖူး၊ အကုန်ပေးမယ်။ ... ခွဲထွက်ပိုင်ခွင့်ဆိုတဲ့ဥစ္စာကြီးကို ဖြုတ်ပစ်လိုက်တော့... ခင်ဗျားတို့ လိုချင်နေတယ်ဆိုတဲ့ Schedule ဆိုတဲ့အထဲမှာ၊ List တွေထဲမှာ နောက်ထပ်ပြီးတော့ ကျွန်တော် အာဏာတိုးပေးမယ်^၁

၁ ဦးနုမိန့်ခွန်း HDR : RT/0019/Sp-62/1990.

၂ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ။ ၀၀၄၃၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ဟူသော မိမိ၏သဘောထားကို ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များအား ပြောကြားရန် အစီအစဉ်ရှိခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟု ဆိုသည်။ အကယ်၍သာ ဦးနု က နှီးနှောဖလှယ်ပွဲ အတွင်း ဤသဘောထားကို ပြောကြားမည်ဆိုလျှင် ပြည်နယ်ကိုယ်စားလှယ်များက လည်း လက်ခံကြဖွယ်ရှိသည်ဟု ဆိုသည်။ ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌနှင့် ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ခွန်ချို ကိုယ်တိုင်က လူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် အဆိုတင်သွင်းတောင်းဆိုမှုများမှာ စိုးရိမ်ဖွယ်ရာ မရှိကြောင်း၊ ဤကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဦးနုနှင့် ညှိနှိုင်းစီစဉ်ထားပြီးဖြစ်ကြောင်း၊ ဖက်ဒရယ်မူ တောင်းဆိုခြင်းမှာ မိမိတို့ အာဏာပို့မရှိရရှိလာအောင် ဆောင်ရွက်ခြင်းသာဖြစ်ကြောင်း ပြောကြားခဲ့သည်ဟု ဆိုသည်။^၁ ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု ကိုယ်တိုင်ကလည်း နှီးနှောဖလှယ်ပွဲမှာ စိုးရိမ်စရာ မရှိကြောင်း၊ ဤကိစ္စအတွက် အဖြေရှိပြီးဖြစ်ကြောင်းတို့ကို ထိုစဉ်ကပင်ပြောကြား ခဲ့ဖူးသည်ဟု ဆိုသည်။^၂

လူမျိုးပေါင်းစုံ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌ စဝ်ခွန်ချို တင်သွင်း သည့် ဖက်ဒရယ် မူအဆိုကို ထောက်ခံဆွေးနွေးခဲ့သည့် ကယားပြည်နယ် ကိုယ်စားလှယ်ကလည်း ထိုစဉ်က မိမိတို့တောင်းဆိုခဲ့သော ဖက်ဒရယ်မူသည် ပြည်ထောင်စုကြီးကို ပြိုကွဲစေမည်မဟုတ်ဟုလည်းကောင်း၊ မိမိတို့သည် ထိုစဉ် က ခွဲထွက်ခွင့်ဟူသည်ကို လုံးဝသတိမရကြပါဟုလည်းကောင်း၊ မြန်မာနိုင်ငံတည်း ဟူသော ခြံကြီးတစ်ခုတည်းတွင် ကိုယ့်အိုးကိုယ့်အိမ်ဖြင့် နေထိုင်နိုင်ရန် တောင်းဆို ခြင်းမျိုးသာဖြစ်သည်ဟုလည်းကောင်း ပြောကြားသည်။^၃

၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော် အာဏာသိမ်းယူခဲ့ခြင်းမှာ ပထမ ခေါင်းဆောင်အချို့သည် တပ်မတော်အကြီးအကဲ များ၏ဩဇာအာဏာကို လျော့နည်းသွားအောင်ဆောင်ရွက်ရန် ဆွေးနွေးခဲ့သော ကြောင့်လည်း ဖြစ်နိုင်သည်ဟု ပထမအစိုးရအဖွဲ့တွင် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ခဲ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးက ပြောဆိုခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ လွတ်လပ်ပြီးစ နိုင်ငံငယ်များနှင့် တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးစေနိုင်ငယ်များတွင် စစ်တပ်အင်အား ကြီးမားခဲ့ ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုနိုင်ငံငယ်များတွင် စစ်တပ်အာဏာသိမ်းမှုများ ပေါ်ပေါက်ခဲ့ ကြောင်း၊ ဗမာ့တပ် မတော် ကို လည်း မည် သို့ပြုပြင်လျှင် သင့်မည် ဟူ၍ ပထမ

၁ (က) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၁၀၄၄၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

(ခ) ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၁၀၀၂၂၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၂ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၁၀၁၄၄၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၃ ယင်း

၄ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၁၀၀၂၂၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ခေါင်းဆောင်များ နည်းလမ်းရှာဖွေခဲ့ကြကြောင်း၊ တပ်မတော် အရာရှိကြီးများအား သုံးနှစ်တစ်ကြိမ်ပြောင်းလဲပေးလျှင်ကောင်းမည် သို့မဟုတ် အငြိမ်းစားပေးလျှင်သင့်လျော်မည်၊ သို့မဟုတ် အမြဲတမ်းစစ်ဘပ်မထားဘဲ အရွယ်ရောက်သူတိုင်းအား စစ်ပညာများသင်စေ၍ အလှည့်ကျစနစ်မူသမ်းစေလျှင် အဆင်ပြေမည်တို့ကို ဆွေးနွေးခဲ့ကြကြောင်း၊ ထိုသို့ဆွေးနွေးသောသတင်းသည် တပ်မတော်အကြီးအကဲထံသို့ ရောက်ရှိသွားသောကြောင့် တော်လှန်ရေးကောင်စီက အာဏာသိမ်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်မည်ဟု ထင်ကြောင်း ထိုကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဟောင်းက ဆွေးနွေးပြောကြားခဲ့သည်ဟုဆိုသည်။ ၁၉၉၀ ပြည့်နှစ် ဩဂုတ်လအတွင်း ထိုကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဟောင်းနှင့် တွေ့ဆုံမေးမြန်းခဲ့ရာတွင်မူ ၎င်းက

ကျွန်တော် ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးလုပ်တဲ့အခါ National Service Act ဆိုတာ စစ်မှုထမ်းမနေရဆိုတဲ့ဥပဒေတစ်ရပ် ပါလီမန်မှာတင်ဖို့ ကျွန်တော်တို့လုပ်တယ်။ အဲဒီတင်ဖို့လုပ်တဲ့အခါကျတော့ ဗိုလ်ချုပ်တင်ဖေက နယ်တွေ မှာ သွားပြီးတော့ တပ်တွေကို ပြောတယ်။ ခု... ဒီ၊ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီး လုပ်တဲ့ အချိန်မှာ ငါတို့ တပ်မတော်ကိုဖျက်ဖို့လုပ်ပြီ။ ... ဘယ်လိုလဲဆိုရင် National Service Act အရ လူတိုင်းလူတိုင်း...၁၈နှစ်ပြည့်တဲ့ကျားမ၊ ၄၅ နှစ်အတွင်းမှာရှိတဲ့ ကျားမအားလုံး...စစ်ပညာမသင်မနေရဆိုတာ လုပ်မယ်။ လုပ်ပြီးတော့ လေ့ကျင့်ရေးတပ်အနေနဲ့တော့...တပ်ကို ထားမယ်။...ဒီတော့ တပ်ကဘယ်လောက်ထားမလဲ...လေ့ကျင့်ရေး အတွက်ခပါလေ။...ငါးသောင်းထားမယ်။ တော်ပြီ။... ပိုတဲ့အရာရှိ အကြပ် တပ်သားတွေကို ဘာလုပ်မလဲ ... ဒီမိုကရေစီ ဒေသန္တရ အုပ်ချုပ်ရေးမှာ ဒီပုဂ္ဂိုလ်တွေကို ကျွန်တော်တို့အစားသွင်းမယ်။ ... အကြပ်တပ်သားဆိုလည်း... ကျေးရွာကာကွယ်ရေးတို့ ဘာတို့ပေါ့လေ။ ကျေးရွာအုပ်ချုပ်ရေးတို့ ဘာတို့... အဲဒီမှာ ကျွန်တော်တို့က ဟိုဒင်းဖြစ်တယ်။...တပ်မတော်ကပိုလာတဲ့အရာရှိတွေထဲက တချို့ ပင်စင်သွားမယ်။ တချို့ပင်စင်မမီတဲ့အရာရှိတွေကို ခုနကအုပ်ချုပ်ရေးမှာပြန်ထည့်မယ်။ ပညာအရည်အချင်းပြည့်ဝတဲ့ ဒီ၊ ဒီတပ်ဗိုလ်တွေကိုနိုင်ငံခြားမှာကျွန်တော်တို့ကပညာထပ်သင်မယ်။...တိုင်းပြည်

၁ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၁၀၁၂၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

၂ ဗိုလ်မှူးချုပ်တင်ပေ (အငြိမ်းစား) ကမူ National Service Act ပြဋ္ဌာန်းရန်ဟူသော ကိစ္စကို ထိုစဉ်က မိမိမသိရှိခဲ့ကြောင်းပြောကြားခဲ့သည်။

ထူထောင်ရေးအတွက် လိုတဲ့ပညာတွေပေါ့လေ။... အဲသလိုပညာ သင်ပြီးတော့၊ ဒီတိုင်းပြည်ထူထောင်ရေးအတွက် သုံးမယ်ဆိုတဲ့ဟာ၊ အဲဒီ... National Service Act စစ်မှုထမ်းမနေရဆိုတဲ့ ဥပဒေ လုပ်ဖို့ဆိုပြီးတော့... အဲဒီဟာလုပ်တဲ့အခါကျတော့ ဗိုလ်ချုပ်တင်ဖေ က ပထမဆုံးသူက... တပ်က အရာရှိတွေခေါ်ပြီးတော့သူရှင်းတယ်။ ... တို့တပ်မတော်တော့ အဖျက်မခံဘူး။ ငါတို့က၊ တစ်ခုခုတော့ လုပ်ရမယ်ဆိုတာကို သူပြောတယ်။... ဝ နယ်ကို ကျွန်တော်တို့ သွားတော့ ... ဗိုလ်မှူးကြီးမောင်ရွှေ က သူက တိုင်းတပ်မှူး၊ အစ်ကိုကြီးတဲ့ ဒီကအရာရှိတွေက အစ်ကိုကြီးနဲ့ interview တောင်း တယ်။... အဲဒီအရာရှိ ၂၀၀ နဲ့ ကျွန်တော်တွေတယ်။ တွေ့တော့ အဲဒီ National Service Act အကြောင်း သူတို့မေးကြတယ်။ မေးတော့ အဲတာရှင်းပြတယ်။... ဟ၊ ဒါဆို ကောင်းသားပဲတဲ့။... ဒီသူပုန်ရန်ကလည်း အဲဒီအချိန်က...အေးသွားပြီ။... ပေါင်းလိုက် လို့မှဆိုရင် ၃၀၀၀ ကျော် ၄၀၀၀လောက်ပဲရှိတယ်။ အဲဒီ ၃၀၀၀ ကျော် ၄၀၀၀ ကျော်တွေကလည်း သူတို့အနေနဲ့ ပြန်ပြီးတော့... အလင်းဝင်ချင်တဲ့ဆန္ဒရှိတယ်။... အမျိုးသား စစ်ဝန်ထမ်းဥပဒေနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အဆင့်ဆင့် ကျွန်တော်ရှင်းပြတော့၊ အဲဒီအရာရှိတွေက ဟာ—ဒါ၊ ကောင်းသားပဲ။ ဒါ။ တပ်မတော်ဖျက်တာမှမဟုတ်ဘဲ။... ပြည်ထောင်စုကြီး တစ်ခုလုံး တပ်မတော်ဖြစ်အောင် လုပ်တာတဲ့။ ... ဒါလက်ခံစရာ အကြောင်းရှိတယ်။ ... ဒီဥစ္စာဟာ အိုစီ* ကွန် ဖရင့်က ဒီ စီအို* ကွန်ဖရင့်က နှစ်ကြိမ် တပ်မတော်အရာရှိက နှစ်ကြိမ် သူတို့သဘောတူပြီးသား။... ဗိုလ်ချုပ်တင်ဖေက ဟိုတုံးက ပုသိမ်သွားပြီးတော့ ရင်ပတ်ထုပြီးတော့၊ (ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး)က တပ်မတော်ဖျက်ပြီ၊ ဟုတ်လား၊ လားရှိုးမှာလည်း တပ်မတော်ဖျက်ပြီ။ တောင်ကြီးမှာလည်း တပ်မတော်ဖျက်ပြီ။ သူက ရွှေကလျှောက်၊ ကျွန်တော်က နောက်ကလိုက်ရှင်း၊ ဒီလိုဖြစ်ကြတာ။... ဗိုလ်ချုပ် တင်ဖေ ဒီလိုလျှောက်ပြောတဲ့ဟာဆိုလို့ ရှိရင် ဒီစိုးရိမ်စိတ် ရှိချင် လည်းရှိ...

ခွန်ထီးနဲ့တော့ကျွန်တော်စကားပြောတာပဲ။...အဲဒီ ခွန်ထီးတို့ ဘာတို့ကတော့ အဲဒါတွေလျှောက်ပြောကြတာပဲ။...အဲဒီဆွေးနွေး

၁ OC (Officer Commanding) — တပ်မှူး

၂ CO (Commanding Officer) — တပ်မှူး

ပွဲမှာပဲဒါပြောတယ်။...ဆွေးနွေးကြတယ်။ အဲဒါတွေပြောတာပေါ့။ ဒါ၊ ဒီ၊ ဖက်ဒရယ်ကြောင့်တော့မဟုတ်ဖူး၊ တပ်မတော်က... သူတို့ တပ်မတော်ကိုဖျက်တဲ့အတွက်၊ ဒါစိုးရိမ်လို့ သိမ်းတာလည်းဖြစ်ချင် ဖြစ်နိုင်တယ်။... ကျွန်တော်တို့က ဒီလိုပဲယူဆတယ်လေ။ ဒါဒီလို ဖြစ်နိုင်တယ်လို့။ ဒါအကြောင်းတစ်ခု အကြောင်းရှာကြတာပေါ့ ဗျာ။... ဒီအကြောင်း တစ်ကြောင်းလည်း ပါချင်လည်းပါနိုင်တာ ပေါ့။ တပ်မတော်ကိုဖျက်သိမ်းတဲ့အနေနဲ့လုပ်တယ်။ သဘောမျိုး ဖြစ်တယ်။...ဒီအကြောင်းလည်းတပ်မတော်ကဖျက်သိမ်းမခံချင်လို့။ ဒါတပ်မတော်အနေနဲ့ ဒါပြန်ပြီးတော့ မားမားရပ်တယ်ဆိုတာလည်း ဖြစ်ချင်ဖြစ်နိုင်ပါတယ်။ ဒါကတော့ ကျွန်တော်တို့က ဒါ ဆွေးနွေး ကြတာပဲ

ဟူ၍ ပြန်လည်ရှင်းပြခဲ့သည်။

ဖက်ဒရယ်မူ တောင်း ဆို ရန် ဦးစီးခေါင်းဆောင်ခဲ့သည့် ရှမ်း ပြည်နယ်မှ ခေါင်းဆောင်တစ်ဦးက ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၂ ရက်နေ့တွင် နိုင်ငံတော်အာဏာ သိမ်းယူခဲ့ခြင်းနှင့်ပတ်သက်၍

သူ (ဦးနု) ကနေပြီးတော့ ဒီအခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးနဲ့ ပတ်သက် ပြီးတော့ ဖွင့်မေးလာတယ်။ ဖွင့်မေးလာတဲ့အခါမှာ ကျွန်တော်တို့ ဘယ်လောက် အဆင့်ထိအောင် အခြေခံဥပဒေကို ပြင်နိုင် သလဲ။...ပြင်တယ်ဆိုတာက ခုနကပြောသလို၊ အပိုဒ် ၁ က ဒီ စာလုံးလေးဟာ ဒီလိုရှိတယ်။... ဘယ်အခန်းက ဘယ်လိုရှိတယ်။ ဒါတွေက ဘယ်လိုရှိတယ်။ ဒါတွေပြင်ဖို့ ဒီလောက်ပဲ ပြင်ရမှာ လား။... သို့မဟုတ်ရင် ကျွန်တော်တို့က ဘယ်လောက်ထိ အောင်၊ သူက မူကို မထိခိုက်စေဘဲ ပြင်နိုင်တယ်လို့ဆိုထားတာကိုး ညွှန်ကြားချက်က။... ကဲ မူဆိုတာ ဘာတုံး။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ အများကြီး အငြင်းပွားတယ်။ ဒီ တောင်ကြီးမှာ။ စော်ဘွားတွေ ရယ်၊ ကျွန်တော်တို့ရယ်၊ ပြည်သူလူထု ကိုယ်စားလှယ်တွေရယ်။ မူဆိုတာ ဘာတုံး။ ကျွန်တော်တို့က ခံယူထားတာ၊ မူဆိုတာဟာ အခြေခံဥပဒေမှာ ပါတဲ့ နိဒါန်းဟာ မူ။ အဲဒီထက်ကိုပိုပြီးတော့ ခပ် ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့် ပြောဦးမယ်ဆိုရင်၊ အခြေခံဥပဒေရေးဆွဲတုန်းက၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း တိုင်းပြည်ပြု လွှတ်တော်မှာ တင်ခဲ့တဲ့။... လမ်းညွှန်နုနုချက်ဟာ မူ။... စော်ဘွားတွေက၊ “အဲ၊ ဒါဆို

၁ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၃၁၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

ပိုသေချာအောင်” တဲ့။ “ကျွန်တော်တို့ ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုကို မေးကြရအောင်” “အဲကောင်းပြီ၊ မေးပေါ့”။ . . . ဆိုတော့ သာမိုင်းခမ်းမော်ဘွား စစ်ထွန်းအေးက တာ ဝန် ယူသွားတယ်။ . . . စစ်ထွန်းအေးက ရန်ကုန်ဆင်းပြီးတော့ ဦးနုကို သွားမေးတယ်။ “ဝန်ကြီးချုပ်ခင်ဗျား၊ အခြေခံဥပဒေ ပြင်ဆိုတဲ့ဟာက ဟုတ်ပါပြီ။ ကျွန်မတော်တို့ပြင်ပါမယ်။ မူကို မထိခိုက်စေဘဲနဲ့ ပြင်ရမယ်ဆိုရင်”။ ဆိုတော့ “မူဆိုတာ ဘာတုံး။ ကျွန်တော်တို့ကို ရှင်းပြပါဦး၊ ဒါ ကျွန်တော်တို့သိချင်ပါတယ်” ဆိုတော့ သခင်နုက . . . “ဒီကိစ္စဟာ” တဲ့ “ခင်ဗျားတို့ ကျွန်တော်ကို မေးတာထက်ကို အခုတရားဝန်ကြီးဦးမောင်ကို သွားမေးပါ။ သူက အဲဒီ ကိစ္စမှာ၊ သူ့ကို ကျွန်တော်တို့က ဥက္ကဋ္ဌ ခန့်ထားတယ်။” . . . ဆိုတော့ စစ်ထွန်းအေးက ဦးမောင်ကို သွားမေးတယ်။ ဒီတော့ ဦးမောင်က။ . . . “ကျုပ်တို့ ချထားတဲ့ မူဆိုတာဟာ၊ ဒီ တိုင်းပြည်ကို ကွန်မြူနစ်နိုင်ငံ မဖြစ်၊ ဖက်ဆစ်နိုင်ငံ မဖြစ်၊ အာဏာရှင်နိုင်ငံ မဖြစ်ရင်တော်ပြီ။ ။ ကြိုက်သလိုသာ ပြင်တော့၊ နိဒါန်းကနေ နိဂုံးထိ”။ . . . ဦးမောင်က ဒီလို ပြောလွှတ်လိုက်တယ်။ “ကဲ၊ ဒါဆိုရင် ကောင်းပြီ။ ဒါ ကျွန်တော်တို့ အလံစိမ်းရတာဘဲ” . . . ဒါနဲ့ ကျွန်တော်တို့ ရှမ်းပြည်က ဖက်ဒရယ် မူကို ရေးတာပါ။ . . . ဘာမှ၊ ဟို၊ ဆီးတိုးတို့၊ ဟုတ်လား။ ဘာတို့၊ ညာတို့၊ နယ်ချဲ့ပယောဂတွေ ဘာတွေ ပြောတာဟာ၊ အလကား၊ ဘာတစ်ခုမှမဟုတ်ဘူး၊ ဒါတွေ၊ ဘာတစ်ခုမှ မဟုတ်ဘူး။ . . . သူ (ဦးမောင်) စကား အတိုင်း၊ ကျွန်တော်တို့ ပြင်မယ်ဆိုတော့၊ ကျွန်တော်တို့လုပ်ကြတာပဲ။ လုပ်တဲ့အခါကျတော့မှ၊ ဘာတွေထွက်လာသလဲဆိုတော့ နှေးရှင်းသတင်းစာ၊ အထောက်အတော်သတင်းစာ၊ ဗမာ့ခေတ်သတင်းစာအစရှိတဲ့ ဗမာပြည်ကသတင်းစာ အချို့ပေါ့လေ။ ဒီတော့ ဦးကျော်ငြိမ်း ခေါင်းဆောင်တဲ့ ဖဆပလအဖွဲ့ကနေပြီးတော့၊ အဲဒီတော့မှ လုပ်တော့တာပဲ။ ရှမ်းပြည်က ခွဲထွက်တော့မယ်။ ပြည်ထောင်စုကြီးပြိုကွဲတော့မယ်။ . . . ဒါကြီးဟာတော်တော်လေး၊ ဟို၊ သတင်းစာထဲမှာ ပေါ် ပေါ် လွင် လွင် ဖြစ်လာတဲ့အခါ၊ ဖြစ်လာတဲ့ အချိန်မှာ၊ ဦးနုက ဟိုတုံးက ဘာလုပ်လဲဆိုတော့၊ အခြေအနေက နဲ့နဲ့ဆိုးလာပြီ။ နဲ့နဲ့လေးပါ။ ကျွန်တော်တို့ လုပ်လို့ ဆိုးတာမဟုတ်ဘူးနော်။ . . . ဒီကိစ္စကြီးကို ကျေကျေ လည်လည် ဖြစ်အောင်လို့၊ ကဲ၊ ဆွေးနွေးပွဲကြီးတစ်ခုကျင်းပရအောင်။ အမျိုးသား ညီလာခံသဘောမျိုးပေါ့။ . . . အဲဒီတော့၊ ဖေဖော်ဝါရီလ

နောက်ဆုံးပိုင်းကနေပြီးတော့၊ အဲဒီတော့ လုပ်ရမယ်လို့ခေါ်တော့မှ ကျွန်တော်တို့က ရှမ်းပြည်၊ ကချင်ပြည်နယ် အကုန်လုံးဆင်းကြတယ်။ ဆင်းတော့ အဲဒီ seminar ကို လုပ်တဲ့အခါမှာ ပထမတစ်ချက် လုပ်တယ်။ ကဲလုပ်ပြီးတော့၊ နောက်တစ်ခါ၊ တစ်ပတ်၊ ငါးရက်သား မသိဘူး ရွှေ့တယ်။ ရွှေ့ပြီးတော့ . . . မတ်လ ၁ ရက်နေ့ ညမှာ အစည်းအဝေး လုပ်တယ်။ . . . မပြီးသေးဘူး။ ဒီလိုပေါ့လေ။ ရှမ်းပြည်နယ်အဖွဲ့တွင်းမှတွေ့နဲ့ ပတ်သက်ပြီးတော့ တင်တဲ့ဟာ။ အဲဒီ အခါကျတော့ ရှမ်းပြည်ရဲ့ မူမဟုတ်တော့ဘူး။ ပြည်နယ်ပေါင်းစုံရဲ့ မူ ဖြစ်သွားပြီ။ . . . ဒါကိုတင်ပြီးတော့ ဆွေးနွေးနေဆဲမှာပဲ၊ မတ်လ ၂ ရက်နေ့ကျတော့ အာဏာသိမ်းတာပဲ။ . . . သိမ်းတဲ့အခါကျတော့ သူက အကြောင်းပြချက် အကောင်းဆုံးက၊ ဒါ၊ ဖြစ်သွားတာကိုး။ ဖြစ်တော့၊ ဒါကို၊ သူက ကြေညာလိုက်တယ်။ . . . တကယ့် အကြောင်းရင်းက၊ ခုနက ကျွန်တော် ပြောသလို၊ . . . ဗမာပြည်က နိုင်ငံရေး၊ ဒီလိုနိုင်ငံရေးကို၊ အာဏာသိမ်းဖို့စဉ်ထားတယ်။ ဒါပေမဲ့၊ ရုတ်တရက်လာပြီးတော့၊ တိုက်ဆိုင်ပြီးတော့၊ ကျွန်တော်တို့ရှမ်းပြည် အရေးက ဒီမှာလာပြီးတော့ဖြစ်တော့၊ ဒါကြီးကို ဒီအကြောင်း ပြတာနဲ့ အစီရင်ခံချက်၊ ဒါအကောင်းဆုံး ဆိုပြီးတော့ သူက ထုတ် ကြေညာလိုက်တာပဲ။ ထုတ်ကြေညာလိုက်ပေမဲ့လို့၊ ခုန ကျွန်တော် စောစောက အစီရင်ခံခွဲ သလိုပဲ၊ တကယ့် အဖြစ် အပျက်မှန်က မဟုတ်ဘူးဆိုတာနောက်ပေါ်ပါတယ်။

ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့သည်။

နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းယူရန် ကြိုတင်စီစဉ်ရာတွင် ပါဝင်ခဲ့သူတစ်ဦးဖြစ်သည့် ဗိုလ်မှူးချုပ်တင်ဖေ (အငြိမ်းစား) က ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လတွင်နိုင်ငံတော်အာဏာ သိမ်းယူခဲ့ရသည့် အဓိကအကြောင်းရင်းမှာ ပြည်ထောင်စုကြီးအတွင်းမှ ရှမ်းပြည်နယ် ခွဲထွက်မည်ကိုစိုးရိမ်သောကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ ပြည်ထောင်စုမှရှမ်း ပြည်နယ်ခွဲထွက် ခြင်းဟူသော အန္တရာယ်ကိုတားဆီးနိုင်ရေးအတွက် တပ်မတော်က နိုင်ငံတော်အာဏာ သိမ်းယူရန် ၁၉၆၁ ခုနှစ် နိုဝင်ဘာလမှစတင်၍ လျှို့ဝှက်စွာ စီစဉ်ခဲ့ကြောင်း အတိအလင်း ပြောကြားခဲ့ပေသည်။

၁ ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ၊ ၀၁၂၂၊ သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်။

သတင်းစာများ၏အမြင်

နိုင်ငံတော်အာဏာကိုခတ်လှန်ရေးကောင်စီက သိမ်းယူခဲ့ပြီးနောက် နှစ်ရက်ခန့်အကြာ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၄ ရက်နေ့တွင် ပြိတိန်နိုင်ငံလန်ဒန်မြို့၌ ထုတ်ဝေသော ဂါဒီယန်သတင်းစာ ကမူ

စစ်တပ်အုပ်ချုပ်ရေး ရှည်ကြာမည်ဟု သေချာစွာ မပြောနိုင်ချေ။ မြန်မာနိုင်ငံက အမွေဆက်ခံရရှိခဲ့သော အခက်အခဲများစွာတို့မှာ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းက အာဏာလွှဲပြောင်းပေးခဲ့ချိန်တွင် ပြေပျောက်စပြုနေပြီဖြစ်သည်။ (ပထမအစိုးရ) လက်သို့ အာဏာလွှဲပြောင်းပေးလိုက်ချိန်မှစတင်၍ ပေါ်ပေါက်ခဲ့သော ယိုယွင်းမှုအများအပြားမှာ ပြည်သူတို့က ရွေးချယ်တင်မြှောက်ခဲ့သော အစိုးရ၏ ချို့ယွင်းချက်များဖြစ်သည်။ ယင်းတို့မှာ ကြီးမားသော ယိုယွင်းချက်များ ဖြစ်ကြသည်။ စစ်တပ်က ဤချို့ယွင်းချက်တို့ကို တွေ့မြင်ပြီး ယခုတဖန် ပြန်၍ တာဝန်ယူလိုက်ခြင်းဖြစ်သည်။ . . . အရေးကြီးသည်မှာ မြန်မာနိုင်ငံရှိ တိုင်းရင်းသားလူမျိုးစုငယ်များ၏ မကျေနပ်ချက်များကို ရင်ဆိုင်ဖြေရှင်းရာတွင် တပ်မတော်သည် ဦးနှုတ် အောင်မြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ကြောင်း ပြသရန်ပင် ဖြစ်သည်။

ဟု ဝေဖန်ရေးသားခဲ့သည်။ ထိုနေ့တွင်ပင်ထုတ်ဝေသည့် အခြားပြိတိသျှသတင်းစာကြီးတစ်စောင်ဖြစ်သည့် တိုင်း (မိစ်) ၏ အယ်ဒီတာ့အာဘော်တွင်လည်း

ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း သည် ၁၉၅၇ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလအတွင်းက အာဏာသိမ်းသကဲ့သို့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေနှင့် လျော်ညီခြင်း၊ အာဏာလက်ခံရန် ဖိတ်ခေါ်စေခြင်းတို့ကို မပြုဘဲ ယခုတဖန် အာဏာသိမ်းလိုက်ပြန်ပြီ။ ဤအကြိမ်တွင် ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းသည် ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေနှင့်အညီ ဝန်ကြီးချုပ်အဖြစ် ဆောင်ရွက်ပါသည်ဟူသော အကာအကွယ်ကိုပင် မယူချေ။ ထို့ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် မိမိအာဏာသိမ်းပိုက်ရခြင်းမှာ မှန်ကန်ကြောင်းပြသရပေတော့မည်။ သို့သော်လည်း မြန်မာအများစုသည် နိုင်ငံရေးအာဏာရှင်တို့၏ ဖိစီးမှုဒဏ်ကို ခံစားခဲ့ရဖူးသော

ကြောင့် ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းအနေဖြင့် ဤအာဏာသိမ်းမှုကို မှန်ကန်ကြောင်း သက်သေထူရန် ခက်ခဲပေလိမ့်မည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် သူ၏ဝါဒသဘောထားကို ရှင်းပြရန်လိုအပ်ပေမည်။ သိရသမျှ ဆိုလျှင် သူ၏ဝါဒသဘောထားမှာလည်း သမမျှတ၍ လက်ခံနိုင်ဖွယ်ရာ ဖြစ်ပေသည်။ သို့သော် အမျိုးသား ခေါင်းဆောင်ကြီး အဖြစ် ထင်ရှားကျော်ကြားပြီးဖြစ်သော ဦးနု ကို ယှဉ်ပြိုင်ကျော်လွှားရပေလိမ့်မည်။ ထို့ပြင် မြန်မာတို့သည် ပါကစ္စတန် နိုင်ငံသားတို့လောက် စစ်အုပ်ချုပ်ရေးကို အလွယ်တကူ လက်ခံကြမည့်သူများ မဟုတ်ပေ။ ယခုအကြိမ်တွင်မူ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်းသည် နိုင်ငံတော်အာဏာကို နိုင်ငံရေးသမားများ၏လက်တွင်းသို့ လွှယ်လင့်တကူ ပြန်လည်အပ်နှံလိမ့်မည်မဟုတ်ဟု ထင်ရသည်။

ဟု ရေးသားထားသည်။ နယူးယောက်မြို့ထုတ် ဗယ်ရယ်ထရီဗြုန်း သတင်းစာကမူ

ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသည် စစ်အာဏာရင်စနစ်ကို အခိုင်အမာထူထောင်ရန် ရည်ရွယ်မည်မဟုတ်ဟု ယုံကြည်ရသည်။ ... အလားတူစွာ ပင် မြန်မာနိုင်ငံတွင် ကျယ်ပြန့်စွာ ပျက်စီးလာသော နိုင်ငံရေးယိုယွင်းမှု အခြေအနေများကို ထိန်းသိမ်းရန်အတွက်ဖြစ်သည် ဆိုသောဖော်ပြချက်မှာ ရိုးသားသောစေတနာဖြင့် ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခြင်းဖြစ်သည်ဟု ယူဆနိုင်သည်။ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်းကလည်း စစ်အုပ်ချုပ်ရေးသည် အရပ်သားအစိုးရထက် ပိုမိုထက်မြက်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ပုံကို လက်တွေ့ပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည်။ ... စစ်ဘေးစစ်ဒဏ်ကြောင့် ပျက်စီးဆုံးရှုံးခဲ့သမျှကို ပြန်လည်ထူထောင်ခြင်း၊ စက်မှုလုပ်ငန်းတိုးတက်ရေးကို အရှိန်အဟုန်ဖြင့်တည်ဆောက်ခြင်း၊ တောင်တန်းဒေသများတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများကို နှိမ်နင်းခြင်း၊ ပြည်တွင်းပြည်ပကွန်မြူနစ်တို့၏ ခြိမ်းခြောက်မှုအန္တရာယ်ကို ရင်ဆိုင်နေရခြင်း ... စသော မြန်မာနိုင်ငံ၏ အခြေခံပြဿနာများကို အောင်မြင်စွာကိုင်တွယ်ဖြေရှင်းနိုင်ခြင်း ရှိမရှိကို စောင့်ကြည့်ရမည်ဖြစ်သည်။ ... မြန်မာနိုင်ငံအဖို့ ဦးနု၏ စိတ်ကူးယဉ် ဝါဒမျိုးနှင့် နိုင်ငံကိုခေတ္တခဏသာ တည်ငြိမ်အေးချမ်းအောင် ထိန်းသိမ်းစောင့်ရှောက်နိုင်သည့် အိမ်စောင့်အစိုးရမျိုးတို့ထက်ပိုမို၍ ထက်မြက်စွာ

စွမ်းဆောင်နိုင်သည့် (အစိုးရမျိုး) ကို လိုအပ်သည်။ အလုပ်ကို ကြိုးစားလုပ်ကိုင်ခြင်းနှင့် အမြော်အမြင်ကြီးမားသော ဦးစီးခေါင်းဆောင်မှုတို့ လိုအပ်သည်။ ... ယခုအချိန်တွင် ထိုလိုအပ်ချက်များကို ဗိုလ်ချုပ်ကြီး နေဝင်း တစ်ဦးတည်းသာ ဖြည့်ဆည်းဆောင်ရွက်ပေးနိုင်မည်ဟု ထင်ရသည်။

ဟုရေးသားခဲ့သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင်ထုတ်ဝေသော နေ့ရှင်းသတင်းစာအယ်ဒီတာ့ အာဘော်တွင်လည်း

ဖက်ဒရယ်မှုနှင့် ပတ်သက်သော လူမျိုးပေါင်းစုံနီးနှောဖလှယ်ပွဲ၏ ပယောဂသည် မတ်လ ၂ ရက်နေ့ အရေးအခင်းအပေါ် မည်မျှ လွှမ်းမိုးပတ်သက်ကြောင်းကို ယခုအချိန်တွင် တွေးဆခန့်မှန်းနိုင်ရုံသာရှိသည်။ သို့သော် ယခုကဲ့သို့ တင်းတင်းကြပ်ကြပ်ဝင်ရောက်ကိုင်တွယ်ခဲ့သည်မှာ တပ်မတော်တွင်လုံလောက်သော အကြောင်းပြချက်များရှိသောကြောင့်သာလျှင် ဖြစ်ပေမည်။ ... မည်သို့ပင်ဖြစ်စေ တိုင်းပြည်၏အဓိကအန္တရာယ်မှာ ပြည်တွင်းရေးပြဿနာသာဖြစ်ပေမည်။ တော်လှန်ရေးကောင်စီက နိုင်ငံတော်တွင်ကျင့်သုံးခဲ့သောပါလီမန်စနစ်နှင့် ထိုစနစ်ကိုကျင့်သုံးသူတို့ ယိမ်းယိုင်ပျက်ပြားသွားခဲ့ပြီဟု ယုံကြည်ဟန်တူသည်။

ဟု ရေးသားခဲ့သည်။

ဒေါက်တာဘမော်၏ဝေဖန်ချက်

နိုင်ငံတော်အာဏာသိမ်းယူပြီးနောက် တစ်ပတ်ခန့်အကြာ ၁၉၆၂ ခုနှစ် မတ်လ ၉ ရက်နေ့တွင် ဒေါက်တာဘမော်က သတင်းစာများတွင် “ဗမာပြည်အပြောင်းအလဲ ...” ဟူသော ခေါင်းစဉ်ဖြင့် ဝေဖန်ချက်ဆောင်းပါးတစ်စောင်ကို ရေးခဲ့သည်။ ဒေါက်တာဘမော်က

ခုစစ်တပ်က အာဏာ သိမ်းခြင်းသည် ဗမာပြည်အဘို့ ကောင်းသည် ဆိုသည် ဝေဘန်ဘို့ရန် စောသေးသည်။ စောင့်ကြည့်ရဦးမည်ဟု ကျွန်ုပ်ထင်သည်။

၁ Reported in *The Nation*, 4 March 1962.

၂ *The Nation*, 3 March 1962.

၃ ဒေါက်တာဘမော်၊ “ဗမာပြည်အပြောင်းအလဲ ...” ဟံသာဝတီသတင်းစာ ၉ မတ် ၁၉၆၂။ နောင်ကိုးကားလျှင် ဒေါက်တာဘမော်၊ “ဗမာပြည်အပြောင်းအလဲ” ဟု ညွှန်းမည်။

ဟု ဆောင်းပါး၏အစတွင် ရေးသားသည်။ ထိုနောက် ဦးနု အစိုးရ၏အမှားများကို တစ်ချက်ချင်းထောက်ပြသည်။

ဒေါက်တာဘမော်က ဦးနုအစိုးရ ပျက်စီးရခြင်း၏ အရေးအကြီးဆုံးသော အမှားမှာ ဦးနုသည် တော်လှန်ရေးသမားစစ်စစ် မဟုတ်သောကြောင့်ဖြစ်ကြောင်း၊ ဦးနုသည် နိုင်ငံရေးတွင် ပြင်းထန်စွာစိတ်မဝင်စား၊ တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်ကိုလည်း စိတ်ရောကိုယ်ပါမယုံကြည်ကြောင်း၊ ဦးနုကိုယ်တိုင်က မိမိသည် အတွေးအခင်း အရေး သမားဖြစ်သည်ဟု မကြာခဏပြောကြားကြောင်း၊ တော်လှန်ရေးအခိုးအလှုံ့များ တောက်နေသည့်ခေတ်ကြီးတွင် တော်လှန်ရေးလမ်းစဉ်အတိုင်း ရှေ့တိုးရမည့်အစား မှိုင်းအမျိုးမျိုးတိုက်၍ ဦးနုနှင့် သူ၏အသိုင်းအဝိုင်းတို့က တော်လှန်ရေးကိုပပျောက် စေခဲ့ကြောင်း၊ ယခင်အစိုးရများ မှားခဲ့သော အမှားကြီးတစ်ခုမှာ အမျိုးသား လွတ်လပ်ရေးသည် အမျိုးသားတော်လှန်ရေး၏ အပြီးအဆုံးမဟုတ်ဘဲ အစသာ ဖြစ်ကြောင်းကို သဘောမပေါက်ခြင်းပင်ဖြစ်ကြောင်း၊ ယခု တော်လှန်ရေးကောင်စီ သည် ဤအမှားများကိုမြင်ပုံရကြောင်း ဝေဖန်ရေးသားသည်။^၁

ဦးနုအစိုးရပြုတ်ကျရခြင်း၏ ဒုတိယအကြောင်းရင်းမှာ ဦးနုတွင် ခိုင်မာသော နိုင်ငံရေး ယုံကြည်ချက်နှင့် ဝါဒများကင်းမဲ့သောကြောင့်ဖြစ်သည်ဟု ဒေါက်တာ ဘမော်က ဆိုသည်။ ယခုအခါ နိုင်ငံတိုင်း၌ နိုင်ငံရေး ယုံကြည်ချက်နှင့် ဇွဲများ ပြင်းပြင်းထန်ထန်လွှမ်းမိုးနေကြောင်း၊ နိုင်ငံသစ်များတွင် ပို၍လွှမ်းမိုးနေကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်မှ အမျိုးသားလုပ်ငန်းနှင့် အင်အားများတိုးတက်ပေါက်ပွား ကြောင်း၊ ဤကဲ့သို့ ခေတ်ကြီးတွင် ဦးနုသည် နိုင်ငံရေး ယုံကြည်ချက်နှင့် ဝါဒများ ကင်းမဲ့သလောက် ဖြစ်ခဲ့ကြောင်း၊ ယုံကြည်ချက် ကင်းမဲ့သောကြောင့်လည်း ယုံကြည်ချက်မပေါက်ပွားသော အင်အားများ ကင်းမဲ့ခဲ့ရကြောင်း၊ ထိုချွတ်ယွင်း ချက်များကြောင့် ဦးနုသည် မည်သည့်ကိစ္စတွင်မဆို ပြတ်ပြတ်သားသား မလုပ်နိုင်ခဲ့ ကြောင်း၊ ကိစ္စတိုင်းတွင် မီးစင်ကြည့်၍သာကခဲ့ရပြီး လေတိုက်ရာယိမ်းသော ပန်း ပြားပင်ဖြစ်ခဲ့ရကြောင်း၊ ပြီးခဲ့သောရွေးကောက်ပွဲကြီး^၂ တွင် ဝါဒသော်လည်း ကောင်း၊ လမ်းစဉ် သော်လည်းကောင်း မကြေညာဘဲ ဦးနုသည် မိမိ၏အချိန်အဝါ ကိုသုံး၍ ထူးသူးခြားခြား အနိုင်ရခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် သူတစ်ဦးတည်းနှင့်ယင်ရာ လုပ်နိုင်ခဲ့လိမ့်မည်ဟု ယုံကြည်ခဲ့ကြောင်း၊ ထိုယုံကြည်ချက်ဖြင့် စိတ်ကူးပေါက်ရာကို ထင်သလိုလုပ်ခဲ့ကြောင်း၊ ရွေးကောက်ပွဲတွင် ထူးထူးခြားခြား နိုင်ခြင်းကြောင့် လည်း ဦးနုသည် မွန်၍ရှေ့တွင် ပေါ်ပေါက်လာမည့် ဘေးအန္တရာယ်များကို ကြိုတင်

၁ ဒေါက်တာဘမော်၊ “ဗမာပြည်အပြောင်းအလဲ”။

၂ ၁၉၆၀ ပြည့်နှစ် ဖေဖော်ဝါရီလတွင် ကျင်းပခဲ့သော အထွေထွေ ရွေးကောက်ပွဲကြီး ဖြစ်သည်။

မမြင်နိုင်ခဲ့ခြင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ဦးနု၏အစိုးရသည် အာဏာလက်လွှတ်ခဲ့ရကြောင်း ဖောက်တာဘမော်က ဝေဖန်သည်။

ဒေါက်တာဘမော်က ဦးနု၏ တတိယအကြိမ်သည် ဒီမိုကရေစီ ဆိုသော စကားကို ပေါ့ပေါ့ဆဆ ရေလဲဖြင့် သုံးခဲ့ခြင်းပင်ဖြစ်သည်ဟုဆိုသည်။ ဒေါက်တာဘမော်က ဒီမိုကရေစီလမ်းစဉ်တွင် ဂျွန်စထရက်ချေ၏ ပလင်းဆောင်မျဉ်းကြောင်း^၁ ဟု ခေါ်သောစည်းကမ်းရှိရမည်။ အဓိပ္ပာယ်မှာ ဒီမိုကရေစီစစ်စစ် ထူထောင်လိုလျှင် အခြေခံအုတ်မြစ်ရှိရမည်။ ထိုအုတ်မြစ်မှာ ပထမဦးစွာ အမျိုးသားနိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေး၊ ပညာရေးမှစ၍ အခြားအမျိုးသား တိုးတက်ရေးများ ရှိသင့်သလောက်ရှိရမည်။ ဤအချက်များကို ဦးနုသဘောမပေါက်ဘဲ အုတ်မြစ်မရှိသော ဒီမိုကရေစီကို ထွင်လိုက်သည်ဟုဆိုသည်။ ဦးနု၏ ဒီမိုကရေစီအရဆိုလျှင် လူတိုင်းထင်သလိုနေ၊ ထင်သလိုလုပ် နိုင်ဖို့အခွင့်ပေးသက်သို့ ဖြစ်နေကြောင်း၊ ဤအခွင့်အရေးများ လွှမ်းမိုးခဲ့ခြင်းကြောင့်လည်း တိုင်းပြည်ကြီး ပရမ်းပတာဖြစ်ပြီး ဦးနု၏ အုပ်ချုပ်ရေးသည်လည်း လျော့ရဲ၍ ပြိုကွဲရခြင်းဖြစ်ကြောင်း ဝေဖန်သည်။^၂

ဒေါက်တာဘမော်က ဦးနုတွင် နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်နှင့် ထိုယုံကြည်ချက်မှ ပေါက်ပွားလာသော အင်အားများမရှိသောကြောင့် ဦးနုသည် အစိုးရနှင့်တိုင်းပြည်ကို ထိုယုံကြည်ချက်နှင့် အင်အားများမွေးရန်လမ်းမပြနိုင်ခဲ့ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် ၁၄ နှစ်တာကာလအတွင်း မြန်မာနိုင်ငံ၏စီမံကိန်းမှစ၍ လုပ်ငန်းအမျိုးမျိုးပျက်ပြားခဲ့ရခြင်း ဖြစ်ကြောင်း၊ နိုင်ငံရေးယုံကြည်ချက်နှင့် အင်အားမရှိလျှင် တိုင်းပြည်တစ်ပြည်ကို ဘယ်တော့မှ မထူထောင်နိုင်၊ ထိုအချက် မှန်ကန်ကြောင်းကို ရုရှား၊ တချတ်နှင့် စစ်ပြီးခေတ် ဂျာမနီနှင့် ဂျပန်နိုင်ငံတို့ကို ကြည့်ရှုခြင်းဖြင့် သိနိုင်ကြောင်း ဝေဖန်ရေးသားသည်။^၃

ဒေါက်တာဘမော်သည် အသစ်ဖွဲ့စည်းသော တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရ၏ အကောင်းအဆိုးကို ဝေဖန်ပြောကြားခြင်းမပြုသော်လည်း ဦးနုအစိုးရအား ၎င်းကိုယ်တိုင်ဝေဖန်ဆန်းစစ်သည့် ချွတ်ယွင်းချက်များကို သင်ခန်းစာယူ၍ ဆောင်ရွက်သင့်သည်ဟု တော်လှန်ရေးကောင်စီအစိုးရအား အကြံပြုသည်။ ဒေါက်တာဘမော်က

၁ ဒေါက်တာဘမော်၊ “ဗမာပြည်အပြောင်းအလဲ”။

၂ John Strachey

၃ Plimsoll Line

၄ ဒေါက်တာဘမော်၊ “ဗမာပြည်အပြောင်းအလဲ”။

၅ ယင်း

တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် နာမည်နှင့်လိုက်အောင် တော်လှန်ရေးလုပ်ငန်းများကို ဆောင်ရွက်ရမည်။ မြန်မာ့တော်လှန်ရေးကို ဆောင်ရွက်ရာတွင် အာရှတစ်ခွင်လုံးတွင် ဖြစ်ပေါ်နေသော တော်လှန်ရေးကြီးအား မျက်ခြည်မပြတ်ဘဲ ထိုတော်လှန်ရေးကြီးနှင့် လက်တွဲ၍ ဆောင်ရွက်သွားရမည်။ အာရှတော်လှန်ရေးကြီးသည် ပြည်သူလူထု အများ၏ဘဝဟောင်းဘဝဆိုးကြီးမှ ရုန်းထွက်လိုသော တော်လှန်ရေးကြီးဖြစ်သည်။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဤတော်လှန်ရေးမျိုးဖြစ်ရမည်။ ထိုနောက် တော်လှန်ရေးကောင်စီသည် ပြည်သူနှင့်လက်တွဲ၍ ဆောင်ရွက်မည့် ပြည်သူ့တော်လှန်ရေးစစ်စစ် ဖြစ်သွားအောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ ထို့ပြင်ယခုအာဏာသိမ်းပွဲမျိုး ရွှေအဖွဲ့ဘယ်အခါတွင်မျှ ထပ်မံ မပေါ်ပေါက်အောင် ဆောင်ရွက်ရမည်။ အန္တရာယ်များကို ခုခံကာကွယ်နိုင်သည့် အင်အားရှိသော တကယ့်ဒီမိုကရေစီစစ်စစ်အုတ်မြစ်ကို ခိုင်မြဲစွာချရမည်ဟု အကြံပြုခဲ့သည်။

၁၉၆၁ ခု၊ မတ်လ ၁၅ ရက်နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ကနူးလမ်း၊ ခြောက်ထပ်
ရုံးကြီး၌ ကျင်းပသော ပြည်နယ်များပြဿနာသုံးသပ်ရေးကော်မတီ၏ (၇၉) ကြိမ်
မြောက် အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သူများစာရင်း

- ၁။ စပ်ဝဏ္ဏ၊ ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီး။
- ၂။ ဒေါက်တာစောလှထွန်း၊ ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီး။
- ၃။ ဦးဇာရဲလျန်၊ ချင်းရေးရာ ဝန်ကြီး။
- ၄။ စပ်ထွန်းအေး၊ ရှမ်းပြည် ကျမ္မာရေးနှင့်ပညာရေး ဝန်ကြီး။
- ၅။ ဦးစိန်တိုး၊ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရ၊ ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီး။
- ၆။ စည်သူ စောဘတ္တလား၊ အတွင်းဝန်၊ ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာန။
- ၇။ မစ္စတာ၊ ကေ၊ အက် (ဖ်) ဟိုး၊ အတွင်းဝန်၊ ရှမ်းပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာန။
- ၈။ မစ္စတာ၊ ဒီ၊ ဂျေ၊ ဒဗလျူ၊ ဘာတ်လက်၊ အတွင်းဝန်၊ ကယားပြည်နယ်
ဝန်ကြီးဌာန။
- ၉။ စပ်ရွှေသိုက်၊ လူမျိုးစုလွှတ်တော်အမတ်။
- ၁၀။ စပ်ခွန်အောင်၊ ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ၊ ပြန်ကြားရေးနှင့် အမျိုးသား
စည်းလုံးညီညွတ်ရေး ဝန်ကြီး။
- ၁၁။ မဟာသရေစည်သူ စပ်ထွန်းအေး၊ သာမိုင်းခမ်း စော်ဘွားကြီး။
- ၁၂။ မဟာသရေစည်သူ စပ်ငယ်ဒူး၊ ကယားပြည်နယ်ကောင်စီ သဘာပတိ။
- ၁၃။ စပ်လဝီ၊ ပါလီမန်အတွင်းဝန်၊ ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၄။ စည်သူ ဦးလှရှိန်၊ အတိုင်ပင်ခံ (ဘဏ္ဍာရေး) ရှမ်းပြည်နယ်အစိုးရ။
- ၁၅။ ဦးမြင့်ထူး၊ ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ။
- ၁၆။ ဦးဘမော်၊ အတွင်းဝန်၊ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရ။
- ၁၇။ ကပ္ပတိန် မန်းတုံးနွဲ့၊ ပါလီမန်အတွင်းဝန်၊ ချင်းရေးရာ ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၈။ ဦးအေးစိုးမြင့်၊ ပါလီမန်အတွင်းဝန်၊ ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၉။ မဟာသရေစည်သူ ဦးစိန်။
- ၂၀။ စပ်ကျော်ခေါင်၊ ပါလီမန်အမတ်။
- ၂၁။ ဦးစိုးမောင်၊ အင်းပြည်သူ့ ညီညွတ်ရေး အဖွဲ့ချုပ် ကိုယ်စားလှယ်။
- ၂၂။ ဦးလှဖေ၊ ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီအမတ်။
- ၂၃။ စပ်ရွှေမျိုး၊ ကျေးသီးမန်းစံ စော်ဘွား၊ ရှမ်းပြည်နယ်။

အစည်းအဝေးတွင်၊ ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီး စပ်ဝဏ္ဏက၊ သဘာပတိအဖြစ်
ဆောင်ရွက်ပြီး၊ ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာန၊ အတွင်းဝန် မစ္စတာ၊ ဒီ၊ ဂျေ၊ ဒဗလျူ
ဘာတ်လက်က အတွင်းရေးမှူးအဖြစ်ဖြင့် ဆောင်ရွက်သည်။

၁၉၆၁ ခု၊ မတ်လ ၂၀ ရက်နေ့တွင်၊ ရန်ကုန်မြို့၊ ကန္နားလမ်း၊ ခြောက်ထပ်
ရုံးကြီး၌ကျင်းပသော ပြည်နယ်များပြဿနာသုံးသပ်ရေးကော်မတီ၏ အထူးအစည်း
အဝေးသို့ တက်ရောက်သူများစာရင်း

- ၁။ ဒေါက်တာစောလှထွန်း၊ ကရင်ပြည်နယ် ဝန်ကြီး။
- ၂။ ဦးဇာရဲလျှန်၊ ချင်းရေးရာ ဝန်ကြီး။
- ၃။ စဝ်ရွှေသိုက်၊ လူမျိုးစုလွှတ်တော်အမတ်။
- ၄။ စဝ်ထွန်းအေး၊ သာမိုင်းခမ်းစော်ဘွား၊ ရှမ်းပြည်နယ်။
- ၅။ ဦးစိန်တိုး၊ ဘဏ္ဍာရေး ဝန်ကြီး၊ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရ။
- ၆။ ဦးစဝ်ဟန်၊ ဘဏ္ဍာရေးနှင့်အခွန်တော်ဌာန ဝန်ကြီး၊ ရှမ်းပြည်နယ်။
- ၇။ ဦးမဲ့၊ ရှမ်းပြည်နယ်စီမံကိန်းဌာန ဝန်ကြီး။
- ၈။ ဦးတွမ်မိုး၊ အတွင်းဝန်၊ ချင်းရေးရာဝန်ကြီးဌာန။
- ၉။ မစ္စတာကေ၊ အက် (ဖ်) ဟိုး၊ အတွင်းဝန်၊ ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၀။ မစ္စတာ၊ ဒီ၊ ဂျေ၊ ဒဗလျူ၊ ဘာတ်လက်၊ အတွင်းဝန်၊ ကယားပြည်နယ်
ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၁။ စဝ်လဝီ၊ ပါလီမန်အတွင်းဝန်၊ ကယားပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၂။ ဒူးဝါးထိန်ဘိုင်လ၊ ပါလီမန်အတွင်းဝန်၊ ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၃။ ကပွတိန် မန်းတုံးနုံး၊ ပါလီမန်အတွင်းဝန်၊ ချင်းရေးရာဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၄။ ဦးအေစိုးမြင့်၊ ပါလီမန်အတွင်းဝန်၊ ကရင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၅။ ဦးခွန်စံမြတ်၊ ပါလီမန် အတွင်းဝန်၊ ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီးဌာန။
- ၁၆။ ဒူးဝါးဇော်ရစ်၊ ကချင်ပြည်နယ်အစိုးရ ဝန်ကြီး။
- ၁၇။ ဦးစိုးမောင်၊ အင်းပြည်သူ့ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ ကိုယ်စားလှယ်။
- ၁၈။ မဟာသရေစည်သူ ဦးစိန်။
- ၁၉။ ဦးမြင့်ထွန်း၊ ပြည်နယ်များဆိုင်ရာ လက်ထောက် ဥပဒေအကြံပေးအရာရှိ။
- ၂၀။ ဦးလှဖေ၊ ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီအမတ်။
- ၂၁။ ဦးဇန်တာဆင်၊ ကချင်ပြည်နယ်အမတ်။
- ၂၂။ စောဘိုးအောင်၊ ကရင်ပြည်နယ်၊ လှိုင်းဘွဲ့တောင်အမတ်။

(အစည်းအဝေးတွင် လူမျိုးစုလွှတ်တော်အမတ် ညောင်ရွှေစော်ဘွားကြီး၊
စဝ်ရွှေသိုက်က သဘာပတိအဖြစ်ဖြင့်ဆောင်ရွက်၍၊ ကယားပြည်နယ် ဝန်ကြီးဌာန၊
အတွင်းဝန် မစ္စတာ၊ ဒီ၊ ဂျေ၊ ဒဗလျူ၊ ဘာတ်လက်က အတွင်းရေးမှူး အဖြစ်ဖြင့်
ဆောင်ရွက်သည်) ။

ဖဆပလ ပဏာမပြင်ဆင်မှုညီလာခံတွင် တင်သွင်းဆုံးဖြတ်သော

အဆိုပြုချက် ၁၄ ချက်

- ၁။ မြန်မာနိုင်ငံတော်ကို လွတ်လပ်သော အချုပ်အချာအာဏာပိုင် သမ္မတနိုင်ငံအဖြစ်ဖြင့် ကျေညာရန် ဤပဏာမပြင်ဆင်မှုညီလာခံ သဘင်က လေးနက်ခိုင်မာစွာပြဋ္ဌာန်းလိုက်သည်။
- ၂။ တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်က ရေးဆွဲအပ်သော နိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတွင် အဆိုပါလွတ်လပ်သောအချုပ်အချာအာဏာပိုင် သမ္မတမြန်မာနိုင်ငံတော်သည်

(က) ယခုအထိ ဗြိတိသျှမြန်မာပြည်အတွင်းတွင် ပါဝင်နေသော

၁။ မြန်မာပြည်ဝန်ကြီးအဖွဲ့ကအုပ်ချုပ်သောမြန်မာပြည်မ

၂။ ဟုမ္မလင်းခရိုင်ခွဲ

၃။ ဆင်ကလိုင်ခမ်းတီ

၄။ သောင်ဒွတ်

၅။ ဆောမရနယ်ပယ်

၆။ နာဂတောင်တန်းများ

၇။ သံလွင်ခရိုင်

၈။ ကံပက်လက်ခရိုင်ခွဲ

၉။ ရခိုင်တောင်တန်း နယ်ပယ်များဟူ၍ ခေါ်ဝေါ်သော ဒေသများ

၁ ယခုအခါတွင် ဆင်ကလိုင်ခန္တီးဟု ခေါ်တွင်သည်။

၂ ယခုအခါတွင် သောင်သွတ်ဟု ခေါ်တွင်သည်။

၃ ယခုအခါတွင် ဆွမ္မရာဟု ခေါ်တွင်သည်။

- (ခ) ကိုးခမ်းနှင့်မောင်းပိုင် တို့အပါအဝင်ဖြစ်သော ရှမ်းပြည်
ထောင်စု^၁
- (ဂ) ကရင်နီပြည်နယ်များ
- (ဃ) ကချင်တောင်တန်းများ
- (င) ကံပက်လက်ခရိုင်ခွဲမပါသော ချင်းတောင်တန်းခရိုင်တို့
ပါဝင်သော ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်ဖြစ်ရမည်။

၃။ (၁) အောက်ပါဂုဏ်အင်္ဂါအားလုံးနှင့်သော်၎င်း၊ အချို့နှင့်သော်၎င်း၊
ပြည့်စုံ၍ (ခ) (ဂ) (ဃ) (င) တို့၌ ဖော်ပြသော ဒေသ
များသည် ဤတိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော်က ဆုံးဖြတ်ပြဋ္ဌာန်း၍
နောင်အခါ နိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့်
“ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်” အဆင့်အတန်းကိုဖြစ်စေ၊ “ကိုယ်ပိုင်
အုပ်ချုပ်ရပြည်နယ်”^၂ အဆင့်အတန်းကိုဖြစ်စေ၊ “လူမျိုးစု
ပြည်နယ်”^၃ အဆင့်အတန်းကိုဖြစ်စေ ရရှိရမည်။ ထိုဒေသများ
သည် မိမိတို့အား အပ်နှင်း၍သော်၎င်း၊ လွှဲပြောင်း၍သော်၎င်း၊
ရရှိသောအာဏာနှင့် တာဝန်များကို သုံးစွဲဆောင်ရွက်ရမည်။
ဂုဏ်အင်္ဂါများကား

၁။ ပထဝီအနေအထားအရ နယ်နိမိတ်အထင်အရှားရှိခြင်း။

၂။ မြန်မာစကားနှင့်မတူသော ဘာသာစကားတမျိုးတည်း
ရှိခြင်း။

၃။ ယဉ်ကျေးမှုတမျိုးတည်းရှိခြင်း။

၄။ ရာဇဝင်အစဉ်အလာ တမျိုးတည်းရှိသော လူစုရှိခြင်း။

၅။ စီးပွားရေးဆိုင်ရာအကျိုးကျေးဇူးနှင့်စီးပွားရေးလုံလောက်
မှုတို့ရှိသော လူစုရှိခြင်း။

^၁ ယခုအခါတွင် ကိုးကန့်ဟု ခေါ်တွင်သည်။

^၂ ယခုအခါတွင် မိုးမြဟု ခေါ်တွင်သည်။

^၃ ပဒေသရာဇ်ရှမ်းပြည် (Federated Shan States) ကို ဆိုလိုသည်။ ပဒေသရာဇ်
ရှမ်းပြည်ကို ဒုတိယဘုရင်ခံ ကရင်ဒေါက်၏ ရှမ်းပြည်နယ် အုပ်ချုပ်ရေး စီမံကိန်းအရ
၁၉၂၂-ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ ၁ ရက်နေ့တွင် ဖွဲ့စည်းခဲ့ခြင်းဖြစ်သည်။

^၄ Union State

^၅ Autonomous State

^၆ National Area

၆။ လူဦးရေအတော်အတန်ရှိခြင်း။

၇။ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ဝင် သီးခြားဒေသတစ်ခုအဖြစ်ဖြင့် မိမိ
ကိုယ်ပိုင်ထင်ရှားချက်အတိုင်း နေလိုသော ဆန္ဒရှိခြင်းတို့
ဖြစ်သည်။

(၂) ထိုအာဏာများနှင့်တာဝန်များသည် ပဏာမပြင်ဆင်မှု ညီလာခံ
သဘင်ကခန့်သော ကော်မတီအဖွဲ့၏ စေ့စပ်ချက်ဖြင့် နှစ်ဦး
နှစ်ဘက် သဘောတူညီချက်ကိုရပြီးမှ စဉ်းစားဆုံးဖြတ် ရမည့်
အာဏာနှင့်တာဝန်များဖြစ်သည်။ ဆိုခဲ့ပြီးသော ကော်မတီအဖွဲ့
စေ့စပ်ချက်ဖြင့်ရရှိသော သဘောတူညီချက်သည် ဖဆပလ အမှု
ဆောင်အဖွဲ့၏ အတည်ပြုချက်ကိုရရှိရမည်။

၄။ (ဤနေရာမှစ၍ လာမည့်အပိုဒ်များတွင် “ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြု
အဖွဲ့” ဟု ခေါ်ဆိုအပ်သော) ဗဟိုဥပဒေပြုအဖွဲ့၏ အာဏာ
ပိုင်နက်သည် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတဝန်းလုံး ဖြစ်ရမည်။
“ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်” သို့မဟုတ် “ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရပြည်နယ်”
သို့မဟုတ် “လူမျိုးစုပြည်နယ်” ဥပဒေပြုအဖွဲ့များသို့ သီးခြား
လွှဲပြောင်းပေးသည့် ကိစ္စအမျိုးအစားထဲတွင် မပါဝင်သောကိစ္စ
ခပ်သိမ်းတို့နှင့်စပ်လျဉ်း၍ နိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၌
မည်သို့ပင်ဆိုထားသည်ဖြစ်စေ၊ ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြု အဖွဲ့သည်
အောက်၌စီစဉ်ဖော်ပြထားသော ကိစ္စအမျိုးအစားတွင်ပါဝင်သည့်
ကိစ္စအားလုံးတို့အပေါ်၌ ဥပဒေပြုအာဏာရရှိရမည်။

၁။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရဌာနများ

၂။ ပြည်နယ်အချင်းချင်းကိစ္စများ

၃။ (ထိုလုပ်ငန်း နှစ်မျိုးမှအပ) ကျန်ကိစ္စများ

၄။ ပြည်ထောင်စုတစ်ခုလုံးနှင့် သက်ဆိုင်သော စီးပွားရေး
တိုးတက်မှုကိစ္စများ

၅။ “ပြည်ထောင်စုနယ်” “ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရပြည်နယ်”
“လူမျိုးစုပြည်နယ်” တို့မှလွဲ၍ ကျန်ဒေသများနှင့်စပ်လျဉ်း
သောကိစ္စများ

(မှတ်ချက်)။ ။ (အထက်ပါ အပိုဒ်ကြီး-၄၊ အပိုဒ်ခွဲ
(၅) တွင် ဆိုထားသော ကျန်ဒေသ
များအတွက် ဥပဒေပြုအဖွဲ့များ
သတ်သတ်ထားရှိမည် မဟုတ်ချေ)။ ။

၅။ ဤလွတ်လပ်သော အချုပ်အချာအာဏာပိုင် သမတမြန်မာနိုင်ငံ
သည်၎င်း၊ ထိုနိုင်ငံအဖွဲ့ဝင်ပြည်နယ်ဒေသများသည်၎င်း၊ ထိုနိုင်ငံ၏
အစိုးရဌာနများသည်၎င်း အသီးသီးတို့သည် မိမိတို့၏ တန်ခိုး
တေဇာနှင့်အာဏာ၊ အားလုံးတို့ကို တိုင်းသူပြည်သားတို့ထံမှ ထုတ်ယူ
သုံးစွဲရမည်။

၆။ လူမှုဆက်ဆံရေးတရားမျှတမှု၊ စီးပွားရေးတရားမျှတမှု၊ နိုင်ငံရေး
တရားမျှတမှု၊ အဆင့်အတန်းတူညီမှု၊ အခွင့်အလမ်းတူညီမှု၊ တရား
ဥပဒေအရတူညီမှုတို့အပြင် တရားဥပဒေနှင့်၎င်း၊ လောကဝတ္တရား
တို့နှင့်၎င်း သင့်မြတ်လျော်ကန်စေရမည်ဖြစ်သော လွတ်လပ်စွာ
တွေးကြံနိုင်မှု၊ လွတ်လပ်စွာဖွင့်ဟရေးသားဖော်ပြနိုင်မှု၊ လွတ်လပ်စွာ
ယုံကြည်နိုင်မှု၊ လွတ်လပ်စွာကိုးကွယ်နိုင်မှု၊ လွတ်လပ်စွာ ဘုရား
ကျောင်းကန်သွားလာ ဝတ်ပြုနိုင်မှု၊ လွတ်လပ်စွာ ပရိယေသနာ
ရှာမှီးနိုင်မှု၊ လွတ်လပ်စွာစည်းရုံးနိုင်မှု၊ လွတ်လပ်စွာပြုမူဆောင်ရွက်
နိုင်မှုတို့ကို ပြည်သူပြည်သား အားလုံးတို့ ရရှိခံစားနိုင်အောင်
ဝန်ခံချက်ရှိရမည်။

၇။ (၁) တိုင်းရင်းသား လူနည်းစုများ၏ အခွင့်အရေးများဖြစ်သော

၁။ လူတို့၏အခွင့်အရေး

၂။ လူမျိုးနှင့် ယဉ်ကျေးမှုအခွင့်အရေး

၃။ ယဉ်ကျေးမှုတွင် မိမိတို့၏စရိုက်အရ ပြဋ္ဌာန်းနိုင်ခွင့်နှင့်
တကွ လွတ်လပ်စွာ ပေါင်းသင်းဆက်ဆံနိုင်သော
အခွင့်အရေး

၄။ ဥပဒေပြုအဖွဲ့တွင် ထိုက်သင့်သောကိုယ်စားလှယ်ဦးရေ
ပါဝင်နိုင်ရေး။

ထိုအခွင့်အရေးတို့ကို လူမျိုးစုနှင့် လူမျိုးအားဖြင့် ၎င်း၊
ဘာသာစကားအားဖြင့်၎င်း၊ ယဉ်ကျေးမှုအားဖြင့်၎င်း၊ ရာဇဝင်
အစဉ်အလာ အားဖြင့်၎င်း ကွဲပြားသောသူများလည်း ဖြစ်၍

သက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့ဝင်ဒေသတွင် လူဦးရေ ၁၀ ပုံ တပုံထက်မနည်း ရှိသည့် သူများလည်းဖြစ်သော ပြည်သူတစ်စုသည် ခံစားနိုင်ပါ သည်ဟု ခံဝန်ချက်ရှိရမည်။

(၂) ကရင်အမျိုးသားတို့နှင့် သက်ဆိုင်သော ကိစ္စများတွင် ပြည်ထောင်စုအစိုးရအား ကူညီအကြံပေးရန် “ကရင်ရေးရာ အဖွဲ့” တခုကို ဖွဲ့စည်းရမည်။

၈။ “ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်” “ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရပြည်နယ်” “လူမျိုးစုပြည်နယ်” တို့အား ပိုင်းခြားသတ်မှတ်အပ်နှံခြင်း လွှဲပြောင်း ပေးထားသောအာဏာများမှတစ်ပါး လွတ်လပ်သော အချုပ်အချာ အာဏာပိုင် သမတမြန်မာနိုင်ငံတော်၏ဥပဒေပြုအာဏာ၊ အုပ်ချုပ်မှု အာဏာ တရားစီရင်မှုအာဏာတို့သည် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၌ ရှိ၍ ထိုအာဏာတို့ကို နိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေက တည်ထောင်ထားသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရဌာန များကသော်၎င်း၊ ထိုဌာနများ၏ အမိန့်အရသော်၎င်း သုံးစွဲ နိုင်ရမည်။

၉။ ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်အတွင်းရှိ ပြည်သူအားလုံး၏အထွတ်အမြတ် ဖြစ်ထိုက်သော နိုင်ငံတော်အကြီးအမှူးဖြစ်သည့် သမတနှင့်တကွ ပြည်သူ့လွှတ်တော် လူမျိုးစုလွှတ်တော် နှစ်ရပ်ပါဝင်သော ပြည်ထောင်စု မဟာလွှတ်တော်တို့တွင် ပြည်ထောင်စုဥပဒေပြု အာဏာကို အပ်နှံထားရမည်။ သမတအား ပြည်ထောင်စု မဟာလွှတ်တော် က ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ ပြည်သူ့ လွှတ်တော်အမတ်များကို လျှို့ဝှက်သောမဲဆန္ဒပေးစနစ်အရ အရွယ် ရောက်သူတိုင်းက ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။ လူမျိုး ၄ လွှတ်တော်တွင် “ပြည်ထောင်စုပြည်နယ်” မှ၎င်း၊ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ရ “ပြည်နယ်” မှ၎င်း၊ “လူမျိုးစုပြည်နယ်” မှ၎င်း၊ “တိုင်းရင်းသား လူနည်းစု” မှ၎င်း၊ အဖွဲ့ဝင်ဒေသတခုအဖြစ်ဖြင့် စုရုံးဖွဲ့စည်းအပ် သော ကျန်ဒေသများမှ၎င်း ကိုယ်စားလှယ်အမတ်များ ပါဝင်ရမည်။

- ၁၀။ တရားဥပဒေနှင့် ဤနိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေတို့က ပြဋ္ဌာန်းမည့် စည်းကမ်းချက်များကိုထောက်၍ ပြည်သူတို့တွင် မိမိတို့ ရွေးကောက်တင်မြှောက်လိုက်သော ကိုယ်စားလှယ်အမတ်ကို နုတ်ပယ် ခေါ်ယူနိုင်သော အခွင့်အရေးရှိစေရမည်။
- ၁၁။ ပြည်ထောင်စုအစိုးရဟူ၍ ခေါ်ဆိုအပ်သည့် ပြည်ထောင်စုနိုင်ငံတော်၏ အချုပ်အချာ အုပ်ချုပ်မှုအာဏာတည်ရှိရာဖြစ်သော အစိုးရအဖွဲ့သည် ပြည်သူ့လွှတ်တော်အား တာဝန်ခံရမည်။
- ၁၂။ နိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကသော်၎င်း၊ တရားဥပဒေကသော်၎င်း၊ တည်ထောင်ထားသော တရားရုံးတော်များသည် တရားစီရင်ခြင်းကို ပြုရမည်။ ထိုတရားရုံးများက မဟာတရားရုံးတော်နှင့် တကွ ထိုတရားရုံးတော်၏ လက်အောက်ခံတရားရုံးများ ဖြစ်သည်။ တရားသူကြီးများသည် နိုင်ငံဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေနှင့် တရားဥပဒေတို့ကိုသာထောက်၍ လွတ်လပ်စွာ တရားစီရင်ရမည်။ မဟာတရားရုံးတော်၏ တရားဝန်ကြီးများကို “ပြည်ထောင်စုမဟာလွှတ်တော်”က ရွေးကောက်တင်မြှောက်ရမည်။
- ၁၃။ လွတ်လပ်သော အချုပ်အချာအာဏာပိုင် သမတမြန်မာနိုင်ငံ၏ နယ်မြေတို့ တပေါင်းတစည်းတည်း တည်ရှိနေသည်ဟူသော ဂုဏ်သိက္ခာသည်၎င်း၊ နိုင်ငံတော်၏ ကြည်း-ရေ-လေ တို့ကို အချုပ်အချာ စိုးမိုးအုပ်ချုပ်နိုင်သော အခွင့်အရေးများသည်၎င်း၊ ထိုဂုဏ်သိက္ခာ ထိုအခွင့်အရေးများသည် တရားမျှတမှုနှင့်၎င်း၊ တိုင်းကြီးပြည်ကြီးတို့၏ဥပဒေနှင့်၎င်း လျော်ညီစွာ တည်တံ့ခိုင်မြဲနေရမည်။
- ၁၄။ ကျွန်ုပ်တို့ ချစ်မြတ်နိုးသော နိုင်ငံတော်သည် ကမ္ဘာပေါ်တွင် တရားသဖြင့် ရသင့်ရထိုက်သည်လည်းဖြစ်၍ ဂုဏ်ကျက်သရေနှင့်လည်း ပြည့်စုံသော အဆင့်အတန်းကိုရရှိ၍ လူသတ္တဝါခပ်သိမ်းတို့၏အကျိုးစီးပွားကို တိုးတက်စေရန် မိမိ၌တာဝန်ရှိသည့်အလျောက် အစွမ်းကုန် အားထုတ်ဆောင်ရွက်ပြီးလျှင် ပြည်ထောင်အချင်းချင်း တရားမျှတမှုနှင့် လောကဝတ္တရားတို့ကိုထောက်ခံ၊ အနိုင်နိုင်ငံတို့နှင့် ချစ်ကြည်ငြိမ်းချမ်းစွာ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မည်ဟု ခိုင်မြဲသော အဓိဋ္ဌာန်ကိုပြုထားလေသည်။

ကျမ်းကိုးစာရင်း

၁။ ပုံမနှိပ်ရသေးသောမူရင်းအထောက်အထားများ

သမိုင်းဌာန (သုတေသန)၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

ကိုယ်တွေ့ပြောကြားချက်များ - ၀၀၂၂၊ ၀၀၃၆၊ ၁၀၄၃၊ ၀၀၈၄၊
၀၀၈၉၊ ၀၁၁၃၊ ၀၁၁၅၊ ၀၁၂၀၊
၀၁၂၁၊ ၀၁၂၂၊ ၀၁၂၃၊ ၀၁၂၄၊
၀၁၂၅၊ ၀၁၂၆၊ ၀၁၂၇၊ ၀၁၂၈၊
၀၁၃၀၊ ၀၁၃၁၊ ၀၁၃၂၊ ၀၁၃၃၊
၀၁၃၄၊ ၀၁၃၅၊ ၀၁၃၆၊ ၀၁၃၇၊
၀၁၄၀၊ ၀၁၄၄၊ ၀၁၄၆၊ ၀၁၄၉၊
၀၁၅၀၊ ၀၁၅၁၊ ၀၁၅၆၊ ၀၁၅၇၊
၀၁၅၈၊ ၀၁၆၅၊ ၀၁၆၆၊ ၀၁၆၇၊
၀၁၇၂။

စာမူများ

ကယားဦးစိန်၏အာဏာသိမ်းမှတ်တမ်း (၁၉၆၂-၁၉၆၈) (လက်ရေးမူ) ။

နိုင်ငံတော်အစိုးရအကြံပေးအဖွဲ့မှ နိုင်ငံတော်အစိုးရသို့ ရခိုင်ပြည်နယ်နှင့်
မွန်ပြည်နယ်ကိစ္စများနှင့်ပတ်သက်၍ အကြံပေးချက်၊ ၃၀ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၆၀
(စာကူးစက်မှု) ။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေး
ရှမ်းပြည်နယ်မှတ်တမ်းများ၊ တက္ကသိုလ်များဗဟိုစာကြည့်တိုက်၊ (လက်နှိပ်
စက်မှု) ။

ရှမ်းပြည်နယ် ခေါင်းဆောင်များနှင့် ဝန်ကြီးချုပ်တို့ ရှမ်းပြည်နယ်တွင်
ကျင်းပခဲ့သည့် ဆွေးနွေးပွဲများ (လက်နှိပ်စက်မှု) ။

ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှုနှင့် ဖက်ဒရယ် မူစတင် ဖြစ်ပေါ်လာပုံ
 ၁၉၅၄-၆၂ (လျှို့ဝှက်မှတ်တမ်း) (စာကူးစက်မှု)။

ရှမ်းပြည်နယ် နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားမှု လျှို့ဝှက်စာတမ်း (လက်နှိပ်စက်မှု)။

သခင်ဗစိန်၏သခင်များ ဗမာ့လွတ်လပ်ရေးကြိုးပမ်းမှု၊ မေ ၁၉၄၇
 (လက်နှိပ်စက်မှု)။

ဦးနု၏ တာဝေ စနေသား (လက်နှိပ်စက်မှု)။

သမိုင်းဌာန (သုတေသန) (HDR) ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်

HDR: AP *Personal Archives* ကိုယ်ပိုင်စာစုများ

HDR: X/01AP/1987

X/4AP/1990

X/8AP/1990

X/9AP/1990

X/10AP/1990

X/282/1988

X/283/1990

HDR: *Political Papers* နိုင်ငံရေးစာတွဲများ

C II နိုင်ငံရေးစာတွဲများ ၁၉၄၉-၆၂

C II (a) နိုင်ငံရေးစာတွဲများ ၁၉၄၅-၅၂

C II (d) " " ၁၉၅၆-၅၇

C II (e) " " ၁၉၅၇-၅၈

C II (f) " " ၁၉၅၈

C II (h) " " ၁၉၅၉

C II (i) " " ၁၉၆၀

C II (k) " " ၁၉၆၀-၆၁

HDR: Photocopies နိုင်ငံရေးစာတွဲများ

X 1 (a to z)	နိုင်ငံရေးစာတွဲများ	၁၉၅၆-၆၁
X 2 (a to z)	။ ။	၁၉၄၈-၆၂
X 3 (a to z)	။ ။	၁၉၄၈-၆၂

HDR: RT Speeches (Recorded) မိန့်ခွန်းများ ၁၉၆၂

HDR: RT/0016/Sp — 62/1990

HDR: RT/0017/Sp — 62/1990

HDR: RT/0018/Sp — 62/1990

HDR: RT/0019/Sp — 62/1990

တပ်မတော်မော်ကွန်းတိုက်၊ ရန်ကုန်

စာတွဲအမှတ်

စီဒီ	၁၀၆	၁၉၅၈ ခုနှစ် တပ်မတော် (လေတပ်) တွင် ကျင်းပသော တပ်မတော်ညီလာခံ၌ ကာကွယ်ရေး ဦးစီးချုပ်၏ ညီလာခံဖွင့် သဘာပတိ မိန့်ခွန်း
စီဒီ	၁၄၄	၁၉၅၈ ခု အောက်တိုဘာလအတွင်း မိတ္ထီလာ မြို့တွင်ကျင်းပသော တပ်မတော်ညီလာခံ မှတ်တမ်း (အသံသွင်းတိတ်ခွေမှူးယူချက်)
ဒီအာရ်	၆၁၈	တိုင်းပြည်သို့ သခင်စိုး၏ပြန်ကြားချက်
ဒီအာရ်	၆၂၀ (ခ)	ဗမာပြည်ကွန်မြူနစ်ပါတီ၏ ကြေညာချက်
ဒီအာရ်	၇၉၄	တပ်မှူးများညီလာခံ
ဒီအာရ်	၁၁၂၆	မွန်ပြည်နယ်ကိစ္စ
ဒီအာရ်	၁၆၉၆	ပြည်ပသတင်းစာများ၏ သတင်းဝေဖန်ချက်များ
ဒီအာရ်	၁၇၉၃	ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ သောင်းကျန်းမှု စုံစမ်းရေးကော်မရှင်၏ အစီရင်ခံစာ

- ဒီအာရ် ၁၉၅၆ နယ်ဘက်တွင် ပြောင်းရွှေ့ အမှုထမ်းကြသော
စစ်ဘက်အရာရှိများစာရင်း
- ဒီအာရ် ၃၇၀၆ ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်၏ရည်ရွယ်ချက်များ
- ဒီအာရ် ၄၁၅၂ ၁၉၅၉ ခုနှစ် ဖေဖော်ဝါရီလ ၁၃ ရက်စွဲပါ
နိုင်ငံတော်သမ္မတထံပေးပို့သော နုတ်ထွက်လွှာ
- ဒီအာရ် ၄၁၆၁ ရှမ်းပြည်နယ်ဥက္ကဋ္ဌ၊ သတိုးမဟာ သရေစည်သူ
စပ်ဟုံဖ၊ သိန္နီစော်ဘွားကြီး၏မိန့်ခွန်း၊တောင်
ကြီးမြို့၊ ၁၉၅၉ ခု၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်၊
ပါ မ၊ ဗ၊ ပ အမှတ် ၄၊ ရှမ်းပြည်နယ်ဝန်ကြီး
ဌာန၊ ၁၉၅၉ ခု ဧပြီလ ၇ ရက်
- ဒီအာရ် ၄၁၆၁ ၁၉၅၉ ခု၊ ဧပြီလ ၂၉ ရက်နေ့တွင် တောင်
ကြီးမြို့၌ကျင်းပသော ရှမ်းပြည်နယ် ပြည်သူ့
အုပ်ချုပ်ရေး ပဋ္ဌာန်းချ အခမ်းအနား တွင်
မိန့်ကြားသော နိုင်ငံတော်သမ္မတ ဦးဝင်းမောင်
၏ မိန့်ခွန်း
- ဒီအာရ် ၄၁၆၁ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ရှမ်းပြည်နယ်
ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေး ပဋ္ဌာန်းချပွဲအခမ်းအနား
တွင် မိန့်ကြားသည့် နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်
ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသတိုးသိရီသုဓမ္မနေဝင်း၏ မိန့်ခွန်း
၁၉၅၉ ခု ဧပြီလ (၂၉) ရက်၊ တောင်ကြီးမြို့
- ဒီအာရ် ၄၁၆၁ သီရိပုံချီဒု-ဗိုလ်မှူးကြီးသိမ်းထုပ်၊တပ်မဟာမှူး၊
တပ်မဟာ (၄) တောင်ကြီးထံသို့ ဗိုလ်မှူးကြီး
ဘသန်းရေးသည့်စာ၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ
တော်အစိုးရ ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးဌာန၊ပညာ
ရေးနှင့် စိတ်ဓာတ်ရေး ညွှန်ကြားရေးမှူးရုံး၊
၁၉၅၉ ခု ဇန်နဝါရီလ ၁၄ ရက်

- ဒီအာရ် ၄၁၆၁ ကြိုးမဲ့ကြေးနန်း၊ ပါ၊ ကစညာ၊ လ၊ မပခ-
တမတ (၄) စာအမှတ်၊ စ ၁/ပီအေ ၃/ညာ၊
နွေစွဲ ၁၉၅၉၊ ဇန်နဝါရီလ (၁၉) ရက်
- ဒီအာရ် ၆၀၅၂ (ဂ) ဒီမိုကရေစီကိုယုံကြည်လေးစားပါသည်၊ ရန်ကုန်၊
ဗတလစ ပုံနှိပ်တိုက်
- ဒီအာရ် ၆၀၅၂ (င) “ဦးကျော်ငြိမ်း နယ်ချဲ့သူလျှိုလုပ်ခဲ့စဉ်က”
- ဒီအာရ် ၆၀၅၂ (စ) ဖ-ဆ-ပ-လ တည်မြဲရေးဗဟိုကော်မတီ၊ ပြည်
ထောင်စု ကြီးစွာသောအန္တရာယ် ဆိုက်ရောက်
နေပြီ ကာကွယ်ကြလော့၊ တိုက်ဖျက်ကြလော့၊
ရန်ကုန်၊ မြန်ဂုဏ်ရည်စာပုံနှိပ်တိုက်
- ဒီအာရ် ၈၅၁၇ ပြူစောထီးစီမံကိန်း

၂။ ပုံမနှိပ်ရသေးသော တစ်ဆင့်ခံအထောက်အထား

ကျမ်းများ

- မစန်းစန်းမြင့်၊ ဖဆပလခေတ် မြန်မာ့နိုင်ငံရေး သမိုင်း၊ မဟာဝိဇ္ဇာသမိုင်း
ဘွဲ့ယူကျမ်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ သမိုင်းဌာန၊ ၁၉၇၉။
- အံ့ကျော်၊ မြန်မာနိုင်ငံ ကျောင်းသားများ လှုပ်ရှားမှုသမိုင်း၊ မဟာဝိဇ္ဇာ
သမိုင်းဘွဲ့ယူကျမ်း၊ ရန်ကုန်တက္ကသိုလ်၊ သမိုင်းဌာန၊ ၁၉၈၀။

၃။ ပုံနှိပ်ပြီးမူရင်းအထောက်အထားများ

မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရမှ ထုတ်ဝေသော စာအုပ်စာရင်း

ကရင်ပုန်ကန်သောင်းကျန်းမှု၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော်
အစိုးရမှထုတ်ဝေသည်၊ ၁၉၄၉။

ကေအင်ဒီအိုသောင်းကျန်းမှုများနှင့် ပတ်သက်၍ ကချင်ပြည်နယ်ဝန်ကြီး
ဆမားဒူဝါဆင်ဝါးနောင်၏ ထုတ်ပြန်ကျေညာချက်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာ
နိုင်ငံတော်အစိုးရက ထုတ်ဝေသည်။ ၁၉၄၉။

တနှစ်လေးကြိမ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရ အရာရှိများစာရင်း၊
အမှတ် ၁၊ ၂၊ ၁၉၅၀။

တနှစ် နှစ်ကြိမ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအရာရှိများစာရင်း၊
အမှတ် ၃၊ ၁၉၅၁။

တနှစ် နှစ်ကြိမ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအရာရှိများစာရင်း၊
အမှတ် ၄၊ ၁၉၅၂။

တနှစ် နှစ်ကြိမ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအရာရှိများ စာရင်း၊
အမှတ် ၅၊ ၁၉၅၄။

တနှစ် နှစ်ကြိမ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအရာရှိများစာရင်း၊
အမှတ် ၇၊ ၁၉၅၇။

တနှစ် နှစ်ကြိမ်ထုတ် မြန်မာနိုင်ငံတော်အစိုးရအရာရှိများ စာရင်း၊
အမှတ် ၈၊ ၁၉၅၈။

ဒုတိယပြည်သူ့လွှတ်တော်အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၈၊ မှတ်စု ၁၆၊
ဖေဖော်ဝါရီ၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၇။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ပါလီမန် ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၁၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၇၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၂။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရဒေသအလိုက် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့်
စုံစမ်းရေးကော်မရှင်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ ၁၉၅၂၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၂။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဒုတိယအကြိမ် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၄၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၃။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဒုတိယအကြိမ် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၃၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၄၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၃။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဒုတိယအကြိမ် ရှမ်းပြည်နယ် ကောင်စီ
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၃၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၃၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၃။

ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ အတွဲ ၃၊ အစည်းအဝေး အမှတ်
၁၁၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၄။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၆၊ အစည်းအဝေး ၁၊ ၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၅၄။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ပါလီမန် ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေး ၃၊ ၁၁၊ ၁၃၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် သတ္တမအကြိမ် ရှမ်းပြည်နယ် ကောင်စီ
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၇၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၁ မှ ၅ ထိ၊
ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၅၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၁၊ ၇၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၆၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၅၆။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၄၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၂၂၊ ၂၅၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော် ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော် အစည်း
အဝေးမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၃၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပေါလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၃၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၈၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပေါလီမန်) ပြည်သူ့လွှတ်တော်ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၉၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၅၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် နဝမအကြိမ် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ
ညီလာခံ မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၉၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁ မှ ၃ ထိ၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပေါလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၄၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁၁၊ ၁၅၊ ၂၂၊
၂၅၊ ၂၆၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပေါလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ အတွဲ ၅၊ အမှတ် ၆၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၅၈။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပေါလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၆၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁၊ ၂၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပေါလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၇၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁၊ ၂၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပေါလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၇၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၊ ၉၊ ၁၀၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပေါလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၈၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၊ ၃၊ ၇၊ ၈၊
၉၊ ၁၅၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပာလီမန်) ဒုတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၉၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁၊ ၂၊ ၃၊ ၇၊
၁၀၊ ၁၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပာလီမန်) တတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၂၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပာလီမန်) ဒုတိယ အကြိမ် လူမျိုးစု
လွှတ်တော်ညီလာခံ မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၇၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၉၊
ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ (လွှတ်တော်)
ဆဌမအကြိမ် ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၆၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၃၊
ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ (လွှတ်တော်)
အရေးပေါ်ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ (လွှတ်တော်)
အရေးပေါ်ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁၊ ၂၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ရှမ်းပြည်နယ်ကောင်စီ (လွှတ်တော်)
အရေးပေါ် အစည်းအဝေးမှတ်တမ်း၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၅၉။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပာလီမန်) တတိယပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၁၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁၊ ၃၊ ၄၊ ၁၄၊
ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၀။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပာလီမန်) တတိယပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၊ ၇၊ ၁၄၊
၂၂၊ ၂၅၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၀။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပာလီမန်) တတိယပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၃၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၅၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၀။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် ဒုတိယ ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၅၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် ညီလာ
ခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၂၊ ၂၅၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) တတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၃၊ စည်းအဝေးအမှတ် ၅၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) တတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၄၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၁၀၊ ၁၃၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) တတိယ ပြည်သူ့လွှတ်တော်
ပဉ္စမညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၅၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၄၊ ၂၅၊
ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် (ပါလီမန်) တတိယပြည်သူ့လွှတ်တော်
ညီလာခံ မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၅၊ အစည်းအဝေး ၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၂။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ ပါလီမန် ရွေးကောက်ပွဲလက်စွဲ
ဥပဒေ၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပြည်ရေးချာမှု၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ပြန်ကြားရေး
ဌာန၊ ၁၉၆၀။

၁၀ မိုး အပြီး ကိုးလခရီး၊ ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံပြန်ကြားရေးဌာန၊
(ပုံနှိပ်နှစ်မပါ) ။

ဗုဒ္ဓဘာသာ သာသနာတော်ကို နိုင်ငံတော်ဘာသာ သာသနာအဖြစ်ပြဌာန်း
သတ်မှတ်ရေးဆိုင်ရာ အကြံပေးအဖွဲ့၏ ဩဝါဒကတော အစီရင်ခံစာ၊
ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁။

ဗြိတိသျှ-မြန်မာဆွေးနွေးပွဲ အဆုံးသတ်ချက်များ၊ ရန်ကုန်၊ မြန်မာ
နိုင်ငံတော်အစိုးရ ပြည်သူ့ဆက်ဆံရေးဌာန၊ ၁၉၄၇။

မိုလိမျိုးချုပ် ကျော်စောက်စွ၊ ရန်ကုန်၊ ကာကွယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာန၊
၁၉၅၇။

မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံ စာတမ်းနှင့် ဘိုးတော်ဘုရားကြီး၏ ရာဇသတ်ခေတ်
သော အမိန့်တော်တမ်းကြီး၊ ဒုတိယပိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်ရေးနှင့်
စာရေးကိရိယာဌာန၊ ၁၉၃၂။

မြန်မာမင်းအုပ်ချုပ်ပုံစာတမ်းနှင့် ဘိုးတော်ဘုရားကြီး၏ ရာဇသတ်ခေတ်
သော အမိန့်တော်တမ်းကြီး၊ စတုတ္ထပိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ ယဉ်ကျေးမှုဝန်ကြီး
ဌာန၊ ၁၉၇၆။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၁၊
အစည်းအဝေး ၁၊၂၊၄၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၇။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် ဒုတိယညီလာခံ မှတ်တမ်း၊
စာတွဲ ၂၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၉၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၇။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် တတိယညီလာခံ မှတ်တမ်း၊
စာတွဲ ၃၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၈၊ ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံတော် အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၈။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) ဆဌမညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၆၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၊၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၈။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) သတ္တမ ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၇၊ အစည်းအဝေးအမှတ် ၂၊၁၁၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၉။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) အဋ္ဌမ ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ အတွဲ ၈၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၄၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၉။

မြန်မာနိုင်ငံတော်နှင့် ဆူပူသောင်းကျန်းမှုများ၊ ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံ
တော် အစိုးရမှ ထုတ်ဝေသည်။ ရန်ကုန်၊ သုဓမ္မဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၉။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) ဒဿမ ညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ အတွဲ ၁၀၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၁၁၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၀။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) အစည်းအဝေး
မှတ်တမ်း၊ အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၁၁၊ ၁၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၅၁။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) ဒွါဒဿမညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ အတွဲ ၁၂၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၁၁၊ ၁၃၊ ရန်ကုန်၊
အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၁။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) စုဒ္ဓသမညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၁၄၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၁၆၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၂။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) ပဉ္စမညီလာခံ
မှတ်တမ်း၊ စာတွဲ ၁၅၊ အစည်းအဝေး အမှတ် ၂၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၂။

မြန်မာနိုင်ငံတော် တိုင်းပြည်ပြုလွှတ်တော် (ပါလီမန်) အစည်းအဝေး
မှတ်တမ်း၊ အတွဲ ၁၂၊ အမှတ် ၁၃၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။

မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်း၊ အတွဲ ၅၊ အမှတ် ၄၂၊ အပိုင်း ၁၊
၁၈ အောက်တိုဘာ ၁၉၅၂။

မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်း၊ အတွဲ ၇၊ အမှတ် ၃၂၊ အပိုင်း ၁၊ ၇ ဩဂုတ်
၁၉၅၄။

မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်း၊ အပိုင်း ၃၊ ၁၁ အောက်တိုဘာ ၁၉၅၈။

မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်း၊ အတွဲ ၁၃၊ အပိုင်း ၁၊ ၂၃ ဧပြီ ၁၉၆၀။

မြန်မာနိုင်ငံပြန်တမ်း၊ အတွဲ ၁၄၊ အပိုင်း ၁၊ ၁၆ စက်တင်ဘာ
၁၉၆၁။

ရွေးကောက်ပွဲ ကြီးကြပ် စီမံရေးအဖွဲ့ ပထမ အစီရင်ခံစာ (၁၉၄၉)၊
ရန်ကုန်၊ ၁၉၄၉။

ရှမ်းပြည်နယ် ပြည်သူ့အုပ်ချုပ်ရေး ပဌာနချုပ်၊ ၁၉၅၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ
၂၉၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ရှမ်းပြည်နယ်မှ တင်သွင်းသော ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံတော် ဖွဲ့စည်း
အုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးဓာတုတမ်းနှင့် ပတ်သက်၍ နိုင်ငံတော်
အစိုးရအကြံပေးအဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊ ရန်ကုန်၊ အစိုးရပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၂။

၁၉၅၉ ခုနှစ် ဒီဇင်ဘာလ ၂၁ မှ ၂၄ ရက်နေ့များတွင် ရန်ကုန်မြို့
တစ်မတော် ကပွဲရုံကြီး၌ ကျင်းပသော လုံခြုံရေးကောင်စီများ ညီလာခံ
ကြီး၏ မှတ်တမ်းမှ ကောက်နုတ်ချက်များ၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်ထဲရေးဝန်ကြီး
ဌာန၊ ၁၉၆၀။

ဓာတုတမ်း၊ မှတ်တမ်းနှင့် အစီရင်ခံစာများ

• တုတ္ထပြင်ဆင်ချက် အရေးတော်ပုံဓာတုတမ်း၊ ရန်ကုန်၊ သီဟဗာဟု၊ ၁၉၆၁။

• တုတ္ထအကြိမ်မြောက် ဖဆပလ နိုင်ငံလုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံသဘင်တွင် တင်
သွင်းသည့် ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ် အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၏ အစီရင်ခံစာ၊
၂၆ ဧပြီ၊ ၁၉၆၁၊ ရန်ကုန်၊ မဟော်သခာပုံနှိပ်တိုက်။

ဆွေငြိမ်းထိုလူစုကို ဖဆပလ အဖွဲ့ချုပ်က ထုတ်ပယ်လိုက်ပြီး ရန်ကုန်၊
ဖဆပလ (သန့်ရှင်း) အဖွဲ့ချုပ်၊ စိန်ရွှေပုံနှိပ်တိုက်။

တရုတ်ဖြူကျူးကျော်မှုနှင့် နယ်ချဲ့အန္တရာယ်၊ ရန်ကုန်၊ တိုင်းကျော်
ပုံနှိပ်တိုက်။

ဒီမိုကရေစီမှတ်တမ်းကြီး၊ ရန်ကုန်၊ ဒီမိုကရေစီအခွင့်အရေး ကာကွယ်မှု
ကော်မတီ၊ ၁၉၇၄။

နေသူရိန်မှတ်တမ်း၊ သံတော်ဆင့်သတင်းစာတိုက်၊ ၁၉၄၆။

နု၊ ဝန်ကြီးချုပ်နှင့်အခြား၊ ဂန္ဓာလရာဇ်မှတ်တမ်း၊ ရန်ကုန်၊ မြန်မာနိုင်ငံ
ဘာသာပြန်စာပေအသင်း၊ ၁၉၅၅။

ပမညတ၏ ရွေးကောက်ပွဲ ကျေညာဓာတုတမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်သူ့ရှေ့ဆောင်
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၉။

ပမညတ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ ပမညတအဖွဲ့ချုပ်၊ ရန်ကုန်၊ ဒဂုံပုံနှိပ်တိုက်၊
(ပုံနှိပ်နှစ်မပါ)။

ပမညတ ပါလီမန်အမတ်များ၏ ကန့်ကွက်ချက်နှင့် မိုလ်ချုပ်နေဝင်း
အိမ်စောင့်အစိုးရအပေါ် သဘောထား၊ ရန်ကုန်၊ ဒဂုံပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။

ပေါ်တီတွင်းအဖြစ်မှန်၊ (ဗမာပြည်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ အထွေထွေအတွင်းရေး
မှူးချုပ် ဦးဗဆွေ၏ ရှင်းလင်းချက်)၊ ရန်ကုန်၊ ဗမာပြည်ဆိုရှယ်လစ်ပါတီ
ဌာနချုပ်၊ သတင်းနှင့် ပြန်ကြားရေးဗျူရို၊ ဖဆပလ ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၁။

ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ စည်းမျဉ်း၊ ရန်ကုန်၊ ဗတလစ
ပုံနှိပ်တိုက်။

ပြည်ထောင်စု မြန်မာနိုင်ငံတော်၏ ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေကို
ပြည်ထောင်စုစစ်စစ် (Federal) မူအရဖြင့် ပြင်ဆင်ရေးအတွက် ရေးဆွဲ
တင်ပြသော ပြည်နယ်များ ညီညွတ်ရေးအဖွဲ့ချုပ်မှ စာတမ်း၊ ရန်ကုန်၊
ဒို့တာဝန်ပုံနှိပ်တိုက်(ပုံနှိပ်နှစ်မပါ)။

ပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံကြီး (ရှမ်း၊ ကယား၊ ကချင်၊ ကရင်၊ ချင်း၊
မွန်၊ ရခိုင်) ၏ မှတ်တမ်း (၈ ဇွန် ၁၉၆၁—၁၆ ဇွန် ၁၉၆၁)။

ပြည်ထောင်စု ပအိုဝ်းအမျိုးသားအဖွဲ့ တတိယအကြိမ်မြောက် ပြည်လုံးကျွတ်
ညီလာခံတွင် တင်သွင်းသော ဗဟိုအမှုဆောင် အစီရင်ခံစာနှင့် ဆုံးဖြတ်
ချက်များ၊ ၁၉၅၈။ မတ် ၂၀၊ ၂၁၊ ၂၂ ရက်။

ပြည်လုံးကျွတ် မတရားရေးကောက်ပွဲ ကွန်ဖရင့် အစီရင်ခံစာ၊ ရန်ကုန်၊
မဟာမိတ်စာပုံနှိပ်တိုက်၊ (ပုံနှိပ်နှစ်မပါ)။

ဖဆပလ ပဏာမပြင်ဆင်မှု ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ ရန်ကုန်၊ စတူးဒင့်ဒိုင်ဂျက်
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၇။

ဖဆပလ ကွန်မြူနစ် အပြန်အလှန်ပေးစာများ ဗဟိုကော်မတီ ကွန်မြူနစ်
ပေါ်တီ၊ ရန်ကုန်၊ ပြည်သူ့အာဏာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၈။

ရခိုင်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံသတင်းမှတ်တမ်း၊ ရန်ကုန်၊ အောင်မိတ်ဆက်
စာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၃။

လက်ဝဲညီညွတ်ရေးလမ်းစဉ်၊ (၁၃၁၀ခု ပဌမဝါဆိုလဆန်း ၈-ရက်
နေ့တွင် ရန်ကုန်မြို့၊ ဘီအေအေဘောလုံးကွင်းကြီး၌ ဖဆပလ ဥက္ကဋ္ဌနှင့်
ဝန်ကြီးချုပ်သခင်နု၏ ရှင်းလင်းချက်)။ ရစီကရန် ဂျာမနီ စာပုံနှိပ်တိုက်၊
ရန်ကုန်မြို့၊ (၁၉၄၈)။

မိန့်ခွန်းများ

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၇) ရက်နေ့တွင် ကျင်းပသော ပထမ
ညီလာခံတွင် ဧည့်သည်တော်များက ဆွေးနွေးသောမိန့်ခွန်း၊ ရန်ကုန်၊
ဗဟုသုတပုံနှိပ်တိုက်။

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၇) ရက်နေ့ ပြည်ထောင်စုအဖွဲ့ နိုင်ငံလုံး
ဆိုင်ရာ ညီလာခံသဘင်၌ ပထမ အဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်
ဦးနု မြတ်ကြားသောမိန့်ခွန်း၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၂။

၁၉၆၂ ခုနှစ်၊ ပထမ ပြည်လုံးကျွတ်ညီလာခံတွင် စည်းရုံးရေးမှူးချုပ်
ဦးဆန်း၏ မိန့်ခွန်း၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၂။

ထိုမှစ၍ ဦးစီးညီလာခံတွင် မြတ်ကြားသော နိုင်ငံတော် ချ ဝန်ကြီးချုပ်
ဦးမဆွေ၏ မိန့်ခွန်း၊ ရန်ကုန်၊ အလုပ်သမားအစည်းအဝေးများအဖွဲ့ချုပ်၊
၁၉၅၇။

နိုင်ငံတော်၏ပန်းတိုင် (၁၉၅၃ ခုနှစ် တပ်ရင်းမှူးများညီလာခံ၌ နိုင်ငံတော်
အစိုးရဝန်ကြီးချုပ်အနေဖြင့် ရှင်းလင်းတင်ပြခဲ့သော ဦးနု၏မိန့်ခွန်း)
စာအုပ်ငယ်၊ (ပုံနှိပ်နှစ် မပါ)။

ပြည်ထောင်စုပန်းတိုင် (နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏ မိန့်ခွန်းများ)
ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆။

ပြည်မ ပြည်နယ်များ နှီးနှောဖလှယ်ပွဲတွင် ပြောကြားသော ဥက္ကဋ္ဌကြီး
ဝန်ကြီး ဒေါက်တာ ဦးမောင်၏ ပထမ အဖွဲ့ချုပ်သဘောထားမိန့်ခွန်း၊
ရန်ကုန်၊ ဗဟုသုတပုံနှိပ်တိုက်၊ ဌာနချုပ်အလုပ်အမှုဆောင်အဖွဲ့၊ ပြည်ထောင်စု
အဖွဲ့ချုပ်၊ (ပုံနှိပ်နှစ် မပါ)။

ပြည်လုံးကျွတ် ဗဆပလ ညီလာခံတွင် မြတ်ကြားသည့် ဗဆပလ ဥက္ကဋ္ဌကြီး
ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏ မိန့်ခွန်း၊ ၂၉ ဇန်နဝါရီ ၁၉၅၈၊ ရန်ကုန်၊
စာပေဗိမာန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။

ဗဆပလ ကွဲရတာဘယ်သူတရားခံလဲ၊ ရန်ကုန်၊ ဗဟုသုတပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။

ဗဆပလညီလာခံတွင် မြတ်ကြားသော ဝန်ကြီးချုပ် ဦးနု၏ မိန့်ခွန်း၊
၉-၂-၅၈။

ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း မိန့်ခွန်းများ (၁၉၄၅-၄၇)၊ ရန်ကုန်၊ စာပေဗိမာန်
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၇၁။

ဘဝသစ်သို့၊ ၁၉၅၂ ခုနှစ်၊ မတ်လ ၂၇ ရက် တော်လှန်ရေးနေ့ အခမ်း
အနားတွင် ဖဆပလအဖွဲ့ချုပ်ဥက္ကဋ္ဌ နိုင်ငံတော်ဝန်ကြီးချုပ်ဦးနုနှင့် ဖဆပလ
အဖွဲ့ချုပ် အထွေထွေအတွင်းရေးမှူး ဦးကျော်ငြိမ်းတို့ မြွက်ကြားသော
မိန့်ခွန်းများ။

၄။ ပုံနှိပ်ပြီးတစ်ဆင့်ခံ အထောက်အထားများ။

ကမ္ဘာ့စစ်ရေးနှင့် ဗမာ့လွတ်လပ်ရေး၊ (ဒေါက်တာဘမော် ပြောဆို
ချက်များ)၊ နေမင်းရောင်စာပုံနှိပ်တိုက်၊ ရန်ကုန်၊ (ပုံနှိပ်နှစ် မပါ) ။

ကျော်ဇော (ဗိုလ်မှူးချုပ်)၊ ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေးနှင့် ကမ္ဘာ့စစ်နှင့်
ငြိမ်းချမ်းရေး၊ ရန်ကုန်၊ မျိုးညွန့်ပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၀။

ကျော်ရင်၊ မောင်၊ ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း ၏ မမေ နိုင်သော
မိန့်ခွန်းများ၊ ရန်ကုန်၊ စိန်ပန်းမြိုင်စာပေ၊
၁၉၆၉။
ဗိုလ်ချုပ်အောင်ဆန်း၏ နိုင်ငံရေးဂန္ထဝင်၊
ရန်ကုန်၊ စိန်ပန်းမြိုင်စာပေ၊ ၁၉၆၉။

ချစ်ကောင်း (ဗိုလ်မှူး)၊ နိုင်ငံရေးအဘိဓာန်၊ ရန်ကုန်၊ ကလောင်ပုံ
စာအုပ်တိုက်၊ ၁၉၆၇။

ချစ်မောင်၊ ဝန်ကြီးသခင်၊ ပြည်တွင်းစစ်ရပ်စဲရေးနှင့် အတွင်းရေးများ၊
ရန်ကုန်၊ မြဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆။

ချစ်မောင်၊ ဝိဇ္ဇာရသခင်၊ မြန်မာပြည်နိုင်ငံရေးမှတ်တမ်း (၁၉၄၂-
၁၉၇၄)၊ ရန်ကုန်၊ စိန်ပန်းမြိုင်စာပေ၊ ၁၉၇၆၊
(ဒုတိယနှိပ်) ။

ရှမ်းမူနဲ့ ပြည်ထောင်စုနောင်ရေး၊ ရန်ကုန်၊
ကြေးမုံပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၂။

လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် မြန်မာပြည်၊
ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်နှင့် ကုမာရပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၉။

ချမ်းသာ၊ ကျွန်တော်အိုင်စီအက် (၆)၊ ရန်ကုန်၊ မြဝတီ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၈၈။

စစ် ဗြီး ခေတ် ရှမ်းပြည်၊ မန္တလေး၊ လူထုသတင်းစာတိုက်၊
(ပုံနှိပ်နှစ် မပါ)။

စိန်တင် (တက္ကသိုလ်)၊ ရဲဘော်သုံးကျိပ်မော်ကွန်း၊ ရန်ကုန်၊ ဂုဏ်ထူး
စာပေ၊ ၁၉၇၅။

ဇန်နဝါရီ၊ ဦး၊ ဒီမိုကရေစီပြောင်းပြန်၊ ရန်ကုန်၊
အောင်စစ်သည်စာပေ၊ ၁၉၉၀၊ (တတိယနှိပ်)
တစညဗရှမ်းပြည်နယ်မှဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ၊
ရန်ကုန်၊ ဒွီတာဝန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၂။

တင်မောင် (ဗိုလ်မှူးကြီးဟောင်း)၊ တိုင်းပြည်ကနူး၊ မုန်တိုင်းကထန်ထန်၊
ရန်ကုန်၊ ချစ်မြိုင်စာပေဖြန့်ချိရေး၊
၁၉၇၃။

တင်မြ၊ သခင်၊ ဘုံဘဝမှာဖြင့်၊ ရန်ကုန်၊ တသက်တာစာပေ၊
၁၉၇၄။

ဖက်ဆစ်တော်လှန်ရေး၊ ၄၁နချုပ်နှင့် တိုင်း
၁၀ တိုင်း၊ ရန်ကုန်၊ မြစာပေတိုက်၊ ၁၉၆၈။

တို့ဗမာ အစည်းအရုံး သမိုင်း အကျဉ်းချုပ်၊ ဒုတိယတွဲ၊ ရန်ကုန်၊
စာပေဗိမာန်၊ ၁၉၇၆။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအရေးနှင့် ၁၉၄၇ အခြေခံဥပဒေ၊ ပထမတွဲ၊
ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၉၀။

တိုင်းရင်းသားလူမျိုးများအရေးနှင့် ၁၉၄၇ အခြေခံဥပဒေ၊ ဒုတိယတွဲ၊
ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၉၀။

ထွန်းဖေ၊ ဦး၊ အစိုးရအဖွဲ့မှ ဘာကြောင့် ကျွန်တော် နှုတ်
ထွက်ရသလဲ၊ ရန်ကုန်၊ ဇွဲစာပေရိပ်မြုံ၊ ၁၉၇၃။

ထွန်းမြင့်၊ ဦး (တောင်ကြီး)၊ ပြည်ထောင်စုတွင်းမှ တန်းတူသောရှမ်းပြည်၊
ရန်ကုန်၊ မြန်မာ့ဗျူဟာစာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၁။

ထွန်းမြင့်၊ ဦး (တောင်ကြီး)၊ ရှမ်းပြည်နှင့် ခေတ်သွား၊ ရန်ကုန်၊ သမ္မတ
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၃။

ရှမ်းပြည်နယ်ခွဲရေးတွဲရေး ပြဿနာ၊
တောင်ကြီး၊ မျိုးညွန့်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၇။

ရှမ်းပြည်နယ်လဲ၊ ရန်ကုန်၊ ရွှေပြည်တန်
စာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆။

ထွန်းရွှေခိုင် (စစ်တွေကောလိပ်)၊ ရခိုင်မြောက်ဖျားဒေသမှ သက်တိုင်းရင်း
သားများ၊ ရန်ကုန်၊ ဘားမားပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၈၈။

နု (ဝန်ကြီးချုပ်၊ သခင်)၊ ငါးနှစ်ရာသီ ဗမာပြည် ၁၉၄၀-၄၅၊
ရန်ကုန်၊ ယောဂီစာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၆။

နုအက်တလီမှ ပြည်တော်သခင်ခမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ဗမာပြည်အလုပ်သမား
လယ်သမားပါတီ၊ တိုင်းချစ်ပုံနှိပ်တိုက်၊
ပုံနှိပ်နှစ် မပါ။

နေဝင်း၊ (တက္ကသိုလ်)၊ အောင်ဆန်းဦး ထို့အစော၊ ရန်ကုန်၊
ချိုးဖြူပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၇။

ပုကလေး၊ ဦး၊ ငါ့ထိုဗိုလ်ချုပ်ဘာတွေလုပ်ခဲ့သလဲ၊
တတိယတွဲ၊ ရန်ကုန်၊ သုဓမ္မဝတီပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၇။

ဖေဌေး၊ သခင်၊ သခင် ဖေဌေး၏ သခင် ဖေဌေး၊ ရန်ကုန်၊
ဒီရိုင်းစာပေတိုက်၊ ၁၉၆၃။

ဖိုးကျော်စန်း၊ ပါလီမန် ဒီမိုကရေစီစနစ်နှင့် မြန်မာနိုင်ငံ၊
ရန်ကုန်၊ သုတပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၇၀။

ဆာ သာစု တုံး၊ ရန်ကုန်၊ မဟော်သခင်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ပုံနှိပ်နှစ် မပါ။

ဘုံပေါက်သာကျော်၊ တော်လှန်ရေးခရီးဝယ် (၂)၊ ရန်ကုန်၊
ပုသိမ်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၇၅။

- မောင်မောင်၊ သက်ရှိရာ၁ဝင်၊ အမ်စတာဒမ်၊ သမာမိတ္တ၊
၁၉၅၆။
- မောင်မောင်၊ ဒေါက်တာ၊ မြန်မာနိုင်ငံရေးခရီးနှင့်ဗိုလ်ချုပ်ကြီးနေဝင်း၊
ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာအုပ်တိုက်၊ ၁၉၆၉။
- ရခိုင်ပြည်လုံးဆိုင်ရာ ညီလာခံမှတ်တမ်း၊ ရန်ကုန်၊ အောင်မိတ်ဆက်
စာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၇၃။
- ရိုမြူလို၊ ကာလို (စ်) ပီ၊ (မောင်အံ့သူ ဘာသာပြန်)၊
ဘန်ခွန်း၊ ရန်ကုန်၊ ဂုဏ်ထောင် ပုံနှိပ် တိုက်၊
၁၉၅၇။
- ရန်ကုန်အလယ်ပိုင်းမဲဆန္ဒနယ်၊ ဖဆပလအမတ်လောင်း သခင်ဝန်းမြိုင်၊
ရန်ကုန်၊ ငွေပဒေသာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆။
- လွင်၊ သခင်၊ မြန်မာနိုင်ငံ အလုပ်သမားလှုပ်ရှားမှုသမိုင်း၊
ရန်ကုန်၊ ပုဂံစာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၆၈။
- လှ၊ ဦး (လူထု)၊ သတင်းစာများပြောပြတဲ့ စစ်တွင်းဗမာပြည်၊
တတိယတွဲ၊ မန္တလေးမြို့၊ ကြီးပွားရေးပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၈။
- လှမျိုး (ရဲဘော်)၊ ပထမဝါထီတွင်း တိုက်ပွဲ၊ ရန်ကုန်၊ ခေတ်မီ
စာပေတိုက်၊ ၁၉၆၁။
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ သမိုင်းဝင် စာချုပ်
စာတမ်းများ၊ ရန်ကုန်၊ နံ့သာတိုက်၊ ၁၉၆၈။
- သန့်၊ ဦး၊ ပြည်ထောင်စုသမဂ္ဂ၊ ဒုတိယပိုင်း၊ ရန် ကုန်၊
စာပေဗိမာန်၊ ၁၉၆၁။
- သန်းညွန့်၊ (မဏ္ဍိုင်)၊ ဗွတ်ဗရ ခါးမအဆုံး မခံလိုတဲ့ ဦးနု၊ မေလ
၄ ရက် ၁၉၅၈၊ မဏ္ဍိုင်သတင်းစာကောက်နုတ်
ချက်၊ ရန်ကုန်၊ မဏ္ဍိုင်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၈။
- သိန်းပေမြင့်၊ ကျော်ငြိမ်း၊ ရန်ကုန်၊ ရွှေပြည်တန်စာအုပ်တိုက်၊
၁၉၆၁။

- သိန်းဖေမြင့်၊ တော်လှန်ရေးကာလ နိုင်ငံရေး အတွေ့အကြုံများ၊ ရန်ကုန်၊ ရွှေပြည်တန်ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၅၆။
ရွေးကောက်ပွဲအတွေ့အကြုံ၊ ရန်ကုန်၊ ယုဝတီ
ရောင်စုံပုံနှိပ်တိုက်၊ (ပုံနှိပ်နှစ် မပါ)။
- အိဇုမိယတက်စုရော၊ ကျွန်တော် ဟိ ဝင် ခဲ့သော မိနာ မိနီ ကန်၊
ရန်ကုန်၊ တက္ကသိုလ်များပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၈၁။
- အေးမောင် (ဒေါက်တာ ဦး)၊ ဦးသိန်းဖေမြင့်၊ သခင်ချစ်မောင်၊ အစိုးရကို
အယုံအကြည်မရှိ၊ ရန်ကုန်၊ ငြိမ်းချမ်းရေး
စာပေတိုက်၊ ၁၉၅၇။
- အောင်ထွန်း၊ သိန်းပေစခန်းမှ သန်းထွန်းစခန်းသို့၊ ရန်ကုန်၊
မြန်မာ့အလင်းသတင်းစာပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၄၈။
- အောင်ရှင်၊ (သာယာဝတီ)၊ လင်းခေး ဦးထွန်းမြင့်၊ ရန်ကုန်၊ နေလင်း
ပုံနှိပ်တိုက်၊ ၁၉၇၆။
- အောင်သန်း၊ ဦး၊ ၁၆ နှစ် နိုင်ငံရေးအတွေ့အကြုံများ၊ ရန်ကုန်၊
ဂျိုးဖြူစာပေ၊ ၁၉၆၆။
- အုန်းဖေ၊ ဦး၊ ပင်လုံစစ်တမ်း၊ ရန်ကုန်၊ စပယ်ဦး၊ ၁၉၈၄။
- အုန်းမြင့်၊ (အထောက်တော်)၊ ခက်ဖွယ်ချယ်ကြွေပါဘယ် လက်နက်ကယ်စုံ
အညီနဲ့၊ ရန်ကုန်၊ အထောက်တော်ပုံနှိပ်တိုက်၊
(ပုံနှိပ်နှစ် မပါ)။

သတင်းစာများ

- ကမ္ဘောဇသတင်းစာ — သြဂုတ် ၁၉၄၃။
- ကွန်မြူနစ်နေ့စဉ်သတင်းစာ — မတ် ၁၉၄၇။
- ကြေးမုံသတင်းစာ — သြဂုတ် ၁၉၅၇၊ ၁၉၅၈၊ ၁၉၆၀-၆၂။
- ခေတ်သစ္စာနေ့စဉ် — ၁၉၆၀။
- ထွန်းနေ့စဉ် — ၁၉၅၈-၆၁။
- နိုင်ငံသစ်နေ့စဉ်သတင်းစာ — အောက်တိုဘာ၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၆၁၊
ဇန်နဝါရီ ၁၉၆၂။

ပြည်တော်စိုးသတင်းစာ	— မေ ၁၉၅၇။
ပြည်တော်စုနေ့စဉ်သတင်းစာ	— ၁၉၅၇-၆၂။
မဆပလသတင်းစဉ်	— ၁၉၄၉။
မမဒုခေတ်	— ၁၉၄၅၊ ၁၉၅၂၊ ၁၉၅၆-၆၁။
မိုလ်တထောင်	— ၁၉၆၀-၆၂။
သွင်းသွင်းသတင်းစာ	— ၂၂ မေ၊ ၁၉၆၁။
မဏ္ဍိုင်နေ့စဉ်	— ၁၉၅၇-၆၂။
မိုးကြိုးသတင်းစာ	— ဇူလိုင်၊ နိုဝင်ဘာ ၁၉၆၁၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၆၂။
မြန်မာ့အလင်း	— ၁၉၄၉၊ ၁၉၅၃-၆၂။
ရန်ကုန်သတင်းစာ	— ၁၉၅၄-၁၉၅၇၊ ၁၉၆၀-၆၂။
ရှမ်းပြည်အောင်သံ	— ၁၉၅၇။
လူထုသတင်းစာ	— ၁၉၄၆၊ ၁၉၅၇-၅၉၊ ၁၉၆၂။
သမာဓိသတင်းစာ	— ၁၉၅၃၊ ၁၉၅၉-၆၂။
သုရိယသတင်းစာ	— ဇွန်၊ အောက်တိုဘာ ၁၉၄၇။
သံတော်ဆင့်	— နိုဝင်ဘာ ၁၉၄၆၊ သြဂုတ်၊ စက်တင်ဘာ ၁၉၄၇၊ ၁၉၆၁။
တံသာဝတီ	— ၁၉၄၆၊ ၁၉၄၇၊ ၁၉၅၂-၅၄၊ ၁၉၅၆-၆၂။
အထောက်တော်	— ၁၉၅၇-၆၂။
အမျိုးသားသတင်းစာ	— သြဂုတ်၊ နိုဝင်ဘာ၊ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၆၁။
အိုးဝေသတင်းစာ	— ဧပြီ ၁၉၅၂၊ မေ ၁၉၆၁။

ဂျာနယ်များ

ဂျာနယ်ကျော်၊	အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၁၁၊	၂၇ အောက်တိုဘာ ၁၉၄၅။
	၁ ဖေဖော်ဝါရီ	၁၉၄၇။
တိုးတက်ရေးဂျာနယ်၊	အမှတ် ၂၅၊	၂၁ ဇူလိုင် ၁၉၄၆။
တိုင်းချစ်ဂျာနယ်၊	အတွဲ ၂၊ အမှတ် ၃၆၊	၂၅ သြဂုတ် ၁၉၅၆။
ဒီးဒုတ်ဂျာနယ်၊	အတွဲ ၁၉၊ အမှတ် ၁၆၊	၂၆ နိုဝင်ဘာ ၁၉၄၅။
	အတွဲ ၁၉၊ အမှတ် ၁၇၊	၁၀ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၄၅။
	အတွဲ ၁၉၊ အမှတ် ၂၅၊	၂၀ ဇန်နဝါရီ ၁၉၄၆။
	အတွဲ ၁၉၊ အမှတ် ၂၆၊	၄ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၄၆။

ဒီးဒုတ်ညာနယ်၊

အတွဲ ၁၉၊ အမှတ် ၂၇၊ ၁၁ ဖေဖော်ဝါရီ
၁၉၄၆။အတွဲ ၂၀၊ အမှတ် ၁၄၊ ၁၄ အောက်တိုဘာ
၁၉၄၆။

အတွဲ ၂၀၊ အမှတ် ၄၇၊ ၂ ဇွန် ၁၉၄၇။

အတွဲ ၂၁၊ အမှတ် ၇၊ ၄ ဩဂုတ် ၁၉၄၇။

အတွဲ ၂၁၊ အမှတ် ၁၈၊ ၂၀ အောက်တိုဘာ
၁၉၄၇။အတွဲ ၂၁၊ အမှတ် ၁၈၊ ၂၁ အောက်တိုဘာ
၁၉၄၇။

ပြည်တော်သစ်ညာနယ်၊ အမှတ် ၃၃၊ ဩဂုတ် ၁၉၅၅။

ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ စာပေနှင့် လူမှုရေးသိပ္ပံ ညာနယ်၊

အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၁၊ ရန်ကုန်၊ ဗဟိုပုံနှိပ်တိုက်၊
၁၉၆၈။

ပြည်ထောင်စုသားညာနယ်၊ အတွဲ ၆၊ အမှတ် ၄၆၊ ၆ ဖေဖော်ဝါရီ ၁၉၅၈။

ပြည်သူ့ညာနယ်၊

အတွဲ ၈၊ အမှတ် ၁၊ ၁၃ ဩဂုတ် ၁၉၅၈။

အတွဲ ၈၊ အမှတ် ၆၊ ၂၇ စက်တင်ဘာ
၁၉၅၈။အတွဲ ၈၊ အမှတ် ၇၊ ၃၀ စက်တင်ဘာ
၁၉၅၈။အတွဲ ၈၊ အမှတ် ၈၊ ၁ အောက်တိုဘာ
၁၉၅၈။အတွဲ ၈၊ အမှတ် ၉၊ ၁၈ အောက်တိုဘာ
၁၉၅၈။

အတွဲ ၈၊ အမှတ် ၁၁၊ ၁ နိုဝင်ဘာ ၁၉၅၈။

ပြည်သူ့ရဲဘော်လျာနယ်၊ အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၅၂၊ ၇ ဖြေ ၁၉၄၇။
 ပြည်သူ့အာဏာလျာနယ်၊ ၁၉၄၅-၁၉၄၇။ (မိုက်ကရိုဖုလင်)
 အားမားလျာနယ်၊ အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၁၄၊ ၃၁ ဩဂုတ် ၁၉၅၇။
 အတွဲ ၂၊ အမှတ် ၅၊ ၁၇ မေ ၁၉၅၈။
 အတွဲ ၂၊ အမှတ် ၆၊ ၃၁ မေ ၁၉၅၈။
 အတွဲ ၂၊ အမှတ် ၈၊ ၂၈ ဇွန် ၁၉၅၈။
 အတွဲ ၂၊ အမှတ် ၁၀၊ ၃၀ ဇူလိုင် ၁၉၅၈။
 အတွဲ ၂၊ အမှတ် ၁၄၊ ၂ နိုဝင်ဘာ ၁၉၅၈။
 အတွဲ ၂၊ အမှတ် ၁၉၊ ၆ ဒီဇင်ဘာ ၁၉၅၈။
 အတွဲ ၂၊ အမှတ် ၂၀၊ ၂၀ ဒီဇင်ဘာ
 ၁၉၅၈။

ရန်ကုန်တက္ကသိုလ် နှစ်လည်စာစောင် ၁၉၅၃-၅၄၊

အတွဲ ၃၊ အမှတ် ၇၊ ၁၉၅၄။

ရှမ်းပြည် ဟစ်တိုင်လျာနယ်၊ အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၂၊ ၈ မေ ၁၉၄၈။
 ၁၀ မေ ၁၉၄၈။

အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၃၊ ၃ ဇွန် ၁၉၄၈။

အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၄၊ ၁၆ ဇွန် ၁၉၄၈။

အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၅၊ ၇ ဇူလိုင် ၁၉၄၈။

ရှမ်းပြည်အောင်သံစာစောင်၊ ၃၀ ဇွန် ၁၉၅၈။

လူထုလျာနယ်၊ အောက်တိုဘာ ၁၉၅၈။

သတင်းစုံလျာနယ်၊ အတွဲ ၃၊ အမှတ် ၂၂၊ ၁၈ ဇွန် ၁၉၄၈။
 အတွဲ ၃၊ အမှတ် ၂၅၊ ၉ ဇူလိုင် ၁၉၄၈။

အိုးဝေမဂ္ဂဇင်း၊ အတွဲ ၁၊ အမှတ် ၇၊ ၁၉၅၄-၅၅။

BIBLIOGRAPHY

I. UNPUBLISHED SOURCES

(A) IOR: India Office Library and Records, London

M/4 BURMA OFFICE—*Annual Departmental Files* 1946—48

Public and General Department 1946—48

M/4/ 1239 Government of Burma: return of Civil Government 12 Apr 1945— 2 May 1946

Constitution Department 1946—47

M/4/ 2503 Law and order: Arakan 12 Apr — 1 Dec 1947

2601 Political parties in Burma; general file
27 Jul 1942— 13 Dec 1947

2602 Political parties in Burma: AFPFL; relations
with Govt. 28 Oct 1945— 25 Jan 1947

2603 Political parties in Burma: AFPFL; delegation
to UK 24 Nov 1945— 2 Apr 1946

2617 Law and order: Unlawful associations
10 Feb 1946—27 May 1947

2619 Political Organisations: PYT; Main File
(Report of the Tantabin Incident Enquiry
Committee 1947) 6 May 1946— 8 Aug 1947

2625 Constitution of Executive Council on Governor's
return to Burma after liberation 6 Oct 1945—29
Jan 1946

Frontier Areas Department 1946—48

M/4/ 2811 Frontier Areas: Relations between Frontier Areas
and Ministerial Burma; Panglong Conference

3023 Karens: Political Future 20 Feb 1945 — 1 Jan 1948

M/5 BURMA OFFICE — *Intelligence Files* 1937 — 47

- M/5/ 101** Return of U Saw to Burma after his detention in Uganda during war; his political views as Leader of Myochit Party 31 Jan— 2 Jun 1946
- 102** Accusation against Aung San of murder committed in 1942 7 Nov 1945—20 Nov 1947

MSS Eur: *Private Collections in the European Manuscripts*

- D 949** *Pearce Collection Papers*, dated 1942 — 60 of Sir Frederick Pearce, Indian Civil Service, Burma, 1920—47

E 362 *Burma Recollections* 1945—4 Jan 1948

E 362/1 Memories of the years 1941—47 and Reflections by George Appleton

E 362/2 A.G. Bottomley: Recollections of last days in Burma

E 362/18 Sir John Wise: Recollections of last days in Burma

F 158/773 *The India Pakistan and Burma Association papers*, dated 1941—70 of the India, Pakistan and Burma Association, comprising administrative papers and subject files on trade and politics

F 169 *Rance Collection papers*, dated 1945—72 of Major-General Sir Hubert Rance, Director of Civil Affairs, Burma 1945—46, and Governor of Burma 1946—1948

F 169/19 Rance Collection: Misc. papers and photos connected with the Rance's visit to Burma 1955-56

R/8 *Burma: Records of the Governor's Office etc*, 1942-47

R 8/20 9 C 1 / GS 45

Policy towards Burma National Army and Anti-Fascist Organisation (Anti-Fascist People's Freedom League); amalgamation of (renamed) Patriot Burmese Forces with regular Burma Army 27 Mar 1945, 5 Apr 1946.

R 8/30 PR/C — I pt II

Burma National Army (Patriot Burmese Forces): Absorption in Burma Army 11 June-14 Oct 1945

R 8/34

Talks with Aung San to clear up certain points about absorption of Patriot Burmese Forces in Burma Army 29 Dec 1945-29 Aug 1946

(B) PRO: Public Record Office, Kew, London

WO 203 *War Office Files* (War of 1939-45)

WO 203/3970 Burma: Civil administration 1945 Sept-1946 May

4350 Burma: administrative correspondence and policy. 1945 Apr-Sept

4404 Patriot Burmese Forces and Anti-Fascist Organisation Burma 1945 Feb-Jun

4405 Patriot Burmese Forces and Anti-Fascist Organisation Burma 1945 Aug-Sept

- 5239 Recognition of Burma Patriotic Forces: Meetings between Supreme Allied Commander Governor of Burma and prominent Burmans 1945 June-July
- 5240 Recognition of Burma Patriotic Forces: Meetings between Supreme Allied Commander Governor of Burma and prominent Burmans: formation of Burma Army
- 5396 Burmese Administration Propaganda Leaflets 1945 May — Aug
- 5460 Burma handover from Military to Civil Government: report 1945 July

FO 371 *Foreign Office Files* 1942-47

FO 371/75683 Anglo-Burmese relations. Visit of General Ne Win to Britain

- 83103 Annual Political Report for Burma for 1949
- 83107 Political and military situation in Burma
- 83108 Political and military situation in Burma
- 92139 Communist activity in Burma; pact between Burmese and Chinese Communists
- 92183 Annual report for Burma, 1950
- 92962 Question of Siamese aid to Kuomintang troops in Burma

FO 371/ 101008 — 101012 Kuomintang troops in Burma

- 106681 The Karen insurgents; conditions and mood in the Karen State; reports of aid to Karens by Chinese (KMT) forces
- 106683 B Chinese Communist Army infiltration into Burmese territory

106684 — 106692 Kuomintang forces in Burma

106693 — 106694 Kuomintang forces in Burma

111967 (1-144 & 145 E)-111968 Kuomintang forces in Burma

117038 Kuomintang troops in Burma

123316 Possible secession of Shan State from Union of Burma

123328 Kuomintang forces in Burma

FO 643/34 File No 4E I/GS 43 Pt. I and II

Burmese Intelligence Reports

Internal Affairs Intelligence: Information Section Reports C.S.D.I.C. (India)

56 File PR/C-2 Future of Burma, Statement of Policy May 1945

(C) *History Department Research, Yangon*

Minutes and Speeches

Minutes, Speeches and notes relating to the Administration of the Shan States 1919-1924 (Typescript Copy. Accession No. 9953)

Report

Report submitted to Department of State by the American Consulate General, Rangoon, Burma March 26 1946 on "The Character and Program of the Communist Party in Burma" (Document: Photocopy)

(D) *National Archives Department*

Burma: Visit of Prime Minister of Burma to UK. 1941 (Microfilm. IOR: L/WS/1/840)

File No. 4, RAC 40 (M): Mon Affairs

Thesis and dissertations

Ba Thann Win, Administration of Shan States from the Pang-long Conference to the cessation of the powers of the Saophas, 1947—1949, unpublished. M.A. Thesis, Rangoon University, 1971.

Maung Hla Shain, Organizational Development of the Burma Armed Forces 1886—1948, unpublished M.A. Thesis, Rangoon University, 1969.

Young, Kenneth Ray, Nationalist Chinese Troops in Burma—Obstacle in Burma's Foreign Relations:1949—1961, Ph.D. dissertation, New York University, 1970. (Microfilm)

II. PUBLISHED SOURCES

Government Publications

The Burma Gazette, No. 51, Pt.1, 23 December 1922.

The Burma Gazette, Vol.I, Pt.1, 16 October 1947.

The Burma Gazette, Pt.1, 2 August 1947.

The Burma Gazette, Vol.I, Pt.1, 25 September 1948.

The Burma Gazette, Vol.I, Pt.1, 10 January 1948.

The Burma Gazette, Vol.II, Pt.1, 23 April 1949.

The Burma Gazette, Vol.II, No. 49, 3 December 1949.

The Burma Gazette, Vol.V, Pt.1, 22 March 1952.

The Burma Gazette, Vol.V, Pt.1, 3 May 1952.

Burma Gazetteer, Northern Arakan District, Vol.A, Rangoon, Govt. Printing, 1960.

Burma and the Insurrection, Rangoon, Ministry of Information, 1949.

Burma during the Japanese Occupation, Vol.I, ii, Simla, Government of India Press, 1943-44.

Frontier Areas Committee of Enquiry, Report, Pt.1, Rangoon, Supdt, Govt. Printing and Stationery, 1947.

Gazetteer of Upper Burma and the Shan States, compiled by J.G. Scott and J.P. Hardiman, Vol.I, Pt.1, Rangoon, Government Printing, 1900.

(Hansard's) *Parliamentary Debates*, Vol. 443, No.12, London, His Majesty's Stationery Office, 1947.

Kuomintang aggression against Burma, Rangoon, Ministry of Information, Govt. Printing, 1953.

Mountbatten of Burma, *Report to the Combined Chiefs of Staff by the Supreme Commander Southeast Asia* 1943-45, London, H.M.S.O. and New York, 1951.

Nu, Thakin. *Towards Peace & Democracy*, Rangoon, Ministry of Information, Govt. Printing, 1949.

Report of the Tantabin Incident Enquiry Committee, Rangoon, Supdt., Govt. Printing & Stationery, 1948.

The Shan States Manual, Rangoon, Government Printing Office, 1933.

Tinker, Hugh (ed.) *Burma: The Struggle for Independence* 1944-1948, Vol. I, London, H.M.S.O., 1983.

Tinker, Hugh (ed.) *Burma: The Struggle for Independence* 1944-1948, Vol.II, London, H.M.S.O., 1984.

Two Year Plan of Economic Development for Burma, Rangoon, Govt. Printing, 1945.

Union of Burma: First Stage Census 1953, Vol. 1, Rangoon, Government Printing Office, 1957.

III SECONDARY SOURCES

(A) Books

Anderson, William, *The Nation and the States: Rivals or Partners?* Minneapolis, University of Minnesota Press, 1955.

Aung San, *Burma's Challenge*, 2nd edition, Rangoon, Tatheta Sarpay Taik, 1968.

Butwell, Richard, *U Nu of Burma*, Stanford, Stanford University Press, 1963.

Chao Tzaung Yawngghwe, *The Shan of Burma*, Singapore, Institute of Southeast Asian Studies, 1987.

Fified, R.H., *The Diplomacy of Southeast Asia 1945-1958*, New York, Harper and Bros. Publishers, 1958.

From Fascist Bondage to New Democracy: The New Burma in the New World, Rangoon, Nay Win Kyi Press, 1945.

Inao Mizutani, *A Bunch of Banannas*, Kagoshima University, 1984.

Johnstone, William, C., *A Chronology of Burma's International Relations 1945-1958*, Rangoon, Rangoon University, 1959.

Maung Maung (Comp. and ed.), *Aung San of Burma*, published for Yale University, Southeast Asia Studies, The Hague, Martinus Nijhoff, 1962.

Maung Maung, *Burma and General Ne Win*, Bombay, Asia Publishing House, 1969.

Maung Maung, *Burma's Constitution*, The Hague, Martinus Nijhoff, 1959.

Maung Maung, (Dr), *Burma's Constitution Comes to life*, Madras, Diocesan Press, (n.d.). Reprinted from *The Indian Year Book of International Affairs*, 1958.

Nu, U, *U Nu Saturday's Son*. Translated by U Law Yone, Bombay Bharatiya Vidya Bhavan, 1976.

Saul Rose (ed.), *Politics in Southern Asia*, London, Macmillan & Co. Ltd., 1963.

Scott, J. G., *Burma: A Handbook of Practical Information*, 3rd ed., London, Dela More Press, 1921.

Sein Win, *The Split Story*, Rangoon, The Guardian Ltd, 1959.

Silverstein, Josef, *Burma: Military Rule and The Politics of Stagnation*, Ithaca, Cornell University Press, 1977.

Silverstein, Josef, "Politics in the Shan State: The Question of Secession from the Union of Burma". *Journal of Asian Studies*, Vol. 28, November 1958.

Slim, Sir William, *Defeat into Victory*, 2nd ed., London, Cassell and Company Ltd., 1956.

Smith, D.E., *Religion and Politics in Burma*, Princeton, New Jersey, Princeton University Press, 1965.

Smith Dun, (Gen.), *Memoirs of the Four-Foot Colonel*, Data Paper: Southeast Asia Program, Department of Asian Studies, New York, Cornell University, 1980.

Steinberg, David Joel (ed.), *In Search of Southeast Asia: A Modern History*, revised edition, Sydney, Wellington, Allen & Unwin, 1987.

Tinker, Hugh, *The Union of Burma: A Study of the First Years of Independence*, 3rd ed., London, Oxford University Press, 1961.

Tinker, Hugh, *The Union of Burma: A Study of the First Years of Independence*, 4th ed. London, Oxford University Press, 1967.

Trager, Frank N., *Burma: From Kingdom to Republic*, New York, Frederick A. Praeger, 1966.

Trager, Frank N., *Marxism in Southeast Asia*, Stanford, Stanford University Press, 1960.

Wheare, K.C., *Federal Government*, London, Oxford University Press, 1963.

Who's Who in Burma 1961, Rangoon, Peoples Literature Committee and House, 1961.

Zakaria Haji Ahmad and Harold Crouch (ed.), *Military Civilian Relations in South-East Asia*, Singapore, Oxford University Press, 1985.

Ziegler, Philip, *Mountbatten: The Official Biography*, London, Collins, 1965.

(B) *Newspapers and Periodicals*

The Guardian — April, Dec 1958
March—Dec 1960
Jan —Dec 1961
Jan —Feb 1962

The Nation — July 1952, Jan 1953,
August 1954, Aug—Oct 1955,
Jan, July 1957, April, Aug
Sept, Nov, 1958, Feb, March 1959,
March—Dec 1960, Jan—Dec 1961,
Jan - March 1962

New Times of Burma — Nov 1946, July, Aug 1957,
Sept 1958, March — Dec 1959,
March—June 1960

The Times — 23 March 1957, 18 May 1959

- Burma Weekly Bulletin* — 18 November 1953, Vol. II, No. 33
11 January 1962, Vol. III, No. 4
21 May 1959
Vol. 10, No. 37 (n.d)
- The Burmese Review* — Vol. 1, No. 25. 4 November 1946,
December, 1946
- The Guardian Magazine* — Vol. 1, No. 10, Oct 1958
Vol. V. No. 12 December 1958
Vol. VI, No. 2. January 1959
- Weekly Intelligence Summary* — No. 21, No. 22, May 1947 (Central
Intelligence Department), File No.
71, Chin Files, H.D.R.

ကချင်အမျိုးသားကွန်ဂရက်	၈၁
ကချင်ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့	၂၂၀
ကယားပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့	၂၂၁
ကရင်ပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့	၂၂၁
ကျော်ငြိမ်း၊ ဦး	၁၃၄၊ ၂၀၁၊ ၂၂၁-၂၂၂၊ ၂၄၃
ကျော်စိုး၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆-၂၁၈
ကျော်စိန်၊ ဦး	၂၁၄၊ ၉၅၁၊ ၅၉၊ ၉၂-၉၄၊ ၉၆-၉၇၊ ၁၃၃
ကျော်ဇော၊ ဗိုလ်မှူး	၉၅-၉၆၊ ၁၀၁
ကျော်ထွန်း၊ သခင်	၉၃၊ ၂၂၁
ကျင်ရှင်ထန်း၊ ဦး	၅၈ ၅၉၊ ၇၇-၇၈၊ ၉၀
ကြာပု၊ ဦး	၄၊ ၉၊ ၆၅၊ ၆၈-၇၂
ကြိုးကိုင်ကော်မတီ	၅၊ ၈-၉၊ ၄၃၊ ၆၆-၆၇၊ ၉၂-၁၃၃
ကြည်မောင်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆
ခင်ညို၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆
ခင်မောင်ကလေး၊ ဗိုလ်	၉၅၊ ၁၃၄၊ ၂၀၁၊ ၂၂၂
ခင်မောင်လတ်၊ ဦး	၂၂၂
ခေတ်သစ်ရှမ်းပြည်	၁၀၄
ခမ်း၊ ဦး	၄
ချစ်ဖေ၊ ဦး	၁၃၄
ချစ်မောင်၊ ဦး	၅၉၊ ၉၁၊ ၁၂၄
ချစ်မောင်၊ ဝိဇ္ဇာ၊ သခင်	၁၃၄၊ ၁၆၇-၁၆၈၊ ၁၇၁-၁၉၀၊ ၂၀၁၊ ၂၂၂
ချစ်မြိုင်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆
ချစ်ဦး၊ ဦး	၂၁၄
ချန်ထွန်း၊ ဦး	၄၀၊ ၁၂၆-၁၂၇၊ ၁၅၄၊ ၂၀၃
ခွန်စံမြတ်၊ ဦး	၄၊ ၄၃၊ ၄၇
ခွန်ထီး၊ ဦး	၂၁၄၊ ၉၂၊ ၉၄၊ ၉၆၊ ၁၀၂၊ ၂၄၁

ခွန်နောင်ဦး	၄
စောပေါပေါဦး	၅၈၆၀
စောဘရင်	၉၀
စောဘိုးအောင်	၅၈
စောမြင့်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၃၊ ၂၁၆-၂၁၈၊ ၂၂၃-၂၂၄
စောလူးလူး	၂၂၁-၂၂၂
စောလှထွန်း၊ ဒေါက်တာ	၄၄၊ ၅၅၊ ၁၂၄၊ ၂၂၁
စောသင်းစိန်	၉၀
စောဦး၊ ဦး	၂၂၄
စံမြဦး	၃၊ ၅၁
စိုးမောင်၊ ဦး	၄၊ ၄၃၊ ၉၀
စန်းမောင်၊ ဗိုလ်	၉၄
စန်းယု၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်	၅၃၊ ၂၁၆
စိန်၊ ဦး	၄၆၊ ၁၃၃၊ ၁၃၅၊ ၁၆၄-၁၆၆၊ ၂၃၇
စိန်တိုး၊ ဦး	၄၆
စိန်ဝင်း၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်	၂၁၆
စင်ကျော်ခေါင်	၄၊ ၄၃
စင်ကြာခုံ	၄
စင်ကြာဆိုင်	၃
စင်ခွန်ချို	၂၊ ၄၇၊ ၄၉၊ ၆၀-၆၁၊ ၆၅၊ ၈၃၊ ၈၆- ၈၇၊ ၉၀၊ ၉၆၊ ၉၈-၁၀၄၊ ၁၀၆၊ ၁၂၄၊ ၁၃၁၊ ၁၃၅၊ ၁၃၉-၁၄၃၊ ၁၄၇၊ ၂၁၃၊ ၂၁၅၊ ၂၂၇၊ ၂၃၂၊ ၂၃၄၊ ၂၃၇၊ ၂၃၉ ၅၁
စင်ခွန်ပန်းစိန်	၅၁
စင်ခွန်အောင်	၂၊ ၃၊ ၄၄၊ ၅၁၊ ၅၇၊ ၇၁၊ ၉၀
စင်စံထွန်း	၆၈
စင်စိုင်းလုံ	၉၀
စင်ဆေးဟုမ်	၄
စင်ထွန်းအေး	၂၊ ၄၊ ၄၃၊ ၄၄၊ ၄၉၊ ၅၁၊ ၅၇၊ ၆၅-၆၆ ၆၈၊ ၉၀၊ ၉၂-၉၄၊ ၉၆၊ ၁၀၂၊ ၁၀၅၊ ၁၂၄၊ ၂၄၃

စင်နွံ	၉၀၊ ၉၂-၉၄၊ ၁၀၂
စင်ပြည်	၂-၃၊ ၅၊ ၆၅-၆၆၊ ၆၈၊ ၉၀၊ ၉၂-၉၃၊ ၉၆၊ ၁၀၂၊ ၂၃၃
စင်မိမိသိုက်	၂၁၂-၂၁၃
စင်မောင်	၁၀၄
စင်မန်ဖ	၃၊ ၄
စင်ယွတ်မိုင်း	၃
စင်ရွှေမျှ (မျှန်)	၂၊ ၃၊ ၉၁-၉၃၊ ၉၆၊ ၁၀၂
စင်ရွှေသိုက်	၃၊ ၄၃-၄၄၊ ၄၇၊ ၆၈
စင်ဝဏ္ဏ	၄၅၊ ၄၇၊ ၅၅-၅၇၊ ၆၁၊ ၉၀၊ ၉၆၊ ၁၃၃
ဆမားဒွါဆင်ဝါးနောင်	၅၅၊ ၆၀-၆၁၊ ၆၅၊ ၆၉၊ ၇၈၊ ၈၀-၈၂ ၈၇-၈၈၊ ၉၁၊ ၁၃၁-၁၃၂၊ ၂၀၃- ၂၀၄၊ ၂၁၄
ဆိတာ၊ ဦး	၂
ဆေဟုမ်၊ စင်	၄
ဆန်ခိုလျှံ၊ ဦး	၂၂၁
ဇာရဲလျှန်၊ ဦး	၄၆၊ ၅၅၊ ၆၀-၆၁၊ ၇၁၊ ၇၃-၇၅၊ ၇၇၊ ၈၅-၈၈၊ ၉၁
ဇန်ထာဆင်၊ ဦး	၄၆၊ ၅၇၊ ၇၅-၇၇၊ ၈၁
ညီလာခံထိန်းသိမ်းရေးဦးစီးအဖွဲ့	၅၇၊ ၇၈၊ ၆၅၊ ၈၇
ညို၊ ဦး	၇
ညောင်ရွှေစော်ဘွား	၂၂၇
ညောင်ရွှေမဟာဒေဝီ (စင်ဟိန်ခမ်း)	၂၂၆၊ ၂၂၈
ညွန့်ဖေ၊ ဦး	၅၉၊ ၉၆၊ ၁၀၃
တိကလမ်း၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်	၂၁၆
တော်လှန်ရေးကောင်စီ	၂၁၃၊ ၂၁၆-၂၁၈၊ ၂၂၀-၂၂၄၊ ၂၃၆၊ ၂၃၈-၂၄၀၊ ၂၄၅၊ ၂၄၇-၂၅၀
တင်၊ ဦး	၇၊ ၉
တင်၊ သခင်	၉၇၊ ၁၃၄
တင်ကာ၊ ပါမောက္ခ	၁၂၇
တင်ကိုကို၊ ဦး	၁၀၂

တင်ဖေ၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်	၂၁၆-၂၁၇၊ ၂၄၁၊ ၂၄၄
တင်မောင်ကြီး၊ ဗိုလ်	၁၃၄၊ ၂၂၂
တင်ဇ၊ ဦး	၂၊ ၃
တောင်ကြီးပြည်နယ်ပေါင်းစုံညီလာခံ	၆၀၊ ၆၄၊ ၉၂-၉၄၊ ၁၀၂၊ ၁၂၅၊ ၁၃၂
တောင်တန်းဒေသ စုံစမ်းရေးအဖွဲ့	၁၂၆၊ ၁၃၉
တောင်တန်းသားများစည်းလုံးညီညွတ်ရေး ဦးစီးအဖွဲ့	၄၇၊ ၅၄၊ ၅၆
တောင်ပိုင်စော်ဘွား (လားရှိုး)	၂၂၇
တန်ယုဆိုင်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆
ထန်းရွက်၊ ဦး	၁၁၂
ထွေးလုံ၊ ဦး	၂
ထွန်းတင်၊ ဦး	၂၂၂
ထွန်းဖေ၊ ဦး	၂၊ ၄၊ ၅၊ ၁၅၊ ၉၂-၉၄၊ ၁၀၂
ထွန်းမြင့်၊ ဦး	၄၊ ၈
ထွန်းမြင့်၊ ဦး (တောင်ကြီး)	၉၂၊ ၉၄-၉၆၊ ၁၀၂၊ ၁၃၃၊ ၁၃၅၊ ၁၅၀-၁၆၄၊ ၂၃၃-၂၃၄၊ ၂၃၇
ထွန်းအေး၊ ဦး	၄၊ ၄၃၊ ၅၊ ၁၅၊ ၆၄၊ ၆၈၊ ၁၀၂၊ ၁၀၄၊ ၂၁၈-၂၁၉
ထွန်းအောင်ကျော်၊ ဦး	၁၃၄
ထွန်းအုံ၊ ဦး	၂၊ ၃
ဒူဝါဇော်ရစ်	၄၆
ဒူဝါဇော်လွန်း	၅၈၊ ၈၁-၈၂၊ ၈၅၊ ၉၀၊ ၁၃၃၊ ၁၃၅၊ ၁၄၃-၁၄၅၊ ၁၄၇
ဒူဝါနန်ဇင်လာ	၅၈၊ ၉၀၊ ၁၃၃
ဒိန်ရတန်၊ ဦး	၂၂၀
နု၊ ဦး	၄၇-၅၅၊ ၆၇၊ ၉၂၊ ၉၇-၉၈၊ ၁၀၀-၁၀၁၊ ၁၀၅၊ ၁၂၄-၁၂၅၊ ၁၃၄၊ ၁၃၆-၁၃၉၊ ၁၆၆၊ ၂၀၁၊ ၂၁၁၊ ၂၁၃၊ ၂၁၅၊ ၂၂၄၊ ၂၂၇၊ ၂၃၇-၂၃၉၊ ၂၄၂-၂၄၃၊ ၂၄၉-၂၅၀

နေဝင်း၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီး	၂၁၃၊ ၂၁၅-၂၁၇၊ ၂၂၂-၂၂၃၊ ၂၄၅-၂၄၇
နိုင်ငွေသိန်း	၅၀-၉၀၊ ၁၃၃
နိုင်ဘစော	၉၀၊ ၁၂၄
နိုင်လှမောင်	၅၀
နိုင်လှအောင်	၅၇
နိုင်သိန်းမောင်	၅၀-၅၉
ပထစ	၉၀၊ ၁၃၅-၁၃၆၊ ၂၀၁၊ ၂၀၄၊ ၂၀၆-၂၀၇၊ ၂၀၉၊ ၂၂၁-၂၂၃၊ ၂၃၇၊ ၂၃၉၊ ၂၄၅
ပမညတ	၁၃၆၊ ၁၆၆-၁၆၈၊ ၁၇၄၊ ၁၇၆၊ ၁၈၇၊ ၁၈၉-၁၉၀၊ ၂၂၃၊ ၂၃၇
ပင်လုံစာချုပ်	၁၀
ပင်လုံညီလာခံ	၁၀၅၊ ၇၆၉-၇၈၇၊ ၈၁၀၅၊ ၁၃၉၊ ၁၄၅
ပြည်ထောင်စုကရင်အမျိုးသားအဖွဲ့	၅၉
ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံဖွဲ့စည်း	
အုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံ ဥပဒေပြင်ဆင်	
ရေးစာတမ်း	၁၀၆
ပြည်ထောင်စုအစိုးရ	၇၁၉၊ ၂၆-၂၉၊ ၃၄-၃၆၊ ၃၉၊ ၄၁၊ ၄၃၊ ၄၅
ပြည်နယ်ပေါင်းစုံ ညီလာခံ	၄၇၊ ၅၄၊ ၅၇-၅၉၊ ၆၁၆၊ ၆၈၈၊ ၉၁
ပြည်နယ်များညီညွတ်ရေးအဖွဲ့	၅၉-၆၅၊ ၁၂၄-၁၂၅၊ ၁၂၉-၁၃၃၊ ၂၃၄၊ ၂၃၉
ပြည်သူ့ရဲဘော်ပါတီ	၉၄
ဖဆပလ	၅၃၊ ၉၄-၉၅၊ ၉၇၊ ၁၃၆၊ ၁၄၅၊ ၁၅၄-၁၅၅၊ ၁၆၆၊ ၁၇၅၊ ၁၉၀-၁၉၁၊ ၁၉၇-၁၉၈၊ ၂၀၂-၂၀၃၊ ၂၁၉၊ ၂၂၁-၂၂၃၊ ၂၂၇၊ ၂၂၉၊ ၂၃၂-၂၃၃၊ ၂၃၇၊ ၂၄၃

ပိပိုင်ခန်း၊ မစွတာ	၂
ပေမြင့်၊ ဦး	၁၀၂
ဖိုးကွန်း၊ ဗိုလ်	၉၄၊ ၂၂၂
ဖက်ဒရယ်ကောင်စီ	၄၈
ဖူး၊ ဦး	၂၊ ၄
ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံအခြေခံဥပဒေ	၂၂၆၊ ၂၂၉၊ ၂၃၃၊ ၂၃၈၊ ၂၄၅
ဗဆွေ၊ ဦး	၉၇၊ ၁၀၅၊ ၁၉၀-၂၀၁၊ ၂၂၂
ဘညာဏ်၊ ဒေါက်တာ	၄
ဘနီ၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၇-၂၁၈
ဘမော်၊ ဒေါက်တာ	၂၄၇-၂၄၉
ဘမောင်၊ ဦး	၁၃၄
ဘဦး၊ ဦး	၉၇၊ ၁၀၅၊ ၁၂၃၊ ၁၃၄
ဘအေး၊ ဦး	၉၈
ဘို၊ ဦး	၉၈၊ ၂၂၅
ဘိုးမှူး၊ ဦး	၁၀၄
ဘိုးလှိုင်၊ ဦး	၅၁
မင်းခေါင်၊ ဗိုလ်	၉၅
မောင်မောင်၊ ဦး	၅၈
မောင်ရွှေ၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆၊ ၂၁၉၊ ၂၄၁
မောင်ဦးကျော်၊ ဦး	၅၇၊ ၉၀
မန်းတုံးနဲ့၊ ကပ္ပတိန်	၄၇၊ ၅၈၊ ၇၇၊ ၉၀၊ ၁၂၄၊ ၁၃၅၊ ၁၄၇-၁၄၉၊ ၂၃၇
မန်းဝင်းမောင်	၉၅
မြမင်း၊ ဦး	၉၂၊ ၉၄၊ ၉၆၊ ၁၀၂
မြသွေး၊ ဗိုလ်	၁၃၄၊ ၂၂၂
မြင့်စိုး၊ ဦး	၁၃၃
မြင့်သိန်း၊ ဦး	၂၁၂
မူး၊ ဦး	၃
မှိုင်း၊ သခင်ကိုယ်တော်	၉၅၊ ၁၀၁
ရတစညဗ	၁၀၄
ရပလဗ	၅၁၊ ၁၀၂-၁၀၄၊ ၁၃၆၊ ၂၁၉၊ ၂၃၇
ရီရောင်း၊ ဦး	၄

ရန်ကြီးအောင်ရုပ်ရှင်ရုံ	၂၁၄-၂၁၅
ရွေးကောက်ပွဲ (၁၉၆၀)	၅၃
ရှိန်ထန်း၊ ဦး	၁၃၄
ရှမ်းပြည်တောင်တန်းသား	
စည်းလုံးညီညွတ်ရေးအဖွဲ့	၂၁၉၊ ၂၂၉
ရှမ်းပြည်နယ်လုံးဆိုင်ရာညီလာခံ	၂၃၃
ရှမ်းပြည်နယ်ဦးစီးအဖွဲ့	၂၁၈၊ ၂၂၀
ရွှေမရ၊ ဦး	၉၈
လကျာ၊ မိုလ်	၉၅
လွင်၊ ဒုတိယဗိုလ်မှူးကြီး	၂၂၄
လွန်း၊ ဦး	၂၊ ၄၊ ၅၁
လှငြိမ်း၊ ဦး	၉၀၊ ၁၂၄
လှဖေ၊ ဦး	၂၊ ၄၊ ၄၃၊ ၅၃၊ ၅၉၊ ၉၀
လှရှိန်၊ ဦး	၇၊ ၉
လှဟန်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆
ဝင်းဖေ၊ ဦး	၉၈
ဝင်းမောင်၊ ဦး	၂၁၁၊ ၂၁၃၊ ၂၁၅
သာခင်၊ သခင်	၁၃၄၊ ၂၀၁
သာထွန်း၊ ဦး	၁၂၄၊ ၁၃၃
သာဒွန်း၊ ဦး	၅၈၊ ၅၉၊ ၉၀
သီဟန်၊ ဦး	၂၁၇-၂၁၈
သောင်းကြည်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆
သောင်းဖေ၊ ဦး	၂၊ ၈
သန်းစိန်၊ ဗိုလ်မှူးကြီး	၂၁၆
သန်းဌေး၊ ဦး	၉၂၊ ၉၆၊ ၁၀၂
သန်းထွန်း၊ သခင်	၁၀၅
သန်းဖေ၊ ဦး	၂၊ ၉၂၊ ၉၆၊ ၁၀၂၊ ၂၅၆
သိမ်းမောင်၊ ဦး	၁၀၅၊ ၁၃၄
ဟိုဝါဒ္ဒါခွန်ဖိုး	၅၈၊ ၉၀
အခြေခံဥပဒေစိစစ်ရေးကော်မတီ	၃
အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးကော်မတီ	၇၁၊ ၇၆၊ ၈၂၊ ၉၅-၉၆

အခြေခံဥပဒေပြင်ဆင်ရေးစာတမ်း

၁၅၊ ၁၆၊ ၁၈၊ ၂၀-၂၁၊ ၂၃-၂၇၊
၂၉၊ ၃၃၊ ၄၂-၄၅၊ ၄၇၊ ၅၁-၅၂၊
၆၀၊ ၆၅၊ ၇၉၊ ၈၅၊ ၁၁၆၊ ၁၁၉-၁၂၀
၄၆

အခြေခံဥပဒေမူကြမ်း

အမျိုးသားညီလာခံ

အစိုးရဦး

အမြဲလေး၊ ဦး

မောင်၊ ဦး

၁၃၁-၁၃၂
၅၇-၅၉၊ ၈၄-၈၅၊ ၈၇၊ ၉၁၊ ၁၃၂
၂၂၁
၆၇၊ ၉၅-၉၆၊ ၉၈၊ ၁၂၄၊ ၁၃၄၊
၂၀၁-၂၀၄၊ ၂၀၇၊ ၂၁၁၊ ၂၁၃၊ ၂၃၂၊
၂၄၃

အေး၊ ဗိုလ်

အောင်၊ ဗိုလ်မှူး

အောင်ကြီး၊ ဗိုလ်မှူးချုပ်

အောင်ဆန်း၊ ဗိုလ်ချုပ်

၂၂၂
၉၈
၅၁၊ ၂၁၆-၂၁၇၊ ၂၂၄-၂၂၆
၁၀၊ ၁၁၊ ၁၃၊ ၆၉-၇၀၊ ၇၅၊ ၁၀၅၊
၁၂၆--၁၂၇၊ ၁၂၉၊ ၁၃၉၊ ၁၄၄-၁၄၅၊
၁၅၀၊ ၁၅၄-၁၅၅၊ ၁၆၅၊ ၁၆၇၊
၁၆၉-၁၇၀၊ ၁၇၅၊ ၁၉၀၊ ၂၀၂-၂၀၈၊
၂၄၂

အောင်ဆန်း အက်တလီစာချုပ်

အောင်နိုင်၊ ဗိုလ်

အောင်မြင့်၊ ဦး

အောင်သန်း၊ ဦး

အုန်းဖေ၊ ဦး

အယ်လ်အောင်စိန်၊ ဦး

၁၀
၂၂၂
၁၃၄၊ ၂၂၂
၂၄၅၊ ၁၉၄
၁၀၂၊ ၁၂၃
၅၇-၅၈